

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП

БИЛТЕН

Бр. 7

Јуни 2013

Штип

СОДРЖИНА

КРИВИЧЕН ОДДЕЛ	1
КРИВИЧЕН ЗАКОН	1
ЗАКОН ЗА КРИВИЧНА ПОСТАПКА	52
ЗАКОН ЗА ПРЕКРШОЦИ	84
ГРАЃАНСКИ ОДДЕЛ	106
ТРГОВСКИ СПОРОВИ	106
РАБОТНИ СПОРОВИ	182
СПОРОВИ ОД ИМОТНИ, СЕМЕЈНИ И НАСЛЕДНИ ОДНОСИ	268

КРИВИЧЕН ОДДЕЛ

КРИВИЧЕН ЗАКОН

1. Судот е непрописно составен кога кривичниот предмет заведен пред Основниот суд Р. го решавал Претседателот на судот, кој од страна на Судскиот совет на РМ не е избран за судија на Основен суд Р, но е избран само за Претседател на тој судија, а е избран за судија на Основен суд Скопје II Скопје.

Од образложението

«Основен суд Р.» со обжалената пресуда «К.бр.83/12» од 11.05.2012 година, обвинетите «Г. Т.», «Б. Т.», «И. Ф.» и «К. М.» сите од «Р.» ги огласил за виновни за кривично дело «Телесна повреда» по чл «чл.130 ст.1 в.в.чл.22» од КЗ и им изрекол алтернативна мерка - условна осуда со која им утврдил казна затвор во траење од по два месеци која казна нема да се изврши доколку обвинетите во рок од една година по правосилноста на пресудата не сторат ново кривично дело. Согласно чл.89 и 92 од ЗКП обвинетите се задолжени да платат на име паушал износ од по 1.000,00 денари во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата, како и обвинетите се задолжени солидарно да ги надоместат трошоците на приватниот тужител во износ од 21.163,00 денари во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата. Согласно чл.102 од ЗКП приватниот тужител В. З. од с. О., Р. за остварување на имотно-правното барање го упатил на спор.

Од првостепената пресуда останале незадоволни обвинетите и во законски рок преку бранителот К. К., адвокат од С. Па Апелациониот суд Штип, испитувајќи ја нападнатата пресуда по службена должност во смисла на чл.393 ст.1 т.1 од ЗКП, најде дека првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбата од чл.381 ст.1 т.1 од ЗКП (Пречистен текст) поради што одлучи како во изреката, а поради следните причини:

Имено, од увидот во списите на предметот се утврдува дека по конкретниот кривичен предмет постапувал судијата поединец Љ. Т. Меѓутоа, од увидот во Одлуката за избор на Претседател на Основен суд Р. донесена од Судскиот совет на РМ бр.07-1320/1 од 18.07.2011 година (Службен Весник на РМ бр. 98 од 19.07.2011 година), јасно и недвосмислено се утврдува дека за Претседател на Основен суд Р. е избран Љ. Т. - судија на Основен суд С. II Скопје. Од оваа Одлука на Судскиот совет на Република Македонија јасно и недвосмислено произлегува дека Љ. Т. кој постапувал по предметот кој сега е обжален, е судија на Основен суд С. II Скопје и истиот како судија на овој суд е избран за Претседател на Основен суд Р. што значи судијата Љ. Т. не е избран за судија на Основен суд Р., па според тоа во конкретниот случај и не може да постапува како судија на тој суд, а единствено ги има овластувањата на претседател на тој суд.

При една ваква состојба на работите повеќе од очигледно е дека во конкретниот случај првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбата од чл.381 ст.1 т.1 од ЗКП (Пречистен текст), која повреда се состои во тоа што судот бил непрописно составен кога кривичниот предмет заведен во Основен суд Р. К.бр.83/12 го решавал Претседателот на судот Љ. Т. кој како што е веќе погоре наведено не е избран од Судскиот совет на Република Македонија за судија на Основен суд Р., туку истиот е избран за судија на Основен суд С. II Скопје, а потоа само за Претседател на Основен суд Р.

Повредата на членот 381 ст.1 т.1 од ЗКП (Пречистен текст) е од апсолутен карактер и на истата второстепениот суд внимава по службена должност, па поради ваквата повреда следуваše овој суд обжалената пресуда да ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно одлучување.

При повторното одлучување согласно чл.402 ст.2 од ЗКП (Пречистен текст) новиот главен претрес пред првостепениот суд да се одржи пред наполно изменет совет.

Поради напред наведените причини, а согласно чл.402 од ЗКП (Пречистен текст), се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд Штип на ден «30.08.2012» година. Под Кж.бр.459/12.

2. Правото на слободен избор на бранител е појакано право од потребата и одлуката да лицето кое обвинетите го имат ангажирано за свој бранител, да биде сослушано во својство на сведок, имајќи во предвид дека докажувањето на одредени факти кои се од решително значење може да бидат утврдени преку изведување и на други докази.

Од образложението

Основниот суд во К, постапувајќи по обвинителниот акт на ОЈО К. Ко бр.135/12 од 29.06.2012, на главниот претрес од 01.11.2012 година, со обжаленото решение, предлогот поднесен од застапникот на обвинението, го уважил и одлучил адвокат Г. Р. од К. да не биде бранител на обвинетите В. Т. и С. С. во кривичната постапка по предметот К.бр. 184/12, со образложение во смисла на чл. 65 ст.2 од ЗКП, бранител не може да биде лице кое е повикано како сведок во постапката, освен ако според овој закон е ослободено од должноста за сведочење и изјавило дека нема да сведочи или ако бранителот е сослушан како сведок во случај на чл. 218 т.2 од ЗКП.

Против ваквото решение жалба поднел адвокат Г. Р. од К. жалба, која Апелациониот суд Штип ја уважи од следните причини:

Со поднесениот обвинителен акт е предложен да се сослуша во својство на сведок, бранителот на обвинетите, притоа повикувајќи се на одредбата од чл. 65 ст.2 од ЗКП.

Во чл. 65 ст.2 од ЗКП е пропишано дека „бранител не може да биде ни лице што е повикано како сведок во постапката, освен ако според овој закон е ослободен од должност на сведочење и изјавило дека нема да сведочи или ако бранителот се сослушува како сведок во случајот од чл. 238 т.2 (чл.218 т.2) на овој закон –ЗКП(пречистен текст). (чл.218 т.2 од ЗКП гласи. „Не може да се сослуша како сведок: бранител на обвинетиот за она што му го доверил обвинетиот како на свој бранител, освен ако самиот обвинет го бара тоа“).

При донесувањето на обжаленото решение, првостепениот суд се ограничил исклучиво на оваа законска одредба од чл.65 ст.2 од ЗКП, занемарувајќи ги при тоа основните начела на кои се темели Законот за кривичната постапка, а особено законските права на секој обвинет, загарантирани како со Законот за кривичната постапка, така и со Уставот на РМ, како највисок правен акт и со ЕКЧП.

Имено, во чл. 4 ст.2 алинеа 2 од ЗКП е пропишано дека „секој обвинет има минимални права меѓу кои и правото да има доволно време и можности за подготвување на својата одбрана, но и да комуницира со бранител по сопствен избор“.

Во чл. 63 ст.1 од ЗКП е пропишано дека „Секој има право на бранител во предкривична и во судска постапка,“, а кое право е загарантирано во чл. 12 ст.3 во Уставот на РМ (Сл.весник на РМ бр. 52 од 22.11.1992 година.

Во чл. 63 ст.2 од ЗКП е пропишано дека „осомничениот, односно обвинетиот мора да се поучи дека има право на бранител по свој избор ...“.

Во чл. 6 ст.3. в. „Право на правична судска постапка“ од Европската конвенција за заштита на човековите права и основните слободи, е пропишано дека „секој обвинет има право да се брани самиот или со помош на бранител по свој избор...“

Од увидот во списите во предметот видно е дека двајцата обвинетиот В.Т, и С. С, како свој бранител кој ќе ги застапува нивните права и интереси во текот на постапката што со обвинителен акт Ко.бр. 135/12 од 29.06.2012 година е поведена против нив, со уредно издадени полномошна, го имаат ангажирано адвокат Г. Р. од К. за свој бранител од **11.04.2012** година, од кој датум започнало и давање на стручната помош на обвинетите од бранителот.

Од увидот во списите во предметот видно е дека адвокатот Г. Р. во својство на бранител, на сега првообвинетиот В Т имал учествувано во текот на целата истражна постапка Ки-42/12, што значи дека речиси сите дејствија кои биле преземени во текот на истрагата, а на кои се заснива сега поднесениот обвинителен акт, биле преземени во

присуство на адвокатот Г. Р., така што сосем логично е да обвинетиот како на свој бранител му се има доверено за дејствијата, за кои се товари со поднесеното обвинение.

Нема дадено согласност од обвинетите за сослушување на бранителот во својство на сведок.

Од наведеното се одлучи како во изреката на оваа одлука, наоѓајќи дека правото на слободен избор на бранител е појакано право од потребата и одлуката да лицето кое обвинетите го имат ангажирано за свој бранител, да биде сослушано во својство на сведок, имајќи во предвид дека докажувањето на одредени факти кои се од решително значење може да бидат утврдени преку изведување и на други докази.

Ценејќи го временскиот период кога се издадени полномошната на бранителот, адвокат Г. Р., од кога и почнуваат дејствијата што тој ги презема како бранител и временскиот период кога за прв пат има поднесено барање од ОЈО за сослушување на бранителот во својство на сведок, а тоа е во истражна постапка - дополнување на истрага, односно по преземањето на повеќе истражни дејствија се констатира дека предлогот за сослушување на бранителот е многу подоцна изнесен од ОЈО, од времето кога од страна на адвокатот Р. се преземени повеќе дејствија како бранител.

Од друга страна, имајќи во предвид дека во текот на истражната постапка заведена под бр. Ки - 42/12, Истражниот судија изразил неслагање по поднесениот предлог од Застапникот на обвинението, за преземање на одделно истражно дејствие - сослушување на адвокат Г. Р. во својство на сведок, а кое неслагање Кривичниот совет со решение Кс.бр. 85/12 од 23.05.2012 година го прифатил, во конкретниот случај по наоѓање на овој суд, станува збор за пресудена работа во која е одлучено да адвокат Г. Р. да не се сослушува во својство на сведок, а аналогно на тоа и да истиот и понатаму остане бранител на првообвинетиот В.Т.

Од горе изнесеното, а согласно чл. 411 од ЗКП(Пречистен текст) се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд Штип на 22.11.2012 г. под КЖ.бр.683/12.

3. Кога станува збор за специјални трошоци првостепениот суд согласно чл.90 ст.1 и ст.2 од ЗКП одлучува со посебно решение.

Од образложението

Основниот суд во Ш. со обжалената пресуда К.бр.302/11 од 13.06.2012 год. обвинетата И. К. од Ш. согласно чл.368 ст.1 т.1 од ЗКП ја ослободил од обвинение, да сторила кривично дело „Давање лажен исказ“ од чл.367 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ, бидејќи делото за кое се обвинува не е кривично дело според законот. Согласно чл.93 ст.1 од ЗКП кривичните трошоци во износ од 11.960,00 денари за ангажиран

бранител од страна на обвинетата, адвокат М. М. од Ш, одлучил да се исплатат од Буџетот на РМ.

Од ваквата пресуда останал незадоволен полномошникот на оштетената како тужител Д. П. од Ш., адвокат Н. Л. од Ш., кој поднел жалба, која жалба овој суд ја одби како неоснована од следниве причини:

Овој суд го ценеше жалбениот навод на оштетената како тужител дека првостепенот суд побараните специјални трошоци во вкупен износ од 6.240,00 денари, за двата одложени претреси на ден 20.03.2012 год. и 23.05.2012 год. по вина на обвинетата, дека не му се исплатени иако согласно чл.90 ст.1 и ст.2 од ЗКП и припаѓаат.

Овој жалбен навод е неоснован, бидејќи првостепениот суд не можел да донесе одлука за овие специјални трошоци во донесената пресуда, бидејќи кога странката - обвинетата по општата одредба од чл.91 и чл.92 од ЗКП не ги сноси трошоците на постапката - бидејќи имаме ослободителна пресуда, не може таква одлука да се внесува по главниот предмет за овие специјални трошоци, бидејќи ако тоа се стори мора да се даде право на жалба на обвинетиот, кој инаку тоа право не би го имал и би се одложило стапување на одлуката по главниот предмет на правна сила. Во таков случај кога станува збор за такви специјални трошоци првостепениот суд согласно чл.90 ст.1 и ст.2 од ЗКП одлучува со посебно решение.

Според тоа жалителот - оштетената како тужител треба да бара од првостепениот суд да одлучи со посебно решение за побараните трошоци во износ од 6.240,00 денари.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 10.10.2012 год. под Кж.бр.521/12.

4. Кога правното лице е ликвидирано и бришано од Централниот регистар, Управителот на тоа правно лице како одговорно лице иако е огласен за виновен дека сторил кривично дело „Царинска измама од чл.278-а ст.1 од КЗ не може да биде задолжен да ја плати неплатената царина и ДДВ врз основа на чл.102 од ЗКП.

Од образложението

«Основен суд Ш.» со обжалената пресуда «К-290/12» од 04.09.2012 година, обвинетата «В. Д.» од «К.» ја огласил виновна за кривично дело «Царинска измама» по «чл.278-а ст.1» од КЗ за кое и изрекол алтернативна мерка условна осуда при што и утврдил казна затвор во траење од 5-пет месеци која нема да се изврши доколку обвинетата во рок од 1-една година не стори ново кривично дело. За стореното кривично дело на обвинетата и изрекол и парична казна во износ од 600 евра во денарска противвредност сметано по 61,00 денари за едно евро, односно и изрекол парична казна во износ од 36.600,00 денари.

Обвинетата ја задолжил да плати на име паушал износ од 4.000,00 денари, како и на име трошоци во постапката да плати износ од 4.000,00 денари во корист на сметката на Основен суд Штип. Воедно ја задолжил обвинетата на Царинска управа на Р.Македонија- Скопје на име неплатена царина и ДДВ за увезена стока по царинска декларација Ц2732 од 26.02.2009 година по фактура бр.37858 од 19.02.2009 година да плати царински давачки сума од 160.901,00 денари и за увезена стока по царинска декларација Ц6605 од 28.04.2009 година фактура бр. 320954/6001 од 28.04.2009 година да плати царински давачки сума во износ од 136.479,00 денари или се вкупно сума од 297.380,00 денари. Оштетената царинска управа на РМ за остварување на оштетно побарување во износот над досудените 297.380,00 денари до бараните ја упатил на спор.

Од првостепената пресуда останала незадоволна обвинетата «В. Д.» од «К.» која поднела жалба преку својот бранител С. Д. К., адвокат од К. која жалба ја уважи овој суд од следните причини:

Со донесувањето на обжалената пресуда првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка по чл.381 ст.1 т.11 од ЗКП (пречистен текст).

Првостепениот суд утврдил со обжалената пресуда дека обвинетата сторила кривично дело «Царинска измама» по чл «чл.278-а ст.1» од КЗ за кое де ја огласил за виновна, ја осудил согласно законот, но погрешил кога врз основа на чл.102 ст.1 и 2 од ЗКП (пречистен текст) обвинетата ја задолжил на Царинската управа на Р.Македонија Скопје на име неплатена царина и ДДВ за увезени стоки да плати царински давачки износ од 297.380,00 денари во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Бидејќи станува збор за корист прибавена за правното лице, а во меѓувреме правното лице «Титан мак» Дооел во ликвидација Кочани престанало да постои, односно е ликвидирано, и бришано од Централниот регистар, првостепениот суд погрешно ги применил одредбите од законот што ја прави пресудата нејасна, неразбирлива и спротивна на законот т.е на чл.96-к ст.2 од КЗ.

Според чл 97 ст.1 од КЗ „ никој не може да ја задржи непосредната и посредната имотна корист прибавена со кривично дело“. Според ст.2 од истата одредба е пропишано: „Имотната корист од став 1 че се конфискува со судска одлука со која е утврдено извршувањето на кривичното дело под условите предвидени со овој закон“.

Според чл.96-к ст.2 од КЗ „ко од правното лице не може да се конфискува имот или имотна корист поради тоа што престанало да постои пред извршување на конфискацијата, правниот следбеник односно следбеници, а ако не постојат правни следбеници, основачот или основачите на правното лице, односно акционерите или содржниците кај трговското друштво во случаите утврдени со закон, солидарно ќе се обврзат да платат паричен износ што одговара на прибавената имотна корист“.

Од овие причини и утврдената фактичка состојба од страна на првостепениот суд е нецелосна, бидејќи во списите на предметот не постои доказ за тоа кој е основач на правното лице „Титан мак Дооел“ во ликвидација-Кочани поради што овој суд најде дека првостепениот суд не ги утврдил сите решителни факти за донесување на една правилна и законита одлука.

Во конкретниот случај со пресудата со која обвинетата ја огласил за виновна судот погрешно ги применил законските одредби кога за имотно правното побарување односно за штетата предизвикана на царинската управа со наведените дејствија ја задолжил истата да ја плати на Царинската управа на РМ, бидејќи штетата од Царинската управа требало да биде наплатена од правното лице во управна постака. Обвинетата како Управител е одговорна за законитоста на работењето на правното лице, за што е и огласена за виновна и казнета согласно законот, но користа е прибавена за правното лице.

Поради напред наведените причини, а согласно чл.402 ст.1 од ЗКП, (пречистен текст), се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 26.11.2012 под КЖ.бр.595/12.

5. По поднесено обвинение за кривично дело "Незаконита експлоатација на минерални сировини чл.225-а ст.1 од КЗ" против обвинетиот, судот бил должен да утврди дали тој го сторил ова кривично дело или не, а не да утврдува дека се работи за прекршок, и да се ослободи од обвинение по чл.342 т.1 од ЗКП.

Од образложението

Основниот суд во В. со обжалената пресуда К.бр.2/2012 од 31.01.2012 година обвинетиот Ј. М. од с.П., В., го ослободил од обвинението за кривично дело "Незаконита експлоатација на минерални сировини" од чл.225-а ст.1 од КЗ, согласно со чл.342 ст.1 т.1 од ЗКП.

Против ваквата пресуда Основниот јавен обвинител од К. поднел жалба, којаовој су ја уважи поради следното:

Основани се жалбените наводи на жалителот за сторена суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка од чл.355 ст.1 т.11 од ЗКП, бидејќи наведените причини за решителните факти во образложението на првостепената пресуда наполно се нејасни и во значителна мера противречни.

Првостепениот суд утврдил дека делото за кое се обвинува обвинетиот, не е кривично дело според законот и поради тоа истиот го ослободил од обвинението, бидејќи според чл.75 ст.1 т.8 и ст.5 од Законот за минералните сировини, истото ова дејствие е санкционирано како прекршок, притоа повикувајќи се на чл.3 ст.2 од КЗ дека санкциите за прекршок се поблаги отколку за кривичното дело, па според ваквите дадени правни причини во првостепената пресуда, произлегува дека при

постојење на прекршочна одговорност, за истото дело непотребно е пропишана кривична одговорност.

По оцена на овој суд ваквите наведени причини се сосема нејасни и во значителна мера противречни со изведените докази.

Имено, во членот 225-а ст.1 од Кривичниот законик е определено дека кривично е одговорен тој што врши експлоатација на минерални суровини определени со закон без концесија или дозвола. Во конкретниот случај, обвинетиот J. M., се обвинува дека спротивно на одредбите од Законот за минералните суровини вршел експлоатација на минерални суровини, кога на критичното место П. р., од коритото на реката извршил црпење на градежен песок и чакал, кои ги натоварил во лесна приколка, влечена со неговиот трактор, иако за тоа од надлежниот орган нема добиено концесија и дозвола за експлоатација на овој вид на минерални суровини.

Меѓутоа, во конкретниот случај не станува збор за примена на поблаг закон според членот 3, ст.2 од Кривичниот законик, бидејќи не се работи за изменување на постоечки закон, туку се работи за истовремено постоење на законски прописи, со кои според Кривичниот законик е предвидена кривична одговорност, а според Законот за минералните суровини прекршочна одговорност за сторителот на овие дела, при вршење експлоатација на минерални суровини без концесија, односно без дозвола. На сето ова упатува и чл.47 ст.2 од КЗ, според кој во казната изречена за кривично дело, чие обележје го опфаќа и обележјето на прекршок, платената казна за сторениот прекршок се засметува во казната за кривичното дело, а според чл.119 ст.1 т.7 од Законот за прекршоците, доколку во кривичната постапка обвинетиот правосилно е огласен за виновен за кривично дело што го опфаќа и обележјето на прекршокот, тогаш тој со пресуда за прекршокот се ослободува од одговорност.

Значи, кога веќе за ова кривично дело против обвинетиот е поднесено обвинение, тогаш судот бил должен за истото да се произнесе и да утврди дали тој го сторил ова кривично дело или не, а не да утврдува дека се работи за прекршок, а не за кривично дело.

Во случај на идентичност помеѓу прекршок о кривично дело, разграничувањето се врши врз основа на интензитетот на општествената опасност на дејствијата, а дејствието со поголема општествена опасност (опасност со поголем интензитет) е кривично дело.

Поради горе изнесеното, а врз основа на чл.376 од ЗКП, се одлучи како во изреката на ова решение.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 20.03.2012 г. под КЖ.бр.134/12.

6. Кога со правосилна пресуда малолетното дете е доделено на нега, чување и воспитување на мајката - сега обвинетата, таа не може да биде извршител на кривично дело “Одземање малолетник“ од чл.198 ст.1 од КЗ.

Од образложението

Основниот суд во Штип со обжаленото решение К.бр.34/12 од 28.02.2012 год. го отфрлил супсидиерното обвинение поднесено од тужителот Т. Б. од с.Г.- Р. преку неговиот полномошник, адвокат Д. Г. Од Ш., против обвинетата Н. Б. од П., за продолжено кривично дело „Одземање малолетник“ од чл.198 ст.1 од КЗ, бидејќи делото што е предмет на обвинението не е кривично дело според Законот.

Против решението жалба поднел оштетениот - супсидиерен тужител, која жалба Апелациониот суд во Штип ја одби како е неоснована од следните причини:

Кривичното дело „Одземање малолетник“ од чл.198 ст.1 од КЗ го чини „Тој што противправно ќе одземе малолетно лице од родител, посвоител, старател, од установа или од лице на кое му е доверено или спречува да биде кај лице кое има право на тоа, или оневозможува извршување на извршна одлука за доделување на малолетно лице“.

Значи битно обележје на ова кривично дело е прекинување или оневозможување на фактичко вршење на правата на овластените лица за грижа за малолетникот.

Во конкретниот случај со поднесеното супсидиерно обвинение на оштетената и се става на товар да не дозволува - спречува видување и контактирање на таткото со малолетниот син.

По оцена на овој суд со оглед на фактот да со правосилна пресуда малолетното дете е доделено на неа, чување и воспитување на мајката - сега обвинетата, таа преставува лице на кое е доверено грижата за малолетникот, поради што таа не може да биде извршител на ова кривично дело, бидејќи не се работи за оневозможување на извршување на извршна одлука за доделување на малолетно лице, нити пак се работи за спречување на видување на малолетното лице, нити пак за спречување на контактирање со истото, нити пак за привремен престој според постигнатата спогодба меѓу двајцата родители пред Центарот за социјални работи во Р. бр.07-732/5 од 23.04.2008 год.со таткото на кој детето не му било доверено - доделено.

Кривичното дело „Одземање малолетник“ од чл.198 ст.1 од КЗ може да се изврши само со директна умисла, а понудените - приложените докази со обвинителниот предлог не укажуваат на постоење на таков вид умисла, а поднесуваните преставки - поплаки до Центарот за социјални работи од оштетениот како тужител, биле контролирани од повеќе органи и не биле утврдени неправилности или недостатоци на што укажува писменото известување од Центарот за социјална работа П. бр.07-26/24 од 29.12.2011 год., приложено како доказ во списите по предметот.

Според тоа во опишаните дејствија кои се ставаат на товар на обвинетата не стојат битните обележја на кривичното дело од чл.198 ст.1 од КЗ и правилно првостепениот суд врз основа на чл.424 ст.1 в.в. со чл.262 т.1 од ЗКП го отфрлил поднесеното обвинение, бидејќи делото што е предмет на поднесеното обвинение не е кривично дело според законот.

Поради горе изнесеното, а согласно чл.385 од ЗКП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 25.04.2012 год. под

Кж.бр.261/12.

7. Не може да стане збор за повреда на правото на слободата на јавно изразување на мислата кога тужениот со искажаните зборови ја надминал границата на можната толеранција и ја повредил честа и угледот на тужителот па неговата постапка била санкционирана во рамките на законот.

Од образложението

Основниот суд во Струмица со обжаленото решение, спрема обвинетиот С Д, согласно чл. 39 од КЗ в.в. со чл. 463 ст.1 од ЗКП изрекол алтернативна мерка - судска опомена, затоа што сторил кривично дело „Навреда“ од чл. 173 ст.1 од КЗ. При тоа го задолжил обвинетиот да плати на име кривични трошоци во постапката во корист на тужителот Д С за неговиот полномошник АА од Д 10.760,00 денари, а за остварување на имотно правното побарување, оштетениот Д го упатил на редовен граѓански спор. Воедно донел пресуда со која спрема обвинетиот Д С го одбил обвинението да сторил кривично дело „Навреда“ од чл. 173 ст.1 од КЗ.

Од ваквите одлуки на Основниот суд во Струмица останал незадоволен обвинетиот - тужителот С Д, кој во благовремен рок поднел жалба со која ги напаѓа истите поради сторена суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка, погрешно утврдена фактичка состојба, повреда на КЗ и досудените трошоци на постапката. Истакнувајќи жалбени причини по наведените основи, предлага жалбата да се уважи, обжаленото решение и пресуда на Основниот суд во Струмица да се укинат и предметот да се врати на првостепениот суд на повторно одлучување. Воедно бара присуство на седницата на советот.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот, решавајќи по жалбата а по претходна оценка на наводите во истата, обжаленото решение и пресудата, и списите во предметот, одлучи како во изреката од следните причини:

Неосновани се жалбените наводи од обвинетиот С дека првостепениот суд погрешно му изрекол судска опомена прифаќајќи дека истиот со кажаните зборови како во изреката на обжаленото решението сторил кривично дело „Навреда“ од чл. 173 ст.1 од КЗ спрема тужителот Д С од Д. По наоѓање на овој суд, првостепениот суд извел доволно докази во текот на постапката, истите правилно ги ценел, така што од нив ги утврдил сите решителни факти за предметниот кривично правен настан, кои што се од значење за правилно одлучување. Наведените причини во образложението на одлуката произлегуваат од содржината на изведените докази што ја прави истата јасна, разбирлива и на законот заснована.

Врз основа на правилна оценка на изведените докази, првостепениот суд неспорно утврдил дека на ден 01.03.2011 година пред Основниот суд во Кочани, за време на одржана главна расправа во завршен збор на записник сега обвинетиот С, кој што тогаш бил тужител во постапката, спрема Д С ги кажал навредливите зборови „Дегутантно е за чест и углед да зборува лице кое е разрешен од судија“. Обвинетиот С

Д во текот на постапката не негира дека ги кажал наведените зборови, кој факт неспорно се утврдува и од увидот во записникот од расправата каде тие се кажани. Меѓутоа, обвинетиот С Д тврдел во текот на постапката дека неговата цел со кажаните зборови не била да го навреди сега тужителот Д, туку тоа било одговор на претходно однесување и навредувања од него како полномошник во таа постапка, воедно појаснувајќи дека зборот „дегутантно“ во македонскиот јазик не значи нешто со што може да му се повреди честа и угледот, има значење на „невкусно, недобро, одбивно, нечини и сл“.

Со право првостепениот суд не поклонил верба на одбраната на обвинетот дека кажаниот збор не може да ја повреди честа и угледот на едно лице, бидејќи согласно лексиконот за странски изрази, утврдил дека значењето на зборот „дегутантно“ е „Одвратен, непријатен, невкусен, одбивен, неподнослив, гаден“, така што имајќи го во предвид значењето на овој збор во контекст на кажаната реченица, правилно првостепениот суд утврдил дека станува збор за негативен суд за друг, со кој се изразува омаловажување на неговата личност и претставува неспорна вербална навреда.

Овој суд ги имаше во предвид наводите во жалбата на С Д дека тужителот Д во конкретниот случај ја поднел тужбата против него само поради тоа што како што самиот кажал веќе имало поведено повеќе судски постапки помеѓу нив, со намера за одмаздување, и при тоа најде дека истите се неосновани, не станува збор за никаков реваншизам, со оглед што во кажаните зборови од страна на С Д неспорно е дека се содржани елементите на кривичното дело „Навреда“ што му се става на товар.

Од овие причини првостепениот суд со правилна примена на материјалното право, правилно утврдил дека обвинетиот со кажаните зборови го сторил кривичното дело „Навреда“ од чл. 173 ст.1 од КЗ. Меѓутоа имајќи ги во предвид сите олеснувачки и отежнувачки околности, правилно прифатил во конкретниот случај дека и со едно обично предупредување со изречена судска опомена, доволно ќе се влијае врз него во иднина да не врши вакви и слични кривични дела, односно ќе бидат постигнати целите на казнувањето во смисла на чл. 32 од КЗ.

Неосновани се жалбените наводи од обвинетиот С дека погрешно првостепениот суд го задолжил со кривични трошоци во постапката, бидејќи согласно чл. 92 од ЗКП, обвинетиот е тој што ги сноси трошоците на постапката.

Што се однесува до жалбените наводи по однос на пресудата со која спрема обвинетиот Д С се одбива обвинението да сторил кривично дело „Навреда“ од чл. 173 ст.1 од КЗ спрема тужителот С Д, овој суд најде дека истите се неосновани.

Правилно првостепениот суд утврдил дека во конкретниот случај станува збор за противтужба поднесена од страна на тужителот С Д за кривичното дело „Навреда“ против сега обвинетиот Д С поднесена до завршувањето на постапката, односно по истекот на рокот од 3 месеци од кога дознал за кривичното дело и сторителот. Меѓутоа, согласно чл. 48 ст.2 од ЗКП, противтужба за кривично дело „Навреда“ обвинетиот може да поднесе до завршувањето на главниот претрес и по

истекувањето на рокот од 3 месеци од узнавањето на кривичното дело и сторителот, само доколку тужителот истовремено му ја возвратил наредбата. Во конкретниот случај С Д за цело време негира дека го има навредено Д со зборовите „Дегутантно е за чест и углед да кажува лице кое е разрешен судија“, туку за цело време во текот на постапката тврди дека го нема навредено изјавувајќи дека тоа е негов слободен израз како новинар, писател, културен работник, со висок стил на изразување, што значи во конкретниот случај не може да се примени одредбата од чл. 48 ст.2 од ЗКП, бидејќи С не признава дека го навредил Д па да станува збор за возвратена навреда од Д С. Од овие причини С Д како тужител го пропуштил рокот за поднесување на тужба од 3 месеци од узнавањето на кривичното дело и сторителот, од кои причини правилно првостепениот суд во конкретниот случај го одбил обвинението, согласно чл. 367 ст.1 т.6 в.в. со чл. 48 ст.2 од ЗКП.

Овој суд не го прифати предлогот на жалителот да биде повикан да присуствува на седницата на советот пред Апелациониот суд во Штип кога ќе се одлучува по жалбата, бидејќи станува збор за кривични дела за кои се води скратена постапка, а согласно чл. 457 од ЗКП(пречистен текст) кога второстепениот суд решава по жалба против пресудата на првостепениот суд донесена во скратена постапка, странките ќе се известат за седницата на советот само доколку советот најде дека присуството на странките би било корисно за разјаснување на работите. Во конкретниот случај утврдени се сите решителни факти за предметниот кривично правен настан, поради што присуството на странките не е нужно при одлучувањето по поднесената жалба.

Од погоре изнесеното, а согласно чл. 401 и 411 од ЗКП (Пречистен текст) се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 12.04.2012 год. под Кж.бр.177/12 и Одлука на од Уставен суд У.бр.117/12 од 14.11.2012.

Во натамошниот дел се прикажани одлуките кои се веќе објавени во досегашните билтени бр. 3, 4, 5 и 6.

КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ РАБОТНИТЕ ОДНОСИ

1. Обвинетиот како управител на правното лице и обвинетото правно лице не чинат кривични дела Повреда на правата од работен однос од чл.166 ст.1 и ст.2 од КЗ и кривично дело Повреда на правото од социјално осигурување од чл.167 ст.1 и ст.2 од КЗ, ако работник-оштетениот не засновал работен однос согласно Законот за работни односи,

Од образложението:

Основниот суд во С. со обжалената пресуда К.бр.536/08 од 30.10.2008 год. обвинетите А. К. од С. и Друштво за производство, трговија и услуги “Е.-М“ увоз-извоз ДОО С., скратен назив Е.-М ДОО С. согласно чл.342 т.1 од ЗКП ги ослободил од обвинение, „да обвинетиот А.К.како одговорно лице-Управител на правното лице ДПТУ „Е.-М“ДОО С. и правното лице, во периодот од 27.07.2006 год. до 30.03.2007 г., свесно не се придржувале на чл.13, чл.105, чл.106, чл.109, и чл.110 ст.3 од Законот за работни односи и чл.4, чл.5, чл.8, чл.9, чл.12 и чл.13 од Законот за здравствено осигурување, чл.182 и чл.183 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување и со тоа му го повредиле и одзеле правата што му припаѓаат на работникот-оштетениот К.С.од С., кој во правното лице работел како работник и примал плата во висина од 7.000 денари, без со него да склучат Договор за работа и без да биде пријавен во Фондовите за Здравствено осигурување и Пензиско и инвалидско осигурувањена РМ, поради што му биле ускратени наведените права како и правото на боледување по неговото повредување на работното место на 30.03.2007 год.“ па со таквите пропуштања да сториле кривични дела “Повреда на правата од работен однос“ од чл.166 ст.1 и “Повреда на правата од социјално осигурување“ од чл.167 ст.1 од КЗ, а з обвинетото правно лице“Повреда на правата од работен однос од чл.166 ст.2 в.в. со ст.1 и “Повреда на правата од социјално осигурување“ чл.167 ст.2 в.в. со ст.1 од КЗ.

Апелациониот суд во Штип утврди дека „Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека оштетениот К. С. во периодот од 27.07.2006 до 30.03.2007 год. работел врз основа на усмен договор во “Е.-М“ ДОО С. за надомест на име плата во износ од 7.000,00 денари месечно која му е исплаќана на рака, и дека оштетениот нема засновано работен однос со правното лице со склучен договор за вработување по чл.13 од ЗРО и дека оштетениот не бил пријавен во задолжително социјално осигурување - пензиско и инвалидско осигурување и здравствено осигурување. Од увидот во известувањето од Централниот регистар на Република Македонија од 09.04.2008 год., е утврдено дека во периодот кога оштетениот работел во обвинетото правно лице, истовремено бил сопственик, односно одговорно лице во фирмата ДПТУ „И.“ ДООЕЛ С, која е ликвидирана на 20.03.2008 год. Утврдено е дека оштетениот К.С.не се водел како невработено лице во Агенцијата за вработување во смисла на чл.54 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност. Исто така утврдено е дека не

биле уплаќани придонеси за социјално осигурување за оштетениот. Првостепениот суд утврдил дека оштетениот К.С. на 30.03.2008 год. се повредил на работното место и за пружените здравствени услуги плаќал партиципација како осигурено лице согласно чл.4 и 6 од Законот за здравствено осигурување и тоа како член на семејство - сопруг на осигуреник. Исто така првостепениот суд утврдил дека ирелевантно е дали обвинетиот А. му понудил на оштетениот склучување договор за вработување или не, од причина што Законот за работни односи забранува работа без заснован работен однос, а таа забрана се однесува за работодавецот - правното лице и за одговорното лице за кое нешто е пропишана прекршочна одговорност во чл.13 ст.5 од Законот за работни односи, односно чл.13 ст.6 од Законот за измени на Законот за работни односи. Ова значи дека според постојниот Закон за работни односи под работен однос „се подразбира договорен однос меѓу работникот и работодавецот заради вршење одредени работи и остварување на правата и обврските од тој однос“. Работниот однос се заснова со склучување на договор за работа меѓу работникот и работодавецот, кој договор се склучува во писмена форма, по конечност на одлуката за избор и се заверува во службата надлежна за посредување при вработувањето. Без договор за работа (писмен) нема работен однос. Столбот на работниот однос е договорот за работа, се друго е сурогат и незаконитост. Според ЗРО работникот не може да стапи на работа пред да се склучи и завери договор. Работниот однос е договорен однос и тој се заснова и има правно дејство (валидност) само со склучување на договор за работа.

Правилно првостепениот суд утврдил дека согласно чл.5 од Законот за здравствено осигурување задолжително се осигуруваат лица во работен однос. Согласно чл.182 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување обврзници за плаќање на придонес за пензиско и инвалидско осигурување се работодавачите за своите работници, што значи дека се пропишани права за работниците од работен однос и социјално осигурување само по основ на работа согласно Законот за работни односи.

Со оглед на тоа дека во конкретниот случај оштетениот К. С. од С. не засновал законски работен однос согласно Законот за работни односи со споменатото правно лице, со оглед на фактот дека во времето кога тој работел во споменатото правно лице бил истовремено одговорно лице во сопствената ДПТУ „И.“ ДООЕЛ С., правилно првостепениот суд одлучил кога утврдил дека нема елементи на кривичните дела од чл.166 и 167 од КЗ, бидејќи со незасновувањето на работен однос согласно Законот за работни односи како е погоре цитирано, не се создадени обврски на работодавачот за плаќање личен доход, а со тоа и обврски за плаќање придонесеи за здравствено, пензиско и инвалидско осигурување, а со самото прифаќање на оштетениот работник К. С. од С. да работи надвор од цитираните важечки законски одредби, обвинетите не ги вршат кривичните дела Повреда на правата од работен однос од чл.166 ст.1 и ст.2 од КЗ и Повреда на правата од социјално осигурување од чл.167 ст.1 и ст.2 од КЗ, па затоа првостепениот суд правилно обвинетите ги ослободил од обвинение согласно чл.342 т.1 од ЗКП дека делата за кои се обвинуваат не се кривични дела според законот.

Пресудено во Апелационен суд - Штип, на ден 11.02.2009 год. под Кж.бр.44/09.

КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ ИМОТОТ

2. Изреката на пресудата да - „ обвинетите со употреба на сила од Сепарацијата за кварцен песок на оштетениот одзеле бакарна жица и ленти, од еден маслен трансформатор тип „Раде Кончар“ со јачина од 250 КВА и електрични кабли во должина од 970 метри, на начин што со подобен алат го скршиле катанецот од вратата на орманот во кој се наоѓал трансформаторот од 10/0,4 КВ, ги остраниле каблите со кои бил поврзан трансформаторот, го размонтирале и од него ги извадиле бакарните намотки и пресекле поголема количина кабли од надземната и подземната електрична инсталација во сепарацијата, се во вкупна вредност од 3.050.000,00 денари “, не е јасна, бидејќи - не може да се утврди колку изнесува вредноста на противправно присвоените предмети.

Од образложението:

Апелациониот суд во Штип одлучувајќи по изјавената жалба од обвинетиот Р.С. од К. Поднесена преку неговиот бранител адвокат Д.Р. од К. утврди дека „Првостепениот суд сторил суштествени повреди на постапката од чл.355 ст.1 т.11 од ЗКП, кои повреди се огледаа во тоа што: од една страна пресудата е противречна на самата себе или на причините на пресудата бидејќи во самата изрека се наведува дека обвинетите украде предмети во севкупна вредност од 3.050.000,00 денари, а потоа во истата изрека оштетениот ДОО Р. Н. „О“-Ч. го упатува на граѓански спор да го оствари своето оштетно побарување.

Од друга страна изреката на пресудата е нејасна, неразбирлива и неиспитлива по однос на битниот факт колку изнесува вредноста на противправно присвоените бакарни жици и ленти како електричен кабел во должина од 970 метри. Првостепениот суд во изреката утврдува дека севкупната вредност изнесува 3.050.000,00 денари. Меѓутоа кога се анализира дадениот опис на дејствијата на обвинетите во самата изрека се гледа дека е даден опис и на оштетување на маслен трансформатор тип „Раде Кончар“ со сриски прој 44785519 и јачина од 250 КВА, за оштетување на катанец поставен на врата од орман, а според содржината на изведениот писмен доказ во текот на главниот претрес „Записник за причинета штета по сторена кражба бр.0306-106 од 13.06.2006 год. од ДОО Р. Н. „О“-Ч. произлегува дека при кражбата е уништена комплетната електрична инсталација на Построението за дробење и сепарирање на кварцен песок, уништени командни ормари на построението и е комплетно уништена блиндираната трафостаница 10/0,4КВ и е направена штета од 50.000,00 евра“.

Од изнесеното не може да се разграничи колкава имотна корист обвинетите прибавиле со извршеното кривично дело Тешка кражба од чл.236 ст.1 т.1 в.в. со чл.22 од КЗ, за кое се огласени за виновни, но само се гледа колкава е вкупно причинетата штета. Меѓутоа треба да се има во предвид дека „Предмет на кражба“-може да биде само оној предмет со чие одземање може да се прибави имотна корист“. Таа корист може

да произлегува од самата вредност на предметот. Вредноста на украдените предмети не може да се утврдува според трошоците на нивното производство или според цената која обвинетиот ја постигнал со нивната продажба, ниту според набавната вредност, туку таа вредност се утврдува според пазарната вредност на предметот во моментот кога е извршено кривичното дело. Ова затоа што фактичка штета е она која постои за време на извршување на кривичното дело, а се одредува така што оштетениот со висината која е утврдена да може да купи ист таков предмет што му бил украден. Вредноста на странската валута се одредува така што таа валута се претвара во денари према обрачунскиот курс во времето на извршувањето на делото. Висината на вредноста на предметот по правило не е од значење за постоење на кражбата, но може да влијае на квалификацијата на ова дело или пак да го исклучи неговото постоење. Исто така висината на вредноста на украдениот предмет може да има влијание и за определување на видот и висината на казната на сторителот на кривичното дело.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 02.02.2009 год. под Кж.бр.27/09.

3. Се работи за пресудена работа(res iudicata) во однос на сите дејствија од составот на продолжено кривично дело Фалсификување исправа од чл.378 ст.3 од КЗ, иако некои од дејствијата се откриени по донесување на правосилна пресуда со која обвинетите се огласени за виновни за кривично дело Фалсификување исправа од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ и осудени на казна затвор.

Од образложението:

Основниот суд во Ш. со обжалената пресуда **К.бр.269/06** од 25.01.2008 год. обвинетите Н. Љ. од П. и Ј. Ј. од с.3. ги огласил за виновни за сторено по едно продолжено кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.24 и чл.45 од КЗ, за кое ги осудил на казна затвор во траење од по 8 месеци, а на обвинетите Д.Т., С.С, Т.И, Ј.И, А.Ј, Ј. Ѓ, А.В, В.Д, Ј. Г, К. Д, и Г. В, за кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. ст.1 од КЗ им изрекол условна осуда, со која им утврдил казна затвор во траење од по 5 месеци, извршувањето на казната спрема сите обвинети се одлага условно во рок од една година доколку за време на рокот на проверување не сторат ново кривично дело. Воедно ги задолжил сите обвинети да платат пашал сума од по 2.000,00 денари во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата. Согласно чл.100-А од КЗ дипломи и свидетелства за завршен четврти степен од ДСУ “Наум Наумовски Борче“ од П. на име Д. Т, С. С, Т. И, Ј. И, и А. Ј, дипломи и свидетелства за завршен четврти степен од ДСТУ “Димитар Мирасчиев“ Ш. на име Ј.Ѓ, В. Д, и Г. В., дипломи и свидетелства за завршен четврти степен од ДЕМУ “Коле Нехтенин“ од Ш. на име А. В., Ј. Г, и К. Д, бидејќи постои опасност повторно да бидат употребени за извршување на кривично дело се одземаат.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ги разгледаа поднесените жалби, па ценејќи ги жалбените наводи, обжалената пресуда, списите по предметот и предлогот на застапникот на обвинението, најде дека:

Жалбите се основани.

Првостепениот суд на штета на обвинетите Љ. и Ј. го повредил КЗ чл.356 ст.т.3 од ЗКП, од следните причини:

Обвинетите Љ. Н. од П. и Ј. Ј, од З., П. И, од В, М. С, од с.Ш - С, Б. С, од С, Н. И, од П. и И. Ј, од с.Г, со правосилна пресуда на Основниот суд Ш. **К.бр.380/05 од 13.09.2005** год. се огласени за виновни затоа што: првообвинетиот Н. Љ. по претходен договор со второобвинетиот Ј. Ј. како помагачи во текот на 2003 и 2004 год. со намера да бидат употребени како вистински набавил од Н.Н. лице четири лажни јавни исправи: дипломи и свидетелства за завршен четврти степен од ДЕМУ „Коле Нехтенин“ –Ш. на име П. И. од В., М. С. од с.Ш. -С, Б. С, од С. и И. Ј. од с.Г. –Р. и една лажна јавна исправа диплома и свидетелство за завршен четврти степен од ДСУ „Наум Наумовски Борче“ на име Н. И. од П. кои лажни јавни исправи исправи, второобвинетиот Ј. ги дал за 35.000,00 денари на обвинетите П. И, М. С, Б. С, Н. И. и И. Ј. кои иако знаеле дека наведените дипломи и свидетелства се со неистинита содржина ги употребиле како вистинити пред Министерството за одбрана - Подрачна единица – Ш. при нивното вработување. Со овие дејствија обвинетите Н. Љ. и Ј. Ј, сториле по едно продолжено кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.24 и чл.45 од КЗ, а обвинетите П. И, М. С, Б. С., Н. И, и И. Ј, сториле по едно кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ, за кое дело обвинетиот Н. Љ. го осудува на казна затвор во траење од 1 (една) година во која му се засметува и притворот од 29.07.2005 год., а обвинетиот Ј. Ј. го осудува на казна затвор во траење од 8 (осум) месеци во која казна му се засметува и притворот од 29.07.2005 до 30.08.2005 год., а на обвинетите П. И, М. С, Б. С, Н. И, и И. Ј, судот им изрекува условна осуда, со која им утврдува казна затвор во траење од по 5 (пет) месеци, чие извршување на казната се одлага за рок од една година под услов да не сторат ново кривично дело. **Ова пресуда постанала правосилна на ден 20.10.2005 год.** и по истата обвинетиот Љ. казната ја издржал од 19.09.2005 до 29.06.2006 год., а обвинетиот Ј. казната ја издржал од од 15.12.2005 до 22.06.2006 год.

Од увидот во описот на самата изрека на обжалената пресуда видно е дека истата изрека е идентична со описот на изреката во правосилната пресуда К.бр.380/05 од 13.09.2005 год. по однос на обвинетите Љ. и Ј. и по однос на извршеното кривично дело од нивна страна, т.е. извршените криминални дејствија за кои се огласени за виновни обвинетите Љ. и Ј. се извршени во серија од криминалните дејствија што ги исполнуваат објективните и субјективните претпоставки на продолженото кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.24 и чл.45 од КЗ за кои се правосилно осудени. Или со други зборови опишаните поединечни дејствија на секој од обвинетите – Љ. и Ј. во обжалената пресуда влегуваат во составот на продолженото кривично дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3

во врска со ст.1 и чл.24 и чл.45 од КЗ. Концепцијата на продолженото кривично дело од чл.45 од КЗ е повеќекратно остварување на исти или истородни законски битија зад кои стои единствено барање за казнување. Во конкретниот случај иако дејствија на обвинетите Љ. и Ј, опишани во обжалената пресуда, се откриени по донесување на правосилната пресуда К.бр.380/05 од 13.09.2005 год. на Основниот суд Ш, истите криминални-противправни дејствија не водат кон откривање на потешко кривично дело. Затоа во конкретниот случај во двете пресуди имаме со повеќе дејствија од исти сторители -обвинетите, се остварени законското битие на исто дело - повеќекратно остварување на законското битие на кривичното дело “Фалсификување исправа“ од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 и тоа во временска поврзаност –2003-2004 година, како и просторна поврзаност на дејствијата – П. -Ш, па затоа во конкретниот случај по оценка на овој суд, се работи за **res iudicata** (пресудена работа) во однос на сите дејствија од составот на продолженото дело, вклучувајќи ги и предметните дејствија на обвинетите Љ. и Ј., опишани во обжалената пресуда, иако овие дејствија се откриени по донесувањето на правосилната пресуда К.бр.380/05 од 13.09.2005 год. Затоа во ваков случај се важи процесното начело од чл.5 од ЗКП **non bis in idem** - „никој не може повторно да биде суден или казнет за дело за кое веќе бил суден и за кое е донесена правосилна судска одлука“-бидејќи судската пресуда го опфаќа продолженото дело во целина, што значи сите поединечни дејствија од серијата, без оглед дали воопшто му биле познати на судот при нејзиното донесување, поради што следуваше да се одлучи како во изреката т.е. врз основа на чл.341 т.5 в.в. со чл.5 од ЗКП да се донесе одбивателна пресуда за обвинетите Љ. и Ј.

Пресудено во Апелационен суд-Штип на ден 10.09.2008 г. под Кж.бр.435/08.

4. Кога обвинетиот набавил лажна исправа-свидетелство за завршено основно образование за возрасни и истото го употребил како вистинити за полагање на возачки испит од „Б“ категорија, сторил кривично дело Употреба на исправа со неистинитата содржина од чл.380 ст.1 од КЗ а не кривично дело Фалсификување исправа од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ.

Од образложението:

Основниот суд во Р. Обвинетиот А.Г. од Р. го огласил виновен затоа што „во текот на месец јуни 2007 год. набавил лажна јавна исправа-свидетелство за завршено основно образование за возрасни иако знаел дека јавната исправа-свидетелството е со лажна содржина – со измислен деловоден број 08-121/48 и не е издадено од ОУ за возрасни А.С.„Макаренко“од С.и дека никогаш не го посетувал ова училиште со намера да се стекне со право за полагање возачки испит од „Б“ категорија, за кое услов е кандидатот да има најмалку завршено основно образование го употребил како вистинито во автошколата „Д...“ во Р. И отпочнал со полагање на возачки испит, а на ден 31.03.2008 год. се стекнал со возачка дозвола од „Б“ категорија со број“

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжалената пресуда, доказите и предлогот на застапникот на обвинението, и испитувајќи ја пресудата и по службена должност врз основа на чл.367 од ЗКП ја преиначи првостепената пресуда по однос на правната квалификација од следните причини:

Поради отсуство на суштествени повреди на постапката од чл.355 ст.1 т.1,5,6,8 до 11 од ЗКП, и при состојба на правилно и целосно утврдена фактичка состојба, Апелациониот суд во Штип утврди дека првостепениот суд на штета на обвинетиот К. го повредил КЗ чл.367 в.в. со чл.356 ст.5 од ЗКП кога за опишаните дејствија во изреката на пресудата кои ги преземал обвинетиот го огласил виновен за кривично дело Фалсификување на исправа по чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ т.е. на штета на обвинетиот е применет закон што не може да се примени, затоа што по оцена на овој суд во дејствијата на обвинетиот се содржани елементите на кривичното дело **Употреба на исправа со неистинита содржина од чл.380 ст.1 од КЗ**. Имено првостепениот суд во изреката на пресудата и во самата пресуда утврдува дека обвинетиот Кемал во месец јуни 2007 год. набавил лажна јавна исправа-свидетелство за завршено основно образование за возрасни, а кое го набавил од лицето Д. од В. за 3.500 денари, а кое свидетелство било со потпис и печат од ОУ за возраси „А.С.Макаренко“-С. со деловоден број 08-121/48, за кое свидетелство обвинетиот знаел дека е фалсификат, бидејќи не одел на училиште и истото свидетелство го употребил за полагање возачки испит од „Б“ категорија на 31.03.2008 год. во Автошколата „Д...“ во Р. добивајќи возачка дозвола под бр.0044667.

Кривичното дело „Употреба на исправа со неистинита содржина“ од чл.380 ст.1 од КЗ го чини „тој што како доказ во правниот сообраќај ќе употреби, исправа, книга или спис за кои знае дека се неистинити“. Кај ова кривично дело сторителот не е составувач на исправата. Кај ова кривично дело дејствието на извршување се состои во употреба на исправа, книга или спис како доказ во правниот сообраќај, за кои извршителот знае дека се неистинити.

Делото се врши со директна умисла, што се состои во постоење свест кај сторителот да исправата е неистинита а сепак тој свесно ја употребува како права-вистинска т.е. ја користи како доказ во правниот сообраќај заради докажување правно релевантни факти. Поради овие причини следуваже да овој суд ја преиначи пресудата во делот за правната квалификација и утврди да обвинетиот А. К. од Р. со опишаните дејствија во изреката на обжалената пресуда сторил кривично дело „Употреба на исправа со неистинита содржина“ од чл.380 ст.1 од КЗ.

Пресудено во Апелационен суд - Штип, на ден 11.02.2009 год. под Кж.бр.74/09

5. Кога обвинетиот како овчар носи со себе ловна пушка-огнено оружје со метак во цевката, а за истата пушка нема одобрение за набавување оружје нити дозвола за оружје-чини кривично дело „Недозволена изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји“ од чл.396 од КЗ.

Од образложението:

Погрешен е ставот на првостепениот суд кога го ослободил обвинетиот од обвинение за кривично дело „Недозволена изработување, држење и тргување со оружје или распрскувачки материји“ од чл.396 од КЗ, поради немање умисла кај обвинетиот, ова од следните причини:

Ваквиот став на првостепениот суд пресудата ја чини нејасна и контрадикторна на изведените докази, бидејќи самото реално дејствие што обвинетиот ја носи со себе пушката без одобрение-дозвола за оружје-е спротивно на чл.32 од Законот за оружјето (Службен весник на РМ бр.7/05, 47/06,42/07 и 86/08) каде е пропишано дека лицето кое носи оружје е должно да ја носи дозволата за оружје, од една страна укажува да тој имал воспоставено фактичка власт над истата и од друга страна доволно зборува за неговиот субјективен однос, особено кога се анализира и неговата одбрана кога вели: „ јас знам дека пушката не е моја и дека е на покојниот татко на моите газди и истата стоеше во куќата, а јас ја зедев со себе критичниот ден да ја носам, што значи јас недозволено сум ја носел, а не дека недозволено сум ја држел“. Самото носење (под „носење на оружје“ според чл.31 ст.1 од ЗО се сметаат сите начини на носење на оружје што е подготвено за употреба, од страна на неговиот имател, освен пренесувањето на оружјето(трансфер)-критичниот ден на ловната пушка без да има одобрение- дозвола за оружје- пушка е синоним на неовластено држење на огнено оружје.Под поимот „држи“оружје т.е. огнено оружје се подразбира состојба која временски не е ограничена, па затоа држење на оружје е и во најкратко време, бидејќи законодавецот во КЗ во описот на самото дело го употребува моменталниот глагол „држи“.а прашањето по однос на сопственоста на пушката е ирелевантно во конкретниот случај, нити може да се прифати тезата да се работи за прекршок.

Решено во Апелационен суд Штип под Кж.бр.5/09 од 02.02.2009 год.

6. Непостои доброволно откажување од извршување на кривично дело „Убиство во обид“ од чл.123 ст.2 в.в. со ст.19 од КЗ бидејќи обвинетиот ги презел сите инкриминирани дејствија за да го доврши кривичното дело – да ја лиши од живот оштетената, а само поради објективни и субјективни причини не настапила смрт кај оштетената.

Од образложението:

Основниот суд во С со пресуда К.бр.801/2008 од 26.01.2009 год. обвинетиот ВТ од с.ГБ го огласил за виновен за кривично дело „убиство

од чл.123 ст.2 в.в. со чл.19 од КЗ и го осудил на казна затвор во траење од 6 години.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот решавајќи по жалбата на обвинетиот одлучил како во изреката од следните причини.

Обвинетиот кривичното дело го сторил со директна умисла, бидејќи бил свесен за своето дело и го сакал неговото извршување. Ова од причини што, обвинетиот откако почнал да се расправа со неговата вонбрачна другарка С.С од с. Г.Б околу видување на нивното заедничко дете, и се заканил на оштетената дека ќе ја убие, а потоа и дека самиот ќе си го одземе животот. Исажувајќи ги овие заканителни зборови, обвинетиот веднаш се нафрлил врз оштетената и со рацете почнал да ја стега силно околу вратот, со намера да ја убие. Обвинетиот превзел и други противправни дејствија према оштетената, на начин што со раката ја удирал неколку пати по лицето, нанесувајќи и тешки телесни повреди и тоа фрактура на базата на черепот, крварење од левото уво, фрактура на десниот дел од долната вилица, фрактура на лицевата десна коска. Од вака превземените дејствија, на оштетената од устата почнала да и истекува пена, по што изгубила свест. Обвинетиот гледајќи ја оштетената во ваква состојба помислил дека истата ја лишил од живот, односно дека ја убил, по што веднаш го напуштил критичното место, без да провери дали оштетената се уште дава знаци на живот, односно дали е жива. Обвинетиот отишол кај сведокот П.Т, негов братучед, кажувајќи му дека ја убил оштетената С. за да го пријави во полиција, а потоа се обидел да си го одземе животот со бесење, но во тоа не успеал.

Обвинетиот бил свесен дека со превземените инкриминирани дејствија на употреба на физичка сила према оштетената – стискање за вратот и ударање тупаници по лицето, може да настапи смртна последица, но и покрај тоа се согласил со нејзиното настапување, но благодарение на објективните и субјективните околности до смртната последица не дошло.

Не постои доброволно откажување од обид, бидејќи обвинетиот ги презел сите инкриминирани дејствија за да го доврши делото, поточно за да ја лиши од животот оштетената, а кој факт се потврдува и од неговата одбрана, кога наведува „се уплашив дека ја убив и веднаш избегав од местото на настанот, го најдов мојот братучед П.Т, за да истиот ме пријави во полицијата“ а потоа се обидел да се самоубие, мислејќи дека го завршил кривичното дело, односно дека ја лишил од живот оштетената. Обвинетиот го сакал извршувањето на кривичното дело и се согласил со неговото настапување, меѓутоа само како резултат на објективните и субјективните причини до смртна последица не дошло, благодареејќи на брзата интервенција на медицинската екипа, како и поради фактот да ударите на обвинетиот према оштетената не биле толку јаки, за да предизвикаат смртна последица, а доколку истите биле со малку појак интензитет, до смртна последица сигурно би дошло.

Обвинетиот не го напушта местото на настанот во време кога оштетената се уште била свесна и не испуштала пена од устата, туку откако сето тоа го видел обвинетиот, се уверил дека е лишена од живот, односно дека е мртва, по што го напуштил критичното место, отишол до сведокот П.Т, негов братучед и му рекол дека ја убил оштетената за да

го пријави во полицијата, а подоцна се обидел и да се самоубие, мислејќи дека ја убил оштетената Светлана, но во тоа не успеал.

Решено во Апелационен суд на ден 19.05.2009 год. под Кж.бр.197/09

7. Кога обвинетиот постапил по решението на државниот инспектор за труд за враќање работник на работа, во тој случај не е сторено кривичното дело Повреда на право од работен однос по чл.166 од КЗ.

Од образложението:

Основниот суд во Р. со обжалената пресуда К.бр.121/07-I од 19.09.2008 год. правното лице „М“-М-ДООЕЛ-Радовиш и одговорното лице во правното лице С.а ги огласил за виновни за сторено кривично дело Повреда на правата од работен однос“ по чл.166 ст.1 и ст.2 од КЗ за кое дело ги осудил на парични казни.

Во обжалената пресуда првостепениот суд прифатил дека обвинетите свесно не се придржувале кон одредбите од чл.71 и чл.75 од ЗРО со што на оштетената-работникот М.Б. со донесување на решението за престанок на работниот однос и биле повредени правата предвидени во ЗРО, односно правото на отказан рок од 1 месец, право на 4 часа отсуство од работа заради барање нова работа, право на надомест на плата за време на отказан рок, право на приговор, а откако таа повреда била констатирана од Државниот инспектор за труд обвинетите свесно не се придржувале кон донесеното решение бр.... од 27.03.2007 год.односно не го укинале донесеното решение за престанок на работен однос и не ја вратиле на работа оштетената.

Обвинетите веднаш по приемот на решението од државниот инспектор за труд поднеле барање до Агенцијата за вработување да оштетената биде пријавена во правното лице од 10.02.2007 год.и оштетената била повикана да се врати на работа и да започне со работа од 02.04.2007 год. и дека сите дотогашни придонеси по основ на вработување ќе бидат регулирани согласно ЗРО.

Оштетената М.Б. во текот на постапката изјавила дека таа не сакала да се врати на работа кај обвинетите, дека не се противела на дадениот отказ за работа и на донесеното решение за престанок на работниот однос, туку се жалела само затоа што не и се исплатени заостанатите плати и придонеси, па поради тоа не ја однела работната книшка.

При постоење на едни такви утврдени факти, Апелациониот суд Штип ја уважи жалбата на обвинетите и укина првостепената пресуда и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење, бидејќи во самата пресуда не се конкретизира во што се состои свесното непридржување на прописите од ЗРО со кои и е повредено правото на оштетената што и припаѓа. Секоја повреда на одредбите од ЗРО не значи и остварување на битието на кривичното дело, бидејќи не е утврдено во што се состои конкретната последица по оштетената, особено што обвинетите постапиле по налогот на инспекторот за труд, а

еден од конститутивните елементи на предметното кривично дело е настапување на конкретна последица према оштетениот работник.

Решено во Апелационен суд-Штип под Кж.бр.66/09 од 24.03.2009 г.

8. Со самиот факт што обвинетата како мајка на својата малолетна ќерка дозволила да истата со нејзино знаење оди во куќите на ТЕ и РП од С.Н., знаејќи дека ТЕ е вдовец кој живее сам и дозволила да ја шета со возилото при што дошло до сексуално злоупотребување на нејзината ќерка од лицата ТЕ и РП од СН, обвинетата МА од с.Е сторила кривично дело „запуштање и малтретирање на малолетно лице од чл.201 ст.1 од КЗ.

Од образложението:

Обвинетата го сторила кривичното дело од чл. 201 ст.1 од КЗ, на начин што додека со семејството, сопругот и трите малолетни ќерки живееле во с. Д.Г, дозволила малолетната ќерка Р, која била на возраст од 14 години, со нејзино знаење, Р сама да оди во куќата на лицето Т.Е од истото село, иако знаела за каква цел заминува во куќата на Т., покрај тоа како родител – мајка не водела доволна грижа за Р. и останатите нејзини малолетни деца кога дозволила Р. да спие во куќата на лицето Р.П од с. Е., а исто така без да води грижа дозволила истиот да ја шета со возилото по околината и со нејзината негрижа и запоставување на својата родителска должност и воспитување, дотолку ја запуштила малолетната ќерка што дошло до сексуално злоупотребување на Р. од страна на Т.Е и Р.П.

На обвинетата и било познато дека лицето Т.Е од с. ДГ е возрасен човек на возраст од 62 години, вдовец, кој живеел сам во својата семејна куќа во селото, во колку навистина семејството на обвинетата и нејзините деца немале материјални средства за живот, обвинетата можела сама за одреден надомест да одржува хигиена и да ја чисти куќата на Т., но не и нејзината малолетна ќерка сама да заминува во домот на Т.Р.

Решено во Апелационен суд под Кж.бр.252/09 од 18.05.2009 год.

9. Тоа што обвинетиот немал доволно финансиски средства за да плаќа издршка на своето малолетно дете задолжен со правосилна пресуда не го ослободува од кривична одговорност поради што истиот е одговорен за кривично дело „Неплаќање издршка“ од чл.202 ст.1 од КЗ.

Од образложението:

Обвинетиот М не ја плаќал издршката за своите две малолетни деца во наведените износи и рокови како што е определено во правосилните граѓански пресуди со кои е задолжен да плаќа издршка на децата и тоа П.бр.366/06 од 06.02.2007 година. Родителите не можат да

се ослободат од законската обврска за придонес за издржување на своите малолетни деца притоа повикувајќи се на мали средства за живот или немање средства за живот, бидејќи се должни да вложат посебни напори за стекнување на потребните средства за остварување на законската обврска за давање на издршка на своите малолетни деца која е определена со правосилната граѓанска пресуда П.бр.366/06. Фактот што обвинетиот давал некои мали износи самоволно по свое наоѓање на децата без да ги плати на нивната законска застапничка не значи дека тој редовно ја дава издршката и тоа може да преставува само своевидна посебна награда на децата.

Решено во Апелационен суд Штип Кж.бр.209/09 од 11.05.2009 год.

10. Не постои кривично дело кражба кога обвинетиот не го пријавил електричното броило на ЕВН Македонија кое било исправно, бидејќи потрошената електрична енергија се евидентирала на електричното броило поради што кај обвинетиот не постои намера за прибавување на противправна имотна корист односно присвојување на електрична енергија.

Од образложението:

Кривичното дело „Кражба“ од чл. 235 ст.1 од КЗ постои само ако одземањето е извршено со намера за противправно присвојување на предметот за себе или за друг да се оствари противправна имотна корист. Посебен субјективен елемент на противправноста е намерата за прибавување на противправна имотна корист и ако одземањето не е извршено со таква намера, нема да постои ова кривично дело. Правилно првостепениот суд утврдил дека недостасува овој елемент бидејќи од изведените докази и утврдената фактичка состојба се утврдило дека за користењето на електричната енергија без разлика дали броилото било пријавено или непријавено, а неспорно дека постоело во објектот кој го користел обвинетиот имало евиденција и дека оштетениот – жалителот секогаш можел за потрошената електрична енергија да достави сметка. Износот кој е наведен во обвинителниот предлог од 2.082.175,00 денари, не е за реално потрошена електрична енергија, туку казна која по интерните акти на ЕВН Македонија требало да ја плати обвинетиот. Со самото тоа недостасува и вториот елемент, објектот на кривичното дело, односно не може да биде објект на извршување на делото казната која обвинетиот треба да ја плати, согласно акти на оштетениот заради тоа што не го пријавил броилото кое постоело во објектот, туку објект на предметното кривично дело може да биде само реално потрошената електрична енергија, која била наводно украдена. Бидејќи оваа електрична енергија е евидентирана во броилото кое било во исправна состојба, на истата може да и се утврди вредноста и да се плати од страна на потрошувачот.

Решено во Апелационен суд Штип 18.05.2009 год. под КЖ.бр.274/09

11. Кога оштетениот се договорил со обвинетите за одреден паричен надомест да му извадат Бугарски патни исправи за неговите две деца и заедно сите тројца одат до Министерството за правда во Софија – Р. Бугарија, каде оштетениот сам ги пополнува формуларите и ги предава до надлежните органи, но надлежните органи донеле негативна одлука во врска со барањето за патните исправи, обвинетите не сториле кривично дело „измама“ од чл.247 ст.1 од КЗ, бидејќи кај нив не постои намера за себе да прибават против правна имотна корист, не го довеле во заблуда оштетениот со лажно прикажување или со прикривање на факти за да оштетениот стори нешто на штета на својот имот – да ги даде паричните средства на обвинетите.

Од образложението:

Основниот суд во Штип со пресуда К.бр.206/2007 од 4.02.2009 година обвинетите Т Е и И Н, двајцата од С. Н. ги ослободил од обвинение за кривично дело “Измама“ по чл.247 ст.3 в.в.со ст.1 в.в.со чл.22 од КЗ, а врз основа на чл.368 т.1 од ЗКП.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот одлучувајќи по поднесената жалба, а по претходна оценка на наводите во истата, пресудата, списите по предметот, предлогот на застапникот на обвинението и одговорот на жалбата, одлучи како во изреката, од следните причини:

Во конкретниот случај кај обвинетите не постои намера за прибавување на противправна имотна корист од оштетениот, ниту пак од дејствијата што ги презеле не може да се смета дека обвинетите го довеле во заблуда оштетениот со лажно прикажување на факти дека ќе му издадат бугарски пасоши за неговите синови В и И и дека притоа го навеле оштетениот на штета на својот имот да плати сума од 73.650,00 денари.

Оштетениот се договорил со обвинетите да им даде 1.200 евра за да обвинетите го одведат оштетениот на нивен трошок со нивно превозно средство, а делумно со такси возило до Р.Бугарија, поточно до Софија каде што оштетениот сам ги поднел потребните документи во Министерството за правда- надлежниот орган на Република Бугарија, а додека обвинетите ги плаќале сите други давачки вклучувајќи го и ручекот на оштетениот, а оштетениот знаел дека обвинетите не се тие што издаваат бугарски пасоши, туку дека тоа се надлежните органи во Република Бугарија. Поради тоа што надлежните бугарски органи ги одбиле барањата на В и И- синови на оштетениот, за издавање на патни исправи, обвинетите со тоа не сториле измама кон оштетениот, бидејќи обвинетите немаат никаков удел во одлуката на бугарските органи за одбивање на барање за издавање на патни исправи на В и И.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 04.06.2009 под Кж.бр.354/09.

12. Првостепениот суд на штета на обвинетиот го повредил КЗ, кога обвинетиот го огласил за виновен за кривично дело

„Тешка кражба“ од чл.236 ст.4 в.в. со чл.19 од КЗ и го осудил со парична казна од 30 дневни глоби во вредност од по 5 евра за една дневна глоба или парична казна од 150 евра во денарска противвредност од 9.150 денари. Ова од причина што за ова кривично дело е пропишана парична казна или казна затвор до три години, и за истото дело во чл.236 од КЗ изрично не е пропишано казнување за обид, а според чл.19 од КЗ ќе се казни за обид на кривично дело за кое според закон може да се изрече затвор од пет години или потешка казна, а за обид на друго кривично дело само кога законот изрично пропишува казнување и за обид.

Решено во Апелационен суд-Штип на ден 05.02.2009 г. под Кж.бр.64/09.

13. Неплатена закупнина во износ од 178.211 денари и покрај постоење на правосилна судска одлука, не му дава за право на обвинетиот да го спречи тужителот да ги подигне предметите-конфекциски машини, со заклучување на влезната врата на деловната просторија од внатрешната страна и со поставување на шест автобуси пред самата влезна врата- бидејќи обвинетиот го чини кривичното дело Самовластие од чл.392 ст.1 од КЗ.

Од образложението:

Основниот суд во Штип обвинетиот го ослободува од обвинение врз основа на чл.342 т.1 од ЗКП да сторил кривично дело Самовластие од чл.392 ст.1 од КЗ, сметајќи дека согласно чл.275 од ЗОО доверителот на стасано побарување во чии раце се наоѓа некој должников предмет има право да го задржи истиот додека не му биде платено побарувањето.

Ваквиот став на првостепениот суд, Апелациониот суд-Штип не го прифати и ја укина првостепената пресуда од следните причини:

Постоењето на правосилна судска пресуда со која сега приватниот тужител е задолжен да му плати на име неплатена закупнина сума во износ од 178.211 денари за користење на деловен простор, не му дава за право на обвинетиот да ги задржува предметите-конфекциски машини на тужителот за наплата на долгот, бидејќи кривичното дело „Самовластие“ го врши тој што самовласно си прибавува некое свое право или право што смета дека му припаѓа. Самовластието значи заобиколување на утврдениот пат на правата каде сторителот се става во позиција да пресудува самиот за постоење на некое свое право, односно самиот ја зема власта на одлучување во свои раце, како што во конкретниот случај обвинетиот самовласно сакал да изврши наплата на побарувањето сметајќи дека станува збор за право кое му припаѓа. Во случајот при постоење на правосилна судска одлука, правниот пат за остварување на неговите права е со покренување на извршна постапка.

По оцена на овој суд првостепениот суд не може да ја примени одредбата од чл.275 од ЗОО, бидејќи право на задржување согласно наведената одредба на доверителот-во случајот обвинетиот, ќе има само доколку се работи за предмети дадени на законит начин во негови раце, односно во рацете на сега обвинетиот. Во ова одредба точно е пропишано дека правото на задржување на законит начин постои кога предметот не излегол од поседот-владението на должникот,- сега тужителот, против негова волја, односно кога предметот не му е предаден од доверителот на чување или во послуга, што не е случај во конкретниот кривично правен настан. Ова од причина што во конкретниот случај обвинетиот и покрај законски утврдениот правен пат му ја одзема можноста на тужителот за вршење на неговите права врз определен предмет-кофекциските машини, со цел да си прибави полно и неограничено право на сопственост или употреба или во конкретниот случај обвинетиот самовласно му ги одзема машините на тужителот за да си го наплати паричното побарување-неплатената закупнина за користењето на деловната просторија.

Решено во Апелационен суд-Штип под Кж.бр.399/09 од 25.06.2009г.

14. Кога обвинетиот му удрил шлаганица на оштетениот и при тоа му нанел повреда –црвенило на образот, сторува кривично дело „телесна повреда“ од чл.130 ст.1 од КЗ, а не кривично дело „навреда“ од чл.173 ст.1 од КЗ (од реален вид).

Од образложението:

Основниот суд во С.со пресуда К.бр.521/08 од 02.12.2008 год. обвинетиот МГ го огласил за виновен за кривично дело „Телесна повреда“ по чл.130 ст.1 од КЗ и го осудил на казна според законот.

Наводите во жалбата дека неможе да стане збор за кривично дело Телесна повреда од чл.130 ст.1 од КЗ, бидејќи ударањето на шамар претставувало реална навреда се неосновани, бидејќи од приложеното лекарско уверение е констатирано телесна повреда во вид на мала модрица на десната страна од лицето. Во чл.130 ст.1 од КЗ јасно е определено дека за телесна повреда ќе се казни тој што друг телесно ќе повреди или ќе му го наруши здравјето, а од изведените докази неспорно се утврдува дека обвинетиот физички го нападнал оштетениот, ударајќи му шамар по образот со што му нанел телесна повреда-модрица од десната страна на лицето.

Точно е дека во одредени случаеви ударањето шамар , кубењето на коса, плукањето по оштетен, теглењето за телото и облеката претставуваат инкриминирани дејствија во кои се содржани елементите на кривичното дело навреда од чл.173 ст.1 од КЗ од реален вид, меѓутоа ова кривично дело би постоело кога од ударот не би настанала телесна повреда што во конкретниот случај не е така.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 06.05.2009 под КЖ.бр.189/09

15. Фактот што против оштетениот имало поднесено обвинителен акт за кривично дело фалсификување на исправа од чл.378 ст.3 од КЗ, не му дава за право на обвинетиот да го осудува и прогласува за виновен оштетениот преку локална телевизија, поради што истиот е кривично одговорен за кривично дело „клевета од чл.172 ст.4 в.в. со ст.1 од КЗ.

Од образложението:

Основниот суд во Ш со пресуда К.бр.395/07 од 02.03.2009 год. обвинетиот ЗК го огласил за виновен за продолжено кривично дело „клевата од чл.172 ст.4 в.в. со ст.1 в.в. со чл.45 од КЗ.

Жалбените наводи на обвинетиот дека во неговите дејствија не се содржани елементи на кривично дело бидејќи немал намера да го навреди односно да изнесе неистинити на штета на честа и угледот на оштетениот и да не знаел дека со правосилна пресуда е одбиено обвинението према сега оштетениот се неосновани од следните причини.

Фактот што спрема сега оштетениот бил поднесен обвинителен акт за кривично дело кое се гони по службена должност не значи дека истиот е виновен за кривично дело за кое се обвинува, ниту пак тоа му дава за право на обвинетиот да го осудува и прогласува оштетениот за виновен преку локалната ТВ станица. Оштетениот – тогаш обвинет е невин се додека не се докаже неговата виновност со правосилна пресуда на надлежниот суд- начела на презумпција на невиност. Обвинетиот ЗК дознал дека према сега оштетениот ЗА е поднесен обвинителен акт за кривично дело од чл.378 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ и решил тоа да го изнесе пред локалната ТВ читајќи го обвинителниот акт за оштетениот како да истиот веќе е осуден и кривично одговорен за кривично дело за кое се терети и при тоа додавајќи други клеветнички зборови меѓу кои и дека оштетениот е криминалец на кој му дошол редот.

До колку и се прифати жалбениот навод и одбраната на обвинетиот дека не знаел за исходот на пресудата - одбивателна пресуда према сега оштетениот и во тој случај би постоела кривична одговорност спрема обвинетиот од причини што истиот знаел за поднесеното обвинение и веднаш го осудил оштетениот преку локалната ТВ нарекувајќи го криминалец, најкорумпиран функционер и сл., а секое лице е невино се додека не се докаже неговата виновност со правосилна пресуда. Обвинетиот си зел за право да го осудува оштетениот врз основа на поднесен обвинителен акт, поради што истиот е кривично одговорен за кривичното дело за кое се терети.

Решено во Апелационен суд Штип 19.06.2009 год. Кж.бр.349/09

16. Со тоа што обвинетиот поднел писмена изјава – барање до надлежен орган- директор на одделението за премер и катастер во кое бара да се изврши увид во работењето на оштетениот и да се преземат соодветни мерки со образложение дека оштетениот му

има пресечено јаворово дрво и да оштетениот узурпирал дел до парцелата не сторува кривично дело клевета од чл.172 ст.1 од КЗ.

Од образложението:

Дејствијата кои се превземени од страна на обвинетиот не претставуваат кривично дело “Клевета“ по чл.172 ст.1 од КЗ. Обвинетиот се обвинува дека на ден 21.11.2007 год. до Директорот на Одделението за премер и катастер Радовиш, каде приватниот тужител бил вработен, доставил писмена изјава во која навел дека тужителот на ден 14.10.2007 год. му имал исечено јаворово дрво од 20 м³ во неговата парцела во м.в.Ј во атар на с.Л. и исто така во писмената изјава навел дека приватниот тужител има парцела која е во Конечкиот атар во површина од 15 ари, а до истата парцела имал узурпирано 25 ари нива плус шума, а имало узурпирано и на други лица во с.Л. Правилно првостепениот суд прифатил дека кај обвинетиот не постоела намера да му ја наруши честа и угледот на тужителот со поднесената писмена изјава, бидејќи оваа писмена изјава обвинетиот ја поднел до надлежен орган кој е задолжен да ја штити државата, односно државната сопственост и притоа обвинетиот сакал да утврди дали навистина тој или тужителот имаат право на спорната парцела.

Имајќи ги во предвид сите овие релевантни факти, кои се погоре наведени, како и тоа да обвинетиот оваа писмена изјава ја доставил до надлежен орган, односно до Директорот на Одделението за премер и катастер, во која писмена изјава јасно е наведено дека бара да се изврши увид врз работењето на пријавениот и да се преземат соодветни мерки, јасно е дека обвинетиот немал никаква намера за сторување на кривичното дело за кое се терети, поради што и овој суд оценува дека правилна е одлуката на првостепениот суд кога обвинетиот го ослободува од обвинение за предметното кривично дело, а врз основа на чл.342 ст.1 т.1 од ЗКП, бидејќи делото за кое се обвинува не е кривично дело според законот.

Решено во Апелационен суд Штип Кж.бр.67/09 од 16.03.2009 год.

17. Наведената инкриминација во изјавената жалба против првостепената пресуда „Секретарот П.К.во јануар 2002 беше разрешен од Заменик јавен обвинител од ОЈО Д. кое нешто го имам видено од Службен весник лично, „ због злоупотреба на службената положба и овластување и истиот треба да се срами од своите деца и жена а камо ли да биде раководител на фирма од јавно овластување каде годишно влегуваат најмалку по 3.000 странки, по мене овој човек е неморален и во него нема еден грам човештина“, се содржани елементите на кривичното дело Навреда од чл.173 од КЗ а не кривичното дело „Омаловажување со префрлање за кривично дело“ од чл.175 од КЗ.

Од образложението:

Основниот суд во Д. обвинетиот А.В го огласил виновен за две кривични дела и тоа Навреда од чл.173 од КЗ и „Омаловажување со

префрлање за кривично дело“ од чл.175 од КЗ, за напишаните зборови во изјавената жалба против првостепената одлука Ро.бр.161/08 со цитираната содржина.

Апелациониот суд во Штип одлучувајќи по изјавената жалба на обвинетиот а по службена должност ја преиначи првостепената пресуда и врз основа на чл.342 т.1 од ЗКП го ослободи обвинетиот од обвинение за кривичното дело „Омаловажување со префрлање за кривично дело“ од чл.175 од КЗ, бидејќи делото за кое се обвинува не е кривично дело според законот.

Од увидот во предметот се утврдува дека приватниот тужител не е сторител на кривично дело, нити е осудуван за сторено кривично дело. Кривичното дело „Омаловажување со префрлање за кривично дело“ од чл.175 од КЗ се сторува со префрлање на некој да сторил било какво кривично дело или да е осудуван поради било какво кривично дело или соопштување за тоа на некое трето лице, а се со намера да се омаловажи лицето за кое тоа се изнесува. За да постои ова дело, потребно е кривичното дело за кое му се префрла на оштетениот-тужителот или што му се соопштува, треба да е извршено или лицето за тоа дае осудено. Ако тоа е невестина, нема да постои ова кривично дело од чл.175 од КЗ, туку се работи за кривично дело Навреда од чл.173 од КЗ, бидејќи функцијата на ова инкриминација од чл.175 од КЗ е да се зачува честа и угледот на сторителот на кривичното дело односно осуденото лице и покрај тоа што го сторил-се со цел да се заштити достоинството и угледот на личноста.

Пресудено во Апелационен суд-Штип на ден 10.11.2009 г.под Кж.бр.547/09.

18. Засметување на притвор - чл.47 КЗ

- **Засметувањето на екстрадициониот притвор на исто лице во исто време по две различни правосилни пресуди на два Основни суда е погрешно и еден од судовите треба да изврши исправка на пресудата.**
- **Определување на притвор по ново кривично дело го спречува извршувањето на казната затвор по правосилната пресуда (се прави прекин на извршувањето на казната затвор) бидејќи притворот по својата цел е различен од казната затвор и со оглед на начинот на спроведувањето е различен.**
- **Ако обвинетиот се наоѓа во притвор, а се открие ново кривично дело на кое се проширува истрагата, тој факт има значење на отпочнување нова постапка, па траењето на притворот во поглед на новото дело се смета посебно.**
- **Дали притворот ќе се засмета во изречената казна затвор за она кривично дело поради кој бил нареден или ќе се засмета и во случај ако обвинетиот биде за тоа дело ослободен, но ќе биде осуден за некое друго кривично дело, на мислење сме дека притворот може да се засмета само ако се однесува на исто дело за**

кое се изречува и казната затвор.

- Доколку со казната затвор се изрече и некоја споредна казна (парична казна) засметувањето на притворот се врши прво во однос на казната затвор, а во случај да тој е подолг (времетраењето на притворот е подолго) од изречената казна затвор, засметувањето се врши и во однос на паричната казна.
- Ако кривичната постапка е водена за повеќе кривични дела во стек, а притворот не е одреден за секое од нив, времето проведено во притвор се засметува во изречената казна затвор или паричната казна.
- Засметувањето на времето проведено во притвор не е задолжително во случај на изречување на условна осуда, бидејќи тоа време проведено во притвор е од значење само во случај ако дојде до отповикување на условната осуда и тогаш осудениот има право да бара да му се засмета времето проведено во притвор во новата пресуда.
- За засметувањето на времето проведено во притвор во вкупната казна затвор води сметка КПД односно Затворската управа каде лицето ја издржува казната затвор врз основа на добиените податоци.
- Издржаната казна затвор судот не ја утврдува со решение, но затворот донесува свој акт - отпусен лист.

По повод решението на Апелационен суд Штип Ксж.бр.54/10 од 19.07.2010 год.

19. Привременото остранивање на 4-5 керамиди од кровот на тужителите од првообвинетиот по налог на второбвинетата за надградба на оџакот кој бил изграден до самиот кров, како и влегувањето на второбвинетата во присуство на полиција во куќата на тужителите, не преставува кривично дело Нарушување неповредливоста на домот од чл.145 од КЗ.

О б р а з л о ж е н и е

Основниот суд во Б. со обжалената пресуда К.бр.27/10 од 12.03.2008 год. обвинетиот П. Ј. и Љ. Б. и двајцата од Б. врз основа на чл.342 т.3 од ЗКП ги ослободил од обвинение да сториле кривични дела: “Нарушување неповредливоста на домот“ од чл.145 в.в. со чл.22 од КЗ, а обвинетиот П.Ј и за кривично дело “Оштетување туѓи предмети“ од чл.243 ст.1 од КЗ, бидејќи не е докажано дека обвинетите ги сториле делата за кои се обвинуваат.

Апелациониот суд-Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, одговорот на жалба, обжалената пресуда и вршејќи увид во списите по предметот, ја одби жалбата како неоснована од следните причини:

Имајќи ја во предвид правилно и целосно утврдената фактичка состојба, како и елементите кои го чинат кривичното дело „Нарушување на неповредливоста на домот“ од чл.145 од КЗ, овој суд оцени дека правилно првостепениот суд ги ослободил од обвинение обвинетите за кривичните дела кои им се ставаат на товар, од следните причини: Према дејствието на извршување кривичното дело „Нарушување на неповредливоста на домот“ од чл.145 од КЗ може да се појави во два вида:- Влегување во туѓ дом, и - неодамнешно влегување од туѓиот дом. Влегувањето во туѓ дом значи насилно влегување во домот, било со обивање, провалување, кршење на катанец-брава, влегување низ прозорец, совладување на отпор на држателот на станот. Основно е да влегувањето се врши со совладување на препреки или отпор кој го дава држателот т.е. овластеното лице. Неодамнешното од туѓ дом или затворена просторија-значи останување, задржување во него спротивно на волјата и желбата на овластеното лице. Задржувањето треба да има траен карактер-да се манифестира желба на сторителот за останување во домот или просторијата. За ова кривично дело се одговара кога е извршено со умисла-да опфаќа свест да се влегува или задржувањето да се врши неовластено.Според тоа правилно првостепениот суд утврдил дека кај обвинетите П. и Л. не е докажано да влегле во домот на тужителите насилно нити со совладување на отпорот на тужителите, нити има трајно задржување во куќата на тужителите, т.е. не постои никаква манифестација на обвинетите за останување во куќата на тужителите и што е најбитно, кај обвинетите не постои умисла за сторување на ова кривично дело, но нивната умисла е да се надгради оџакот над покривот како би се остранила опасноста од пожар на куќата и на тужителите и на обвинетата Л, па според тоа откривањето на 4-5 керамиди од покривот на тужителите од обвинетиот П.,како и влегувањето на обвинетата Л. во куќата на тужителите во присуство на полиција со цел да се разбере со тужителите за надградба на оџакот и нејзиното враќање-излегување од куќата по одбивањето на тужителот Д по оценка на овој суд не може да се прифати да таквото влегување е противправно и со тоа да е сторено кривичното дело „Нарушување на неповредливоста на домот“ од чл.145 од КЗ. Исто така правилно првостепениот суд обвинетиот П. го ослободува од обвинение и за кривичното дело „Оштетување туѓи предмети“ од чл.243 ст.1 од КЗ, бидејќи од изведените докази не се докажува да обвинетиот П. ги скршил керамидите од кровот на тужителите кои ги открил нити пак истите ги уништил, нити пак оштетил или уништил некои други предмети на тужителите.

Поради сите овие причини овој суд жалбата на жалителите ја оцени како неоснована и врз основа на чл.375 од ЗКП одлучи како во изреката на ова пресуда.

Пресудено во Апелационен суд - Штип, на ден 18.10.2010 год. под Кж.бр.550/10.

20. Фактот што во домот на обвинетиот биле пронајдени 1344 ЦД-а со филмови и музика и 24 опаковски за ЦД-а не значи дека истиот сторил кривично дело “Повреда на авторско право и други сродни права“ по чл.157 ст.1 од КЗ односно да ги репродуцирал и

дистрибуирал овие музички ЦД-а и ДВД филмови и да му биле за продажба, ниту пак дека тој посегнал по туѓо авторско право без овластување на законските застапници и носители на авторските права.

Образложение

Основниот суд во Делчево со обжалената пресуда К.бр.108/2009 од 15.03.2010 год. обвинетиот М.М од М.Каменица го ослободил од обвинение за кривично дело “Повреда на авторско право и други сродни права“ по чл.157 ст.1 од КЗ, а врз основа на чл.342 т.3 од ЗКП. Трошоците по постапката паднале на терет на буџетските средства

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот одлучувајќи по поднесената жалба, а по претходна оценка на наводите во истата, пресудата, списите по предметот и предлогот на застапникот на обвинението, ја одби жалабата како неоснована од следните причини:

Обвинетиот М.М од М.Каменица се обвинува дека сторил кривично дело “Повреда на авторско право и други сродни права“ по чл.157 ст.1 од КЗ - дека неовластено во свое име репродуцирал и дистрибуирал музички ЦД-а и ДВД филмови, без притоа да поседува овластување од законските застапници и носители на авторските права, на кој начин посегнал по туѓо авторско право, што било спротивно на чл.20 од Законот за авторско право и сродни права, на начин што во неговиот дом во М.Каменица со помош на персоналниот компјутер репродуцирал музика и филмови за продажба, а на ден 21.05.2009 год. при претресот на неговиот стан му биле пронајдени и одземени 1344 ЦД-а со филмови и музика и 24 опаковки за ЦД-а.

Меѓутоа од изведените докази не се докажува да обвинетиот го сторил кривичното дело на начин како што е претходно опишано. Ова од причини што неспорно е дека во домот на обвинетиот се пронајдени 1344 ЦД-а со филмови и музика и 24 опаковки за ЦД-а, меѓутоа од изведените докази не се докажало да обвинетиот ги репродуцирал и дистрибуирал овие музички ЦД-а и ДВД филмови и дека тие му биле за продажба, ниту пак се докажало дека тој посегнал по туѓо авторско право без овластување на законските застапници и носители на авторските права. Од друга страна во самото обвинение не е наведено по кои тоа авторски права обвинетиот посегнал, кои се тие автори за кои обвинетиот не добил овластување за репродукција и дистрибуција на предметните ЦД-а и ДВД филмови. Обвинетиот ниту прикажувал, ниту репродуцирал, ниту дистрибуирал, ниту пак на друг начин неовластено посегнал по туѓо авторско право или сродно право, ниту пак Основниот јавен обвинител од Д предложил докази заради утврдување на овие релевантни факти, ниту пак сега во жалбата такви докази се предлагаат, а кои се битни елементи за постоење на ова кривично дело.

Во конкретниот случај од изведените докази не се докажува ниту предметот на обвинението - да обвинетиот репродуцирал музички ЦД-а и ДВД филмови, бидејќи од ниту еден доказ не се докажал овој битен елемент за постоење на ова кривично дело, туку се докажало спротивното - дека тие ЦД-а и ДВД филмови биле во сопственост на обвинетиот, кој ги собирал со години, и биле негови приватни свечености, филмови, музички цедиња, проекти во врска со неговата работа и да тие не биле за продажба поради што и. овој суд е на оценка

дека првостепениот суд правилно постапил кога обвинетиот го ослободил од обвинение за кривично дело по чл.157 ст.1 од КЗ, а врз основа на чл.342 т.3 од ЗКП поради недокажаност и ја одби жалбата на Основниот јавен обвинител од Делчево и ја потврди првостепената пресуда врз основа на чл.401 од ЗКП.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 18.10.2010 год. под Кж.бр.442/10.

21. Фактот што не постоеле траги по телото на оштетената во смисла на модрици, гребнатини, крвни подливи и слично со кое би се докажало насилното вршење на обљуба од обвинетиот е ирелевантен од причини што за кривичното дело “Полов напад врз малолетник кој не наполнил 14 години“ по чл.188 ст.1 од КЗ, не е потребна примена на сила, туку е доволно обвинетиот да знае дека оштетеното лице е малолетник кој не наполнил 14 години.

Образложение

Основниот суд во Кочани со обжалената пресуда К.бр.240/09 од 18.03.2010 година, обвинетиот А. Џ од Кочани го огласил за виновен за кривично дело “Полов напад врз малолетник кој не наполнил 14 години“ од чл.188 ст.1 од КЗ и го осудил на казна затвор во траење од девет (9) години. Обвинетиот е задолжен да плати на име паушал износ од 2.500,00 денари како и трошоци по постаката во износ од 27.000,00 денари во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата. Оштетената - детето С А, преку нејзиниот законски застапник-мајката Х. А за своето имотно правно барање е упатена на граѓански спор.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот, одлучувајќи по поднесената жалба, а по оцена на наводите во истата, пресудата, доказите и сите списи по предметот, ја потврди првостепената пресуда поради следното:

Обвинетиот А. Џ на ден 22.05.2009 година околу 20,00 часот во Кочани со намера да ги задоволи своите полови страсти, иако бил свесен за нејзината возраст, извршил полово дејствие врз детето - оштетената С. А од Кочани-малолетник кој не наполнил 14 години, родена на 02.05.2002 година на возраст од 7 години и 20 дена, на начин што откако оштетената влегла во продавницата лоцирана на ул.„С М,, бб во која привремено работел обвинетиот како продавач, излегол надвор и се свртел лево и десно за да провери дали има некој во близина, се вратил внатре, отишол во просторот помеѓу работната маса и рафтовите, ја повикал оштетената да му се приближи, си ги соблекол кратките палталони и гаќите, па и ги соблекол и гаќите на оштетената, ја зел во skut и неговиот полов орган го ставил на половиот орган на оштетената и ја трлал, па ја свртел и со половиот орган ја трлал и по газето, оштетената плачела и молела да ја пушти, но тој продолжил да ја трла и ја бакнува по половиот орган и по газето, па таа му велела дека ќе каже на најзините родители и плачела многу силно и тогаш тој и се заканил да не кажува за тоа на никој, и дал една мала чоколада и ја пуштил надвор

Ирелевантен е жалбениот навод на обвинетиот дека не постоеле

траги по телото на оштетената во смисла на модрици, гребнатини, крвни подливи и слично со кое би се докажало насилното вршење на обљуба од обвинетиот од причини што за ова кривично дело не е потребна примена на сила, туку е доволно обвинетиот да знае дека оштетеното лице е малолетник кој не наполнил 14 години, а истиот и покрај тоа врши полови дејствија врз него, а кои дејствија обвинетиот ги сторил поради што правилна е примената на КЗ кога обвинетиот е огласен за виновен за предметното кривично дело.

Пресудено во Апелационен суд Штип на ден 13.10.2010 ПОД Кж бр 321/

22. И покрај тоа што не е утврдено кој од келнерите ги послужувале малолетните лица со алкохолни пијалоци постои кривична одговорност кај правното и одговорното лице за кривично дело „Точење алкохолни пијалоци на малолетници“ од чл.204 ст.4 в.в. ст.1 од КЗ

Образложение

Основниот суд во Делчево со обжалената пресуда К.бр.89/2009 од 24.11.2009 год. обвинетото правно лице Т од Делчево го огласил за виновен за кривично дело “Точење алкохолни пијалоци на малолетници“ од чл.204 ст.4 в.в. ст.1 од КЗ и го осудил на парична казна во износ од 30 дневни глоби, сметано по 10 евра за дневна глоба во денарска противвредност од 613,00 денари за една дневна глоба или вкупно 18.390,00 денари, а обвинетото одговорно лице Т. В. од Делчево го огласил за виновен за кривично дело “Точење алкохолни пијалоци на малолетници“ од чл.204 ст.1 од КЗ и го осудил на парична казна во износ од 30 дневни глоби, сметано по 5 евра за дневна глоба во денарска противвредност од 306,50 денари за една дневна глоба или вкупно 9.195,00 денари.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот одлучувајќи по поднесените жалби, а по оцена на наводите во истите, пресудата, списите по предметот и предлогот на застапникот на обвинененито, одлучи како во изреката од следните причини:

На ден 27.06.2009 год. во 22:00 часот првообвинетиот правното лице и второобвинетиот Т како одговорно лице во правното лице во угостителскиот објект во склоп на правното лице сместен во приземниот дел од домот на пензионерите на ул: “К“ во Делчево во кој се точат алкохолни пијалоци, овозможиле и дозволиле да ги послужат со алкохолни пијалоци (вино и вотка) малолетниците: Е М од Делчево родена на ден 05.01.1995 год. и М. М од Делчево родена на ден 29.07.1993 год. поради што Е се довела под дејство на алкохол и била однесена во ЈЗУ “Гоце Делчев“ заради укажување на медицинска помош.

Првостепенитиот суд правилно го применил КЗ, кога обвинетото правно лице го огласил за виновно за кривично дело “Точење алкохолни пијалоци на малолетници“ од чл.204 ст.4 в.в. ст.1 од КЗ, а обвинетото одговорно лице за кривично дело “Точење алкохолни пијалоци на малолетници“ од чл.204 ст.1 од КЗ, бидејќи во нивните дејствија целосно се содржани елементите на ова кривично дело. Согласно чл.28-а од КЗ

правното лице е кривично одговорно ако до извршување на делото дошло со дејствие или со пропуштање на должниот надзор од страна на органот на управување или на одговорното лице во правното лице. Кривичната одговорност на правното лице се темели врз начелата на претпоставена одговорност и не е врзана за видот и степенот на вината на физичкото лице, во конкретниот случај на лицата кои ги послужувале малолетниците. Во конкретниот случај обвинетиот Т е одговорно лице во ДООЕЛ “Т“ Делчево и е одговорен за законитоста на работењето на правното лице, а со самото тоа и во однос на точењето на алкохолни пијалоци на малолетници во истото. Обвинетиот Т бил присутен критичната вечер и како одговорно лице бил должен да врши надзор дали во неговиот објект во кој доаѓаат и малолетни лица се врши точење на алкохолни пијалоци на истите. Иако во конкретниот случај не е утврдено кој од келнерите или шанкерите ги послужил малолетниците со алкохолни пијалоци во објектот, неспорно е дека истите била послужени и за тоа се одговорни - како правното, така и одговорното лице.

Пресудено во Апелационен суд Штип на ден 12.04.2010 под Кж. Бр116/10

23. За постоење на кривичното дело “Надрилекарство“ од чл.209 од КЗ, потребно е сторителот да се занимава со лекување или со давање на медицинска помош, без да има пропишана стручна подготовка, односно без да има диплома за завршен Медицински факултет.

Образложение

Со обжалената пресуда К.бр. 230/2010 од 21.06.2010 година, обвинетата Ж. Ј. од С. е огласена за виновна за кривично дело „Надрилекарство“ од чл. 209 од КЗ и осудена на казна затвор во траење од една година и на парична казна во износ од 5.000 евра, во денарска противвредност од 307.000,00 денари.

Со пресуда К.бр.604/06 од 13.04.2009 год.према обвинетата Ж.Ј. е одбиено обвинението за кривичното дело “Употреба на исправа со неистинета содржина“ од чл.380 ст.1 од КЗ поради настапена апсолутна застареност на гонењето, меѓутоа врз основа на чл.532 од ЗКП од обвинетата се одземени: дипломата број.002695 и рег.бр.1832 за завршен Медицински факултет во Софија, извадок од факултетска книга за положени испити бр.1524 и сертификат Мус бр. 00269,,

Првостепениот суд врз основа на изведените и правилно ценети докази, утврдил дека обвинетата Ж. Ј. набавила диплома за завршен Медицински факултет со број.002695 и рег.бр.1832, извадок од факултетска главна книга за положени испити број.1524 и сертификат МУС.бр.002695 на нејзино име, па овие документи, обвинетата иако била свесна дека нема дипломирано на Медицинскиот факултет во Софија-Р.Бугарија, ги доставила до Наставно научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје заради нострафикација на дипломата. Наставно научниот совет на ден 12.11.1998 година донел решение под број.1004-554/2-201 со кое извршил нострафикација на дипломата за завршен Медицински факултет во Софија-Р.Бугарија на име д-р.Ж. Ј.,

издадено од Медицински факултет во Софија под број.002695 од 22.05.1998 година и со оваа нострафикација напред наведената диплома е признаена како документ за завршен Медицински факултет на обвинетата со стекнат стручен назив доктор на медицина. Решението за нострификација, обвинетата го употребила пред лекарската комора на Р.Македонија добивајќи лиценца под матичен број.07336 од 26.03.2001 година, членска картица со рег.бр.07336. Истото решение за нострификација, обвинетата го доставила до Деканот на Медицински факултет-Скопје кој донел решение број.11-02-223 од 10.03.1999 година со кое на обвинетата и се одобрува специјализација по специјалноста-интерна медицина сметано од 15.03.1999 година во траење од 48 месеци, а на 23.12.2005 година обвинетата Ж. после полагањето на специјалистичкиот испит по специјалноста интерна медицина се здобила со уверение за стекнато звање-специјалист по интерна медицина. Првостепениот суд утврдил дека обвинетата Ж. сметано од месец Декември 1998 година па до 15.03.1999 година кога заминала за Скопје заради специјализација се занимавала со лекување и давање медицинска помош како доктор по медицина во ПЗО ЗД “М. А. “ С., а од 20.12.2005 година, кога добива решение со кое др. Ж. се распоредува на работно место специјалист по интерна медицина во ПЗО ЗД “М. А. “С. и од тогаш се занимава со лекување и со давање медицинска помош како лекар специјалист по интерна медицина. Со договори склучени во текот на 2006, 2007, 2008, 2009 и 2010 година помеѓу Фондот за здравствено осигурување на Р. Македонија и ПЗУ ЗД “М. А.“ С., а потоа и со ПЗУ „А.-И“-С., обвинетата Ж. Ј. како доктор-лекар специјалист по интерна медицина во напред наведените две ординации работи и пружа здравствени услуги по оваа медицинска специјалност. Првостепениот суд утврдил и тоа дека во текот на напред наведениот период, предмет на обвинението е од 21.06.2006 година па се до 21.06.2010 година и дека обвинетата Ж. Ј. лекувала болни и им давала медицинска помош како специјалист по интерна медицина во овој период иако нема стручна подготовка односно нема завршено Медицински факултет.

Жалбените наводи дека према обвинетата е донесена одбивателна пресуда за кривичното дело “Употреба на исправа со неистинета содржина“, а не е донесена осудителна пресуда за ова кривично дело, па во таа смисла не било утврдено дека дипломата за завршен Медицински факултет е фалсификат,и дека обвинетата не можела да одговара за кривичното дело “Надрилекарство“, бидејќи дипломата за завршен Медицински факултет од Универзитетот во Софија, во Република Македонија е нострифицирана, потоа дека обвинетата во Република Македонија полагала специјалистички испит по интерна медицина и станала специјалист по интерна медицина, па имајќи го во предвид фактот дека таа има завршено студии по интерна медицина како специјалист, во таков случај не можела да одговара за кривичното дело по чл.209 од КЗ се неосновани, бидејќи според ставот на овој суд за постоење на кривичното дело “Надрилекарство“ од чл.209 од КЗ, потребно е сторителот да се занимава со лекување или со давање на медицинска помош, без да има пропишана стручна подготовка, односно без да има диплома за завршен Медицински факултет. Во конкретниот случај од изведените докази, првостепениот суд утврдил дека обвинетата Ж. Ј. нема завршено Медицински факултет на универзитетот во Софија и дека дипломата бр.002695 на нејзино име

не е вистинска диплома, туку дека таква диплома под тој број била издадена на грчки државјанин, па затоа првостепениот суд правилно го применил и КЗ.

Пресудено во Апелационен суд-Штип под Кж.бр.459/10 на 27.10.2010.

24. Кога постои предлог за извршување и налог за извршување над определена конкретна недвижност, а обвинетиот во тоа време ја отуѓи недвижноста, ја загрозува својата имотна состојба, а со тоа ја спречува можноста доверителот да си го наплати своето побарување, а фактот што обвинетиот имал друга недвижност од која доверителот можел да го наплати своето побарување е ирелевантно бидејќи предлогот и налогот за извршување гласеле за недвижноста која обвинетиот ја отуѓил, со што сторил кривично дело “Оштетување на туѓи права“ по чл.244 ст.2 од КЗ

Образложение

Основниот суд во В со обжалената пресуда К.бр.48/10 од 26.05.2010 година, обвинетиот Д. А. од В. го огласил за виновен за кривично дело “Оштетување на туѓи права“ од чл.244 ст.2 од КЗ и го осудил на парична казна .

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот, одлучувајќи по поднесената жалба, а по оцена на наводите во истата, пресудата, доказите и списите во предметот, ја одби жалбата на обвинетиот, а поради следното:

Обвинетиот Д. А со намера да го спречи остварувањето на паричното побарување на доверителот-оштетениот П. А. од Штип определено со правосилните пресуди П.бр.238/06 од 19.12.2007 година Гж.бр.596/08 од 11.04.2008 година, П.бр.238/06 од 06.11.2008 година и Гж.бр.112/09 од 04.02.2009 година и налогот за извршување врз недвижност И.бр.1131/09 издаден од извршителот Г.М. од Кочани на 15.01.2010 година склучил договор за отстапување и распределба на имот уште за време на живот во Основниот суд Веница заверен под Зав.бр.2/10 од 28.01.2010 година со што ја загрозил својата имотна состојба и со тоа ја спречил можноста за исплатување на паричното побарување на доверителот-оштетениот, на тој начин што со овој договор својот недвижен имот евидентиран во имотен лист бр.31 за КО Веница на негово име го отстапил на својата сопруга П.А. и ќерките К. С. и А. А. и со тоа го спречил доверителот П. А. да го наплати своето парично побарување.

Обвинетиот ги презел дејствијата во времето кога оштетениот-доверител П. А. барал да се изврши попис и пленидба на недвижностите кај извршителот Г М од Кочани, но обвинетиот недвижностите ги отстапил на својата сопруга и двете ќерки со довор за отстапување и распределба на имот уште за време на живот. Жалбените наводи на обвинетиот дека поседувал и друг недвижен имот кој му бил подарок од неговиот татко и да од таа недвижност оштетениот-доверителот П А можел да го наплати своето парично побарување се ирелевантни во конкретниот случај, бидејќи предлогот за извршување како и налог за

извршување гласи на недвижностите кои обвинетиот ги отуѓил на неговата сопруга и неговите две ќерки со што си ја загрозил својата имотна состојба и ја спречил можноста за исплатување на паричното побарување на доверителот-оштетениот .

Пресудено во Апелационен суд Штип на ден 27.09.2010 година под Кж.409/10

25. Постои и казнување за обид на кривичното дело “Тешка кражба од чл.236 од КЗ“, бидејќи кривичното дело “Тешка кражба“ е поврзано со кривичното дело “Кражба од чл.235 од КЗ“, со таа разлика што кривичното дело “Тешка кражба“ е квалификуван облик на кражбата и се разликува само по начинот на извршувањето на дејствијата и по вредноста на одземените предмети.

Образложение

Основниот суд во К. со обжалената пресуда К.бр.131/10 од 09.06.2010 год. врз основа на чл.342 ст.1 т.1 од ЗКП го ослободува од обвинение обвинетиот Т. Ѓ. од К. за кривично дело “Тешка кражба“ од чл.236 ст.1 в.в. со чл.19 од КЗ, бидејќи делото за кое се обвинува не е кривично дело според законот. Оштетениот го упатил на спор да го оствари своето имотно-правно побарување, за трошоците на постапката во износ од 1.950,00 денари одлучил да паднат на товар на буџетските средства.

Судот прифатил дека обвинетиот ги кршел катанците за да ги отвори тезгите со намера да одземе предмети од помала вредност и затоа смета да се работи за обид за “Тешка кражба“ од чл.236 ст.4 в.в. со ст.1 од КЗ и да не било пропишано казнување за ова дело. Ваквиот став на првостепениот суд е неприфатлив и погрешен, бидејќи законодавецот предвидел казнување во обид за кривично дело “Кражба“ од чл.235, па од тука постои и казнување за обид на кривичното дело “Тешка кражба“, бидејќи кривичното дело “Тешка кражба“ е поврзано со кривичното дело “Кражба“, со таа разлика што кривичното дело “Тешка кражба“ е квалификуван облик на кражбата и се разликува само по начинот на извршувањето на дејствијата и по вредноста на одземените предмети.

Поради изнесеното следувахе да се жалбата уважи, пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење..

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 08.10.2010 год. под Кж.бр.452/10.

26. Наведената инкриминација во изјавената жалба против првостепената пресуда „Секретарот П.К.во јануари 2002 беше разрешен од Заменик јавен обвинител од ОЈО Д. кое нешто го имам видено од Службен весник лично, „због злоупотреба на службената положба и овластување и истиот треба да се срами од своите деца и жена а камо ли да биде раководител на фирма од јавно

овластување каде годишно влегуваат најмалку по 3.000 странки, по мене овој човек е неморален и во него нема еден грам човештина“, се содржани елементите на кривичното дело „Навреда“ од чл.173 од КЗ а не кривичното дело „Омаловажување со префрлање за кривично дело“ од чл.175 од КЗ.

Образложение

Основниот суд во Д. обвинетиот А.В го огласил виновен за две кривични дела и тоа „Навреда“ од чл.173 од КЗ и „Омаловажување со префрлање за кривично дело“ од чл.175 од КЗ, за напишаните зборови во изјавената жалба против првостепената одлука Ро.бр.161/08 .со цитираната содржина.

Апелациониот суд во Штип одлучувајќи по изјавената жалба на обвинетиот а по службена должност ја преиначи првостепената пресуда и врз основа на чл.342 т.1 од ЗКП го ослободи обвинетиот од обвинение за кривичното дело „Омаловажување со префрлање за кривично дело“ од чл.175 од КЗ, бидејќи делото за кое се обвинува не е кривично дело според законот.

Од увидот во предметот се утврдува дека приватниот тужител не е сторител на кривично дело, нити е осудуван за сторено кривично дело. Кривичното дело „Омаловажување со префрлање за кривично дело“ од чл.175 од КЗ се сторува со префрлање на некој да сторил било какво кривично дело или да е осудуван поради било какво кривично дело или соопштување за тоа на некое трето лице, а се со намера да се омаловажи лицето за кое тоа се изнесува. За да постои ова дело, потребно е кривичното дело за кое му се префрла на оштетениот-тужителот или што му се сопштува, треба да е извршено или лицето за тоа да е осудено. Ако тоа е невестина, нема да постои ова кривично дело од чл.175 од КЗ, туку се работи за кривично дело „Навреда“ од чл.173 од КЗ, бидејќи функцијата на ова инкриминација од чл.175 од КЗ е да се зачува честа и угледот на сторителот на кривичното дело односно осуденото лице и покрај тоа што го сторил-се со цел да се заштити достоинството и угледот на личноста.

Пресудено во Апелационен суд-Штип на ден 10.11.2009 г.под Кж.бр.547/09.

27. Под поимот „други лица кои се наоѓаат во блиски лични односи“ од чл.122 ст.21 од КЗ, се смета и бивша девојка на обвинетиот, со која раскинале пред 4 месеци, кога физички ја нападнал и нанел телесна повреда со што сторил кривично дело Телесна повреда од чл.130 ст.2 в.в. со ст.1 од КЗ.

Образложение

Првостепениот суд обвинетиот М. го огласил виновен за едно кривично дело „Загрозување на сигурноста“ од чл.144 ст.2 в.в. со ст.1 од КЗ сторено према оштетената Е. С. од Свети Николе, за едно кривично дело „Загрозување на сигурноста“ од чл.144 ст.1 од КЗ сторено према приватната тужителка С. С. од Свети Николе и за по едно кривично дело

„Телесна повреда“ од чл.130 ст.2 в.в. со ст.1 од КЗ сторено према оштетената Е. С. и „Телесна повреда“ од чл.130 ст.1 од КЗ сторено према С. С. и двете од Свети Николе, бидејќи на двете оштетени им ја загрозил сигурноста со закана „Не сакам да ве видам, ќе ве убијам, ова допрва почнува“, па кога С. го отурнала со раце од себе, обвинетиот М. ја фатил за рацете и ја бутнал на земјата, при што С. паднала на колена и раце, потоа ја фатил за косата од позади ја влечел по земјата и ја свртел на грб и додека лежала на грбот со клоци ја ударал по телото, а Е. гледајќи го ова се обидела да го тргне обвинетиот ударајќи го со десната рака по левото рамо, при што обвинетиот се свртел и према нејзе ја фатил за коса, ја бутнал на земја и Е. се испружила со лицето и стомакот према земјата, потоа ја фатил за коса и ја влечел и ја довлечкал до тротоарот, каде ја извртел и Е. при тоа со половината од телото ударила во тротоарот, кој бил повисок за 5 см. од улицата, а потоа се качил обвинетиот во возилото и си заминал, а на двете оштетени се нанесени телесни повреди кои се констатирани по извршениот лекарски преглед во издадените лекарски уверенија, а опишани во изреката на обжалената пресуда.

Првостепениот суд на штета на обвинетиот М. го повредил Кривичниот Законик чл.367 ст.1 т.2 в.в. со чл.356 т.1 од ЗКП, бидејќи по оценка на овој суд во дејствијата опишани во изреката на обжалената пресуда под т.1 и т.4 стојат само обележјата на кривичното дело „Телесна повреда“ од чл.130 ст.2 в.в.ст.1 од КЗ сторено према оштетената Е. и кривично дело „Телесна повреда“ од чл.130 ст.1 од КЗ сторено према приватната тужителка С., од следните причини:

Кога загрозувањето на сигурноста со сериозна закана за напад врз телесниот интегритет претходи на телесното повредување, во тој случај не постои помеѓу овие две кривични дела стек, бидејќи загрозувањето е претходен стадиум кое ја губи својата самостојна егзистенција, бидејќи преземените дејствија на загрозување се надминати и поминале во фаза на телесно повредување на двете оштетени, поради што овој суд ја преиначи првостепената пресуда во поглед на правната оценка на делата како во изреката на ова пресуда, бидејќи потешкиот вид на кривично дело го консумира полесниот вид на кривично дело.

Со оглед на фактот да оштетената Е. е бивша девојка на обвинетиот со која биле 2 (две) години во љубовна врска која престанала во мај 2011 год., преземените дејствија на 01.08.2011 год. на физички напад од обвинетиот над оштетената и нејзиното телесно повредување е сторено при вршење на семејно и затоа превземените дејствија на обвинетиот према оштетената правно се квалификуваат како сторено кривично дело Телесна повреда од чл.130 ст.2 в.в. со ст.1 од КЗ.

Пресуда на Основен суд Св.Николе К.бр.95/11 од 27.09.2011 г.

Пресуда на Апелационен суд Штип Кж.бр.649/11 од 28.11.2011 г.

28. Правното лице не може да одговара за кривично дело „Точење алкохолни пијалоци на малолетници од чл.204 ст.4 в.в. со ст.1 од КЗ, која јавниот обвинител го повлеколо обвинението за истото дело против одговорното лице во правното лице.

Образложение

Основниот суд во Струмица со обжалената пресуда К.бр.25/11 од 12.04.2011 година под ст.1 обвинетото правно лице ДТУ “С.-П.” ДОО увоз-извоз с.М. согласно чл.368 ст.1 т.1 од ЗКП го ослободил од одговорност да сторил кривично дело “Точење алкохолни пијалоци на малолетници” од чл.204 ст.4 в.в. со ст.1 од КЗ. Трошоците по постапката одлучил да паднат на терет на буџетските средства, од кој на претставникот по службена должност, адвокат С. Б. од С., веднаш да и се исплати сума од 8.320,00 денари, согласно чл.93 ст.1 од ЗКП. Под ст.2 од изреката према обвинетите И. Д. и Г. Н., двајцата од с.М, согласно чл.367 ст.1 т.3 од ЗКП го одбил обвинението да сториле кривично дело “Точење алкохолни пијалоци на малолетници” од чл.204 ст.1 од КЗ. Трошоците по постапката одлучил да паднат на терет на буџетските средства, согласно чл.93 ст.1 од ЗКП.

Апелациониот суд во Штип ја одбил како неоснована изјавената жалба на Основниот јавен обвинител во С. за ослободителниот дел, од следните причини:

Правилно првостепениот суд од изведените докази ја утврдил фактичката состојба. Правилно првостепениот суд согласно чл.28-а од КЗ утврдил дека не се исполнети условите за кривичната одговорност на правното лице, поради што донел пресуда согласно чл.342 ст.1 т.1 од ЗКП, односно делото за кое се обвинува правното лице не е кривично дело според законот.

Според чл.28-а ст.1 од КЗ, делото на одговорното лице е дело на правното лице и дека одговорноста на правното лице е заснована врз индивидуалната одговорност на поединецот, односно се бара непосредниот извршител да е виновен за стореното дело, а не постојат фактички или правни причини да не може да се води постапка против одговорното лице. Во конкретниот случај со самиот факт што Основниот јавен обвинител во С. го повлекол обвинението против одговорното лице - управителот на обвинетото правно лице за кривичното дело “Точење алкохолни пијалоци на малолетници” од чл.204 ст.4 в.в. со ст.1 од КЗ, во тој случај правилно првостепениот суд согласно чл.28-а ст.1 од КЗ утврдил дека не се исполнети условите за кривичната одговорност на правното лице, поради што донел пресуда согласно чл.342 ст.1 т.1 од ЗКП дека делото за кое се обвинува правното лице не е кривично дело според законот.

Пресуда на Основен суд Струмица К.бр.25/11 од 12.04.2011.

Пресуда на Апелационен суд Штип Кж.бр.540/11 од 03.10.2011 год.

29. Мопедот преставува моторно возило во смисла на одредбата од чл.122 т.20 од КЗ и преставува објект на заштита при негово неовластено одземање со цел за возење според чл.242 ст.1 од КЗ.

Образложение

Основниот суд во Радовиш со обжаленото решение К.бр.126/11 од 15.06.2011 год. го отфрлил обвинителниот предлог Ко.бр.71/11 на ден 15.06.2011 год. од Основното јавно обвинителство од Радовиш, поднесен против В. С. од Р. и Д. М. од Р., за кривично дело “Одземање на моторно возило“ по чл.242 ст.1 в.в. чл.22 од КЗ, согласно чл.450 в.в. чл.284 т.1 од ЗКП - пречистен текст, бидејќи делото што е предмет на обвинението не е кривично дело. Трошоците на постапката одлучил да паднат на буџетските средства.

Првостепениот суд сторил суштествена повреда на постапката од чл.355 ст.1 т.11 од ЗКП, бидејќи обжаленото решение е нејасно и неразбирливо и противречно само на себе, а причините поради кои е донесено ваквото решение се наполно нејасни и противречни.

По оцена на овој суд првостепениот суд сторил повреда на КЗ и тоа на чл.242 ст.1 в.в. со чл.22 и в. в.со чл.122 т.30 од КЗ, бидејќи погрешен е ставот дека мопедот не е моторно возило. Имено од извршената анализа и на чл. 2 од ЗИД на ЗБСП (Службен весник на РМ бр.64/09 од 22.05.2009 год.) каде во т.8 се вели дека „мопед е возило на моторен погон со две или три тркала чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување не е поголема од 50 см³, односно силата на електромоторот не поминува повеќе од 4 KW и чија брзина на рамен пат е ограничена на најмногу 45 км/час“, како и од анализата на содржината на т.20 од чл.122 од КЗ каде е пропишано дека „како моторно возило се смета секое сообраќајно средство на моторен погон во сувоземниот, водениот и воздушниот сообраќај“, видно е дека и во двете одредби станува збор за возило на моторен погон, па според ставот на овој суд е дека мопедот преставува моторно возило во смисла на одредбата од чл.122 т.20 од КЗ и преставува објект на заштита при негово неовластено одземање со цел за возење според чл.242 ст.1 од КЗ.

Поради изнесените причини следувахе да се жалбата уважи, решението укине и врати на првостепениот суд на повторно судење.

Поради изнесеното, а врз основа на чл.385 од ЗКП се одлучи како во изреката.

Решение на Основен суд-Радовиш К.бр.126/11 од 15.06.2011 год.,-
Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.498/11 од 05.10.2011 год.

30. Кривичното дело “Незаконита експлоатација на минерални сировини“ од чл.255-а ст.1 од КЗ, е од бланкетна природа, и затоа во изреката на пресудата треба да се внесе според кој пропис е потребно да се поседува дозвола или концесија за експлоатација на минерални сировини.

Образложение

«Основниот суд Штип со обжалената пресуда К.бр.139/11 од 31.08.2011 година, обвинетиот Р. Х.од Ш. го огласил за виновен за кривично дело “Незаконита експлоатација на минерални сировини “ од чл.255-а ст.1 од КЗ за кое му изрекол усовна осуда со која му утврдил казна затвор во траење од 1(една) година која казна нема да се изврши доколку обвинетиот во рок од 2(две) години не стори ново кривично дело како и го осудил на парична казна во износ од 150 Евра во денарска противвредност од 9.150,00 денари сметано по 61,00 за едно евро. Воедно го задолжил обвинетиот Р. Х. паричната казна да ја плати во корист на Републички Буџет на РМ во рок од 30 дена по правосилноста на пресудата. Доколку обвинетиот не ја плати паричната казна во определениот рок од 30 дена по правосилноста на пресудата и доколку паричната казна неможе да се изврши присилно, судот ќе ја изврши така што за секој започнати 20 евра ќе определи еден ден затвор. Согласно чл.89 и 92 од ЗКП обвинетиот го задолжил да плати во корист на Републички буџет на РМ-Скопје на име судски паушал износ од 2.000,00 денари, како и да плати на име кривични трошоци во постапката сума во износ од 2.000,00 денари за вешто лице Проф.геолог В. С. од Ш., сето тоа во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата. Согласно чл.225-а ст.4 од КЗ од обвинетиот Х. Р. се одзема во корист на РМ,-1-еден трактор марка “М Ф “ со број на шасија SHMDY со регистерски број ШТ-...-БЛ и 1-една тракторска Фергусонска приколица тип Е. К., и песокот во количина од 1,7 м³.

Основани се жалбените наводи на обвинетите истакнати со поднесената жалба да првостепениот суд сторил суштествени повреди на одредбите од ЗКП. Во конкретниот случај по наоѓање на овој суд првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите од ЗКП во смисла на чл. 381 ст.1 т.11 од ЗКП, изреката на пресудата по однос на кривичното дело “Незаконита експлоатација на минерални сировини “ од чл.255-а ст.1 од КЗ , за кое се товари и е огласен за виновен обвинетиот Р. Х. од Ш., е нејасна и неразбирлива,

Имено од законското битие на кривичното дело “Незаконита експлоатација на минерални сировини“ од чл.255-а ст.1 од КЗ, е од бланкетна природа и од тие причини во изреката на пресудата не е наведен материјалниот закон односно според кој член од Законот за минералните сировини, ископувањето на предметниот песок и чакал како и според која законска одредба е потребно за тоа да се поседува дозвола или концесија за експлоатација.

Покрај тоа, првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите од ЗКП во смисла на чл. 381 ст.1 т.11 од ЗКП, бидејќи изреката првостепената пресудата согласно чл.225-а ст.4 од КЗ од обвинетиот Х. Р. се одземени во корист на РМ,-1-еден трактор марка “Масеј Фергусон“ со број на шасија SHMDY со регистерски број ШТ-...-БЛ и 1-една тракторска Фергусонска приколица тип Емро К., и песокот во количина од 1,7 м³, а не е нагласено чија сопственост се истите. Од приложените и изведени докази произлегува дека одземените предмети се сопственост на трети лица, а по однос на тоа нема образложение во пресудата.

Врз основа на сторените пореди од напред наведените одредби од ЗКП под сомнение се доведува фактичката состојба по однос на одлуката за одземените предмети . Имено согласно член 225 - а став 4 од КЗ, пропишува предметите кои се употребени за извршување на кривичното дело, ќе се одземат.

Согласно член 100 - а став 2 од КЗ, е пропишано од сторителот на кривичното дело ќе се одземаат сите предмети наменети или употребени за извршување на кривичното дело без оглед дали се негова сопственост или на трети лица само ако тоа го бараат интересите на општата безбедност, здравјето на луѓето и причините на моралот.

Согласно став 3 од истиот член предметите употребени или наменети за извршување на кривичното дело може да се одземат ако постои опасност повторно да бидат употребени за извршување на кривичното дело . Нема да се одземат предмети што се во сопственост на трето лице, освен ако тоа знаело или можело или било должно да знае дека се употребени или наменети за извршување на кривично дело.

Првостепениот суд иако извел докази во правец на утврдување на сопственоста на предметите (Трактор и приколица наведени во изреката), не дал образложени причини согласно напред наведената одредба од член 100 -а од КЗ, доколку сметал дека треба да се одземат.

Од напред наведеното основани се и жалбените наводи на жалителот по однос на основот погрешна примена на материјалното право а во смисла на законските одредби од .225-а ст.4 од КЗ, како и од член 100 - а од КЗ, од став 2 и 3 цитирани погоре.

Пресуда на Основен суд Штип К.бр.139/11 од 31.08.2011 г.

Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.569/11 од 14.10.2011 год.

31. Во КЗ не е пропишан привилегиран облик на Царинска измама од чл.278-а, кога избегнувањето на целосно или делумно плаќање на царински давачки и даноци е од помала вредност.

Образложение

Основниот суд во Штип со обжалената пресуда К.бр.136/10 од 04.07.2011 год. обвинетата Валентина Дамјанова од Кочани ја огласил за виновна за сторено продолжено кривично дело “Царинска измама“ од чл.278-а ст.1 в.в. чл.45 од КЗ, за кое и изрекол условна осуда, со која за стореното кривично дело и утврдил казна затвор во траење од 3 (три) месеци, а извршувањето на казната затвор се одлага условно во рок од 1 (една) година доколку обвинетиот за време на рокот за проверување не стори ново кривично дело. На обвинетата Валентина Дамјанова за стореното кривично дело “Царинска измама“ од чл.278-а ст.1 в.в. чл.45 и изрекол и парична казна во износ од 30.000,00 денари, која казна да ја плати во рок од 3 месеци по правосилноста на пресудата во корист на Буџетските средства на РМ. Воедно ја задолжил да плати на име паушал износ од 3.000,00 денари и на име трошоци на постапката во износ од 13.924,00 денари. Со решение согласно чл.522 од ЗКП кривичната постапка спрема обвинетото правно лице “Титан Мак“ ДООЕЛ Кочани за

продолжено кривично дело “Царинска измама“ од чл.278-а ст.5 в.в. ст.1 ја зпрел, бидејќи во текот на постапката правното лице престанало да постои.

Во КЗ не е пропишан привилегиран облик на Царинска измама од чл.278-а, кога избегнувањето на целосно или делумно плаќање на царински давачки и даноци е од помала вредност (чл.122 ст.33 од КЗ), но само е пропишан основниот облик на кривичното дело “Царинска измама“, каде како елемент на ова дело се бара избегнатата царина и другите царински давачки да биде од поголема вредност (чл.122 ст.34), а во ст.2 и ст.3 се пропишани потешките облици. Према тоа за да постои кривичното дело “Царинска измама“ од ст.1 на чл.278-а од КЗ нужно е да се работи за еднократно дејствие на пренесување стока од поголема вредност, а за да постои продолжено кривично дело на Царинската измама од чл.278-а в.в.со чл.45 од КЗ, потребно е секое одделно дејствие да ги исполнува обележјата на Царинската измама според износот на затаената царина и другите царински давачки со законот определен како услов за постоење на делото. Кај продолженото дело дејствијата треба да се сторени едно по друго во континуитет прекинуван со кратки временски интервали во рамките на разумна временска дистанца.

Според изнесеното кога се анализираат дејствијата за кои се обвинува обвинетата, по оцена на овој суд произлегува и со право на тоа укажува и жалителот дека во дејствијата преземени на 05.03.2007, 12.11.2007, 08.04.2008 год., 11.09.2008 год., 11.09.2008 год. и 17.11.2008 год. не се содржани елементите на основното кривично дело “Царинска измама“ од чл.278-а од КЗ, бидејќи го нема елементот на „поголема вредност“. Имено ако се земе во предвид дека просечната нето плата во 2007 год. била 14.584,00 денари x 5 просечни плати = 72.920,00 денари и во 2008 год. просечната нето плата 16.090,00 денари x 5 просечни плати = 80.450,00 денари, тогаш јасно произлегува дека вредноста на неплатената царина и другите давачки била како што следи: 05.03.2007 год. = 20.467,00 денари, на 12.11.2007 год. = 46.662,00 денари, на 08.04.2008 год., = 19.271,00 денари на 11.09.2008 год. = 2.2.238,00 денари, на 11.09.2008 год. = 62.547,00 денари и на 17.11.2008 год. = 36.092,00 денари, јасно произлегува дека сите износи се испод наведените износи што преставуваат поголема вредност и во 2007 и во 2008 год., што значи дека утврдената фактичка состојба од страна на првостепениот суд во тој дел е погрешно утврдена.

Првостепениот суд го повредол и КЗ кога воопшто не одлучувал нити по пријавеното оштетно побарување од преставникот на Царинската управа на РМ Д. В., кој јасно на претресот пред судот истакнал оштетно побарување према обвинетите во износ од 627.976,00 денари, бидејќи со избегнувањето на плаќање на царината и другите царински давачки е оштетен Буџетот на РМ, нити пак судот ги извел како доказ изготвените решенија од Царинската управа за дополнителна наплата на царинскиот долг, нити пак судот ја одзел т.е. конфискувал прибавената имотна корист од обвинетите, иако бил должен тоа да го стори согласно одредбите од КЗ.

Пресудата на Основниот суд во Штип К.бр.136/10 од 04.07.2011 год.
Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.555.11 од 04.10.2011 год.

32. Обидот на обвинетата да му ја одземе на сила моторната пила на шумскиот полицаец кој ја одзел од нејзиниот син и зет во бесправна сеча, и ударањето на шамар по лицето на полицаецот и замавнување со дрво према него без да го погоди, без оглед што е сторено по преземеното дејствие-одземање на предмети на службеното лице, преставува кривично дело Спречување службено лице во вршење службено дејствие од чл.382 ст.2 в.в. со ст.4 од КЗ.

Образложение

«Основниот суд С.» со обжалената пресуда «К.бр.79/11» од 21.03.2011 година, обвинетата «М. Ѓ.» од «с. Р.-С.» ја ослободил од обвинение врз основа на чл.342 т.1 од ЗКП дека сторила кривично дело «Спречување службено лице во вршење службено дејствие» по «чл.382 ст.2 в.в. со ст.4» од КЗ. Трошоците на постапката одлучил да паднат на товар на буџетот на РМ, а оштетениот Ж.К. за остварување на своето имотно-правно барање го упатил на спор.

Апелациониот суд во Штип по повод жалбата и по службена должност ја укина донесената пресуда од следните причини:

Првостепениот суд ја ослободил обвинетата М.бидејќи утврдил дека во дејствијата превземени од страна на обвинетата М. не се содржани елементите на кривичното дело, затоа што дејствијата што ги превземала обвинетата М. биле превземени по извршувањето на службеното дејствие во конкретниот случај одземање на предмети - моторна пила, поради што и прифатил дека битното обележје т.е. извршителот на предметното кривично дело дејствијата требало да ги превзема во моментот кога службеното лице-шумски полицаец, го презема службеното дејствие, поради што во конкретниот случај таквото дејствие отсуствува како елемент на кривичното дело од чл. 382 од КЗ.

Во конкретниот случај по наоѓање на овој суд, вака утврдената фактичка состојба од страна на првостепениот суд е погрешно утврдена од причини што првостепениот суд погрешно го утврдил решителниот факт - дека службеното дејствие кое што било превземено од страна на службеното лице- оштетениот Ж. К. веќе било превземено, односно завршено кога обвинетата М. Ѓ. дошла на местото на настанот и ги превземала дејствијата предмет на обвинението. Имено, и во поднесеното обвинение и од содржината на изведените докази јасно произлегува дека службеното лице Ж.К. како шумски полицаец критичниот ден, место и време вршел службено дејствие во рамките на неговите службени овластувања и тоа: привремено одземање на предмети и средства со кои е извршено кривичното дело или прекршок, како и дејствието - предавање на одземените предмети во службата, кое пак дејствие е неопходно потребно за да докрај се спроведе, односно реализира службеното дејствие одземање на предмети.

Исто така самиот факт што обвинетата М. Ѓ.му удрила еден шамар на оштетениот Ж.К, на кој начин истиот го навредлива, а притоа зела и едно дрво во раката со која замавнувала према оштетениот Ж.К. -

на кој начин манифестирала сила, вака превземените дејствија од страна на обвинетата, се со цел да се спречат службените лица да ја предадат во службата моторната пила како доказ, која претходно била одземена од З.-зет и Ж.-син на обвинетата, поради бесправна сеча, со потврда за привремено одземени предмети, односно ваквото активно спротивставување на обвинетата претставува дејствие на извршување на кривичното дело Спречување службено лице во вршење службено дејствие по чл.382 ст.2 од КЗ, кое дејствие останало во обид од причини што обвинетата не успеала да ја поврати, односно одземе моторната пила.

Со оглед на горе наведеното во конкретниот случај не постои сомнение за овој суд дека со дејствијата кој што ги превземала обвинетата истата ги попречувала службените лица да го довршат веќе започнатото службено дејствие во смисла да ја предадат во службата претходно одземената моторна пила, обидувајќи се истата да ја одземе, поради што следуваше да пресудата се укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Пресудата на Основен суд Струмица К.бр.79/11 од 21.03.2011

Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.328/11 03.06.2011 година.

33. Кога второбвинетиот О. со патничкото моторно возило «Опел Астра» се вклучил помеѓу ТМВ управувано од првообвинетиот и возилото на службените лица возејќи по средината на патот, а од време навреме се престојувал од едната на другата коловозна лента, не дозволувајќи им на службените лица да го прстигнат неговото возило и да го следат ТМВ кое што го управувал неговиот татко -првообвинетиот В. со кое пренесувал бесправно исечени дрва, кое нешто првообвинетиот В. го искористил и отишол на непознато место, таквото негово однесување се третира како сила во смисла на чл.382 ст.1 од КЗ со која ги спречил службените лица во извршување на службените дејствија во рамките на нивните службени овластувања и должности т.е. да извршат привремено одземање на предмети и средства со кое е извршено кривично дело или прекршок согласно чл.82 ст.1 алинеа 5 од Законот за шумите, а со таквото дејствие обвинетите се сторители на кривичното Спречување службено лице во вршење службено дејствие» по чл.382 ст.1 в.в. чл.22 од КЗ.

Образложение

«Основен суд Берово» со обжалената пресуда «К.31/11» од 07.03.2011 година, обвинетите «В. М.» и «О. М.» двајцата од с.«Д.»-Б. ги огласил виновни за кривично дело «Спречување службено лице во вршење службено дејствие» по «чл.382 ст.1 в.в. чл.22» од КЗ, за кое ги осудил на казна затвор во траење од по 3 месеци. Воедно ги задолжил обвинетите да платат на име паушални трошоци износ од по 1.000,00 денари.

Апелациониот суд Штип ги одби како неосновани жалбите на обвинетите од следните причини:

Врз основа на правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и КЗ дека обвинетите го сториле кривичното дело за кое се обвинуваат, затоа што:

Обвинет В., во своја одбрана самиот признал дека критичниот ден, место и време носел букови дрва во ТМВ носел 8 м3 дрва нежигосани и без испратница, па поради тоа и се согласил со наредбата издадена од страна на службените лица, камионот да го однесе во плацот на ПШС М.-Б. Горе наведеното се утврдува и од увидот на записникот за извршена контрола како и од непосредниот распит на службените лица З. и М., шумски полицајци, сослушани во својство на сведоци.

Второбвинетиот О. бил тој кој што со патничкото моторно возило “Опел Астра“ се вклучил помеѓу ТМВ и возилото на службените лица возејќи по средината на патот, а од време навреме се престојувал од едната на другата коловозна лента, не дозволувајќи им на службените лица да го престигнат неговото возило и да го следат ТМВ кое што го управувал неговиот татко - обвинетиот В., кое нешто првообвинетиот В. го искористил и отишол на непознато место, а со кои дејствија обвинетите ги спречиле службените лица во вршење на службените дејствија во рамките на нивните службени овластувања и должности т.е. да извршат привремено одземање на предмети и средства со кое е извршено кривично дело или прекршок согласно чл.82 ст.1 алинеа 5 од Законот за шумите.

На правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил КЗ кога нашол дека во дејствијата превземени од страна на обвинетите се содржани елементите на кривичното дело Спречување службено лице во вршење службено дејствие од «чл.382 ст.1» од КЗ за кое дело истите ги огласил за виновни.

Жалбениот навод дека службеното дејствие кое го превземале службените лица било превземено само према првообвинетиот В. а не и према второобвинетиот О не било кривично дело, овој суд ги одби како неосновани, од причини што, од содржината на изведените докази на главен претрес, јасно произлегува дека второобвинетиот О. со возилото “Опел Астра“ се вклучил помеѓу ТМВ и возилото на службените лица, а самиот факт што со возилото се движел претежно по средината на патот, а на моменти и по левата коловозна лента, јасно произлегува дека истиот употребил односно манифестирајќи сила, со кои дејствија им го довел во опасност животот и телото на службените лица и ги оневозможил службените лица непречено да го следат движењето на ТМВ во кое биле натоварени предметните дрва, за кои обвинетиот В. не ја поседува потребната документација. Имајќи ги во предвид вака превземените дејствија од страна на второобвинетиот О., јасно произлегува дека истиот дал активен придонес за сторување на предметното кривично дело, бидејќи во договор со првообвинетиот В. превземал дејствија во рамките на планот за извршување на

предметното кривично дело. По наоѓање на овој суд, првостепениот суд правилно го применил КЗ кога прифатил дека обвинетите како соизвршители со превземените дејствија конкретно наведени во изреката на првостепената пресуда, во целост ги оствариле законските обележја на кривичното дело Спречување службено лице во вршење службено дејствие од «чл.382 ст.1» од КЗ.

Пресуда Основен суд Берово К.бр.31/11 од 07.03.2011 г.

Пресуда на Апелационен суд Штип Кж.бр.298/11 од 13.05.2011 г. година.

34. Службените лица постапувале спротивно на одредбите од Законот за полиција и Правилникот за начинот за вршење на полициските работи. ги разбудиле двајцата обвинети додека спиеле по 01,00 часот по полноќ да им земат изјави, иако од околностите на случајот не било неодложно утврдувањето на нивниот идентитет.

Образложение

«Основен суд Штип» со обжалената пресуда «К.бр.505/10» од 16.06.2011 година, обвинетите «А. У.» од «Ш.» и «Т. А.» ги огласил за виновни за кривично дело «Напад врз службено лице при вршење работи на безбедноста» по чл «чл.383 ст.2 в.в.ст.1 и в.в.чл.22» од КЗ за кое ги осудил на казна затвор во траење од по 4 месеци. Согласно чл. 89 и 92 ст.1 од ЗКП, ги задолжил обвинетите да платат на име паушал сума од 1.500,00 денари секој поединачно како и трошоци на кривичната постапка за вештото лице солидарно да платат 1.500,00 денари во корист на буџетските средства во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Основани се жалбените наводи на обвинетиот дека првостепениот суд при решавањето на овој кривичен предмет сторил суштествени повреди на одредбите од чл. 381 ст.1 т.11 од ЗКП (пречистен текст), бидејќи првостепената пресуда е нејасна, неразбирлива, во образложението на пресудата не се наведени доволно причини за решителните факти од една страна, од друга пак наведените причини се нејасни и во значителна мера противречни со содржината на изведените докази.

Ваквата изрека на пресудата не наоѓа поткрепа во утврдената фактичка состојба од првостепениот суд како и во причините на пресудата. Сосема е нејасно кои се тие дејствија што оштетените службени лица ги превзеле за чување на јавниот ред и мир, а при кое вршење да биле нападнати од обвинетите.

Првостепениот суд утврдил дека оштетените службени лица критичната вечер постапувале откако било завршено нарушувањето на јавниот ред и мир во Нас. Три чешми каде настанала тепачка помеѓу група на младинци и тоа по 1 часот по полноќ. Тоа значи дека службените лица вршеле службени дејствија на собирање на информации во врска со казниво дело. Собирањето информации е регулирано во чл.42 од Законот за полиција каде што е наведено дека тоа се врши со непосредни разговори со граѓаните, кои не се должни да

ги дадат бараните информации на полициските службеници. Оштетените службени лица од подносителот на пријавата дознале дека и второобвинетиот бил учесник во критичниот настан и не само што го знаеле второобвинетиот Т.А. туку знаеле и на која адреса живее. Од тие причини воопшто не им било потребно неодамна утврдување на идентитетот на второобвинетиот во 1 часот по полноќ, затоа што чл.35 од Законот за полиција уредува дека примената на полициските овластувања мора да биде сразмерна на потребата заради која се превземаат. За собирање на информации на полициските службеници за одредениот настан им било на располагање повикување со покана, регулирано со чл.43 од Законот за полиција каде во алинеа 3 е децидно наведено дека повиканото лице може присилно да се доведе само со судска наредба и само тогаш кога очигледно одбегнува да се јави на уредно доставена покана во која било предупредено на можноста од присилно доведување и тогаш кога своето недоаѓање нема да го оправда. Исто така согласно чл.44 од Законот за полиција е наведено дека повикувањето се врши во време од 06 до 22 часот освен ако постои опасност од одлагање што за овој настан не е случај. Првостепениот суд утврдил дека службените лица ги разбудиле двајцата обвинети додека спиеле по 01,00 часот по полноќ да им земат изјави, иако од околностите на случајот тоа не било неодамна што е спротивно на чл.35 од Законот за полиција и чл.13 алинеа 6 од Правилникот за начинот на вршење на полициското работење каде е регулирана можноста за влегување во дом само за врачување на покана каде е наведено дека “по исклучок ако полицискиот службеник на јасен и недвосмислен начин од лицето е поканет да влезе во домот, тогаш може да му ја врачи поканата во просториите на домот во кој бил повикан да влезе,, што не е случај во овој настан каде двајцата обвинети се противеле да воопшто бидат разбудени и да даваат изјави на службените лица.

Сето погоре наведено укажува дека службените лица постапувале спротивно на одредбите од Законот за полиција и Правилникот за начинот за вршење на полициските работи поради што овие нивни дејствија не можат да добијат третман на објект на заштита на кривичното дело «Напад врз службено лице при вршење работи на безбедноста» по чл «чл.383 ст.2 в.в.ст.1 и в.в.чл.22» од КЗ.

Пресуда на Основен суд Штип К.бр.505/10 од 16.06.2011 год.
Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.475/11 од 17.10.2011
год.

ЗАКОН ЗА КРИВИЧНА ПОСТАПКА

1. Според ст.3 на чл.189 од ЗКП ако истрагата се води за кривично дело за кое според законот може да се изрече казна затвор во траење од најмалку 5 (пет) години, на образложен предлог на истражниот судија советот на непосредно повисокиот суд може по истекот на рокот од ст.2 на овој член (по истекот на 60 дена) притворот да го продолжи уште најмногу за 90 дена.

Од образложението

Кривичниот совет на Апелациониот суд во Штип имајќи во предвид дека за кривичното дело „Даночно затајување“ од чл.279 ст.2 в.в. со ст.1 од КЗ е запрета казна затвор во траење од најмалку 4 (четири) години - (а не најмалку 5 години како што се бара во ст.3 на чл.189 од ЗКП), оцени дека не е исполнет условот од ст.3 на чл.189 од ЗКП, поради што овој суд согласно чл.22 ст.9 од ЗКП в.в. со чл.189 ст.3 од ЗКП не е стварно надлежен да постапува по поднесениот предлог за продолжување на притвор од истражниот судија на Основниот суд во С. Ки.бр.191/11 од 23.01.2012 год., поради што врз основа на чл.33 ст.1 од ЗКП одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 25.01.2012 год. под Ксж.бр.10/12.

2. Оштетениот заштита на повредата на своите избирачки права во Здружението на инвалиди на труд и корисници на инвалидска пензија во Струмица може да ги остарува во Управниот суд преку водење на управен спор - чл.3 ст.6 од Законот за управните спорови.

Од образложението

Кривичниот совет при Основниот суд во С. со обжаленото решение Кс.бр.51/11 од 09.12.2011 год. одлучил дека нема место за спроведување истрага против обвинетите М. А. од С. Д. Ш. од С. и Ѓ. С. од с.В. по барањето за спроведување истрага поднесено од оштетениот Д. М. од С. преку полномошникот, адвокат Р. Б. од С. да на ден 03.03.2011 год. како членови на Статутарната кадровска комисија при Здружението на инвалиди на трудот и корисници на инвалидска пензија С, донеле одлука дека оштетениот Д. М. од С. не може да биде избран во органите на управување во месната организација бр.2, ниту во Собранието и Извршниот одбор на Здружението на инвалиди на трудот и корисници на инвалидска пензија С., со што да му било ускратено уставно загарантираното право на оштетениот да избира и да биде избран, па со таквите дејствија да сториле кривично дело „Повреда на на избирачкото право“ од чл.159 од КЗ.

Против ваквото решение оштетениот Д. М. од С. поднесе жалба, која овој суд ја одби како неоснована поради следното:

Правилен е ставот на кривичниот совет на првостепениот суд дека дејствијата на обвинетите опишани во изреката на решението не преставуваат кривично дело „Повреда на избирачко право“ од чл.159 од КЗ од следните причини:

Загарантираните слободи и права на граѓаните во Уставот на Република Македонија покрај со Кривичниот законик се штитат и со други закони, прописи и општи акти. Не се дава кривично-правна заштита на Изборниот систем во целина. Изборните права се само еден дел од слободите и правата на граѓаните. Многу прашања врзани за остварување на бирачкото право се регулирани со посебни закони.

Поимот на избори и гласање за потребите на кривичните дела опфатени во Кривичниот Законик е одреден со чл.122 т.10 од КЗ, во кој поим не се опфатени во кривично правната заштита со Кривичниот Законик и изборите во Здруженијата на граѓаните, па и во Здружението на инвалиди на труд и корисници на инвалидска пензија.

Кривично правната заштита на бирачкото право и правото на гласање воопшто не се остварува само со кривичните дела од ова група, пропишани во глава 16 од КЗ - „Кривични дела против изборите и гласањето“. Кривично правна заштита е дадена само на најважните изборни права со кои се штити од најопасните облици на напад на нив.

Според чл.14 од Уставот на Република Македонија „Никој не може да биде казнет за дело кое пред да биде сторено не било утврдено со закон или со друг пропис како казниво дело и за кое не била предвидена казна. Исто така и во чл.1 од Кривичниот законик е пропишано дека „Никој не може да му биде изречена казна или друга кривична санкција за дело, кое пред да е сторено, не било со закон или меѓународните договори ратификувани согласно со Уставот на Република Македонија определено како кривично дело и за кое не била пропишана казна со закон“.

По оцена на овој суд оштетениот заштита на повредата на своите избирачки права во Здружението на инвалиди на труд и корисници на инвалидска пензија во С, може да ги остарува во Управниот суд преку водење на управен спор - чл.3 ст.6 од Законот за управните спорови.

Поради горе изнесеното, а врз основа на чл.385 од ЗКП се одлучи како во изреката на ова решение.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 30.01.2012 год. под Ксж.бр.13/12.

3. Контрола врз работата на извршителите со решавање на конфликтите помеѓу извршителите и нивните странки кои се однесуваат на примената на Законот за извршување врши и Претседателот на комората на извршители на РМ согласно чл.69 ст.4 т.а од Законот за извршување.

Од образложението

Основниот суд во Ш. со обжаленото решение Кс-Кр.бр.88/12 од 05.09.2012 год. го отфрлил супсидиерното обвинение поднесено од супсидиерниот тужител Г. С. од с.К., против обвинетата-извршител В. С. Ј. од Ш., за кривично дело „Злоупотреба на службената положба и

овластување“ од чл.353 ст.2 в.в. со ст.1 и чл.45 од КЗ, бидејќи делото што е предмет на обвинение не е кривично дело според законот, а согласно чл.450 ст.1 в.в. со чл.284 ст.1 од ЗКП.

Супсидиерниот тужител поднел жалба, која овој суд ја одби каконеоснована поради следното:

Жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка во смисла на чл.355 ст.2 од ЗКП, да првостепениот суд неправилно ја применил одредбата од законот се основани. Меѓутоа по наоѓање на овој суд, оваа повреда е релативна и истата не ја доведува во прашање законитоста на одлуката. Ова е од причини што согласно чл. 256 од ЗКП е предвидено дека ако оштетениот како тужител подигне обвинителен акт без спроведување на истрага претседателот на првостепениот совет ако смета дека нема место за кривично гонење поради постоење на околности од чл.262 точка 1 до 3 на овој закон, ќе побара одлука на советот, ако има услови за запирање.

Фактот што во Апелациониот суд Штип утврдил неправилностите при извршувањето во предметот И.бр.1176/11, кои се однесуваат на постапувањето на извршителот, не можат да бидат доволни основ за покренување кривична постапка против извршителот за кривичното дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ од чл.353 од КЗ.

Во правната држава и правниот систем како таков сите одлуки на надлежните органи, па и на извршителите, подлежат на испитување во второстепена постапка и како такви можат да бидат потврдени, преиначувани и укинени.

Работата на извршителите кои како лица кои што вршат работи од јавен интерес е во повеќестепена контрола од Основните и Апелационите судови преку поднесување на правни лекови - приговор против налогот за извршување и заклучокот на извршителот за трошоците на извршување и жалба против одлуката донесена по приговорот од страна на претседателот на првостепениот суд.

Контрола врз работата на извршителите со решавање на конфликтите помеѓу извршителите и нивните странки кои се однесуваат на примената на Законот за извршување врши и Претседателот на комората на извршители на РМ согласно чл.69 ст.4 т.а од Законот за извршување.

Една од надлежностите на Претседателот на комората на извршители на РМ, согласно цитираната законска одредба е да изготвува и доставува мислење во случај на спор помеѓу извршителите и нивните странки, кое што се однесува на плаќање за извршена работа, во рок од 15 дена по барање на странките и овластените предлагачи за поведување на дисциплинска постапка и не претставува отстранување на неправилноста на извршувањето, па таа неправилност може да се отстрани само врз основа на одлука по повод приговорот за сторените неправилности. Самото мислење што го дава претседателот на комората на извршители на РМ не претставува мериторно одлучување по однос на тоа прашање.

Во конкретниот случај В. С. Ј. како извршител сторила одредени неправилности при извршувањето на донесениот налог И.бр.1176/11 од 22.11.2011 година, со тоа што неправилно ја применила Тарифата за награда на извршителите, што во секој случај претставува неправилност

при спроведување на извршувањето. Но истата оваа неправилност не претставува основа за кривично гонење и во истата оваа неправилност на извршувањето не се содржани елементите на кривичното дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ од чл.353 ст.2 в.в. ст.1 од КЗ и чл.45 од КЗ, бидејќи со Законот за извршување се предвидени повеќе мерки со кои се овозможува правна заштита на должниците од неправилности при извршувањето.

Една од мерките на правната заштита против неправилностите на извршување од чл.77 од ЗИ, е поднесување на Приговор против налогот за извршување и заклучокот на извршителот за трошоците на извршување, кој може да се поднесе во рок од три дена по дознавањето на неправилноста но не подоцна од 15 дена по завршување на извршувањето.

Во конкретниот случај извршувањето не е завршено, што значи дека правната заштита оштетениот - должникот Г. С. треба да ја оствари во граѓанска постапка со поднесување на приговор против налогот за извршување и заклучокот на извршителот за трошоците на извршување, заради отстранување на неправилностите на извршувањето.

Врз основа на правилната и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право, кога супсидијарниот обвинителен акт го отфрлил согласно чл.262 ст.1 т.1 од ЗКП дека делото за кое се товари обвинетата не е кривично дело.

Поради горе изнесеното, а согласно чл.385 од ЗКП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 12.11.2012 год. под Ксж.бр.135/12.

4. За жалба против посебното решение за трошоците на постапката, кое го донел судија поединец или претседателот на судечкиот совет, одлучува кривичниот совет од чл.22 ст.6 од ЗКП, без оглед во кој стадиум е постапката и без оглед за кој учесник во постапката станува збор,

Од образложението

Кривичниот совет при Основниот суд во В. со обжаленото решение Кс-Кр-12/2012 од 18.10.2012 год. ја отфрлил жалбата на обвинетата С. А. од В., поднесена преку бранителот Т. Х. адвокат од В., против решението К.бр.22/2011 од 18.10.2012 год.

Против ваквото решение обвинетата С. преку својот бранител, адвокат Т. Х. од В. поднела жалба, која овој суд ја отфрли како недозволена врз основа на чл.89 ст.3 в.в. со чл.385 ст.3 од ЗКП а поради следното:

Во чл.89 ст.3 од ЗКП е пропишано „Кога за трошоците на кривичната постапка е одлучено со посебно решение, за жалбата против тоа решение одлучува советот (член 22 ст.6).

Од увидот во списите по предметот видно е дека: обвинетата С. преку својот бранител, адвокат Т. Х. од В. на ден 13.06.2012 год. до

Основниот суд во В. поднела повторно барање за досудување на трошоци на постапката по К.бр.22/2012, (кое барање е неправилно, односно недозволено, бидејќи се работи за (res judicata) - пресудена работа, бидејќи е веќе одлучено со правосилно решение на Основниот суд В. К.бр.22/11 од 03.05.2012 год. по однос на поднесеното барање од 20.04.2012 год. за досудување на трошоци на постапката по предметот К.бр.22/12).

Обвинетата С. по втор пат на ден 13.06.2012 год. до Основниот суд во В. поднесува барање за досудување на трошоци во постапката по К.бр.22/12. Претседателот на судечкиот совет одлучувајќи по поднесеното барање за досудување на трошоци на постапката врз основа на чл.89 ст.2 од ЗКП, донел решение К.бр.22/11 од 18.09.2012 год., со кое го отфрлил барањето на обвинетата. Против донесеното решение обвинетата преку својот бранител изјавила жалба до Кривичниот совет на Основниот суд В., кој со сега обжаленото решение Кс-Кр.12/2012 од 18.10.2012 год. ја отфрла жалбата. Во правната поука кривичниот совет дал погрешна поука дека против донесеното решение е дозволена жалба во рок од 3 дена до Апелациониот суд Штип, бидејќи истата е спротивна на чл.89 ст.3 од ЗКП.

Апелациониот суд во Штип имајќи во предвид дека без оглед во кој стадиум е постапката и без оглед за кој учесник во постапката станува збор, за жалба против посебното решение за трошоците на постапката, кое го донел судија поединец или претседателот на судечкиот совет, одлучува кривичниот совет од чл.22 ст.6 од ЗКП, одлучи да ја отфрли изјавената жалба на обвинетата како недозволена врз основа на чл.89 ст.3 в.в. со чл.385 ст.3 од ЗКП.од ЗКП.

Овој суд посебно укажува дека против правосилни судски одлуки и против судската постапка што им претходела на тие правосилни одлуки може да се подигнат вонедни правни лекови.

Решено во Апелационен суд Штип, на ден 14.11.2012 год. под Ксж.бр.139/12.

5. Согласно чл.418 ст.1 т.4 од ЗКП „кривичната постапка завршена со правосилна одлука може да се повтори во корист на осудениот ако се изнесат нови факти или докази што самите за себе или во врска со поранешните се подобни да причинат ослободување на лицето што е осудено или негова осуда по поблаг кривичен закон“.

Од образложението

Основниот суд во К. со обжаленото решение К.пов.бр.8/12 од 17.10.2012 год. го отфрлил барањето на осудениот С. М. од Д. преку бранителот Б. Ѓ., адвокат од Г. за повторување на прекршочната постапка, завршена со пресуда на Основниот суд во К. Прк.бр.371/12 од 12.04.2012 год., потврдена со пресуда на Апелациониот суд Штип Пркж.бр.756/12 од 15.06.2012 год.

Против ваквото решение осудениот С. М. од Д. поднел жалба преку бранителот Б. Ѓ., адвокат од Г., која овој суд ја одби како неоснована поради следното:

По наоѓање на овој суд, првостепениот суд правилно постапил кога го донел обжаленото решение, бидејќи од извршениот увид на доказите на кои се повикува осудениот во барањето за повторување на постапката, правилно утврдил дека не се исполнети законските услови за повторување на постапката завршена со правосилна пресуда, а во образложението на решението првостепениот суд дал доволно сигурни и аргументирани причини поради кои не се дозволува повторување на постапката.

Имено, во барањето за повторување на постапката осудениот се повикува на чл.418 ст.1 т.4 од ЗКП согласно кој член „кривичната постапка завршена со правосилна одлука може да се повтори во корист на осудениот ако се изнесат нови факти или докази што самите за себе или во врска со поранешните се подобни да причинат ослободување на лицето што е осудено или негова осуда по поблаг кривичен закон“.

Неспорен е фактот дека доказот - Известување бр.1504-66/1 од 20.09.2012 од МЗШВ - Шумска полициска станица Д. на кои се повикува осудениот, како нов доказ не бил изведуван во текот на правосилно завршената постапка, меѓутоа не секој нов доказ или нов факт е доволен да доведе до повторување на постапката, напротив тој мора да биде таков нов доказ и нов факт што самите за себе или во врска со поранешните се подобни да причинат ослободување на осудениот или негова осуда според поблаг закон. Имено, нити во првобитно истакнатата одбрана од обвинетиот, нити во предложеното известување како доказ не се наведува да возилото кое го управувал обвинетиот и со кое пренесувал овластено формациско оружје и опрема за потребите на Шумската полиција во Д. и со кои извршил непрописно претекнување на три возила, да било специјално полициско возило т.е. да било возило под придружба - чл.143 од ЗБСП, нити било возило со право на првенствено минување - чл.144 од ЗБСП, нити било возило кое би се подвело по чл.146 од ЗБСП, што јасно произлегува и од содржината на самото поднесено барање за поведување на прекршочна постапка, како и од содржината на правосилната пресуда.

Имајќи го во предвид горе наведеното, а со оглед на тоа дека осудениот во својата жалба истакнува наводи со кои ги побива веќе утврдените факти, кои биле од решително значење при утврдувањето на фактичката состојба, а притоа не наведува нови факти и докази кои се подобни да предизвикаат повторување на постапката, овој суд таквите жалбени наводи ги одби како неосновани.

Од погоре изнесеното, а согласно чл.385 од ЗКП се одлучи како во изреката на ова решение.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 05.11.2012 год. под Ксж.бр.140/12.

6. Против решението на Кривичниот совет на Основен суд С. Кс.бр.42/2011 од 10.11.2011 год., со кое го прифатил изразеното неслагање на истражниот судија и одлучил дека нема место за спроведување на одделни истражни дејствија наведени како во поднесеното барање за спроведување истрага од Јавниот обвинител во С. против Т. П. од В. Т. Т. од С. и М. П. од С., за кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ по чл.353 ст.3 в.в. со ст.1 и чл.22 и чл.45 од КЗ, согласно чл.161 ст.1 од ЗКП. жалбата изјавена од Основното јавно обвинителство од С. е недозволена.

Од образложението

Основниот суд во С. со обжаленото решение Кс.бр.42/2011 од 10.11.2011 год. одлучил дека нема место за спроведување на одделни истражни дејствија наведени како во поднесеното барање за спроведување истрага од Јавниот обвинител од С., против Т. П. од В., Т. Т. од С. и М. П. од С., за кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ по чл.353 ст.3 в.в. со ст.1 и чл.22 и чл.45 од КЗ.

Против ваквото решение Основниот јавен обвинител од С. поднел навремена жалба, за која жалба овој суд утврди дека е недозволена, поради следното:

Истражниот судија на Основниот суд С. постапувајќи по поднесеното барање за спроведување на истрага од Основното јавно обвинителство од С. КО бр.170/10 од 24.12.2010 година и по укажаните насоки од решението Ксж.бр.47/11 на Апелациониот суд во Штип донел Решение за спроведување истрага Ки.бр.222/10 од 29.09.2011год. По донесеното решение за спроведување истрага, истражниот судија превзел одредени истражни дејствија со распит на дел од предложените сведоци , а во однос на другите предлози за преземање на истражни дејствија од Основното јавно обвинителство од С. изразил Неслагање Ки.бр.222/10 од 02.11.2011 год. согласно чл.160 ст.1 од ЗКП. По ова изразено неслагање од истражниот судија, Кривичниот совет на Основен суд С. донел решение Кс.бр.42/2011 од 10.11.2011 год., со кое го прифатил изразеното неслагање и одлучил дека нема место за спроведување на одделни истражни дејствија наведени како во поднесеното барање за спроведување истрага од Јавниот обвинител во С., против Т. П. од В., Т. Т. од С. и М. П. од С., за кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ по чл.353 ст.3 в.в. со ст.1 и чл.22 и чл.45 од КЗ, согласно чл.161 ст.1 од ЗКП.

На ова донесено решение од Кривичниот совет, жалба поднело Основното јавно обвинителство од С., за која жалба овој суд утврди дека е недозволена, бидејќи согласно чл.382 ст.2 од ЗКП против решение на советот, донесено пред и во текот на истрагата, не е дозволена посебна жалба, ако со овој закон не е определено поинаку. Бидејќи донесеното решение на Кривичниот совет Кс.бр.42/2011 на Основен суд С. е донесено во текот на истрагата согласно чл.160 ст.1 од ЗКП, во кои одредби не е предвидено посебно право на жалба, следуваше овој суд

поднесената жалба на Основното јавно обвинителство од С. да ја отфрли како недозволена.

Поради горе изнесеното, а согласно чл.382 ст.2 од ЗКП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 23.01.2012 год. под Ксж.бр.138/11.

7. Според чл.392 ст.1 т.1 од ЗКП кривичната постапка завршена со правосилна одлука може да се повтори во корист на осудениот, ако: „се докаже дека пресудата е заснована врз лажна исправа или врз лажен исказ на сведок, вештак или толкувачот.

Од образложението

Кривичниот совет при Основниот суд С. со обжаленото решение К.Пов.бр.12/12 од 19.10.2012 год. го отфрлил барањето на осудениот К. В. од с.Д. за повторување на кривичната постапка завршена со правосила пресуда на Основниот суд С. К.бр.402/11 од 04.11.2012 год., а потврдена со пресуда на Апелациониот суд Штип Кж.бр.738/11 од 27.12.2011 год., поради тоа што изнесените факти и предложените докази во барањето за повторување на кривичната постапка не се подобни да врз основа на нив се дозволи повторување на кривичната постапка.

Против ваквото решение жалба изјавил осудениот Коце. В. која овој суд ја одби како неоснована поради следното:

Според чл.392 ст.1 т.1 од ЗКП кривичната постапка завршена со правосилна одлука може да се повтори во корист на осудениот, ако: „се докаже дека пресудата е заснована врз лажна исправа или врз лажен исказ на сведок, вештак или толкувачот“.

Во конкретниот случај - предмет нема место за повторување на кривичната постапка во смисла на чл.388 а в.в.со чл.392 ст.1 т.1 од ЗКП, бидејќи новиот доказ - сослушување на сведокот В. П. од с.Д., кој се предлага во барањето за повторување на постапката, упатува само на утврдување на фактот дека сослушаниот сведок С. Т. од с. Д. во правосилно завршената постапка со правосилната пресуда К.бр.402/11 од 04.11.2011 год. пред него изјавил дека дал лажен исказ дека „К. бил невинно осуден“.

Важноста на лажниот исказ на сведокот се докажува со правосилна кривична пресуда со која наведеното лице е огласено за виновно (не е потребно и да е осудено). Лажноста на исказот на сведок може да се докажува и со други доказни средства само ако постои пречка да се води кривична постапка, што во конкретниот случај по оцена на овој совет таква пречка не постои.

Сторителот на кривичното дело „Давање лажен исказ“ кривично е одговорен ако при давањето на исказот бил свесен да исказот е лажен т.е. лажноста на исказот треба да биде опфатен со умислата на сторителот.

Како во конкретниот случај не постои правосилна кривична судска пресуда, со која сведокот С. Т. од с.Д. е огласен виновен за кривично дело лажно сведочење во предметот К.бр.402/11, следува да се утврди дека не се сторени суштествени повреди на постапката, нити да е повреден КЗ, поради што и се потврди донесеното обжалено решение на првостепениот суд, а врз основа на чл.385 од ЗКП.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 24.12.2012 год. под Ксж.бр.157/12.

8. Ако обвинетиот не дојде на главниот претрес, а е уредно поканет (ситуацијата од чл.428 ст.4 од ЗКП-скратена постапка) може да му се суди на обвинетиот, но во таков случај не е дозволено повторување на постапката по чл.398 од ЗКП, бидејќи обвинетиот сам се ставил во таква положба.

Од образложението

Кривичниот совет при Основниот суд С. Н. со обжаленото решение К-Пов.бр.4/12 од 06.11.2012 год. го отфрлил барањето на осудениот А. З. од С. за повторување на кривичната постапка завршена со правосила пресуда на Основниот суд С. Н. К.бр.155/09 од 16.06.2011 год., а потврдена со пресуда на Апелациониот суд Штип Кж.бр.238/12 од 24.04.2012 год., бидејќи не постои законски основ за повторување на кривичната постапка завршена со правосилна пресуда.

Против ваквото решение жалба изјавил осудениот која овој суд ја одби како неоснована поради следното:

Правилно првостепениот суд утврдил дека не постојат законски услови за повторување на кривичната постапка, бидејќи согласно чл.389 ст.1 од ЗКП повторувањето е дозволено само ако некое лице е осудено во отсуство согласно чл.292 од ЗКП.

Во конкретниот случај против осудениот А. е водена скратена постапка за кривично дело „Тешки дела против безбедноста на луѓето и имотот во сообраќајот од чл.300 ст.3 в.в. со чл.297 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ и на 16.06.2011 год, согласно чл.482 ст.4 од ЗКП, претресот е одржан во отсуство на обвинетиот А. затоа што неговото присуство не било нужно, бидејќи на претресот од 15.11.2010 год. обвинетиот дал своја одбрана по однос на поднесеното обвинение против него за цитираното кривично дело, а бидејќи претресот бил одложен за 23.12.2010 во 13:00 часот, а обвинетиот опоменат дека доколу не се јави на наредниот претрес истиот ќе се одржи во негово отсуство, бидејќи неговото присуство не е нужно, па обвинетиот А. на наредниот претрес закажан за 23.12.2010 год. не се јавил иако е уредно известен и предупреден на последиците

од неговото недоаѓање, поради што судот согласно чл.428 ст.4 од ЗКП донел решение на записник да претресот се одржи во отсуство на обвинетиот, бидејќи неговото присуство не е нужно.

Според изнесеното во случај ако обвинетиот не дојде на главниот претрес, а е уредно поканет (ситуацијата од чл.428 ст.4 од ЗКП) може да му се суди на обвинетиот, но во таков случај не е дозволено повторување на постапката по чл.398 од ЗКП, бидејќи обвинетиот сам се ставил во таква положба, па затоа и не постојат законски услови за повторување на кривичната постапка, поради што Апелациониот суд Штип го потврди донесеното обжалено решение на првостепениот суд, а врз основа на чл.385 од ЗКП.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 26.12.2012 год. под Ксж.бр.164/12.

9. Против одлуката на Кривичниот совет донесена врз основа на чл.261 ст.2 в.в. со чл. 268 од ЗКП не е дозволена посебна жалба и во оваа смисла изјавената жалба на Основниот јавен обвинител е недозволена.

Наведениот пропуст со несослушувањето на Јавниот обвинител при одлучувањето на советот по приговорот против обвинителниот акт претставува основ за барање за заштита на законитоста.

Од образложението

Основниот суд во Ш. со обжаленото решение Кс.Кр.35/12 од 04.04.2012 год. приговорот поднесен од обвинетиот И. Д. од Ш. преку неговиот бранител, адвокат З. К. од Ш, против обвинителниот акт Ко.бр.472/11 од 14.03.2012 год. го уважил, обвинителниот акт Ко.бр.472/11 од 14.03.2012 год. против обвинетиот И. Д. од Ш., за кривично дело „Силување“ од чл.186 ст.1 в.в. со чл.19 го вратил на овластениот тужител - ОЈО, согласно чл.283 ст.2 од ЗКП (Пречистен текст) за да побара дополнување на истрагата заради подобро разјаснување на состојбата на работите.

Против ваквото решение на ден 09.04.2012 год. Основниот јавен обвинител од Штип поднел жалба која жалба овој суд ја отфрли како недозволена од следниве причини:

Кривичниот совет решавајќи по приговорот против обвинителниот акт, согласно чл.261 ст.2 од ЗКП нашол дека е потребно разјаснување на состојбата на работите за да се испита основаноста на обвинителниот акт и истиот го вратил на јавниот обвинител за да се дополни истрагата.

Согласно чл.268 од ЗКП жалба е дозволена против одлуката на советот од чл.261 ст.3. Против другите **одлуки** на советот донесени по повод приговорот против обвинителниот акт не е дозволена посебна жалба.

Пропустот на советот Јавниот обвинител да се сослуша при одлучувањето за приговорот против обвинителниот акт, согласно чл.260 ст.2 од ЗКП, кој тој го поднел, претставува повреда на одредбите на

кривичната постапка која може да се истакне во жалба против одлуката донесена по повод приговорот, кога за таква жалба има место.

Во конкретниот случај против одлуката на Кривичниот совет донесена врз основа на чл.261 ст.2 в.в. со чл. 268 од ЗКП не е дозволена посебна жалба и во оваа смисла изјавената жалба на Основниот јавен обвинител од Ш. е недозволена.

Наведениот пропуст со несослушувањето на Јавниот обвинител при одлучувањето на советот по приговорот против обвинителниот акт претставува основ за барање за заштита на законитоста.

Поради горе изнесеното, а врз основа на чл.374 в.в. со чл.385 од ЗКП се одлучи како во изреката на ова решение.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 09.05.2012 год. под Ксж.бр.55/12.

Во натамошниот дел се прикажани одлуките кои се веќе објавени во досегашните билтени бр. 3, 4, 5 и 6.

1. Поднесената жалба од бранителот на малолетникот кој е огласен виновен за кривично дело Разбојништво од чл.237 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.19 од КЗ за кое дело малолетникот е осуден на малолетнички затвор во траење од 3 години, може да ја повлече малолетникот по навршување на 18 години.

Од образложението

Основниот суд во Ш со пресуда Км.бр.69/2008 од 21.10.2008 год. малолетникот С. Д. од с.Г. го огласил за виновен за сторено кривично дело “Разбојништво“ од чл.237 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ и в.в. со чл.19 од КЗ, за кое кривично дело го осудил на казна “Малолетнички затвор“ во траење од 3 години.

Бранителот на малолетникот адвокат М. М. од Штип, поднел навремена жалба, со која пресудата ја напаѓа поради: погрешно утврдена фактичка состојба и повреда на Кривичниот законик, па предлага жалбата да се уважи.

Малолетникот Д. С. на ден 20.01.2009 година поднел писмено барање, со кое изјавува дека ја повлекува жалбата поднесена до Апелациониот суд – Штип.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжалената пресуда, доказите и предлогот на застапникот на обвинението, ја отфрли изјавената жалба како недозволена од следните причини:

Малолетникот Д. С. е роден на ден 01.09.1990 год. Пресудата советот за малолетници на Основниот суд Ш. ја донел на ден 21.10.2008 год., што значи дека во времето на донесувањето на пресудата малолетникот веќе станал полнолетен. На денот на поднесувањето на барањето за повлекување на жалбата 20.01.2009 год, малолетникот имал полни 18 години 4 месеци и 19 дена. Во чл.374 од ЗКП е утврдено: жалбата ќе се отфрли со решение како недозволена ако се утврди дека жалбата ја изјавило лице кое не е овластено за поднесување жалба или лице кое се одрекло од жалбата или ако се утврди откажување од жалбата или ако по откажувањето повторно е изјавено жалба или ако жалба според законот не е дозволена.

Имајќи ја во предвид оваа законска одредба, како и фактот да малолетникот во времето на повлекувањето на жалбата е полнолетен- а потполна деловна способност имаат лицатата кои навршиле 18 години живот-полнолетни лица,и да полнолетните лица можат самостојно да ги преземаат сите свои правни работи доколку не им е одземена деловната способност, следуваше жалбата да се отфрли како недозволена.

Решение на Апелационен суд - Штип, од 29.01.2009 год. под Кжм.бр.3/08.

2. Барањето на осудениот за укинување клаузулата на правосилноста на пресудата е недозволно.

Од образложението

Основниот суд во С. со обжаленото решение К.бр.515/99 од 15.01.2008 год. барањето поднесено од осудениот Л. К. од С., за укинување клаузула на правосилноста на пресудата К.бр.515/99 од 31.01.2005 год. го отфрлил како недозволно.

Со поднесената жалба осудениот Л. К., предлага жалбата да се уважи, обжаленото решение укине и предметот врати на повторно судење или донесе решение со кое Апелациониот суд-Штип ќе ја укине клаузулата за правосилност на пресудата К.бр.515/99 од 31.01.2005 год.

Апелациониот суд во Штип, на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и списите по предметот, најде дека: Жалбата е неоснована, од следните причини:

Правилно првостепениот суд утврдил дека барањето поднесено од осудениот е недозволно поради тоа што според одредбите од Законот за кривична постапка, Институт укинување на клаузула на правосилност не постои и во оваа постапка првостепениот суд не може да одлучува за укинување клаузула за правосилност на пресуда.

Согласно чл.217 од Законот за извршување на санкциите во текот на извршување на паричната казна осуденото лице има право да поднесе приговор само во однос на исправност на клаузулата на правосилност и извршност на пресудата. Постапката за извршување на паричната казна која на осудениот му е изречена по наведената пресуда, а која е заменета со казна затвор е во тек пред Основниот суд Скопје 2 - Скопје, поради што правилно првостепениот суд барањето на осудениот го отфрлил како недозволно.

По оцена на овој суд со оглед да со решение К.бр.515/99 од 17.05.2006 год. Основниот суд во С. изречената, а неплатена парична казна во износ од 30.000,00 денари му е заменета на осудениот Л. со казна затвор во траење од 30 дена, а осудениот тврди дека ја нема лично примено ниту пресудата, ниту решението за замена на казната, овој суд укажува дека против незаконитите и неправилните правосилни судски одлуки ЗКП пропишал вонредни правни лекови. Барањето заштита на законитост е вонреден правен лек кој всушност преставува повторување на кривичната постапка само во однос на повредите на законот и тоа како на матерјалниот закон - КЗ, така и на формалниот закон - ЗКП и само на тој начин осудениот Л, во конкретниот случај би го остварил своето барање и право.

Решение на Апелационен суд - Штип, Кж.бр.120/08 од 27.02.2008 год.

3. Врз основа на чл.96 и чл.103 од ЗКП, кривичниот суд не може да поништи правосилни граѓански пресуди, со кои се утврдува право на сопственост на недвижен имот на тужителите, иако таквите пресуди се донесени врз основа на извршено кривично дело од судијата.

Од образложението

Врз основа на три правосилни граѓански пресуди донесени од судијата на Основниот суд во В. и тоа П.бр.148/01 од 17.10.2001 год, П.бр.396/02 од 26.05.2004 год, и П.бр.328/04 од 25.11.2004 год, приватните тужители П.К, К.К, и Б.И, ги запишале своите права на сопственост на наведените недвижности опишани во изреките на пресудите во Одделението за премер и катастер во В.

Со правосилна Пресуда К.бр.400/07 од 03.07.2008 год. на Основен суд Ш. Која е потврдена од Апелационен суд Штип со пресуда Кж.бр.631/08, утврдено е дека трите цитирани граѓански пресуди, се донесени од страна на судијата кој постапувал во трите предмети со извршување на продолжено кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од чл.353 ст.3 в.в. со ст.1 и в.в. со чл.45 ст.1 од КЗ, за кое дело е огласен за виновен и осуден на казна затвор, а оштетената Република Македонија преку Државниот Правобранител на Република Македонија, за поништување на цитираните граѓански пресуди е упатена на парница.

Апелациониот суд во Штип застапа на становиште дека правилна е одлуката на првостепениот суд по однос на упатувањето на Република Македонија на парница за поништување на правосилните пресуди од следните причини:

Според чл.96 и чл.103 од ЗКП оштетениот може да бара поништување на определена правна работа, а не и на правосилна пресуда. Постои разлика меѓу правна работа и пресуда.

Правна работа - се сите сакани човечки дејствија кои предизвикуваат настанување, промена или престанок на некое субјективно право или правен однос. Или во потесна смисла на зборот под правна работа се подразбира секоја изјава на волја која се презема заради настанување, промена или престанок на правниот однос. Се поништуваат рушливи и ништовни работи. Прим. Правна работа се сите видови договори. Под други правни работи според ЗОО се: јавно ветување награди, хартии од вредност, асигнацијата или упатувањето, банкарски работи, односите кои настануваат од стекнување без основ, како и односите кои настануваат од рабоводство без налог.

Пресуда – е судска одлука со која се завршува судската постапка и мериторно одлучува за тужбеното барање односно за предметот на постапката. Мериторна одлука судот по правило донесува со пресуда, а само по исклучок во законски предвидени случаи донесува решение.

Јавниот правобранител на Р.М. со Барање за повторување на постапката може да бара поништување на цитираните правосилни граѓански пресуди.

Решено во Апелационен суд-Штип Кж.бр.631/08 од 16.12.2008 г.

4. Истражниот судија не може да изрази неслагање со барањето-Наредбата на судечкиот совет, кога врз основа на чл.323 од ЗКП се бара од истражниот судија да преземе определени дејствија заради разјаснување на извесни факти.

Од образложението

Кривичниот совет при Основниот суд во Ш. Со решение Кс.бр.8/08 од 07.02.08 год. го уважил изразеното неслагање на истражниот судија К.бр.6/07 од 03.01.2008 г. и одлучил предметот да се врати на претседателот на судечкиот совет со цел да закаже и одржи главен претрес и на истиот да ги сослуша сведоците С.Т. и А.Н. а по потреба и да нареди невропсихијатриско вештачење над обвинетиот И.А од Штип.

Ваквото становиште на Основниот суд.Ш. е незаконито и неприфатливо од следните причини:

Судечкиот совет врз основа на чл.323 од ЗКП само во исклучителни случаи може да бара од истражниот судија да преземе определени истражни дејствија, за разјаснување на некои релевантни околности.

Барањето-наредбата на судечкиот судски совет за истражниот судија е задолжителна. Истражниот судија нема право да се противи, односно да бара одлука од кривичниот совет од чл.22 ст.6 од ЗКП.

Решение на Основен суд-Ш.Кс.бр.8/08 од 07.02.2008

5. Кога обвинителниот предлог поднесен од оштетениот како тужител е непрописно составен, истиот е неразбирлив за да може судот да постапува.

Од образложението

Основниот суд во С. со обжаленото решение К.бр.580/07 од 19.03.2008 год. го отфрлил обвинителниот предлог поднесен од оштетениот како тужител адвокат А. К. од С., поднесен против непознат сторител во Основниот суд во С., за кривично дело “Спречување на докажување“ по чл.368 ст.1 од КЗ.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, дека првостепениот суд погрешно утврдил дека подносителот со поднесок од 20.02.2008 год. не го прецизирал времето, местото и начинот на извршување на кривичното дело, од причина што првостепениот суд правилно утврдил дека подносителот – оштетениот како тужител во писмениот поднесок од 20.02.2008 год. не навел точно време, односно период на извршување на кривично дело, местото и начинот на извршување, ниту пак навел податоци за лицето кое го сторило делото. Ваквиот непрецизиран обвинителен предлог не е прописно составен и како таков е неразбирлив за да може судот да постапува по истиот.

Неосновани се жалбените наводи и за погрешна примена на материјалното право од чл.158, чл.151 од ЗКП и чл.6 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи и протоколите на Конвенцијата од следните причини:

Наведените членови се однесуваат на претходната постапка, која се спроведува пред поведување на кривичната постапка со цел откривање на кривично дело и на сторителот. Во конкретниот случај оштетениот како тужител покренал постапка пред судот врз основа на обвинителен предлог, кој не ги содржи сите податоци, а кој мора да ги

содржи согласно чл.276 од ЗКП за да може судот да постапува по истиот. Имено, целта на кривичната постапка е утврдување постоење на кривично-правно барање од овластен тужител, утврдување дали одредено лице сторило кривично дело, дали тоа лице за тоа дело е одговорно и во случај на потврден одговор спрема сторителот се применува соодветна санкција. Затоа кривично-правното барање е упатено – усмерено према едно одредено лице, а тоа лице е обвинет. Не е возможно водење на постапка без индивидуално одреден обвинет. Личноста на обвинетиот мора да биде индивидуализиран т.е. физички одредено и правно идентификувано (чл.210 ст.1 од ЗКП). Така истрага се поведува против определено лице чл.150 ст.1 од ЗКП кога постои основано сомневање дека сторило кривично дело, обвинителен акт се поднесува против определено лице – чл.254 од ЗКП и обвинителен предлог и приватна тужба се поднесува против одредено лице – чл.421 од ЗКП. Не може да се води кривична постапка без индивидуално одреден обвинет. Доколку е поведена кривична постапка, а не се знае обвинетиот постапката се прекинува.

Поради горе изнесеното првостепениот суд правилно го применил законот, кога согласно чл.73 ст.3 од ЗКП го отфрлил поднесениот обвинителен предлог од оштетениот А. К., адвокат од С. бидејќи истиот во определениот рок не го исправил обвинителниот предлог со наведување на името на обвинетиот.

Решено во Апелационен суд-Штип Кж.бр.308/08 од 29.04.2008 г.

6. Со доставување на обвинителниот акт на обвинетиот и неговиот бранител, Судот нема должност по ЗКП да му ги достави и доказите.

Од образложението

Неоснован е и жалбениот навод на обвинетите за повреда на постапката од чл.355 ст.2 од ЗКП, поради тоа што судот на обвинетите и нивниот бранител заедно со обвинителниот акт не им ги доставил доказите.

Ова од причина што во чл.166 ст.1 од ЗКП е пропишано дека „ако истражниот судија пред завршувањето на истрагата најде дека е во интерес на одбраната обвинетиот и неговиот бранител да се запознаат со важните докази собрани во истрагата, ќе ги извести дека во определен рок можат да ги разгледаат предметите и списите што се однесуваат на тие докази и дека може да ставаат свои предлози за изведување нови докази“.

Во чл.167 ст.2 од ЗКП е пропишано „по завршената истрага истражниот судија ги доставува списите до јавниот обвинител кој е должен...“

Во чл.258 ст.1 од ЗКП е пропишано „Обвинителниот акт се доставува до обвинетиот кој е на слобода без одлагање, а ако се наоѓа во притвор-во рок од 24 часа по приемот“.

Во чл.274 ст.1 од ЗКП е пропишано „странките и оштетениот можат и по закажувањето на главниот претрес да бараат на главниот претрес да се повикаат нови сведоци или вештаци или да се прибават други нови

докази. Во своето образложено барање странките мораат да означат кои факти би требало да се докажат и со кои од предложените докази“.

Од цитираните законски одредби, како и од останатите одредби во ЗКП, Апелациониот суд во Штип застана на становиште дека ЗКП не го задолжува судот на доставување на писмени докази на обвинетиот и неговиот бранител, а правото на одбрана во целост е испочитувано со самата можност да странките извршат увид во списите по предметот, да присуствуваат при изведување на доказите, да поставуваат прашања на сведоците и вештите лица, да предлагаат нови докази, вештачење и.т.н. и затоа по оцена на овој суд не постои повреда на постапката од чл.355 ст.2 од ЗКП.

Пресуда на Апелационен суд-Штип Кж.бр.631/08 од 16.12.2008 г.

7. Поради погрешна идентификација на презимето на обвинетиот од страна на судот, Основниот суд не може изјавената жалба на обвинетиот против пресудата со вистинското презиме да ја отфрли како недозволена.

Од образложението

Основниот суд во К. со обжаленото решение Пр.бр.1795/08 од 06.11.2008 год. ја отфрлил како недозволена жалбата на Д. Ѓинковски од с.В. – К. поднесена против пресудата на Основниот суд К. Пр.бр.1795/08 од 14.10.2008 год., а согласно чл.2 ст.2 од ЗП, а в.в. со чл.377 и чл.385 ст.2 од Законот за кривичната постапка.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ги разгледа поднесените жалби, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и обжалената пресуда и вршејќи увид во списите по предметот, одлучи како во изреката од следните причини:

Апелациониот суд Штип ја уважи жалбата на Д. Ѓинковски од с.В. како дозволена поднесена против решението на Основниот суд К. Пр.бр.1795/08 од 06.11.2008 год. поднесена против пресудата на Основниот суд-К. Пр.бр.1795/08 од 14.10.2008 год., бидејќи првостепениот суд немало предвид дека идентификацијата на обвинетиот може да биде погрешна без оглед дали настапила поради грешка на судот кој ја вршел идентификацијата или со измама на обвинетиот или од други причини, без разлика дали е делимична или целосна.

По оцена на овој суд ако самата идентификација на обвинетиот е погрешна, т.е. ако одговарал - дал одбрана и е осудено она физичко лице кое требало да одговара, само под друго име, единствена последица е исправка на генералиите - личните податоци во постапка пропишана за исправка на материјални грешки-чл.349 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП. Во конкретниот случај по оцена на овој суд во донесената, а обжалена пресуда погрешно е презимето на обвинетиот наместо **Ѓинковски** е наведено **Тинковски**, но од увидот во списите по предметот видно е дека истото лице Д. Ѓинковски од с.В. учествувал во постапката-давал своја одбрана, ја примил пресудата, изјавил жалба, го примил решението, изјавил жалба и во двете жалби истакнува дека е

погрешно презимето, прилага фотокопија од лична карата, од кои се гледа дека утврдените други лични податоци – име, година на раѓање, место на раѓање, единствениот матичен број наведен и во барањето за поведување на прекршочна постапка и во платниот налог се исти со оние кои се наведени во фотокопијата од приложената лична карта и за кои тврди обвинетиот да се негови, па првостепениот суд наместо по службена должност, а врз основа на увидот во жалбата да изврши исправка на пресудата врз основа на чл.349 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП ја отфрлил изјавената жалба против пресудата на Основниот суд – К. Пр.бр.1795/08 од 14.10.2008 год. како недозволена, поради што следува да овој суд одлучи како во изреката на ова решение.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 20.01.2009 год. под Пркж.бр.1996/08.

8. Жалбата на приватниот тужител, поднесена против правосилна пресуда, а со која се бара да се донесе посебно решение за поништување на клаузулата за правосилност на пресудата и решение за ослободување од трошоците на постапката со кои е задолжен тужителот, е недозволена.

Од образложението

Основниот суд во Ш. со обжаленото решение К.бр.299/05 од 26.12.2007 год. поднесената жалба од приватниот тужител од 25.10.2007 и 25.12.2007 год. против пресудата на Основниот суд - Ш. К.бр.299/05 од 08.05.2007 год., како и судот да донесе посебно решение за ослободување од трошоците на постапката ја отфрла како недозволена.

Приватниот тужител С.М. поднел навремена жалба, со која решението го напаѓа поради повреда на одредбите на ЗКП, па предлага жалбата да се уважи, обжаленото решение укине и предметот врати на повторно судење или донесе решение со кое ќе укине првостепената пресуда, односно да се поништи клаузулата за правосилност на пресудата К.бр.299/05 од 26.12.2007 год., како и да донесе решение со кое ќе биде ослободен од трошоците по постапката.

Апелациониот суд во Штип, на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и списите по предметот, најде дека: Жалбата е неоснована од следните причини:

Правилно првостепениот суд утврдил дека изјавената жалба и образложение поднесено од приватниот тужител С.М. од 25.10.2007 и 25.12.2007 год. е недозволена поради тоа што според одредбите од Законот за кривична постапка, институт укинување на потврдата (клаузула) за правосилност не постои и во оваа постапка првостепениот суд не може да одлучува за укинување потврдата за правосилност на пресуда.

Од увидот во списите по предметот се гледа дека по поднесената приватна тужба од приватниот тужител С.М. од Штип против обвинетиот И.Р. од П. за кривични дела “Телесна повреда“ од чл.130 ст.1 и “Навреда“ од чл.173 ст.1 од КЗ, е одржан главен претрес, на кој бил

присутен и тужителот и неговиот полномошник, адвокат В.П. од Ш., на која тужителот и издал писмено полномошно со кое ја овластува да ги презема во негово име сите дејствија согласно законот. Пресудата е донесена на 08.05.2007 год. и истата е доставена на полномошникот на тужителот, адвокат В.П., која пресудата според увидот во доставницата ја примила на 27.06.2007 год., а исто така пресудата е доставена и на тужителот с. на 17.07.2007 год., но не е примена, бидејќи според забелешката на доставницата, судскиот доставувач констатира дека “татко му рекол дека лицето е иселено за А”.

Полномошникот на тужителот С. адвокат В.П. не изјавила - вложила жалба по добивањето на пресудата во законски определениот рок, нити пак жалба изјавил обвинетиот, нити приватниот тужител.

Приватниот тужител во постапката не мора да работи лично, но по свој избор во постапката може да работи преку полномошник. Одговорноста на полномошникот за пропуштање на процесни дејствија, па и поднесување на жалба, се решаваат во граѓанска постапка.

Првостепениот суд констатира дека пресудата станала правосилна на ден 25.07.2007 год. ставајќи на писмено изработената пресуда „потврда за правосилност“. Кога редовните правни лекови се исцрпени, или кога се угаси правото на редовни правни лекови, донесената пресуда добива дефинитивна содржина, а постапката свој крај, т.е. пресудата станува правосилна.

Согласно чл.54 ст.2 од ЗКП враќање во поранешна состојба на приватниот тужител е дозволено само поради пропуштеното рочиште на главен претрес. За другите случаи не е дозволено враќање во поранешна состојба.

Правосилноста на пресудата ја исклучува можноста за донесување другачија одлука, се додека во евентуална постапка по вонредни правни лекови правосилната пресуда не биде замената со друга правосилна одлука.

Поради изнесеното ставот на Апелациониот суд - Штип е дека правилно првостепениот суд постапил, кога изјавените жалби лично од приватниот тужител, поднесени по правосилноста на пресудата, врз основа на чл.359 ст.2 в.в. со чл.351 од ЗКП ги отфрлил како недозволен.

Решение на Апелационен суд - Штип Кж.бр.197/08 од 20.03.2008 год.

9. Не постои повреда на чл.381 ст.1 т.8 од ЗКП да пресудата била заснована на доказ прибавен на незаконит начин затоа што предметната дрога – опиум е одземен во време на извршување на кривичното дело и предаден и чуван во просториите на Основниот суд К.

Од образложението

Неосновани се жалбените наводи за сторена суштествена повреда на одредбите на постапката во смисла на чл. 381 ст.1 т.8 од ЗКП, односно дека пресудата е заснована на доказ, прибавен на

незаконит начин, што претставува материјалот доставен за вештачење на Институтот за судска медицина, за кој во жалбата обвинетите истакануваат дека не е јасно од каде потекнува. Од увидот во списите во предметот видно е дека со потврда за одземени предмети утврдено е дека сировиот опиум кој што е предмет на обвинение е одземен од обвинетите во времето на извршувањето на кривичното дело и истиот е предаден и чуван во Основниот суд, сместен во две вреќи во сефот на судот. Согласно исказот на сведокот П.С, самостоен референт во основниот суд во, неспорно е дека во книгата КДП.2 – Книга за одземени предмети под реден број 1 на стр.19, е заведено дека е одземен сиров опиум од сега обвинетите и дека материјата сместена во две вреќи во форма на пители е чувана во сефот на судот. Наведената материја од Основниот суд е испратена на вештачење во Институтот за судска медицина во Скопје, по што истата е вратена на чување во сефот при Основниот суд. Увид на материјалот – сировиот опиум е извршен и на главниот претрес, кога првостепениот суд утврдил дека се работи по вид, форма и материја за ист вид на опиум, кој што е одземен од обвинетите при извршувањето на кривичното дело.

Решено во Апелационен суд Штип 18.05.2009 КЖ.бр.132/09

10. Забрана на управување со моторно возило од „Б“ категорија по чл.38-в ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ не може да се изрече со ЗКП Решение за исправка на пресудата.

Од образложението

Основниот суд во Б.со првостепената пресуда К.бр.96/08 од 11.11.08 г. го огласил обвинетиот виновен за кривично дело „Загрозување на безбедноста на сообраќајот“ од чл.297 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ и го осудил на парична казна.

Основниот суд во Б. бидејќи пропуштил донел Решение К.бр.96/08 од 11.11.08 г. со кое врши исправка на изворникот и преписот на пресудата така што пред зборот образложение се додава:на обвинетиот согласно чл.38-в ст.3 од КЗ му се изрекува казна-Забрана на управување со моторно возило од „Б“ категорија, а во траење од 4 месеци“, а во останатиот дел првостепената пресуда останува иста“.

Апелациониот суд во Штип одлучувајќи по жалба ваквото решение го укина како незаконито бидејќи е во спротивност со чл.375 ст.1 од ЗКП, во ова законска одредба е определено дека „Грешките во имињата и броевите, како и други очигледни грешки во пишувањето и сметањето, недостатоци во формата и несогласноста на писмено изработената пресуда со изворникот ќе ги исправи со посебно решение претседателот на советот на барање на странките или по службена должност“.

Во конкретниот случај со Решението за исправка на Пресудата К.бр.96/08 према обвинетиот е изречена казна од чл.33 ст.1 од КЗ - Забрана на управување со моторно возило, која казна воопшто на обвинетиот не му е изречена со донесената пресуда што е видно од изворникот на пресудата.

Решено во Апелационен суд-Штип под Кж.бр.108/09 од 08.04.2009 г.

11. Првостепениот суд сторил суштествена повреда на постапката од чл.355 ст.1 т.11 од ЗКП кога приватната тужба на тужителката за кривично дело Навреда од чл.173 ст.1 од КЗ, ја отфрлил врз основа на чл.424 в.в. со чл.262 ст.1т.1 од ЗКП т.е.дека наведените инкриминирани зборови не биле кривично дело, бидејќи во Законот за прекршоците против јавниот ред и мир било пропишано дека навредувањето на службено лице-полициски службеник во вршење на службата преставува прекршок од чл.13 од ЗППЈРМ.

Од образложението

Во поднесената приватна тужба од тужителката е наведено дека обвинетиот извршил кривично дело Навреда од чл.173 ст.1 од КЗ на начин што управувајќи ПМВ обвинетиот бил запрен заради вршење сообраќајна контрола од тужителката како службено лице -сообраќаен полицаец, па обвинетиот ја навредил тужителката со зборовите „која си ма ти курво, еби се ороспијо, тебе мажот ти затоа те остави“.

Основниот суд во С.Н. врз основа на чл.424 в.в. со чл.262 ст.1т.1 од ЗКП ја отфрлил тужбата бидејќи дека наведените инкриминирани зборови не биле кривично дело бидејќи во Законот за прекршоците против јавниот ред и мир било пропишано дека навредувањето на службено лице-полициски службеник во вршење на службата преставува прекршок.

Апелациониот суд во Штип уважувајќи ја жалбата на тужителката го укина решението на првостепениот суд од следните причини: Во тужбата е даден фактички опис на преземените дејствија на обвинетиот со кои го сторува кривичното дело Навреда од чл.173 од КЗ.Наведените зборови во тужбата според својата содржина се од навредлив карактер за тужителката бидејќи обвинетиот изнел негативни вредносни судови за тужителката за нејзиниот личен живот кои можат да и наштетат на нејзината чест и углед како граѓанин. Во тужбата не е наведено дека против обвинетиот е покрената прекршочна постапка од СВР-ПС. Во чл.20 ст.2 од ЗКП е пропишано ако за некое претходно прашање веќе донел одлука судот во некоја друга постапка или друг државен орган, таквата одлука не го врзува кривичниот суд во поглед на оцената дали е сторено определено кривично дело.Во чл.100 ст.1 т.3 од Законот за прекршоците се вели „Судот што ја води прекршочната постапка со решение ќе ја прекине постапката ако за истото дело е покрената кривична постапка до завршувањето на кривичната постапка“.Во чл.119 ст.1 т.7 од Законот за прекршоците се вели „Пресуда со која обвинетиот се ослободува од одговорност ќе се донесе, ако обвинетиот во кривичната постапка правосилно е огласен за виновен за дело што ги опфаќа и обележјата на прекршокот“. Согласно чл.129 ст.1 од ЗКП платената парична казна-глоба за сторен прекршок се засметува во казната изречена за кривичното дело чии обележја ги опфаќаа и обележјата на прекршокот.

Од цитираните законски одредби видно е дека водењето на кривичната постапка за сторено кривично дело е самостојна постапка и не е условена од постоење на прекршок и од водење на прекршочна постапка.

Решено во Апелационен суд-Штип на ден 16.11.2009 г. под Кж.бр.716/09.

12. Првостепениот суд сторил суштествена повреда на постаспката од чл.355 ст.1 т.5 од ЗКП кога обвинетиот го огласува за виновен за продолжено кривично дело Телесна повреда од чл.130 ст.2 в.в. со чл.45 од КЗ, а од увидот во предметот се гледа дека против обвинетиот е поднесена една кривична пријава од МВР-СВР-ПС за две кривични дела: за кривично дело Телесна повреда од чл.130 ст.2 в.в. со чл.45 од КЗ, и за кривично дело Загрозување на сигурноста при вршење семејно насилство од чл.144 ст.2 од КЗ, а судот судел во отсуство на оштетената и истата воопшто не е распрашана пред судот. При такви услови не е утврдено дали оштетената е заинтересирана и дали постои предлог од нејзина страна за кривично гонење на обвинетиот за кривичното дело Телесна повреда од чл.130 ст.2 в.в. со чл.45 од КЗ, кое дело согласно ст.4 од цитираниот член се гони по предлог.

Решено во Апелационен суд-Штип на ден 28.09.2009 год. под Кж.бр.456

13. Со стапување на обвинителниот акт во правна сила, судот стекнува право и должност да се изјасни за предметот на обвинението само со пресуда на одржан главен претрес, а не може да го одбие нити одлучувањето по поднесеното обвинение нити да го враќа предметот во предходна постапка заради спроведување на истрага, нити да бара одлука за запирање на постапката затоа што делото кое е предмет на обвинението не е кривично дело од кривичниот совет од чл.22 ст.6 од ЗКП

Од образложението

Кривичниот совет на Основниот суд во С. со обжаленото решение Кс.бр.180/2010 од 08.11.2010 год. одлучил дека нема место за обвинение против обвинетата В. М. од С., за кривично дело “Измама” по чл.247 ст.3 в.в. со ст.1 од КЗ и кривичната постапка по супсидијарниот обвинителен акт на оштетенит како тужител “П” ДОО с.С. се запира.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и списите по предметот, најде дека:

Жалбата е основана.

По оцена на овој суд донесеното решение од Кривичниот совет на Основниот суд во С. е незаконито и е донесено од ненадлежен суд. Ова од причина што Претседателот на судечкиот совет има овластување согласно чл.263 и чл.269 од ЗКП да го врати непрописно составениот

обвинителен акт, како и да бара од Кривичниот совет од чл.22 ст.6 од ЗКП да го испита обвинителниот акт против кој нама поднесено приговор, или приговорот е отфрлен. Во конкретниот случај од увидот во предметот е видно дека обвинетата В. поднела приговор против обвинителниот акт, кој приговор Кривичниот совет од чл.22 ст.6 од ЗКП со решение Кс.бр.91/10 од 18.06.2010 го одбил како неоснован. Според тоа бидејќи приговорот е одбиен како неоснован, поднесениот обвинителен акт против обвинетата В. стапил на правна сила-чл.270 од ЗКП на ден 18.06.2010 г. По влегувањето на обвинителниот акт на правна сила Претседателот на судечкиот совет е должен да закаже главен претрес.

Во конкретниот случај бидејќи Основниот јавен обвинител од С. пред закажување на главен претрес т.е. во фазата на подготовки за главен претрес-чл.278 од ЗКП се откажал од обвинителниот акт, а оштетениот писмено во законски определениот рок од 8 дена се изјаснил дека го продолжува кривичното гонење, во тој случај Претседателот на судечкиот совет нема законско право по чл.278 од ЗКП да бара од кривичниот совет да ја запира кривичната постапка затоа што делото кое е предмет на обвинетието не е кривично дело, нити пак кривичниот совет е надлежен да одлучува во таков случај.

Со стапување на обвинителниот акт на правна сила, судот стекнува право и должност да се изјасни за предметот на обвинетието само со пресуда на одржан главен претрес, а не може да го одбие нити одлучувањето по поднесеното обвинение нити да го враќа предметот во предходна постапка заради спроведување на истрага, нити да бара одлука за запирање на постапката затоа што делото кое е предмет на обвинетието не е кривично дело од кривичниот совет од чл.22 ст.6 од ЗКП.

Поради овие причини следуваше да се жалбата уважи решението укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Решено во Апелационен суд Штип под Ксж.бр.114/10 од 10.01.2011 г.

14. Против пресудата донесена на новиот претрес после укинувањето на поранешната пресуда, странките имаат неограничено право да изјават жалба по сите основи дадени во законот, без оглед што против поранешната пресуда не изјавиле жалба или по еден од основите пропишан во ЗКП и таквата жалба не може да се смета за недозволена по чл. 374 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП.

Од образложението

Жалбата на подносителот на барањето МВР -СВР -Ш -ПС-К овој суд ја одби како неоснована, бидејќи по пресуда Пр.бр.2689/08 од 17.09.2009 год. на Основниот суд К. жалба нема поднесено подносителот, но жалба имал поднесено само обвинетиот по чија жалба пресудата на Основниот суд К. Прк.бр.2689/08 од 17.09.2009 год. Апелациониот суд Штип ја има укинато со Решение Пркж.бр.192/10 од 08.03.2010 год. па поради забраната за преиначување на полошо (reformatio in rejus) од чл.369 од ЗКП тужителот не може да ја напаѓа

пресудата со сега поднесената жалба поради одлуката за изречената санкција-прекршочна опомена за сторениот прекршок од чл.чл.326 ст.1 а казнив по ст.6 од ЗБСП од обвинетиот, нити пак овој суд може по таквата жалба на тужителот-подносителот да ја преиначува пресудата во делот на изречената прекршочна санкција, нити изјавената жалба да ја отфрли како недозволена.

Пресуда Апелационен суд Штип Пркж.бр.1162/10 од 01.10.2010 г.

15. Кога спрема обвинетиот е одбиено обвинението за кривично дело Давање лажен исказ од чл.367 ст.1 од КЗ, не е дозволено барањето на оштетениот Ѓ. Ч. од С. поднесено преку полномошникот, адвокатот М. П. од С., за повторување на кривичната постапка, завршена со правосилна пресуда на Основниот суд во С.

Од образложението

Основниот суд во Струмица со обжаленото решение К-пов.бр.2/11 од 16.05.2011 год. го отфрлил како недозволено барањето на оштетениот Ѓ. Ч. од С. поднесено преку полномошникот, адвокатот М. П. од С., за повторување на кривичната постапка, завршена со правосилна пресуда на Основниот суд во Струмица К.бр.883/09 од 19.03.2010 год., со која спрема обвинетиот А. С. од С. е одбиено обвинението за сторено кривично дело „Давање лажен исказ“ по чл.367 ст.1 од КЗ

Апелациониот суд во Штип ја одби жалбата на оштетениот како недозволена од следните причини:

Согласно чл.419 ст.1 од ЗКП, барање за повторување на кривичната постапка можат да поднесат странките и бранителот или лицата наведени во чл.372 ст.2 од ЗКП. Во конкретниот случај барањето за повторување на кривичната постапка е поднесено од оштетениот Ѓ. Ч., кој не е странка во постапката и не е овластен да поднесе барање за повторување на постапката, а со тоа не е овластен да поднесува и жалба на донесеното решение. Имено оштетениот како тужител и приватниот тужител немаат право за поднесување барање за повторување на кривичната постапка, бидејќи им недостасува правен интерес да вложуваат правни лекови во корист на обвинетиот.

Од законскиот текст на чл.418 од ЗКП произлегува дека повторувањето се однесува на изреката на пресудата и дека повторувањето може да биде само во корист на обвинетиот, но не и на негова штета. Ова е последица на принципот за забрана на ново судење после правосилно пресудениот предмет - чл.5 од ЗКП.

Дури и да има кривично дело сторено од Јавниот обвинител кое го извршил со тоа што ја злоупотребил службената положба со откажување од обвинение и со тоа довел до запирање на постапката или е донесена пресуда со која обвинението се одбива, не преставува основ за повторување на постапката, бидејќи повторувањето во тој случај би било на штета на обвинетиот.

Решение на Основен суд Струмица К-пов.бр.21/11 од 16.05.2011 г.
Решение на Апелационен суд - Штип, Ксж.бр.68/11 од 08.06.2011
год.

16. Со донесување на дополнителна одлука со која изречената условната осуда према обвинетиот ја условува и со друг услов - доколку обвинетиот во рок од еден месец по правосилноста на пресудата не ги исплати на оштетените придонесите за ПИОМ, а во тој случај условната осуда ќе биде отповикана и казната затвор ќе биде ефектирана и ќе се изврши, не е допуштено да се изврши исправка на донесената и писмено изработена пресуда.

Од образложението

Првостепениот суд донел решение К.бр.30./2010 од 9.12.2010 година со кој се исправа изворникот и преписот на пресудата на првостепениот суд К.бр.30/2010 од 9.10.2010 година со кое обвинетиот М. Ѓ. од М.К. е огласен за виновен за кривично дело “Повреда на правата од социјално осигурување“ од чл.167 ст.1 и 2 од КЗ, и за кривично дело ““Неизвршување судска одлука“ по чл.377 ст.2 од КЗ и за кои му е изречена условна осуда-единствена казна затвор во траење од 5 месеци чие извршување му се одложува за една година и во колку во рок од 1 година не стори ново кривично дело при што се додадени зборовите и во колку во рок од еден месец по правосилноста на пресудата не ги плати на оштетените придонесите за ПИО утврдени по правосилна изршна судска пресуда ро.бр.12/08 тогаш условната осуда на обвинетиот се отповикува и казната затвор ќе се изврши. Оваа исправка првостепениот суд одлучил да се внесе во изворникот на пресудата, а исправениот препис на пресудата да се достави до приватните тужители и нивниот полномошник и до обвинетите на кои од денот на приемот им тече рокот за жалба против пресудата.

Во чл.375 ст.1 од ЗКП е наведено дека грешките во имињата и броевите како и други очигледни грешки во пишувањето и сметањето недостатоци во формата и несогласноста на писмено изработената пресуда со изворникот ќе ги исправи со посебно решение претседателот на советот на барање на странките или по службена должност. Меѓутоа, со обжаленото решение првостепениот суд не извршил исправка во смисла да постојат грешки и недостатоци во формата и несогласноста во писмено изработената пресуда со изворникот, туку првостепениот суд донел дополнителна одлука со која условната осуда према обвинетиот ја условува и со друг услов - доколку обвинетиот во рок од еден месец по правосилноста на пресудата не ги исплати на оштетените придонесите за ПИОМ, а во тој случај условната осуда ќе биде отповикана и казната затвор ќе биде ефектирана и ќе се изврши, што е недопуштено, бидејќи првостепениот суд со решението донесува сосема друга одлука од онаа што ја донел во обжалената пресуда, поради што ова решение е незаконито и истото овој суд го укина.

Решение на Основен суд Делчево К.бр.30/10 од 09.12.2010 год.
Решение на Апелационен суд-Штип Кж.бр.752/10 од 18.01.2011
год.

17. Приватната тужба не може да се отфрли како неуредна поради дадено погрешно име на обвинетиот.

Од образложението

Основниот суд во Штип обжаленото решение К-4/11 од 09.05.2011 год. приватната кривична тужба поднесена од приватниот тужител С. М. од Ш., против В. Б, од Ш., со која го товари за кривично дело “Навреда“ од чл.173 ст.1 од КЗ ја отфрлил како неуредна. Предлогот на приватниот тужител С. М. од Ш. за ослободување од трошоци по кривичната тужба го уважил. Приватниот тужител С. М. го ослободил од плаќање такса по тужба во висина од 800,00 денари.

Апелациониот суд во Штип ја уважи жалбата на тужителот и укина обжаленото решение од следните причини:

Одредбата од чл.72 ст.3 од ЗКП за повикување на подносителот да ги отстрани недостатоците на неразбирливост и нецелосност на поднесокот е одредба од општ карактер. Постојат и посебни одредби за враќање на поедини поднесоци на исправка.

Поднесокот не може да се отфрли поради неуредност без претходен обид недостатокот да се отклони. Судот е должен ако е потребно на странката да и даде помош во отклонување на недостатокот во поднесокот - чл.12 од ЗКП.

Обвинителниот предлог, односно приватната тужба согласно чл.421 ст.1 од ЗКП треба да содржи „име и презиме на обвинетиот со лични податоци доколку се познати“, но сепак името и презимето на обвинетиот можат да изостанат, ако оштетениот - приватниот тужител не е во состојба да ги дознае, а во можност е да обвинетиот на друг начин доволно го идентификува. Бидејќи оштетениот како тужител и приватниот тужител во прибирањето на овие податоци не може да користи помош од државните органи, како што е во конкретниот предмет, па затоа на приватниот тужител и оштетениот како тужител им се овозможува да постават барање до истражниот судија во скратената постапка да преземе поедини истражни дејствија. После дадената идентификација судот мора да се да се погрижи да го прибави името и презимето на обвинетиот.

Вршењето на исправка во поглед на името на обвинетиот, по истекот на рокот од 3 месеци е возможно, бидејќи се работи за иста личност, а ако се утврди да се работи за друга личност, приватниот тужител т.е. оштетениот како тужител, дури тогаш дознал за сторителот и рокот од 3 месеци тогаш започнува да тече.

Ни измената на датата на извршување на кривичното дело во приватната тужба не ја доведува во прашање нејзината навременост, бидејќи рокот за поднесување приватна тужба од чл.48 ст.1 од ЗКП не се смета од датата на извршување на кривичното дело, но од дознавањето за кривичното дело и сторителот.

Поради горе изнесеното, а со оглед на фактот да СВР - Ш. не му дал податоци на тужителот за името и презимето на обвинетиот иако се обратил и усмено и писмено, како и со оглед на фактот да судот се обратил писмено до СВР - Ш. и добил официјален податок дека може извршител на кривичното дело е лицето З. Ѓ. од Ш. ул.„Булевар ЈНА“ бр.12/17 од Ш. и тој податок му го сопшил на оштетениот како тужител на закажаниот претрес на 20.04.2011 год и тужителот изјавил пред судот дека бара да судот се произнесе по поднесената тужба сега против лицето З. Ѓ., а исто така тужителот тоа го побарал од судот и со писмен поднесок од 21.04.2011 год., во тој случај првостепениот суд погрешил кога го донел обжаленото решение под ст.1 со кое приватната кривична тужба поднесена од приватниот тужител С. М. од Ш. против В. Б. од Ш. за кривично дело “Навреда“ од чл.173 ст.1 од КЗ ја отфрла како неуредна, бидејќи повеќе не постои тужба против В. Б., но постои против лицето З. Ѓ. од Ш., по која тужба првостепениот суд воопшто не расправал и нема донесено одлука.

Решение на Основен суд во Штип К-4/11 од 09.05.2011 год.,-
Решение на Апелационен суд - Штип, Кж.бр.358/11 од 08.06.2011 год.

18. Кривичната постапка не може да се запре поради недоаѓање на приватниот тужител на закажаниот главен претрес, ако приватниот тужител е повикан само во својство на сведок - чл.217 ст.2 од ЗКП.

Од образложението

Основниот суд во Штип со обжаленото решение К.бр.279/11 од 07.11.2011 год. ја запира кривичната постапка по приватната тужба на приватниот тужител С. М. од Ш., поднесена против обвинетиот З. Ѓ. од Ш. за кривично дело “Навреда“ од чл.173 ст.1 од КЗ, поради откажување на приватниот тужител од тужбата. Приватниот тужител С. М. од Ш. е задолжен да плати такса по тужбата сума од 800,00 денари, во рок од 15 дена по правосилноста на решението во корист на Буџетот на РМ.

Апелациониот суд во Штип ја уважи жалбвата на приватниот тужител и укина донесеното решение и го врати предметот на повторно судење од следните причини:

Кривичната постапка не може да се запре поради недоаѓање на приватниот тужител на закажаниот главен претрес ако приватниот тужител е повикан само во својство на сведок - чл.217 ст.2 од ЗКП.

За приватниот тужител кој треба да се сослуша во својство на сведок, важат одредбите од ЗКП кои се однесуваат на сведок.

Основна претпоставка за запирање на кривичната постапка поради недоаѓање на приватниот тужител на закажаниот претрес е да имаме уредна покана. Уредноста од една страна се однесува на содржината на поканата на тужителот, да биде онаква како е наведена во чл.54 ст.1 и

чл.117 ст.1 од ЗКП со наведено предупредување во нејзе „дека ќе се смета оти приватниот тужител се откажал од обвинението ако не дојде на главниот претрес, ниту испрати полномошник“ - чл.273 ст.5 од ЗКП, додека пак во чл.291 ст.2 од ЗКП е пропишано „ ако на главниот претрес не дојде оштетениот како тужител или приватниот тужител, иако се уредно повикани, нити нивниот полномошник, советот ќе ја запре постапката со решение“.

Во конкретниот случај од увидот во списите по предметот, видно е дека закажаниот претрес на 12.10.2011 год. бил одложен за 07.11.2011 год. во 09:30 часот и било одлучено за идниот претрес да биде повикан приватниот тужител С. М., а воедно и седокот В. М. од Ш.

За закажаниот претрес за 07.11.2011 год. судот приватниот тужител С. М. од Ш. наместо да го покани во својство на тужител, го поканува во својство на сведок, што е видно од приложената покана со изјавената жалба од приватниот тужител, а бидејќи С. М. поканет како сведок не се јавил на закажаниот претрес на 07.11.2011 год., овој суд утврди да погрешно одлучил првостепениот суд кога со решение ја запрел кривичната постапка по приватната тужба на приватниот тужител С. М. од Штип, поднесена против обвинетиот З. Ѓ. од Ш. за кривично дело „Навреда“ од чл.173 ст.1 од КЗ, поради откажување на приватниот тужител од тужбата, а врз основа на чл.54 ст.1 од ЗКП.

Последиците од недоаѓањето на закажаниот претрес во својство на приватен тужител - чл.273 ст.5 од ЗКП, очигледно се разликуваат според ЗКП од последиците на недоаѓање на приватниот тужител во својство на сведок - чл.229 од ЗКП.

Решение на Основен суд Штип К.бр.279/11 од 07.11.2011 год
Решение на Апелационен суд - Штип Кж.бр.714/11 од 19.12.2011 год.

19. Недозволено е по одржување на главен претрес и спроведена доказна постапка да се донесе решение со кое се отфрла приватната кривична тужба како ненавремена.

Од образложението

«Основен суд Берово» со обжаленото решение «К.бр.54/11» од 24.08.2011 година, ја отфрлил приватната кривична тужба на приватниот тужител «К.Ч.» од «Б.», поднесена преку полномошникот «В. А.» адвокат од «Струмица» против «Општина» «Б.» и «Д.Н.» од «Б.» за кривично дело «Навреда» по «чл.173 ст.1» од КЗ како ненавремена. Воедно приватниот тужител го задолжил да ги надомести настанатите трошоци на постапката во износ од 7.670,00 денари во рок од 30 дена по правосилноста на решението.

Основани се жалбените наводи на приватниот тужител истакнати преку неговиот полномошник да првостепениот суд со донесување на обжаленото решение сторил суштествена повреда на одредбите од чл. 381 ст.1 т.11 од ЗКП (пречистен текст), која повреда се состои во тоа

што првостепеното решение е нејасно, неразбирливо и во истото не се наведени доволно причини за решителните факти.

Имено, од увидот во списите во предметот видно е дека првостепениот суд одржал главен претрес, спровел доказна постапка, а потоа донел решение со кое ја отфрлил приватната кривична тужба како ненавремена. Вака превземените процесни дејствија од страна на првостепениот суд се спротивни на одредбите од ЗКП и поради тоа и обжаленото решение е незаконито.

Ова од причини што согласно чл.448 ст.1 и 2 од ЗКП, првостепениот суд може да донесе решение со кое се отфрла приватната кривична тужба по претходно испитување на тужбата, исклучиво пред започнување на главниот претрес. Во конкретниот случај првостепениот суд закажал и одржал главен претрес и се впушил во мериторно одлучување на овој кривично-правен настан, поради што и единствена законита одлука која требало да ја донесе првостепениот суд е “пресуда“ во смисла на чл.367, чл.368 или чл.369 од ЗКП (пречистен текст).

Решение на «Основен суд Берово» «К.бр.54/11» од 24.08.2011 година,-

Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.583/11 од 26.10.2011 год.

20. Не може да се донесе ослободителна пресуда во скратена постапка по приватна тужба, без одржување главен претрес.

Од образложението

«Основен суд Берово» со обжалената пресуда «К.бр.139/10» од 27.12.2010 година, обвинетите Издавач на весникот «Општина Берово» и Д.Н. Градоначалник на Општина Б. како одговорно лице согласно чл.368 ст.1 т.1 од ЗКП ги ослободил од обвинението да сториле кривично дело “Омаловажување со префрлање за кривичното дело“ од чл «чл.175» од КЗ на РМ, бидејќи делото за кое се обвинуваат не е кривично дело. Воедно одлучил трошоците на кривичната постапка да паднат на товар на приватниот тужител К. Ч. од В..

Апелациониот суд во Штип ја уважи жалбата на приватниот тужител и укина донесеното решение од следните причини:

Првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбата од чл.355 ст.1 т.11 од ЗКП, бидејќи пресудата е нејасна и неразбирлива и нема причини за решителните факти. Неразбирливоста на обжалената пресуда се состои во тоа што не е разбирливо врз основа на што првостепениот суд донел ослободителна пресуда против обвинетите за кривичното дело што им се става на товар, а притоа воопшто не одржал главен претрес, ниту пак во пресудата се наведени причини зошто првостепениот суд донел пресуда без одржување на главен претрес. Ослободителна пресуда може да се донесе само по одржан главен претрес или во скратена постапка согласно чл.431-в ст.1 од ЗКП и тоа

доколку Јавниот обвинител согласно чл.431-а ст.1 од ЗКП предложил да биде донесена пресуда без одржување на главен претрес. Во конкретниот случај од списите по предметот не произлегува дека постоел таков предлог за донесување на пресуда без главен претрес. Впрочем во конкретниот случај се работи за приватна тужба, а пресуда без одржување главен претрес како што е погоре наведено може да се донесе по предлог на јавниот обвинител.

Доколку првостепениот суд сметал дека делото што им се става на товар на обвинетите според законот не е кривично дело истиот согласно чл.422 ст.1 од ЗКП по претходно испитување на тужбата откако ја примил можел да одлучи дали треба да се спроведат определени истражни дејствија и дали постојат услови за отфрлање на кривичната тужба, а потоа согласно чл.424 ст.1 од ЗКП судијата можел да ја отфрли приватната тужба ако најде дека постојат причини за запирање на постапката предвидени во чл.262 т.1 до 3 на ЗКП, а доколку се спроведени истражни дејствија и од причината предвидена во точка 4 од оваа одредба. Меѓутоа, во никој случај првостепениот суд не можел да донесе ослободителна пресуда без одржување на главен претрес и без утврдување на околноста дали делото што му се става на товар на обвинетите е кривично дело или не односно дали е докажано или не е докажано.

Пресудата на Основен суд Берово К.бр.139/10 од 27.12.2010 година

Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.219/11 од 01.04.2011 година.

21. По завршување на претресот и напуштањето на судницата на оштетениот и обвинетиот, не може да се донесе пресуда-ослободителна. По враќањето на оштетениот и обвинетиот во судницата каде оштетениот изјавил дека, поради тоа што, критичната вечер бил многу пијан, не може да се сети и со сигурност да тврди дека обвинетиот бил тој што му ги одзел парите.

Од образложението

Основниот суд во Штип со обжалената пресуда К.бр.6/2010 од 14.01.2011 година обвинетиот С. К. од Штип согласно чл.368 ст.1 т.1 од ЗКП го ослободил од обвинението да сторил кривично дело “Тешка кражба“ од чл.236 ст.1 т.3 од ЗКП, бидејќи не се докажало дека обвинетиот го сторил делото за кое се обвинува. Согласно чл.93 ст.1 од ЗКП кривичните трошоци во постапката во износ од 19.500 денари кои се однесуваат за ангажира бранител, адвокат Ф. Т. од штип да паднат на судскиот буџет на РМ. Согласно чл.102 ст.3 од ЗКП оштетениот Ѓ. Ј. за имотно правното побарување во износ од 1.050 евра го упатил на спор.

Овој суд испитувајќи ја обжалената пресуда во смисла на чл. 393 од ЗКП(пречистен текст), и по службена должност, внимавајќи дали се сторени суштествени повреди на одредбите на кривичната постапка од член 381 став 1 точки од 1, 5, 6, 8 до 11 од ЗКП(пречистен текст), најде

дека во конкретниот случај, првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука, сторил суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка од член 381 ст.1 т. 8 од ЗКП(пречистен текст), .Во конкретниот случај, пресудата се заснова врз доказ врз кој според одредбите на овој закон не може да се заснова, освен ако со оглед на другите докази е очигледно дека и без тој доказ би била донесена иста пресуда

Од списте по предметот, имено содржината на записникот за главен претрес од ден 15.11.2010 година на првостепениот суд, видно е дека по давањето на завршните зборови на странките, првостепениот суд констатирал дека главниот претрес бил веќе завршен во 15,20 часот. Првостепениот суд, одкако на истиот записник од главен претрес, по неговото завршување, нотирал дека откако обвинетиот и оштетениот ја напуштиле судницата, истите веднаш се повратиле во судницата при што оштетениот изјавил дека, поради тоа што, критичната вечер бил многу пијан, не може да се сети и со сигурност да тврди дека обвинетиот бил тој што му ги одзел парите.

Согласно чл.365 од ЗКП(пречистен текст), судот ја заснова пресудата само врз фактите и доказите што се изнесени на главниот претрес..Во конкретниот случај, првостепениот суд, по мислење на овој суд, погрешно постапил кога при донесувањето на одлуката, ја засновал на овој исказ на оштетениот даден по завршувањето на главниот претрес без при тоа правилно да ги примени одредбите на Законот за кривична постапка, а со што ја сторил напред наведената суштествена повреда на одредбите на кривичната постапка.

Пресуда на Основен суд Штип К.бр.6/10 од 14.01.2011 год.

Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.135/11 од 29.03.2011 год.

22. Во случај на идентичност помеѓу прекршок и кривично дело разграничувањето се врши врз основа на интензитетот на општествената опасност на дејствијата.

Од образложението

Основниот суд во Штип со обжалената пресуда К.бр.562/10 од 04.07.2011 год. обвинетите Сашо Стојановски и Анка Анастасова, двајцата од Пробиштип, врз основа на чл.342 т.1 од ЗКП ги ослободува од обвинение за кривично дело “Несовесно работење во службата“ од чл.353-в ст.2 в.в. со ст.1 в.в. со чл.22 од КЗ, бидејќи делото за кое се обвинуваат не е кривично дело според законот. Согласно чл.102 ст.3 од ЗКП оштетените Зоран Арсов од с.Горни Стубол и Перко Нацев од Скопје за остварување на истакнатото имотно-правно барање на име штета ги упатува на спор. Согласно чл.93 од ЗКП кривичните трошоци за ангажиран бранител на обвинетата Анка Анастасова од Пробиштип, адвокат Марјан Михов од Штип, во износ од 7.800,00 денари, како и за ангажиран бранител на обвинетиот Сашо Стојановски од Пробиштип, адвокат Зоран Трајанов од Кочани, во износ од 18.440,00 денари одлучил да се исплатат од Буџетските средства на РМ.

Повреден е КЗ во корист на обвинетите - чл.356 т.1 од ЗКП . По оцена на овој суд погрешен е заклучокот на првостепениот суд кога и двајцата обвинети врз основа на чл.342 т.1 од ЗКП ги ослободува од обвинение, бидејќи делото за кое се обвинуваат не е кривично дело според законот, т.е. да во преземените дејствија на двајцата обвинети немало елементи на кривичното дело за кое се обвинуваат, но да нивните преземени дејствија преставувале прекршок од чл. 38 ст.3 и 4 и чл.39, а казнив по чл.76 од Законот за шумите (Службен весник на РМ бр.47/97 од 19.09.1997 год), ова од причина што во случај на идентичност помеѓу прекршок и кривично дело разграничувањето се врши врз основа на интензитетот на општествената опасност на дејствијата. Дејствијата што се од помала или просечна општествена опасност претставуваат прекршок, а дејствијата со поголема општествена опасност преставуваат кривично дело. Во конкретниот предмет обвинетите се товарат дека со превземените противправни дејствија предизвикале поголема имотна штета на оштетените во висина од 175.217,00 денари. Во чл.122 ст. 26 од КЗ е одредено што се подразбира под поимот „поголема имотна штета“ - кога штетните последици го надминуваат износот од 5 просечно исплатени месечни нето плати во РМ во времето на извршувањето на делото (во 2008 год. нето исплатена месечна плата е 16.090,00 денари x 5 = 80.450,00 денари).

Сторената повреда е од апсолутен карактер, поради што следуваше да се обжалената пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Пресуда на Основен суд Штип К.бр.562/10 од 04.07.2011 год.
Решение на Апелационен суд Штип Кж.бр.568/11 од 10.10.2011 год.

ЗАКОН ЗА ПРЕКРШОЦИ

1. Молба за враќање во поранешна состојба може да се поднесе согласно чл.85 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП само ако обвинетиот од оправдани причини го пропуштил рокот за изјавување жалба на пресуда или на решение за примена на мерките на безбедност.

Од образложението

Основниот суд во С. со решение Прк.С.бр.77/11 од 13.11.2012 год. не му дозволил враќање во поранешна состојба на обвинетиот М. И. од с.С. Г, сега со место на живеење во с.Р. Жалбата на обвинетиот изјавена против пресудата на Прк.С.бр.77/11 од 14.04.2012 год. ја отфрлил како неблагоприятна.

Против ваквото решение обвинетиот М. И. поднел жалба на ден 24.09.2012 год., преку својот бранител адвокат Д. Г. од Ш.,

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја оодби: Жалбата како неоснована, поради следното.

Молба за враќање во поранешна состојба може да се поднесе согласно чл.85 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП само ако обвинетиот од оправдани причини го пропуштил рокот за изјавување жалба на пресуда или на решение за примена на мерките на безбедност Значи законот бара оправдани причини. Според законската формулација значи причината за пропуштање на рокот за жалба да настанала без вина на жалителот, т.е да постои оправдана причина за пропуштање на рокот за жалба, која причина пред судот треба да е поткрепена и потврдена со сигурни и веродостојни докази.

Во конкретниот случај по оцена на овој суд правилно првостепениот суд го донел обжаленото решение, бидејќи не постојат оправдани причини поткрепени со сигурни и веродостојни докази за да се дозволи враќање во поранешна состојба, а поради следното:

Од увидот во списите по предметот Прк.С.бр.77/11 обвинетиот И. М. добил лично покана, која своерачно ја потпишал, за негово испитување на ден 12.04.2011 год., на која покана обвинетиот не се јавил пред судот, нити го оправдал неговото недоаѓање. Оправдувањето на обвинетиот дека го пропуштил рокот за жалба против донесената пресуда со која е огласен за виновен за сторен прекршок од чл.57 ст.1, а казнив по ст.2 од ЗБСП и казнет со глоба од 100 евра во денарска противредност од 6.100,00 денари и му е изречена и прекршочна санкција Завраќање на управување со моторно возило од „Б“ категорија во траење од 3 месеци, поради фактот што заминал на привремена работа во Швајцарија, не е оправдана причина за овој суд за пропуштање на рокот за изјавување на жалба против донесената пресуда. Ова од причина што обвинетиот знае по добивање на поканата за негово испитување дека се води прекршочна постапка против него, пресудата ја

примила неговата сопруга и ако грижливо настапувал не би го пропуштил рокот, бидејќи можел да ја следи постапката било преку неговата сопруга, било преку навремено ангажирање на бранител, а од друга страна иако во изјавената жалба се повикува на незаверена фотокопија од патна исправа, која судот не може да ја прифати како валиден доказ, обвинетиот во поднесената молба не појаснува, нити прилага веродостојни докази кога заминал (на кој датум во Швајцарија), дали илегално или легално и преку која фирма или Агенција, каде престојувал (во кој град), во која фирма и што работел во Швајцарија, кога се вратил од таму.

Поради сите овие причини оценка на овој суд е дека обвинетиот по своја неоправдана вина го пропуштил рокот за жалба, поради што следува да се жалбата одбие како неоснована, а обжаленото решение потврди.

Поради горе изнесеното, а согласно чл.385 од ЗКП в.в. сочл.2 и чл.131 од ЗП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 06.12.2012 год. под Пркж.бр.1225/12.

2. Судот не треба да го отфрли барањето за поведување прекршочна постапка на подносителот ако со истото барање приложените докази не се оригинал или во незаверена фотокопија.

Од образложението

Основниот суд во Кочани со обжалената прсуда Прк.бр.985/12 од 15.11.2012 год. согласно чл.84 ст.1 и ст.2 т.6 од ЗП го отфрлил барањето за поведување на прекршочна постапка на МВР - ПС Кочани бр.35.1.1-663 од 01.08.2012 год., поднесено против Д. Т. од с.О., бидејќи истото не е поткрепено со соодветни докази за сторен прекршок санкциониран во чл.379 од ЗБСП.

Од ваквото решенеи останал незадоволен подносителот на барањето - МВР - СВР Штип - ПС Кочани, кој на ден 28.11.2012 год. поднел жалба.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја уважи жалбата како основана и укина пресудата поради следното:

Во чл.83 од Законот за прекршоците е пропишано „Ако барањето за поведување на прекршочната постапка не ги содржи сите податоци од чл.81 на овој закон, ќе се побара од подносителот на барањето да го дополни во рок кој не може да биде подолг од 15 дена. Во случај подносителот на барањето да не ги остранил недостатоците во одредениот рок, ќе се смета дека се откажал од барањето и таквото барање ќе се отфрли“.

Во конкретниот случај првостепениот суд не постапил по ова законска одредба, да побара од подносителот на барањето за поведување на прекршочна постапка да наместо приложените докази во незаверена фотокопија, да му достави оригинални или заверени преписи на оригиналот или заверени фотокопија на оригиналот, бидејќи согласно чл.324 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП, писмените докази - документацијата која се поднесува во прилог на барањето за поведување прекршочна постапка се смета за валидна во постапка пред суд доколку е поднесена во оригинал, заверен препис на оригиналот или заверена фотокопија на оригиналот од нотар.

Од горе изнесеното, а согласно чл.385 од ЗКП, в.в. со чл.2 од ЗП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд- Штип, на ден 06.12.2012 год. под Пркж.бр.1203/12.

3. „Судот ќе го прифати барањето од оштетениот за поведување прекршочна постапка, ако е проследено со писмено барање до надлежниот орган, со докази дека го пријавил прекршокот и барал од надлежниот орган да постапи по барањето и ако во рок од 30 дена од таквото барање од надлежниот орган добил негативен одговор или не добил одговор“.

Од образложението

Основниот суд во В. со обжаленото решение Прк-1/2012 од 22.10.2012 год. го отфрлил барањето на ЕВН Македонија АД - Скопје заведено под бр.03-58/1 од 03.01.2012 год. против обвинетиот В. М. од с.Б, за сторен прекршок од чл.154 ст.1 т.5, а казнив по чл.190 ст.1 т.3 в.в. со ст.7 од Законот за енергетика, бидејќи истото е поднесено од неовластен сторител, а врз основа на чл.84 ст.1 и ст.2 т.4 од Законот за прекршоците.

Против ваквото решение жалба изјавил ЕВН Македонија АД - Скопје.

Апелациониот суд Штип на одржаната седница на советот ја уважи изјавената жалба,и обжаленото решение го укина поради следното:

Во чл.75 ст.3 од Законот за прекршоците е пропишано „Судот ќе го прифати барањето од оштетениот за поведување прекршочна постапка, ако е проследено со писмено барање до надлежниот орган, со докази дека го пријавил прекршокот и барал од надлежниот орган да постапи по барањето и ако во рок од 30 дена од таквото барање од надлежниот орган добил негативен одговор или не добил одговор“. Во ст.4 е пропишано дека: „Судот ќе го отфрли барањето на оштетениот ако не постојат услови од ставот (3) на овој член“.

Од увидот во списите по овој предмет овој суд утврди дека: на допис бр.03-12231/1 од 01.12.2011 год. на оштетениот ЕВН Македонија

АД - Скопје, Државниот инспекторат за техничка инспекција при Министерството за економија ги известил со писмо бр.18-2073/2 од 26.12.2011 год. дека како оштетена страна врз основа на чл.60 ст.1 од ЗП можат со барање да поведат прекршочна постапка.

ЕВН Македонија АД - Скопје врз основа на чл.60 ст.1, чл.80 ст.1 и чл.75 ст.2 т.1 и ст.3 од Законот за прекршоците, како оштетен го поднела на ден 04.01.2012 год. барањето за поведување прекршочна постапка, против лицето В. М. од с.Б. како сторител на прекршок од чл.154 ст.1 т.5, а казнив по чл.190 ст.1 т.3 в.в. со ст.7 од Законот за енергетика (Службен весник на РМ бр.16/11 од 10.02.2011 год. и бр.136/11).

Според горе изнесеното оценка на овој суд е дека погрешен е ставот на првостепениот суд дека во конкретниот случај поднесеното барање за поведување на прекршочна постапка е понесено од неовластен подносител, поради што следуваше да се жалбата уважи, решението укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно одлучување, при кое повторно одлучување треба да се има во предвид и одредбата од чл.46 од ЗП.

Поради горе изнесеното, а врз основа на чл.385 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 07.11.2012 год. под Пркж.бр.1106/12.

4. Барањето за поведување прекршочна постапка не може да се отфрли поради непостоење услови за поведување на прекршочна постапка ако со истото се приложени четири записници за констатиран прекршок, четири платни налози, еден записник за испитување алкохолисаност, две фотокопии од медицински белешки и фотоалбум.

Од образложението

Основниот суд во Струмица со обжаленото решение Прк-Ј-59/12 од 14.06.2012 год. го отфрлил барањето за поведување на прекршочна постапка на МВР СВР ПС ОН - Струмица Уп.бр.33.4.2-79 од 11.04.2012 год., против Т. С. и Т. В. двајцата од с.Б., Р. Д. и П. А. и двајцата од С. за прекршок по чл.11 ст.3 од ЗППЈРМ, а врз основа на чл.84 ст.1 и ст.2 т.6 од ЗП, поради што не постојат услови за поведување на прекршочна постапка.

Од ваквото решение останал незадоволен подносителот на барањето, кој во навремен законски рок изјавил жалба.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја уважи поднесената жалба, обжаленото решение го укина поради следното:

Првостепенот суд сторил суштествена повреда на постапката од чл.355 ст.2 од ЗКП в.в. со чл.84 ст.1 и ст.2 т.6 в.в. со чл.2 од Законот за прекршоците кога го отфрлил барањето за поведување на прекршочна постапка на подносителот, бидејќи „барањето не е поткрепено со докази за сторен прекршок“.

Ова од причина што во самото барање подносителот на барањето за сторен прекршок од чл.11 ст.3 од ЗППЈРМ од страна на обвинетите, а врз основа на чл.81 ст.1 т.4 од Законот за прекршоците предложил како докази: четири записници за констатиран прекршок, четири платни налози, еден записник за испитување алкохолисаност, две фотокопии од медицински белешки и фотоалбум. Од тука произлегува дека ставот на првостепениот суд е погрешен и незаконит и неприфатлив за овој суд, поради што следуваше да се жалбата уважи и решението укине и врати предметот на првостепениот суд на повторно постапување и одлучување по поднесеното барања за поведување прекршочна постапка против обвинетите за цитираниот прекршок.

Од горе изнесеното, а согласно чл.385 од ЗКП, в.в. со чл.2 од ЗП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд- Штип, на ден 31.10.2012 год. под Пркж.бр.1069/12.

5. Општините се прекршочно одговорни за сторен прекршок санкциониран во чл.66 ст.1 т.7 и т.16 од Законот за заштита на населението од заразни болести (Сл.весник на РМ бр.66/04, 139/08 и 99/09) .

Од образложението

Основниот суд во Кочани со обжаленото решение Прк.бр.787/12 од 12.07.2012 год. согласно чл.84 ст.1 и ст.2 т.2 од ЗП, а в.в. со чл.7 ст.4 од истиот закон го отфрлил барањето за поведување на прекршочна постапка на Министерство за здравство - Државен санитарен и здравствен инспекторат Скопје бр.16-629/1 од 03.04.2012 год., поднесено против Општина Чешиново - Облешево со седиште на ул: „Маршал Тито“ бб во с.Облешево, за прекршок санкциониран во чл.66 ст.1 т.7 и т.16 од Законот за заштита на населението од заразни болести (сл.весник на РМ бр.66/04, 139/08 и 99/09), бидејќи не постојат услови за поведување на прекршочна постапка.

Од ваквото решение останало незадоволно Министерство за здравство - Државен санитарен и здравствен инспекторат Скопје, кој поднел навремена жалба.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја уважи поднесената жалба, поради следното:

Погрешен е ставот на првостепениот суд дека постојат основи што ја исклучуваат одговорноста за прекршок од чл.66 ст.1 т.7 и т.16 од Законот за заштита на населението од заразни болести т.е да општината

согласно чл.7 ст.4 од Законот за прекршоците прекршочно не одговара за сторен прекршок. До ова првостепениот суд дошол поради фактот што не ги имал во предвид член 3 и чл.31 од Законот за локалната самоуправа (службен весник на РМ бр.5 од 29.01.2002 год.) в.в. со чл.7 ст.4 од ЗП.

Според чл.7 ст.4 од ЗП за делата определени со закон прекршочно не се одговорни органите во единиците на локалната самоуправа, а според чл.31 од Законот за локалната самоуправа „Органи на општината се: советот и градоначалникот“, јасно произлегува дека општините се прекршочно одговорни за сторен прекршок.

Поради изнесеното следува да се жалбата уважи, решението укине и врати на првостепениот суд на повторно судење.

Поради горе изнесеното, а согласно чл.385 од ЗКП в.в. чл.2, чл.70 и чл.131 од ЗП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд Штип, на ден 26.09.2012 год. под Пркж.бр.998/12.

6. Изреката на пресудата е неразбирлива и противречна на самата себеси ако не се наведе со која категорија на возило ги има сторено прекршоците по кои му се евидентирани негативни бодови и за која категорија на возила престанала да важи наведената возачка дозвола.

Од образложението

Основниот суд во К. со обжалената пресуда Прк.бр.1081/12 од 25.09.2012 година обвинетиот А. Н. од К. го огласил за виновен за сторен прекршок по чл.379 од ЗБСП, за кој му изрекол прекршочна санкција - Престанок на важење на возачката дозвола бр.18693 издадена од МВР - ПС К, сметано од денот на правосилноста на пресудата и обвинетиот не може да се стекне со право на управување со моторни возила од „Б“ категорија пред да истече 1 (една) година од денот на престанок на важење на возачката дозвола. Воедно го задолжил да плати на име трошоци на постапката изно сод 1.500,00 денари.

Од ваквата пресуда останал незадоволен обвинетиот Александар Насев од Кочани и во навремен законски рок изјавил жалба.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница ја уважи поднесената жалба, обжалената пресуда укина поради следното:

Првостепениот суд сторил суштествена повреда на постапката од чл.355 ст.1 т.11 од ЗКП, бидејќи изреката на пресудата е неразбирлива и противречна на самата себеси. Имено во изреката на првостепената пресуда е наведено дека на обвинетиот му се евидентирани негативни бодови за санкционирани прекршоци, без да се наведе со која категорија на возило истите ги има сторено. Исто така во изреката на пресудата

спротивно на чл.20 ст.3 првостепениот суд не навел за која категорија на возила престанала да важи наведената возачка дозвола, што ја прави изреката неразбирлива, а одлуката неизвршлива.

Поради изнесеното не може да се испита законитоста на донесената пресуда и затоа следуваше пресудата да се укине и врати на првостепениот суд на повторно судење.

Поради горе изнесеното, а согласно чл.376 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 05.11.2012 год. под Пркж.бр.1099/12.

7. Според чл.13 од Законот за прекршоците, Условното одлагање на плаќање на глобата од чл.17 од Законот за прекршоците не е прекршочна санкција, како што е условната усуда која се изрекува врз основа на чл.50 од КЗ, и тоа преставува институт кој му овозможува на обвинетиот да го одложи плаќањето на глобата под дадените услови во ова одредба, а по барање на обвинетиот. Тоа не значи дека обвинетиот по истекот на овој рок нема да ја плати глобата, бидејќи само се одлага плаќањето.

Решение на Апелационен суд Штип Пркж.бр.62/13 15.01.2013 г.

8. Дали обинетите се произведувачи на вино или пак се полначи на вино и дали се сторители на прекршок од чл.30 ст.1 од Законот за виното (Службен весник на РМ бр.50/10 од 13.04.2010), а казнив по чл.13 од Законот за измена и дополнување на Законот за виното (Службен весник на РМ бр.53/11 од 14.04.2011 год.), со кој член се менува чл.60 од Законот за виното, Треба да се утврди врз основа на „Правилникот за формата, содржината и начинот на употреба на податоците на етикетата на производите од грозје и вино“(Службен весник на РМ бр.106/11 од 04.08.2011 год.).

Од образложението

Основниот суд во С. со обжалената пресуда Прко.бр.456/11 од 05.06.2012 година обвинетите ДПТУ „М.“ ДООЕЛ С. - правно лице и П. М. од С. - одговорно лице во правното лице ги огласил виновни за сторен прекршок по чл.30 ст.1,31 ст.1 и 32 ст.1, казнив по чл.60 ст.1 т.19 и 20 и ст.2 и чл.63 од Законот за виното, за кој им изрекол прекршочни санкции - глоба, на правното лице во износ од 1.667 евра во денарска противвредност од 101.687,00 денари, а на одговорното лице во износ од 400 евра во денарска противвредност од 24.400,00 денари, сметано по среден курс на НБМ од 61,00 денар за едно евро. Согласно чл.60 ст.3 од Законот за виното спрема правното лице ДПТУ „Мк“ ДООЕЛ С. изрекол „Забрана за вршење дејност“ во траење од 6 (шест) месеци, сметано од денот на правосилноста на одлуката. Согласно чл.60 ст.4 од Законот за виното спрема одговорното лице П. изрекол „Забрана за вршење на должност“ во траење од 1 (една) година, сметано од денот на

правосилноста на одлуката. Воедно ги задолжил обвинетите да платат паушален износ од 1.000,00 денари.

Против ваквата пресуда обвинетите поднеле жалба која овој суд ја уважи а од следните причини:

Утврдената фактичка состојба во обжалената пресуда се става под сериозно сомнение поради истакнатите жалбени наводи и тоа по однос на утврдениот решителен факт дека правното лице е произведувач на вино и дека поради тоа е сторител на прекршок и од чл.30 ст.1 од Законот за виното (Службен весник на РМ бр.50/10 од 13.04.2010), а казнив по чл.13 од Законот за измена и дополнување на Законот за виното (Службен весник на РМ бр.53/11 од 14.04.2011 год.), со кој член се менува чл.60 од Законот за виното, поради следните причини:

Во Законот за виното во чл.3 (Дефиниции) нема пропишано што се подразбира под терминот „Произведувач на вино“, како што тоа беше пропишано во Законот за виното објавен во Службен весник бр.69 од 07.10.2004 год. во чл.16, а кој закон повеќе не важи.

Обвинетите за цело време во своја одбрана истакнуваат дека тие не се произведувачи на вино, но дека се полначи на вино и вински оцет, кои ги набавуваат од други правни лица и после извршеното полнење вршат промет на истите.

Првостепениот суд ваквата одбрана на обвинетите не ја прифати, а по оценка на овој суд неоправдано не ја прифатил, бидејќи него имал во предвид „Правилникот за формата, содржината и начинот на употреба на податоците на етикетата на производите од грозје и вино“ (Службен весник на РМ бр.106/11 од 04.08.2011 год.) каде во чл.2 (дефиниции) во т.2 пропишал што значи „произведувач на вино“, а во т.3 што значи „полнач на вино“.

Поради изнесеното основано се доведува под сериозно сомнение утврдениот решителен факт дали обвинетите се произведувачи на вино или пак се полначи на вино и дали се сторители на цитираниот прекршок.

Апелациониот суд утврди дека првостепениот суд го повредил Законот за виното на штета на обвинетото правно лице од чл.356 т.5 од КЗ в.в. со чл.2 од ЗП по однос на изречената прекршочна санкција „Забрана на вршење дејност „во траење од 6(шест) години, сметано од денот на правосилноста на одлуката“, бидејќи според чл.13 од ЗИД на Законот за виното (Службен весник на РМ.бр.53/11 од 14.04.2011), со кој се мени чл.60 од Законот за виното во ст.3 е пропишано „покрај глобата од ставот (1) на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена „Забрана за вршење на дејност во траење од шест месеци до пет години“.

Од горе изнесеното, а согласно чл.376 од ЗКП в.в. со чл. 2 од ЗП,се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 01.10.2012 под Пркж.бр.1000/12.

9. Со ЗБСП не е определено на колкаво растојание треба да е најмалку оддалечено возилото кое има право на првенствено минување од раскрсницата, за да другиот учесник го чека возилото кое има право на првенствено минување на раскрсницата.

Од образложението

Основниот суд во С. со обжалената пресуда Пркс.бр.524/11 од 11.11.2011 год. обвинетиот К. Г. од В. го огласил за виновен за сторен прекршок по чл.42 од ЗБСП, а казнив по чл.42 ст.7 од истиот закон, за кој му изрекол прекршочна санкција - глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност од 6.100,00 денари, сметано по 61,00 денар за едно евро и го задолжил да плати паушален износ од 1.000,00 денари и сума од 570,00 денари на име на сведочка денгуба, во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Против пресудата жалба поднел обвинетиот која е уважена и пресудата укината, поради следното:

Утврдената фактичка состојба во обжалената пресуда по оценка на овој суд поради истакнатите жалбени наводи се доведува во целост под сериозно сомнение по однос на решителниот факт дали обвинетиот го сторил прекршокот за кој е огласен за виновен.

Ова од причина што првостепениот суд со недоволно внимание ги анализираше изведените докази во контекстот на одбраната на обвинетиот:

Обвинетиот, во своја одбрана истакнува дека тој поминал на запалено зелено светло на семафорот и од друга страна ПМВ „Југо“ со рег.бр.СР 089-БЈ било на одалеченост од околу 50 метри од раскрсницата и воопшто не ја загрозувал неговата безбедност.

Униформираното службено лице З. А., изјавува дека тој иако вршел контрола на сообраќајот на предметната раскрсница воопшто не го запрел ПМВ „Југо“ и дека не знае дали ова возило го управувал Р. Д.,

Сведокот Р.Д. изјавува, дека воопшто не се сеќава дали критичниот ден го управувал сопственото патничко возило „Југо“ на наведената раскрсница, дека не го познава нити полицаецот, нити обвинетиот и не зборува за никакво негово загрозување како учесник во сообраќајот,

Со ЗБСП не е определено во ни една одредба на колкаво растојание треба да е најмалку оддалечено возилото кое има право на првенствено минување од раскрсницата, за да другиот учесник го чека возилото.

Во чл.2 ст.63 од ЗБСП, е пропишано дека „Пропуштање на возило“ е дејствие што во определени случаи возачот е должен да го изврши со запирање на возилото, со намалување на брзината на движењето или со прекинување на дејствието што го изведува возилото и тоа на начин кој не го присилува возачот на другото возило нагло да го менува правецот или брзината на движењето“.

Поради изнесеното очигледно е дека утврдената фактичка состојба во обжалената пресуда се доведува под целосно сомнение, особено

што возачот на ПМВ „Југо“ со рег.бр.СР 089-БЈ воопшто не потврдува никакви дејствија да превзел во смисла на горе наведеното.

Поради горе изнесеното, а согласно чл.376 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП се одлучи како во изреката.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 16.01.2012 год. под Пркж.бр.34/12.

Во натамошниот дел се прикажани одлуките кои се веќе објавени во досегашните билтени бр. 3, 4, 5 и 6.

1. Кога за сторениот прекршок се пропишани изречување на две прекршочни санкции-глоба и Забрана на управување со моторно возило, па обвинетиот ја плати глобата по издадениот платен налог, во тој случај Основниот суд е надлежен за изречување на прекршочната санкција Забрана на управување со моторно возило и треба задолжително да изрече таква санкција на сторителот на прекршокот.

Од образложение

Основниот суд во К. со обжаленото решение Пр.бр.2064/08 од 05.11.2008 год. го одбил барањето за поведување прекршочна постапка на МВР - ПС К. бр.29.14.1-957 од 10.10.2008 год. поднесено против Ј. В. од С.Ж, за прекршокот санкциониран во чл.38 ст.8 од ЗБСП, бидејќи го извршил издадениот платен налог, односно ја платил глобата во рок од еден ден по сторувањето на прекршокот, а согласно чл.101 ст.1 од ЗП. Трошоците на постапката одлучил да паднат на товар на буџетските средства.

Апелациониот суд Штип на одржаната седница на советот ги разгледа списите на предметот, обжалената пресуда и поднесената жалба, при што најде да:

Врз основа на изведените докази и утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно утврдил дека обвинетиот Ј. за сторениот прекршок од чл.38 ст.3 и 4, а казнив по ст.8 од ЗБСП врз основа на чл.49 од ЗП му издал платен налог во времето на сторувањето на прекршокот бр.122898 и обвинетиот ја платил глобата на 14.04.2008 год.

Првостепениот суд го повредил ЗБСП, кога за сторениот прекршок на обвинетиот Ј. В. при исполнети законски услови не ја изрекол прекршочната санкција Забрана за управување со моторно возило во траење од 3 до 12 месеци за сторениот прекршок од чл.38 ст.3 и 4, а казнив по ст.8 од ЗБСП. За изречување на оваа санкција првостепениот суд имал императивна должност која произлегува и од чл.38 ст.8 и од

чл.377 од ЗБСП, без оглед што обвинетиот ја платил глобата по платниот налог за сторениот прекршок.

Поради овие причини, овој суд ги уважи жалбените наводи на жалителот, така што првостепеното решение го преиначи и за сторениот прекршок на обвинетиот Ј. му изрече и прекршочна санкција Завраќа на управување со моторно возило од “Б” категорија, во која спаѓа возилото со кое обвинетиот управувал на критичниот ден, време и место, во минимално траење од 3 месеци, сметајќи дека со оваа санкција ќе се постигне нејзината цел.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 27.11.2008 год. под Пркж.бр.1877/2008.

2. Кога при контрола на брзината на движење на возилото со помош на радар е утврдено дека возачот возилото го управувал со брзина од 81 км./ч, а дозволената била до 50км./ч, се доведува под сомнение дали сторил прекршок од чл.38ст.1 а казнив по ст.5 или од чл.38ст.1 а казнив по ст.6 од ЗБСП и дали судот е надлежен да решава по барањето за поведување прекршочна постапка.

Од образложение

Основниот суд во Ш. со обжалената пресуда Прк.бр.106/08-С од 15.10.2008 год. обвинетиот С. Г. од К. го огласил за виновен за сторен прекршок по чл.38 ст.1 а казнив по ст.5 од ЗБСП, за кој му изрекол прекршочна санкција - глоба во износ од 100 евра во денарска противредност од 6.150,00 денари и го задолжил да плати паушални трошоци во износ од 850,00 денари. Воедно му изрекол и прекршочна санкција - Завраќа на управување со моторно возило од “Б” категорија во траење од 3 месеци, која забрана се смета од денот на запишувањето на забраната во возачката дозвола по правосилноста на пресуда.

Апелациониот суд во Штип, на одржаната седница на советот, одлучувајќи по жалбата и испитувајќи ја пресудата и по службена должност врз основа на чл. 367 од ЗКП одлучи како во изреката од следните причини:

По оцена на овој суд повреден е на штета на обвинетиот законот (чл.356) од - чл.367 ст.1 т.2 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП, бидејќи во поглед на прекршокот што е предмет на обвинението е применет закон што не може да се примени. Имено, според утврдената фактичка состојба во обжалената пресуда е утврдено дека обвинетиот С. Г. од К. постапил спротивно на чл.38 ст.1 од ЗБСП, бидејќи критичниот ден 07.10.2007 год.во 07,50 часот како возач во сообраќајот на магистралниот пат К. – Ш. го управувал своето пмв “Фиат Типо“ со рег.бр. ЛЕ... и кај с.К. со возилото се движел со брзина од 81 км./ час, која за повеќе од 30 км. на час ја надминува ограничената брзина на тој дел од патот со поставен сообраќаен знак од 50 км./ час, па со тоаквото дејствие да сторил прекршок казнив по чл.38 ст.5 од ЗБСП (Службен весник на РМ бр.54/07).

Во чл.4 ст.1 алинеа 3 и 4 од ЗБСП (Службен весник на РМ бр.54/07) е пропишано дека „контролата и регулирањето на сообраќајот на патиштата, како и контролата на возилата и возачите на патиштата, вршат полицајци“. Според чл.141 ст.2 од Правилникот за начинот на вршење на полициските работи (Сл.весник РМ 149/07 од 10.12.07 год) -

„контрола на возилата се врши визуелно или со користење на контролно-мерни инструменти“. Во конкретниот случај брзината на движење на возилото кое го управувал обвинетиот С. е утврдена со помош на радар тип „Фалкон“, а кој факт е и записнички констатиран од полицијата, кој записник како и издадениот платен налог за сторениот прекршок обвинетиот С. одбил да го потпише, а при испитувањето пред првостепениот суд на ден 15.10.2008 год. не признава да возилото го управувала со утврдената брзина од овластените службени лица.

Овој суд имајќи ги во предвид горе наведените факти, како и релевантниот факт дека според Уपाството за работа со рачен доплеров радар кое се издава при секое купување на радарот, како и според Правилникот за метролошките услови за доплеровите радари (Службен лист на СФРЈ бр.3/85) и согласно чл.28 и чл.47 од Законот за метрологијата (Службен весник на РМ бр.55/02) врз основа на кој се издава уверение за исправноста на мерилото –точноста на измерените вредности секогаш се +/- 1км/ч.

Во чл.14 од ЗКП е пропишано „(1)Судот и државните органи што учествуваат во кривичната постапка се должни вистинито и наполно да ги утврдат фактите што се од важност за донесување на законита одлука. (2) Судот и државните органи се должни со еднакво внимание да ги испитуваат и утврдуват како фактите што го товарат обвинетиот, така и оние што му одат во корист“.Во чл.2 ст.2 од ЗКП е пропишано „за постоење или непостоењето на фактите што го чинат обележјето на кривичното дело или од кои зависи примената на некоја одредба од КЗ, судот ќе одлучи на начин поповолен за обвинетиот“, а кои одредби согласно чл.2 од ЗП се применуваат и во прекршочната постапка.

Во конкретниот случај поради горе изнесеното основано за овој суд се поставува прашањето дали фактичката состојба е правилно и целосно утврдена, т.е. дали обвинетиот С. возилото го управувал со брзина од 81 км/ч или пак со 80 км/ч, а кој факт е од битно влијание и за правилна примена на ЗБСП, особено ако се има во предвид и принципот во кривичната постапка дека „секое сомнение оди во корист на обвинетиот“. Во конкретниот случај се поставува основано прашањето за овој суд, дали обвинетиот е сторител на прекршокот од чл.38 ст.1, а казнив по ст.5 од ЗБСП или пак е сторител на прекршокот од чл.38 ст.1, а казнив по ст.6 од ЗБСП и дали првостепениот суд е стварно надлежен да одлучува за овој прекршок за кој е запрета глоба од 45 евра која се изрекува во мандатна постапка и за кој прекршок согласно чл.54 од ЗП и чл.369 од ЗБСП е надлежен прекршочен орган при МВР-СВР.

Поради изнесеното, не може да се испита правилната примена на ЗБСП, па затоа следуваше да се обжалената пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 05.02.2008 год. под Пркж.бр.60/09.

3. Правилно првостепениот суд го отфрлил барањето за поведување прекршочна постапка против обвинетиот за прекршок од чл.14 алинеа 2 а казнив по чл.31 ст.1 од Законот за јавна чистота

(Службен весник на РМ.бр.111/08) а врз основа на чл.84 ст.1 и ст.2 т.5 од ЗП.

Од образложение

Основниот суд во С. Н. со обжаленото решение Прк.бр.1062/08 од 28.11.2008 година го отфрлил барањето за поведување на прекршочна постапка против И. Д. од Св. Н., поднесено од СВР Ш.- ПС Св. Н. бр.29.18.1-3/15 од 29.10.2008 година, за прекршок од чл.14 алинеа.2 казнив по чл.31 ст.1 од Законот за јавна чистота, во смисла на чл. 84 ст.1 и ст.2 т.5 од ЗП (Сл.весник на РМ бр. 62/2006) затоа што не постоеле услови за поведување на прекршочна постапка, односно постоеле законски причини поради кои прекршочната постапка не може да се поведе.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжаленото решение и списите по предметот, одлучи како во изреката од следните причини:

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека првостепениот суд со донесеното решение сторил суштествена повреда на одредбите од прекршочната постапка, поради следните причини:

Во чл.40 ст.1 од Законот за јавна чистота (Сл.весник бр. 111/08) е предвидено дека за прекршоците од чл.31 ст.5, 33, 34 ст.4 и 36 од Законот за јавна чистота, општинскиот комунален инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар, се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

Во ст.2 и 3 од истата законска одредба е предвидно кога сторителот на прекршокот е согласен за поведување на постапка за порамнување општинскиот комунален инспектор, униформираниот полициски службеник и комуналниот редар, составуваат записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето местото и начинот на неговото сторување, описот на дејствието и лицата затекнати на самото место, а во записникот се утврдува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот како и начинот на надминување на последиците од сторување на прекршокот. Од ова одредба по оцена на овој суд произлегува дека Записникот за констатиран прекршок и Записникот кој се води при порамнувањето не се исти и не се составуваат во ист момент.

Во конкретниот случај од списите по предметот не се утврдува дека на сторителот на прекршокот му е предложена постапка за порамнување пред поднесување на прекршочното барање, ниту пак се утврдува дали сторителот на прекршокот се согласил со поведување на постапката за порамнување, не е воден посебен записник за порамнување и во врска со тоа не е утврден и начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од сторениот прекршок, односно начинот на надминувањето на последиците од сторувањето на прекршокот.

Исто така од списите по предметот не се утврдува дали на сторителот му е предложено надминување на последиците од прекршокот со сторување со општо корисна работа или доделување на средства за вршење на општо корисна работа на општините, ниту пак се утврдува дали сторителот на прекршокот прифатил или не прифатил општо

корисна работа или доделување на средства за општо корисна работа од кое зависи и поднесувањето на барањето за поведување на прекршочна постапка како е тоа предвидено во чл.40 ст.4 и 5 од Законот за јавна чистота.

Решено Во Апелационен суд - Штип, на ден 26.12.2008 год. под Пркж.бр.2025/08.

4. Основните судови не се стварно и месно надлежни за спроведување на прекршочна постапка по поднесено барање од МВР-СВР-ПС за сторени прекршоци по чл.14 а казниви по чл.31 ст.5 од Законот за јавна чистота.

Од образложението

По повод на изјавената жалба од МВР-СВР-Ш.-ПС-Б. а по службена должност Апелациониот суд Штип го преиначи обжаленото решение на Основниот суд во Б. со кое решение према обвинетиот Н.Д. судот за сторен прекршок од чл.14 ст.1 ал.2 а казнив по чл.31 ст.5 од Законот за јавна чистота му изрекол прекршочна опомена, и го огласи за стварно и месно ненадлежен судот за спроведување на прекршочната постапка поради следното:

Со чл.17 од Законот за измени и дополнување на Законот за јавна чистота (Службен весник на РМ.бр.64/09 од 22.05.2009 г.). а кој се применува од 30.05.2009 год. се менува чл.39 од Законот за јавна чистота и според дадениот текст во цитираната законска одредба, надлежен да постапува по предметниот прекршок од чл.14 ст.1 ал.2 а казнив по чл.31 ст.5 е Комисијата за одлучување по прекршоци во Министерството за транспорт и врски-Скопје. Значи во конкретниот случај првостепениот суд го повредил законот на штета на обвинетиот чл.367 ст.1 т.2 в.в. со чл.356 т.4 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП.

Решено во Апелационен суд-Штип на ден 11.01.2010 под Пркж.бр.2058/09.

5. Основниот суд .Ш не е стварно надлежен за спроведување на прекршочна постапка по поднесено барање од МВР-СВР-Ш. против лицето Д.Г. за прекршок по чл.376 в.в. со чл.25 ст.1 а казнив по ст.4 од ЗБСП.

Од образложението

Со чл.9 од Законот за изменување и дополнување на ЗБСП објавен во Службен весник на РМ бр.64/09 од 22.05.2009 год. чл.25 од ЗБСП се менува на начин што: во ст.5 („глоба во износ од 30 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2), (3), и (4) на овој закон“), за прекршокот кој е предмет на поднесеното

барање е пропишана глоба од 30 евра во денарска противвредност, а за изрекување на глобата е предвидена мандатна постапка.

Имајќи го во предвид чл.376 ст.1 од ЗБСП каде се санкционирани квалифицираните прекршоци, во него не е пропишано нити изречување на глоба зголемена двојно нити изрекување на прекршочна санкција **Забрана на управување со моторно возило.** Од тука останува сторителот на прекршокот да одговара само за основниот вид на прекршок казнив по чл.25 ст.5 од ЗИД на ЗБСП, каде е пропишано да глобата се изречува во мандатна постапка.

Решено во Апелационен суд-Штип на ден 14.01.2010 под Пркж.бр.2165/09.

6. Погрешно првостепениот суд на обвинет како возач на работна машина, за сторен прекршок од чл.376 ст.1 в.в. со чл.234 ст.1 и ст.6 од ЗБСП, му изрекол прекршочна санкција „забрана на управување со моторно возило од „Б“ категорија во траење од 3 месеци“, бидејќи врз основа на чл.288 ст.10 од ЗБСП на возач на работна машина се изрекува „Забрана на управување со работна машина од „ Г“ категорија во одредено траење.

Пресудено во Апелационен суд-Штип на ден 05.01.2010 под Пркж.бр.2008/09.

7. Управување на мопед (или велосипед со мотор, или моторцикл) пред стекнување на право со управување со моторно возило, не преставува прекршок од чл.231 ст.1 а казнив по ст.6 од ЗБСП.

Од образложението

На штета на обвинетиот е повреден чл.356 т.4 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП,-односно ЗБСП бидејќи во поглед на прекршокот што е предмет на барањето е применет закон што не може да се примени. Имено за прекршокот од чл.231 ст.1 а казнив по ст.6 од ЗБСП-управување на моторно возило пред да се стекне право на управување со моторно возило) прекршочно одговара возач на моторно возило.Според чл.2 од ЗБСП (службен весник на РМ бр.54/07 од 03.05.2007 год.) не е пропишано што се подразбира во смисла на тој закон под „Мопед“, додека според чл.3 ст.1 т.26 од Законот за возила (службен весник на РМ бр.140/08 од 06.11.2008 год.) и чл.2 од ЗИД на ЗБСП (службен весник на РМ бр.64/09 од 22.05.2009 г.), мопед не е моторно возило, па затоа возачот не може да одговара за негово управување пред да се стекне со право на управување.

Во чл.237 од ЗБСП е пропишано кога и под кои услови лице може да се стекне со право на управување со мопед, со исклучок за велосипед со мотор, но тоа е сторено со чл.65 од ЗИД на ЗБСП (Службен весник на РМ бр.64.09 од 22.05.2009), меѓутоа во овие законски одредби не се пропишани изречување на санкции за управување на мопед пред

стекнување право на управување со моторно возило, па затоа дејствието на обвинетиот за кое е огласен за виновен не е прекршок според ЗБСП.

Пресудено во Апелационен суд-Штип на ден 08.02.2010 под Пркж.бр.103/10.

8. Подносителот на листа на кандидати група избирачи Ф.К. (Ф.К.) за Општина П. како организатор на изборна кампања од П. и Б.К. од П. како одговорно лице на организаторот на изборната кампања, со не поднесување на финансиски извештај за изборната кампања, не се сторители на прекршок од чл.85 ст.1 и 3 а казнив по чл.189 ст.1 и 3 од Изборниот законик (Службен весник на РМ. бр.40/06 и бр.136/08).

Од образложението

Во чл.2 од Изборениот законик (Службен весник на РМ бр.40/06 и бр.136/08) се определени поимите од овој законик кои го имаат значението. Така во чл.2 ст.1 т.5 од Изборниот законик е определено дека "подносител на листа се регистрирани политички партии или нивни коалиции регистрирани во државната изборна комисија, група избирачи и пратеници".

Во чл.2 ст.1 т.14 од Изборниот законик е определено дека "организатор на изборна кампања е овластено лице од политика партија, коалиција или група избирачи кои ја организираат изборната кампања".

Во чл.85 ст.1 од Изборниот законик е определено дека „организаторот на изборната кампања е должен да поднесе финансиски извештај за изборната кампања.

Во главата XIV. Казнени одредби, во чл.189 ст.1 од Изборниот законик и чл.92 од ЗИД на Изборниот законик е определено дека „ќе се казни за прекршок политичка партија која нема да поднесе извештај за финансирање на изборната кампања од чл.85 на овој закон, односно кога за финансирање на изборната кампања се користени средства согласно со чл.83 од овој закон,, а во ст.3 од истиот член и закон е санкционирано и одговорно лице на политичка партија за дејствијата од ст.1 и 2 на овој член.

Од сите погоре наведени законски одредби од Изборниот законик јасно може да се утврди дека подносителот на листата се група избирачи, а не политичка партија, а Б. К. не е одговорно лице кај организаторот на изборна кампања, туку овластено лице од група избирачи за изборната кампања, а во чл.189 ст.1 и 3 од Изборниот законик се санкционирани само политичките партии и одговорното лице на политичка партија, што во конкретниот случај не е така. Само во чл.180 ст.1 и чл.185 од цитираниот закон е пропишано казнување на организаторот на изборната кампања за непочитување на други законски одредби-точно определени во цитираните членови.

Пресудено во Апелационен суд-Штип на ден 14.01.2010 под Пркж.бр.2117/09.

9. Право за вршење на експлоатација на минерални сировини се стекнува со добивање на концесија за експлоатација на минерални сировини, која концесија ја издава Владата на Р.М. Црпење песок и чакал без дозвола -концесија, а кои преставуваат минерални сировини, преставува прекршок од чл.23 ст.1 а казнив по чл.75 ст.5 в.в. со ст.1 т.8 од Законот за минерални сировини (Службен весник на РМ бр.24/07 и 6/.

Пресудено во Апелационен суд- Штип на ден 14.01.2010 под.Пркж.бр.2171/09.

10. Предизвиканата незначителна односно мала штета не е околност што ја исклучува одговорноста за прекршок.

Кај прекршоците не може судот да го примени чл.8 од КЗМ (дело од мало значење) в.в. со чл.2 од Законот за прекршоците.

Образложение

Основниот суд во В. со обжалената пресуда Прк-С-184/10 од 14.07.2010 год. обвинетиот С.М. од В. го ослободил од одговорноста врз основа на чл.119 ст.1 т.3 од ЗП за сторен прекршок по чл.376 ст.1 в.в. со чл.25 ст.1 и 4 од ЗБСП. Трошоците на постапката паѓаат на товар на Судскиот буџет.

Против ваквата пресуда навремена жалба на ден 28.07.2010 год. поднело МВР-СВР-Ш ПС- В, со која пресудата ја напаѓа поради суштествена повреда на одредбиет на ЗБСП, па предлага жалбата да се уважи, обжалената пресуда да се укине и предметот врати на повторно одлучување.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот ја разгледа поднесената жалба, па ценејќи ги жалбените наводи, обжалената пресуда и списите по предметот, најде дека:

Жалбата е основана.

Првостепениот суд сторил суштествена повреда на постапката од чл.355 ст.1 т.11 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП, бидејќи по оцена на овој суд, не ги утврдил нужните решителни факти, а оние кои се утврдени не произлегуваат од изведените докази, нити пак судот изведувал докази за утврдување на решителните факти. Имено првостепениот суд во пресудата тврди дека обвинетиот С. го ослободува од одговорност за прекршокот од чл.376 ст.1 в.в. со чл.25 ст.1 и ст.4 од ЗБСП и в.в. со чл.9 од ЗИД на ЗБСП, бидејќи во сторената сообраќајна незгода била предизвикана незначителна односно мала штета, бидејќи на двете возила не им се оштетени виталните делови за управување и запирање и тие можеле самостојно да се движат по патот, па поради тоа постоеле околности кои ја исклучуваат неговата одговорност.

По оцена на овој суд првостепениот суд воопшто не ја утврдувал причинетата поединечна предизвикана штета на двете возила колку изнесува, а од друга страна иако првостепениот суд се повикува на

чл.119 ст.1 т.3 од ЗП -(постоење на околности што ја исклучуваат одговорноста за прекршок)- погрешно постоењето на незначителна - односно мала штета ја зема како околност која ја исклучува одговорноста за прекршок, бидејќи евентуалното постоење на „незначителна -односно мала штета“ може да биде основ од т.1 на чл.119 од ЗП дека „дејствието не е прекршок“. Околностите што ја исклучуваат кривичната одговорност -прекршочната одговорност, можат да се применат како основ за ослободување само ако кривичното дело-прекршокот постои и ако обвинетиот е сторител.

Во Законот за прекршоците (Службен весник на Р.М.бр.62/06 од 19.05.2006 г.) „Прекршокот е дефиниран како противправно дејствие што со закон е определено како прекршок, и чии обележја се определени со закон и за кое е пропишана прекршочна санкција“(чл.5). Значи поимот на прекршокот ги содржи следните елементи: дејствие,предвиденост во законот, противправност, вина и казнивост. Според тоа поимот на прекршокот по својата формална структура не се разликува од поимот на казнено дело. Од тука произлегува дека казнените дела и прекршоците не се разликуваат според нивната природа, зашто секогаш се казнува неправото. Прекршокот е со понизок степен на неправо од казненото дело кое е со повисок степен. Прекршокот преставува дејствие извршено со сторување и несторување и преку него првенствено се манифестира одредена општествена недисциплина со која се повредуваат прописите на државата, и илузорно би било кога би се прифатил ставот на првостепениот суд дека кршењето на таквата дисциплина не е општествено опасна и ако таквата опасност би била од помало значење отколку што е кај казнените дела. Поради овие причини овој суд застана на становиште дека кај прекршоците не може да се примени чл.8 од КЗ в.в. со чл.2 од ЗП.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 04.10.2010 год. под Пркж.бр.1202/10.

11. Кога со апарат „дрегер“ е утврдено дека возачот го управува возилото со 0,69 г/кг промили алкохол во организмот сторува прекршок по чл 234 ст.6 од ЗБСП а в.в. со чл. 64 ст.2 од ЗИД на ЗБСП.

Образложение

Основниот суд во Кочани со пресуда Пр.бр. 132/10 од 15.11.2010 година, обвинетиот М. С. од с. В го ослободил од одговорност за прекршок од чл. 234 ст.6 од ЗБСП в.в. со чл. 64 ст.2 од ЗИД на ЗБСП, а согласно чл. 119 ст.1 т.1 од ЗП, бидејќи дејствието не е прекршок. Трошоците во постапката паднале на терет на судскиот буџет.

Апелациониот суд во Штип на одржаната седница на советот, ја разгледа поднесената жалба, пресудата и списите во предметот, одлучи како во изреката од следните причини:

Првостепениот суд обвинетиот М. С од с. В го ослободил од одговорност за прекршок од чл. 234 ст.6 од ЗБСП а в.в. со чл. 64 ст.2 од ЗИД на ЗБСП, бидејќи дејствието не претставувало прекршок, затоа што според чл. 234 ст.6 од ЗБСП било санкционирано само кога кај возачот

ке се утврди содржина на алкохол во крвта од 0,51 г/кг, додека обвинетиот се обвинува дека имал алкохол во организмот од 0,69 промили, а не во крвта.

Меѓутоа, ваквата констатација на првостепениот суд е погрешна, од причини што алкохолизираност кај обвинетиот е мерена со апарат „дрегер“, при што било констатирано дека истиот го управувал возилото со содржина на алкохол во организмот од 0,69 промили и бил исклучен од сообраќајот.

Во чл. 234 ст.2 од ЗБСП е определено дека „ке се смета дека е под дејство на алкохол лицето за кое со анализа на крвта , или на крвта и урината или со друг метод за мерење на количество на алкохол во организмот, ке се утврди дека содржината на алкохол во крвта изнесува повеќе од 0,50 г/кг, или ако присуството на алкохол во организмот е утврдено со соодветни средства или со апарати за мерење на алкохолизираност (алкометар и др), што одговара на количеството поголемо од 0,50 г/кг, или кај кое без оглед на содржината на алкохол во крвта со стручен преглед ке се утврди дека тој покажува знаци на алкохолизираност.

Во конкретниот случај, кај обвинетиот присуството на алкохол во организмот е утврдено со соодветни средства, апарати и тоа „дрегер“ од страна на овластени службени лица и е констатиран алкохол во организмот од 0,69 промили, поради што се доведува под сомение утврдената фактичка состојба, а со тоа и правилната примена на ЗБСП, односно дали во дејствијата на обвинетиот се содржани елементите на прекршокот или не, поради што овој суд одлучи првостепената пресуда да ја укине и предметот да го врати на повторно судење.

Пресудено во Апелационен суд Штип на ден 11.01.2011 година под Пркж 2368/10.

12. Поради непровереност преку МВР дали адресата на обвинетиот е точна или не, не може да се прекине прекршочната постапка по чл.100 од ЗП.

Од образложението

Основниот суд во Берово со обжаленото решение Прк-316/11 од 29.09.2011 година ја прекинува прекршочната постапка против Д. А. од С. поведена по барање за поведување на прекршочна постапка на ОВР Берово, за сторен прекршок по чл.234 ст.1 од ЗБСП.

Првостепениот суд го повредил материјалниот закон, кога ја прекинува прекршочната постапка против обвинетиот Д. А. од С. за прекршок по чл.234 ст.1 од ЗБСП.

Врз основа на чл. 3, 4 ст.1, 7 ст.1 и 8 ст.1 од Законот за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето на граѓаните (Службен весник на РМ.бр.36/92, 12/93, 43/2000, 66/07) секој граѓанин е должен да пријави или одјави живеалиште или престојувалиште или адреса на станот пред МВР.

Од увидот во поднесеното барање за поведување прекршочна постапка против обвинетиот Д. А. од С. видно е дека подносителот МВР - СВР Штип - ПС- Б. како адреса на живеење за обвинетиот ја навел ул.„27“ бр.16-а. Истата адреса ја доставил до судот и со писмениот поднесок бр.32.1.5-1489/2 од 21.09.2011 год. Истата адреса за обвинетиот ја истакнува и во изјавената жалба и во истата жалба тврди дека обвинетиот бил достапен. Значи нема пријавено обвинетиот во МВР промена на адресата на живеење.

Во чл.535 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП е пропишано „Ако не се знае живеалиштето или престојувалиштето на обвинетиот кога тоа според одредбите на овој закон е неопходно, судот ќе побара од МВР обвинетиот да го побара и да го извести судот за неговата адреса“.

Во чл.90 од Законот за прекршоците е пропишано дека „ако уредно повиканиот обвинет не се јави на поканата и своето недоаѓање не го оправда, или ако не било можно уредно да му се достави поканата, а од околностите е очигледно дека обвинетиот одбегнува, а неговото присуство е потребно за правилно одлучување, ќе се одреди приведување“...

Во конкретниот случај од увидот во списите по предметот очигледно е дека првостепениот суд не ги применил цитираните одредби, поради што по оцена на овој суд и не биле исполнети условите за прекинување на прекршочната постапка против обвинетиот за сторениот прекршок за кој се товари со поднесеното барање.

Поради овие причини следуваше поднесената жалба да се уважи, решението укине и предметот врати на повторно одлучување.

Решението на Основниот суд во Берово Прк-316/11 од 29.09.2011 година,-

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 14.11.2011 год. под Пркж.бр1434/11.

13. Непристапувањето на службените лица-полицајци пред првостепениот суд по уредна покана за нивно сослушување во својство на сведоци, не преставува околност што ја исклучува прекршочната одговорност, и според тоа не може да се донесе по овој основ одлука со која се ослободува од одговорност сторителот на прекршокот.

Од образложението

Основниот суд во Веница со обжалената пресуда Прк.С.265/10 од 04.05.2011 год. обвинетиот Л. С. од К. го ослободил од одговорност за прекршок од чл.234 ст.1 од ЗБСП, а казнив по ст.6 од истиот член од ЗБСП, бидејќи постоеле околности што ја исклучуваат нејзината одговорност за овој прекршок. Одлучил трошоците на прекршочната постапка да паднат на товар на Судскиот буџет, а трошоците сврзани со ангажирањето на бранителот на обвинетиот во постапката во вкупен

износ од 3.750,00 денари да паднат на Буџетот на РМ.

Непристапувањето на службените лица-полицајци пред првостепениот суд по уредна покана за нивно сослушување во својство на сведоци, не преставува околност што ја исклучува кривичната односно прекршочната одговорност, и според тоа не може да се донесе по овој основ одлука со која се ослободува од одговорност сторителот на прекршокот-обвинетиот Л., доколку постојат други докази. Околности кои ја исклучуваат кривичната односно прекршочната одговорност се: недостиг на возраст, душевно заболување, привремено душевно растројство, заостанат душевен развој, стварна заблуда, имунитет.

Во конкретниот случај првостепениот суд погрешно го ослободил обвинетиот Л. врз основа на чл.119 т.3 од ЗП, бидејќи не утврдил да постои било која од наведените околности кај обвинетиот Л. при сторувањето на прекршокот.

Околностите кои ја исклучуваат кривичната односно прекршочната одговорност можат да се применат како основ за ослободување по чл.119 т.3 од ЗП само ако прекршокот постои и ако обвинетиот е извршител на прекршокот.

Затоа првостепениот суд сторил и повреда на КЗ од чл.356 т.2 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП. Ова повреда е од апсолутен карактер

Во чл.229 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП се пропишани кои мерки треба да ги преземе судот до колку уредно повиканиот сведок не се јави пред судот.

Поради овие причини не може да се испита правилната примена на материјалниот пропис, поради што следуваше да се жалбата уважи, пресудата укине и врати на првостепениот суд на повторно судење.

Пресудата на Основниот суд во Веница Прк.С.265/10 од 04.05.2011 год

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 23.08.2011 год. под Пркж.бр. 1034/11.

14. Нејавувањето на поканата на судот на полицискиот службеник кој го констатира сторениот прекршок од обвинетиот, не значи и автоматски откажување на подносителот од барањето за поведување прекршочна постапка пред правосилноста на пресудата за прекршок.

Од образложението

Основниот суд во Веница со обжалената пресуда Прк-С-155/2011 од 28.06.2011 год. обвинетиот М. А. од В. врз основа на чл.119 ст.1 т.11 од ЗП го ослободува од прекршочна одговорност за прекршок од чл.218 ст.1, а казнив по ст.4 од ЗБСП, бидејќи подносителот на барањето се откажал од барањето пред правосилноста на пресудата за прекршок. Одлучил трошоците на постапката да паднат на товар на буџетските

средства.

Нејавувањето на поканата на судот на полицискиот службеник кој го констатирал сторениот прекршок од обвинетиот, според оцената на овој суд не значи и автоматски откажување на подносителот од барањето за поведување прекршочна постапка пред правосилноста на пресудата за прекршок. Ова од причина што полицискиот службеник не е подносител на барањето за поведување на прекршочна постапка ниту е овластен подносител, а во чл.80 од ЗП е наведено кој може да биде подносител на барањето.

Од увидот во списите по предметот видно е дека МВР - СВР Штип - ПС В. нема дадено до првостепениот суд ниту писмено, ниту усмено на записник пред судот изрично откажување од поднесеното барање за поведување на прекршочна постапка против обвинетиот М. А. од В. за прекршокот од чл.218 ст.1, а казнив по ст.4 од ЗБСП.

Во конкретниот случај првостепениот суд погрешно го ослободил обвинетиот Митко врз основа на чл.119 ст.1 т.11 од ЗП, бидејќи не постои откажување од поднесеното барање за поведување на прекршочна постапка од страна на подносителот на барањето МВ –СВР-Шти - ПС- В.

Затоа првостепениот суд сторил и повреда на КЗ од чл.356 т.2 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП.Ова повреда е од апсолутен карактер.

Во чл.229 од ЗКП в.в. со чл.2 од ЗП се пропишани кои мерки треба да ги преземе судот до колку уредно повиканиот сведок не се јави пред судот.

Поради овие причини не може да се испита правилната примена на материјалниот пропис, поради што следува да се жалбата уважи, пресудата укине и врати на првостепениот суд на повторно судење.

Пресудата на Основниот суд- Винаца Прк-С-155/2011 од 28.06.2011 год.,-

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 27.09.2011 год. под Прж.бр.1200/11.

ГРАЃАНСКИ ОДДЕЛ

ТРГОВСКИ СПОРОВИ

1. Неоснован е предлогот на доверителот за примена на одредбите од чл.33 и 34 од Законот за обезбедување на побарувањата, во услови кога доверителот не сторил веројатно дека има парично побарување кое произлегува од склучениот договор за кредит спрема вториот, третиот и четвртиот должник, кои не биле страни учесници во тој договор, а према кои е насочен предлогот за дозволување на привремена мерка .

Кога паричното побарување на доверителот му е веќе обезбедено не постојат законски претпоставки вака обезбеденото парично побарување судот повторно да го обезбеди со дозволување на привремена мерка.

Од образложението

Основниот суд во Штип со решение ВПП2 С.бр.1/12 од 10.04.2012 година, предлогот на доверителот против должниците заради обезбедување на парично побарување во износ од 292.179.182,00 денари, судот да дозволи привремена мерка на начин што ќе им забрани на должниците В. р. Д. с. С., Д. В. - златен лист-А. Д.Н. и Т. В.Д. с. П. да превземаат дејствија заради присилна наплата на побарување кое произлегува од извршна исправа - судско порамнување Пл1.ТС.бр. 61/11 од 09.09.2011 година склучено пред Основен суд Штип и оваа привремена мерка да трае 15 дена по правосилното завршување на постапката поведена по тужбата на доверителот, против должниците за утврдување ништовност на судско порамнување Пл1.ТС.бр. 61/11 од 09.09.2011 година склучено пред Основен суд Штип, го одбил како неоснован.

Го задолжил доверителот да му ги надомести трошоците во постапката на првиот должник во вкупен износ од 74.538,00 денари, како и трошоците во постапката на вториот, третиот и четвртиот должник во вкупен износ од 70.552,00 денари во рок од 8 дена по приемот на решението.

Од ваквото решение останал незадоволен доверителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, решението преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, го испита побиваното решение во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е делумно основана.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека првостепениот суд донесувајќи го побиваното решение и одлучувајќи

како во ст. 1 од изреката сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл. 343 ст. 2 т. 14 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваното решение во тој дел е јасна и разбирлива, не противречи самата на себеси, ниту на причините за одлуката, решението содржи доволно причини за решителните факти, тие причини се јасни и произлегуваат од доказите изведени во текот на постапката.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право, конкретно за погрешна примена на членовите 33 и 34 од Законот за обезбедување на побарувањата.

По наоѓање на овој суд, на правилно утврдената фактичка состојба, првостепениот суд правилно ги применил наведените одредби кога предлогот на доверителот да и се забрани на вториот, третиот и четвртиот должник да превземаат дејствија заради присилна наплата на побарување кое произлегува од извршна исправа - судско порамнување Пл1.ТС.бр. 61/11 од 09.09.2011 година, склучено пред Основен суд Штип го одбил како неоснован.

Во чл. 33 ст. 1 од Законот за обезбедување на побарувањата е предвидено: “Привремена мерка за обезбедување на парично побарување може да се дозволи ако доверителот го стори веројатно постоењето на побарувањето и опасноста дека без таква мерка должникот ќе ја осуети или значително отежне наплатата на побарувањето, со тоа што својот имот односно своите средства ќе ги отуги, прикрие или на друг начин ќе располага со нив”.

Во чл. 34 ст. 1 од истиот закон е предвидено: “За обезбедување на парично побарување може да се дозволи секоја мерка со која се постигнува целта на таквото обезбедување”.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно ги применил цитираните законски одредби кога ја донел побиваната одлука и кога одлучил како во ст. 1 од изреката на истата, бидејќи од изведените докази со сигурност утврдил дека доверителот не го сторил веројатно постоењето на своето парично побарување и опасноста дека без таква мерка должниците ќе ја осуетат или значително отежнат наплатата на побарувањето на доверителот. Поконкретно, доверителот не сторил веројатно дека има парично побарување кое произлегува од склучениот договор за кредит спрема вториот, третиот и четвртиот должник, кои не биле страни учесници во тој договор, а према кој е насочен предлогот за дозволување на привремена мерка заради обезбедување на парично побарување кое произлегува од склучениот договор за кредит. Доверителот такво парично побарување кое произлегува од наведениот договор за кредит има само спрема првиот должник АК Џ.АД Л.а не и спрема другите должници. Исто така паричното побарување на доверителот му е обезбедено со воспоставување на договорен залог над недвижности - хипотека, договорен залог над подвижни предмети - опрема, договорен залог над акции сопственост на АК Џ.Л., со договори за пристапување кон долг, воспоставување на договорен залог на лозови насади, договорен залог врз други подвижни предмети и опрема како и стока возила како и со нотарски акт - менична изјава за уредување на права и обврски по меници ОДУ.бр. 334/09 од 31.07.2009 година на Нотар Б. Н. од С. Н. кој станал извршен на ден 16.11.2011 година и со тој нотарски акт првиот должник гарантирал за обврските од договорот за кредит спрема доверителот со целиот свој имот. Поради ова правилно првостепениот суд заклучил дека доверителот не може вака

обезбеденото парично побарување судот повторно да го обезбеди со дозволување на привремена мерка.

Овој суд ги ценеше и останатите жалбени наводи изнесени во жалбата на жалителот, но истите не ги прифати бидејќи не се од влијание за поинакво одлучување во конкретниот граѓанско правен однос.

Основани се жалбените наводи на жалителот - доверителот дека првостепениот суд погрешно одлучил кога во ст. 2 од побиваното решение го задолжил доверителот да и ги надомести на должниците трошоците во постапката и тоа на првиот должник 74.538,00 денари, и на другите должници износ од 70.552,00 денари, а поради следните причини:

Од увидот во списите кон предметот се гледа дека доверителот бара издавање на временна мерка заради обезбедување на парично побарување која да трае 15 дена по правосилното завршување на постапката поведена по тужбата на доверителот против должниците, за утврдување ништовност на судско порамнување ПЛТС.бр. 61/11. Према тоа по мислење на овој суд по однос на трошоците за привремената мерка судот ќе треба да одлучува во постапката за главното тужбено барање а согласно чл. 162 ст. 2 од ЗПП, како дел од парничните трошоци во таа постапка.

Од овие причини овој суд побиваното решение во ст. 2 од изреката го укина, бидејќи смета дека тие трошоци странките ќе може дополнително да ги остваруваат како дел од парничните трошоци, според успехот во постапката во предметот заведен по тужба на сега доверителот за ништовност на судско порамнување поднесена против сега должниците како тужени до Основниот суд во Штип.

Од погоре наведеното, а врз основа на чл. 370 од ЗПП, одлучи како изреката на решението.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 07.05.2012 год. под ТСЖ-207/2012

2. Кога обврската на должникот е исплата на странска валута или нејзина денарска противредност, при задоцнето исполнување на истата на доверителот му припаѓа право на камата во висина на домицилната камата на таа валута. Доколку странките договорот поинаков вид на камата таа одредба од договорот е ништовна.

Од образложението:

Со пресуда «Основен суд Струмица» «Тс.36/11» од 17.06.2011 година тужбеното барање на тужителот према тужената со кое бараше судот да утврди дека чл.6 од договорот за кредитите на увозна опрема чија набавка се финансира од помошта на Ј. доделена на РМ за поддршка на платниот биланс за 2002 година склучен помеѓу тужителот и тужената, заведена кај тужителот под бр. 0307/03 од 27.08.2003 година а кај тужената под бр. 18-16168/1 од 24.07.2003 година е ништавен и истиот не произведува правно дејствие го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да и ги на тужената надомести трошоците о оваа постапката о износ од 8.840,00 денари во рок од 8 дена од денот на приемот на пресудата под страв на присилно извршување.

Барањето на полномошникот на тужителот за надомест на трошоци во износ од 15.899,00 денари го одбил како неосновано.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот ДПТ «П. ДОО» од «С., преку адв. Силвана Дончева од Струмица кој во навремен рок поднел жалба поради погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната одлука укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно одлучување.

Апелациониот суд во Штип ја разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната одлука во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е основана.

Основан е жалбениот навод на жалителот за погрешна примена на материјалното право имајќи ја во предвид утврдената фактичка состојба.

Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека Владата на Република Македонија донела одлука бр.23/2682/1 од 21.05.2002 год., за намените, критериумите и условите за користење на средствата од помошта од Ј. која одлука била објавена во Сл. Весник на РМ. Врз основа на таа одлука доделените средства ќе се користат за набавка на увозни стоки, утврдени во листата на производи. Средствата кои ќе се одобрат по корисници не можат да бидат помали од 6.000.000 јени ниту поголеми од 30.000.000 јени. Крајните корисници на средствата се должни да уплатуваат во Компензациониот фонд од странска помош-Јапонија, денарска противвредност на искористените јени еднаква на фоб цената (франко место на утовар). Задолжувањето на корисникот се врши во јени, а плаќањето на достасаните обврски се врши во денарска противвредност според средниот курс на јенот во март 2002 година. Подоцна Владата донела одлука со која се врши измена на претходно донесената одлука во делот каде корисникот доспеаните рати ги плаќа според средниот курс на јенот, наместо во месец март 2002 год., со измените според средниот курс на јенот на денот на уплатата и врши промена во делот на користењето на средствата до 05.03.2006 год. И оваа одлука била објавена во Сл. Весник на РМ.

Тужителот и тужената склучиле договор за кредит за увоз на опрема чија набавка се финансира од помошта на Јапонија доделена на РМ за поддршка на платниот биланс за 2002 година под бр.0307/03 од 27.08.2003 година а врз основа на одлука на Владата на РМ. Според чл.2 од договорот се финансира набавка на опрема за дрвната индустрија во износ од 6.000.000,00 јени. Согласно чл.3 од договорот Фондот му одобрува на тужителот грејс период од 6 месеци сметано од денот на приемот на опремата и враќање на кредитот до 05.03.2005 година. Согласно чл.4 од договорот за искористените средства фондот на корисникот не му пресметува и наплатува редовна камата, а плаќањето на достасаните обврски согласно чл.5 од договорот, се врши во денарска противвредност според средниот курс на јенот во март 2002 година. Согласно чл.6 од договорот доколку корисникот на кредитот не го отплати кредитот до денот на втасувањето утврден со овој договор

Фондот ќе засметува и ќе наплатува на втасаниот ненаплатен износ затезна камата сметано од првиот ден на втасувањето до денот на наплата на ратата во висина на затезната камата пропишана со закон. Тужителот и тужената склучиле анекс кон овој договор за кредит со кој согласно чл.1 се менува износот од кредитот наместо 6.000.000,00 јени на 13.500.000,00 јени, со рок на оплата до 05.03.2006 година. Тужителот и тужената склучиле и анекс 2 број 0315/34 од 27.7.2004 година со кое се утврдува терминот на започнување на отплата и динамиката на рати. Со договор за залог под ОДУ.бр.136/03 од 09.10.2003 година склучен помеѓу тужителот и тужената е воспоставена хипотека во корист на тужениот заради обезбедување на паричното побарување на тужената по склучениот договор со споредни побарувања и камати. Овој договор за залог е составен како нотарски акт со својство на извршна исправа. Тужителот и тужениот склучиле анекс на договорот за залог-хипотека од прв ред Оду бр.136/03 од 9.10.2003 врз основа на кој е запишана хипотека-дополнително обезбедување од страна на тужителот по основниот договор за кредит и анексите на договорот. Овој анекс договор е заведен како нотарски акт со својство на извршна исправа под ОДУ.бр.05/04 од 20.01.2004 година. Нотарот Данче Шеримова од Струмица на ден 31.01.2011 година сочинила нотарски акт ОДУ.бр.66/11 за ставање на потврда за извршност и притоа утврдила дека нотарскиот акт ОДУ.бр.136/03 од 09.10.2003 година и ОДУ.бр.05/04 од 20.01.2004 година станале извршни и имале сила на извршна исправа. Врз основа на потврдата за извршност, тужената до извршител од Струмица поднела барање за извршување за наплата на главен долг по основ на законска и казнена камата во износ од 639.694,50 денари. Извршителот на ден 03.03.2011 година под И.бр.92/11 донел налог за извршување врз недвижноста опишана во образложението на првостепената пресуда сопственост на тужителот, а заради наплата на паричното побарување на доверителот РМ Министерство за финансии компензационен фонд од странска помош-Јапонија Скопје на главно побарување по основ на затезна и казнена камата во износ од 639.694,50 денари. Против ваквиот налог од тужителот е поднесен приговор кој е одбиен од страна на првостепениот суд, а ваквата одлука е потврдена и од страна на Апелациониот суд Штип. Првостепениот суд утврдил дека одредбата од чл.6 на договорот за кредит за увозна опрема чија набавка се финансира од помошта од Јапонија доделена на Република Македонија за поддршка на платниот биланс за 2002 година бр.0307/03 од 27.08.2003 година не е ништавна, не е спротивна на Уставот присилните прописи ниту обичаите, не е спротивна на Законот за облигациони односи. Во таа одредба тужителот и тужената договориле договорна камата за задоцнето плаќање на обврските на тужителот и тоа во висина на затезната камата пропишана со закон, а тоа е затезна камата согласно ЗВСЗК. Во конкретниот случај странките не договориле домицилна камата, договориле затезна камата и од тие причини при паѓањето на тужителот во задоцнување со плаќањето на ратите од кредитот, тој е должен да плати за задоцнувањето договорна законска затезна камата, а не домицилна камата. Врз основа на ЗВСЗК поради задоцнување на тужителот со отплата на ратите тужената пресметала договорна камата во износ од 639.694,50 денари на кој износ е поднесено барање за извршување.

Според чл.18 од ЗОО, договорот е склучен кога договорните странки се спогодиле за суштествените состојки на договорот, а според чл.19 од истиот закон ако некој според законот е обврзан да склучи договор, заинтересираното лице може да бара таквиот договор да се склучи без одлагање. Одредбите на прописите со кој делумно или во целост се определува содржината на договорот се составни делови на тие договори и ги надополнуваат или влегуваат на местото на договорните одредби кои не се во согласност со нив.

Според чл.91 од ЗОО одредбите на договорот се применуваат онака како што гласат, а според ст.2 при толкувањето на спорните одредби не треба да се прифати буквалното значење на употребените изрази, туку треба да се истражува заедничката намера на договарачите и одредбата да се разбере така како што тоа одговара на начелата на облигационото право утврдени со овој закон.

Според чл.92 од ЗОО во случај кога договорот е склучен според однапред отпечатена содржина, или кога договорот бил на друг начин подготвен и предложен од една договорна страна, нејасните одредби ќе се толкуваат во корист на другата страна, а според чл.93, нејасните одредби во договорот без надомест треба да се толкуваат во смисла која е помалку тешка за должникот, а во товарниот договор во смисла со која се остварува справедлив однос на заемните давања.

Според чл.95 од ЗОО “договорот кој не е во согласност со уставот законите и добрите обичаи е ништовен ,ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго. Според чл.97 од ЗОО, ништавноста на некоја одредба на договорот не повлекува ништавност и на самиот договор ако тој може да опстане без ништавната одредба и ако таа не била ни услов на договор ни решавачка побуда поради кој е склучен договорот, договорот ќе остане во сила дури ако ништавнаа одредба била услов или решавачка побуда на договорот во случај кога ништавноста е установена токму за да биде договорот ослободен од таа одредба и да важи без неа.

Во конкретниот случај согласно напред наведените законските одредби овој суд смета дека чл.6 од предметниот договор е ништовен во однос на тоа дека на стасаните а неисплатени рати ќе се пресметува законска затезна камата од денот на закаснувањето, во денарска противвредност, бидејќи затезна камата на обврска во странска валута се пресметува во висина на домицилната камата на таа странска валута, а не во денари.По наоѓање на овој суд ,Законот за висината на затезната камата се однесува само на долгови изразени во денари, а не и на долг изразен во некоја странска валута или во противвредност на таа странска валута или во противвредност на таа странска валута пресметана по среден курс во важење на денот на исплатата.

Бидејќи тужениот согласно одредбата во членот 6 од договорот поради задоцнување на плаќањето на ратите од страна на тужителот пресметал законска затезна камата согласно ЗВСЗК и казнена камата , по наоѓање на овој суд во таков случај законската затезна камата се досудува во висина на домицилната камата на таа странска валута во овој случај на јенот, од кои причини утврди дека членот 6 од договорот е ништовен.

Заради тоа што овој суд ја преиначи првостепената пресуда согласно чл.162 ст. 2 од ЗПП одлучи за трошоците во постапката, го

задолжи тужениот на тужителот да му плати трошоци во вкупен износ од 21.701,00 денар од кои 2.600,00 денари за состав на тужба со паушал, за застапување на ден 13.05. и 13.06.2011 година по 3,120,00 денари, за состав на полномошно и трошковник по 1.300,00 денари, 18 % ДДВ 2.050,00 денари, такса за тужба и одлука по 1.200,00 денари и .5.802,00 денари на име трошоци за жалба, а ова согласно АТ и Законот за судски такси.

Согласно чл.372 ст.4 од ЗПП, овој суд заради обезбедување на единствена примена на законот и уедначување на судската практика дозволи ревизија, поради правното прашање дали во договорот за финансиска помош-кредит изразен во странска валута-јени, следува домицилна или денарска камата согласно Законот за висината на стапката на затезната камата, кога се има во предвид дека ратите се плаќаат во јени во денарска противвредност на денот на уплатата.

Во тој поглед во судската практика има различни одлуки и тоа ТСЖбр.327/2008 од 22.09.2008 год., и ТСЖ бр.429/09 од 08.01.2009 год., на Апелациониот суд Штип и ТСЖ бр.828/08 од 21.05.2008 година на Апелациониот суд Скопје, па заради тоа потребно е да се обезбеди единствена примена на законот и вооедначување на судската практика.

Од поради погоре изнесеното, а согласно чл. 361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа пресуда.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 16.12.2011 год. под ТСЖ-423-11 и Врховен суд на РМ Рев 1 бр.74/12 од 06.12.2012 година.

3. Фактот што Државниот завод за индустриска сопственост ги регистрирал и двете трговски марки на територијата на Р.Македонија е околност што го исклучува правото на сопственикот на едната трговска марка да бара да му се забрани на сопственикот на другата регистрирана марка истата да ја употребува и да дистрибуира производи означени со неа.

Од образложението:

Основен суд Струмица со пресуда «Тс.3/10 од 07.05.2012 година» тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди дека тужениот со употреба на занкот TURBOFAST му го повредил правото на тужителот од регистрираната трговска марка ТМ herbafas, во број на меѓународна регистрација 959131 заштитена со класа 05, да се забрани тужениот да произведува, пута во промет користи и дистрибуира производи означени со занкот TURBOFAST на кирилично и латинско писмо, заради сличност со трговската марка на тужителот ТМ herbafas со број на меѓународна регистрација 959131 заштитена со класа 05, да се утврди дека тужениот со употреба на занкот TURBOFAST сторил лакт на нелојална конкуренција и да го задолжи тужениот да ја објави пресудата на свој трошок во дневниот печат и тоа во дневниот весник Дневник како и на телевизија пред дневникот во 19,00 часот го одбил како неосновано.

Одлуката за трошоците се остава за подоцнежната пресуда.

Решението за привремена мерка Тс.бр.3/10 издадено од овој суд на ден 15.2.2011 година го укинал.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот Предузече за трговија, посредување и експорт импорт доо „П. С.“ Б. кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде: Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот да првостепениот суд при донесување на побиваната пресуда сторил суштествена повреда од чл.394 ст. 2 т. 13 од ЗПП бидејќи ирзеката е јасна и разбирлива, а во образложението се дадено доволно причини за одлучните факти

Неоснован е жалбениот навод на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба. Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителот бил носител на право на регистрирана трговска марка за територијата на РМ ТМ herbafas, со право на првенство од 25.3.2008 г. Со оваа трговска марка тужителот го означувал производот капсули за регулирање на телесната тежина спакувани во кутии кој се продавале во аптеки. Тужениот подолго време на пазарот во РМ прозиведувал и пуштал во промет производ во пакување кој го означувал со знакот TURBOFAST. Државениот завод за индустриска сопственост на РМ го известил правното лице Б. доел С. дека утврдил да пријавата за трговската марка ТМ 2009/458 од 12.5.2009 година со знакот TURBOFAST на подносителот, тужениот ги исполнувал условите предвидени во чл.177 и чл.191 од Законот за индустриска сопственост. Тужителот поднел приговор на поднесената пријава на нови трогски марки од тужениот до Државниот завод за индустриска сопственост. Со решение бр. 10-2325/3-2011 ТМ 2009/448 од 7.12.2011 година Државниот завод за индустриска сопственост на РМ приговорот го одбил како неоснован со образложение дека не постои сличност помеѓу herbafas и TURBOFAST. Заводот одлучувајќи по приговорот оценил дека ТМ HERBAFAST е регистрирана во збор за класа 5 од меѓународната класификација. Во регистрацијата не биле истакнати боите како елемент на трговската марка односно била регистрирана трговската марка HERBAFAST во збор па согласно тоа не можело да се земе во предвид при одлучувањето за сличноста. Од доказите доставени до Заводот се констатирало дека TURBOFAST за класа 5 од меѓународната класификација на стоки и услуги била регистрирана за територијата на Р.Србија од страна на тужениот од каде што била и основната регистрација за меѓународно регистрираната трговска марка HERBAFAST. Со решение бр. 10-164/3-2012 ТМ/2009/467 од 18.1.2012 Заводот постапувајќи по пријавата на тужениот поднесена преку застапникот Б. доел С. му признал право на стоковна, трговска марка по пријавата за трговска марка од 13.5.2009 година на подносителот на пријавата со право на правенство од 13.5.2009 година како ден на приемот на пријавата за знак на боја. Признатото право било одлучено да се впише во регистарот за трговски марки под бр. 19264. Со решение од 18.01.2012год. Заводот му признал право на трговска маркаТМ

2009/458 од 12.05.2009год. на тужениот со право на првенство од 12.05.2009год.за знак во боја ,запишано во регистарот под бр.19265.

На вака целосно и правилно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано и одлучил како во изреката на побиваната мегупресуда.

Во чл.12 од Законот за нелојална конкуренција е предвидено : „ На тој којшто во деловното работење користи фирма или некоја посебна ознака за својат деловен потфат на начин кој може да предизвика забуна во јавноста во врска со фирмата или посебна ознака што законито ја користи некој друг, ке му се забрани таквиот начин на користење.

Тој кој што ја предизвикал забуната, наведена во ст. 1 од овој член, одговара за штетата што му ја предизвикал оштетеникот, кој знаел или морал да знае дека со таквиот начин на користење може да предизвика забуна во јавноста“.

Во чл.7 и чл.108 од Законот за индустриската сопственост се предвидени апсолутните и релативните причини за одбивање.

Во чл.202 од Законот за индустриска сопственост е предвидено : „ Правото на трговска марка се стекнува со донесување решение за признавање на правото на упис на трговска марка во регистарот.

Датумот на уписот на трговската марка во регистарот е ист со датумот на донесување на решението за признавање на трговската марка„.

Во чл.206 од Законот за индустриската сопственост е предвидено:„Носителот на трговската марка има исклучиво право да ја користи марката во прометот за означување на своите стоки и услуги.

Носителот на трговската марка има право да забрани користење во прометот од страна на трети лица без негова согласност, знак кој е идентичен или сличен со трговската марка за идентични или слични производи, до колку таквата сличност може да доведе во заблуда просечен потрошувач вклучително и можноста од асоцијација меѓу знакот и трговската марка „.

Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека со две решенија од 18.1.2012 година Заводот го признал правото на стоковна, индивидуална трговска марка по пријава на трговската марка ТМ 2009/467 од 13.5.2009 година и ТМ 2009/458 од 12.5.2009 година на подносителот на пријавата ,на тужениот застапуван од Б. доел С. со право на првенство за првото решение од 13.5.2009 година денот на приемот на пријавата, а за второто решение од 12.5.2009 година како ден на прием на пријавата за знак во боја. Со првото решение било одлучено признатото право да се впише во регистарот на трговски марки под бр. 19264, а по второто решение било одлучено признатото право да се впише во регистарот под бр. 19265. Со овие решенија на тужениот му било признато право на трговска марка во боја опишана во решението за производи за класа 5. По поднесениот приговор од тужителот, Државниот завод за индустриска сопственост констатирал дека не постои сличност помеѓу трговската марки на странките поради што приговорот го одбил како неоснован. Трговската марка на тужителот била регистрирана во збор за класа 5 од меѓународната класификација.Во регистрацијата не биле истакнати боите како елемент на марката поради што ова не било земено при одлучувањето за сличноста. Заводот ценил и тоа дека марката TURBOFAST била регистрирана за територијата на Р.Србија каде што била и основната

регистрација за меѓународна регистрирана трговска марка herbafras. Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека не се исполнети услови предвидени во Законот за индустриска сопственост и не постои нелојална конкуренција, предвидена во чл.12 од Законот за нелојалната конкуренција. Првостепениот суд правилно одлучил кога го одбил тужбеното барање како неосновано бидејќи утврдил дека тужениот не го повредил правото на трговска марка на тужителот.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на жалителот дека тужителот е носител на правото на меѓународна регистрирана трговска марка herbafras за територијата на Р.Македонија, заштитена пред Светската организација за интелектуална сопственост. Судот одбил да го изведе како доказ предложеното вештачење во вид на анкета на просечни потрошувачи од кој ќе се утврди дали се доведени во заблуда. Понатаму наведува дека судот не може да донесе одлука повикувајќи се само на решение од Државниот завод за индустриска сопственост. Согласно чл.206 од Законот за индустриска сопственост тужителот има исклучиво право да ја користи во прометот и да забрани користење од трети лица. Согласно законот за нелојална конкуренција чл.212 ст. 2 постои нелојална конкуренција. Овие жалбени наводи се неосновани. Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека помеѓу трговските марки на странките не постои сличност поради што тужениот не го повредил правото на трговска марка на тужителот. Од писмените докази се утврди дека на тужениот му било признато правото на трговска марка откако претходно било утврдено дека не биле пронајдени идентични или слични по пребраувањато во домашните и меѓународни бази на податоци. Бидејќи не постои сличност тужениот има право да ја користи својата трговска марка. Првостепениот суд не го извел како доказ анкетирањето на потрошувачи бидејќи од доказите утврдил дека не постои сличност помеѓу марките на странките. Од овие причини тужителот, а согласно чл.206 од Законот за индустриска сопственост не може да бара да се забрани користење во промет на трговската марка на тужениот. Од ове причини не постои нелојална конкуренција. Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 20.11.2012 год. под ТСЖ-397/12.

Во натамошниот дел се прикажани одлуките кои се веќе објавени во досегашните билтени бр. 3, 4, 5 и 6.

1. За штета настаната од јавни демонстрации одговара државата РМ според принципот на објективна одговорност, а во согласност со чл.166 од ЗОО.

Од образложението:

Утврдено е дека во временскиот период од 27.01.2005 год, до 17.02.2005 год, на магистралниот пат М - 5 Кочани - Делчево, кај раскрсницата спрема с. Кучичино и Чешиново била поставена блокада со земјоделска механизација од страна на месното население. Утврдено е дека тужителот е Трговско друштво кое врши превоз на меѓуопштински линии на повеќе релации од Кочани кон другите градови во државата како и локални линии на релација Кочани – селски населби. Овие факти помеѓу странките не се спорни.

Утврдено е дека за периодот од 27.01.2005 год до 17.02.2005 год, поради поставената блокада, тужителот не бил во можност да го обавува превозот на вообичаен начин, превоз на одредени линии не можел да врши, а превоз на одредени линии вршел со дополнителни трошоци и на таков начин претрпел материјална штета во износ од 217.910,00 денари. Висината на штетата е утврдена од вешто лице дипл.економист.

Членот 166 од ЗОО ја регулира одговорноста поради терористички акти, јавни демонстрации или манифестации и припаѓа во отсек 6 од ЗОО - посебни случаи на одговорноста. Во чл. 166 ст.1. од ЗОО предвидено е дека „ За штета настаната од смрт, телесна повреда или оштетување, односно уништување на имотот на физичко или правно лице, поради акти на насилство или терор, како и при јавни демонстрации и манифестации одговара државата.„ Во ст.3. од истиот член е предвидено дека „ државата има право и обврска да бара надомест на исплатениот износ од лицето кое ја предизвикало штетата.„ Според оваа одредба субјект на одговорност во конкретниот случај е државата – РМ, и спрема неа треба да биде насочено барањето за надоместувањето на штетата, и покрај тоа што, можеби е познато лицето кое ја предизвикало штетата. Во случаите од чл. 166 од ЗОО државата – РМ одговара без утврдување на вина. Се работи за објективна одговорност и државата не може да ја острани таа одговорност за надоместување на причинетата штета, приговарајќи дека превзела „се,“ таква штета да се спречи.

Од овие причини Апелациониот суд во делот спрема Република Македонија го уважи тужбеното барање на тужителот.

Од истите причини Апелациониот суд го одби тужбеното барање спрема тужените ЈП „Македонија пат,“ и Општината.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 10.10. 2008 год.- ТСЖ.бр.166/2008

2. Застарено е тужбеното барање ако, во прометот на стоки и услуги, поминале три години од настапување на обврската за враќање на примените за заем парични средства, без оглед на тоа што договорот за заем во кој заемодавецот не е банка, е именуван како договор за кредит.

Жалбата е неоснована.

Врз основа на изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба. Правилно е утврдено дека на ден 11.04.1994 год, бил склучен договор помеѓу тужениот, односно неговиот правен претходник А А и Б Б претходник на тужителот. Со овој договор било договорено на тужениот да му се овозможи заем во износ од 100.000 германски марки за зголемување на неговиот машински парк при што рокот на враќање бил до 15.10.1994 год. Од страна на претходникот на тужениот не е извршено плаќање на долгот. Тужбата по оваа постапка е поднесена на ден 23.11.1998 год, по завршувањето на претходно спроведената стечајна постапка за чие време побарувањето на тужителот не е утврдено ниту пак тој завел спор. Од паѓањето во доцнење на тужениот 15.10.1994 год, до денот на поднесување на тужбата 23.11.1998 год, по завршувањето на претходно спроведената стечајна постапка врз тужителот, за кое време побарувањето на тужителот не е утврдено ниту пак тој завел спор. Од паѓањето во доцнење на тужениот 15.10.1994 год. до денот на поднесувањето на тужбата 23.11.1998 год. има поминато 4 години и еден месец со што е настапено застареност во поглед на побарувањето на тужителот.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Сите овие факти се утврдени врз основа на писмените докази приложени кон списите кон предметот Апелациониот суд смета дека толкувањето на судот по однос на карактерот на договорот, заем или кредит, е прашање на примена на материјалното право.

На правилно утврдената фактичка состојба, првостепениот суд правилно го применил материјалното право, па истакнатите жалбени наводи во таа насока се неосновани. Во чл. 374 од ЗОО(Службен Весник на СФРЈ бр. 29/77 со измените и дополнувањата) предвидено е дека меѓусебните побарувања на општествените правни лица од договорите во прометот на стоки и услуги застаруваат за три години. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно прифатил дека помеѓу странките е склучен договор за заем и за обврските во тој договор е предвиден рок за застареност од 3 години. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно прифатил дека помеѓу странките е склучен договор за заем и за обврските во тој договор е предвиден рок за застареност од 3 години. Неоснован е жалбениот навод истакнат во жалбата дека во конкретниот случај се работи за договор за кредит и тој договор странките така и го насловиле. Во чл. 1065 од ЗОО предвидено е дека, кредитот преставува договор со кој Банката става на располагање определен износ на парични средства. Со одредбите што го регулираат договорот за кредит од чл. 1065 до чл. 1068 од ЗОО не е предвидено можност правно лице кое не е Банка да склучува договор за кредит, па склучениот договор помеѓу претходникот на тужителот и тужениот има карактер на договор за заем што е регулиран во чл. 557 до чл.566 од ЗОО. Во конкретниот случај се работи за наменски заем при кој е договорено и плаќање на камата. Во чл. 20 од ЗОО предвидено е дека „ учесниците можат својот облигационен однос да го уредат поинаку отколку што е определено со овој Закон, ако од одделна одредба на овој

Закон или од нејзината смисла не произлегува нешто друго. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно ги применил цитираните законски одредби кога прифатил дека во конкретниот случај се работи за договор за заем иако странките го насловиле како кредит, бидејќи во чл. 557 со кој е даден поимот на заемот и чл. 1065 со кој е даден поимот за кредит, предвидуваат дека кредит може да даде само Банка и не е допуштена можност странките поинаку да ги уредат тие прашања. Правилно е применет чл. 374 од ЗОО кога е одбиено тужбеното барање на тужителот бидејќи од започнувањето на течењето на застареност до поднесување на тужбата поминал временски период подолг од 3 години.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 22.09.2006 год. –СЖ.бр.107/06

3. Доколку тужителот издал гаранција со цел доколку корисникот на кредитот не ја измери обврската истата да биде наплатена од страна на тужителот, симнувањето на средства од сметка на тужителот не е без основ.

Од образложението:

Тужителот издал гаранција со која потполно гарантирал за потполно исполнување на обврската по договорот. За обезбедување на кредитот по договорот, корисникот на кредитот ја доставил до банката гаранцијата со која гарантот се обврзал на повикот на имателот на гаранцијата дека ќе и ја плати обврската према тужениот и дека важноста на оваа гаранција е до конечно измирување на обврските. Корисникот на кредитот не го вратил износот во определениот рок па тужениот со известување го известил тужителот дека ќе ја активира гаранцијата, а доколку биде наплатена од должникот гаранцијата ќе биде вратена. Тужениот ја активирал гаранцијата и од жиро сметката на тужителот симнал средства. Во таков случај се одбива како неосновано тужбеното барање на тужителот да се утврди дека гаранцијата престанала да постои и дека тужениот се стекнал без основ со средствата симнати од неговата сметка. Основа за ваквото одлучување се наоѓа во издадената гаранција од тужителот за обезбедување на кредитот доколку корисникот не ја измери својата обврска чија важност е до конечно измирување на обврската, а согласно одредбите од чл.1036 и чл.1043 ст.1 од ЗОО.

Пресуда на Апелационен суд Штип, ТСЖ број 95/2008 од 03.04.2008 година.

4. Осигурувачот е должен да плати на осигуреникот на име надомест на штета која е исклучена од договорот за каско осигурување на моторното возило.

Од образложението:

Првостепениот суд го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот – осигуреник против туженото осигурително друштво за надомест за изгубена заработувачка од денот на опожарувањето на ТМВ кое било каско осигурано до денот на исплатата на штетата. Како причина за одбивање на тужбеното барање е наведено тоа што тужениот ја исполнил договорната обврска и ја платил штетата причинета со опожарувањето на возилото на тужителот од 80%, **а договорна обврска за надомест за изгубена заработувачка не превзел тужениот.** Исто така, таква обврска не е предвидена и со условите за комбинирано осигурување на моторни возила.

Ваквото стојалиште во целост е прифатено и од второстепениот суд, по поднесената жалба на тужителот. Во образложението на правните причини второстепениот суд поаѓа од одредбата од чл.958 ст.1 од ЗОО според која осигурувачот **не е должен да му плати на осигуреникот на име надомест на штета која е исклучена од договорот за осигурување,** како и чл.6 ст.1 т.1 од условите за комбинирано осигурување на моторни возила каде е кажано дека **осигурувачот е ослободен да плаќа надомест на штета поради изгубена заработувачка.**

Поднесената ревизија до Врховниот суд е одбиена како неоснована со образложение дека пониските судови правилно го примениле материјалното право, бидејќи каското осигурување во целост ја покрива штетата кога осигураниот предмет е уништен односно оштетен или исчезнат како последица од настани независни од вољата на договорувачот на осигурувањето, осигуреникот или возачот и потполното каско осигурување не предвидува надомест за испуштена корист.

ССЖ бр.119/06.

5. При продажба на градежно земјиште кое е сопственост на Република Македонија, по пат на јавно наддавање продажбата се врши исклучиво според Законот за градежно земјиште – како специјален закон и согласно уредбата на Владата за начинот и постапката за отуѓување, давање под закуп и висината на посебените трошоци на постапката за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија.

Договорот за отуѓување на градежно земјиште сопственост на Република Македонија по пат на јавно наддавање не произведува правно дејство доколку најповолниот понудувач не ја уплатил цената за отуѓеното градежно земјиште во рокот како што е предвидено во објавата за јавно наддавање.

Од образложението:

Министерството за транспорт и врски на Република Македонија распишало објава за јавно наддавање на отуѓување на градежно земјиште сопственост на Република Македонија. Согласно објавата учесниците на јавното наддавање кои ќе понудат најголема цена се

должни во определениот рок од 15 дена да ги уплатат средствата, а доколу тоа не го сторат ќе се смета дека градежното земјиште не е отуѓено. По извршената уплата понудувачот чија понудата е прифатена како најповолна требало да склучи договор за отуѓување на градежно земјиште со Министерството за транспорт и врски. Комисијата за спроведување на постапката за јавно наддавање за отуѓување на градежно земјиште сопственост на Република Македонија, пред отпочнувањето на јавното наддавање утврдила дека за градежното земјиште што е предмет на јавно наддавање се пријавило само едно лице кое што го има уплатено депозитот. На денот на јавното наддавање на 03.07.2007 година Комисијата составила записник и утврдено е дека најповолниот понудувач е тужениот. Донел заклучок со кој го обврзал тужениот како најповолен понудувач во рок од 15 дена по добивањето на известувањето да ги уплати утврдените средства на буџетот на Република Македонија - Министерството за транспорт и врски. Записникот бил потпишан од Комисијата и законскиот застапник на тужениот. Истиот ден, Комисијата и писмено го известила тужениот дека доколку во определениот рок од 15 дена од приемот на известието не ги уплати средствата согласно постигнатата крајна цена ќе се смета дека градежното земјиште не е отуѓено, а средствата од депозитот нема да му бидат вратени. На ден 19.07.2002 година тужениот како купувач и Република Македонија- Министерството за транспорт и врски од друга страна као отуѓувач, заклучиле договор за отуѓување на градежно земјиште со јавно наддавање. При потпишувањето на договорот, купувачот доставил доказ за уплатени средства што преставувале 5% од вкупно утврдената цена, а преостанатиот дел се обврзал да го плати до 19.07.2005 година на Буџетот на Република Македонија. На 19.07.2002 година од страна на Министерството за транспорт и врски била составена и службена белешка во која се укажува дека договор за отуѓување на градежно земјиште од 19.07.2002 година не е склучен согласно Законот за градежно земјиште бидејќи истиот не предвидува склучување на договор за отуѓување на градежно земјиште со плаќање на надомест на рати. До предавање на градежното земјиште и составување на записник за предавање на владението не дошло. Тужениот го уплатил останатиот дел од цената после период од 3 години. Во таков случај договорот за отуѓување на градежно земјиште по пат на јавно наддавање е ништовен и истиот не произведува правно дејство.

Основа за вакво одлучување се наоѓа во тоа што најповолниот понудувач не ја платил цената во рокот како што е предвидено во објавата за јавно наддавање, па согласно чл.12 и чл.13 од Законот за градежно земјиште (Службен весник на РМ број 53/01, 97/01, 4/07 и членовите 3 до 11 од уредбата за начинот) и постапката за отуѓување, давање под закуп и висината на посебните трошоци на постапката за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште – сопственост на Република Македонија (Сл. весник на Република Македонија број 79/01).

Пресуда на Апелационен суд во Штип ССЖ бр. 188/2006 од 05.06.2006 година

6. Правната работа со која на еден стечаен доверител му се дава или му се овозможува обезбедување или намирување што тој немал право да го бара или немал право да го бара на тој начин или во тоа време, може да се побива ако е превземена во текот на 90 дена пред поднесувањето на предлогот за отварање на стечајната постапка, а должникот во тоа време бил неспособен за плаќање“

Од образложението:

Судот одлучувајќи по тужбеното барање на тужителот со кое бара да се утврди дека уписот на заложно право и предавањето во владение на тужениот на објект магацин евидентиран во Пл.бр. 143 за КО ХХ на Кп.бр.111/01 не произведува правно дејство према стечајната маса на тужителот прифатил дека согласно чл.274 ст.1 од ЗОО тужителот можел да поднесе тужба во рок од 3 години од денот кога е превземено правното дејствие чие побивање се бара. Бидејќи предметната тужба била поднесена на ден 24.10.2006 година, а правното дејствие било превземено на ден 29.10.2000 година првостепениот суд погрешно одлучил кога ја одбил тужбата и тужбеното барање по овој основ како неосновано.

По наоѓање на овој суд првостепениот суд бил должен да го утврди фактот кога е извршен упис на сопственоста на недвижниот имот во јавните книги – предметен деловен објект во јавните книги кој факт е од решително значење за донесување на правилна и законита одлука по тужбеното барање како и да го утврди фактот дали тужениот недвижноста која ја имал во владение воопшто ја имал запишано во јавните книги. Судот, исто така бил должен да утврди дали уписот на заложното право и предавањето во владението на спорниот деловен објект е ништовен и не произведува правно дејство спрема стечајната маса на тужителот, а тоа со оглед на фактот да стечајот над сега тужителот бил отворен со решение на Основен суд Штип Ст.бр.1/111 од 8.12.2000 година а доверителот- сега тужениот со записник од ден 20.10.2000 година го примил во владение спорниот деловен објект.

Судот сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од ч.343 ст.2 т.13 од ЗПП и во делот на одлуката по поставеното тужбено барање за поврат на индивидуално определена недвижна ствар. Во овој дел од одлуката првостепениот суд не навел правно издржани и образложени причини за кои смета дека и ова тужбено барање е неосновано. Како причина за одбивање на ова тужбено барање за поврат на недвижната ствар-деловниот објект, судот наведува дека предметниот деловен објект на основа на купопродажба од 10.11.2006 година склучен помеѓу ББ во стечај и ВВ веќе е во сопственост на фирмата ВВ, судот наведува дека тужителот повеќе не бил сопственик на таквиот деловен објект, и поради тоа тужителот ББ АД во стечај не може на основа на чл.156 ст.1 од ЗОО да бара поврат на индивидуално определена ствар. Вака наведените причините противречат со содржината на изведените докази-пресуда на Основен суд Штип Пст.бр222/02, пресуда Пст.бр333/03и договор за купопродажба – нотарски акт ОДУ бр.444/04 од 10.11.2006 година од нотар од Штип и фактот да тужителот тужбеното барање за поврат на ствар го истакнал на ден 24.10.2006 година кога бил сопственик на предметниот деловен објект пред неговата купопродажба.

При повторното судење првостепениот суд е должен да изврши преоцена на веќе изведените докази и при одлучувањето да има во предвид дека воведувањето во владение на сега тужениот ПТП ГГ од Штип било сторено на ден 20.10.2000 година, да има во предвид дека стечајот на тужителот бил отворен на ден 8.12.2000 година а превземеното дејствие на воведување во владение на тужениот врз предметниот деловен објект е во период пократок од 90 дена а тоа согласно Согласно чл.141 ст.2 од Законот за стечај (Пречистен текст Сл.весник на РМ бр.53/00) кој важел во времето на отварањето на стечајната постапка а каде е кажано: „Правна работа со која на еден стечаен доверител му се дава или му се овозможува обезбедување или намирување што тој немал право да го бара или немал право да го бара на тој начин или во тоа време може да се побива ако ст.2 е превземена во текот на 90 дена пред поднесувањето на предлогот за отварање на стечајанта постапка, а должникот во тоа време бил неспособен за плаќање“. При одлучувањето судот да го има во предвид и чл.142 од истиот закон каде е речено дека: „Правната работа на должникот со која стечајните доверители непосредно се оштетуваат можат да се побиваат (ст.1) ако е превземена во текот на последните 90 дена пред поднесувањето на предлогот за одварање на стечајната постапка, ако во времето на нејзиното превземање должникот бил неспособен за плаќање и ако другата страна во тоа време знаела за таа неспособност.“

При одлучувањето по второ поставеното тужбено барање за поврат на индивидуално определена ствар првостепениот суд да го има во предвид времето на поднесувањето на предметната тужба и фактот да договорот за купопродажба помеѓу ББ и ВВ е склучен подоцна по поднесувањето на тужбата при што тужителот има право на интерес за истакнување на тужбено барање за поврат на индивидуално определена ствар.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, ССЖ.бр.440/07 - 9.10.2007 год.

7. Согласно чл.15 ст.2 од ЗПП, Основните судови не се надлежни да постапуваат по предлог на Друштво за поставување на привремен управител.

Од образложението:

Полномошникот на Друштвото доставил до Основниот суд предлог за поставување на привремен управник.

Во чл.86 од ЗТД е предвидено дека Трговскиот регистар го води Централниот регистар на РМ. Во чл. 67 ст.1 од Законот за едношалтерскиот систем и за водење на трговскиот регистар на други правни лица, воспоставен е единствен Трговски регистар на територијата на РМ и од 01.01.2006 година Централниот регистар го превзеде од надлежните судови водењето на Трговскиот регистар.

Од погоре наведеното произлегува дека со воведувањето на едношалтерскиот систем на територијата на РМ, Трговскиот регистар и регистарот на други правни лица од 01.01.2006 година го води Централниот регистар на РМ, поради што Основните судови после овој

период не се надлежни да постапуваат по поднесените предлози од странките за поставување на привремени застапници во Друштвата.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, ТСЖ.бр. 46/09.

8. Ништовен е упис на промена на содружник поради пренос на удел, кога на уделот што се пренесува е извршена заплена од извршител и на имателот на уделот му е забрането да располага со истиот.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека со пресуда Пст.бр. 111/01 од 7.09. 2006 год, на Основниот суд во Штип е задолжено правното лице ИК, да плати на тужителот 33 А.Б. 1.459.249,00 денари на име главен долг со камата сметано од 16.12.2005 год, до исплатата и трошоци во постапката во износ од 79. 456,00 денари, во рок од 8 дена .Ова пресуда е потврдена со пресуда ССЖ.бр. 222/02 од 12.02.2007 год, на Апелациониот суд во Штип, која станала правосилна на 13.02.2007 год.

Врз основа на ова извршна пресуда, тужителот поднел барање до извршителот В.Ј. за присилна наплата на долгот од должникот ИК.

Извршителот В.Ј. ,врз основа на чл. 151 од Законот за извршување донела налог за извршување И.бр.317/07 од 26.03. 2007 год, со кој налог е извршена заплена на уделот на ИК, во износ од 153.000,00 денари ,непаричен влог, како единствен удел во основната главнина на тужениот ИК, и на должникот ИК е забрането да располага со заплениот удел и дека секако располагање со уделот спротивно на налогот сметано од приемот на налогот е ништовно.

Налогот за извршување И.бр. 333/03 од 26.03. 2007 год, од извршителот е доставен до централниот регистар на Р. Македонија во Штип, и до тужениот на 27.03. 2007 год. Првостепениот суд утврдил дека со решение на Централниот регистар на Р. Македонија од 14.12.2007 год, кај тужениот е извршена промена на имателот на уделот и дотогашниот содружник имател на удел ИК, е избришан и како основач и како единствен имател на уделот во износ од 153.000 денари е упишан М.В. од Штип.

Првостепениот суд понатаму утврдил дека промената на имателот на уделот е извршена врз основа на Одлука за измена на актот за основање од 20.09.2007 год, и како единствен содружник и имател на основната главнина на друштвото ИК, наместо ИК, е упишан МВ од Штип.

Уписот на промената на имателот на уделот е извршена согласно договорот за пренос на удели, заклучен помеѓу ИК, како преносител и сопственик на уделот во износ од 153.000 денари, што преставува целокупната основна главнина и МВ како примач на уделот, без надоместок и одлука за истапување и пристапување на содружник од 20.09. 2007 год, со која ИК, истапува а неговиот удел го пренесува на новиот содружник МВ од Штип, кој станува единствен содружник и сопственик на целата основна главнина на друштвото – сега тужениот.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба , првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Согласно чл.107 ст.1. од Законот за трговските друштва, со тужба може да се бара утврдување ништавност на упис – извршен врз основа на лажна исправа, ако во исправата врз основа на која што е извршен уписот се наведени невестинити податоци, ако исправата е потврдена или издадена во незаконито спроведена постапка, ако незаконито е спроведено дејствие за кое што податоците се запишуваат во трговскиот регистар или ако постојат други со Закон предвидени причини.

Согласно чл. 269 ст.1. од ЗОО, секој доверител чие побарување е стасано за исплата и без оглед кога настанало , може да го побива правното дејствие на својот должник што е преземено на штета на доверителите.

Согласно ст.2. од истиот член, се смета дека правното дејствие е преземено на штета на доверителите ако поради неговото извршување должникот нема достатно средства за исполнување на доверителовото побарување.

Согласно чл.270 ст.1. од истиот Закон, товарното располагање може да се побива ако во времето на располагањето должникот знаел или можел да знае дека со преземеното располагање им нанесува штета на своите доверители и ако на третото лице со кое или во чија корист е преземено правното дејствие тоа му било познато или можело да му биде познато.

Во конкретниот случај иако со налогот за извршување И.бр.333/03 од 26.03. 2007 год, издаден од извршителот ВЈ кој е примен од централниот регистар на Р. Македонија и од тужениот, е извршена заплена на уделот што го имал должникот на тужителот кај тужениот и е забрането да располага со тој удел, и покрај тоа, должникот дозволил да се изврши промена на сопственикот на уделот кај тужениот .

Апелационен суд Штип Тсж.бр.74/09 од 09.04.2009 год.

9. Согласно чл.289 ст.2 од Законот за трговски друштва (Сл. весник на РМ.бр.28/96) за акционер се смета секое лице кое е запишано во книгата на акции. Ако тој упис не е избришан трговското друштво е должно да изврши пријава и да го заведе во главната книга на акции при Централниот депозитар на хартии од вредност лицето кое е запишано во книгата на акции. Доколку Трговското друштво не го стори тоа, судот ќе пружи заштита на запишаното лице и со пресуда ќе го задолжи Трговското друштво да го пријави и запише акционерот во Трговскиот регистар.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека АД Ф од Делчево која е правен претходник на тужениот „ФК АД Делчево била опфатена со Законот за реструктурирање на дел од претпријатијата кои во своето работење искажуваат загуби. Согласно упатствата за спроведување на овој закон Банката за надворешна трговија Скопје пријавила побарување во износ од 1.940.400 ДМ. За пријавеното побарување е издадена потврда за

акции. На БНТ е издаден потврда за траен влог акции за реструктурирање, односно 19.404 обични акции со номинална вредност на една акција до 100 ДМ. Бидејќи побарувањето на БНТ било оспорено, таа против „Ф завела спор пред Основниот суд во Кочани и со решение Пс.бр.444/04 од 18.10.2000 година се утврдува дека тужбата е повлечена. Со решение на Основниот суд Скопје I Ст.бр.111/01 на БНТ е отворена стечајна постапка. На 29.09.1998 година е донесено решение за главна делба според кое износот од 1.998.750 ДМ во обични акции во АД„Ф. се отстапува на МБС со дисконт од 79,65% или во реален износ од 406.656 ДМ. За ова се издава и потврда за поседување на обични акции на тужителот од 22.11.1999 година во вредност од 12.575.520,00 денари.

Ваквата фактичка состојба утврдена од страна на првостепениот суд е со правилна примена на чл.8 од ЗПП, односно врз основа на совесна и грижлива оценка на секој доказ посебно и на сите докази заедно, како и врз основа на резултатите од целокупната постапка.

Неоснован е жалбениот навод за погрешна примена на материјалното право. Согласно чл.294 ст.1 т.3 од од Законот за трговските друштва (Сл. весник на РМ бр.28/96), сопствени акции може да се стекнат и како последица на универзална сукцесија или спојување. Согласно чл.289 ст.2 од истиот закон „за акционер во друштвото се смета секое лице кое е запишано во книгата на акции“ и согласно ст.3 од истиот член „ако друштвото изрази сомневање дека некое лице е без основа запишано во книгата на акциите, може да го избрише од уписот само ако пред тоа го извести и му даде рок за приговор. Ако лицето во поставениот рок истакне приговор, бришењето се одлага до конечността на одлуката“.

Имајќи ги во предвид погоре наведените одредби од Законот, како и содржината на потврдата бр.21 за поседување на обични акции издадена од правниот претходник на тужениот АД„Ф Делчево на 22.11.1999 година во која е наведено дека тужителот „МБ Скопје како имател на 4.067 обични акции со вредност во денари 12.575.552,00 денари, се легитимира како законски сопственик на овие обични акции, произлегува дека тужителот со судска одлука се стекнал со статусот сопственик. Имено, со решение за главна делба на Основниот суд Скопје I Скопје Ст.бр.111/01 од 29.09.1998 година односно со универзална сукцесија на стечајната маса на стечајниот должник Банка за надворешна трговија. Со извршениот упис во книгата на акции од 22.11.1999 година всушност тужителот станал акционер во АД Ф од Делчево. Бидејќи уписот во книгата на акции не е избришан и не е водена постапка за евентуално бришење, по наоѓање на овој суд правилно постапил првостепениот суд кога го уважил тужбеното барање на тужителот и одлучил како во изреката на обжалената пресуда.

Апелационен суд Штип ССЖ.бр.455/06 од 16.01.2007 год.
ВСС на РМ – Рев.бр.627/07 од 26.02.2009 год.

10. Содружничкиот однос на содружничкиот во ДОО како и функцијата управник на друштвото не можат да престанат ако не е исполнет некој од условите од чл.206 и чл.208 од ЗТД.

Од образложението:

Првостепениот суд го одбил тужбеното барање на тужителот со кое бара тужениот како содружник во истото трговско друштво да биде исклучен од ДОО, да му престане содружничкиот однос, а воедно и функцијата управител.

Првостепениот суд утврдил дека тужителот и тужениот како содружници се основачи на ДОО. Друштвото искористило кредит, а за кредитот во залог е ставен имот н друштвото, кој претходно како оснивачки влог е вложен од страна на тужениот. Поради невраќање на кредитот настанала реализација на хпотеката и заложиениот имот преминал во сопственост на хипотекарниот доверител.

Поднесената жалба на тужителот, второстепениот суд ја одбил како неоснована. Во образложение на причините судот наведува дека првостепениот суд правилно постапил кога го одбил тужбеното барање на тужителот, бидејќи не е утврдено постоење на ниту еден услов потребен за исклучување на содружник од друштвото предвидени во чл.206 и 208 од ЗТД.

Апелационен суд Штип - ГЖ.бр.1858/08

11. Во случај на продажба на недвижност по пат на јавно наддавање купувачот има право да ја прегледа недвижноста пред јавното наддавање, а по јавното наддавање и постигната продажба има обврска во рок од 15 дена да го извести продавачот за недостатокот што го открил кај недвижноста. Во спротивно купувачот го губи правото да истакнува приговори поради тој недостаток и да бара надомест на штета.

Од образложението:

Утврдено е дека спорниот деловен простор, кој е лоциран во Т.Ц. во Штип и се состои од продажен простор од 186 м.кв., магацин од 43 м.кв. и тераса од 78 м.кв. во 1978 година, бил продаден од страна на М. – Ш. на МК А. Подоцна овој деловен простор купувачот го заложил кај тужениот за обезбедување на кредит, по што бил склучен помеѓу тужениот и МК А. бил склучен договор за обезбедување на парично побарување со засновање на заложно право – хипотека, со нотарски акт Оду.бр.76/99 од 30.09.1999 год. На 29.10.2001 год. тужениот упатил писмен допис до нотар С.К. од Ш., со кој ја известил за пресметката на вредноста на деловниот простор кој треба да биде предмет на лицитација, по што од страна на нотарот е објавен оглас за продажба на предметниот деловен простор со површина од 307 м.кв., со почетна цена од 299.900 ДМ. Во огласот била дадена можност заинтересираните купувачи да го разгледаат деловниот простор пред одржување на наддавањето. На јавното наддавање закажано за 30.10.2001 год. се јавила тужителот како заинтересиран купувач кој по спроведеното јавно наддавање дал најповолна понуда и тоа во износ од 300.200 ДМ. По завршеното јавно наддавање нотарот доставил записник со битни елементи на договор за продажба во кој што најповолниот купувач односно тужителот се стекнал со право на сопственост на деловната просторија. Од како тужителот на ден

14.11.2001 год. ја уплатил купопродажната цена од страна на претседателот на УО на МК А. АД Ш. било упатено известување дека истиот ќе го предаде во владение деловниот простор што е пронајден на јавното наддавање. Тужителот од како влегол во во владение, преку лицето Р.П. извршил премер при што констатирал дека купил помала квадратура од 43,8 м.кв. од кол у платената односно по извршениот премер од страна на вештото лице утврдена била разлика во површината на продажниот простор за 38,49 м.кв. која би имала цена од 1.598.736 ден.

Врз основа на вака правилно утврдени решителни факти и по наоѓање на Врховниот суд на РМ правилно постапил второстепениот суд кога тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано.

согласно чл.269 и чл. 470 од ЗОО тужителот како купувач бил должен да го прегледа деловниот простор и доколку не можел на лесен начин да утврди дека површината на продажниот простор е помала, за тоа требал да го извести продавачот во рок од 8 дена сметано од денот кога го открил недостатокот. Неспорно е дека во конкретниот случај тужителот не го прегледал деловниот простор пред денот на јавното наддавање, а истиот го примил во владение на 14.11.2001 год. од сопственикот МК А.

Во случајов е неспорно дека помеѓу должникот МК А. и тужениот бил склучен договор за засновање на заложно право над спорната деловна просторија со својство на извршна исправа па бидејќи хипотекарниот должник задоцнил со исполнувањето на својата обврска, преку нотар, спроведена е продажба во согласност со чл.46 од Законот за договорна хипотека. За извршената продажба нотарот доставил записник со битни елементи на договор за продажба, кој записник претставува правен основ за стекнување право на сопственост. Со продажбата на предметниот деловен простор тужениот како доверител си го намирил побарувањето од хипотекарниот должник, а во спроведената постапка за продажба тужителот воопшто немал приговор и забелешки ниту за продажната цена ниту пак за површината на продажниот простор, а со оглед на тоа дека се работи за помала површина од 43 м.кв. очигледно е дека тужителот можел да ја воочи вака помалата површина и да постапи согласно напред наведените одредби од ЗОО. Истиот не постапил согласно овие одредби, а тужбата за долг ја поднел речиси по две години од како влегол во владение во предметниот деловен простор.

Апелационен суд Штип - ТСЖ.бр.31/2008 од 04.06.2008 година
Врховен суд на РМ – Рев.бр.1254/08 од 04.11.2009 год.

12. Договорот за отуѓување на градежно земјиште по пат на јавно наддавање е ништовен и не произведува правно дејство, ако со договорот е предвидено плаќање спротивно на критериумите содржани во објавата на отугување на градежно земјиште, а објавата пак била во согласност со ЗГЗ и Уредбата на Владата. Ова од причини што продажбата на градежно земјиште по пат на јавно наддавање – сопственост на РМ, се врши исклучиво според ЗГЗ, како специјален Закон и Уредба на Влада што го уредува тоа прашање, а не според ЗОО – како општ Закон.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека на ден 21.06.2002 година Министерство за транспорт и врски на РМ врз основа на чл.12 и 13 од Законот за градежно земјиште и уредбата за начинот и постапката на отуѓување, давањето под закуп и висината на посебните трошоци на постапката за отуѓувањето, давањето под закуп на градежно земјиште, сопственост на РМ, распишало објава за јавно наддавање на отуѓување на градежно земјиште за изградба на објекти за индустриска дејност во Општина С. Во објавата била наведени општите услови кои треба да ги исполнуваат правните и физичките лица за да имаат право на учество во јавното наддавање. Во т.10 од Објавата стои дека учесникот на јавното наддавање кој понудил најголема цена е должен во рок од 8 дена од приемот на писменото известување да уплати и надоместок на трошоци направени во постапката во висина од 2% од вкупно постигнатата цена за градежното земјиште. Во т.11 од Објавата стои дека учесниците во јавното наддавање кој понудил најголема цена, а во определениот рок од 15 дена не ги уплати средствата во т.10 на објавата, депозитот нема да му биде вратен, а градежното земјиште ќе се смета дека не е отуѓено. Во т.12 стои да по извршената уплата во согласност со т.10 од Објавата со понудувачот чија понуда е прифатена како најповолна Министерот за транспорт и врски склучува договор за отуѓување на градежното земјиште. Утврдил да во табела А градежно земјиште наменето за изградба на објекти за индустриска дејност (во т.5 од табелата) стои дека предмет на отуѓување на градежно земјиште по пат на јавно наддавање е Кп.бр.555 во КО С со површина од 9.020,00 м.кв. почетна цена на градежното земјиште 500,00 ден. вкупната почетна цена сума од 4.560.000,00 ден. како и депозит сумата од 456.000,00 ден. што треба да се уплати како услов за учество на јавното наддавање, како и тоа дека јавното наддавање со отварање на понудите ќе се одржи во просториите на подрачната единица на ден 3.07.2002 година со почеток во 13,00 часот. Комисијата за спроведување на постапката за јавно наддавање за отуѓување на градежно земјиште сопственост на РМ пред отпочнувањето на јавното наддавање составила листа на понудувачи во која утврдила дека за градежното земјиште сопственост на РМ од табелата А под реден број 5, како учесник за јавното наддавање се има пријавено само тужениот ДПТУ –ТС, преку зак. застапник ХБ од С во која листа на понудувачи било утврдено дека за учество на јавното наддавање тужениот имал уплатено депозит на образец ПП-50. Утврдил да Комисијата за спроведување на постапката за јавно наддавање за отуѓување на градежно земјиште сопственост на РМ, составила записник под бр.16-8095/22 од 3.07.2002 година за спроведено јавно наддавање по објавата од 21.06.2002 година и утврдила дека најповолен понудувач, за градежното земјиште во табела А под реден број 5 бил тужениот со понудена цена во висина од 500,00 ден. од м.кв, на кој записник бил донесен и заклучок со кој најповолниот понудувач се обврзал да во рок од 15 дена по добивањето на известувањето, утврдените средства да ги плати на Буџетот на РМ –Министерство за транспорт и врски –Скопје. Записникот со донесениот заклучок на истиот бил своерачно потпишан од Комисијата за спроведување на јавното наддавање и зак. застапник

на тужениот. Истиот ден Комисијата и писмено го известила тужениот дека е најповолен понудувач при јавното наддавање за отуѓување на градежното земјиште под бр.5 од објавата со понудена највисока цена од 500,00 ден. од 1м.кв. и во т.2 од известието го известила дека е должен во рок од 15 дена сметано од приемот на известието да ги уплати средствата за земјиштето и достави доказ за извршена упалта на средства во вкупен износ од 4.560.000,00 ден. согласно постигнатата крајна цена на јавното наддавање и дека во цената влегува и уплатениот депозит, како и да достави доказ за извршена уплата на средствата за надоместок на трошоците направени во постапката во висина од 2% од вкупно постигнатата цена односно 91.200,00 ден. Во т.3 од известието Комисијата го известува најповолниот понудувач- тужениот доколку во определениот рок од 15 дена од приемот на ова известие не ги уплати горе наведените средства ќе се смета дека градежното земјиште не е отуѓено а средствата од депозитот нема да бидат вратени. На крајот од известието постои табела од која се гледа дека од вкупно постигнатата цена 4.560.000,00 ден. на тужениот- најповолниот понудувач му се одбива уплатениот депозит сумата од 456.000,00 ден. а останува за уплата сумата од 4.195.200,00 ден. во која сума влегуваат и средствата за трошоци на постапката износот од 91.200,00 ден. Утврдил дека писменото известување било потпишано со своерачни потписи од претседателот на Комисијата за отуѓување, а во графата примил се имал потпишано Законски застапник на тужениот ХБ со своерачен потпис. На ден 19.07.2002 година помеѓу тужениот преставувано од ХБ од Срд една страна како купувач и тужителот застапуван од ЛБ од друга страна како отуѓувач, заклучен бил договор за отуѓување на градежно земјиште со јавно наддавање бр.16-8649/2 од 19.07.2002 година во кој предмет на договорот е отуѓување на градежно земјиште сопственост на РМ по пат на јавно наддавање кое преставува Кп.бр.555 во КО С со површина од 9.120 м.кв. за изградба на објекти за индустриска дејност на подрачјето на Општина С . Во чл.3 од договорот стои: „Купувачот како најповолен понудувач во текот на јавното наддавање одржано на 3.07.2002 година понудил највисока цена од 500,00 ден. по метар квадратен и дека во моментот на потпишувањето на договорот доставил доказ за уплатени 210.000,00 ден. што преставува 5% од вкупно утврдената цена за уплата врз основа на известување бр.16-8095/22 од 3.07.2002 година која изнесува 4.195.200,00 ден. а преостанатиот дел кој изнесува 3.985.200,00 ден. односно 65.363 Евра, по средниот курс на НБР на РМ на денот на плаќањето, ќе го плати до 19.07.2005 година на Буџетот на РМ Министерството за транспорт и врски Скопје...“ Во чл.6 од Договорот стои дека правото на сопственост се стекнува по целосната уплата на износот на паричните средства утврдени во чл.3 врз основа на овој договор со запишување на правото на сопственост во јавната книга за запишување на правата на недвижностите. Во чл.7 од договорот стои дека отуѓувачот ќе го предаде во владение градежното земјиште на купувачот по склучувањето на договорот, со записник потпишан од овластени преставници на двете договорни страни. Записникот преставувал составен дел на договорот. Утврдил да на ден 19.07.2002 година од страна на Министерството за транспорт и врски –Сектор за документирање и управување со градежно земјиште –Одделение за управување со градежно земјиште, во предметот била составена службена белешка на која службена белешка се има потпишано

раководител на Одделение РС дипл. правник а со која укажува на фактот дека договорот за отуѓување на градежно земјиште, истиот закон не предвидува склучување на договори за отуѓување на градежно земјиште со плаќање на надоместок на рати, туку истото е предвидено само при склучување на договори за трансформација. Владението на катастарската парцела предмет на договорот за отуѓување градежно земјиште со јавно наддавање не било предадено на тужениот, записник за предавање на владение нема, што значи договорот не бил реализиран. Тужениот цената за отуѓеното земјиште по пат на јавно наддавање предмет на тужбеното барање ја уплатил на ден 31.05.2005 година.

Вака утврдената фактичка состојба, по наоѓање на овој суд е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази во смисла на чл.8 од ЗПП. Жалителот во жалбата не изнесува нови докази и факти кои би можеле во негова полза да ја изменат веќе утврдената фактичка состојба од страна на првостепениот суд.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот за погрешна примена на материјалното право.

Согласно чл.95 од ЗОО: „договорот кој не е во согласност со уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго. Ако склучувањето на определен друг договор и е забрането само на едната страна, договорот ќе остане во сила ако во законот не е предвидено нешто друго за определени случаи, а страната што ја повредила законската забрана ќе ги поднесува соодветните последици.“

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно утврдил дека тужителот преку објава на Министерство за транспорт и врски на РМ на ден 21.06.2002 година врз основа на чл.12 и 13 од Законот за градежно земјиште и Уредбата за начинот и постапката на отуѓување, давањето под закуп и висината на посебните трошоци на постапката за отуѓувањето, давањето под закуп на градежно земјиште, сопственост на РМ, ги утврдил општите услови кои треба да ги исполнуваат правните и физичките лица за да имаат право на учество во јавното наддавање. Утврдил дека по спороведената постапка на јавно надавање каде тужениот бил и единствениот понудувач, тужителот претставуван од Министерство за транспорт и врски на РМ и тужениот ДПТУ „ТХ увоз-извоз дооел С склучиле договор за отуѓување на градежно земјиште со јавно наддавање бр.16-8649/2 од 19.07.2002 година на парцелата Кп.бр.555 во КО С со површина од 9.120 м.кв. за изградба на објекти за индустриска дејност на подрачјето на Општина С .

Судот утврдил дека купувачот-тужениот, во моментот на потпишувањето на договорот доставил доказ за уплатени 210.000,00 ден. односно 5% од вкупно утврдената цена која изнесува 4.195.200,00 ден. а преостанатиот дел кој изнесува 3.985.200,00 ден. ќе го плати до 19.07.2005 година кое нешто било предвидено со чл.3 од договорот. Судот утврдил дека купувачот-тужениот цената за отуѓеното земјиште по пат на јавно наддавање ја уплатил на ден 31.05.2005 година по поднесувањето на предметната тужба. Судот утврдил дека купувачот-тужениот не бил воведен во владение на предметната парцела, записник

за предавање на владение нема, односно договорот не бил реализиран. На вака утврдените факти првостепениот суд правилно одлучил кога утврдил дека утужениот договор за отуѓување на градежно земјиште е спротивен на одредбата од чл. 13 ст.4 од Законот за градежно земјиште-пречистен текст (Сл.весник на РМ бр.53/01;97/01;04/03) каде е предвидено дека: градежното земјиште во сопственост на РМ може да се отуѓи да се даде под концесија и под закуп. Начинот и постапката на отуѓувањето на земјиштето од став 1 на овој член преку јавно наддавање и со непосредна спогодба, давањето под закуп, висината на посебните трошоци на постапките за отуѓување и давање под закуп како и да висината на надоместокот ги пропишува Владата на РМ, како и е спротивен на одредбите од чл.4 до чл.11 на Уредбата (Сл.весник на РМ бр.79/01).

Утужениот договор за отуѓување на градежно земјиште предвидува намалување на обврските на купувачот-тужениот од наведената обврска за уплаќање на цената за отуѓеното градежно земјиште во рок од 15 дена од денот на одржаното надавање а кое нешто е предвидено со т.11 од објавата за јавно надавање. Со постоење на утврдениот факт што отуѓувачот - Министерство за транспорт и врски – Скопје со склучениот договор за отуѓување на градежно земјиште со јавно наддавање бр.16-8649/2 од 19.07.2002 година во чл.3 ст.2 од тој договор предвидел да остатокот од цената тужениот ја плати до 19.07.2005год а не во рок од 15 дена како што е предвидено во објавата за јавно надавање, произлегува заклучок дека утужениот договор е склучен спротивно на законот и како таков е ништавен.

Апелационен суд Штип ССЖ.бр.188/06 од 05.06.2006 год.
Врховен суд на РМ- Рев.бр.575/08 од 29.05.2008 год.

13. Обврската за плаќање на премија кај доброволно-каска осигурување застарува во рок од три години, согласно чл.369 ст.3 од ЗОО.

Образложение

Првостепениот и второстепениот суд со своите одлуки го задолжиле тужениот да му плати на тужителот долг на име неплатена премија за задолжително осигурување во сообраќајот, а тужбеното барање на тужителот за наплата на премија за каска осигурување е одбиено како неосновано, бидејќи според мислењето на овие судови правото да се бара присилна наплата на таквата премија застарува за една година. Во образложението на своите одлуки првостепениот и второстепениот суд се повикале на чл.5, 54 и 61 од Законот за осигурување како и на чл.369 ст.3 од ЗОО. Според овие судови во ваков случај треба да се примени одредбата од чл.968 од ЗОО според која рокот за застареност кај ваков вид на осигурување изнесува 1 година.

Одлучувајќи по поднесена ревизија Врховниот суд на Р. Македонија констатирал дека првостепениот и второстепениот суд погрешно го примениле материјалното право. По наоѓање на Врховниот

суд на Р. Македонија во конкретниот случај се работи за обврска – неплатена премија врз основа на склучен договор за осигурување. Во кој случај по однос на застареноста се применува одредбата од чл.369 од ЗОО, во која се определени роковите за застареност кај договорите за осигурување, и не треба да се прави разлика дали се работи за задолжително или доброволно (каска) осигурување. Ст.3 од погоре наведениот член предвидува дека побарувањата на осигурителот од договорот за осигурување застаруваат за 3 години, па согласно тоа Врховниот суд на РМ смета дека побарувањето кое се однесува на ф-рите за неплатена премија за доброволно (каска) осигурување не е застарено со протекот на една (1) година од стасаноста на премијата, туку во рок од 3 (три) години.

Врховен суд Рев.бр.382/08 од 14.7.2010 год. и Апелационен суд Штип ССЖ бр.299/07 од 04.7.2007 год.

14. Рокот не преставува суштествен елемент на договорот поради кој тужителот би можел да бара раскинување на истиот, а во согласност со одредбите од чл.113 и чл. 114 од Законот за облигациони односи (Сл.весник на РМ бр. 18/01).

Образложение

Првостепениот суд го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот со кое барал договорот за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба за изградба на деловен центар на Кп.бр.555 во површина од 10.655 мкв во КО Струмица, склучен на ден 22.02.2002 година помеѓу тужителот од една страна како отуѓувач и тужениот од друга страна како купувач, солемнизиран кај нотар КК од Струмица под Оду бр.22/2, да се раскине и истиот да не произведува правно дејство. Како причина за одбивањето на тужбеното барање е наведено дека со договорот за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба, склучен помеѓу тужителот и тужениот на ден 22.02.2002 година, а солемнизиран под Оду.бр.22/2 била предвидена изградба на деловен центар од страна на тужениот на спорната парцела Кп.бр.555 и тоа како што било наведено во чл.6 од Договорот, тужениот како купувач се обврзал да започне со изградбата на објектот во рок од 6 месеци по нотарската заверка на договорот. При состојба кога со ДУП на спорната парцела била предвидена изградба на објект од стопанска дејност, а според ГУП биле предвидени објекти од комерцијална дејност, што пак соодвествувало со горенаведениот договор, од страна на тужениот биле превземени дејствија за усогласување на Деталниот со Генералниот урбанистички план, а се со цел исполнување на договорните обврски да се започне со изградба на деловен центар како објект од комерцијален карактер. Првостепениот суд заклучил дека на страна на тужениот не постои вина поради тоа што не започнал со изградбата на објектот во предвидениот рок., со оглед на фактот дека на ден 22.07.2002 година поднел барање до надлежните органи, со кое иницирал постапка за измена на ДУП.

Апелационен суд Штип со пресуда бр. 333/03, жалбите на тужителот и замешувачот на страна на тужителот ги одби како неосновани, а пресудата на првостепениот суд ја потврди.

Против второстепената пресуда ревизија изјавиле тужителот и замешувачот на страна на тужителот, кој Врховниот суд ги има одбиено како неосновани поради следнава причина:

Пониските судови според мислење на Врховниот суд правилно во случајов го примениле материјалното право имајќи го во предвид горенаведеното. Имено, во ситуација кога на ден 22.07.2002 година тужениот има поднесено барање до надлежните органи, со кое иницирал постапка за измена на ДУП, а која постапка сеуште не била завршена од страна на надлежните органи, во таков случај рокот не може да преставува суштествен елемент на договорот поради кој тужителот би можел да бара раскинување на склучениот договор за отуѓување на градежно земјиште, а во согласност со одредбите од чл. 113 и 114 од ЗОО.

Врховен суд на РМ Рев.бр.610/09 од 14.04.2010 год. Апелационен суд Штип Тсж.бр.302/08 од 17.12.2008 год.

15. Ако солидарната обврска е склучена во исклучив интерес на еден солидарен должник, тој е должен да му го надомести целиот износ на обврската на содолжникот кој го намирил доверителот.

Образложение

Основниот суд во Штип со пресуда ТС.бр.222/08 од 02.02.2008 година тужбеното барање на тужителот да се задолжи тужениот да му плати на име регрес износ од 22.000.000,00 ден. го одбил како неосновано.

Ваквата пресуда ја има потврдено Апелационен суд Штип со пресуда Тсж.бр.111/09 од 01.01.2009 година.

Против второстепената одлука, ревизија има изјавено тужителот.

Во постапката по предметот од изведените докази меѓу другото пониските судови утврдиле дека на 08.01.2004 година помеѓу “М Банка“ како заложен доверител, тужениот како должник-заложен должник и “З“ АД од Пробиштип, тужителот и физичкото лице Б. А. како заложни должници бил склучен договор бр.09-9999 од 09.09.2004 година за одобрување на рамковен револвинг кредит-лимит врз основа на договорен залог над недвижни и подвижни предмети, со кои банката му одобрила на тужениот износ од 500.000 евра во денарска противвредност, во висина на кој, ќе му одобрува кредит, ќе отвара акредитиви, ќе издава гаранции и ќе прифаќа пристапување кон долг и превземање на долг под услови предвидени во наведениот договор. Врз основа на ова, тужениот се согласил да се востанови договорен регистриран залог на предмети негова сопственост како и регистриран залог врз обични акции. Од причина што долгуваниот износ на име главен долг со камата не му бил вратен на доверителот “М Банка“ со налог за забрана издаден од извршител е ставена забрана за располагање и оптоварување на 15.000 обични акции меѓу кои 6.000 обични акции во сопственост на сега тужителот.

Погрешна е констатацијата на пониските судови кога го одбиле тужбеното барање на тужителот сметајќи дека тужителот како заложен должник нема право на регрес на износот кој бил добиен од продажбата на заложените акции кои тужителот ги поседувал кај тужениот. Пониските судови прифатиле дека се работело за деллива обврска, па од тужителот како содолжник со тужениот бил наплатен само оној дел од обврската кој тој го превзел со склучениот револвинг кредит.

Според наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија погрешен е заклучокот на пониските судови во однос на тоа дека тужителот како заложен должник во конкретниот случај нема право на регрес. Во случајот, станува збор за облигационен однос во кој тужителот и тужениот се солидарни должници спрема доверителот “М Банка“ при што се работи за однапред договорена обврска на тужителот во својство на заложен должник да гарантира за обврските на тужениот како должник. Од содржината на склучениот договор бр.09-9999 од 09.09.2004 година јасно произлегува дека Банката му одобрила рамковен револвинг кредит на сега тужениот во износ од 500.000 евра, односно дека договорот е склучен во интерес и за потребите на тужениот. Основано е барањето на тужителот во висина на износот кој е добиен од продажбата на акциите во сопственост на тужителот кои биле заложени во корист на тужениот, а заради обезбедување на побарувањето на Банката како доверител. Имајќи ја во предвид горе наведената законска одредба, како и фактот дека дел од обврската на тужениот спрема доверителот е исплатена со продажбата на акциите сопственост на тужителот, кои и согласно договорот за пристапување кон долг, превзел обврска како солидарен должник (емец-платец) во висина од 50% од износот на кредитот, тужителот има право да бара од тужениот да му го надомести она што му било исплатено на доверителот.

Врховен суд на РМ Рев.бр.884/09 од 16.06.2010 год. и Апелационен суд Штип Тсж.бр.120/09 од 20.05.2009 год.

16. Градежно земјиште може да се отуѓи со склучување на непосредна спогодба, согласно чл. 12 ст.1 алинеја 8 од Уредбата за начинот и постапката на отуѓување, давање под закуп и висината на посебните трошоци на постапката за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија, бидејќи предмет на договорот е изградба на деловен објект по предлог на правно лице во мешовита сопственост, врз основа на инвестициона програма, со согласност на Владата на Република Македонија.

Образложение

Основен суд Струмица со пресуда ПСС.бр. 111/08 од 28.10.2008 година го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот да се утврди дека договорот за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба, склучен помеѓу првотужениот Република Македонија како продавач и второтужениот ДТУ “Х“ од Скопје, за отуѓување на градежно земјиште сопственост на РМ во површина од 5000 м² по единечна цена од 250 денари за метар квадратен,

солемнизиран под ОДУ.бр. 222/06, е апсолутно ништовен и не произведува правно дејство од денот на неговото склучување.

Ваквата одлука е потврдена со пресуда на Апелационен суд Штип, ТСЖ.бр. 333/08 од 22.10.2008 година.

По наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија правилен е заклучокот на пониските судови дека горе наведениот договор е во согласност со Уставот, Законот за градежно земјиште и со Уредбата за начинот и постапката за отуѓување, давање под закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија.

Неспорно е утврдено дека овој договор е склучен на ден 10.06.2006 година, уредно заверен и потпишан од странките, а купувачот ја платил во целост купопродажната цена и данокот на промет по што истиот е солемнизиран. Пред склучување на договорот Владата на РМ со одлука го одзела корисничкото право на предметното градежно земјиште од корисникот АДМС ЗИК “З”. Потоа согласност има дадено и Министерството за транспорт и врски да се пристапи кон склучување на договорот за отуѓување на градежното земјиште.

При состојба кога предметната градежна парцела пред отуѓувањето во Имотен лист била запишана како сопственост на Република Македонија, истата согласно чл. 13 ст.1 од Законот за градежно земјиште може да биде предмет на купопродажба, да се даде под концесија или под закуп. Ова градежно земјиште се отуѓува и дава под закуп со јавно надавање и непосредна спогодба, а начинот и постапката за неговото отуѓување ги пропишува Владата на РМ. Во текот на постапката утврдено е дека во постојниот детален урбанистички план, на предметната градежна парцела била предвидена изградба на стопански објект, меѓутоа со генералниот план била предвидена изградба на објект со комерцијална дејност. По склучување на договорот тужениот се обратил до надлежниот сектор за урбанизам и комунални дејности за измена на ДУП за блокот во кој се наоѓа локацијата на тужениот, со барање на истото да се предвиди објект од комерцијален карактер, со што ДУП ќе се усогласи со ГУП на град С.

Врховен суд на РМ Рев.бр. 510/09 од од 14.04.2010 год и Апелационен суд Штип Тсж.бр.403/08 од 25.12.2008.

17. Не постои штетно дејство или противправност во однесување, а со тоа и одговорност за штета, кога лицето емитувало музичка програма без да склучи договор со ЗАМП, бидејќи со одлука на Уставниот суд е запрен од извршување Правилникот со кој е утврдено плаќање на надомест и без да е склучен договор, а со Законот за авторски права и сродни права таква обврска не е утврдена.

Образложение

Основен суд Штип со одделение во Пробиштип» со пресуда «Тс.386/09» од 04.10.2010 година, тужбеното барање на тужителот, да се задолжи тужениот, да му плати на тужителот на име надомест на штета за користење на авторски музички дела вкупен износ од 936.514,00 денари од кои за 2007 година износ од 473.478,00 денари и за 2008

година износ од 463.036,00 денари, со камата согласно ЗВСЗК сметано од денот на поднесувањето на тужбата до конечната исплата, како и барањето за трошоци во постапката, го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да му ги надомести трошоците во постапката на тужениот во износ од 20.540,00 денари во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Барањето на тужениот за трошоци во постапката за разликата од досудените 20.540,00 денари до бараните 24.440,00 денари во износ од 3.900,00 денари, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи по наоѓање на овој суд изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти кои не противречат на изведените докази, а од кои се раководел судот при одлучувањето, поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Жалбениот навод на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба овој суд го смета за неоснован, бидејќи од изведените и правилно ценети докази во текот на доказната постапка првостепениот суд утврдил правилна и целосна фактичка состојба во предметниот спор. Во фактичката состојба првостепениот суд утврдил дека тужителот е З. за к. остварување на авторското право на несценски музички дела во РМ. Тужениот вршел радиодифузна дејност и јавно соопштувал музички несценски дела. Со писмено известување бр.294-2-03 од 19.06.2008 година тужителот на тужениот му доставил договор за јавно соопштување по пат на радио на музички несценски дела, со кој договор се утврдувала висината и начинот на наплата на авторскиот надомест за јавно соопштување по пат на радио на сите музички и несценски дела (мали права). Овој понуден договор тужениот не го потпишал. Судот утврдил дека вкупните приходи на тужениот од основната дејност во 2007 година изнесувале 15.782.601,00 денари, а во 2008 година изнесувале 15.434.541,00 денар.

На вака правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Согласно чл.146 ст.1 од Законот за измени и дополнување на Законот за авторски права и сродни права (Сл.весник на РМ бр.4/2005) е предвидено:“надоместоците за користење на делата првенствено се утврдуваат со договор меѓу Здружение за колективно остварување и

националниот радио дифузен сервис, како и со договор меѓу Здружение за колективно остварување и соодветно здружение на корисниците, односно нивната комора. Согласно ст.2 од истиот член е предвидено:“доколку надоместот не е определен согласно со ст.1 на овој член тој се плаќа согласно со Правилникот за користење на авторските дела со тарифата за висина на надоместоците на Здружението за колективно остварување, на кој согласност става министерството за култура. Согласно ст.5 од истиот член е предвидено:“ до склучување на договорот од ст.1 на овој член се пресметува и се наплаќа авторски надомест во аконтативен износ, пресметан под услов, начин и висина определена во Правилникот со тарифа.

Согласно чл.146 - б од истиот закон е предвидено:“доколку користењето на авторското дело е нужно за вршење на дејноста на корисникот на начин што дејноста на корисникот зависи од користењето на делата, како во случај на радиодифузно користење, концертните, танчерските и другите користења, висината на надоместот во Правилникот со тарифата се определува, по правило во процентот приходот односно добивката која што корисникот ја остварувал со користење на авторското дело.

Согласно чл.8 од Правилникот со тарифа за користење авторски музички дела(С.весник бр.31/07 и бр.70/08) е предвидено:“висината на надоместот доколку користењето на делата е нужно за вршење на дејноста на корисникот на начин што дејноста на корисникот зависи од користењето на делата, како што е случај кај радиодифузното користење се определува по правило во процент од приходот, а според тарифниот број 30 ст.2 од Правилникот со тарифата во кој е предвидено:“ за телевизиските програми на национално ниво авторски надомест плаќаат доколку со договор не е поинаку утврдено месечно и тоа: во висина од 3% од вкупниот месечен приход.

Со решение У.бр.135/08 на Уставниот суд на РМ од 24.12.2008 година се поведува постапка за оценување на уставноста и законитоста на чл.8 и тарифен број 30 ст.2 од Правилникот за тарифа за користење на авторски музички дела (Сл.весник на РМ бр.31/07 и бр.70/2008) и се запира извршувањето на поединечните акти или дејствија што се превземени врз основа на одредбите од Правилникот означени во т.1 од ова решение.

Согласно чл.141 ст.1 од ЗОО е предвидено:“тој што со вина ќе му причини штета на друг, должен е да ја надомести. Согласно ст.3 од истиот член е предвидено:“штета без оглед на вина се одговара и во други случаи предвидени со закон.“

Согласно чл.182 ст.1 од ЗАПСП е предвидено:“лице чии права според овој закон се повредени може да бара заштита на правата и надомест на штета.“

Во конкретниот случај овој суд смета дека не се исполнети предвидените законски претпоставки за настанување одговорност за штета на страната на тужениот, а поради следните причини:

Во предметниот спор неспорен е фактот дека тужителот и тужениот немаат склучено договор за јавно соопштување по пат на радио на музички несценските дела, со кој договор се утврдува висината и начинот на наплата и авторскиот надомест за јавно соопштување по пат на радио на сите музички и сценски дела (мали права). Исто така, неспорен е фактот дека со решение У.бр.35/08 на Уставниот суд на РМ

од 24.12.2008 година е поведена постапка за оценување на уставноста и законитоста на чл.8 и тарифен број 30 ст.2 од Правилникот со тарифа за користење на авторски музички дела (Сл.весник на Р.М бр.31/2007 и 70/2008), и се запира извршувањето на поединечните акти или дејствија што се превземени врз основа на чл.8 и тарифен број 30 ст.2 од Правилникот.

Како спорен факт останува дали на страната на тужениот постои одговорност за штета поради користење на авторски музички дела и неплаќањето на авторски надомес во ситуација кога тужителот и тужениот немаат склучено договор за утврдување надоместок за користење на авторските дела, и во ситуација кога со решение на Уставниот суд се поведува постапка за оценување на уставноста и законитоста од чл.8 и тарифен број 30 ст.2 од Правилникот со тарифа за користење на авторски музички дела, а се запира извршувањето на поединечните акти или дејствија што се преземени врз основа на одредбите од Правилникот означени во т.1 од ова решение.

Жалителот во изјавената жалба истакнува дека тужениот како корисник на музичките дела врши недозволено и незаконско радиодифузно емитување на авторски дела без обврска кон истиот за наплата на авторски надомест а кое нешто било во спротивност со ЗАПСП, и со тоа им нанесува штета на авторите-носителите на авторското право.

Имајќи ги во предвид претходно изнесените факти и цитирани законски одредби овој суд смета дека не постои одговорност за штета на страната на тужениот, бидејќи во конкретниот случај не постои штетно дејствие преземено од страна на тужениот, а кое нешто е неопходен услов за настанување на одговорност за штета, а поради следните причини:

Неспорно е дека тужителот и тужениот немаат склучено договор со кој се определува надоместот за користење односно емитување на музички дела поради што неможат да се применат одредбите од ЗОО за договорна одговорност за штета.

По наоѓање на овој суд неможат да се применат и одредбите од чл.141 ст.3 од ЗОО за одговорност од штета без оглед на вината во случаи предвидени со закон, а на кој се повикува тужителот-жалителот, од причини што од страна на Уставниот суд е поведена постапка за оценување на уставноста и законитоста од чл.8 и тарифен број 30 ст.2 од П. со тарифа за користење на авторски музички дела и се запира извршувањето на поединечните акти или дејствија што се преземени врз основа на одредбите од овој П., а од друга страна во ниту една одредба од Законот за авторски права и сродните права не е пропишана забрана за користење односно емитување на музичките авторски дела во ситуација кога не е склучен договор за утврдување на надоместокот помеѓу тужителот и тужениот кое право согласно законските одредби исклучиво му припаѓа на авторот, па така по наоѓање на овој суд во конкретниот спор не постои било каква противправност во преземаните дејствија од страна на тужениот за да можат истите да се квалификуваат како штетно дејствие и да доведат до примена на одредбите за одговорност за причинета штета од чл.141 ст.3 од ЗОО.

Овој суд го имаше во предвид и изведениот доказ одлука бр.429-2-0201 од 29.01.2009 година донесена од страна на Собранието на здружението за заштита на авторски музички права-ЗАМП од С. со која се забранува радиодифузно емитување на музички дела кои што ги застапува ЗАМП, а согласно решението за дозвола за колективно

остварување на авторското право на несценски музички дела бр.07-1733/19 од 26.01.1998 година издадена од страна на министерството за култура на РМ, а објавено во Сл.весник на РМ бр.78/99, но увидот во истата се констатира дека одлуката е донесена на ден 29.01.2009 година, а додека барањето на тужителот за надомест на штета се однесува за периодот од 2007 и 2008 година, па по наоѓање на овој суд вака донесената одлука е ирелевантна по конкретниот спор и истата не може да има ретроактивно, односно повратно дејствие.

Од погоренаведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Тсж.бр.288/10 од 04.10.2010 год. и Врховен суд на РМ Рев.бр.1509/10 од 22.06.2011 год.

18. Поднесената пријава за различно право во стечајна постапка по одржувањето на извештајното рочиште е ненавремена, без оглед на тоа што доверителот веќе поднел навремена таква пријава со која бил опфатен друг имот над кој имало засновано заложно право.

Образложение

«Основен суд Кочани» со пресуда «Пс.259/05» од 09.12.2009 година, тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди спрема тужениот дека тужителот има парично побарување по однос на камати по договори бр.0202-1328/1 од 31.12.1998 година, договор бр.0202-90/1 од 29.01.1999 година и кредити од примарна емисија НБРМ по договор бр.43/93 од 18.06.1993 година во вкупен износ од 39.827.230,50 денари со затезна камата од 05.10.2005 година до исплатата, како и да се утврди дека тужителот има различно право врз основа на решение Р.бр.6/99 и ИНО бр.1/99 од 25.02.1999 година на Основен суд Берово на недвижниот имот згради соспственост на тужениот и тоа стар магацин, откупен магацин, хала за манипулација-ферам завод, управна зграда, магацин, продавница, рибник, магацин-рибник кои се наоѓаат во КО П. согласно списокот на објектите изготвен од Агенцијата на РМ за трансформација на претпријатија со општествен капитал, го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да им ги надомести трошоците во постапката на тужениот во износ од 41.240,00 денари и на замешувачот РМ во износ од 46.800,00 денари, се во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд при донесување на побиваната пресуда да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП. По мислење на овој суд изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива. Во побиваната пресуда се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да погрешно и нецелосно ја утврдил фактичката состојба.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужителот С.б. АД С. и тужениот АД Ј.п. П. во стечај на ден 31.12.1998 година потпишале договор бр.0202-1328/1 за консолидација на обврските по користени кредити на износ од 19.746.277,00 денари, со рок на враќање од 3 години, а отплатата да се врши во еднакви месечни рати почнувајќи од 31.08.1999 година со камата по стапка предвидена со одлука за каматни стапки на банката. Тужениот не ги отплаќал месечните рати по кредитот. Тужениот му должи на тужителот по однос на редовна камата износ од 6.277.576,00 денари, по интеркаларна камата износ од 1.798.886,00 денари и законска затезна камата износ од 20.731.858,00 денари или вкупен износ од 28.808.320,00 денари. Тужителот со тужениот на 29.01.1999 година потпишал договор бр.0202-90/1 за кредит за откуп на тутун во износ од 10.000.000,00 денари со рок на враќање од 1 година, каматата да се плаќа месечно и со денот на отплатата, а главницата да се врати во целост по 1 година од користењето на кредитот и каматата се пресметува по стапка предвидена со одлука за каматни стапки на банката и договорот ќе се применува од 01.02.1999 година и тужениот се обрзал да плаќа затезна камата доколку не го врати долгот во определениот рок. Тужениот не ја плаќал редовно каматата, ниту ја платил главницата и редовната камата изнесува 1.815.000,00 денари и законска затезна камата во износ од 13.702.000,00 денари или вкупен износ од 15.517.000,00 денари. На ден 18.06.1993 година помеѓу странките е склучен договор бр.43/93 за долгорочен кредит од примарна емисија и тужителот ги претвора на тужениот краткорочните кредити од примарна емисија во долгорочен кредит во вкупен износ од 1.366.440,00 денари со отплата на првата рата на 15.06.2003 година и тужениот се обврзува да плаќа на име провизија на долгорочен кредит со стапка од 2,5 промили годишно односно за 13 години обврската на тужениот изнесува 444.093,00 денари. Тужениот не ги плаќал ниту полугодишните рати и му е пресметана затезна камата во износ од 148.218,00 денари. По основ на договор за претварање на краткорочните кредити од примарната емисија во долгорочен кредит износ од 468.473,00 денари. Вкупната обврска на тужениот кон тужителот за пресметани камати изнесувала 45.386.104,00 денари. Тужениот платил дел од каматите и тоа во вкупен износ од 5.558.837,50 денари. Останале неплатени камати и тоа до договорот бр.0202-1328/1 по пресметана редовна камата износ од 4.471.374,00 денари и затезна камата во износ од 20.731.858,00 денари или вкупно камати за плаќање по договор бр.0202-90/1 за

редовна камата тужениот останал да му должи износ од 287.000,00 денари и за затезна камата износ од 13.702.000,00 денари или вкупно 13.989.000,00 денари. По основ на договорот бр.43/93 тужениот му должи на тужителот за плаќање провизија износ од 18.307,50 денари и затезна камата износ од 148.218,00 денари или вкупно 166.525,50 денари и по основ на договор за претварање на краткорочни кредити од примарната емисија во долгорочен кредит на износ од 1.972.510,00 денари вкупно провизија за плаќање износ од 468.473,00 денари. Тужениот му должи на тужителот на име неплатени камати вкупен износ од 39.827.230,50 денари. Со решение Ст.бр.82/2004 од 11.07.2005 година на Основен суд Кочани е отворена стечајна постапка над тужениот. Во Сл.весник на РМ бр.59 од 23.07.2005 година е објавено дека се закажува Собрание на доверители на кое врз основа на извештајот на стечајниот управник доверителите ќе одлучуваат за понатамошниот тек на постапката (извештајно рочиште) на ден 12.09.2005 година. Со решение Ст.бр.82/2004 од 12.09.2005 година е констатирано дека Собранието на доверителите на тужениот, на извештајното рочиште одржано на ден 12.09.2005 година одлучиле деловниот потфат (претиријатието) на должникот да биде затворен и ликвидиран, со тоа што да бидат завршени сите започнати работи по повеќе склучените договори се до моментот на продажбата на имотот на должникот. Тужителот до стечајниот управник на тужениот на ден 30.09.2005 година поднел пријава на побарување. Со решение на Основен суд во Берово Р.бр.6/99, ИНО.бр.1/99 од 25.02.1999 година се определува укнижување-упис на заложно право интабулација од прв ред на недвижниот имот на должникот АД Ј.п. П. која се состела од недвижен имот кој е наведен во тоа решение. Утврдил дека недвижниот имот бил заверен во поседовен лист бр.803 за КО П. за обезбедување на парично побарување на доверителот С.Б. АД Филијала Б. во вкупен износ од 30.000.000,00 денари и во интабулациона книга да се запише извршливоста на побарувањето. Според прегледот на недвижниот имот - објекти предмет на трансформација Ј. П. и мислење за извештај за проценка на вредноста на претпријатието изготвени од Агенцијата на РМ за трансформација на претпријатија со општествен капитал е наведен недвижен имот и тоа стар магацин, откупен магацин, хала за манипулација-ферам завод, управна зграда, магацин, продавница, рибник и магацин-рибник кои се наоѓаат во КО П. и за кои нема доказ за сопственост. Основен суд Берово со И.бр.481/02 од 11.09.2003 донел заклучок со кој се пристапува кон определување вредност на недвижниот имот. Агенцијата на РМ за приватизација доставила мислење за извештај за проценка на вредноста на тужениот. Основниот суд Берово донел решение за извршување И.бр.481/02 од 13.09.2002 година врз основа на решение Р.бр.6/99 од 25.02.2009 година така што се одредува извршување на имот на тужениот заверен во Пл.бр.803 за КО П. Со решение Гж.бр.2269/02 од 27.01.2003 година на Апелационен суд Штип решението на Основен суд Берово И.бр.481/02 од 13.09.2002 година е потврдено. Во поседовниот лист бр.803 за КО П. имотот е заведен на име РМ корисник АД Ј.п. П. а додека објектите изградени на имотот се сопственост на тужениот. Со решение Ст.бр.82/2004 година од 11.07.2005 година на Основен суд Кочани е отворена стечајна постапка над тужениот. Тужителот С.б. АД С. поднел тужба на 05.10.2005 година.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба правилно првостепениот суд го применил и материјалното право.

Согласно чл.188 ст.1, 2 и 4 од Законот за стечај е предвидено „На испитното (верификационо) рочиште ќе се испитуваат и утврдуваат и побарувањата што биле пријавени по истекот на рокот определен за пријавување на побарувањата. Меѓутоа, ако стечајниот управник или доверителот во стечајната постапка приговореле на испитувањето и утврдувањето на тие побарувања или ако побарувањето е пријавено по завршување на испитното рочиште, стечајниот совет или ќе свика посебно дополнително испитно (верификационо) рочиште или ќе нареди испитувањето и утврдувањето на побарувањата да се изврши во писмена постапка, но во двата случаи трошоците ќе ги сноси лицето кое задоцнило со пријавувањето на своето побарување. Одредбите од овој став соодветно се применуваат и на подоцнежните измени на пријавените побарувања. Ако стечајниот совет побарал од пониско рангираните доверители да ги пријават побарувањата за кои се води парница или друга постапка и ако периодот меѓу денот на кој истекува рокот определен за пријавување на овие побарувања и денот определен за одржување на испитното рочиште е помал од 8 дена стечајниот совет или ќе свика посебно дополнително испитно (верификационо) рочиште или ќе нареди верификација во писмена форма. Трошоците за овие дополнителни постапки ќе бидат намарени од имотот што влегува во стечајната маса. Подоцнежните пријави на побарувањата ќе бидат испитувани и утврдувани како што е предвидено во ставовите 1 и 2 од овој член, само ако пристигнале кај стечајниот управник до одржувањето на извештајното рочиште.“

Од изведените докази правилно првостепениот суд утврдил дека со решение Ст.бр.82/2004 од 11.07.2005 година на првостепениот суд дека е отворена стечајна постапка над тужениот и дека бил објавен оглас во Службен весник на РМ бр.59 од 23.07.2005 година со кој што се повикуваат сите доверители своите различни права на подвижните предмети и правата на должникот како и различните права на недвижностите на должникот што не се запишани во јавните книги и различните права на недвижностите што се запишани во јавните книги да ги пријават во рок од 15 дена сметано од објавувањето на огласот. Правилно првостепениот суд утврдил дека со решение Ст.бр.82/04 од 12.09.2005 година на првостепениот суд било констатирано дека Собранието на доверителите на тужениот, на извештајното рочиште одржано на ден 12.09.2005 година одлучиле деловниот потфат (претпријатие) на тужениот да биде затворен. Исто така, правилно првостепениот суд утврдил дека тужителот пријавата за побарувањето према тужениот ја поднел на ден 30.09.2005 година. Правилно првостепениот суд утврдил дека во решението Р.бр.6/99 и ИНО бр.1/99 од 25.02.1999 година на Основниот суд во Берово било определено укнижување-упис на заложно право на недвижен имот и тоа земјиште без притоа да бидат наведени објектите а на тоа и земјиштето кои се предмет на тужбеното барање. Правилно првостепениот суд утврдил дека во поседовниот лист бр.803 имотот бил заведен на Република Македонија - корисник АД Ј. П. и дека во истиот не се наведени објектите предмет на тужбеното барање туку само земјиште. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно одлучил како во изреката на побиваната одлука бидејќи од изведените докази правилно утврдил дека Собранието

на доверителите на тужениот, одржал извештајно рочиште на ден 12.09.2005 година каде што одлучиле деловниот потфат на тужениот како должник да биде затворен а тужителот пријавата на побарувањето бр.0306-338 ја доставил до стечајниот управник на ден 30.09.2005 година што значи после одржаното извештајно рочиште а тоа значи дека пријавата ја поднел неблагоприятно. Исто така, правилно првостепениот суд утврдил дека тужителот нема различно право врз основа на решението Р.бр.6/99 и Р.бр.1/99 од 25.02.1999 година на Основен суд Берово на недвижниот имот кој е предмет на тужбеното барање од причини што од изведените докази првостепениот суд правилно утврдил дека залогот се однесува на недвижниот имот кој е заведен во поседовен лист Пл.бр.803 за КО П. а кој се состои во земјиште што значи дека зградите на кои тужителот бара различно право не биле предмет на залогата.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот дека поднел благовремена пријава во Основен суд Штип и дека истата требало да се земе во предвид дека е благовремена и во отворената стечајна постапка која се водела пред Основен суд Кочани, меѓутоа таквиот жалбен навод овој суд не го прифати од причини што стечајната постапка која е водена во Основен суд Кочани е посебна постапка и дека во истата постапка тужителот бил должен да го пријави своето побарување и фактички од денот на поднесувањето на пријавата се цени благовременоста или неблагоприятноста на истата пријава. Исто така, неоснован е и жалбениот навод на жалителот дека истиот има различно право на недвижниот имот предмет на тужбеното барање а врз основа на решение Р.бр.6/99 и ИНО бр.1/99 од 25.02.1999 година на Основен суд Берово од причини што во горенаведеното решение не се наведени зградите кои се предмет на тужбеното барање туку само земјиште па според тоа тужителот нема различно право на овој недвижен имот.

Овој суд ги имаше во предвид и останатите жалбени наводи на жалителот, меѓутоа од причини што првостепениот суд дал образложени причини за истите за кои во потполност се согласува и овој суд и од причини што истите не можат да предизвикат поинакво одлучување ги одби како неосновани.

Согласно чл.160 од ЗПП овој суд го задолжи тужителот на тужениот да му плати дополнителни трошоци за одговор на жалбата во износ од 7.020,00 денари.

Од погоренаведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Тсж.бр.65/10 од 01.03.2010 год. и Врховен суд на РМ Рев.бр.708/10 од 21.04.2011 год.

19. Фактот што друштвото должник со дел од својот имот основал нов субјект, сам за себе не е доволен факт и причина содружникот на друштвото должник да одговара за обврските на друштвото спрема неговите доверители.

Образложение

Основен суд Струмица со пресудата П.675/06 од 25.02.2009 година, тужбеното барање на тужителот ДТ М. М. ДОО Скопје со кое барал да се задолжат тужените Б. Д. од с.Турново и В. В. од Струмица, солидарно да му на тужителот платат на име надомест на штета износ од 738.774,50 денари, со камата на оваа сума по законот сметано од денот на пресудувањето па до конечната исплата, како и да се утврди дека со исплатата на износот од 738.774,50 денари на име претрпена штета на тужителот престанува обврската на ДПТУ „В. М.“ ДООЕЛ Струмица спрема тужителот по пресудата П/С.бр.73/03 од 22.09.2003 година на Основен суд Струмица, како и дека престанува извршувањето на таа пресуда по извршно решение И.бр.6804/03 од 17.11.2003 година на Основен суд Струмица, како и да се задолжат тужените солидарно да му ги на тужителот надоместат трошковите по постапката на делото во висина од 148.490,00 денари, го одбил во целост како неосновано.

Го задолжил тужителот да им ги на тужените надомести трошковите по постапката на делото во висина од 42.574,00 денари во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата под страв на присилно извршување.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот Друштво за трговија на големо и мало „М. М.“ ДОО Скопје, кој во навремен рок преку полномошникот адвокат Д. В. од Струмица изјавил жалба поради суштествена повреда на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот-тужителот за сторена суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива, истата не противречи самата на себе си, ниту на причините дадени за пресудата, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти кои се од битно влијание при одлучувањето по овој предмет.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Првостепениот суд утврдил дека со решението на Основен суд Штип Трег.бр.550/01 од 18.06.2001 година бил извршен упис на Друштвото за производство, трговија и услуги увоз-извоз „В. м.“ ДООЕЛ Струмица и за управител на истото со неограничени овластувања бил запишан В. В. од Струмица. Со решението Трег.бр.511/01 од 06.09.2001 година донесено од Основниот суд во Штип се избришал дотогашниот управител на наведеното друштво В. В. и како управител на друштвото со неограничени овластувања се запишала Д. Б.. Утврдил дека ова друштво започнало да работи со многу фирми како трети лица, па и со тужителот, при што за временскиот период од 31.12.2001 година па до 31.12.2002 година истото на име влез - побарување на парични средства спрема трети лица имало вкупен износ од 47.227.538,50 денари а на име излез - долг на парични средства имало вкупен износ од 47.225.338,50 денари, така што на 31.12.2002

година фирмата ја завршила економската година со салдо на парични средства во износ од 2.200,00 денари. Утврдил дека во текот на 2002 година оваа фирма немала ограничувања за вршења на плаќања, т.е. немала блокади или слично и додека истата работела и постоела не користела кредити, ниту пак воспоставувала хипотеки, па и за погоре наведениот временски период немала евидентирано обврски за кредити, туку во билансот како составен дел на годишната сметка на наведената фирма за оваа година постоеле само тековни обврски на фирмата кон добавувачите. И во временскиот период сметано од 01.01.2003 година па до моментот на блокадата на сметката на ДПТУ „В. м.“ ДООЕЛ Струмица која блокада е направена на 18.06.2003 година оваа фирма немала евидентирано никакви кредитни задолжувања а сметано од оваа дата блокадата е непрекината со што и ова правно лице е ограничено со располагањето на парични средства со кои всушност располага односно наплата врши банката поради кои е извршена блокадата на сметките на ова правно лице. Инаку, жиро сметките на ДПТУ „В. м.“ ДООЕЛ Струмица биле блокирани по разни основи и тоа судски решенија и решенија на државни органи а пред се на УЈП така што вкупно евидентираните неизмирени обврски поради кои биле блокирани жиро сметките на ова правно лице кај наведените банки судот утврдил дека изнесува вкупен износ од 8.278.311 денари. Инаку, судот утврдил и дека нема извршено трансфер на парични средства од ДПТУ „В. м.“ ДООЕЛ Струмица на фирмата „В. к.“ ДООЕЛ Струмица, а инаку вредноста на постојните средства на фирмата на 31.12.2001 година изнесувала 3.704.475 денари а на 31.12.2002 година изнесувала 3.715.162 денари. Судот утврдил дека ова правно лице на ден 31.12.2002 година останало во обрска спрема трети лица па и спрема тужителот и спрема државни органи со сума во износ од 19.564.212 денари. За сумата која што на ден 31.12.2002 година ДПТУ „В. м.“ ДООЕЛ Струмица ја долгувал спрема тужителот истиот на ден 30.12.2002 година пред Основниот суд во Струмица поднел предлог за извршување, по кој Основниот суд во Струмица го донел решението И.бр.3642/02 од 30.12.2002 година, меѓутоа по приговор на должникот од 17.01.2003 година Основниот суд во Струмица погоренаведеното решение го укинал и предметот го упатил во стопанско одделение на Основен суд Струмица заведен под ПС бр.73/03. Основниот суд во Струмица постапувајќи по ваквиот предмет ја донел пресудата ПС.бр.73/03 од 22.09.2003 година со која го задолжил тужениот ДПТУ „В. м.“ ДООЕЛ Струмица да му на тужителот плати на име главен долг 745.829,50 денари со камати на секој поединечен долг кој произлегува од вкупно досудената сума согласно доспеаноста на секое побарување согласно цитираната фактура во изреката на пресудата па до конечната пресуда, а која пресуда станала правосилна и извршна на ден 16.10.2003 година. Врз основа на ваквата пресуда тужениот ДПТУ „В. м.“ ДООЕЛ Струмица на тужителот му ја исплатил сумата во износ од 285.000 денари а останал да ја должи уште сумата од 460.829,10 денари на која сума е додадена и сумата во износ од од 277.945,00 денари која претставувала изгубена добивка во случај да остатокот од долгот во износ од 460.829,50 денари се наоѓале на сметка на тужителот за временскиот период од 17.01.2003 година па до 11.07.2006 година.

Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на целосно и правилно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда и одлучил како во изреката на истата.

Согласно чл.22 ст.3 од ЗТД (објавен во Службен весник на РМ бр.28/96 од 06.06.1996 година кој закон се применувал и во 2001 и во 2003 година се до донесувањето на Законот за трговски друштва објавен во Службен весник на РМ бр.38/96 од 30.04.2004 година) е предвидено дека „Содружниците на друштвото со ограничена одговорност и акционерите на акционерското друштво, како и командиторите во командитното друштво не одговараат за обврските на друштвото освен кога тоа е определено со овој закон“.

Согласно чл.23 ст.1 од истиот закон „Содружниците на друштвото одговараат за обврските на друштвото во случаите ако: 1. го злоупотребиле друштвото како правно лице да постигнат цели кои за нив како поединци се забранети; 2. правното лице го злоупотребиле за да им нанесат штета на своите доверители; 3. спротивно на законот располагале со имотот на правното лице како со свој сопствен имот; и 4. во своја корист или во корист на било кое друго лице го намалиле имотот на друштвото, а знаеле или морале да знаат дека друштвото не е способно да ги изврши своите обврски спрема третите лица.“

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно одлучил одбивајќи го во целост како неосновано предметното тужбено барање, бидејќи од изведените докази неспорно утврдил дека во конкретниот случај тужените Б. Д. како управител и В. В. како оснивач на фирмата „В. м.“ не превзеле ниедно дејствие предвидено во напред цитираната законска одредба од чл.23 од ЗТД од 1996 година (чл.28 од ЗТД од 2004 година) во смисол на намалување на имотот на друштвото или располагање со имотот на друштвото како со свој имот, или да го злоупотребат друштвото со цел да им нанесат штета на своите доверители или да го злоупотребат друштвото за да постигнат целите што за нив како поединци се забранети, поради што и истите му немаат причинето никаква штета на тужителот. Од овие причини и првостепениот суд правилно прифатил дека тужените не се одговорни за штетата која што ја бара тужителот со предметната тужба.

Овој суд ги ценеше истакнатите жалбени наводи во жалбата на жалителот дека тужените В. В. како оснивач и Б. Д. како управител на фирмата должник „В. м.“ пренесувајќи ги средствата на ново основаната фирма „В. к.“ сториле повреда на Законот за трговски друштва поточно на чл.23 т.3 од овој закон а на што несомнено укажува фактот што ново основаната фирма „В. к.“ со која тужителот никогаш не бил во деловни односи му го платила на тужителот износот од 285.000,00 денари како дел од долгот што фирмата должник „В. м.“ го имала према тужителот, иако „В. к.“ ништо не му долгувала, но не ги прифати ваквите жалбени наводи, бидејќи точно е дека судот во образложението на побиваната пресуда и самиот го наведува тој факт, но фактот што долгот бил платен од „В. к.“ не значи дека имотот на „В. м.“ преминал на „В. к.“ со цел да се изигра тужителот по спорот, од причини што од изведените докази неспорно произлегува дека фирмата „В. м.“ освен тужителот има и многу други должници.

Овој суд ги ценеше и останатите жалбени наводи на жалителот, но не ги прифати од погоре изнесените причини.

Од погоре наведеното а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Гж.бр. 1237/09 од 02.10.2009» год. и Врховен суд на РМ Рев.бр.465/10 од 13.10.2011 година.

20. Кога банката како гарант кон странски партнер, не доставила доказ дека го платила долгот на странскиот должник кон странскиот партнер пред отварањето на стечајна постапка на должникот, истата не може да има својство на стечаен доверител. Кога странскиот партнер се пријави како доверител, а дополнително банката во својство на гарант на странскиот должник го плати долгот, тогаш банката врз основа на веќе поднесената пријава да се суброгира во правата на доверителот.

Образложение

Основниот суд во Струмица, со пресуда П/С.бр.100/06 од 16.04.2008 година тужбеното барање на тужителот со кое барал напрема тужениот да се утврди побарување, во износ од 331.318,93 УСД Долари која одговара на денарска противвредност сума од 15.441.284,50 денари, на име главен долг со домицилна камата на главниот долг од 331.318,93 УСД сметано од 28.02.2005 год. односно од отварање на стечајната постапка до денот на конечната наплата во денарска противвредност пресметана по средниот курс на УСД од курсната листа на НБ на РМ на денот на плаќањето, и да се задолжи стечајниот должник од стечајната маса да издвои срамерен дел на средствата за намирување на утврденото побарување, и вака издвоениот дел да не се распоредува, истиот да биде задржан додека не биде донесена правосилна одлука по овој спор, како и да се задолжи туженот со трошоци по сорот сумата во износ од 142.659,00 ден., го добил во целост како неосновано.

Секоја странка да ги сноси своите трошоци.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи.

Тужениот преку полномошникот Ј. М., адвокат од С. поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на жалителот. Предлага жалбата да се одбие како неоснована, а пресудата потврди. Бара трошоци.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалба, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд утврдил дека со решение на Основниот суд во Струмица Ст.бр. 155/04 од 09.02.2005 година е отворена стечајна постапка против Д. АД Р.. Тужителот поднел пријава за побарување во износ од 41.712.493,00

денари со камата сметано од 10.02.2005 година и за побарување во износ од 15.441.284,50 денари со камата сметано од 01.03.2005 година. Со решение од 22.06.2006 година побарувањето на С. б. во износ од 41.712.493,00 денари се утврдени додека побарувањето во износ од 15.441.284,50 денари е оспорено и за оспореното побарување тужителот е упатен на спор.

Со договор за издавање на ино гаранции склучен на ден 26.04.1985 година е склучен и договор за издавање на ино гаранции Рег.бр. 54 помеѓу тужителот - З. б. С. од една страна, и Д. од Р.. Во член 1 од договорот е предвидено дека тужителот на Д. Радовиш му одобрува издавање ино гаранција по странски комерцијален кредит за набавка на опрема од К. подрачје во износ од 1.522.522 долари кредитен дел кој ќе биде зголемен со соодветна камата и финансиски трошкови по странски комерцијален кредит. Во член 2 е предвидено дека иногаранцијата се издава на товар на соодветните средства на банката и важи од денот на издавањето заклучно од 30 дена по истекот на рокот на доставувањето на последното плаќање во странство. Во член 5 е предвидено до колку банката за сметка на корисникот на иногаранцијата плати во странство по основ на издадена иногаранција, корисникот е должен платениот износ да и го врати на банката веднаш во ист квалитет на средства со кое е извршено плаќањето како и да плати редовна затезна камата од 71% годишно сметано од денот на измирувањето на обврската во странство од страна на банката до денот на измерување на неговата обврска према банката. Според договорот вкупно потребните средства за реализација на инвестицијата изнесува 1.083.045.000,00 денари. Договорот е потпишан од двата правни субјекта и заверен со печат. По основ на овој договор издадени се две гаранции за тужениот. Првата гаранција од 06 август 1986 година е заснована на договор 2814-6032 и гласи на 226.004,45 долари за испорака, монтажа и пуштање на погон и машини набавени од инопартнерот од П. преку посредникот И. Ек. С.. Во ова гаранција е предвидено дека З. б. С. по налог на коминтентот за сметка на Д. од Р. презема према инодобавувачот од П. неоповиклива гаранција дека купувачот ќе ги изврши своите обврски за отплата на кредитираниот износ во роковите на нивно доспевање. Доколку Д. од Р. не го изврши плаќањето, банката превзема обврска неоповикливо по прво писмено барање да ги отплати секој доспеан неплатен износ. Втората гаранција од 26.10.1986 година гласи на 1.646.708,40 клиршки долари од С. Б. како обезбедување за плаќање кон инопартнерот по кредити одобрени согласно комерцијални договори за увоз на опрема за потребите на тужениот. Со гаранцијата банката се обврзува да изврши плаќање на полугодишните рати и предвидената камата на првото барање на инодобавувачот до колку во барањето на истиот е содржано дека купувачот сам не извршил плаќање и тоа по претпоставка дека продавачот ги исполнил своите договорни обврски дека машините се испорачи уредно, монтирани и ставени во погон.

Вештото лице од книговодствената евиденција на тужителот утврдил дека овие побарувања се сведени на вкупен износ од 331.318,93 клиршки долари од кои 18.612,13 клиршки долари од гаранцијата 498 и 312.706,80 клиршки долари од гаранцијата 512.

Побарувањето е намалено врз основа на евидентирани плаќања на Д. Р. што ги во меѓувреме извршила према инопартнерот. Од писменото известување од Д. од 11.12.1997 година се гледа дека истиот

ја известува С. б. да поголемиот дел од кредитот е платен и дека останува уште износ од 585.835 УСА долари и дека поради виша сила тужениот не работи веќе седум години и нема можност да обезбеди средства за враќање на кредитот. С. б. на вештото лице доставила барање од инодоверителот за наплата на гаранција во вкупен износ од 1.778.500,25 УСА долари меѓу кои се наоѓаат и двете предметни гаранции.

Според книговодствената евиденција на тужителот по вонбиланска евиденција овие побарувања кај банката се сведени на 331.318,93 клиршки долари како долг на тужениот према банката.

Од изјавата на вештото лице судот утврдил дека тужителот сумата од 331.318,93 клиршки долари во денарска притивредност од 15.441.284,50 денари до денес ја нема платено на инопартнерот. Вештото лице изјавило дека банката кога е вршено вештачење не доставила документ дека ова сума ја има платено поради што и вештото лице смета дека оваа сума банката до денес ја нема платено на инопартнерот.

Од вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд погрешно го приминил материјалното право поради што овој суд согласно чл. 361 ст.1 т.4 од ЗПП ја преиначи првостепената пресуда од следните причини:

Не спорно во текот на постапката од извршениот увид во наодот и мислење на вештото лице е утврдена висината на неисплатениот износ према инопартнерот од 331.318,93 УСА долари.

Првостепениот суд не го зел предвид фактот дека тужбата е поднесена против тужениот на кој е отворена стечајна постапка, а неговото побарување произлегува од две гаранции и тоа издадени од 26.09 и 26.04.1986 година.

При одлучувањето првостепениот суд не ги имал во предвид одредбите од Законот за стечај кој ги регулираат предметните правни односи меѓу странките.

Во чл. 77 ст.1 од Законот за стечај е предвидено дека солидарните должници и гарантите на должникот можат да го пријават своето побарување што тие ќе го стекнат во иднина против должникот по основ на правото на регрес, само ако релевантниот доверител не го пријавил своето побарување. Неспорно е утврдено дека релевантниот доверител инопартнерот го нема пријавено своето побарување во стечајната постапка. Во став 3 од истиот член е предвидено дека солидарните содолжници и гарантите можат да поднесат и барање да им се обезбеди износот што ќе го платат за должникот сразмерно на износот би им припаднал како стечајни доверители. Според овој став од чл. 77 од Законот за стечај произлегува дека поднесувањето на барањето на гарантите да му се обезбеди износ што ќе го плати задолжникот не е условено со тоа да тоа плаќање предходно било извршено од страна на банките. Во став 4 од истиот член е предвидено дека одредбата од став 3 на овој член соодветно се применува и на барањата на банките и на другите лица за обезбедување на средствата за наплата на можните побарувања и тоа по основ на банкарски гаранции или неотповикливи документирани акредетиви што ќе бидат платени за должникот.

Од погоре наведеното јасно произлегува дека првостепениот суд погрешил кога овие побарувања на банката по гаранциите ги сврзува со фактот дека истите не биле платени од тужителот поради што неговото

барање е неосновано.

Согласно чл. 148 од ЗПП, овој суд утврди побарување на тужителот на име трошоци по постапката од 142.659,00 денари и тоа такса за тужба и одлука од по 60.000,00 денари, трошоци за вештачење 17.700,00 денари и трошоци за присуство на вешто лице износ од 4.950,00 денари.

Од погоре наведеното а врз основа на чл. 361 ст.1 т. 4 од ЗПП, се одлучи како во изреката на пресудата.

Апелационен суд Штип, Тсж.бр.269/09 од 21.10.2009 година и Врховен суд на РМ Рев.бр.342/10 од 16.02.2011 година.

21. Лицето кое бара надомест на материјална штета во вид на испуштена добивка, покрај фактот дека не му е испорачана стоката во договорениот рок, теба да докаже дека (имајќи ја вид состојбата на пазарот) било реално да очекува добивка од испораката на стоката на свои купувачи. Исто така, право на надомест на дополнителни трошоци би имал ако докаже дека стоката што не му е испорачана ја купил со дополнителни трошоци.

Образложение

Основен суд Кочани со пресуда Пс.141/05 од 23.11.2009 година, тужбеното барање на тужителот, во целост го усвоил.

Го раскинал договорот за деловна соработка помеѓу тужениот и тужителот, со бр.0307-363/1 заверен кај тужениот и со бр.49/04 заверен кај тужителот.

Го задолжил тужениот да плати на тужителот на име надомест на штета износ од 2.755.091,00 денари со ЗЗК според ЗВСЗК сметана од 21.04.2005 година до исплатата, како и да му ги надомести трошоците во постапката износ од 147.870,00 денари до бараните 168.260,00 денари, го одбил како неосновано.

Противтужбеното барање на тужениот со кое бара тужителот да се задолжи да му плати на име долг за неплатена меркантилна пченица износ од 2.060.420,00 денари и тоа 421.286,00 денари со камата од 05.09.2004 година до исплатата по фактура бр.26/4 од 20.08.2004 година, износ од 449.295,00 денари со камата од 21.10.2004 година до исплатата по фактура бр.29/4 од 12.10.2004 година износ од 157.845,00 денари со камата од 05.11.2004 година до исплатата според фактура бр.31/4 од 20.10.2004 година износ од 179.707,00 денари со камата од 05.11.2004 година до исплатата според фактура бр.32/4 од 20.10.2004 година износ од 69.038,00 денари со камата од 06.11.2004 година до исплатата според фактура бр.36/4 од 21.10.2004 година износ од 474.380,00 денари со камата од 20.11.2004 година до исплатата според фактура бр.64/А од 15.11.2004 година, износ од 82.950,00 денари, со камата од 08.12.2004 година, до исплатата според фактура бр.65/А од 30.11.2004 година, износ од 175.477,00 денари, со камата од 15.12.2004 година, до исплатата според фактура бр.68/А од 30.11.2004 година износ од 9.440,00 денари со камата од 21.11.2004 година до исплатата по фактура бр.69/1 од 12.11.2004 година и износ од 41.002,00 денари со камата од 15.07.2005 година, по фактура бр.56-4 од 07.07.2005 година

како и да му плати трошоци во постапката во износ од 109.840,00 денари, а се во рок од 8 дена од приемот на пресудата го одбил како неосновано.

Од вака донесената пресуда останал незадоволен тужениот кој навремено преку својот полномошник, поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, предлага жалбата да се уважи, нападнатата одлука укине и предметот врати на повторно одлучување.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите во предметот, ја испита побиваната одлука во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е делумно основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука да погрешно го применил материјалното право по однос на донесената одлука на првостепениот суд во делот I од изреката, ако се има предвид утврдената фактичка состојба. Така судот утврдил дека со договор за деловна соработка бр.0307-363/1 заверен кај тужениот и со бр.49/04 заверен кај тужителот склучен на 04.06.2004 година помеѓу странките, тужениот се обврзал према тужителот да му обезбеди и испорача меркантилна пченица независно од сортата во количина од 600 тони најдоцна до 15.08.2004 година, по цена утврдена од државата во кој рок тужителот и да ја подигне наведената количина. Цената требало да ја исплати на 7-месечни рати почнувајќи од 15.08.2004 до 15.02.2005 година. Потоа врз основа на договорот за деловна соработка, склучен бил и договор за залог на недвижен имот со својство на извршна исправа кај нотар Ч. И. во К. под ОДУ.бр.177/04 од 10.06.2004 година заради обезбедување на паричното побарување на тужениот за целокупната количина на пченица од 600 тони во противвредност од 7.200.000,00 денари. Во корист на тужениот е засновано заложно право од прв ред на недвижен имот сопственост на тужителот кое заложно право било запишано во јавните книги односно во катастарот во Кочани на 15.06.2004 година. Судот утврдил да странките не го почитувале договорот за деловна соработка во целост па така тужениот му обезбедил на тужителот пченица во количина од само 209.038 кгр. односно околу 35% од договореното, а не му обезбедил пченица во количина од 390.962 кгр. Тужителот за примената пченица бил должен да плати износ од 2.186.668,00 денари а исплатил само 176.689,00 денари или околу 8%, а не му платил на тужениот износ од 2.009.979,00 денари по испорачаните фактури бр.26/4, 29/4, 31/4, 32/4, 36/4, 64/A, 65/A и 68/A. Поради нереализираните испораки на договорената количина од 309.962 кгр. меркантилна пченица, а според направената анализа со пресметка во извршеното вештачење, судот прифатил да тужителот претрпел штета од нереализирање на договорот склучен на 04.06.2004 година и тоа од неосвоената дополнителна реализација, односно од производството на брашно по типови и нуспроизводи од преработката - мелењето на пченицата, износ од 1.195.153,00 денари и штета од нереализираната разлика во цена помеѓу домашната и увозната пченица во износ од 1.559.963,00 денари или вкупна штета во износ од 2.755.091,00 денари.

Тужителот не му платил на тужениот за примената пченица вкупен износ од 2.060.420,00 денари по вкупно 10 фактури претходно наведени, а кои му биле доставени од тужениот.

На така утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во дел I од изреката на побиваната одлука со која го уважил тужбеното барање на тужителот ДПТУ А. И. ДОО К..

Со чл.251 ст.1 пд ЗОО е предвидено:“доверителот во обврзан однос е овластен да бара од должникот исполнување на обврската а должникот е должен да ја исполни совесно во сето како што гласи таа. Во ст.2 од истиот член е предвидено да:“кога должникот не ќе ја исполни обврската или ќе задоцни со нејзиното исполнување, доверителот има право да бара и надомест на штетата што ја претрпел поради тоа.

Во чл.255 ст.1 од ЗОО е предвидено:“доверителот има право на надомест на обичната штета и испуштената корист кои должникот морал да ги предвиди во време на склучувањето на договорот како можни последици од повреда на договорот со оглед на фактите што тогаш му биле познати или морале да му бидат познати. Согласно чл.142 од ЗОО штетата е намалување н нечиј имот (обична штета) и спречување на негово зголемување (испуштена корист).

Во конкретниот случај првостепениот суд погрешно прифатил дека тужителот претрпел штета од неостварена дополнителна реализација проценета од вештото лице во висина од 1.195.153,00 денари. По наоѓање на овој суд за тоа дека тужителот претрпел ваква штета истиот морал да докаже дека претрпел намалување на својот имот или средства која е преидзивикана со повреда на договорот од страна на тужениот. Во текот на доказната постапка пред првостепениот суд тужителот не приложил докази за тоа дека имал трошоци во вид на купување на количина од 390 тони пченица од друго место со цел да ги исполни договорените обврски према другите купувачи со кои склучил договори за производство на брашно и нуспроизводи. Доколку тужителот тоа го сторил во таков случај можел да бара надомест на штета како разлика помеѓу купената пченица и договорената цена на пченицата со тужениот. Исто така, погрешно првостепениот суд прифатил да тужителот претрпел штета во вид на изгубена добивка од нереализираната разлика во цени помеѓу домашната и увезената пченица во износ од 1.559.963,00 денари, како што ја пресметало вештото лице. За да постои право на надомест на штета поради изгубена добивка потребно е тужителот да докаже дека секако би остварил таква добивка имајќи ја предвид ситуацијата на пазарот како и други параметри, но во конкретниот случај тужителот во доказната постапка пред првостепениот суд не приложил докази за тоа дека реално ќе остварел таква добивка.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот - противтужителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука и одлучувајќи како во дел II од изреката со кое го одбил противтужбеното барање како неосновано, да погрешно го применил материјалното право. Во фактичката положба првостепениот суд неспорно утврдил дека помеѓу странките бил склучен договор за деловна соработка врз основа на кој бил склучен и договор за залог на недвижен имот со својство на извршна исправа кај нотар Ч. И. од К. заведен под ОДУ.бр.177/04 од 10.06.2004 година заради обезбедување на паричното

побарување на тужениот за целокупната количина на пченица од 600 тони во противвредност од 7.200.000,00 денари и во корист на тужениот засновано заложно право од прв ред на недвижен имот сопственост на тужителот кое заложно право е запишано во јавните книги односно во катастарот во К. на 15.06.2004 година.

По наоѓање на овој суд имајќи го во предвид фактот што нотарскиот акт - договорот за залог на недвижен имот со својство на извршна исправа ОДУ.бр.177/04 од 10.06.2004 година на нотар Ч. И. од К. е во сила, противтужениот со реализацијата на истиот ќе може да го наплати своето побарување према тужителот поради што правилно е одлучено кога противтужбеното барање е одбиено како неосновано.

Согласно чл.148 ст.2 и чл.160 ст.2 од ЗПП, овој суд одлучи секоја странка да ги сноси своите трошоци во постапката со оглед на постигнатиот успех на странките во спорот

Од погоре изнесеното, а согласно чл. 357 и чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Тсж.бр.88/10 од 24.03.2010 година и Врховен суд на РМ Рев.бр.994/10 од 22.06.2011 година.

22. Кога продавачот одбива да ја спроведе постапката за солемнизација кај Нотар, а претходно купувачот ги уплатил договорните средства, тогаш истиот не може да бара раскинување на договорот, туку купувачот може да бара тој да биде задолжен да изврши солемнизација кај нотар.

Образложение

Основен суд Кочани со пресуда Тс.70/09» од 03.02.2010 година , тужбеното барање на тужителот го усвоил.

Го задолжил тужениот врз основа на полноважен склучен договор во писмена форма и целосно исполнет од страна на тужителот, но незаверен од нотар, со кој му ја продал недвижноста градежно земјиште со вкупна површина од 3623 м.кв., а кое градежно земјиште преставува градежна парцела бр.16471/26, составена од Кп.бр.16471/26 за КО-К., со површина од 2469 м.кв., Кп.бр.16833/2 за КО-К. со површина од 43. м.кв., и Кп.бр.16833/4 за КО К. со површина од 121 м.кв., или вкупно 2633 м.кв., какои градежна парцела бр.16471/27 составена од Кп.бр.16471/27 за КО-К. со површина од 653 м.кв., и Кп.бр.16833/3 за КО-К. со површина од 337 м.кв., да пристапи кон солимезација на договорот пред надлежен нотар во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Во спротивно врз основа на оваа пресуда тужителот може да изврши пренос на правото на сопственост на недвижниот имот.

Решение - предлогот на тужителот за издавање на привремена мерка го усвоил.

Забранил на тужениот да врши оттуѓување и оптоварување на недвижноста градежно земјиште кое преставува градежна парцела бр.16471/26, составена од Кп.бр.16471/26 за КО-К., со површина од 2469 м.кв., Кп.бр.16833/2 за КО-К. со површина од 43. м.кв., и Кп.бр.16833/4 за КО К. со површина од 121 м.кв., или вкупно 2633 м.кв., какои градежна

парцела бр.16471/27 составена од Кп.бр.16471/27 за КО-К. со површина од 653 м.кв., и Кп.бр.16833/3 за КО-К. со површина од 337 м.кв., со прибелешка на забраната во јавните книги.

Времената мерка ќе трае се до правосилното завршување на постапката по тужбата на тужителот.

Го задолжил тужениот да му надомести на тужителот трошоци на постапката износ од 178.517,00 денари во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од вака донесената пресуда останал незадоволен тужениот кој навремено поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, предлага жалбата да се уважи, нападнатата одлука укине и предметот врати на повторно одлучување.

Полномошникот на тужителот Л. М., адвокат од С., поднел одговор на жалба со кој ги побива наводите во жалбата, предлага истата да се одбие како неоснована.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалба. списите во предметот, ја испита побиваната одлука во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука да погрешно го применил материјалното право ако се има во предвид утврдената фактичка состојба.

Имено првостепениот суд утврдил дека тужителот и тужениот на ден 03.02.2006 година потпишале договор за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба. Во чл.1 од договорот било предвидено дека предмет на договорот е отуѓување на градежно земјиште сопственост на РМ што се врши по пат на непосредна спогодба по предлог на правното лице - тужителот, врз основа на инвестициона програма усвоена од Мионистерството и взаемните права и обврски меѓу отуѓувачот и купувачот. Согласно чл.2 од цитираниот договор тужениот од една страна како отуѓувач извршил отуѓување со непосредна спогодба на градежното земјиште сопственост на тужителот како купувач, за изградба на бензинска пумпа, а која преставува градежна парцела Кп.бр.16471/26 за КО-К., со површина од 2469 м.кв., Кп.бр.16833/2 за КО-К. со површина од 43. м.кв., и Кп.бр.16833/4 за КО К. со површина од 121 м.кв., или вкупно 2633 м.кв., какои градежна парцела бр.16471/27 составена од Кп.бр.16471/27 за КО-К. со површина од 653 м.кв., и Кп.бр.16833/3 за КО-К. со површина од 337 м.кв., или се вкупно површина од 3623 м.кв. по цена од 800 денари од метар квадратен или за вкупна цена од 2.898.400,00 денари. Во чл.3 од договорот е предвидено:„ дека купувачот се обврзува договорената цена да ја плати во рок од 8 дена по склучувањето на договорот.“ Во чл.6 од договорот е предвидено:“Купувачот се обврзува со градба на објектот да почне во рок од 6 месеци по нотарската заверка на договорот.“ Во чл.7 од договорот е предвидено дека правото на сопственост се стекнува по целосната уплата на износот на паричните средства утврдени во чл.3 од договорот, со запишување на правото на сопственост во јавната книга.“

Тужителот ја платил во целост договорената цена за предметното градежно земјиште во износ од 2.898.400,00 денари и данокот на промет во износ од 115.936,00 денари. По извршената целосна исплата на цената тужителот до нотар Менче Златковска од Кочани го доставил предметниот договор како и останатите списи и документи потребни за солемнизација на договорот. Со писмо бр.М-3/06 од 25.07.2006 година Јавниот правобранител за подрачјето на К., дал позитивно мислење за заверка на договорот кое го доставил до нотарот, но договорот не бил солемнизиран поради тоа што овластените лица на договорните странки не пристапила кај нотарот за да се изврши потврда на договорот. Со писмо од 29.07.2009 година тужителот го известил тужениот дека целокупната документација во врска со заверка на договорот се наоѓа кај нотарот и го повикал тужениот во најкраток рок да определи термин и овластен потписник за да се изврши потврда на договорот кај нотарот. Со писмо од 31.07.2009 година тужениот произнесувајќи се по барањето на тужителот го известил дека едноставно го раскинува договорот, а како причина наведува дека купувачот не ги исполнил обврските од договорот односно не започнал со градба на објектот во рокот утврден во чл.6 од договорот и побарал од тужителот да достави податоци за сметката на која ќе му биде извршено враќање на средствата. Тужителот не се согласил со едностраното раскинување на договорот од страна на тужениот поради што поднел тужба за исполнување на предметниот договор.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Согласно чл.18 од ЗОО е предвидено:“договорот е склучен кога договорните страни се спогодиле за суштествените состојки на договорот.“

Согласно чл.442 ст.1 од ЗОО е предвидено:“ со договорот за продажба продавачот се обврзува предметот што го продава да му го предаде на купувачот така што купувачот да стекне право на сопственост, а купувачот се обврзува да му ја плати на продавачот цената.“

Согласно чл.443 ст.1 од ЗОО е предвидено:“ Договорот за продажба на недвижни предмети мора да биде склучен во писмена форма.“ Согласно ст.2 од истиот член е предвидено:“ потписите на договорните страни кај договорот за продажба на недвижности се заверуваат кај нотар.“

Согласно чл.59 ст.1 од ЗОО е предвидено:“ договорот може да биде склучен во било која форма, освен ако со закон поинаку не е определено.“ Согласно ст.2 од истиот член е предвидено:“ барањето на законот договорот да биде склучен во определена форма важи и за сите подоцнежни измени или дополнувања на договорот.“

Согласно чл.62 ст.1 од ЗОО е предвидено:“ договорот кој не е склучен во пропишаната форма нема правно дејство доколку од целта на прописот со кој е определена форма не произлегува нешто друго.“

Согласно чл.65 од ЗОО е предвидено:“ Договорот за чие склучување се бара писмена форма се смета за полноважен иако не е склучен во таа форма, ако договорните страни ги извршиле во целост или во поголем дел, обврските што настануваат од него, освен ако од целта поради која е пропишана формата очигледно не произлегува

нешто друго.

Во конкретниот случај од изведените докази неспорно произлегува дека предметниот договор за отуѓување на градежно земјиште со непосредна спогодба од 03.02.2006 година потпишан од страна на тужителот и тужениот не е заверен односно солемнизиран од надлежен нотар. Имено овој суд смета дека договорот за продажба на недвижности е формален договор, која форма преставува суштествен елемент на договорот без кој договорот не може ни да настане, а кое нешто е во согласност со чл.443 ст.1 и 2 од ЗОО, па така по наоѓање на овој суд ваква потпишаниот договор не произведува правно дејство односно смета дека ниту не настанал, од причини што не е склучен во пропишаната законска форма - заверен односно солемнизиран од надлежен нотар како суштествен елемент на договорите за продажба на недвижности, ниту пак ваквиот договор може да се смета за полноважен согласно чл.65 од ЗОО иако не е склучен во пропишаната форма, бидејќи истиот не е извршен во целост или поголем дел, а во конкретниот случај тужениот не ја извршил својата обврска предвидена во чл.7 од договорот, со предавање на предметот што е предмет на договорот - недвижноста со запишување во јавни книги во кои се евидентира правото на сопственост, па од овие причини овој суд ја преиначи побиваната пресуда и одлучи како во изреката на на тој начин што го одби тужбеното барање на тужителот да се задолжи тужениот да пристапи кон исполнување на предметниот договор.

Согласно чл. 160 ст.2 в.в. со чл. 148 ст.1 и чл. 149 од ЗПП овој суд го задолжи тужителот да му ги надомести на тужениот парничните трошоци во вкупен износ од 25.272,00 денари, од кои за состав на одговор на тужба износ од 4.680,00 денари, за застапување на две рочишта износ од 9.360,00 денари, 20 % зголемување за времената мерка износ од 2.808,00 денари и за состав на жалба со 50% зголемување и зголемување за времената мерка 20 % износ од 8.424,00 денари, како и да плати трошоци по постапката износ од 96.000,00 денари на име такса за жалба во корист на сметката на приходи од судски такси во Б. на Р.М. во рок од 8 дена од приемот на оваа пресуда.

Од погоре изнесеното, а согласно чл. 361 т.4 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Од причини што овој суд побиваната пресуда ја преиначи и одлучи како во изреката на оваа одлука, следуваше да и предлогот на тужителот за издавање на предложената привремена мерка го одби како неосновано.

Од погоре изнесеното, а согласно чл.370 ст.3 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Тсж.бр.147/10 од 03.05.2010 година и Врховен суд на РМ Рев.бр.1101/10 од 06.04.2011 година.

23. Истакнатото побарување во стечајна постапка, по основ на веќе утврдено побарување во претходна стечајна постапка кај истиот стечаен должник и по осов на склучено судско порамнување или врз основа на поднесен предлог за извршување не произведува право на тужителот на одвоено намирување на така

утврдените побарувања. За да се стекне различно право не е доволно по барање на доверителот да се донесе решение за попис и проценка, туку е потребно пописот да биде извршен.

Образложение

Основниот суд во Кочани, со пресуда Пс.бр.85/2005 од 13.07.2009 година тужбеното барање на тужителот, делумно го уважил.

Утврдил дека стечајниот доверител Е.п. В. има побарување од стечајнат амаса на тужениот-стечајниот должник АД Х. во стечај К. во вкупен износ од 9.281.750,00 ден. од кои на име ЗЗК на основаца од 2.518.057,00 ден. износ од 5.295.637,00 ден.; на име ЗЗК на основаца од 1.892.967,00 ден. износ од 3.981.033,00 ден. и на име трошоци во постапката по Ис.бр.219/04 износ од 5.080,00 ден. како и ЗЗК на овој износ од 9.281.750,00 ден. сметано од денот на поднесување на тужбата односно 24.02.2005 год. па до конечната исплата.

Тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди дека има побарување од стечајната маса спрема тужениот во вкупен износ од 10.502.901,00 ден. од кои 2.575.928,00 ден. по решение Ст.бр.43/04; 1.892.967,00 ден. по решение Ст.бр.43/04; 1.892.967,00 ден. како дел од утврдено побарување во Ст.бр.73/96; 63.913,00 ден. на име разлика од бараната камата во износ од 5.359.550,00 ден. до утврдената 5.295.637,00 ден. и износ од 4.077.126,00 ден. како разлика од бараната камата во износ од 8.058.159,00 до утврдените 3.981.033,00 ден. како и законска камата на овој износ од денот на утужувањето па до конечната исплата, го одбил како неосновано.

Тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди спрема тужениот дека има различно право-право на одвоено намирување на износ од 7.940.558,00 ден., го одбил како неосновано.

Го задолжил тужениот да на тужителот му ги надомести трошоците во оваа постапка во вкупен износ од 65.330,00 ден. во рок од 15 дена од правосилноста на оваа пресуда.

Од ваквата пресуда во дел II и III од изреката останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок преку полномошникот поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата во дел II и III ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Од истата пресуда во дел I од изреката останал незадоволен тужениот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата во дел I ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот преку полномошникот П.Е., адвокат од К. поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на жалителот. Предлага жалбата да се одбие како неоснована, а пресудата потврди. Бара трошоци за одговор на жалба во износ од 65.750,00 денари.

Апелациониот суд во Штип, ги разгледа жалбите, одговорот на жалба, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбите се неосновани.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда во ст.1 дел II, III и ст.2 сторил суштествена повреда од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП. По мислење на овој суд, изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива, не противречи сама на себе, ниту на причините за нејзиното донесување, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти до кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи за погрешна и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно оценети докази првостепениот суд утврдил дека тужителот и тужениот имале доо. Над тужениот-стечајниот должник АД Х. во стечај К. пред Основен суд во Кочани била отворена стечајна постапка под Ст.бр.73/96 во која сега тужителот пријавил побарување. Со решение Ст.бр.73/96 од 22.01.1997 год. на сега тужителот му било утврдено побарување во вкупен износ од 3.785.934,00 ден., а за останатиот дел од пријавеното побарување во вкупен износ од 2.868.596,00 ден. неговото побарување било оспорено и за овој износ истиот бил упатен на спор. За оспореното побарување од 2.868.596,00 ден. тужителот водел постапка пред и било постигнато судско порамнување под Пс.бр.193/97 со кое сега тужениот му го признал побарувањето во износ од 2.518.057,00 ден. како и трошоци во оваа постапка во износ од 57.871,00 ден. Врз основа на постигнатото порамнување тужителот поднел предлог за извршување заведен под Ис.бр.219/04 со кој побарал присилна наплата на износ од 2.518.057,00 ден. на име главен долг и 57.871,00 ден. на име трошоци во парничната постапка, а во извршната постапка бил задолжен со трошоци од 5.080,00 ден.

Над сега тужениот со решение Ст.бр.43/04 од 20.12.2004 год. е отворена втора стечајна постапка, а со решение на истиот суд од 24.10.2005 год. стечајната постапка е заклучена. По објавениот повик на доверителите за пријавување на побарувањата, тужителот пријавил побарување со право на различно намирување и со право на редовно намирување. Како различно право пријавил побарување по извршениот предмет Ис.бр.219/04 на име главен долг, на име камата по каматна листа од 5.359.550,00 ден., на име трошоци 57.871,00 ден. и трошоци по извршување од 5.080,00 ден. и ЗЗК на сите овие износи од денот на одржувањето на извештајното рочиште па до конечната исплата на долг. По основ на редовно намирување како доверител на стечајна маса пријавил побарување кое претходно во претходната стечајна постапка над стечајниот должник што се водела пред Основен суд во Кочани Ст.бр.73/96 му било признато односно утврдено на износ од 3.785.934,00 ден. како главен долг и пресметана камата на овој долг од 8.058.159,00 ден. како и законска затезна камата на овие износи од денот на одржување на извештајното рочиште па до конечната исплата или се вкупно пријавил побарување во износ од 19.784.651,00 ден.

Со решение на Основниот суд во Кочани Ст.бр.43/04 од 08.02.2005 год. на тужителот му е утврдено побарување во вкупен износ од 2.257.928,00 ден. во кој влегува износот од 2.518.057,00 ден. по судско порамнување и 57.871,00 ден. како трошоци на постапката и со истото

решение му е признат износот од 1.892.967,00 ден. кој претставува 50% од вкупно утврдениот износ од 3.785.934,00 ден. во претходната стечајна постапка Ст.бр.73/96 или вкупно со ова решение на сега тужителот како стечаен доверител му е утврдено побарување од 4.468.895,00 ден.

На тужителот со решение му е оспорено пријавеното побарување во износ од 1.892.967,00 ден. кој износ претставува 50% од износот од 3.785.934,00 ден. како претходно утврдено побарување во претходната стечајна постапка под Ст.бр.73/96 и овој износ на тужителот-стечајниот доверител е претворен во акции и е запишан во акционерската книга од причина што ова побарување кое му е утврдено во претходната стечајна постапка според усвоената програма на финансиска и сопственичка трансформација со мерки и активности за долгорочна консолидација на друштвото е конвертирано во траен влог. Со истото решение е оспорено пријавеното побарување на сега тужителот во износ од 5.080,00 ден. за трошоци во извршната постапка, износот од 5.359.550,00 ден. кои тужителот ги пријавил по изготвената каматна листа, а на износот од 2.518.057,00 ден., износот од 1.892.967,00 ден. кои претставуваат 50% од претходно утврдениот побарување во претходната стечајна постапка и износ од 8.058.159,00 ден. кои тужителот ги пријавил како доверител по основ на камата на вкупен износ од 3.785.934,00 ден. или се вкупно со ова решение на тужителот како доверител на стечајна маса му било оспорено побарување во вкупен износ од 15.315.756,00 ден. Со истото решение тужителот бил упатен на спор.

При изнесената состојба, по наоѓање на Апелациониот суд во Штип, првостепениот суд со побиваната пресуда правилно го применил материјалното право давајќи образложени причини од што се раководел при одлучувањето, кои ги прифаќа и овој суд.

Правилно првостепениот суд утврдил од извршениот увид во предметот Ст.бр.73/96 и решението од 22.01.1997 год. дека во оваа стечајна постапка на тужителот му е утврдено побарување како доверител во вкупен износ од 3.785.934,00 ден., а му е оспорено побарување од 2.868.596,00 ден. за кој износ истиот е упатен на спор. Правилно првостепениот суд од извршениот увид во судското порамнување Пс.бр.193/97 утврдил дека тужениот на тужителот од оспореното побарување во стечајна постапка му признал вкупен износ од 2.518.057,00 ден. и му ги признал трошоците во постапката од 57.871,00 ден. и трошките во извршната постапка. Правилно првостепениот суд од извршениот увид во предлогот за извршување Ис.бр.290/04 утврдил дека тужителот поднел предлог за извршување врз основа на погоре наведеното судско порамнување и дека тужителот бил задолжен со трошоци во извршната постапка од 5.080,00 ден. Од увидот во предметот Ст.бр.73/96 пријавата на сега тужителот од 13.01.2005 год. и решението на Основниот суд во Кочани Ст.бр.43/04 од 08.02.2005 год. е утврдено со сигурност дека во повторно отворената стечајна постапка над тужениот, сега тужителот пријавил право на различно намирување во вкупен износ од 7.940.558,00 ден. по судското порамнување, извршните трошкови и трошоците по постапката, како и побарување од стечајна маса на веќе претходно утврдено побарување во постапката Ст. бр.73/96 на име главен долг од 3.785.934,00 ден. со пресметана камата во износ од 8.058.150,00 ден. или вкупно овој доверител пријавил износ од 19.784.651,00 ден. Правилно првостепениот суд од извршното решение го утврдил со сигурност

фактот дека од вака пријавеното побарување на доверителот сега тужителот, му е утврдено побарување од 2.575.928,00 ден. кои се однесуваат на признато побарување по судското поравнување, трошоци во постапката. Останатите пријавени побарувања од 1.892.967,00 ден. што претставува 50% од пријавеното побарување на износ од 3.785.934,00 ден. му е оспорено на доверителот, а останатите 50% од овој износ му се претворени во акции, а со решение не му се утврдени и пријавените побарувања и тоа 5.359.550,00 ден. кои тужителот ги пријавил како побарување по основ на камата пресметани на износот од 2.518.005,00 ден., 8.058.159,00 ден. кои тужителот како доверител ги пријавил по основ на камата на износот од 3.785.934,00 ден. и 5.080,00 ден. кои ги пријавил по основ на трошоци по Ис.бр.219/04 или вкупно по пријавеното му е оспорено побарување во износ од 15.315.756,00 ден., а оспорено му е и различното право на утврдениот износ од 2.518.057,00 ден., па со оспореното побарување овој доверител е упатен на спор. Овие факти во текот на постапката не биле спорни ниту помеѓу странките.

Неспорно првостепениот суд утврдил од извршениот увид во наодот и мислењето на вештото лице дека од вкупно пријавеното побарување на тужителот во претходната стечајна постапка на тужителот како доверител му е утврдено побарување од 4.468.895,00 ден. и тоа по основ на главен долг по судското поравнување и трошоци по постапката или вкупно му се признати 2.575.928,00 ден. Исто така, согласно вештачењето на тужителот му е признато и побарување како доверител со претходно решение за утврдени побарувања од 22.01.1997 год. износ од 1.892.967,00 ден. кое претставува 50% од утврденото побарување во стечајната постапка Ст.бр.73/96 која во вкупен износ изнесува 3.785.934,00 ден. која била запрена со програма за финансиска сопственичка трансформација, или по сите основи на тужителот му е утврдено побарување од 4.468.895,00 ден.

Од писмениот наод и мислење на вештото лице неспорно првостепениот суд утврдил дека основано му е оспореното побарување на тужителот во износ од 1.892.967,00 ден. кое претставува 50% од претходно утврдено побарување, бидејќи за овој износ побарувањето на доверителот му е претворено во траен влог. Од писмениот наод на вештото лице е утврдено дека тужениот останува да му должи на тужителот по основ на камата и тоа на утврдено побарување со судското поравнување на основица од 2.518.057,00 ден. износ од 5.295.637,00 ден., но утврдено побарување по Ст.бр.73/96 од 22.01.1997 год. на износ од 3.785.934,00 ден. на основица од 1.892.967,00 ден. кој претставува 50% од утврденото побарување во износ од 3.981.033,00 ден. и по основ на трошоци по извршното решение 5.080,00 ден. или се вкупно тужениот му должи на тужителот износ од 9.281.750,00 ден.

Во чл.71 од Законот за стечај кој важел во моментот на отварањето на стечајната постапка, е предвидено дека стечајни доверители се лични доверители на должникот кој на денот на отварањето на стечајната постапка имаат некое имотно право побарување од него.

Во чл.195 од Законот за стечај, е предвидено ако на испитното верификационото рочиште или во писмена постапка должникот оспорува некое побарување, доверителот може да поднесе тужба за утврдување на оспореното побарување против должникот. Ако на денот на

отварањето на стечајната постапка веќе се води парнична постапка во врска со тоа побарување, доверителот може да ја продолжи таа постапка против должникот.

Правилно првостепениот суд утврдил побарување на тужениот према тужителот во вкупен износ од 9.281.750,00 ден., а во точка 2 правилно го одбил тужбеното барање да се утврди побарување од 10.502.901,00 ден., бидејќи ова побарување се однесува на 2.575.928,00 ден. по судско порамнување како претходно утврдено побарување, како разлика во пријавена и пресметна камата од страна на тужителот по негова каматна листа од 5.359.550,00 ден. на основица од 2.518.057,00 ден. до утврдена камата од страна на вештото лице во висина од 5.295.637,00 ден. и 4.044.126,00 ден. како разлика поради неправилно пресметана камата од страна на сега тужителот кој тој ја пресметал на основица од 3.785.934,00 ден. на утврдено побарување во стечајниот предмет 73/96.

Правилно првостепениот суд постапил кога во дел III од изреката на пресудата го одбил како неосновано да се утврди различно право со одвоено намирување на износот од 2.518.057,00 ден. главен долг со пресметана камата и трошоци во постапката. Правилно во конкретниот спор го применил чл.82 од Законот за стечај кој важел во тој период дека доверителите кои имаат заложно право или право на намирување на некој предмет, или права што се запишани во јавна книга, имаат право на одвоено намирување на тој предмет или право според одредбите на Законот за извршна постапка. Во чл.83 ст.1 од истиот Закон, е предвидено дека доверителите кои на некој предмет од стечајна маса имаат некакво заложно право што не е запишано во јавна книга имаат во согласност со овој Закон право на одвоено намирување на своето побарување на каматите и на трошоците од вредноста на заложиениот предмет. Во чл.84 од Законот за стечај, е предвидено дека со доверителите наведени во чл.83 на овој Закон изедначени се доверителите на кои должникот поради обезбедување на нивните побарувања им предал некој подвижен предмет или им предал некое право, доверителите кои имаат право на задржување на некој предмет, бидејќи нешто употребиле во корист на тој предмет, доверителите кои правото на задржување го имаат врз основа на закон или од неа и Р. М. или од неовластено јавно правно лице ако предметот за кој постои обврска за плаќање царина или данок по закон служи за обезбедување на јавните давачки.

Правилно првостепениот суд од изведените докази утврдил дека тужителот нема својство на различен доверител, бидејќи не докажал дека има засновано било какво заложно право запишано во јавни книги или незапишано во јавни книги, ниту пак има воспоставено обезбедување на своето побарување на некој подвижен предмет или некое право. Правилно е становиштето на првостепениот суд дека побарувањето по основ на утврдено побарување во претходна стечајна постапка и по основ на судско порамнување или врз основа на поднесен предлог за извршување не произведува право на тужителот на одвоено намирување на така утврдените побарувања.

Неоснован е жалбениот наод на жалителот по однос на утврдените трошкови по постапката, бидејќи првостепениот суд, по мислење на овој суд, истите правилно ги одмерил согласно чл.148 од ЗПП.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на тужителот, а особено жалбениот навод дека бил одобрен попис и пленидба од страна на првостепениот суд, но го одби како неоснован, бидејќи за да има право на одвоено намирување во стечајната постапка требало судот да излезе на лице место и изврши попис и пленидба на подвижен или недвижен имот на тужениот и врз основа на така опишаните предмети тужителот ќе има право на одвоено намирување во стечајната постапка што е во согласност со чл.78 ст.1 од тогаш важечкиот Закон за извршна постапка, каде беше предвидено дека со пописот доверителот се стекнува со заложно право врз опишаните предмети, што во конкретниот случај не е така.

Од погоре наведеното произлегува дека неоснован е жалбениот навод на жалителот дека првостепениот суд бил должен во конкретниот случај да ги примени членовите 85, 99 ст.5, 99а ст.1 од Законот за стечај.

Неоснован е жалбениот навод дека погрешно било утврдено дека 50% од побарувањата била претворени во акции, бидејќи реално не биле запишани акциите на тужителот, бидејќи од извршениот увид во акционерска книга се утврди дека истите биле упишани во акционерската книга на тужениот.

Неоснован е жалбениот навод на тужениот во дел I од првостепената пресуда дека на пресметаната камата не требало да се досудува камата од поднесувањето на тужбата, бидејќи согласно чл.268 ст.2 од ЗОО е предвидено дека на износот на неисплатена камата може да се бара затезна камата само од денот кога до судот е поднесено барање за нејзина исплата. Правилно првостепениот суд согласно овој член го задолжил тужениот да плати на тужителот камата од поднесувањето на тужбата па до исплатата на долгот.

Согласно чл.160 од ЗПП, овој суд го задолжи тужениот на тужителот да ги плати трошковите за одговор на жалба и тоа за состав 5.750,00 ден. и судска такса 60.000,00 ден.

Од погоре наведеното, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд – Штип Тсж.бр.470/09 од 17.02.2010 година и Врховен суд на РМ Рев.бр.751/10 од 27.04.2011 година.

24. Посредникот меѓу домашен производител и странски нарачател нема одговорност спрема домашниот производител за неплатениот износ од странскиот нарачател, посебно при состојба кога неплатениот износ е поради реализација за неквалитет што го утврдиле контролори на нарачателот.

Образложение

Основен суд Штип со пресуда II Пл.511/08» од 26.10.2009 година, приговорот на тужениот против платниот налог ИПЛ-511/08 од 18.12.2008 година, го усвојил.

Платниот налог ИПЛ-511/08 од 18.12.2008 година со кој тужениот е задолжен да му плати на тужителот износ од 1.711.032,00 денари со 33К согласно ЗВСЗК на износи и за периоди конкретно наведено во ст.2 од

изреката на пресудата, како и за трошоци за издадениот платен налог во износ од 54.561,00 денари, го укинал.

Го задолжил тужителот да му плати на тужениот износ од 57.286,00 денари во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Барањето на тужениот за трошоци на постапката за износ од 3.692,00 денари што претставува разлика од досудените 57.286,00 денари до бараните 60.978,00 денари, го одбил.

Со решение, констатирал дека тужбата на тужителот против тужениот за износ од 892.271,00 денари со ЗЗК, е повлечена.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот, преку полномошникот адвокат Л.Ј. од Ш., поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива а во образложението на истата се дадени доволно причини за решителните факти кои не противречат на изведените докази, поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба и врз основа на изведените и правилно ценети докази прифатил за утврдено дека во текот на 2007 година тужителот и тужениот имаат склучено 3 договори меѓусебно а во тие договори како странка се појавува и странски партнер и тоа склучиле: договор за сезона 2007/2008 година помеѓу М.ДОО Ш., К. гмбх од Г. и Е.к., договор за сезона 2007/2008 година склучен меѓу М. ДОО Ш., Н. и Л. од Г. и Е.к. и третиот договор за сезона 2007/2008 година бил склучен меѓу М.ДОО Ш., А. гмбх од Г. и Е.к. од В. Судот утврдил дека во сите 3 склучени договори тужениот М. се јавува како увозник, странскиот партнер се јавува како корисник а тужителот се јавува како производител, а во делот на содржината на договорите, правата и обврските на сите тројца потписници на договорот биле идентични во сите три договори. Првостепениот суд утврдил дека предмет на договорите е лон производство на текстилни производи. Во чл.6 од договорите бил утврден начинот на плаќање според кој плаќањето се вршело со девизен распоред на девизна сметка на тужителот, кој распоред го вршел тужениот а по добивањето на девизниот прилив уплатен од страна на странскиот партнер. По пристигнувањето на девизниот прилив тужениот го распоредувал истиот при што за себе задржувал дел по основ на провизија, банкарска провизија, а царинските и шпедиторските трошоци,

како и трошоците на банкарската гаранција биле на товар на тужениот. Судот утврдил дека во чл.7 точка г од склучените договори било предвидено странскиот партнер односно корисникот да го следи текот на производството и да врши контрола на производството. Првостепениот суд утврдил дека во чл.8 од склучените договори биле утврдени обврските на тужениот кој се појавува како увозник во предметниот договор и неговите обврски се состоеле во тоа што истиот требало да ја обезбеди потребната документација за увоз и извоз на материјалот и готовите производи, да врши испорака и утовар на готовите производи за извоз, како и да дава техничка помош на производителот во врска со документацијата, преводите и сл. Судот утврдил дека во чл.9 од склучените договори биле утврдени обврските на тужителот кој се јавува како производител а неговите обврски согласно склучениот договор биле да го прима материјалот, да го спроведува производството според налозите, упатствата и критериумите на странскиот партнер, да им овозможи пристап на контролите во текот на производството, а исто така согласно склучениот договор тужителот одговарал и за скриени недостатоци кои ќе се утврдат покасно од страна на корисникот, како и одговарал за испорачаните готови производи со послаб квалитет при што било предвидено дека ќе има задолжувања од страна на странскиот партнер, а тоа задолжување ќе биде сопreno од девизниот прилив од страна на странскиот партнер, а во случајот како што е предвидено во договорот тоа е корисникот. Судот утврди дека од страна на странските партнери во производствениот погон на тужителот биле испраќани контролори кои биле задолжени да го следат производството и вршеле заверка на мустрите - моделите. Контролорите на странскиот партнер вршеле проверка односно контрола и при утоварот така што кога истите ќе ја извршеле потребната проверка му било јавувано на тужениот да испрати возило за да биде превземена робата. Судот утврдил дека за извршената работа тужителот изготвувал фактури кои ги испраќал до тужениот, а овој понатаму ги проследувал до странските партнери. Фактурите биле изразени во евра. Судот утврдил дека од страна на странските партнери кога изработената роба пристигнувала кај нив ја тие вршеле контрола, па доколку имало недостатоци за истите го известувале тужениот кој пак го известувал тужителот, а странските партнери за утврдените недостатоци испраќале помал износ на девизи кај тужениот, а на име задршка за рекламација или некавалитетна изработка на производите. Судот утврдил дека од страна на тужителот сите налози за шиене биле изработени. Тој со испратница од неговиот производствен погон ги има предадено на тужениот како што било договорено, изготвувал фактури и истите му ги доставувал на тужениот. Тужениот од своја страна во неговата книговодствена евиденција ги евидентирал фактурите на сметката бр.240-обврски кон поврзани субјекти, а додека пак тужителот во својата книговодствена евиденција ги евидентирал фактурите на сметка бр.1210 - побарувања од странство. Судот утврдил дека за извршената работа на тужителот од страна на странските партнери му е вршено плаќање на начин како што е наведено во склучениот договор односно странскиот партнер ги испраќал потребните девизни средства на сметката на тужениот, а тој пак ги префрлал до девизната сметка на тужителот. Судот утврдил дека за извршената работа на тужителот не му се исплатени сите фактури така што е останат долг кој што не е платен во вкупен износ од 1.711.032,00

денари. Судот утврдил дека како причина за неплаќањето е што странските партнери не испратиле девизен прилив во износ кој што го побарувал тужителот туку го испратиле во помал износ а поради рекламации на испорачаната роба. Рекламациите кои ги имале странските партнери тужениот ги евидентирал и во својата книговодствена евиденција ги спроведувал намалувањата на вредноста на испорачаните текстилни производи што ги извршиле странските купувачи преку нивните финансиски задолжувања. Судот утврдил дека за ваквото намалување на девизниот прилив тужениот го известувал тужителот.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Согласно чл.869 од ЗОО, со договор за посредување се обврзува посредникот да настојува да најде и да доведе во врска со налогодавецот лице кое со него би преговарале за склучување на определен договор а налогодавецот се обврзува да му исплати определен надомест ако тој договор бил склучен.

Во конкретниот случај првостепениот суд неспорно утврдил дека тужителот и тужениот имаат склучени 3 договори за сезона 2007/2008 година, а во кои договори како договорни страни покрај тужителот и тужениот се појавува и странски партнер.

Првостепениот суд неспорно утврдил дека предмет на склучените договори било лонг производство на текстилни производи.

Првостепениот суд неспорно утврдил дека во сите 3 склучени договори тужениот Мавис се јавува во својство на увозник, странскиот партнер во својство на корисник, а тужителот во својство на производител.

Првостепениот суд неспорно утврдил дека обврската на тужениот -увозникот согласно склучениот договор се состоела од обезбедување потребна документација за увоз и извоз на материјалот и готовите производи, испорака и утовар на готовите производи, како и давање техничка помош на производителот во врска со документацијата.

Првостепениот суд неспорно утврдил дека обврските на тужителот-производителот согласно склучениот договор биле преим на основниот и помошниот материјал и пропратната документација, а производство според работните налози, упатства и критериуми на корисникот, како и одговорност за сите евентуални отстапувања од предвидениот квалитет, квантитет и планираниот термин за испорака на готовите производи, и одговорност за сите скриени недостатоци кои првичната контрола на корисникот не можела да ги забележи а подоцна се утврдат.

Првостепениот суд неспорно утврдил дека обврските на корисникот согласно склучениот договор биле да обезбеди на производителот суровини и материјали потребни за производството според претходно договорената динамика на испорака, да обезбеди превоз на негов трошок до и од магацинот на увозникот, да обезбеди потребна документација за увоз на основниот и помошниот материјал, како и да врши контрола на текот на квалитетот на производството.

Првостепениот суд неспорно го утврдил и начинот на плаќање, кое плаќање се вршело со девизен распоред на девизна сметка на производителот од страна на увозникот, веднаш по добивањето на

девизниот прилив уплатен од страна на корисникот така што откако увозникот ќе го одобрил производителот со адекватниот девизен износ намален за договорената провизија на увозникот и за банкарската провизија за тој износ.

Првостепениот суд неспорно утврдил дека за извршената работа на тужителот не му биле исплатени сите фактури така што останал неплатен долг во вкупен износ од 1.711.032,00 денари, а како причина за неплаќањето било што странските партнери не испратиле девизен прилив во износ кој што го побарувал тужителот туку го исплатиле во помал износ поради рекламации на испорачаната роба, а за кои рекламации тужениот уредно го известувал тужителот согласно склучениот договор.

Од претходно изнесените причини по наоѓање на овој суд неспорно произлегува дека тужениот не е во обврска да го плати утужениот износ бидејќи тужениот вршел само посредување помеѓу тужителот и странскиот партнер и тоа при склучување на предметните договори, извозот на готовите текстилни производи, како и при начинот на плаќање, а корисникот односно странските партнери биле договорни страни кои имале за обврска согласно склучените договори да вршат контрола на квалитетот на производството како и плаќање за извршената работа на производителот односно тужителот во предметниот спор. Па така, првостепениот суд правилно постапил кога одлучил како на начин во изреката на побиваната одлука.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот да првостепениот суд погрешно утврдил дека тужениот е само посредник помеѓу тужителот и странскиот партнер и дека во конкретниот случај се работи за договор за дело па така првостепениот суд погрешно го применил материјалното право од чл.869 од ЗОО наместо да ги примени одредбите од чл.619, 630, 633 и 634 од ЗОО, но не го уважи овој жалбен навод бидејќи по наоѓање на овој суд во предметните договори тужителот се јавува во својство на вршител на работа односно производител, а додека пак странскиот партнер како нарачувач односно - корисник се обврзува да му исплати одреден надомест на тужителот односно производителот, од што неспорно произлегува дека на страната на тужениот кој се јавува во својство на увозник согласно склучениот договор не се содржани елементи, карактеристики, одбележја, односно суштествени состојки кои упатуваат на договор за дело.

Овој суд ги ценеше и останатите жалбени наводи на жалителот, но истите не ги уважи од претходно изнесените причини.

Согласно чл.160 од ЗПП, овој суд го задолжи тужителот да му плати на тужениот вкупен износ од 23.100,00 денари за дополнителни трошоци за одговор на жалба а кои се однесуваат за состав на одговор за жалба во износ од 5.850,00 денари и судска такса во износ од 17.250,00 денари а ова согласно Адвокатскиот тарифник и Законот за судски такси.

Од погоре наведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд – Штип Тсж.бр.61/10 од 02.03.2010 год. и Врховен суд на РМ Рев.бр.475/10 од 06.04.2011 година.

25. Кога странскиот нарачател при исплатата на завршена работа точно назначи дека плаќа работа завршена од поименично наведен подизведувач, изведувачот не може да го менува редоследот на плаќање и е должен уплатените средства од странскиот нарачател да ги пренесе на подизведувачот без одлагање и условување.

Образложение

Основниот суд во Штип со пресуда ТС -447/09 од 06.09.2010 година тужбеното барање на тужителот против тужениот го усвоил.

Го задолжил тужениот да му плати на тужителот долг во вкупен износ од 1.018.006,00 денари со ЗЗК согласно ЗВСЗК и тоа на износи наведени во ст.2 од изреката на побиваната одлука, а од 01.02.2010 година до исплатата казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ што за секое полугодие важела на тековното полугодие, зголемено за 10 процентни поени, како и да му ги надомести парничните трошоци во износ од 92.583,00 ден. се во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Во останатиот дел барањето на тужителот за трошоци во постапката за разликата од бараните 114.136,00 ден. до досудените 92.583,00 ден. го одбил како неосновано.

Со решение тужбата на тужителот да се задолжи тужениот да му плати на тужителот долг во износ од 69.674,00 ден. дел од фактура бр. 41/09 од 23.06.2009 година ја повлекол.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужениот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалбата со кој ги побива жалбените наводи на тужениот па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди. Бара дополнителни трошоци за одговорот на жалбата. Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука (став 1 и 2 од изреката) да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е разбирлива, непотивречи сама на себе си ниту на причините на одлуката. Во побиваната одлука (став 1 и 2 од изреката) се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено

фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос. Во фактичката состојба, првостепениот суд утврдил дека тужениот и тужителот на ден 01.01.2009 година склучиле договор за лон производство на текстилни стоки. Ваквиот договор бил одобрен од ино партнерот Е. Ц. Ц. од Х.. Нарачателот -ино партнерот Е.Ц.Ц. од Х. се обрзал да ги испрати потребните налози за производство, ткаенина и помошен материјал за одржување на производниот процес, а увозникот - тужениот се обрзал уредно да ја изработи и извозната документација и налозите да ги препрати до производителот-тужителот, кој пак има обврска налозите да ги изработи споед мерките од спецификацијата дадена од нарачателот. Производите мора навремено да бидат испратени на нарачателот, кој го врши и квалитативното прием на тие испорачани текстилни производи. Рекламациите од налогодавачот во врска со грешно изработените налози до страна на производителот, му се соопштуваат на производителот писмено најкасно 10 дена по пристигнувањето на текстилните производи кај странскиот партнер Е. Ц. Ц.. Плаќањето го врши нарачателот на увозникот - сега тужениот А. - Ф. Г.дооел Ш. со банков SWIFT во евра, времето на наплата е максимум 30 дена. За извршената лон работа тужителот му фактурирал на тужениот кој пак изготвувал фактури и му ги испоставувал на ино партнерот Е. Ц. Ц. и во тие фактури покрај износ за извршена услуга од страна на тужителот за производство на текстилни стоки, бил содржан и износот на провизија што му припаѓа на тужениот. Тужителот изготвил фактура нр.41/09 од 23.06.2009 година на износ од 219.674,00 ден. која доспева за наплата на 23.07.2009 год. фактура бр. 68/09 од 29.09.2009 година на износ од 100.160,00 ден. која доспева за наплата на 29.10.2009 година, фактура број 70.09 од 03.10.2009 година на износ од 170.841,00 ден. која доспева за наплата на 03.11.2009 година и фактура бр. 72/09 од 13.10.2009 година на износ од 747.005,00 ден. која доспева за наплата на 13.11.2009 година. На ден 14.10.2009 година тужителот потпишал писмена согласност бр. 181/09 и анекс согласност со кои се согласил да ја испорача текстилната стока која ја произвел за купувачот Е. Ц. Ц. од Х. преку посредникот -сега тужениот, при што ако Е. Ц. Ц. најави рекламација, или не ги префрли паричните средства на сметката на сега тужениот нема никакви обврски за плаќање на тужителот на тужителот за испорачаната стока (претходната и сегашната) за сума наведена во рекламацијата.

Со допис од 13.11.2009 година странскиот партнер Е. Ц. Ц. од Х. го известил тужениот дека нема рекламации на текстилните производи и дека со уплатата од 16.11.2009 година на износ 35.000 Евра во целост ќе бидат платени сите неплатени фактури кон тужителот од причина што меѓусебната соработка се прекинува. Со овој допис тужениот бил известен дека и тужителот ќе биде известен за уплатата на девизниот прилив во износ од 35.000,00 ден. Со допис од 17.11.2009 година странскиот партнер Е. Ц. Ц. го известил тужениот дека целокупниот девизен прилив во износ од 35.000 Евра од 16.11.2009 година е наменет само за плаќање на долгот по фактурите на производителот- сега тужителот и дека оваа сума тужениот треба во целост да ја префрли на тужителот. Согласно истото вештачење, странскиот партнер Е. Ц. Ц. на девизната сметка на тужениот на ден 18.11.2009 година уплатил 35.000 Евра во денарска противвредност од 2.140.775,00 ден. и ваквиот девизен прилив бил евидентиран во извештајот за наплата од странство -

Образец 743 од 18.11.2009 година каде во поле 7 било наведено дека основот на девизниот прилив е плаќање на сега тужителот. Од овој девизен прилив од 35.000 Евра тужениот му дозначил на тужителот на неговата денарска сметка вкупен износ од 979.819,00 ден. односно 15.957 Евра сметано по курсот од 61,40 денари за 1 евро, наведувајќи дека со овој износ се наплатуваат фактурите број 66 и 67 а со остатокот од девизниот прилив од 19.042,04 Евра тужениот го наплатил својот дел од извозничката провизија и измирил обврски кон други добавувачи, иако странскиот партнер назначил дека тој девизен прилив од 35.000 Евра е за плаќање на фактурите на сега тужителот. Вкупниот долг во износ од 1.018.006,00 ден. тужениот не го платил на тужителот и истиот претставува предмет на тужбеното барање.

На вака целосно и правилно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право. Согласно чл.10 ст.1 од ЗОО е предвидено: „Учесниците во облигациониот однос се должни да ја извршат својата обврска и се одговорни за нејзиното исполнување. Обврската може да згасне само со согласност на волјите на учесниците во облигациониот однос и врз основа на Закон“.

Во конкретниот случај првостепениот суд утврдил дека странките по спорот склучиле договор за лон производство на текстилни стоки кој договор бил одобрен од ино партнерот Е. Ц. Ц. од Х.. Тужителот во целост ја исполнил својата обврска на начин што ги изработил текстилните производи и таквата услуга ја фактурирал со три пооделни фактури на вкупен износ од 1.018.006,00. Со допис од 13.11.2009 година странскиот партнер Е. Ц. Ц. од Х. го известил тужениот дека нема рекламации на текстилните производи и дека со уплатата од 16.11.2009 година на износ 35.000 Евра во целост ќе бидат платени сите неплатени фактури кон тужителот. Со допис од 17.11.2009 година странскиот партнер, го известил тужениот дека целокупниот девизен прилив во износ од 35.000 Евра од 16.11.2009 година е наменет само за плаќање на долгот по фактурите на производителот-тужителот и дека оваа сума тужениот треба во целост да ја префрли на тужителот. Од девизниот прилив од 35.000 Евра тужениот му дозначил на тужителот износ од 979.819,00 ден. односно 15.957 Евра а со остатокот од девизниот прилив од 19.042,04 Евра тужениот го наплатил својот дел од извозничката провизија и измирил обврски кон други добавувачи, иако странскиот партнер назначил дека тој девизен прилив од 35.000 Евра е за плаќање на фактурите на сега тужителот.

Од вака утврдените факти, првостепениот суд извлекол правилен заклучок дека во конкретниот случај, тужениот како учесник во облигациониот однос не ја извршил во целост својата обврска по што согласно напред цитираната законска одредба, правилно одлучил како во став 1 и 2 од изреката на побиваната пресуда.

Овој суд согласно чл.160 од ЗПП го задолжи тужениот А. Ф. Г.дооел Ш., да плати на тужителот Г. т. дооел Ш. на име дополнителни трошоци за одговор на жалба сумата во износ од 16.030,00 ден. од кои за состав на одговорот износ од 5.850,00 денари и за судска такса износ од 10.180,00 денари.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд – Штип Тсж.бр.425/10 од 10.11.2010 год. и Врховен суд на Р.М. рев.бр.38/11 од 26.05.2011 година.

26. Кога со договор за закуп е договорено дека закупаецот не смее без посебна дозвола од закуподавачот да го преправи или поправа објектот, како и дека за тоа треба да се склучи посебен договор, при што сите евентуални поправки и доградби, по истекот на договорот за закуп, остануваат во сопственост на закуподавачот, ако закупаецот без дозвола и надвор од договорот изврши поправка и доградба нема право надомест на нивната вредност и во тој случај не се применуваат одредбите од ЗОО за „Работоводство без налог“.

Образложение

Основен суд Струмица со пресуда Пс.100/04 од 10.03.2009 година, тужбеното барање на тужителот Б.Т.ДОО Р., како правен следбеник на Т ДООЕЛ од Р., делумично го усвојил.

Утврдил побарување на тужителот према тужениот АД С. од Р., порано во стечај а сега постапката запрена, за главен долг во износ од 5.047.902,00 денари со камата сметано од 12.07.2002 година па до конечната исплата согласно ЗВСЗК, како и да плати износ од 496.130,00 денари на име процесни трошоци направени по постапката на делото, се во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Во останатиот дел тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди побарување на тужителот према тужениот за главен долг во износ од 2.332.063,00 денари со камата сметано од 12.07.2002 година па до конечната исплата согласно ЗВСЗК, како и за разликата во процесните трошоци во износ од 68.940,00 денари, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда во ст.1 и 2 од изреката останал незадоволен тужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата во побиваниот дел укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Неоснован е жалбениот навод за сторена суштествена повреда на одредбите од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи пресудата нема недостатоци поради кои не може да се испита, изреката на обжалената пресуда е јасна, разбирлива и непротивречна сама на себе и на причините на пресудата. Првостепениот суд дал доволно образложени причини за решителните факти од кои се раководел при уважувањето на тужбеното барање на тужителот.

Неоснован е жалбениот навод во кој тужениот наведува дека првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите од чл.343

ст.1 в.в. чл.177 ст.2 од ЗПП, со тоа што во својство на вешто лице ангажирал нестручно лице кое вршело вештачење и кое наодот и мислењето го заснова на невалидни документи.

Од увидот во извештајот за извршен наод со мислење за вложени материјални средства во СРЦ Ш. од Р. од страна на Т. Р. и од изјавата на вештото лице С.И., дипл. градежен инженер, сослушан во својство на сведок се утврдува дека вештачењето на ова вешто лице е вршено по барање на правниот претходник на тужителот Б. Р., а воедно вештото лице било член на Управниот одбор на тоа правно лице. По составувањето на извештајот правниот претходник на тужителот не приговарал на висината на утврдените вложувања и на валидноста на документацијата во која вршел увид, која му била доставена од тужителот, така што неоснован е ваквиот жалбен навод истакнат од страна на тужениот.

Другото вешто лице што било определено од страна на првостепениот суд В.М. дипл. градежен инженер, при изработката на писмениот наод и мислење се раководел на документацијата која му била презентирана од страна на тужителот и извештајот на вештото лице С.И., при што утврдил приближно иста висина на вложувања, како што утврдило и другото вешто лице.

Неоснован е жалбениот навод на тужениот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.

Имено, првостепениот суд утврдил дека со решение Ст.бр.59/03 на првостепениот суд од 10.11.2003 година е отворена стечајна постапка над тужениот. Со решение под исти број од 29.12.2003 година и 30.11.2004 година е оспорено побарување на тужениот, поради што тужителот ја поднел предметната тужба за износ од 8.415.662,00 денари. Со решение од 30.06.2008 година стечајната постапка над должникот е запрена, а поведените постапки меѓу кои и постапка по ова тужба е одлучено да ги застапува Д.З. од К. со право да даде полномошно на адвокат.

Првостепениот суд утврдил дека помеѓу правниот претходник на тужениот Б. АД Р. и правниот претходник на тужителот Т. ДООЕЛ Р. на ден 22.06.2001 година е склучен договор за закуп со кој е регулирано дека тужениот како закуподавач е сопственик на базен кој се наоѓа во Р. во површина од 14.000 м², како и опремен ресторан кој се наоѓа во состав на базентот во површина од 997 м². Во истиот договор меѓу другото е утврдено дека тужителот не смеел без посебна дозвола од тужениот да ги преправа или поправа објектите кои му се дадени под закуп, да ја менува нивната намена и сл. Исто така, е утврдено дека за доградбите, поправките, преправките и намената на закупените објекти странките ќе склучат посебен договор, а сите извршени поправки и преправки на закупените објекти остануваат во сопственост на закуподавачот по престанувањето на важноста на овој договор.

Договорот за закуп бил потпишан од договорните странки. Во моментот на давањето под закуп базентот и уште еден мал базент биле спремни за употреба, додека ресторанот кој бил изграден но не бил спремен за употреба. Во однос на состојбата на ресторанот тужителот бил запознаен и тој си земал за обврска да го реновира. Тужителот знаел во каква состојба е објектот и дека ќе се потрошат парични средства за да се стави во функција.

По склучувањето на договорот тужителот вложил парични

средства во ресторанот и базентот. Имено, тужителот во ресторанот ставал подни плочки, вршел поправка на санитарни чворови, ставал плочки на санитарниот чвор. Во кујната од ресторанот тужителот ставил сидни и подни плочки, електричната инсталација во ресторанот, превзел и други работи за функционирање на ресторанот. Исто така, тужителот вршел поправки и преправки и во однос на базенот. Sprema наодот и мислењето на вештото лице И.С. вкупните вложени финансиски средства во објектот ресторан се во износ од 5.098.330,00 денари, кои средства биле нужно потребно за да функционира ресторанот. За опремување на ресторанот за извршување на неговата функција тужителот потрошил 1.099.207,00 денари, кои средства се состоеле во подвижна опрема, а во останатиот дел од СРЦ тужителот вложил 2.159.143,00 денари, кои средства биле нужно потребни за да функционира летната бавча над објектот, како и да функционираат базените.

По извршеното вештачење од ова вешто лице тужителот инсистирал неговите вложувања во објектите да се признаат и да влезат во компензацијата, но тој предлог бил одбиен од тужителот.

По објавен оглас на ден 28.12.2004 година тужителот ги купил закупените објекти и со согласност на стечајниот управник на тужениот истите ги користел во тоа својство до 22.04.2005 година. Потоа тужителот продолжил да ги користи и ги користи до денес.

Договорот за закуп бил склучен со времетраење од 5 години и тој рок истекувал на 22.06.2006 година.

При изведувањето на градежните работи од страна на тужителот, тужениот не му забранил да презема одредени вложувања, адаптации и сл., па према тоа тој молкум ја дал таа согласност.

Sprema наодот и мислењето на вештото лице В.М. нужните неопходни вложувања изнесуваат 5.047.902,00 денари, истите тужениот не ги платил до денес.

Првостепениот суд од фактите што ги утврдил во овој спор извел неправилен заклучок при делумното уважување на тужбеното барање на тужителот со тоа што одлучил како во ст.1 и 2 од изреката на обжалената пресуда, погрешно го применил материјалното право, така што основан е жалбениот навод на тужениот по овој основ.

Имено, врз основа на изведените докази првостепениот суд прифатил дека од страна на тужителот се вршени вложувања во објектите кои се земени под закуп и дека нужните вложувања се во висина на уважениот дел од тужбеното барање. Исто така, првостепениот суд прифатил дека нужноста на вложувањата се за да може да функционираат закупените објекти.

Оправданоста на вложувањата што ги извршил тужителот како нужни ги прифаќа и овој суд. Тие вложувања се направени со цел тужителот целосно да го оспособи објектот што го земал во закуп и да го стави во функција за намената за која е земен истиот, а со тоа да остварува профит. Меѓутоа по мислење на овој суд за извршените вложувања тужениот не треба да му плати надомест на тужителот во оваа правна работа. Ваквото стојалиште на Апелациониот суд во Штип, кое е спротивно на стојалиштето на првостепениот суд, се заснова пред се на одредбите од договорот за закуп што го склучиле странките на ден 22.06.2001 година. Според чл.6 од истиот договор закуподавачот не смее без дозвола на закуподавачот да врши преправки, поправки и сл. и

за потребата од вакви работни активности странките ќе склучат посебен договор. Сите извршени доградби, преправки, поправки и сл. по престанокот на договорот за закуп остануваат во сопственост на закуподавачот. Во чл.9 од договорот е утврдено дека закупопримачот ги превзема објектите и вградениот инвентар во видена состојба.

Исто така, од изјавата на управителот на тужителот Д.Г. се утврдува дека тој знаел дека базенот го зел во руинирана состојба, неодржуван 2 години како што вели тој, додека ресторанот бил изграден во карабина. Тој знаел дека при склучувањето на договорот целокупната нова опрема за ресторанот била купена нова од страна на тужениот и истата била пакувана во картонски кутии. Знаел за другите недостатоци на објектот односно за немањето на подни плочки, сидни плочки, за нефункционирање на дел од санитарните јазли и други недостатоци во сите делови од закупениот објект. Истите ги зел под закуп бидејќи со тужениот се договорил дека подоцна закупените објекти ќе му бидат отстапени во сопственост.

Имајќи ја во предвид изјавата на управителот на тужителот овој суд го прифаќа заклучокот на првостепениот суд дека тужителот ја видел состојбата на објектите, точно ги знаел недостатоците, знаел што треба да превзема, а потоа и го превзел со вложување на сопствени средства кои биле нужни за да се стави во функција целиот објект и од кога го оспособил во својство на закупопримал го користел до 22.04.2005 година, а потоа до денес го користи бидејќи истиот го купил во постапка за јавно наддавање.

По наоѓање на овој суд првостепениот суд погрешно ги применил одредбите од чл.209, 210, 211, 212 и 215 од Законот за облигациони односи. Сите овие одредби од ЗОО се во одделот 4 со поднаслов „Работоводство без налог“.

Погрешната примена на овие одредби е поради следното:

Согласно чл.209 од ЗОО кон вршење туѓа работа може неповикано да пристапи само ако работата не трпи одлагање, предстои штета или пропуштање на очигледна корист. Понатаму, во чл.210 е наведено дека рабоводителот без налог е должен за своите постапки што е можно побргу да го извести оној за кого ја врши работата, а по завршената работа е должен да му положи сметка.

Во чл.212 од ЗОО е наведено дека рабоводителот без налог постапил во сето како што треба, има право на нужни и корисни издатоци. Понатаму од чл.215 од истиот закон произлегува дека тој што врши туѓа работа и покрај забраната ги нема правата што му припаѓаат на рабоводителот без налог.

Во конкретниот случај по оценка на овој суд превземените градежни работи од страна на тужителот во закупениот објект не можат да се подведат под поимот рабоводство без налог, бидејќи ниту работата не трпи одлагање, ниту претстои штета или пропуштање на очигледна корист. Исто така, за преземените градежни работи тужителот не ја исполнил должноста која произлегува од законот и додека договорот за закуп бил во правна сила никогаш не го известил тужениот и по завршената работа не му положил сметка. На изричитата забрана да врши преправка, поправка и сл. над објектите, тој не ја почитувал забраната од чл.210 од ЗОО, така што нема право да бара надоместок за нужните и корисни издатоци на објектот.

Од погоренаведеното, а согласно чл.361 од ЗПП, се одлучи како

во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд – Штип Тсж.бр. 271/09 од 16.11.2009» год. и Врховен суд на Р.М. рев.бр.468/10 од 16.02.2011 година.

27. Не постои законска обврска со која е предвидено дека согласноста за големите зделки треба да биде составен дел на нотарскиот акт, од причина што тоа е интерна работа на трговското друштво, а за надлежниот Нотар валидна е одлуката на Управниот одбор.

Образложение

Основен суд Кочани со пресуда Тс.60/09 од 02.09.2010 година, тужбеното барање на тужителот со кое бара да превземените правни дејствија се без дејство врз стечајната маса на тужителот и тоа: Нотарски акт, договор за залог-хипотека за должничко доверителски односи за заем на парични средства со својства на извршна исправа од прв ред под ОДУ.бр.302/04 од 28.10.2004 година. Нотарски акт Записник за Јавно наддавање под Оду.бр.345/04 од 30.12.2005 година.

Нотарски акт Записник за стекнување на сопственост врз заложената недвижност наместо исплата на обезбеденото побарување под Оду.бр.61/05 од 28.02.2005 година, и

Нотарски акт - Записник за извршена продажба на недвижност со непосредна спогодба со битни елементи од договор за купопродажба заведен под Оду.бр.61/05 од 28.02.2005 година со кој тужениот се стекнува со сопственост на недвижниот имот и тоа детално опишан во дел први од изреката на првостепената одлука, го одбил како неоснован.

Го задолжил тужителот да ги надомести трошоците во постапката на тужениот во износ од 33.960,00 денари во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Решението за времената мерка на овој суд Тс.бр.60/09 од 23.02.2010 година со кое му се забранува на тужениот да врши отуѓување или оптоварување на недвижниот имот запишан во имотен лист бр.10931 за КО-Д. на име на тужениот и тоа недвижен имот детално опишан во дел втори од изреката на првостепената одлука, го укинал.

И наложил на Агенцијата за катастар на недвижности, одделение за катастар на недвижности Д. да изврши бришење на забраната во јавните книги.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок преку својот полномошник, изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Полномошникот на тужениот, Ј. В.Н., адвокат од С., поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди. Бара трошоци за одговор на жалба.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда првостепениот суд сторил суштествени повреди од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива со доволно образложени причини за решителните факти, и не постои противречност помеѓу она што се наведува во причините на пресудата со содржината на исправите и записниците за исказите дадени во постапката и самите тие исправи и записници и како таква истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Врз основа на изведените и правилно ценети докази во текот на постапката првостепениот суд ја има правилно и целосно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил да во текот на 2004 година тужителот имал потреба од обртни средства, која потреба од обртни средства од краткорочен карактер била утврдена од страна на органите на управување на тужителот. Во рамките на дозволените располагања, согласно одредбите на тогаш важечките прописи за правните дела од облигационен карактер бил склучен договор за заем во кој друштвото за производство трговија и услуги М. ДООЕЛ С. како заемодавач со тужителот како правно лице во рамките на неговиот правен и деловен субјективитет во правниот промет како заемопримач со застапување од овластените лица на начин предвиден во законот за трговските друштва и согласно дадените упатства од страна на органите на управување склучиле договор за заем бр.0306-145 од 25.10.2004 година на износ од 850.000,00 денари со рок на враќање од 10 дена од денот на склучувањето. Истовремено, врз основа на едногласно донесена одлука со учество на сите членови на органот на управување била донесена одлука кај тогаш органите на управување и надзор кај тужителот во рамките на двостепениот систем на управување, за востановување на заложеното право хипотека на недвижноста со катастарски индикации наведени во изреката на побиваната пресуда. Во прилог на фактот дека одлуката била донесена со учество на сите членови на органот на управување произлегува и од пресудата К.бр.66/07 од 24.03.2008 година потврдена со пресуда КЖ.бр.2140/97 на овој суд, во кои пресуди е утврдено дека С. С. и Д. С. присуствувале на седниците на Управниот одбор за кое нешто барале и добиле надомест. Бидејќи, тужителот како должник не ја исполнил својата обврска била поведена постапка за реализација на хипотеката од страна на нотар согласно одредбите на тогаш важечкиот закон за вршење на нотарски работи, а согласно изјавата на тужениот како хипотекарен доверител. На износот на извршената проценка на овластениот извршител на првата продажба објавен од нотарот не се јавило ни едно заинтересирано правно и физичко лице. И на втората продажба спроведена од нотарот со намалена цена не се јавило ниту едно правно и физичко лице. За да не

дојде до трета продажба била донесена одлука од страна на органите на управување на тужителот во рамките на двостепениот систем на управување на тужителот и тужениот ја купил недвижноста за цена според која се вршела втората продажба на недвижноста во износ 5.277.124,00 денари која што цена купувачот ја платил и на истата сума бил платен потребниот ДДВ во износ од 949.882,00 денари и данок на промет врз основа на решение на УЈП во износ од 158.314 денари. По уплатата на целокупната сума цената на купениот односно продадениот објект изнесувала 6.227.006,00 денари. По уплатата не целокупната цена од страна на тужениот недвижниот имот предмет на договорот, тој го примил во владение и во сопственост.

На вака правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога ја донел побиваната одлука.

Според чл.455 од ЗТД “За голема зделка се смета зделка (вклучувајќи без ограничување заем, кредит, залог, гаранција,) или меѓусебно поврзани зделки, доколку таквата зделка, односно зделки се однесуваат на стекнување или отуѓување, директно или индиректно на имот на друштвото чија што вредност изнесува над 20% од книговодствената вредност на имотот на друштвото определена врз основа на последните финансиски извештаи на друштвото, со исклучок на зделки извршени (остварени во текот на редовното работење на друштвото, зделки поврзани со стекнување преку запишување обични акции на друштвото, и зделки поврзани со стекнување на конвертабилни обврзници). Во Статутот можат да бидат определени и други зделки на кои ќе се применува.

Во чл.456 ст.1 од истиот закон е предвидено:“според големината секоја голема зделка мора да биде одобрена од Одборот на директорите, Надзорниот одбор или Собранието.“

Во чл.460 ст.1 од истиот закон е предвидено:“ секоја зделка со заинтересираната страна е предмет на претходно одобрување од страна на Одборот на директори, односно од Надзорниот одбор или на Собранието, на начинот и според постапката определена во овој член. Во конкретниот случај првостепениот суд правилно ги применил цитираните законски одредби кога одлучил како во изреката на побиваната одлука бидејќи од изведените докази неспорно утврдил дека тужениот и тужителот на ден 25.10.2004 година склучиле договор за краткорочно позајмување на средства со кои тужениот на тужителот му позајмил износ од 850.000,00 денари, а овој како залог го заложил недвижниот имот во негова сопственост опишан во имотен лист бр.1043 КО-Д. Рокот за враќање на средствата бил определен на 10 дена. Бидејќи, наведениот договор се смета за голема зделка, од изведените докази првостепениот суд неспорно утврдил дека од страна на Собранието на акционери на ден 22.10.2004 година била дадена согласност за реализација на зделка, а тоа било склучување на договор за заем помеѓу сега странките. Согласноста била дадена со мнозинство од 84,53% од вкупниот број на акциите со право на глас што значи согласноста била дадена со поголемо мнозинство од 3/4 од мнозинството предвидено во Статутот на тужителот. Неспорно е утврдено дека врз основа на договорот за заем на ден 28.10.2004 година под ОДУ.бр.302/2004 година пред нотар во Д. бил склучен договор за залог - хипотека помеѓу странките. Бидејќи, тужителот во договорениот

рок од 10 дена не ја вратил позајмицата на тужениот од страна на нотарот биле организирани две продажби со усно јавно наддавање на заложената недвижност на која не се јавил никој, па бидејќи продажбата на заложениот имот не успеала на ден 28.02.2005 година била изршена продажба на овој имот со непосредна спогодба склучена помеѓу тужителот и тужениот со битни елементи од договор за продажба под ОДУ бр.61/2005 од 28.02.2005 година, за износ од 5.277.124,00 денари која сума е утврдена на второто јавно наддавање. Со овој договор тужениот се стекнал со сопственост на наведениот недвижен имот. За оваа продажба била дадена согласност од страна на Собранието на акционери и тоа со мнозинство од 84,53% од вкупниот број на акционерите со право на глас. Бидејќи овластеното лице на тужениот бил заинтересирана страна, затоа што бил член-претседател на Надзорниот одбор на тужителот, за продажба на заложениот имот по пат на непосредна спогодба со склучување на договор за продажба склучен во форма на нотарски акт имало согласност од страна на Собранието на акционери и тоа со мнозинство од 84,53% од вкупниот број на акционерите.

При така неспорните факти, првостепениот суд извел правилен заклучок и донел правилна и законита одлука кога го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот, бидејќи нотарските акти наведени во изреката на побиваната одлука во целост биле во согласност со одредбите на ЗТД и не постојат основи за поништување на таквите акти.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на жалителот дека овластеното лице на тужениот како претседател на Надзорниот одбор на тужителот не можел да склучува ваква зделка, но не ги прифати таквите жалбени наводи бидејќи од увидот во списите на предметот неспорно произлегува дека таквата зделка била одобрена од страна на органите на управување кај тужителот. Исто така беа ценети и останатите жалбени наводи на жалителот, дека на нотарскиот акт ја немало наведено согласноста од Собранието и дека истата можело накнадно да била донесена, дека одлуката на управниот одбор е донесена без присуство на сите членови, но истите овој суд ги оцени како неосновани, дотолку повеќе што тие се повторуваат и за нив веќе се има произнесено првостепениот суд за што дал доволно образложени причини што во целост ги прифаќа и овој суд.

Овој суд согласно чл.160 од ЗПП, го задолжи тужителот да му плати на тужениот дополнителни трошоци за одговор на жалба во износ од 29.850,00 денари од кои за состав на одговор на жалба износ од 5.850,00 денари, и такса за одговор на жалба 24.000,00 денари.

Од погоре наведените причини а согласно чл.357 од ЗПП, овој суд одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Тсж.р.474/10 од 07.02.2011» година и Врховен суд на РМ. рев.бр.146/11 од 13.10.2011 година.

28. Кога побарувањето е изразено или определено во странска валута или нејзината противредност е определена по курсот на таа валута на денот на исплатата, камата се досудува во висина на домицилната камата на таа валута, а не во висина на

стапката на затезна камата определена со ЗВСЗК која се однесува на парични обврски изразени во денари.

Образложение

«Основен суд Кочани», со пресуда «Тс.бр.42/10» од 21.12.2010 година, тужбеното барање на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот да му плати на тужителот износ од 18.159,30 евра во денарска противвредност на денот на исплатата на име затезна камата согласно чл.11 од договорот од 19.02.2002 година и анекс на договорот од 15.10.2002 година, а се однесува за задоцнето плаќање на секоја поединечна рата и тоа на износи и периоди детално наведени во ст.1 од изреката на првостепената пресуда односно вкупно 15 рати како и да му ги надомести трошоците во постапката во износ од 31.040,00 ден., го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да му надомести трошоци во постапката на тужениот износ од 8.700,00 ден. се во рок од 8 дена од денот на приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи.

Тужениот преку полномошникот Г. Б. адвокат од Б. поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на жалителот. Предлага жалбата да се одбие како неоснована, а пресудата потврди. Бара трошоци за одговор на жалба во износ од 16.030,00 денари.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалба,, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти кои не противречат на изведените докази, а од кои се раководел судот при одлучувањето.

Жалбениот навод на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, овој суд го смета за неоснован, бидејќи од изведените и правило ценети докази во текот на постапката, првостепениот суд утврдил правилна и целосна фактичка состојба во предметниот спор. Во фактичката состојба утврдил дека тужителот и тужениот склучиле договор за одобрување на кредит од компензационен фонд од странска помош, кој договор е заведен кај тужителот под бр.18-46094 од 19.02.2002 година. Предмет на договорот бил одобрување на наменски инвенстиционен кредит за набавка на транспортни средства за превоз на цвеќе во вкупен износ од 6.000.000,00 ден. Во чл.2 од договорот биле предвидени условите под кои се одобрени средствата и тоа: грејс период од 1 година сметано од денот на првата исплата на

одобрените средства, за кој период се плаќа камата, рок на враќање 20 еднакви три месечни рати и редовна камата од 3% годишно, а во чл.5 од договорот било предвидено дека кредитот ќе се одобрува во денарска противвредност пресметана во евра на денот на одобрувањето на средствата на крисникот на кредитот. Во чл.6 било предвидено дека каматата ќе се пресметува во евра, а плаќањето ќе биде тромесечно во денарска противвредност. Во чл.11 било предвидено дека на сите достасани, а не наплатени обврски по кредитот од чл.1, корисникот на кредитот е должен да плати затезна камата по стапка утврдена со закон. Тужителот и тужениот склучиле и анекс кон договорот за одобрување на кредит од компензационен фонд од странска помош-Јапонија од 15.10.2002 година. Со овој анекс по членот 8 од договорот се додава нов член 8-а, во кој било предвидено дека кредитот ќе се стави во отплата (прва рата) на ден 17.06.2003 година, а ануитетите ќе се отплатуваат по точно утврдена динамика определна во анексот на договорот. Тужителот поднел тужба против тужениот за долг вредност на спорот 40.515,42 евра и по истата е донесена пресуда Пс.бр.35/2007 од 02.05.2007 год. со која е усвено тужбеното барање на тужителот и задолжен на тужениот да му плати долг износ од 40.515,42 евра во денарска противвредност на овој износ сметано по среден курс на еврото на НБ на РМ на денот на исплатата, заедно со домицилна камата на овој износ сметано од 18.01.2007 година па до конечната исплата. Оваа одлука станала правосилна на ден 17.05.2007 година. Првостепениот суд утврдил дека тужителот со поднесената тужба бара тужениот да плати законска затезна камата согласно чл.11 од договорот за одобрување на кредит од компензациониот фонд за странска помош. Судот утврдил дека согласно оваа одредба тужениот би требало да плати за повеќе од пет пати повисока каматна стапка од она што е утврдена со пазарот на пари со еурибор или пазарот на пари либор. Тужениот паднал во задоцнување со исплатата на дел од главниот долг по одобрение на кредитот од тужителот во вкупен износ од 82.087,50 евра или 5.026.944,00 ден. од пресметката на каматата на тужителот бр.08-14483/2 од 20.05.2009 година на износ од 18.836 евра или 1.157.452,00 ден., бидејќи плаќањето на ратите не било направено во предвидениот рок, еднакви тримесечни ануитети, сметано од доспеаноста по договорот 18-4609/1 од 19.02.2002 година и анекс кон договорот бр.18-24295/1 од 15.10.2002 година.

На вака правилно и целосно утврдената фактичка состојба, првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Согласно чл.10 од од ЗОО, учесниците во облигациониот однос се должни да ја извршат својата обврска и се одговорни за нејзино исполнување.

Согласно чл.388 ст.3 од ЗОО (Службен весник на РМ бр.18 од 05.03.2001 година), ако паричната обврска изразена во странска валута или определена во таква валута, кога поинаку не е договорено, односно определено со закон, на доверителот му припаѓа камата во домашна валута по најниска каматна стапка што ја плаќа Банката по видување на девизни штедни влогови во местото на исполнување.

Согласно чл.546 ст.2 и 3 од Законот за облигациони односи и Законот за измени и дополнувања на Законот за облигациони односи од 25.01.2002 година, кога каматната стапка на каматата од ст.1 на овој член е договорено за парична обврска во домашна валута, а е изразена

во странка валута или е определена во таква валута, се смета за лихварска кога таа е поголема за трипати од каматната стапка која се плаќа за парична обврска во таа странка валута и е преовладувачка на меѓународниот финансиски пазар на денот на стасаноста на паричната обврска во домашна валута. Како преовладувачка каматна стапка според овој закон се смета каматната стапка што се применува на меѓународниот финансиски пазар (либор) или каматна стапка на меѓубанкарскиот финансиски пазар во Европа (еурибор) на денот на стасаноста на паричната обврска во домашна валута.

Согласно чл.95 ст.1 од Законот за облигациони односи, договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго.

Согласно чл.101 ст.1 од Законот за облигациони односи, на ништовноста судот внимава по службена должност и на неа може да се повикува секое лице кое има правен интерес.

Согласно чл.102 од Законот за облигациони односи, правото на истакнување на ништовноста не се гаси.

Во конкретниот случај, од изведените докази во текот на постапката првостепениот суд правилно утврдил дека предмет на тужбеното барање е парична обврска изразена во странска валута, а која парична обврска произлегува од задоцнување со исплата на дел од главниот долг по одобрен кредит од тужителот спрема тужениот во вкупен износ од 82.087.50 евра или 5.026.944,00 ден. од пресметка на камата на тужителот бр.08-14484/2 од 20.05.2009 година на износ од 18.836 евра или 1.157.452,00 ден.

Од изведените докази во текот на постапката првостепениот суд правилно утврдил дека во член 11 од Договорот за одобрување на кредит од компензациот фонд од странка помош од 19.02.2002 година, било предвидено на сите достасани, а ненаплатени обврски по кредитот од член 1 на овој договор, корисникот на кредитот е должен да плати затезна камата по стапка утврдена со закон.

Од изведените докази во текот на постапка првостепениот суд правилно утврдил дека согласно вака договорената одредба тужениот би требало да плати за повеќе од пет пати повисока каматна стапка од она што е утврдено со пазарот на пари со еурибор или пазарот на пари либор.

При вака целосно и правилно утврдените факти и притоа имајќи ги во предвид претходно цитираните законски одредби, по наоѓање на овој суд, првостепениот суд правилно одлучил како во изреката на побиваната одлука и тужбеното барање на тужителот го одбил како неосновано, бидејќи според договорената одредба од чл.11 од предметниот договор, тужениот би требало да плати за повеќе од пет пати повисока каматна стапка од она што е утврдена со пазарот на пари со еурибор или пазарот на пари либор а кое нешто е во спротивност на чл.546 ст.2 и ст.3 од Законот за облигациони односи и Законот за измени и дополнувања на Законот за облигацион односи од 25.01.2002 година кој бил во важност во времето на склучување на предметниот договор, како и во спротивност со чл.388 ст.3 од ЗОО во кој е предвидено дека кога побарувањето е во странска валута или нејзината противредност по курсот на таа валута на денот на исплатата како што е во конкретниот

случај- висината на каматата се досудува во висина на домицилната камата на таа валута, а не во висина на стапката на затезната камата определена со ЗВСЗК која се однесува на парични обврски определени во денари, а кое нешто го прифаќа и овој суд.

Апелационен суд Штип Тсж.бр.47/11 од 16.03.2011 година и Врховен суд на Р. Македонија Рев.бр.168/2011.

РАБОТНИ СПОРОВИ

1. Работодавачот не сторил суштествена повреда на постапката со тоа што при писмената изработка на одлуката што ја донел Наставно-научниот совет на З.Ф. а со која тужителката не била избрана во повисоко звање на кое конкурирала, а воедно не била избрана ни во постојното звање, не и била дадена правна поука за користење на правен лек.

На тужителката не и е прекршено нејзиното право, бидејќи во решението што подоцна го донел ректорот на У. Г.Д. Ш. и е дадена правна поука за користење на правен лек кој тужителката го искористила а и подоцна поднесената тужба не е отфрлена како недозволена од страна на судот.

Од образложението

Основен суд Штип со пресуда «Ро.589/10» од 19.10.2010 година, тужбеното барање на тужителката према тужениот, со кое барала судот да ја поништи како незаконита одлуката донесена од Наставно научниот совет на тужениот бр.1802-118/4 од 02.07.2009 година во делот на точка 2 со која не се избира во постојното звање - научно звање научен соработник, во делот на точка 3 со која и престанува работниот однос сметано од 02.07.2009 година поради што не е избрана во предложеното звање доцент и не е преизбрана во постојното звање и во делот 4 со која е утврдено дека одлуката стапува на сила на денот на донесувањето, како и судот да го поништи како незаконито решението донесено од ректорот на тужениот на ден 02.07.2009 година заведено под бр.0801-974/1 на 03.07.2009 година со кое и е откажан договорот за вработување бр.0307-405/20 од 01.09.2007 година, како и барањето за надомест на трошоци во постапката во износ од 35.820,00 денари, го одбил како неосновано.

Ја задолжил тужителката на тужениот да му ги надомести трошоците во постапката во износ од 33.312,00 денари во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Барањето на тужениот за надомест на трошоци во постапката за уште 12.995,00 денари, го одбил.

Од ваквата пресуда останала незадоволна тужителката, која во навремен рок изјавила жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот, преку полномошникот адвокат Г.Т. од С.Н., поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива а во образложението се дадени доволно причини за решителните факти, поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неоснован е жалбениот навод за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.

Првостепениот суд утврдил дека тужителката има завршено земјоделски факултет. Таа докторирала во 2003 година на Факултетот за з.н. и х. во С. Со одлука од 19.04.2004 година од страна на Советот на Јавната научна установа Институт за ј.з.к. С., била избрана во звање научен соработник од областа на генетиката и селекцијата за време од 5 години. Со отварањето на У.Г.Д. Ш. Институтот каде работела тужителката преминал во состав на Универзитетот, со што институтот престанал да постои како самостоен правен субјект.

Првостепениот суд утврдил дека на 26.02.2009 година од страна на тужениот бил распишан конкурс меѓу другото и за избор во наставно-научно звање доцент во наставно научната област гранираство и цвекарство, еден извршител. По формирањето на рецензенска комисија од страна на мнозинството на комисијата било доставено мислење дека тужителката не ги исполнува основните услови за избор на ова звање и по спроведено гласање од Наставно научниот совет на 02.07.2009 година тужителката не била избрана во звањето на кое истата конкурирала. Потоа, по предлог на деканот да се донесе одлука за повторен избор на тужителката во постојното звање во кое била претходно избрана - научно звање научен соработник, од Наставно научниот совет тужителката не добила ниеден глас.

Првостепениот суд утврдил дека од страна на наставно научниот совет е изготвена писмена одлука од 02.07.2009 година со која под т.1 тужителката не се избира во наставно-научно звање доцент за наставно научната област градинарство и цвекарство; под т.2. тужителката не се избира во научно звање научен соработник односно во постојното звање и под т.3 на тужителката и престанува работниот однос со денот на донесувањето на оваа одлука. Врз основа на оваа одлука ректорот на Универзитетот на 02.07.2009 година донел решение за откажување на договорот за вработување на тужителката од 01.09.2007 година. На 15.07.2009 година тужителката поднела приговор до ректорската управа при тужениот против одлуката на Наставно научниот совет од 02.07.2009 година и против решението на ректорот од 02.07.2009 година, за откажување на договорот за вработување. На 30.07.2009 година тужителката ја поднела предметната тужба.

Ваквата утврдена фактичка состојба е целосно и правилно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази и врз основа на истата правилно е применето и материјалното право.

Согласно чл.63 ст.1 алинеа 7 од Законот за високо образование Наставно научниот, односно Наставничкиот совет, врши избор во наставно научни звања доцент и вонреден професор и во наставни и соработнички звања.

Во чл.31 ст.2 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научно, научни, наставни и соработнички звања на тужениот изборот на кандидатите го врши Наставно-научниот совет,

односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот, врз основа на оценката и предлогот во рефератот на избраната рецензенска комисија.

Согласно чл.137 ст.1 од Законот за високото образование ако при изборот лицето кое претходно било избрано во наставно-научно, наставно, односно соработничко звање биде предложено за избор во повисоко звање и не биде избрано во предложеното повисоко звање, повторно се гласа за избор во постојното звање во кое било претходно избрано, а во ст.2 на лицето кое не е избрано во звање, му престанува работниот однос. Согласно ст.3 од истиот член лицето од ставот 2 на овој член има право на приговор до органот кој одлучувал за изборот. Ако приговорот биде одбиен, лицето има право на жалба до Универзитетскиот сенат, кој формира комисија од 3 члена, составена од редовни професори од иста или сродна научна област од која е подносителот на жалбата, од кој најмалку 2 члена се од друга високообразована установа. Комисијата поднесува извештај во кој дава оценка за изборот. Одлуката на Универзитетскиот сенат е конечна.

Во конкретниот случај не е спорно дека тужителката била во работен однос кај тужениот на работно место со научно звање научен соработник и дека истата пред истекот на времето од 5 години на кое била избрана се јавила на конкурсот за избор во наставно-научно звање доцент од областа на градинарство и цвеќарство. Првостепениот суд исто така неспорно утврдил дека тужителката не била избрана во повисоко звање на кое конкурирала, а воедно не била избрана ни во постојното звање.

По наоѓање на овој суд првостепениот суд правилно ги применил напреднаведените одредби од Законот за високото образование и правилно одлучил кога одлуката што ја донел Наставно-научниот совет на З.Ф. Ш. на 02.07.2009 година во точките 2, 3 и 4 - предмет на тужбеното барање на тужителката и решението што го донел ректорот на У. Г.Д. Ш. од 02.07.2009 година не ги поништил.

При одлучувањето судот со посебно внимание ги ценеше истакнатите жалбени наводи на тужителката, но истите ги одби како неосновани од следните причини:

Фактот што при писмената изработка на одлуката што ја донел Наставно-научниот совет на З.Ф. на 02.07.2009 година не е дадена правна поука за користење на правен лек, по наоѓање на овој суд не претставува суштествена повреда на постапката. Имено, на тужителката при во решението што го донел ректорот на У. Г.Д. Ш. од 02.07.2009 година и е дадена правна поука дека има право на приговор во рок од 8 дена од денот на приемот на истото. Во конкретниот случај тужителката приговарала на точка 2 од предметната одлука со која истата не се избира во научно звање научен соработник и истиот приговор се однесува и на решението што го донел ректорот на 02.07.2009 година. Имајќи ги во предвид овие факти овој суд смета дека на тужителката не и е прекршено нејзиното право, бидејќи поднесената тужба не е отфрлена како недозволена од страна на судот.

Истакнатиот жалбен навод на тужителката каде наведува дека со тоа што тужениот не одлучил по нејзиниот приговор, не била создадена правна претпоставка за вложување на жалба до Универзитетскиот сенат, по наоѓање на овој суд нема влијание врз законитоста на одлуката,

бидејќи не постои законска норма која го обврзува тужениот да донесе одлука по поднесениот приговор на тужителката.

Останатите жалбени наводи немаат влијание за поинакво одлучување во конкретната правна работа.

Одлуката за трошоците судот ја донесе согласно чл.160 ст.1 и чл.149 од ЗПП, а се однесува на трошоци во износ од 7.020,00 денари за состав на одговор на жалба и 600,00 денари за судска такса, кои износи се во согласност со чл.8 од Тарифата за награда и надомест на трошоци за работа на адвокатите и согласно таксената тарифа од Законот за судски такси.

Од погоренаведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 01.02.2011 год. под РОЖ 40-2011 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.519/11 од 28.11.2012 година.

2. Тужениот Република Македонија не е пасивно легитимирана и не е во обврска да и исплати на тужителката надомест на штета од работен однос бидејќи од страна на Јавното радиодифузна претпријатие на локално ниво каде тужителката била во работен однос и ги остварувала своите права од работен однос не било постапено согласно Одлуката бр.02-1300/2 од 24.05.2006 година донесена од Советот за радиодифузија на Р Македонија заснована на чл.173 од Законот за радиодифузна дејност (Сл.весник на РМ бр.100/05) и не била поведена ниту завршена постапката за организациона и сопственичка трансформација во трговско друштво со ограничена одговорност согласно Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал.

Од образложението:

Основен суд Берово со пресуда «Ро.54/10» од 29.09.2010 година, тужбеното барање на тужителката да тужениот РМ и исплати: на име неисплатени плати за период од 25.03.2007 година до 25.03.2010 година да и плати износ од 540.141,00 денари и на име надомест за исхрана 75.900,00 денари со законска затезна камата по стапка во висина на ЗВСЗК за секое месечно побарување поодделно сметано од 15-ти во месецот а за претходниот до 31.01.2010 година а од 01.02.2010 година казнена камата зголемена со 8% поени до исплатата, по години и месеци конкретно наведено во изреката на пресудата; да и плати придонеси за ПИО и здравствено осигурување во Фондот на ПИОМ и ФЗОМ на име на тужителката за период од 01.01.2005 година до 25.03.2010 година на основицата за уплата на придонеси исплатената просечна плата во републиката на соодветна дејност, а за периодот од 01.01.2005 година до 30.06.2006 година и на основицата утврдените плати на тужителката од 30.06.2006 до 25.03.2010 година по пресметка на Фондот на ПИОМ и Фондот на здравство како и да и плати и трошоците по спорот, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останала незадоволна тужителката, која во навремен рок преку својот полномошник изјавила жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и

нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја нападнатата одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи изреката на истата е јасна и разбирлива, во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти и како таква одлуката е подобна за испитување.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Од изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителката е вработена во локална радио станица РТВ Б. Со решение бр.17-953/1 на Претседателот на Владата на РМ од 17.02.2003 година тужителката била назначена за ВД-директор на јавното радио дифузно претпријатие на локално ниво РТВ-Б.. Локалната радио станица Б. била основана од Општина Б. во 1966 година. Во 1999 година основачките права согласно закон биле преземени од РМ при што било преземено и дел од финансирањето на овој правен субјект што претходно делумно го финансирала Општина -Б.. Имало 4 вработени заедно со тужителката, а по нејзиниот избор за ВД-директор во 2003 година биле примени уште 6 вработени. Понатаму судот утврдил да со решение бр.27-2950/1 од 07.07.1999 година дејноста на локалната радио станица, Заводот за статистика на РМ извршил промена на дејноста кај деловниот субјект со назив радио и телевизиски активности. Во тогашниот надлежен регистарски Основен суд Штип во трговскиот регистар е заведен субјект на уписот локална радио станица Б. целосна одговорност, а со изборот за ВД-директорка ,тужителката била запишана за ВД-директор на локалната радио станица без ограничување. Советот за радио дифузија на РМ согласно чл.173 од Законот за радио дифузна дејност (Сл.весник бр.100/05) донел одлука бр.02-1300/2 од 24.05.2006 година за спроведување постапка за организациона и сопственичка трансформација на локалното претпријатие Радио-Б. трговско друштво со ограничена одговорност согласно Законот за трансформација на претпријатија со општествен капитал по модел на стекнување идеални делови под услови да се трансформира во рок од 6 месеци од донесувањето на одлуката а во спротивно ќе се избрише од регистарот, неговиот имот и обврски ќе ги преземе РМ. До завршувањето на постапката за трансформација ќе се финансира од радио дифузната такса од 5% од вкупниот износ на прибраните средства намалени за 0,5% на име провизија за наплата, а по извршената трансформација ќе се запише во соодветниот регистер врз основа на оваа одлука. Но постапката за трансформација согласно одлуката од страна на локалната радио станица Б. не била покрената и завршена со оглед на што останал да постои како активен правен субјект без промени на неговиот упис во трговскиот регистар. Уписот во централниот регистар на РМ е извршен со пренос на уписот од трговскиот регистер и против

постоењето на овој правен субјект не е покрената постапка за ликвидација и стечај. Локалната радио станица поради финансиски проблем дејноста ја извршувала до почетокот на 2007 година кога радио програмата претходната 2006 година била сведена само на емитување на музика, а до претходната 2005 година престанала и со емитувањето на телевизиската програма. Со престанокот на извршувањето на основната дејност вработените извесно време работеле на средување архива, а плати и надоместоци од плати и придонеси немале можност и не им биле исплатувани од 2006 година. Работните простории во кои локалното радио ја извршувало дејноста биле сопственост на Општина Б., од кои во 2008 година сопственикот побарал да се иссели и премести во други простории, после што од страна на тужителката како раководител така е и постапено. Освен ВД-директорот други органи и тела не постоеле, не биле донесени општи акти согласно ЗРО и други законски прописи, а вработените од 2007 година не извршувале работни задачи. Како правен субјект стоел уписот на локалната радио телевизија во Централниот регистар. По исселувањето од работните простории на дел од вработените по нивно барање им престанал работниот однос, а дел од нив се само со статус вработени без да бидат работно ангажирани. По престанокот на работењето на радиото тужителката како ВД-директор со писмо бр.1-03 од 20.09.2009 година до Претседателот на В. на РМ поднела оставка на функцијата на која е назначена, а одговор на таа поднесена оставка немала добиено. Со одговор бр.07-2568/2 од 02.09.2006 година В. на РМ со допис упатен до тужителката ја упатила да се обрати до Министерството во врска со разрешувањето на правниот статус на јавните радио дифузни претпријатија и трговските радио дифузни друштва кои ги исполнуваат законските услови за ликвидација, односно за стечај. Во текот на постапката првостепениот суд на предлог на тужителката ангажирал вешто лице кое утврдило дека платата на тужителката по платните списоци исплатувана до 2006 година изнесувала 13.126,00 денари, а надоместокот за исхрана и бил исплатуван по 2.300,00 денари месечно. Правото на исплата на плата кај јавните претпријатија и установи била зголемена за 10% од 01.09.2007 година, па така зголемени за периодот на тужбеното барање од 25.03.2007 година до 05.03.2010 година тужителката бара по основ на исплата на плати и зголемување од 10% во 2007 и 2008 година вкупен износ од 540.141,00 денар, а за истиот период надомст за исхрана во износ од по 2.300,00 денари вкупно истакнала барање од 75.900,00 денари. Со поднесеното тужбено барање тужителката барала да и се исплати и придонеси на основицата на утврдените плати за периодот од 01.01.2005 година до 25.03.2010 година.

На така правилно и целосно утврдена фактичка положба, првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната пресуда, така што го одбил тужбеното барање на тужителката како неосновано.

При одлучувањето првостепениот суд се повикал на одредбата од чл.173 ст.4 од Законот за радио дифузија (Сл.весник бр.100/05) со кој е предвидено:Јавните претпријатија кои вршат дејност на локално ниво, трансформирани во трговско радио дифузно друштво или не профитна радио дифузна установа ќе се запишат во соодветниот регистар, а советот за радиодифузија им издава дозвола за вршење на дејноста. Во ст.5 е предвидено:“јавните претпријатија кои вршат дејност на локално

ниво кои нема да постапат по одлуката на Советот за радиодифузија од ст.1 на овој член се бришат од регистарот, а нивниот имот и обврски ги превзема Р. М., до завршување на постапката ќе бидат финансирани од радио дифузната такса во износ од 5% на прибраните средства намален за 0,5% на име провизија за наплата.

Првостепениот суд правилно констатирал дека тужениот нема пасивна легитимација во конкретниот граѓанско правен спор и не е должен да исплати на тужителката надомест на штета од работен однос туку таква обврска ја има јавното радиодифузното претпријатие на локално ниво Радио-Б. каде тужителката била во редовен работен однос и каде ги остварувала своите права.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот во кој истакнува дека првостепениот суд е бил должен да го примени чл.105 и чл.113 од ЗРО, бидејќи тужителката има засновано работен однос врз основа на акт-решение донесено од страна на В.на РМ, но не го уважи ваквиот жалбен навод од причини што неспорно е да тужителката должноста ВД-директор ја вршела во име на јавното дифузно претпријатие на локално ниво РТВ-Б.,а правата и надоместоците, односно платата, надоместокот за исхрана, како и придонесите за пензиско и здравствено осигурување ги остварувала кај работодавачот Јавното радио дифузно претпријатие на локално ниво РТВ-Б., а не кај тужениот Р М.

Од погоре изнесеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 08.02.2011 год. под РОЖ-116/2011 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.692/11 од 06.12.2012 година.

3. Нема право на надомест на штета во висина на изгубена заработувачка лицето кое не е примено на работа по распишаниот оглас и во случај кога одлуката за избор на друго лице е поништена со правосилна судска пресуда, бидејќи работодавачот нема обврска да изврши повторен избор по распишаниот оглас.

Од образложението:

Основниот суд Штип со пресудата «Ро бр. 1016/11» од 21.02.2012 г. тужбеното барање на тужителот против тужениот со кое барал да се задолжи тужениот да исплати штета на име неостварени плати поради незаконито решение на тужениот за периодот од 01.02.2011 год. до 31.08.2011 год. во вкупен износ од 142.733,00 ден. со казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ, што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за 8 процентни поени, да и исплати штета на име неуплатени придонеси на на име ПИО за периодот од 01.02.2011 до 31.08.2011 год. во висина што ќе биде утврдена на денот на уплатата пресметана по методологијата од страна на Фондот, а на основица на плата од по 20.263,00 ден. месечно, како и барањето за надомест на процесни трошоци во вкупен износ од 28.990,00 ден. го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да му ги надомести процесните трошоци на тужениот во вкупен износ од 15.860,00 ден. во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот кој во навремен рок изјавил жалба поради погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ја разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбени наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право, ако се има во предвид утврдената фактичка состојба по спорот. Имено, првостепениот суд утврдил дека на огласот за пополнување на работно место на определено време под точка 2 за наставник по географија со 19 наставни часови и истражување на родниот крај за два наставни часа објавен во дневниот печат Нова Македонија на 11.01.2011 год. се јавила тужителката и кандидатот О. В., при што тужителката покрај општите услови од огласот имало положено стручен испит, а кандидатот В. О. немало положено стручен испит. Врз основа на овој оглас и по добиеното мислење од страна на училишниот одбор Директорот на тужениот на 31.01.2011 год. ја донел одлуката бр.0204-70/2 со која за погоре наведеното работно место бил избран кандидатот В. О. Тужителката незадоволна од вака извршениот избор судот утврдил дека поднела тужба до насловниот суд, а по која била донесена пресудата РО.бр.248/11 од 08.07.2011 год. со која тужбеното барање на тужителката било одбиено како неосновано. Против ваквата пресуда тужителката поднела жалба и со пресудата РОЖ бр.1143/11 од 21.09.2011 год. жалбата на тужителката била делумно усвоена а пресудата на Основниот суд - Штип РО.бр.248/11 во ст.1 била преиначена така што тужбеното барање на тужителката било делумно усвоено и била поништена како незаконита одлуката за избор на кандидатот В.О.погоре наведена, додека тужбеното барање во делот во кој тужителката барала тужениот да изврши повторен избор од пријавените кандидати било одбиено како неосновано и пресудата во тој дел била потврдена. Пред распишување на огласот судот утврдил дека тужителката работела кај тужениот на определено работно време наставник по географија со полн фонд на часови до периодот до кога и бил склучен договорот за работа, пришто на истата и била определена бруто плата во износ од 29.725,00 ден. а нето платата и изнесувала 20.263,00 ден. за полн фонд часови. Во моментот на распишување на огласот од 11.01.2011 год. таа не била во работен однос кај тужениот.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Согласно чл.141 ст.1 од ЗОО е предвидено “ Тој што ќе му причини штета на друг должен е да ја надомести, доколку не ќе докаже дека штетата настанала без негова вина“.

Согласно чл.159 ст. 1 од ЗРО е предвидено “Ако на работникот му е предизвикана штета при работа или во врска со работата,

работодавачот е должен да му ја надомести штетата според општите правила на одговорност за надомест на штета“.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно прифатил дека во конкретниот случај не постои никаков основ за надомест на штета на тужителката од страна на тужениот поради изгубена заработувачка, бидејќи работникот има право на штета од работодавачот доколку незаконито му престане работниот однос кај истиот или доколку незаконито биде распореден, што значи дека работникот треба да е во работен однос кај работодавачот, а тужителката во спорниот временски период не е вработена кај тужениот, додека во случајот не станува збор за незаконито дејствие на тужениот врз основа на кое тужителката претрпела штета. Ова од причини што фактот што тужениот по распишаниот оглас не ја примил тужителката не значи и дека со тоа и причинил штета во висина на остварената заработувачка за периодот за кој бил огласот, бидејќи право на работодавачот е дали ќе изврши повторен избор по распишаниот оглас или не, така што тој може и да не изврши избор или пак да изврши избор повторно на претходно избраниот кандидат, а и од причини што одлуката за избор со правосилната судска пресуда, погоре наведена под број и датум е поништена и работодавачот нема обврска да изврши повторен избор.

Од погоре изнесените причини и првостепениот суд правилно одлучил одбивајќи го како неосновано предметното тужбено барање.

Од погоре наведеното а согласно чл. 357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 25.04.2012 год. под РОЖ-267/12.

4. Во случај кога со договорот за работа склучен помеѓу синдикатот и работодавецот, поради лоша економска состојба на работодавецот, е извршена измена на одредбите во однос на висината на платата и придонесите од плата и овој договор продолжил да се применува по истекот на договорениот рок ,за утужениот период на тужителот не му следува разлика во плата и придонеси од плата бидејќи исплатата на плата и придонеси се вршела согласно одлуките и актите на тужениот.

Од образложението:

Основниот суд во Струмица со пресуда Ро.бр. 172/11 од 27.02.2012 година тужбеното барање на тужителот со кое бараше да се утврди дека туженот има парично побарување и тоа на име разлика во неисплатени плати сметано од месец јануари 2011 година заклучно со 20 јуни 2011 година во износ од 18.868,00 ден. со законска казнена камата со референтна стапка пропишана од НБ на РМ што важела на последниот ден од полугодие што му претходело на тековното полугодие зголемена за 8 % поени сметано од 16.07.2011 година се до денот на конечната исплата, и на име разлика на неисплатени придонеси за ПИОМ за месец јануари и мај 2011 година во износ од 1.506,00 ден. на

основница разлика од плата согласно методологијата на УЈП согласно концептот бруто плата, како и да се задолжи тужениот да му го признае тоа оспорено побарување во износ од 20.374,00 ден. и да трпи промена односно корекција на направената шема на пријавени и утврдени побарувања под ред.бр.27 за утужениот износ од 20.374,00 ден. како и да му ги надомести трошковите по постапката во износ од 16.190,00 ден. го одбил како неосновано.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на одлуката. Во побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Бидејќи во конкретниот случај согласно чл.430 од ЗПП, се работи за спор од мала вредност, а согласно чл.438 од ЗПП одлуките донесени во споровите од мала вредност може да се напаѓаат само поради суштествени повреди од чл.343 ст.2 од ЗПП и поради погрешна примена на материјалното право, па затоа наводите во жалбата кои што се однесуваат на погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба не беа предмет на оцена од страна на овој суд при одлучувањето по жалбата на жалителот.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да погрешно го применил материјалното право.

Имено, првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителот бил вработен кај тужениот на неопределено работно време сметано до 10 09 2001 година. Со договор за вработување од 02.02.2009 година било утврдено дека тужителот засновал работен однос на неопределено време на работно место ферментатор -електровилушкар за обработка на тутун. Платата во бруто износ на работникот ја сочинувала основната плата во бруто износ од 14.044 00 денари зголемена за 0,5% за секоја година работен стаж и истата изнесувала 15.238,00 денари. Поради лошата економска состојба на тужениот на ден 15.10.2009 година бил склучен договор за работа помеѓу работодавачот сега тужениот и Синдикалната организација на Агросиндикатот на Ј. Т. од Р. со кој договор било регулирано дека висината на платата на сите вработени кај тужениот од 01.09.2009 година па до 31.12.2009 година ќе се пресметува на износ од 6.500,00 денари на која сума ќе се плаќаат и придонесите.

Во чл.2 ст.2 од овој договор за работа било регулирано дека овој договор ќе важи по истекот на договорениот рок доколку не се подобрила економската состојба на работодавачот. Утврдил дека во периодот од 01.09.2010 година до 20.06.2011 година на тужителот и на останатите вработени кај тужениот не им се исплаќала платата туку само се вршела пресметка на плата во износ од 6.500,00 ден. и придонеси за ПИО во висина на загарантираната нето плата, а за периодот од 14.02.2011 година до 14.05.2011 година тужителот бил упатен на принуден одмор и во тој период му била пресметувана плата во висина од 80% од неговата плата.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Првостепениот суд правилно го применил чл.105, чл.106, чл.107 и чл.112 ст.6 од ЗРО кога тужбеното барање на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот по основ разлика од неисплатени плати и разлика во неисплатени придонеси за утужениот период да му плати поединечни износи наведени како во изреката на побиваната одлука го одбил како неосновано бидејќи од изведените докази се утврди дека овие побарувања на тужителот не му следуваат од причина што на тужителот му била исплатена бруто плата согласно нормативите и одлуките на работодавачот во износ од 6.500,00 ден. која плата му била исплаќана заклучно со 31.08.2010 година а за период од 01.09.2010 година до 20.06.2011 година истата била утврдена врз основа на поднесена пријава од Министерството за финансии-УЈП на РМ. на износ од 6.500,00 ден за кое нешто тужителот не приговарал и се согласил.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот кој наведува дека на истиот му следувале износите на име разлика на плати и придонеси согласно одредбите од ЗРО и Колективниот договор на тужениот, но не го прифати овој жалбен навод бидејќи утврди дека со договорот за работа склучен помеѓу Агросиндикатот и Ј. Т. е извршена измена на одредбите од договорот за вработување во однос на висината на платата и придонесите во плата и дека овој договор и покрај тоа што непосредно се применувал до 31 12 2009 година продолжил да важи, па имајќи го во предвид фактот дека на тужителот за периодот од 01.09.2010 година до 20.06.2011 година му била пресметувана плата согласно овој договор значи дека овој договор се уште важел и не бил поништен и дека тужителот и сите вработени кај тужениот се согласиле со исплата на овој надомест, од кое нешто произлегува дека за утужениот период на тужителот не му следува разлика во плата и придонеси од плата во висина на договорот за работа бидејќи исплатата на платата и придонесите се вршела согласно одлуките и актите на тужениот а како резултат на тешката финансиска состојба на тужениот.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 24.04.2012 год. под РОЖ-263/2012

5. Не постои законски основ за исплата на разлика за исхрана бидејќи со воведениот систем на бруто плата и со измените на одредбата од чл.113 ст.1 т.1 од ЗРО која се однесува за исхрана за време на работа не постои повеќе право на исхрана како законска категорија и единствено е предвидено дека работодавачот на свој трошок на вработените може да им организира исхрана за време на работа. Одредбите од гранскиот колективен договор каде е предвидено таквото право, нема да се применат бидејќи се спротивни на законот.

Од образложението:

Основниот суд во Штип со пресуда РО-46/12 од 04.10.2012 год. тужбеното барање на тужителот против тужениот со кое бараше да се задолжи тужениот на тужителот за период од 01.01.2009 година до 31.12.2011 година да му исплати разлика во плата на име невалкулиран регрес за исхрана во вкупен износ од 35.185,00 ден. со законска затезна камата за секое месечно побарување поодделно сметано од 15-ти во месецот за претходниот до 31.01.2010 година, а д 01.02.2010 год. казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ, за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена со осум проценти поени а по години и месеци наведени во ст.3 од изреката на побиваната одлука, како и барањето за процесните трошоци за разлика од досудените 14.991,40 ден. до бараните 22.607,00 ден. го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда па најде жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната пресуда и одлучувајќи како во ст.3 т.2 од изреката во однос на разлика во плата за невалкулирана исхрана, да сторил суштествена повреда на одредбите од парничната постапка. Жалителот во изјавената жалба не наведува во што се состојат сторените суштествени повреди на ЗПП.

Овој суд испитувајќи ја побиваната пресуда во границите на причините на изјавената жалба и внивавајќи по службена должност на сторени суштествени повреди на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст. 2 т. 1, 2, 3, 5, 10, 11 и 14 од ЗПП, најде да првостепениот суд при донесувањето на побиваната пресуда такви повреди нема сторено. Во побиваната пресуда се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Бидејќи во конкретниот случај согласно чл.430 од ЗПП, се работи за спор од мала вредност, а согласно чл.438 од ЗПП одлуките донесени во споровите од мала вредност може да се напаѓаат само поради суштествени повреди од чл.343 ст.2 од ЗПП и поради погрешна примена

на материјалното право, па затоа наводите во жалбата кои што се однесуваат на погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба не беа предмет на оцена од страна на овој суд при одлучувањето по жалбата на жалителот.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд погрешно го има применето материјалното право, ако се има во предвид утврдената фактичка состојба.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужителот бил вработен кај тужениот. Тужениот при пресметката на платата на тужителот во периодот од 01.01.2009 година до 31.12.2011 година, вкалкулирал износ на име исхрана. За периодот после 01.01.2009 год. па наваму согласно Законот за плати трошковите за исхрана се влезени во бруто платата месечно за сите вработени, вклучително и за тужителот, а според измените на ЗРО не е предвидена обврска на работодавачот да плаќа надоместок за исхрана.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Така првостепениот суд правилно ги применил чл.113 ст.4 и ст.5 од ЗРО и чл.1 ст.4 од Законот за измени и дополнување на Законот за платите на РМ кога ја донел побиваната одлука и одлучил како во ст.3 т.2 од изреката на побиваната пресуда.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно прифатил дека во конкретниот случај не постои законски основ за исплата на разлика за исхрана за спорниот временски период, поконкретно наведен како во образложението на побиваната пресуда, од причини што почнувајќи од месец јануари 2009 год. во Република Македонија се примени новиот концепт за исплата на бруто плата, а со воведувањето на концептот за исплата на бруто платата надоместокот за исхрана е влезен во бруто платата. Со измените на ЗРО одредбата од чл.113 ст.1 т.1 од ЗРО која се однесува за исхрана за време на работа, е избришана и престана да се применува на ден 31.12.2008 година. Со новото законско решение не постои повеќе право на исхрана како законска категорија и единствено е предвидено дека работодавачот на свој трошок на вработените може да им организира исхрана за време на работа.

Исто така, и со чл.1 ст.4 од Законот за измени и дополнување на Законот за исплата на платите во РМ, не е предвидено право на исхрана бидејќи е воведен систем на бруто плата и од 01.01.2009 година работникот добива само плата. Тоа што правото на надомест на исхрана за утужениот период било предвидено со Гранскиот колективен договор за комунални дејности од 2009 година, како што наведува тужителот, не може да се прифати дека тужителот има право на исхрана за овој период бидејќи Гранскиот колективен договор за комунални дејности не може да се примени во конкретниот случај и е во спротивност со законот односно кога за време на важењето на колективниот договор се донесе закон со кој се ограничуваат определени права од Колективен договор, во однос на тие права ќе се применува законот како повисок правен акт.

Од овие причини овој суд смета дека нема правен основ тужбеното барање на тужителот за разлика за исхрана за периодот од 01.01.2009 година до 31.12.2011 година.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 31.10.2012 год. под РОЖ бр.493/12

6. Не постои основ за исплата на разлика од уплатените 900,00 денари на име трошоци за превоз до реалните трошоци што тужителот ги имал при патувањето за утужената релација за периодот од 01.01.2008 година до 10.04.2008 год. бидејќи во конкретниот случај не можат да се применат одредбите од ЗРО и Општиот Колективен договор за јавниот сектор за исплата на овие надоместоци од причина што согласно чл.38 од Законот за изменување и дополнување на Законот за служба во АРМ, висината на трошоците за превоз за овој период е определена согласно Законот за извршување на Буџет на РМ што важел во тој период.

Од образложението

Основниот суд во Св.Николе со пресуда Ро.бр.13/12 од 08.03.2012 година тужбеното барање на тужителот делумно го усвоил.

Го задолжил тужениот да му плати на тужителот на име трошоци за превоз до и од работа за период од 01.01.2008 година до 31.12.2008 година во вкупен износ од 16.800,00 денари, со ЗЗК на поединечните месечни износи согласно ЗВСЗК, сметано од 15-ти во месецот за претходниот месец до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 година до конечната исплатата законска казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ, што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена со 8 процентни поени, по месеци и години конкретно наведено во ст.2 од изреката на пресудата, како и да му ги надомести процесните трошоците во вкупен износ од 21.280,00 денари, се во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужениот кој во навремен рок поднел жалба

Тужителот поднел одговор на жалбата

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најд жалбата изјавена од тужениот е делумно основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука и одлучувајќи како во ст.1 и 2 од изреката во однос на досудениот надомест на име трошоци за превоз до работа и враќање од работа за периодот од 01.01.2008 година до 10.04.2008 година да погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во тој дел од изреката па затоа овој суд согласно чл.361 од ЗПП побиваната одлука во овој дел ја преиначи и одлучи како во ст.1 и 2 од изреката на ова одлука, а поради следниве причини:

Првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителот со решение заведено под деловен број кај тужениот 02-2728/5 од 14.04.2003 година бил вработен кај тужениот на работно место доставувач во Одделение за одбрана во С.Н. Сектор за цивилна одбрана и кризен менаџмент. Со решение за распоредување на

вработен кој немал статус на државен службеник заведен под деловен број кај тужениот 04-9/455 од 18.08.2010 година тужителот бил распореден на работно место курир доставувач во Одделението за одбрана во С.Н. во Секторот за цивилна одбрана и бил распореден на работно место курир доставувач во ПО за одбрана во регионот В. чие распоредување било извршено од 01.09.2010 година. Во периодот од 01.01.2008 година до 10.04.2008 година тужителот бил вработен кај тужениот на претходно наведеното работно место со постојано место на живеење во с. Е. кое место на живеење било оддалечено повеќе од 2,5 км од С.Н. Утврдил дека во периодот од 01.01.2008 година до 10.04.2008 година тужениот на тужителот му исплаќал надомест на трошоци за превоз до работата во висина од 900,00 денари кое нешто било во согласност со чл.11 од Законот за извршување на Буџет на РМ за 2008 год. односно согласно обезбедените средства во Буџетот на РМ за тој период..

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во тој дел од изреката прифаќајќи дека на тужителот за периодот од 01.01.2008 година до 10.04.2008 год. му е исплатен надомест на име трошоци за превоз во понизок износ од износот утврден согласно одредбите од ЗРО и Општиот колективен договор за јавниот сектор на РМ и дека на истиот му следуваат износите наведени како разлика од уплатените 900,00 денари на име трошоци за превоз до реалните трошоци што тужителот ги имал при патувањето за утужената релација.

По мислење на овој суд, првостепениот суд погрешно го применил чл.38 од Законот за изменување и дополнување на Законот за служба во АРМ (Сл.весник на РМ бр.25/03) бидејќи од изведените докази се утврди дека на тужителот не му припаѓаат досудените надоместоци на име трошоци за превоз за враќање и доаѓање од работа за периодот од 01.01.2008 година до 10.04.2008 година бидејќи утврди дека во конкретниот случај не можат да се применат одредбите од ЗРО и Општиот Колективен договор за јавниот сектор за исплата на овие надоместоци од причина што согласно чл.38 од Законот за изменување и дополнување на Законот за служба во АРМ, висината на трошоците за превоз за овој период е определена согласно Законот за извршување на Буџет на РМ што важел во тој период па имајќи ја во предвид одредбата од чл.8, чл.11, чл.12 ст.1 и 2 од Законот за извршување на Буџетот на РМ (Сл.весник на РМ број 160/07) се утврди дека за тужителот за овој период важела и се применувала одредбата од чл.11 и чл.12 од Законот за извршување на Буџет на РМ и дека во конкретниот случај работодавачот во целост ја исполнил својата обврска кон тужителот по овој основ со плаќање на предвидените 900,00 денари на име трошоци за превоз од кои причини овој суд побиваната одлука во овој дел и за овој период ја преиначи на начин што го одби тужбеното барање на тужителот како неосновано.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.361 и 357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 12.06.2012 год. под РОЖ бр.346/12

7. Работодавецот има обврска да уплаќа додатен придонес за стаж на осигурување со зголемено траење на работниците само доколку ФПИОМ врз основа на општ акт ги има утвредно работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, постапката за нивно утврдување како и степенот на зголемувањето на стажот на осигурување на тие работни места.

Од образложението

Основниот суд во Делчево со пресудата РО.бр.20/12 од 12.09.2012 година тужбеното барање на тужителите со кое барале да тужениот да биде задолжен да во ФПИОМ, уплати за тужителите на име стаж на осигурување со зголемено траење и тоа: за тужителот А. В. за период од 10.01.2006 година до 31.05.2008 година вкупно износот од 131.148,00 денари од кои: за 12 месеци за 2006 год. износ од 48.756,00 денари, за 12 месеци за 2007 година износ од 56.742,00 ден. и за 5 месеци од 2008 година износ од 25.650,00 ден. и за тужителот А. А. за период од 06.03.2006 година до 31.05.2008 година вкупно износ од 125.922,00 денари од кои: за 12 месеци за 2006 година износ од 40.700,00 ден., за 12 месеци за 2007 година износ од 58.257,00 ден. и за 5 месеци за 2008 година износ од 26.950,00 денари како и барањето за трошкови по постапката го одбил во целост како неосновано.

Од ваквата одлука останале незадоволни тужителите кои во навремен рок поднеле жалба.

Тужениот поднел одговор на жалбата .

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, истата не противречи сама на себе си, ниту на причините дадени за одлуката, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителите за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужителот В. А. од М.К. како рудар за анкери, мрежа и прскан бетон во Рудник С. М.К. работел од 10.01.2006 година до 31.05.2008 година за кое има заклучено договор за вработување бр.04-563 од 10.01.2006 година. Тужениот А. А. од М.К., бил вработен кај тужениот како Рудар за алимак во јама, а работел од 29.05.2006 година до 31.05.2008 година, за кое време имал заклучен договор за вработување и тоа бр.04-1229/1 од 29.05.2006 година. Тужениот на тужителите не им уплатувал придонес за стаж на

осигурување со зголемено траење сметано за 12 месеци за ефективна работа во година да се сметаат 18 месеци и за тој период не уплатувал додатен придонес во Фондот за ПИОМ за стаж на осигурување што се смета за зголемо траење сметано до 30.05.2008 година, а од тогаш па наваму им е плаќано дополнителен придонес за ПИО за стаж на осигурување што се смета за зголемо траење. Фондот за ПИОМ се до 15.05.2008 година што значи за временскиот период за кој тужителите бараат да им биде уплатен додатниот придонес од тужениот за стаж на осигурување со зголемено траење т.е. за периодот наведен во изреката на пресудата немал донесено општ акт – одлука врз основа на која се утврдуваат работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење кај тужениот. Утврдил да таква одлука од надлежниот фонд за тужениот е донесена на 15.05.2008 година и во истата се утврдени работни места кај тужениот на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење и тужениот со влегување во сила на истата одлука објавена во Сл.весник бр.67 од 30.05.2008 годна па наваму, уплаќал за сите работни места што се предвидени кај тужениот како работни места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење. Тужениот се до донесување на напред наведената одлука немал обврска да плаќа придонес за стаж на осигурување со зголемо траење. Таква обврска тужениот има по донесувањето на одлуката објавена во Сл. весник бр. 67/2008 од 30.05.2008 година, која стапила во сила осмиот ден од денот на објавување на одлуката во Службен весник на РМ, и по истата одлука тужениот по стапувањето на сила на оваа одлука за сите работни места кои биле утврдени кај тужениот за плаќање придонес за стаж на осигурување со зголемо траење го уплатувал овој придонес. Тужениот како правен субјект е формиран од 22.06.2005 година.

На вака целосно и правилно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога ја донел побиваната пресуда и одлучил како во изреката на истата.

Согласно чл. 127 ст. 1 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување е предвидено: „Работните места на кои стажот на осигурување се смета за зголемо траење, постапката за нивно утврдување, степенот на зголемувањето на стажот на осигурување на тие работни места ги утврдува фондот со општ акт“.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно одлучил одбивајќи го како неосновано предметното тужбено барање, бидејќи од изведените докази неспорно утврдил дека Фондот за ПИОМ за бараниот период за тужителите немал донесено одлука во смисол на погоре цитираната законска одредба од чл. 127 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување, за утврдување на работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемо траење кај тужениот, поради што и тужителите немаат законска основа да бараат од тужениот плаќање на придонес за стаж на осигурување со зголемо траење. Таква обврска кај тужениот постои со донесувањето на одлуката од 15.05.2008 година, во која се утврдени работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемо траење, и сега тужениот по стапувањето во сила на оваа одлука го плаќа овој придонес за стаж на осигурување со зголемо траење, за сите работни места кои што се утврдени во истата одлука и им се признава таков статус.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на жалителите дека кај тужениот уште од 1975 година постоела одлука за утврдување на работните места, на кои стажот на осигурувањето се смета со зголемено траење, која не е поништена, укината и која се уште важи, но истите ги одби како неосновани, бидејќи тужителите за остварување на конкретното право што го бараат во тужбата не се повикуваат на примена на одлуката од 1975 година, а и од причина што ова одлука не е во правна сила и по истите не можат да се остваруваат права како што бараат сега тужителите, и да се задолжува сега тужениот да за тужителите го уплаќа бараниот придонес за осигурување за стаж со зголемено траење. Ова пред се од причини што погоре наведената одлука се заснова на Законот за пензиско и инвалидско осигурување објавен во Службен весник на СРМ бр. 46/72 кој што е ставен вон правна сила уште во 1983 година со донесувањето на Законот за ПИО објавен во Службен весник на СРМ бр. 18 од 10.06.1983 година, па со престанувањето на важењето на законот престанува да важи и подзаконскиот акт донесен врз основа на овој закон, во случајот одлуката од 03.09.1975 година.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 06.12.2012 год. под РОЖ бр.527/12

8. Одлука со која на тужителката и е откажан договорот за вработување од деловни причини е правилна и законита бидејќи е донесена согласно чл. 76 ст.1.т.3. од ЗРО и покрај тоа што Правилникот за организација на работата и систематизација на работните места како основ за донесување на оспорената одлука не бил донесен од директорот туку од Управниот одбор на тужениот како негов орган на управување кој согласно чл.35 ст.1. т.5.од Законот за култура дава и согласност за примена на истиот.

Од образложението

Основниот суд во Делчево со пресуда Ро.бр.262/09 од 11.01.2010 год, тужбеното барање на тужителката С.Д. од с.Л. против тужениот Културно - информативен центар „Р.“, од М.К. го усвоил.

Ја поништил како незаконита Одлуката за откажување на договорот за вработување од деловни причини бр. 04-48/1 од 21.10.2009 год, донесена од В.Д. Директорот на тужениот па го задолжил тужениот да ја врати тужителката на работно место библиотекар ,како и да плати на тужителката на име трошкови по постапката износот од 10.760,00 ден, а во рок од 8 дена по правосислноста на пресудата.

Од вака донесената пресуда останал незадоволен тужениот кој во благовремениот рок поднел жалба

Тужителката С.Д. од с.Л. поднела одговор на жалба.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата,одговорот на жалбата списите во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука погрешно го применил материјалното право, ако се има во предвид утврдената фактичка положба. Имено, судот утврдил да тужителката била вработена кај тужениот на неопределено време на работно место библиотекар. На ден 30.09.2009 год, В.Д. директорот на тужениот донел програма за престанок на потребата од работа на работници од еловни причини (економски, организациони, технолошки структурални и сл промени) заведена под бр. 02-46/1 од 30.09. 2009 год, во која се наведува дека финансиски тужениот не може да го издржи теретот на повеќе вработени бидејќи не може да им обезбеди исплата на плата од причини што од страна на Министерството не се добиват финансиски средства и единствен приход е минималната финансиска помош од страна на Општината. Во Програмата се наведува да ВД директорот изготвил Правилник за систематизација на работите и работните задачи кај тужениот во кој реално се предвидени бројот на потребните работници со соодветно образование поради што се констатира дека од едно работно место нема потреба а лицето вработено на тоа место ќе се прогласи за технолошки вишок согласно ЗРО и Колективниот договор. Истиот ден на 30.09.2009 год, Управниот одбор на тужениот донел Правилник за организација на работата и систематизација на работните места кај тужениот заведен под број 02-45/1 од 30.09. 2009 год, кој е потпишан од Претседателот на Управниот одбор. Со Правилникот биле предвидени 6 работни места така што било укинато работното место библиотекар на кое работела тужителката. За оваа седница на Управниот одбор на која е донесен Правилникот, поканета била и тужителката Соња, бидејќи била член на Управниот одбор. На седницата не била предвидена како посебна точка донесување на Правилник, туку оваа точка била вметната под точка разно. Кога тоа нешто го забележала тужителката односно кога и бил даден на увид предложениот Правилник за организација на работите и систематизација и кога видела дека нејзиното работно место веќе не постои истата го напуштила состанокот на Управниот одбор. На 21.10.2009 год, ВД директорот на тужениот донел одлука заведена кај тужениот под бр. 04-48/1 од 21.10. 2009 год, за откажување на договорот за вработување од деловни причини на тужителката со кој во т.1. се констатира дека и престанал работниот однос на тужителката С. Д. на работно место библиотекар, со откажување на договорот за вработување од деловни причини согласно чл. 76 т.3. од ЗРО. Во т.2 од истата одлука е кажано дека работниот однос и престанува по истекот на отказниот рок од 1 месец кој започнува да тече од 22.10. 2009 год, и ќе трае до 22.11.2009 год. Истиот ден ВД директорот донел одлука за дополнување на претходната Одлука со која е кажано дека работниот однос на тужителката и престанува по истекот на отказниот рок од еден месец кој започнува да тече од 4.11.2009 год, а ќе трае до 4.12.2009 год, што значи била извршена измена само по однос на отказниот рок. Против ваквата одлука тужителката благовремено на 24.10.2009 год, поднела приговор до Управниот одбор а бидејќи тој во законскиот рок не донел одлука, тужителката ја поднела предметната тужба

На така утврдена фактичка положба, првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната пресуда така што го уважил тужбеното барање на

тужителката и ја поништил како незаконита одлуката за откажување на договор за вработување од деловни причини донесена од ВД директорот на тужениот и го задолжил тужениот да ја врати тужителката на работно место библиотекар. При одлучувањето првостепениот суд прифатил дека Правилникот за организација на работата и систематизацијата на работните места бил донесен од ненадлежен орган и тоа Управниот одбор на тужениот. Првостепениот суд прифаќа да тоа е спротивно на чл. 28 ст.2.т.5. од Законот за култура (Сл.Весник бр. 66/03) со кој е предвидено дека директорот на националната установа донесува акти за систематизација и организација на работните места. Согласно чл.35 ст.1. т.5. од истиот Закон е предвидено да Управниот одбор дава согласност на актот за организација на работата и систематизација на работните места во Установата. Првостепениот суд смета да таква согласност не е дадена од Управниот одбор на тужениот поради што вака донесениот Правилник не може да се применува и врз основа на истиот да се донесуват одлуки вклучувајќи ја и побиваната одлука со која на тужителката и е откажан договорот за вработување.

Апелациониот суд смета дека во конкретниот случај оспорената одлука со која на тужителката и е откажан договорот за вработување од деловни причини е правилна и законита а посебно со оглед на основот за престанување на работниот однос на тужителката - отказ од деловни причини. Од увидот во списите на предметот се констатира дека ВД директорот на тужениот донел Програма за престанок на потребата од работа на работници од деловни причини (економски, организациони, технолошки, структурални и слични промени. Тужениот донел и Правилник за организација на работата и систематизација на работните места со кој работното место библиотекар на кое работела тужителката било укинато. Фактот што Правилникот за организација на работата и систематизација на работните места како основ за донесување на оспорената одлука не бил донесен од директорот туку од Управниот одбор на тужениот како негов орган на управување кој впрочем дава и согласност за примена на истиот, по наоѓање на овој суд не е од влијание врз законитоста на самата одлука за откажување на договорот за вработување на тужителката.

Поради напред изнесеното овој суд смета дека оспорената одлука со која на тужителката и е откажан договорот за вработување од деловни причини е правилна и законита бидејќи е донесена согласно чл. 76 ст.1.т.3. од ЗРО, поради што следуваше жалбата да се уважи, а првостепената пресуда преиначи како во изреката на оваа пресуда.

Поради напред изнесеното, а согласно чл. 361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 03.03.2010 год. под РОЖ бр.66/10 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.600/10 од 15.12.2011 година.

9. На државниот службеник кој во рок од 1 месец нема да биде распореден на соодветно работно место, во случај на укинување или обединување на органот, намалување на надлежностите, намалување на обемот на работите или промена на внатрешната организација со укинување на работното место заради структурни

промени во органите на државната и локалната власт и другите државни органи, му престанува вработувањето.

Од образложението

«Основен суд Кочани» со пресуда «Ро.81/10» од 15.09.2010 година, тужбеното барање на тужителката со кое бара Решението бр.0402-633/1 од 07.04.2010 година на Градоначалникот на Општина Ч.-О. и Одлуката бр.12-2135/4 од 29.04.2010 година на Комисијата на А.за д. с. за решавање во втор степен по жалби и приговори на Д. службеници С. да се поништат како незаконити и да се задолжи тужениот да ја врати тужителката на работно место на кое истата работела до моментот на добивањето на Одлуката за престанок на работниот однос како и да и ги надомести на тужителката трошоците во постапката во износ од 15.660,00 денари, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останала незадоволна тужителката, која во навремен рок изјавил жалба преку својот полномошник, поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење. Тужениот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти кои не противречат на изведените докази, а од кои се раководел судот при одлучувањето, поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Жалбениот навод на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба овој суд го смета за неоснован, бидејќи од изведените и правилно ценети докази во текот на доказната постапка првостепениот суд утврдил правилна и целосна фактичка состојба во предметниот спор. Така, во фактичката состојба првостепениот суд утврдил дека тужителката била вработена кај тужениот во општинската администрација на О. Ч.-О. на работно место самостоен референт-градежни комунални работи и даноци-извршител во Одделение за инспекторат. Градоначалникот на Општина Ч. - О. на ден 20.10.2009 година донел Правилник за систематизација на работни места на општинската администрација на Општина Ч.-О., како и Правилник за измена и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во општинската администрација на Општина Ч.-О. од 07.04.2010 година според кој во чл.2 од истиот стои дека работното место под ред.бр.20 од Правилникот за систематизација на работни места во

општинската администрација на Општина Ч.-О. од 20.10.2009 година - комунален редар 2 извршители се брише. Агенцијата за државни службеници на РМ утврдила дека вака донесениот Правилник како и Правилникот за измени и дополнување на Правилникот за систематизација на работни места во општинската администрација на Општина Ч.-О. се во согласност со одредбите од Законот за државни службеници, Законот за локална самоуправа, Уредбата за начелата за внатрешната организација на органите на државна управа и Уредбата за описот на звањата на државните службеници. Со одлука бр.0701/1346/1 од 15.10.2009 година за формирање на заедничко административно тело помеѓу Општина Ч.-О. и Општина З. во делот на инспекциските служби утврдено е да се формира заедничка административно тело помеѓу овие две општини во делот на инспекциските служби. Со договор за регулирање на меѓусебни права и обврски на заедничкото административно тело во областа на инспекторатот, чл.3 од истиот договорено е инспекторот за животна средина и комунални работи на Општина Ч.-О. да ги извршува и работните задачи од неговиот домен и на територијата на Општина Зрновци, додека пак градежно урбанистичкиот инспекторат и комуналниот редат од Општина З. да ги извршува работните задачи и на територијата на Општина Ч.-О.. Со известување бр.03-1474/3 од 28.12.2009 година градоначалникот на Општина Ч.-О. го известил Синдикатот на Управата, правосудството, општествените организации и здруженија на граѓани на РМ-Скопје, дека согласно чл.95 ст.1 од Законот за работни односи поради промена на внатрешна организација со укинување на работните места заради структурни промени во органот им престанува работниот однос на работниците К. С., сега тужителот и Т.М. Со известување бр.03-1474/3 од 28.12.2009 година градоначалникот на Општина Ч. - О. ја известил Агенцијата за вработување на РМ - К. дека согласно чл.95 ст.1 од ЗРО, поради промена на внатрешна организација со укинување на работните места заради структурни промени на органот им престанува работниот однос на работниците К. С.-тужителката и Т. М.. Врз основа на ова градоначалникот на Општина Ч.-О. донел решение за престанок на вработувањето бр.0402-633/1 од 07.04.2010 година со отказан рок од 2 месеца која почнал да тече од 08.04.2010 година, заклучно со 08.06.2010 година, со кое на државниот службеник К. С. од К. и престанува вработувањето во Општина Ч.-О. поради промена на внатрешната организација со укинување на работни места поради структурни промени во општинската администрација на Општина Ч.-О. и тоа по истекот на отказниот рок од 2-та месеца кое почнало да тече од 08.04.2010 година а заклучно со 08.06.2010 година. Против вака донесеното решение во навремен законски рок тужителката изјавила жалба до второстепената комисија на А. за д. с. за решавање по жалби и приговори на државни службеници. Со одлука бр.12-2135/4 од 29.04.2010 година на Комисијата на А. за д. службеници за решавање во втор степен, жалбата на тужителката била одбиена како неоснована, а решението за престанок на вработувањето од 07.04.2010 година на градоначалникот на Општина Ч.-О. го потврдила. Тужителката на ден 22.05.2010 година поднела тужба пред Основниот суд Кочани. На вака правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во изреката на истата.

Согласно чл.50 ст.1 т.12 од Законот за локална самоуправа е предвидено:“Градоначалникот донесува Правилник за систематизација на работните места во општинската администрација“. Согласно чл.14 ст.1 од Законот за локална самоуправа е предвидено да во вршењето на своите надлежности општините можат меѓусебно да соработуваат. Во чл.14 ст.3 од истиот закон е предвидено.“со цел за извршување на одделни надлежности, општините можат исто така да формират заеднички административни тела во одредени областа во согласност со закон“. Во чл.61 ст.1е предвидено:“заедничките административни тела за извршување на одделни надлежности ќе бидат основани или укинати врз основа на одлука донесена со мнозинство гласови од вкупниот број членови на секој од Советите на Општината. Согласно чл.61 ст.2 од Законот за локална самоуправа е предвидено:“врз основа на одлуките од ст.1 на овој член се заклучува писмен договор во кој се утврдуваат.општините кои го основаат заедничкото административно тело, седиштето на заедничкото административно тело, видот, обемот и начинот на извршување на активностите, користењето на објектите и опремата, финансирањето, начинот на укинувањето и контролата на работењето на заедничкото административно тело.

Согласно чл.95 ст.1 и 2 од ЗРО е предвидено:“работодавачот за намерата, а најдоцна од 30 дена пред донесување на одлука за престанок на работен однос на поголем број работници од деловни причини, е должен за причините на престанување на потребите од работата на работниците, за предвидениот број и категорија на вишок на работници или за предвидениот рок во кој ќе престане потребата од работа на работниците да го извести репрезентативниот синдикат кај работодавачот и писмено да ја извести службата надлежна за посредување при вработување. Согласно чл.82 ст.1 и 2 од Законот за државни службеници (Сл.весник на РМ бр.59/00, 112/00, 34/01, 103/01, 43/02, 98/02, 17/03, 40/03, 85/03, 17/04, 69/04, 81/05, 61/06, 36/07, 161/08 и 06/09) е предвидено:“во случај на укинување или обединување на органот намалување на надлежностите, намалување на обемот на работите или промена на внатрешната организација со укинување на работното место заради структурни промени во органите во чл.3 на овој закон, државниот службеник кој ги извршува овие работи се распоредува во истиот орган на работно место на исто или пониско звање. Во ст.2 од истиот член е предвидено дека доколку државниот службеник во рок од 1 месец не биде распореден на работно место во смисол на ст.1 на овој член му престанува вработувањето. Согласно чл.58 ст.1 и 2 од Законот за локална самоуправа е предвидено: “вработените во општинската администрација кои вршат стручни и нормативно-правни, извршни, управно надзорни работи и решаваат управни работи имаат статус на државен службеник, а согласно ст.2 од истиот член е предвидено:“за вработување, правата и должностите ,системот на плати и надоместоци на плати, одговорноста, оценувањето и престанокот на работниот однос на вработениот од ст.1 на овој член ќе се применуваат одредбите од Законот за државни службеници.

Во конкретниот случај од изведените докази во текот на постапката првостепениот суд неспорно утврдил дека А. за д. с. утврдила: Одлуката донесена од страна на Советот на Општина Ч.-О. на ден 03.07.2009 година за организацијата, делокругот и начинот на извршување на задачите на општинската администрација на Општина Ч.-О. како и

Правилникот за систематизацијата на работните места во Општинската администрација во Општина Ч.-О., донесен од страна на градоначалникот на ден 20.09.2009 година се во согласност со одредбите од Законот за државни службеници, Законот за локална самоуправа (Сл.весник на РМ бр.5/02), Уредбата за начелата за внатрешната организација на органите на државна управа (сл.весник на РМ бр.105/07 и 146/07) и Уредбата за описот на звањата на државните службеници (сл.весник бр.106/07). Неспорно утврдил дека одлуката за формирање на заедничко административно тело помеѓу Општина Ч.-О. и Општина З. во делот на инспекциската служба донесена од страна на Советот на Општина Ч.-О. на 07.10.2009 година, како и договорот за регулирање на меѓусебни права и обврски на заедничкото административно тело во областа на инспекторатот склучен помеѓу Општина Ч.-О. и Општина З.на ден 19.03.2010 година се во согласност со чл.11, 12 ст.1, 2 и 3 од Законот за меѓуопштинска соработка.

Неспорно утврдил дека со известување бр.03-1474/3 од 28.12.2009 година градоначалникот на Општина Ч.-О. го известил синдикатот на Управата, правосудството, општествените организации и здруженија на граѓани на РМ како и Агенцијата за вработување на РМ К. дека согласно чл.95 ст.1 од ЗРО поради промена на внатрешна организација со укинување на работни места заради структурни промени во органот и престанува работниот однос на тужителката.

Првостепениот суд неспорно утврдил дека на тужителката и престанува вработувањето во Општина Ч.-О. поради промена на внатрешна организација со укинување на работните места заради структурни промени во општинската администрација на Општина Ч.-О. и тоа по истекот на отказниот рок на ден 08.06.2010 година со донесување на решението за престанок на вработување бр.0402-633/1 од 07.04.2010 година кое решение во постапка по жалба од страна на второостепената комисија на А. за д. с. за решавање по жалби и приговори на државни службеници е потврдено со одлука бр.12-2135/4 од 29.04.2010 година.

По наоѓање на овој суд на вака утврдените факти првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил на начин како во изреката на побиваната одлука, од причини што неспорно утврдил да постапката спроведена од страна на тужениот за престанок на вработувањето на тужителката е во согласност со Законот за локална самоуправа, Законот за државни службеници и Законот за работни односи, а во донесеното решение за престанок на вработувањето на тужителката е наведен законскиот основ за престанување на вработувањето а тоа е чл.82 ст.2 од Законот за државни службеници и се дадени образложени причини за донесување на ваквото решение.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот во кој истакнува дека тужениот не изработил програма која била задолжителна обврска на работодавачот во случај на откажување на договор за вработување од деловни причини, но не го уважи ваквиот жалбен навод од причини што постапката за престанок на вработувањето на тужителката е спроведено согласно Законот за државни службеници (Сл.весник на РМ бр.59/00, 112/00, 34/01, 103/01, 43/02, 98/02, 17/03, 40/03, 85/03, 17/04, 69/04, 81/05, 61/06, 36/07, 161/08 и 06/09) кој закон е бил во примена во периодот кога започнала постапката на тужителката и во кој не е предвидена должност на страната на тужениот да предложи програма за распоредување на

државни службеници чии работни места се укинуваат. Ваква должност на тужителот е предвидена согласно чл.23 од Законот за измени и дополнување на законот за државни службеници (Сл.весник на РМ 114/09) кој стапи во сила на 22.03.2010 год.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот во кој истакнува дека Одлуката и Правилникот согласно кој се добива систематизацијата на работните места во периодот кога тужителката добила отказ немаат правна сила, односно не се правно валидни во правниот промет ,но овој суд не го уважи ваквиот жалбен навод од причини што во чл.17 од преодните и завршни одредби на Одлуката за организацијата „делокругот и начинот на извршување на задачите на општинската администрација на Општина Ч.-О. е утврдено дека одлуката влегува во сила 8-миот ден од денот на објавување во Сл.гласник на Општина Ч.-О. а ќе се применува по претходна добиена писмена добиена согласност од А. за д. с.Видно од изведените докази, Сл.гласник на Општина Ч.-О. од 28.09.2009 година се констатира дека ваквата одлука е објавена и за истата А. за д. с. утврдила дека е во согласност со одредбите од Законот за државни службеници со допис бр.07-5618/2 од 01.09.2009 година. Во чл.8 од преодните и завршни одредби на Правилникот за систематизација на работни места во општинска администрација на Општина Ч.-О. од 20.10.2009 година е наведено дека истиот влегува во сила со денот на неговото објавување на огласна табла на Општина Ч.-О. а ќе се применува по претходно добиена писмена согласност од А. за д. с. Во дописот од А.е дадена согласност по однос на донесениот Правилник за тоа да истиот е во согласност со Законот за локална самоуправа и Законот за државни службеници.

Од погоренаведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 07.12.2010 год. под РОЖ бр.826/10 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.355/11 од 09.02.2012година.

10. Висината на материјалната штета во вид на загубена заработувачка која ја трпи оштетениот а поради делумна неспособност за работа здобиена поради повреда на работа во смисла на одредбата од чл.184 ст.2 од Законот за облигационите односи се утврдува врз основа на соодветни докази предложени од страна на оштетениот со кои се поткрепува неговото барање.

Од образложението

«Основен суд Штип со одделение во Пробиштип» со пресуда «Прс.241/07» од 08.07.2008 година, тужбеното барање на тужителот против тужениот, делумно го усвоил.

Го задолжил тужениот на тужителот да му ја надомести нематеријалната штета во вкупен износ од 350.000,00 денари со ЗЗК од денот на пресудувањето 08.07.2008 година до исплатата и тоа поединечно по основи и износи детално опишано во изреката на првостепената одлука, како и да му ги надомести процесните трошоци во вкупен износ од 38.150,00 денари сето ова во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Тужбеното барање на тужителот за надомест на име материјална штета на име изгубена заработувачка во износ од 1.903.200,00 денари, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останале незадоволни и тужениот и тужителот, кои во навремен рок преку своите полномошници изјавиле жалби.

Со ревизија Рев.бр.715/09 од 03.03.2010 година, Врховниот суд на РМ ревизијата делумно ја усвоил.

Пресудата на Апелациониот суд во Штип РОЖ.бр.600/08 од 24.12.2008 година, со која е потврдена пресудата на Основниот суд во Штип, Прс.бр.241/07 од 08.07.2008 година, во ст.3 од изреката во делот за надомест на материјална штета за изгубена зарботувачка, го укинал и во тој дел предметот се враќа на повторно судење пред второстепениот суд.

Апелациониот суд во Штип ја разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во ст.3 ,во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука и одлучувајќи како во ст.3 од изреката по однос на барањето на тужителот за надомест на име материјална штета за изгубена заработувачка во износ од 1.903.200,00 денари, одбивајќи го како неосновано, да погрешно и нецелосно ја утврдил фактичката состојба. Имено, судот утврдил дека тужителот додека бил во работен однос кај тужениот на определено работно време до 31.12.2007 година. На 10.05.2005 година во текот на работата претрпел несреќа во која дошло до тешка телесна повреда на коленото на тужителот. Од списите на предметот се констатира дека на тужителот со правосилна судска одлука му се досудени соодветни износи на име надомест на нематеријална штета. Со решение од 13.07.2007 година од Фондот за ПИОМ СС ПЕ-В. е утврдено дека тужителот е инвалид на трудот со преостаната работна способност и на истиот му се признава право на работа со скратено работно време од 4 часа на друга соодветна работа која не е поврзана со подолго одење, клекнување или качување по скали, висина, тежок напор. Исто така со тоа решение на тужителот му е признаено право на надомест со скратено време во висина од 100% од разликата помеѓу платата остварена со скратено време и платата што би ја остварил работејќи со полно работно време сметано од денот на распоредување на работа со скратено работно време .

На така утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога го одбил тужбеното барање на тужителот за надомест на материјална штета на име изгубена заработувачка во износ од 1.903.200,00 денари како неосновано, бидејќи во текот на постапката тужениот не доставил никаков доказ од каде може да се утврди дека постои основ за надомест на штета поради изгубена добивка. При донесувањето на одлуката судот го имал во предвид решението од Фондот за ПИОМ СС ПЕ-В. од 13.07.2007 година со кое му е признаено право на надомест на скратено работно време во висина од 100% од разликата помеѓу платата остварена со скратено работно

време и платата што би ја остварил работејќи со полно работно време сметано од денот на распоредување на работа со скратено работно време.

При одлучувањето првостепениот суд правилно се повикал на одредбата од чл.178 ст.1 и 3 од ЗОО со кој е утврдено:“оштетениот има право како на надомест на обична штета така и на надомест на испуштена корист“. При оцената на висината на испуштената корист се зема во предвид добивката што може да основано да се очекува според редовниот тек на работите или според посебни околности, а чие остварување е спречено со оштетениково дејствие или пропуштање на оштетениот.“ Бидејќи во текот на постапката тужителот преку неговиот полномошник не прецизирал, не приложил никаков доказ во што се состои изгубената добивка во смисол на цитираната законска одредба, правилно првостепениот суд одлучил кога го одбил тужбеното барање во овој дел како неосновано.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот со кој во жалбата детално наведува во што се состои изгубената заработувачка, а тоа е дека тужителот поради трајните оштетувања на коленото нема можност да работи и токму во тоа е изгубената заработувачка па така истакнува да за 10 години или 120 месеци по 15.000,00 денари месечно колку што изнесува просечната плата во Македонија изгубената заработувачка би изнесувала 1.800.000,00 денари, но не го прифати овој жалбен навод од причини што тужителот во текот на постапката пред првостепениот суд требало да предложи докази на овие околности од кои ќе може да се утврди основаноста на прецизираните наводи, а не со жалбата да појаснува во што се состои тоа и да ги истакнува износите кои на име таков надомест ги бара.

Од погоренаведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 06.07.2010 год. под РОЖ.295/10 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.1370/10 од 27.04.2012година.

11. Кога единствениот содружник, со актот за основање на тужениот, го именувал тужителот за управител на тужениот, како лице со посебни права и одговорности со определен мандат,работниот однос за тужителот му престанува со истекот на мандатот односно негово разрешување со одлука на единствениот содружник,освен ако со договорот за вработување е предвидена обврска да го распореди на друго работно место.

Од образложението:

Основниот суд во Радовиш со пресуда Ро.бр.116/09 од 22.03.2010 година тужбеното барање на тужителот делумно го усвоил.

Ги поништил како незаконита одлуката бр.03-211 од 3.12.2009 година на доел Детонит Радовиш, за престанок на работниот однос на тужителот. Во останатиот дел тужбеното барање со кое тужителот бара да се задолжи тужениот во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата да го врати тужителот на работно место кое го имал пред престанокот на работниот однос или да го распореди на друго работно место кое

одговара на степенот на неговата стручна подготовка, го одбил како неосновано.

Од ваквата одлука останале незадоволни тужителот и тужениот кои во навремен рок поднеле жалби поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот поднел одговор на жалбата со кој ги побива жалбените наводи на тужителот па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбите, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата на тужениот е основана.

Основан е жалбениот навод на тужениот за погрешна примена на материјалното право имајќи ја во предвид утврдената фактичка состојба. Од изведените докази и тоа од договорот за вработување од 16.02.2005 година склучен помеѓу тужителот и тужениот првостепениот суд утврдил дека тужениот се вработил кај тужителот сметано од 16.02.2005 година на неопределено време на работно место управител. Понатаму првостепениот суд утврдил дека со одлука број 419/28.05.2009 година на УО на тужениот да тужителот бил разрешен од должноста директор со тоа што директор на тужениот бил именуван Васил Бонев. Со истата одлука тужениот бил именуван за заменик директор на тужениот. Ваквата одлука не била обжалена од страна на тужителот. Понатаму првостепениот суд утврдил дека со одлука број 432 од 12.08.2009 год. на УО на крајот на Корпорација АД да тужителот бил разрешен и од должноста заменик директор на тужениот. Исто така и ова одлука од страна на тужителот не била обжалена. Првостепениот суд исто така утврдил

дека со решение број 03-2/1317 од 16.10.2008 година на Агенцијата за вработување на РМ на тужителот му е издадена дозвола за вработување сметано од 2.11.2008 година заклучно со 2.11.2009 година. Понатаму првостепениот суд утврдил дека со одлука број 211 од 3.12.2009 година на тужителот му бил раскинат договорот за вработување сметано од 2.11.2009 година.

На вака утврдена фактичка состојба, првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога тужбеното барање на тужителот спрема тужениот го уважил на начин наведен во ст.2 од изреката на побиваната одлука.

Овој суд согласно чл.361 од ЗПП ја преиначи нападнатата пресуда во ст.2 од изреката од следните причини:

Според чл.13 од Законот за вработување и работа на странци, дозволата за вработување е вид на работна дозвола која се издава во врска со потребата од постојано вработување кај работодавач, а врз основа на систематизирани работни места.

Според чл.14 од истиот закон, дозвола за работа е вид на работна дозвола со преходно утврдено временско ограничување, врз основа на која странецот, може привремено да работи во РМ.

Според тоа договорот за вработување кој го имал тужителот со тужениот, а склучен на 16.02.2005 година според кој тужителот заснивал

работен однос на работно место управител, неговото времетраење зависело меѓу другото од тоа дали тужителот има дозвола за работа или не. Бидејќи во конкретниот случај дозволата за работа на тужениот истекувала на 2.11.2009 година

тужениот со одлуката број 03-211 од 3.12.2009 година фактички само констатирал дека се раскинува горенаведениот договор. Дека тоа е така, дека горенаведената одлука е од формален карактер зборува и фактот што со одлука број 419/28.05.2009 година на УО тужителот е разрешен од должноста управител и на негово место е именуван Васил Бонев, а во исто време со стата одлука е именуван за заменик директор за да со одлука број 432/12.08.2009 година е разрешен и од должноста заменик директор. Тоа значи

дека во време на донесување на спорната одлука тужителот не бил управител што значи дека со оспорената одлука тужениот само констатирал дека договорот со тужителот се раскинува бидејќи за работните места кои дополнително тужениот го именувал тужителот, странките не склучиле договор за вработување. Против ваквите одлуки тужителот не водел постапки што значи дека истите се правосилни. По овие причини овој суд ја преиначи нападнатата одлука во ст.2 така што тужбеното барање на тужителот за се

поништи како незаконита одлуката број 03-211 од 3.12.2009 година на тужениот за престанок на работниот однос на тужителот го одби како неосновано.

Од погоре изнесеното а согласно чл.361 од ЗПП се одлучи како во изреката на ова одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 18.05.2010 год. под РОЖ-181/2010 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.1371/10 од 09.05.2012 година.

12. Пропустите и грешките на работодавачот во постапката за вработување на работникот не можат да бидат на штета на работникот и спротивно на одредбите од чл.62 од ЗРО не можат да претставуваат основ за еднострано раскинување на договорот за вработување.

Од образложението

Основен суд Делчево со пресуда Ро.181/09 од 23.12.2009 година, тужбеното барање на тужителот го усвојил.

Ги поништил како незаконити решението бр.0402-123/1 од 16.06.2009 година донесено од страна на директорот на тужениот со кое на тужителот му бил раскинат договорот за вработување на неопределено време бр.0402-47 од 10.03.2009 година и одлуката на Управниот одбор на тужениот бр.0402-123/3 од 24.06.2009 година со која бил одбиен приговорот на тужителот, па го задолжил тужениот да го врати тужителот на работа на работно местоодржувач на водоводна линија, како и да плати на тужителот на име трошкови по постапката износ од 17.710,00 денари, се во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите

од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, погрешна примена на материјалното право и одлуката за трошоците по постапката, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот преку полномошникот адвокат К.В. од Д., поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод за сторена суштествена повреда на одредбите од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи пресудата не противречи самата на себе и на наведените причини. Во неа се дадени доволно образложени причини за решителните факти, така што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Првостепениот суд утврдил дека тужителот и тужениот имале склучено договори за вработување на определено време и тоа: на 06.05.2008 година за период од 3 месеци почнувајќи од 06.05.2008 година на работно место општ работник, на 29.08.2008 година за период од 1 месец почнувајќи од 07.08.2008 година, на 19.09.2008 година за период од 3 месец почнувајќи од 08.09.2008 година и на 09.12.2008 година за период од 3 месец почнувајќи од 09.12.2008 година. Со договор за вработување од 10.03.2009 година тужителот бил примен на работа кај тужениот како работник на неопределено време, на работно место одржувач на водоводна линија. Од страна на тужениот при приемот на тужителот не било огласено работното место, согласно Законот за пополнување на слободни работни места во јавните претпријатија и јавните установи.

Првостепениот суд утврдил дека директорот на јавното претпријатие на ден 16.06.2009 година донел решение за раскинување на договорот за вработување на тужителот. Против истото решение тужителот поднел приговор, но со одлука на Управниот одбор приговорот е одбиен како неоснован, а првостепеното решение е потврдено. Како причина за раскинување на договорот за вработување тужениот навел дека договорот е склучен спротивно на чл.22 и 23 од ЗРО, без да се распише јавен оглас со кое нешто е ускратено правото на други заинтересирани лица да конкурираат на тоа работно место.

Врз основа на вака утврдената фактичка состојба, која е целосно и правилно утврдена, првостепениот суд правилно го применил материјаното право.

Имено, согласно чл.62 од ЗРО договорот за вработување престанува да важи со изменување на времето за кое што бил склучен; со смрт на работникот или работодавачот (физичко лице); поради престанување на работодавачот согласно со закон; со спогодбено раскинување; со отказ; со судска пресуда и во други случаи утврдени со закон.

Во конкретниот случај престанувањето на работниот однос не е согласно напреднаведената законска одредба. По мислење на овој суд договорот за вработување кој го склучиле работникот и работодавачот

произвел правни последици, иако не е склучен на начин пропишан во ЗРО. Правилен е заклучокот на првостепениот суд дека постапките и грешките на работодавачот при вработувањето на тужителот не треба да бидат на негова штета. Вината за склучувањето на договорот за вработување на начин и постапка која не е предвидена по законот е на страната туженото претпријатие и таквото негово постапување не може да биде основ за раскинување на склучениот договор за вработување.

Жалбените наводи на тужениот во кои истакнува дека договорот за вработување е еден вид договор и дека при поништувањето и раскинувањето и за него важат општите правила од ЗОО, се неосновани. Имено, ЗРО е специјален закон во однос на ЗОО и со него се уредени условите под кои се склучува договорот за вработување, правата и обврските на странките, раскинувањето, откажувањето на договорот за вработување, престанувањето на важење, така што во конкетниот случај исклучиво се применуваат овие одредби од специјалниот закон а не одредбите од општите правила од ЗОО.

Од погоренаведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 17.06.2010 год. под РОЖ-51/2010 и Врховен суд на РМ Рев 2 бр.1241/10 од 23.05.2012 година.

13. Кога во кривична постапка е утврдено дека издаденото боледување и медицинската документација за привремена спреченост за работа поради болест се со неистинита содржина, се смета дека работникот не го оправдал своето отсуство од работа.

Од образложението:

Основниот суд Делчево со решението «П бр. 1/11» од 04.03.2011 г. ревизијата на тужителката поднесена против решението на Основен суд Делчево П.бр.354/04 од 14.09.2010 година и решението на Апелациониот суд Штип РОЖ бр.728/2010 од 10.12.2010 година, ја отфрлил како недозволена.

Со пресудата «П бр. 1/11» од 04.03.2011 година «Основниот суд Делчево» тужбеното барање на тужителката со кое барала да се поништат како незаконити решението за престанок на работен однос на тужителката, донесено од директорот на тужениот бр.0402-209 од 06.07.2004 година и одлуката бр.0202-232 од 19.07.2004 година, донесена од Управниот одбор на тужениот, со кое барала да тужениот биде задолжен да ја врати тужителката на работа кај тужениот на работно место шивачка или на работно место кое одговара на нејзината стручна подготовка, и да и ги обезбеди другите права од работен однос, го одбил во целост како неосновано.

Од ваквите одлуки останала незадоволна тужителката, која во навремен рок изјавила жалби. Решението го напаѓа поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка и погрешна примена на материјалното право, а пресудата поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па

предлага жалбите да се уважат а побиваните одлуки преиначат или укинат и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбите и останатите списи во предметот, ги спита побиваните одлуки во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбите се неосновани.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната пресуда сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл. 343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на пресудата е јасна и разбирлива а во образложението на истата се дадени доволно причини за решителните факти, поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Првостепениот суд утврдил дека тужителката била вработена кај тужениот на работно место шивачка на машина се до 06.07.2004 г., кога со решение на Генералниот директор на тужениот бр. 0402-209 од 06.07.2004 г. и престанал работниот однос без отказ поради неоправдано изостанување од работа три последователни работни дена сметано од 06.07.2004 г. Против ова решение тужителката поднела приговор а кој приговор со одлуката на управниот одбор на тужениот бр. 0202-232 од 19.07.2004 г. бил одбиен и решението за престанок на работниот однос без отказ било потврдено. Имено тужителката поднела барање до тужениот за отсуство од работа, како и да и се одобри користење на одморот за 2004 г., и во врска со тоа со решение од тужениот и биле дадени само 15 дена и истата заминала за Ш. каде се задржала подолго време, а таму останала и после 06.06.2004 г., без да има оправдување за отсуството од работа после оваа дата и без известување на тужениот за причините за нејзиното отсуство од работа, поради што и и бил изречен престанок на работниот однос од тужениот. По извршените проверки по барање на тужениот преку ОВР Д., до одделот за организиран криминал, Сектор за меѓународна полициска соработка со дописот бр. 17.5.6.1/971/06/ВЖ од 26.07.2006 г., ОВР Д. било известено дека спрема одговорот добиен од И.Б. Ш., дека ни едно лице по име В.Г. не било заведено во Електронскиот систем што го водат од јуни месец 2000 г. во лабораторијата У. во болницата Р. со седиште во С. во В., и воедно било констатирано дека потписот ставен на спорниот документ лекарска потврда од 16.07.2004 г., издаден на име на В. не е на ниеден од одговорните лица на истите установи, и дека потврдата била направен на приближен француски јазик, кој не се користел во овие лаборатории, а во официјалната кореспонденција задолжително се внесувало и името на пациентот и датумот на раѓање, што не било направено во потврдата на тужителката и на нејзино име не била издадена никаква друга медицинска потврда. Во врска со овој случај а поради употреба на лажен извештај за привремена спреченост за работа во постапката по предметот П бр. 354/04 тужителката била и кривично гонета а за кривично дело Употреба на исправа со неистинита содржина по чл. 380 ст. 1 од КЗ, и истата со пресудата К бр. 18/06 од 23.04.2009 г. која е правосилна, била осудена на условна осуда на казна затвор во времетраење од 3 месеци, условена за една година.

Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Во конкретниот случај тужителката неоправдано отсутствувала од работа кај тужениот 3 последователни работни дена сметано после 06.06.2004 г., па од овие причини првостепениот суд правилно прифатил дека донесените одлуки од тужениот за престанок на работниот однос на тужителката, погоре наведени, се законити согласно чл. 128 ст. 1 т. 1 од тогаш важечкиот ЗРО и Колективниот договор на тужениот, и правилно одлучил кога го одбил како неосновано предметното тужбено барање.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на тужителката дека на истата неоправдано и бил изречен отказ на договорот за вработување од страна на тужениот, бидејќи истата оправдано отсутствувала од работа кај тужениот а поради лекарски прегледи во Ш. во врска со проблеми околу стерилитет и дека преку нејзини роднини и пријатели таму издејствувала да ги изврши потребните испитувања во болница без да биде евидентирана во компјутерскиот систем во тие установи а со цел да не ги плаќа скапите трошоци за тоа, но не ги прифати овие жалбени наводи, бидејќи истите не се поткрепени со доказ, а од изведените докази неспорно произлегува дека тужителката не била во болница во Ш. за вршење на лекарски преглед за стерилитет, ниту истата била евидентирана како пациент во компјутерскиот систем, што значи дека истата неоправдано била отсутна од работа кај тужениот три и повеќе последователни работни дена, поради што и на истата и правилно од страна на тужениот и бил изречен престанок на работниот однос.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи го нападнатото решение сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл. 343 ст. 1 в.в. со чл. 391 ст. 1 а се в.в со чл. 371 ст. 1, 2 и 3 од ЗПП, а која повреда по мислење на жалителот се состои во тоа што судот изјавената ревизија поднесена од тужителката против решението на Основен суд Делчево П бр. 354/04 од 14.09.2010 г. и решението на Апелациониот суд Штип РОЖ.бр. 728/10 од 10.12.2010 год., ја отфрлил како недозволена, со образложение дека во конкретниот случај не се исполнети условите за дозволување на изјавената ревизија, без притоа со сигурност да утврди дали во конкретниот случај се исполнети законските услови за донесување на ваквата одлука.

Од извршениот увид во списите на предметот овој суд утврди дека првостепениот суд ја нема сторено оваа суштествена повреда, бидејќи согласно погоре наведените законски одредби од чл. 371 ст. 1, 2 и 3 и чл. 391 од ЗПП не е дозволена ревизија на решението донесено од првостепениот суд и решението од второстепениот суд со кое е потврдено првостепеното решение со кое се дозволува повторување на постапката по овој предмет, и правилно а согласно погоре наведените законски одредби од ЗПП судот одлучил како во изреката на нападнатата одлука.

Од погоре наведеното а согласно чл. 357 и чл.370 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 11.05.2011 год. под РОЖ бр.684/11 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.883/11 од 27.02.2013 година.

14. Кога повредата на тужителот не настанала како резултат на механичка повреда, туку била предизвикана поради болест на рбетниот столб на тужителот која ја имал претходно, не постои вина на страна на тужениот, работодавецот како неопходен услов за да може тужителот да оствари право на нематеријална штета иако повредата настанала на работното место и во работното време.

Од образложението:

Основен суд Штип со пресуда «Ро.192/11» од 21.04.2011 година, тужбеното барање на тужителот против тужениот со кое барал да се задолжи тужениот да му надомести нематеријалната штета со износи детално наведени во изреката на првостепената пресуда со законска затезна камата за секое месечно побарување поделно сметано од денот на пресудувањето 16.11.2010 г. до 31.01.2010 година а од 01.02.2010 година, а од 01.02.2010 година казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ, што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена со 8% поени до конечната исплатата, како и да му ги надомести процесните трошоци во вкупен износ од 98.720,00 денари, се во рок од 8 дена по приемот на пресудата ги одбил како неосновани.

Барањето на тужениот против тужителот за надомест на процесните трошоци во вкупен износ од 36.660,00 ден., го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл. 343 ст.2 т. 13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти кои не противречат на изведените докази, а од кои се раководел судот при одлучувањето поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи да првостепениот суд донесувајќи ја нападнатата одлука да погрешно и нецелосно ја утврдил фактичката положба. Имено, првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителот бил во работен однос кај тужениот како професионален војник во Штип. Согласно распоредот на работа на ден 12.09.2008 год.

тужителот заедно со свидетелот Д.В. вработен кај тужениот како возач требало да изврши препаркирање на моторните возила од еден во друг хангар. Тужителот и свидетелот Д. В. требало пред да го преместат камионот да ја наместат полуприколката. Оваа полуприколка требало да се прикачи на камионот. За нејзино прикачување било потребно полуприколката да се подигне околу 50см. истата била тешка поради што тужителот и Д.В. задно ја подигнале приколката. Поради нејзината тежина понекогаш при прикачувањето на приколката подигале тројца лица. При подигање на приколката тужителот се пожалил на болки на половината и на неможноста да ја подигне поради претрпените болки и истиот седнал и не можел да се движи. На тужителот веднаш му била укажана лекарска помош во воената амбуланта, потоа бил упатен во Клиничката болница во Штип. Поради настанување на повреда кај тужителот кај истиот се појавил инвалидитет од кои причини од страна на Министерството за труд и социјална политика на тужителот му било утврдено својство на воен инвалид и бил распореден во 9-та група со 30% воен инвалид за привремено од 01.07.2010 год. и му било определено право на лична инвалиднина во висина од 10% од личната инвалиднина на воен инвалид од 1 група 100% сметано од 01.07.2009 год. Утврдил дека тужениот имал склучено договор со АД О.п. за осигурување на вработените во случај на смрт поради болест, во случај на несреќен случај, во случај на траен инвалидитет и дневен надомест. Тужителот поднел барање до осигурителната компанија меѓутоа со известување од 22.05.2009 год. бил известен дека сите овие видови на лумбагии, дископатии, не се сметаат како несреќен случај. Во дополнителниот лекарски наод и мислење дадено од страна на вештото лице доц. др. С.С. било утврдено дека дискусот секогаш настанува како дегенеративен рбетен столб претходно дегенерација на дискусот кој го губи своето својство на амортизер меѓу пршленските тела. Често пати се случувало лицата да не знаат дека ја имаат оваа болест а таа можела да се манифестира акутно, но секогаш постоела претходна дегенерација на дискусот. Од наодот и мислењето на вештото лице М.Р. специјалист ортопед, утврдил дека се работи за тешка телесна повреда и оваа повреда претставувала откачување на дел од дискусот кој притиска во рбетниот канал и кон корените од рбетниот мозок што доведувале до лубушијалгија на десната страна со сите пропратни симптоми на рбетот, болка на десната нога, спазам на мускулатурата покрај рбетот и долж ногата, оваа повреда се јавувала како резултат на дигање на терет. Утврдил дека како резултат на повредата тужителот претпрел нематеријална штета во вид на физички бол, страв и душевни болки поради намалување на животната активност со интензитет времетраење и карактер наведени како во образложението на нападнатата одлука. Утврдил дека тужениот не е виновен да ја надомести причинатата штета на тужителот од причина што се утврди дека повредата настанала не како резултат на механичка повреда туку била предизвикана поради болест на рбетниот столб на тужителот која ја имал и претходно а која акутно се манифестирала со подигање на товарот.

На вака правилно и целосно утврдено фактичка положба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во изреката на нападнатата одлука.

Првостепениот суд правилно го применил чл.159 ст.1 од ЗРО, чл. 141 ст.1 и 2 од ЗОО и чл.189 ст.1 и 2 од ЗОО кога одлучил како во

изреката на нападнатата одлука бидејќи од изведените докази правилно утврдил дека на ден 12.09.2008 год. тужителот извршувајќи ги работните задачи кај тужениот прикачувајќи приколка за камион се здобил со повреда - откачување на дел од дискусот кој притискал на рбетниот канал која повреда претставувала тешка телесна повреда. Од наодот и мислењето на вештото лице др.М. Р.специјалист - ортопед како и од писмениот наод и мислење на доц. др. С.С. првостепениот суд правилно утврдил дека повредата со која се здобил тужителот при подигањето на приколката не претставувала повреда туку болест на рбетниот столб која болест ја имал и претходно тужителот а истата се манифестирала акутно но секогаш на неа претходела претходна дегенерација на дискусот.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно одлучил кога тужбеното барање на тужителот со кое барал од тужениот да се задолжи да му ја надомести претрпената нематеријална штета во износи и по основи наведени како во изреката на нападнатата одлука го одбил како неосновано, бидејќи од изведените докази се утврди дека на страната на тужениот не постои вина за настанатата повреда на тужителот бидејќи во конкретниот случај не станува збор за повреда туку за болест која тужителот ја имал и претходно а која акутно се манифестирала со подигањето на товарот.

Од погоре наведеното а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 07.06.2011 год. под РОЖ бр.801/11 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.878/11 од 27.02.2013 година.

15. Одлуката за престанок на работниот однос е незаконита во случај кога работниот однос на тужителот му престанал согласно чл. 76 ст. 1 т. 1 од ЗРО од работното место стручен соработник за односи со клиенти а не од работното место раководител на експозитурата на кое тој претходно работел, а со оспорените решенија, тужениот го товари тужителот за дејствија кои се однесуваат за периодот додека тој бил раководител на експозитурата.

Од образложението:

Основниот суд во Штип со пресудата РО бр. 247/10 од 27.01.2011 година тужбеното барање на тужителот према тужениот го усвоил.

Ги поништил : решението донесено од УО на тужениот број 2077 од 23.02.2010 година за престанок на работниот однос на тужителот со отказ на работодавачот, и решението донесено од Надзорниот одбор на тужениот број 2809 од 08.03.2010 година со кое е одбиен приговорот на тужителот, како незаконити.

Го задолжил тужениот да го врати тужителот на работа и распореди на работно место соодветно на неговата стручна подготовка, како и да му ги надомести трошоците во постапката во износ од 38.360,00 ден. во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Во останатиот дел барањето на тужителот за трошоци во постапката за уште 4.680,00 ден. го одбил.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужениот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда се укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на тужениот, па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди. Бара и дополнителни трошоци за одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, не противречи сама на себе си, ниту на причините дадени за одлуката. Во побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужителот бил во работен однос кај тужениот и до 14.01.2010 г. бил распореден на работното место раководител на експозитурата Ш. На 14.01.2010 г. на одржаниот состанок во Централата во С. со членовите на Управниот одбор на тужениот, на кој присуствувал и тужителот, нему усмено му било укажано дека Управниот одбор не е задоволен од неговото работење, бидејќи не ги остварил очекуваните резултати, воспоставил лоша комуникација со останатите вработени во експозитурата, поради што создал и лош рејтинг на истата, и при тоа бил известен дека поради таквото негово работење ќе биде распореден на работното место стручен соработник за односи со клиенти, кое нешто и било направено со одлуката на Управниот одбор бр. 361 од 15.01.2010 г. а сметано од 01.02.2010 г. Сметано од 15.01.2010 г. до 15.02.2010 г. тужителот бил на боледување, по што на 16.02.2010 г. се јавил на работа и започнал со извршување на работните задачи од новото работно место стручен соработник за односи со клиенти, а на 18.02.2010 г. поднел приговор против одлуката за распоредување, кој со одлуката бр. 2064 од 22.02.2010 г. му бил одбиен како ненавремен. На 23.02.2010 г. Управниот одбор на тужениот ја донел одлуката бр. 2077 за престанок на работниот однос на тужителот со отказ од страна на работодавачот сметано од 23.03.2010 г. а согласно чл. 62 алинеа 5 и чл. 76 ст. 1 т. 1 од ЗРО. Во изреката на решението било наведено дека работниот однос на тужителот му

престанал од работното место стручен соработник за односи со клиенти, а во образложението на истото тужениот како причина за престанок на работниот однос на тужителот го навел неквалитетното работење, неисполнувањето на работните задачи на планот и програмата, лошата неделовна комуникација на тужителот со тимот на вработени во експозитурата во Штип и во контактите со колегите од Централата во Скопје за периодот до 15.01.2010 г. а за кој период тужителот бил распореден на работното место раководител на експозитурата во Ш. Истовремено тужениот во решението навел и дека тужителот по завршувањето на боледувањето (15.02.2010 г.) доаѓал на работа, без да го почитува утврденото работно време, а не ги извршувал ниту своите работни задачи со што го кршел и работниот ред и дисциплина. Тужениот во решението навел и дека тужителот иако му било укажано од страна на тужениот дека истиот не е задоволен од неговото работење, и му биле дадени насоки и препораки да го подобри своето работење, тој не го сторил тоа, ниту пак го поправил својот однос со вработените во експозитурата во Ш. Во решението не било конкретизирано во што се состои непочитувањето на утврденото работно време и неизвршувањето на работните задачи од страна на тужителот од моментот кога бил распореден на работното место стручен соработник за односи со клиенти. Незадоволен од ова решение тужителот поднел приговор, кој со решението на Надзорниот одбор бр. 2809 од 08.03.2010 г. бил одбиен како неоснован.

На вака целосно и правилно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Согласно чл. 71 ст. 2 од ЗРО „Работодавачот може да го откаже договорот за вработување, само ако постои основана причина за отказ поврзана за однесувањето на работникот (лична причина на страната на работникот) или ако причината е заснована на потребите на функционирањето на работодавачот (деловна причина)„.

Согласно чл. 76 ст. 1 т. 1 од истиот закон „Работодавачот може да му го откаже договорот за вработување кога не е можно продолжување на работниот однос ако работникот заради своето однесување, недостаток на знаења или можности или заради неисполнувањето на посебните услови определени со закон, не е способен да ги извршува договорените или други обврски од работен однос (деловна причина)„.

Согласно чл. 79 од истиот закон „Работодавачот може да му го откаже договорот за вработување од лични причини на страна на работникот, ако работникот не ги извршува работните обврски утврдени со закон, Колективен договор, акт на работодавачот и договорот за вработување или ако ги крши работниот ред и дисциплина„.

Согласно чл. 80 од истиот закон „Работодавачот може да му го откаже договорот за вработување на работникот од лични причини на страна на работникот, ако на работникот му се обезбедени потребните услови за работа и му се дадени соодветни упаства, насоки или писмено предупредување од работодавачот во врска со работата дека работодавачот не е задоволен од начинот на извршувањето на работните обврски и ако по даденото предупредување во рокот утврден од работодавачот, работникот не го подобри своето работење„.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно одлучил усвојувајќи го тужбеното барање на тужителот и поништувајќи ги како незаконити оспорените решенија од истиот, под број и датум конкретно

наведени како во изреката на побиваната пресуда, бидејќи од изведените докази утврдил дека решенијата се незаконити. Ова пред се од причини што во конкретниот случај работниот однос на тужителот му престанал согласно чл. 76 ст. 1 т. 1 од ЗРО од работното место стручен соработник за односи со клиенти а не од работното место раководител на експозитурата Ш. на кое тој претходно работел, а со оспорените решенија, видно од образложението на истите, тужениот го товари тужителот за дејствија кои се однесуваат за периодот додека тој бил раководител на експозитурата Ш, додека по однос на квалитетот односно некавалитетот на работењето на тужителот и постигнатите резултати при истото како стручен соработник за односи со клиенти на кое работно место на истиот и му престанал работниот однос тој не ни бил оценуван. Ова дотолку повеќе што распоредувањето на тужителот со одлуката од 15.01.2010 г. од работно место раководител на работното место стручен соработник е од истите причини, поради кои подоцна тужениот му изрекол и престанок на работен однос, поради што и судот правилно прифатил дека тужителот не можел да биде санкциониран во два наврати од исти причини, еднаш со распоредување, а потоа и со престанок. Ова и од причини што во образложението на побиваните решенија тужениот не конкретизирал и во што се состои непочитувањето на работното време и неисполнувањето на зададените работни задачи од тужителот на работното место стручен соработник за односи со клиенти на кое започнал да работи откако се вратил од боледување, ниту тужителот бил писмено предупреден од страна на работодавачот за своето работење како стручен соработник, ниту му бил оставен рок за подобрување на своето работење во смисла на погоре цитираната одредба од чл. 80 од ЗРО, ниту му биле давани соодветни насоки или упаства во таа насока, а тужениот како работодавач согласно оваа законска одредба, доколку бил незадоволен од неговото работење како стручен соработник, бил должен да го стори тоа.

Овој суд ги ценеше истакнатите жалбени наводи во жалбата на тужениот, но истите не ги прифати, а од погоре изнесените причини.

Овој суд согласно чл.160 од ЗПП го задолжи тужениот да му ја плати на тужителот на име дополнителни трошоци за одговор на жалба сумата во износ од 7.620,00 ден.

Од сето погоре изнесено а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 25.03.2011 год. под РОЖ бр.451/11 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.732/11 од 06.02.2013 година.

16. Одлуката за откажување на договорот за вработување на тужителот за повреда на одредбите од чл.81 ст.1 т.1 и 2 е законита кога тужителот спротивно од правилата пропишани од работодавачот, тужениот издадени во форма на наредба за работно време, каде изричито е наведено дека работното време започнува во 7 а завршува во 15 часот, извршил технички преглед на возило во неработен ден и надвор од пропишаното работно време.

Од образложението:

Основен суд Делчево со пресуда «Ро.148/10» од 28.01.2011 година, тужбеното барање на тужителот го усвојил.

Ја поништил како незаконита одлуката за откажување на договорот за вработување поради кршење на работниот ред, дисциплина и работните обврски за тужителот бр.0402-28 од 09.11.2009 година, донесена од тужениот.

Го задолжил тужениот да го врати тужителот на работа и го распореди на работно место на кое работел кај тужениот пред откажувањето на договорот за вработување, како и да му плати на име трошкови по постапката износ од 39.780,00 денари, се во рок од 8 дена од правосилноста на пресудата.

Барањето за надомест на трошоците по постапката за уште износот од 49.649,00 денари го одбил.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот, преку полномошникот адвокат С.В. од Ш., поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Врз основа на изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителот бил во работен однос кај тужениот на неопределено време. Истиот работел на работно место контролор за технички преглед на моторни возила. Со одлука од 09.11.2009 година донесена од секретарот на тужениот, на тужителот му е откажан договорот за вработување поради кршење на работниот ред и дисциплина и на работните обврски, бидејќи во неработен ден - сабота на 07.11.2009 година околу 20,30 часот без дозвола на секретарот, заедно со сведокот С.П. извршиле технички преглед на одредено патничко возило. Против оваа одлука тужителот поднел приговор до Извршниот одбор на тужениот и бидејќи не му бил даден одговор ја поднел предметната тужба.

Првостепениот суд утврдил дека сведокот Војчо Атанасовски на ден 06.11.2009 година бил кај тужениот и ги прашал вработените меѓу кои биле и тужителот и сведокот С.П. дали може да изврши технички преглед на сопственото возило во неработен ден и дека тоа нешто му било дозволено. По извршениот технички преглед во саботата биле платени сите надоместоци спрема тужениот и тужениот нема претрпено штета.

Од фактите што ги утврдил првостепениот суд извел заклучок дека не е утврдено неизвршување или несовесно и ненавремено извршување на работните обврски од страна на тужителот за време на работата кај тужениот предвидени во чл.81 ст.1 т.1 и 2 од ЗРО. Образложувајќи ги причините за ваквиот заклучок првостепениот суд смета дека од страна на тужениот Здружение на в. Д. нема наредба или предупредување до

вработените со забрана во итни случаи да не вршат технички преглед на возила, како што е сторено во конкретниот случај, и дека не е предизвикана никаква штета на тужениот со преземените дејствија од тужителот. Првостепениот суд утврдил дека тужителот не бил писмено предупреден од тужениот да го подобри своето работење и совесно и навремено да ги извршува работните обврски, а притоа констатирал дека тужителот како контролор за технички преглед на возила совесно и навремено ги извршувал работните обврски.

Исто така, првостепениот суд заклучил дека секретарот на Здружението на возачи Д. кој ја донел одлуката за откажување на договорот за вработување на тужителот, се јавува во двојно својство, бидејќи бил член на стручна комисија на тужениот за утврдување на фактичката состојба за истиот настан. При сослушувањето од стручната комисија на тужителот не му била дадена можност да учествува во постапката при што било повредено неговото право на одбрана.

Во однос на наводите во одлуката за откажување на договорот за вработување дека тужителот ги повредил од чл.81 ст.1 т.5 од ЗРО, првостепениот суд заклучил дека не постои детален опис во одлуката во кој период тужителот не се придржувал на работното време и кога не побарал отсуство од работа и начинот на кој била извршена оваа повреда. Во однос на чл.81 ст.1 т.11 од ЗРО неовластено или незаконски користење на средствата на работодавачот судот заклучил дека не е дадено во што се состои и со кое дејствие е извршена повредата од тужителот. По наоѓање на овој суд правилен е заклучокот на првостепениот суд во врска со даденото образложение за членовите во чл.81 ст.1 т.5 и т.11 од ЗРО и истото го прифаќа и овој суд.

Во врска со изведениот заклучок за чл.81 ст.1 т.1 и 2 од ЗРО, овој суд смета дека првостепениот суд извел неправилен заклучок за постоење на други факти, а врз тие факти е заснована пресудата во смисла на чл.361 ст.1 т.3 од ЗПП, при што првостепениот суд погрешно го применил материјалното право, а поради следното:

Неспорен е фактот дека тужениот нема издадено наредба со забрана да не се врши технички преглед на моторно возила во итни случаи. По мислење на овој суд за донесување на таква наредба воопшто нема потреба. Меѓутоа, во конкретниот случај техничкиот преглед на возилото на лицето В.А. бил извршен во неработен ден - сабота на 07.11.2009 година и надвор од работното време - околу 20,30 часот, кога просториите на Здружението на в. Д. се затворени и истото не работи. Ваквото постапување од страна на тужителот е во спротивност со правилата пропишани од работодавачот донесени на 13.10.2005 година издадени во форма на наредба за работно време каде изричито е наведено дека работното време започнува во 7, а завршува во 15 часот; обврски на работникот во врска со работниот ред и дисциплина, каде е утврдено дека работникот е должен да го почитува работното време и работниот ред и дисциплина; известување од 20.03.2006 година во кое меѓу другото е наведено дека работниците треба квалитетно и совесно да ги извршуваат работните задачи и да се придржуваат на упатствата истакнати на огласна табла од 13.10.2005 година и дополнително донесените упатства и насоки за работа. Во дополнително донесените акти е наредбата од 04.06.2008 година во кои меѓу другото стои дека секој вработен да се придржува кон работното време распоредот и користење на работното време. Сите

напреднаведени акти што ги донел тужениот како и други акти издадени во писмена форма се правила на постапување и однесување на вработените при извршувањето на работните задачи и воопшто во работењето и истите се однесуваат и за тужителот како вработено лице кај тужениот. Тие биле истакнати на огласна табла и со нив се запознаени сите вработени меѓу кои и тужителот.

Имајќи го во предвид напреднаведеното неправилен е заклучокот на првостепениот суд за совесно и навремено извршување на работните обврски од страна на тужителот во смисла на чл.81 ст.1 т.2 од ЗРО, а воедно првостепениот суд нема изведено заклучок дека тужителот не ги почитувал правилата пропишани од страна на работодавачот во смисла на чл.81 ст.1 т.1 од ЗРО, така што по наоѓање на овој суд одлуката за откажување на договорот за вработување на тужителот за повреда на одредбите од чл.81 ст.1 т.1 и 2 е законита.

Поради неправилниот залучок на првостепениот суд следуваše жалбата на тужениот да се уважи и побиваната пресуда да се преиначи, со одбивање на тужбеното барање на тужителот.

При одлучувањето овој суд го имаше во предвид утврдениот факт од првостепениот суд дека секретарот на Здружение на в. Д. ја донел одлуката за отказ на договорот за вработување, а воедно учествувал во стручна комисија која составила записник за одговорноста на тужителот за истиот настан, меѓутоа таквото постапување на секретарот нема влијание за поинакво одлучување од страна на овој суд, бидејќи тој е еден од членовите на стручната комисија од една страна, а од друга страна она што е утврдено од комисијата нема влијание во судската постапка.

Бидејќи овој суд ја преиначи првостепената одлука го одби тужбеното барање на тужителот да ги плати трошоците на тужениот во вкупен износ од 16.510,00 денари од кои: 10.660,00 денари сторени трошоци во првостепената постапка и тоа: застапување на тужениот на расправите од 22.12.2010 година и 28.01.2011 година со часовнина и паушал по 4.680,00 денари, состав на полномошно со паушал 1.300,00 денари и 5.850,00 денари за состав на жалба., а согласно чл.148, чл.149 и чл.160 ст.2 од ЗПП.

Од погоренаведеното, а согласно чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 14.04.2011 год. под РОЖ бр.576/11и Врховен суд на РМ Рев2 бр.854/11 од 14.02.2013 година.

17. Тужениот не ги повредил правата од работен однос иако не донел формално решение за престанок на работниот однос на тужителката кога истата не била во редовен работен однос кај тужениот, туку склучила менаџерски договор на определено време, кој престанал да важи по сила на закон, како еден од предвидените начини на престанување на договорот.

Од образложението:

Основниот суд Свети Николе со пресудата «Ро бр. 161/10» од 21.01.2011 година тужбеното барање на тужителката против тужениот со

кое барала да се утврди дека тужениот и го повредил правото од работен однос со тоа што без било каква одлука за престанок на работен однос, истиот на ден 20.08.2010 год. ја одјавил во Бирото за вработување во Свети Николе, со што на истата и престанал работниот однос кај тужениот, па да се задолжи тужениот да ја отстрани наведената повреда на правото од работен однос на тужителката, и истата да се врати на работно место соодветно на стручната спрема, го одбил како неосновано.

Барањето на тужителката да и ги надомести трошоците во постапката во вкупен износ од 25.716,00 ден., го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останала незадоволна тужителката која во навремен рок изјавила жалба поради погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата се преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право.

Во фактичката состојба првостепениот суд утврдил дека Министерството за з.на РМ со решението бр. 10-19533/1 од 13.12.2007 г. за директор на тужениот ги именувало лицата Д-р Б. П. и В. А., тужителката, по професија дипломиран економист, а по претходно распишан конкурс за именување на директор, по што помеѓу Владата на РМ како основач на тужениот, а претставувана од министерот за здравство и погоре наведените лица бил склучен менаџерски договор заведен под деловоден број кај Министерството за здравство 10-336/1 од 18.01.2010 г. и под деловоден број кај тужениот 03-9 од 22.01.2010 г. Во овој договор покрај другите права и обврски, било регулирано и траењето на договорот и истиот се склучил на определено време до истекот на мандатот или до донесување на решение за разрешување од министерот за здравство. Министерството за здравство на РМ со решение заведено под деловоден број кај Министерството за здравство под бр. 10-6525/1 од 20.08.2010 г. и под деловоден број кај тужениот 04 247 од 23.08.2010 г. за вршител на должноста директор на тужениот го именувал Д-р Б.П. се до именувањето на директор по распишан конкурс, но не подолго од шест месеци, а од причина што според чл. 20 од Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствена заштита (Службен весник на РМ бр. 88/10) мандатот на постојните директори именувани на јавен конкурс во јавните здравствени установи од чл. 136-а ст. 1 од истиот закон, меѓу кои била и тужителката, престанувал по истекот на 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон. Тужителката како директор на тужениот била пријавена во Агенцијата за вработување на РМ Центар за вработување Свети Николе на ден 01.04.2008 г. на определено време со мандат од четири години, а одјавена на 20.08.2010 г. со потврда за поднесување на пријава - одјава

за осигурување и работен однос, образец M1/M2. Тужителката на 10.09.2010 г. до директорот на тужениот поднела барање со кое побарала да се отстрани повредата на правото од нејзиниот работен однос, од причини што таа била одјавена од кај тужениот во Бирото за вработување, без притоа да биде донесена било каква одлука за такво нешто.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Согласно чл.54 од ЗРО (Службен весник на РМ бр.159/2010), ако договор за вработување склучуваат деловните лица (менаџери), во договорот за вработување страните можат поинаку да ги уредат правата, обврските и одговорностите од работниот однос за : 1) условите и ограничувањата на работниот однос на определено време; 2) работното време; 3) обезбедувањето на дневен и годишен одмор; 4) плаќањето на работата; и 5) престанувањето на важноста на договорот за вработување.

Согласно чл.3 од менаџерскиот договор заведен под деловоден број кај Министерството за здравство на РМ 10-336/1 од 18.01.2010 год. и под деловоден број кај тужениот 03-9 од 22.01.2010 год. склучен помеѓу Владата на РМ, како основач на тужениот, претставувана од министерот за здравство и директорот на тужениот Д-р Благој Панев и Весна Анчева, дипл.ек. односно тужителката, овој договор се склучува на определено време до истекот на мандатот односно донесеното решение за разрешување од министерот за здравство, а согласно чл.25 од истиот менаџерски договор, овој договор престанува со истекот на мандатот на директорот односно донесеното решение за разрешување од министерот за здравство.

Согласно чл.20 од Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствена заштита (Службен весник на РМ бр.88/10), мандатот на постојните директори именувани на јавен конкурс во јавните здравствени установи од членот 136-а ст.1 на овој закон престанува по истекот на 30 дена од денот на влегување во сила на овој закон.

Бидејќи во конкретниот случај од изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителката не била во редовен работен однос кај тужениот, туку склучила менаџерски договор со истиот на определено време, кој менаџерски договор престанал да важи бидејќи по сила на закон и престанал мандатот на тужителката, како еден од предвидените начини на престанување на договорот, по мислење на овој суд првостепениот суд правилно прифатил дека тужениот со ниту една постапка не повредил некое од правата од работен однос на тужителката и правилно одлучил одбивајќи го како неосновано предметното тужбено барање.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на тужителката дека истата била одјавена во Бирото за вработување пред да биде донесено решение за нејзино разрешување, па со тоа и било повредено право од работен однос со тоа што и престанал работниот однос, но не го прифати ваквиот жалбен навод, бидејќи не донесувањето на формално решение од страна на тужениот за престанок на работниот однос не влијае на законитоста на постапката за изречениот престанок на работниот однос бидејќи со измените на горе наведениот закон децидно е кажано дека на тужителката бидејќи истата била именувана за

директор на јавен конкурс кај тужениот и престанува мандатот по истекот на 30 дена од влегување во сила на горе наведениот закон. Тоа значи дека со самото тоа што истата претходно не била во работен однос кај тужениот со престанок на нејзиниот мандат значи дека по протекот на 30 дена од денот на влегување во сила на горе наведениот закон и престанува работниот однос, па имајќи го во предид ова неосновано е барањето на тужителката во делот за да се задолжи тужениот да ја врати на работа на работно место соодветно на нејзината стручна подготовка.

Од погоре наведеното, а согласно чл. 357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип на ден 22.03.2011 год. под ГЖ бр.444/11 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.853/11 од 14.02.2013 година.

18. Тужителката не сторила повреда на работниот ред и дисциплина од чл.82 ст.1 т.1 од ЗРО - неоправдано отсуство од работа 3 последователни работни дена или 5 дена во текот на годината кога отсуството за работа го оправдала со извештајот за привремена спреченост на работа во чија вистинитост судот не се впуштил, бидејќи се работи за јавна исправа издадена од надлежен орган.

Од образложението:

Основен суд Свети Николе со пресуда «Ро.168/10» од 18.02.2011 година, тужбеното барање на тужителката да се поништи како незаконито решението за престанок на работниот однос без отказан рок бр.411/01 од 12.08.2008 година донесено од управителот на тужениот, па да се задолжи тужениот да ја врати тужителката на работа на работно место соодветно на нејзината стручна подготовка, како и да и ги надомести трошоците по постапката во вкупен износ од 52.565,00 денари, го одбил како неосновано.

Ја задолжил тужителката да му ги надомести на тужениот трошоците по постапката во вкупен износ од 34.460,00 денари, во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останала незадоволна тужителката, која во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот, преку полномошникот адвокат Трајче Торев од Штип, поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Врз основа на изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителката била вработена кај тужениот на неопределено време, на работно место референт.

Иако не и било дозволено да замине, тужителката на 16.07.2008 година заминала за А., а претходно клучевите и документите во врска со работата ги предала на друго лице. Тужителката се вратила од А. на 26.07.2008 година, а на работа кај тужениот дошла на 28.07.2008 година. На 28.07.2008 година на тужителката и е даден извештај за привремена спреченост за работа од д-р Г.М. од С.Н. со прв ден спреченост за работа 15.07.2008 година до 25.07.2008 година. Овој извештај преку лицето Т. бил оставен во просториите на тужениот во Штип. Тужителката одела на работа кај тужениот уште 3 дена, а потоа си заминала и останала дома.

Од страна на управителот на тужениот на 12.08.2008 година било донесено решение за престанок на работниот однос без отказан рок од причина што тужителката не се јавува на работа повеќе од 3 дена последователно сметано од 16.07.2008 година, па до денот на донесувањето на решението. Предметното решение тужителката го добила на 13.08.2008 година, а на 21.08.2008 година поднела приговор до тужениот. На 30.09.2008 година од страна на управителот на тужениот била донесена одлука за престанок на работниот однос на тужителката на 30.09.2008 година. На таа дата истата е одјавена во Агенцијата за вработување и Фондот за пензиско и инвалидско осигурување.

Ваквата фактичка состојба е целосно и правилно утврдена. Меѓутоа, првостепениот суд анализирајќи ги причините од кои се раководел при одлучувањето извел погрешен заклучок дека отсуството на тужителката од 16.07. до 21.07.2008 година, односно до 25.07.2008 година е неоправдано, бидејќи истата не добила одобрение од овластени лица на тужениот за отсуство. Исто така, првостепениот суд донел заклучок дека извештајот за привремена спреченост на работа не може да се прифати како доказ.

По наоѓање на овој суд, при неспорна фактичка состојба дека на тужителката не и било одобрено отсуство од работа и дека по нејзиното враќање на работа на 28.07.2008 година доставила извештај за привремена спреченост за целиот период на отсуството од работа, не се работи за неоправдано отсуство, односно тужителката не сторила повреда на работниот ред и дисциплина од чл.82 ст.1 т.1 од ЗРО - неоправдано отсуство од работа 3 последователни работни дена или 5 дена во текот на годината.

Во однос на вистинитоста на наводите во извештајот за привремена спреченост, судот воопшто не се впушти, бидејќи се работи за јавна исправа издадена од надлежен орган и наведените податоци во извештајот не можат да се прифатат за невистинити, се додека во соодветна постапка не се докаже спротивното. Доколку тужениот сметал дека тужителката го злоупотребува боледувањето, имал можност да и го откаже договорот за вработување согласно чл.81 ст.1 т.6 од ЗРО каде е предвидено дека работодавачот може да му го откаже договорот за вработување на работникот ако поради болест или оправдани причини отсуствува од работа, а за тоа во рок од 48 часа, писмено не го известат работодавачот.

Имајќи го во предвид напреднаведеното овој суд застапа на стојалиште дека предметното решение за престанок на работниот однос на тужителката е незаконито. Истото е незаконито и поради тоа што е донесено на 21.07.2008 година, со ретроактивно дејство на важење сметано од 16.07.2008 година, порди што следуваše жалбата на тужителката да се уважи и обжалената пресуда преиначи.

При одлучувањето судот го имаше во предвид фактот дека управителот на тужениот на ден 30.09.2008 година донел одлука за престанок на работниот однос на тужителката сметано од истиот ден и дека од тогаш тужителката е одјавена од Агенцијата за вработување и од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, меѓутоа оваа одлука не е предмет на поништување од една страна, а од друга страна решението од 21.07.2008 година претходно било правосилно и можело да предизвика правни последици за работоправниот статус на тужителката.

Бидејќи тужителката успеа во спорот согласно чл.160 ст.2 од ЗПП, судот го задолжи тужениот да и плати на име парнични трошоци во вкупен износ од 63.248,00 денари и тоа состав на полномошно 1.300,00 денари, состав на тужба 3.900,00 денари, состав на приговор 3.900,00 денари, за 4 застапувања на тужителката по 4.680,00 денари или износ од 18.720,000 денари, состав на жалба 7.800,00 денари, состав на трошковник 1.300,00 денари, ДДВ 18% или износ од 6.645,00 денари, такса за тужба 1.500,00 денари, такса за одлука 1.500,00 денари, такса за жалба 3.000,00 денари, такса за ревизија 3.000,00 денари, состав на жалба 7.020,00 денари, ДДВ од 18% 1.263,00 денари и такса за жалба 2.400,00 денари. Досудентие трошоци се согласно чл.148 и чл.149 од ЗПП.

Од погоренаведеното, а согласно чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип на ден 04.05.2011 год. под ГЖ бр.636/11 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.1116/11 од 06.03.2013 година.

Во натамошниот дел се прикажани одлуките кои се веќе објавени во досегашните билтени бр. 3, 4, 5 и 6.

1. Со разрешувањето од должноста ВД директор на библиотека именувана со решение на Владата, на тужителката и престанува правото да ги остварува правата и обврските од работниот однос при тужената библиотека, па тужителката имала право да се врати во рок од 30 дена во фирмата во која претходно била во редовен работен однос.

Од образложението:

Од изведените докази првостепениот суд утврди дека пред именувањето за ВД директор на матичната библиотека тужителката била вработен во фирмата „Трикотекс“ и со именувањето за ВД-директор на библиотеката, правото од работен однос продолжила да ги остварува вршејќи ја должноста директор кај тужениот, додека правата од работен однос кај претходниот работодавец и мирувале. Со разрешувањето од должноста ВД-директор на тужениот, на тужителката и престанало правото да ги остварува правата и обврските од работен однос кај тужената библиотека.

При утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога го одбил тужбеното барање на тужителката со кое барала да се утврди дека е во редовен работен однос кај тужената Матична библиотека и да се задолжи тужената да ја распореди на соодветно работно место спрема стручната подготовка на истата. При одлучувањето судот правилно ја применил одредбата од чл.1 ст.2 и чл.3, 6,,9-А и чл.9-Б, чл.14,15,23 и 54 од ЗРО (Сл. весник 20/03 – пречистен текст) и чл.94, 100 од Законот за култура (Сл. весник 31/98, 49/03). Правилно судот прифатил дека тужителката ги остварувала правата и обврските од работен однос за времето додека била именувана за таа должност, дека со именувањето за ВД -директор не се стекнала со фактички работен однос на неопределено работно време, бидејќи истата нема склучено договор за заснивање на работен однос со тужениот, ниту за одредено, ниту за неодредено. Со разрешувањето од должноста ВД- директор на тужениот, тужителката имала право согласно чл.54 од ЗРО да се врати во рок од 30 дена она работното место кај претходниот работодавец. Имено, со оваа законска одредба се регулира прашањето на избраните и именуваните работници на државна или јавна функција според кои во рок од 30 дена по престанокот на функцијата што ја вршел работникот може да се врати на работно место на кое претходно ги извршувал работите и работните задачи.

Пресуда ГЖ.бр.666/2006 од 28.06.2006 година

2. Работникот не може да бара исплата на регрес за годишен одмор доколку тоа право не е утврдено со Колективен договор.

Од образложението:

На утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога во тој дел го одби тужбеното барање на тужителите.

Тужителите со тужбата бараат тужениот да им исплати и регрес за годишен одмор за 2006 и 2007 год, бидејќи истиот од страна на тужениот не им бил платен. Првостепениот суд го одбил тужбеното барање бидејќи во овој период не постои законска одредба или пак одредба од Колективен договор со кое е утврдено вакво право. Неоснован е жалбениот навод на жалителот дека требало да се примени Колективниот договор за хемиската индустрија (Службен Весник на РМ бр. 60/94 и 30/96) . Со влегувањето во сила на Законот за работни односи (Сл. Весник на РМ бр. 62/05), имајќи го во вид чл. 269 од тој Закон, престануваат да важат сите Колективни договори кои нема да се усогласат со тој Закон до 5.02.2006 год. Во конкретниот случај нов Колективен договор за Хемиската индустрија е склучен на 15.04.2008 год, и истиот е објавен во Сл.Весник на РМ бр. 52/08. Според ова за периодот за кој се однесува тужбеното барање новиот склучен Колективен договор не се применува. Со Општиот Колективен договор за стопанството на РМ „Сл. Весник на РМ бр. 76/06 е предвидено “исплата на регрес за годишен одмор во висина што ќе се утврди со Колективен договор на ниво на дејност. Имајќи ги во вид овие одредби за периодот за кој се однесува тужбеното барање на тужителите, поради непостоење на Колективен договор на ниво на гранка или на работодавач, тужителите не можат да бараат исплата на регрес за годишен одмор.

Поради ова истакнатите жалбени наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право се неосновани во целост.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП , РОЖ.бр.529/08 од 16.10. 2008 год.

3. Се смета дека работниците го прифатиле понудениот нов договор за вработување ако работниците се изјасниле дека се согласни да го потпишат предложениот нов променет договор за вработување под услов од него да биде избришана одредбата која е спротивна на закон.

Од образложението:

Во фактичката состојба утврдено е дека тужениот на ден 12.12.2006 год, под бр.03-567 донел нов Правилник за систематизација на работите и работните задачи.Со новиот Правилник работните места на кои биле распоредени сега тужителките во согласност со договорите за работа од 26.12.2003 год, биле укинати. На ден 12.01.2007 год, тужениот на тужителките им понудил нови променети договори за вработување. Тужителките во врска со понудениот нов договор за вработување се изјасниле дека се согласни да го потпишат новиот договор, меѓутоа под услов во него да биде избришана одредбата од чл. 2 како незаконита. Во одредбата од чл.2. во новиот договор за вработување се содржала изјава дека „работникот до склучувањето на новиот договор за вработување нема никакви побарувања од работодавачот по основ на надомест на трошоци поврзани со работата утврдени со Закон и Колективниот договор.(теренски додаток, одвоен живот, регрес за годишен одмор, патни и дневни трошоци, хранарина и

др.), Утврдено е дека тужителките по претходно наведените основи имале ненаплатени побарувања од тужениот. На ден 30.01.2007 год, тужениот донел одлуки со кои на тужителките им дал отказ на договорот за вработување склучен на ден 26.12.2003 год, а поради укинување на работните места согласно новиот Правилник. Државниот инспекторат на труд ПЕ Струмица во рамките на својата надлежност, а по преставка од тужителките, констатирал дека со дадениот отказ на договорите за вработување е повреден Законот и дека одредбата од чл.2. е спротивна на чл.12 ст.4. од ЗО,а исто така го задолжил тужениот одредбата од чл.2. од новите договори да ја острани. По добиениот записник од инспекторот за труд Управниот одбор на тужениот на седница на ден 14.02.2007 год, ги одбил приговорите на тужителките и со тоа одлуките за отказ на нивните договори за вработување станале конечни.

Првостепениот суд правилно го применил чл.78 ст.1., чл.12. ст.4, чл. 181 и чл.93 од ЗРО. Во чл. 78 ст.1. е предвидено дека, одредбите од овој Закон што се однесуваат на договорот за вработување се применуваат и во случајот кога работодавачот го откажува договорот за вработување и на работникот истовремено му предлага склучување на нов променет договор за вработување., Во ст.2. од истиот член е предвидено дека „ работникот мора да се изјасни за новиот променет договор за вработување во рок од 15 дена од денот на приемот на понудата.,,. Во конкретниот случај тужителките во предвидениот рок од ст.2. се изјасниле за новиот променет договор за вработување така што изјавиле дека истиот го прифаќаат со исклучок на одредбата од чл.2. од истиот. Во чл.28 ст.1. е определена содржината на договорот за вработување. Во ст.2. од истиот член е предвидено дека, договорот за вработување може да содржи и други права и обврски определени со овој и друг Закон и Колективен договор.,. Во чл.12.ст.4. од ЗРО е предвидено дека, правата од работен однос утврдени со Уставот, Закон и колективен договор не можат да се одземат или ограничат со акти и дејствија на работодавачот.,.Имајќи ги во вид цитираните одредби првостепениот суд правилно прифатил дека одредбата од чл.2. од новиот договор за вработување има карактер на акт и дејствије на работодавачот со кое се одземат утврдените права од работен однос, а како таква таа одредба не може да биде содржина на договорот за вработување. Според ова првостепениот суд правилно прифатил дека се незаконити одлуките за отказ на договорите за вработување дадени на тужителките, при што посебно се имало во вид дека при изјаснувањето на тужителките за новиот договор за вработување во смисол на чл. 78 ст. 1 и 2 тужителките изричито изјавиле дека го прифаќаат новиот договор за вработување со исклучок на чл.2. од истиот.

Тужителките изјавиле дека го прифаќаат новиот договор за вработување, со исклучок на одредбите од чл.2. од истиот. Се работи за одредба од договорот која е спротивна на Закон и не може да биде содржина на договорот за вработување и неприфаќањето на таа одредба не може да биде причина за отказ на договорот за вработување според кој тужителките веќе извршувале работни задачи. При ова Апелациониот суд го имаше во вид и чл. 29 ст.,1. од ЗРО според кој „одредбата во договорот за вработување која што е во спротивност со општите одредби за правата, обврските и одговорностите на договорните страни, определени со Закон, Колективен договор, односно акт на работодавачот е ништавна од моментот на склучувањето на

договорот „. При понудувањето на нов договор за вработување во согласност со чл. 78 ст.1. ќе се применуваат одредбите што се однесуваат на договорот за вработување, што значи дека при оценката на законитоста на отказот ќе се цени и законитоста на постапката која претходела на понудувањето на новиот договор за вработување како и законитоста на новиот променет договор за вработување.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, РОЖ.бр.20/08 24.01.2008 год.

4. Одредбата од чл. 78 од ЗРО се применува и во случајот кога работодавачот го откажува договорот за вработување и на работникот му предлага истовремено склучување на нов променет договор за вработување. Работодавецот не може да изврши еднострано распоредување на работникот – сега тужителот на друго работно место кога не му понудил нов променет договор за вработување.

Од образложението:

Првостепениот суд во фактичката состојба прифатил за утврдено дека тужителот е вработен на неопределено време кај тужениот. Со решение кај директорот на ЦУ на РМ бр.04-4/393 од 2.03.2006 година тужителот бил распореден на работно место виш царински водич на смена во отсек - патнички промет во ЦИ ХХ. Со истото решение е утврдено дека тужителот ќе учествува во распределбата на плата со 1600 бодови и дека решението ќе се применува од 10.03.2006 година. На ден 20.09.2006 година в.д. директорот на ЦУ донел решение под бр.04-4/936 со кое тужителот се распоредува на работно место цариник во секторот за патнички промет во ЦИ ХХ сметано од 21.09.2006 година. Во истото решение е утврдено дека тужителот ќе учествува во распределбата на платата со 1230 бода. Во образложението на решението се наведува дека на предлог на директорот на ЦУ, а во интерес на ЦУ се определува предметното распоредување на тужителот, а согласно чл.26 од Колективниот договор на тужениот. Тужителот поднел приговор против решението за распоредување, приговорот е одбиен со решение бр.45-387/2 од 14.12.2006 година донесено од страна на Комисијата за решавање на прашања од областа на работните односи при Владата на РМ.

Така, првостепениот суд правилно го применил чл.78 од ЗРО каде што е предвидено: „Одредбите на овој закон што се однесуваат на договорот за вработување, се применуваат и во случајот кога работодавачот го откажува договорот за вработување и на работникот истовремено му предлага склучување на нов променет договор за вработување. Работникот мора да се изјасни за новиот променет договор за вработување во рок од 15 дена од денот на приемот на понудата. Ако работникот во случајот од ст.1 на овој член ја прифати понудата на работодавачот нема право на отпремнина поради престанување на претходниот договор за вработување, а го задржува правото да ја оспорува пред надлежен суд основаноста на причините за промена на договорот за вработување“, кога ја донел побиваната одлука и одлучил како во изреката на истата бидејќи од изведените докази

утврдил дека работниот однос помеѓу тужителот и тужениот се воспоставува со склучување на договор за вработување, работниот однос се уредува со ЗРО, новиот Закон за работни односи не предвидува овластувања на тужителот да може да изврши еднострано распоредување на тужителот на друго работно место, туку во случај на таква потреба, тужениот е должен на тужителот да му понуди нов променет договор за вработување согласно чл.78 од ЗРО.

При една ваква состојба кога согласно Законот за работни односи (Сл.весник на РМ бр.62 од 28.јули 2005 година) не предвидува овластување на тужениот да може да изврши еднострано распоредување на тужителот на друго работно место и кога тужениот на тужителот не му понудил нов променет договор за вработување по мислење на овој суд, а имајќи ја во предвид погоренаведената законска одредба во конкретниот случај се исполенти условите за донесување на побиваната одлука.

Решението за распоредување бр.04-4/936 е донесено на ден 20.09.2006 година во период кога според новиот ЗРО (Сл.весник на РМ бр.62 од 28.јули 2005 година) не е предвидено распоредување на работник, туку согласно чл.78 од ЗРО е предвидено тужениот да го откаже договорот за вработување и на тужителот истовремено да му предлага склучување на нов променет договор за вработување со можност тужителот да мора да се изјасни за новиот променет договор за вработување во рок од 15 дена од денот на приемот на понудата и со задржување на правото на тужителот да ја оспорува пред надлежен суд основаноста на причината за промена на договорот за вработување. Во конкретниот случај не понудил на тужителот нов променет договор за вработување ниту пак има склучено нов променет договор за вработување со тужителот од што произлегува дека решението за распоредување е незаконито што значи првостепениот суд правилно постапил кога го поништил решението за распоредување. Покрај тоа и Колективниот договор на тужениот од 17.03.2003 година не е усогласен согласно чл.269 ст.1 од ЗРО и престанал да важи согласно чл.269 ст.2 од ЗРО бидејќи не е усогласен во рок од 6 месеци од денот на влегување во сила на ЗРО од што произлегува институтот распоредување на работник престанал што значи не може да се распореди работник и согласно Колективниот договор на тужениот без да се усогласи со ЗРО.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, ГЖ.бр.1084/07 - 31.05.2007 год.

5. Ново основаните Трговски друштва кои произлегуваат од поделба на едно друштво се солидарни должници спрема тужителот за периодот додека истиот бил вработен кај нивниот правен претходник.

Од образложението:

Врз основа на изведените и правилно ценети докази првостепениот суд целосно и правилно ја утврдил фактичката состојба. Утврдил дека тужителот бил вработен кај ТД 1, кој бил правен

претходник на ДГ 2 и ГТД 3. Тужителот бил вработен кај претходникот на двајцата тужени до 23.03.2004 год, а од 24.03.2004 год засновал работен однос кај ГТД 3 од Струмица. Во периодот од 1.05.2005 год, до 20.06.2005 год, тужителот бил вработен во ДГ 2 Струмица. Утврдено е дека тужените настанале по пат на поделба со одлука од 5.11.2003 год. Со помош на вешто лице утврдени се неплатените придонеси за тужителот, детално опишани во изреката на побиваната пресуда.

Согласно чл. 630 од ЗТД „Друштвата кои произлегле од поделбата се солидарни должници на доверителите на поделеното друштво. Согласно чл. 631 ст.2 од истиот Закон по исклучок од чл. 630 може да биде договорено друштвата – корисници на поделбата да одговараат само за делот од обврските на поделеното друштво што ќе им бидат ставени на товар и без солидарна одговорност меѓу нив. Во конкретниот случај двете тужени друштва се ново основни друштва и истите произлегуваат со поделба на едно друштво, правилен е заклучокот на првостепениот суд дека тие се солидарни должници спрема тужителот за периодот додека истиот бил вработен кај нивниот правен претходник. Тужителот нема дадено никаква согласност ниту пак постигнал договор да не постои солидарна одговорност на ново основаните друштва за обврските на нивниот претходник. Поради ова наводите за погрешна примена на материјалното право се неосновани во целост.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, РОЖ.бр.292/08 - 28.05 2008 год.

6. Кандидатот кој не е избран на јавен оглас не е дискриминиран ако е избран кандидат кој ги исполнува сите услови предвидени со огласот.

Од образложението:

Тужителот се пријавил на јавен оглас што го распишал тужениот. На истиот оглас за работното место за кое се пријавил тужителот имало пријавено повеќе кандидати. Сите од пријавените кандидати во целост ги исполнувале предвидените услови во огласот.

Од страна на тужениот е избран друг кандидат, за што тужителот е навреме известен. По извесно време директорот на туженото училиште донел одлука за поништување на огласот и склучил договор со друг работник за работното место за кое конкурирал тужителот. Потоа тужениот склучил договор за вработување со посредство на Агенцијата за вработување на определено работно време од 1 месец.

По поднесената тужба првостепениот суд го уважил тужбеното барање на тужителот и го задолжил тужениот да плати на тужителот надомест на штета за дискриминација во висина од 1 плата.

Второстепениот суд ја уважил жалбата на тужениот и ја преиначил првостепената пресуда, со тоа што го одбил тужбеното барање на тужителот. Образложувајќи ги причините за ваквата одлука второстепениот суд смета дека во постапката за избор на наставник тужениот не го довел тужителот во дискриминирачка ситуација од политички причини како што смета тужителот, бидејќи по извршениот инспекциски надзор огласот е поништен. Исто така, судот смета дека во објавениот оглас не е предвидено како услов кандидатот да е припадник

на определена политичка партија, така што тужителот во конкретниот случај не е ставен во подредена положба во однос на другите кандидати што учествувале на огласот.

Апелационен суд Штип ГЖ.бр.1104/07

7. Одлука за отказ на договорот за вработување не може да се донесе за работно место на кое не е распореден при донесувањето на одлуката за отказ.

Од образложението:

Тужителот бил вработен кај тужениот на неопределено време на работно место инструктор за обука на возачи за сите категории. Од страна на МВР на тужениот како авто мото друштво му било изречена забрана за вршење на дејноста почетно оспособување на кандидати за возачи поради неисполнување на определени услови на авто школата. Поради сето тоа тужителот бил распореден од тужениот на други работи и работни задачи во механичка работилница на кое работно место останал до донесувањето на одлуката за отказ на договорот за вработување.

По поднесена тужба за поништување на одлуката првостепениот суд прифатил дека се намалил обемот на работа во авто сервисот, меѓутоа тужениот не можел да донесе одлука за откажување на договорот за вработување од деловни причини и вака донесената одлука е незаконита. Во образложение на причините судот наведува дека за тужителот е донесена одлука за отказ на договорот за вработување од работно место кое претходно било укинато и како такво не постои.

Апелационен суд Штип РОЖ.бр.278/08

8. Околноста што Министерството за одбрана не донело подзаконски акт за формално имплементирање на законот, не може да биде пречка вработените да ги остварат своите права кои се утврдени во Законот за пензиско и инвалидско осигурување, бидејќи правото на бенифициран стаж произлегува од самиот закон, а не од подзаконски акт.

Образложение

Тужителите биле вработени во Министерство за одбрана АРМ при воена пошта 6666 во Струмица од 1.04.1992 година, а тужителката ЈЛ засновала работен однос од 24.01.1994 година. Тужителите Т, К, Б, С и А од 1.04.1992 година се распоредени на работи и работни задачи во ВП.6666 во Струмица во својство на граѓански лица во службата на АРМ. Повеќе вработени при оваа пошта меѓу кој и тужителите доставиле барање за признавање на зголемен стаж за осигурување од 15 месеци. По ваквото барање, началникот доставил известие дека Владата на РМ ги нема утврдено должностите во трупа за кој стажот на осигурување се

смета со зголемено траење, за што по барањата за бенифициран стаж не можат да се донесат соодветни решенија. Надлежното министерство по службена должност нема утврдено за кои должности во трупа заклучно со бригада ќе се засметува стаж на осигурување со зголемено траење.

Врз основа на вака утврдената фактичка состојба, првостепениот суд го усвоил тужбеното барање на тужителите, утврдувајќи дека за периодот од 1.01.1994 година до 15.02.2005 година се исполнети условите од чл. 94 ст.2 од законот за ПИО, а го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителите за периодот од 1.04.1992 година до 1.01.1994 година. Ваквата одлука е потврдена од страна на второстепениот суд.

Врховниот суд со неговата одлука утврдил дека е правино стојалиштето на пониските судови дека во смисол на чл. 94 ст.2 т.3 од Законот за ПИО, тужителите се стекнале со стаж на осигурување со зголемено траење, на начин што за секој 12 месеци ефективно поминати на работа треба да им се сметаат како 15 месеци стаж на осигурување. Ова од причина што тужителите спаѓале во групата на осигуреници од областа на одбраната и истите во периодот од 1.01.1994 година до 15.02.2005 година вршеле должности во трупа, па околноста што Министерството за одбрана не донело подзаконски акт заради формално имплементирање на законот, не може да биде пречка тужителите да си ги остварат своите права, кои се утврдени во Законот за ПИО.

Врховен суд на РМ Рев.бр.434/09 од 20.01.2010 год. и Апелационен суд Штип Гж.бр.1871/05 од 20.11.2008 год.

9. Во случај кога одлуката за престанок на работниот однос е донесена во постапка за избор во повисоко или исто звање, за кое нешто во Законот за Високо образование е пропишано спроведување на посебна постапка, не можат да се применуваат одредбите од тој Закон како посебен закон, туку се применуваат одредбите од Законот за работни односи.

Образложение

Со првостепената пресуда, тужбеното барање на тужителот да се поништи како незаконита одлуката бр.0204-1120/1 од 28.11.2007 година донесена од Ректорот на тужениот со која на тужителот му е откажан договорот за вработување бр.935 од 9.06.2007 година и да се задолжи тужениот да го врати тужителот на работа и распореди на работно место кое одговара на неговата стручна подготовка, е одбиено како неосновано.

Апелационен суд Штип со Пресуда ГЖ.бр.111/01 од 1.01.2008 година ја одби како неоснована жалбата на тужителот и ја потврди пресудата на Основниот суд.

Согласно чл. 82 ст.1 од Законот за установите (Сл.весник на РМ бр.32/05 од 11.05.2005 година) “Вработените во установата правата и обврските од работниот однос ги остваруваат согласно Законот за

работни односи и Колективен договор освен, ако со овој или друг закон не е поинаку уредено“.

Согласно чл. 82 ст.1 т.4 од Законот за работни односи “Работодавачот може на работникот да му го откаже договорот за вработување без отказан рок во случаите на кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски утврдени со овој или друг закон, колективен договор, правилата за работниот ред и дисциплина и договорот за вработување, а особено ако работникот внесува, употребува или е под дејство на алкохол и наркотични средства“.

Од содржината на цитираните одредби произлегува дека со Законот за високо образование како посебен закон се регулирани правните односи во Високо образовните установи и во истиот се содржани одредби за престанок на работниот однос со отказ на договорот за работа само во случај кога тоа е сторено во постапка за избор во повисоко или исто звање. Само по овој основ за престанок на работниот однос се применуваат одредбите и постапката од Законот за Високо образование како посебен закон. Во однос на останатите основи за престанок на работен однос се применуваат одредбите од Законот за работните односи како општ закон, на кој упатува и Законот за установите. Во конкретниот случај, одлуката за престанок на работниот однос на тужителот не е донесена во постапка за избор во повисоко или исто звање, за кое нешто во Законот за високото образование е пропишано спроведување на посебна постапка, па не може да се применат одредбите од тој закон како посебен закон, туку одредбите од Законот за работни односи. При ваква состојба, а имајќи во предвид дека тужителот на работа бил под дејство на алкохол и покажувал крајно некоректен однос кон студентите и соработниците, браќајќи ги истите од предавалната, истиот покажал свесно непочитување на работните обврски и неморален однос кон истите со што ги сторил повредите од чл.82 ст.1 т.4 од Законот за работни односи. Оттука, произлегува неоснованоста на наводот дека оспореното решение е незаконито.

Врховен суд на РМ Рев.бр.787/2009 од 29.04.2010 год. и Апелационен суд Штип Рож.бр.133/2009 од 08.04.2009 год.

10. Договорот за вработување не е облигационен договор и тој престанува да важи само во случаите таксативно наведени во одредбата од чл.62 од Законот за работни односи односно од чл.15 од Колективниот договор за комунални дејности на Р. Македонија што се однесува на тужениот како Јавно претпријатие за комунални дејности.

Образложение

Основен суд Делчево со пресуда Ро.бр.777/09 од 14.09.2009 година во ст.1 го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот со кое барал да се поништи решението бр. 777-77 од 7.07.2009 година донесено од директорот на тужениот ЈП за комунални дејности “Р” од Д со кое на тужителот му е раскинат договорот за вработување на неопределено време бр.444-44 .

Согласно чл.62 од ЗРО “Договорот за вработување престанува да важи: со изминување на времето за кое што бил склучен, со смртта на работникот или работодавачот (физичко лице), поради престанување на работодавачот согласно со закон, со спогодбено раскинување, со отказ, со судска пресуда и во други случаеви утврдени со закон.

Согласно чл.15 од Колективниот договор за комунални дејности на РМ (Сл.весник на РМ бр.107/06) е предвидено дека “договорот за вработување престанува да важи во случаите: со изминување на времето за кое бил склучен, со смрт на работникот, поради престанување на претпријатието согласно со закон, со спогодбено раскинување, поради престанување на претпријатието од деловни причини, со исполнување на законските услови за пензионирање, поради утврдена крајна неспособност за работа на работникот, ако со правосилна одлука е изречена казна затвор, забрана на вршење определени работи од работен однос и воспитна заштитна или безбедносна мерка поради кои не може да работи подолго од 6 месеци, со отказ од страна на работникот и со отказ од страна на работодавачот“.

По наоѓање на Врховниот суд на Р.Македонија во гореситираните законски одредби, таксативно се предвидени случаите за престанок на важноста на договорот за вработување, поради што правилен е ставот на второстепениот суд дека причината која е наведена во оспореното решение на директорот за раскинување на договорот дека договорот бил незаконито склучен, не е предвидена. Следствено на ова, во конкретниот случај тужениот како работодавач склучил договор за вработување на неопределено време со тужителот како работник во месец декември 2006 год, и после 6 месеци од склучувањето на договорот го донел оспореното решение со кое самиот еднострано го раскинал договорот за вработување на неопределено време. Оттука пропустите и грешките на тужениот како работодавач во постапката за вработување на тужителот по мислење на Врховен суд неможат да бидат на штета на работникот и не преставуваат основ за еднострано раскинување на договорот за вработување. Ова од причина што работодавачот е одговорен за правилно и законито спроведување на одредбите од ЗРО и Колективниот договор. Правилен е ставот на второстепениот суд дека првостепениот суд погрешно се повикал на одредбата од чл.29 од ЗРО, кога прифатил дека склучениот договор е ништовен и покрај тоа што во одредбата од чл.62 од ЗРО и чл.15 од Колективниот договор за комунални дејности на РМ, таксативно се предвидени случаите за престанок на важноста на договорот за вработување.

Врховен суд на РМ Рев.бр.1197/09 од 31.03.2010 год. и Апелационен суд Штип Рож.бр.553/09 од 03.11.2009 год.

11. Разрешениот директор на Јавно комунално претпријатие, не може судот да го врати на истата должност до истекот на времето на кое е избран.

Образложение

Со одлука на градоначалникот на Општината предвременно е разрешен од должноста директорот на Јавното комунално претпријатие, кое делува на територијата на истата Општина. Одлуката е донесена поради тоа што директорот целосно ги занемарил обврските за правилно раководење со претпријатието и настанало нарушување во непременото вршење на дејноста од јавен интерес, како и поради недоставување на 6 месечни извештаи за работењето на претпријатието до Градоначалникот на Општината.

Во судската постапка што ја повел разрешениот директор, првостепениот суд во целост го усвоил тужбеното барање на тужителот и ја поништил донесената одлука на Градоначалникот на Општината и го задолжил туженото претпријатие да го врати тужителот на должноста директор на Јавното претпријатие. Првостепениот суд образложувајќи ги причините за ваквото одлучување наведува дека тужителот во целост ги почитувал и постапувал во согласност со законските одредби кои се однесуваат на извршување на должноста директор. Врз основа на изведените докази судот констатирал дека не е утврдено дека тужителот ги занемарил своите обврски и поради тоа дошло до нарушување на дејноста на претпријатието од јавен интерес, бидејќи претпријатието непремено функционира. Ваквиот заклучок на судот произлегува од одлуките што ги донеле Управниот одбор и Надзорниот одбор и Советот на општината со усвојување на извештаите за материјално финансното работење на претпријатието. Исто така, судот утврдил дека тужителот секој 6 месеци до Управниот одбор доставувал извештај за работењето на Јавното претпријатие, како и за видот и обемот извршени при обавувањето на дејноста и податоци за финансиското работење на претпријатието. Истите извештаи тужителот ги доставувал и до Надзорниот одбор и до Советот на општината иако нема законска обврска да го чини тоа.

Ваквите образложени причини ги прифатил и второстепениот суд одлучувајќи по жалбата поднесена од туженото Јавно претпријатие. Меѓутоа, судот ја усвои поднесената жалба во делот со кој е задолжен тужениот да го врати тужителот да продолжи да ја врши должноста директор на Јавното претпријатие и во овој дел ја преиначи одлуката со тоа што го одби тужбеното барање на тужителот.

Образложувајќи ги причините за ваквото постапување второстепениот суд смета дека тужителот е избрано односно именувано лице и правата и обврските од работниот однос ги остварува додека му трае мандатот. Со предвременото разрешување, тужителот престанува да ги остварува тие права од работен однос, а поради незаконитото разрешување тој не може да се врати на должноста директор, бидејќи на таа должност во меѓувреме е избрано друго лице.

Апелационен суд Штип Рож.бр.897/10

12. Право на работодавачот е дали истиот ќе прима наставник-приправник или наставник со положен стручен испит доколку одлуката за избор на приманите кандидати е во согласност со ЗРО, Законот за средно образование и Колективниот договор за средно образование каде меѓу другите одредби се наведени и одредби за прием на наставници – приправници.

Образложение

Основен суд Штип со пресуда Ро.бр.88/10 тужбеното барање на тужителите против тужениот СОУ “Б.Н“. од Кочани со кое барале да се поништи огласот за прием на работници распишан од страна на тужениот, го одбил како неосновано. Како причина за вака донесената одлука првостепениот суд во образложението наведува дека тужениот согласно ЗРО и Законот за средно образование донел одлука бр.03-3/18 за потполнување на слободни работни места на определено работно време. Врз основа на оваа одлука тужениот распишал оглас за прием на работници на определено работно време под повеќе точки. На овој оглас се јавиле и сега тужителите кои имале положено стручен испит за наставници. Незадоволни од изборот тужителите во времен рок поднеле приговор сметајќи дека за наставник не може да биде избрано лице кое е приправник туку изборот треба да биде извршен од лицата со положен стручен испит. Во меѓувреме тужителите се обратиле и до Државниот просветен инспектор.

Овој суд жалбата изјавена од тужителите ја одбива како неоснована, а првостепената пресуда ја потврдува.

По мислење на овој суд, првостепениот суд правилно го применил чл.22 ст.1 од ЗРО, чл.7 ст.1, 2 и 3 и чл.13 од Колективниот договор за средно образование, чл.59 ст.1 и 2 од Законот за средно образование кога тужбеното барање на тужителите го одбил како неосновано. Од приложените докази правилно е утврдено дека тужениот по претходно донесена одлука за пополнување на слободни работни места на определено работно време, во кој оглас меѓу другото биле наведени посебните услови кои требало да ги исполнуваат кандидатите и времетраењето кога треба да биде извршен изборот. Од увидот во одлуката бр.03-3/18 првостепениот суд правилно утврдил дека на огласот биле избрани кандидати кои во целост ги исполнувале условите од огласот како општите така и посебните.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно одлучил кога предметното тужбено барање го одбил како неосновано бидејќи од изведените докази произлегува дека огласот за прием на работници распишан од страна на тужениот под оспорените точки е законит бидејќи истиот е извршен согласно ЗРО, Законот за средно образование и Колективниот договор за средно образование.

Апелационен суд Штип РОЖ-370/10 од 02.09.2010 год.

13. Надоместокот за трошоци за превоз до и од работа на работникот му следуваат во висината на трошоците за превоз и истите се ограничени во висината на стварните трошоци за јавен превоз по автобуска карта.

Образложение

Основен суд Струмица со пресуда Ро.бр.33/09, тужбеното барање на тужителот В.В. го усвоил и го задолжил тужениот МВР на РМ на име надомест на патни трошоци од месец март 2006 година заклучно со

февруари 2009 година му плати вкупен износ од 111.000,00 ден. Како причина за вака донесената одлука првостепениот суд се повикува на наодот и мислењето на вештото лице кое постапувало по спорот од кое произлегува дека по однос на патните трошоци тужителот има утврдено дека за предметната релација од местото каде живеел тужителот до неговото работно место цената за комби превоз во еден правец била 50,00 денари и тоа за одење на работа, а кога се враќал од работа користел такси патничкно возило чија цена за превозот изнесувала 180,00 ден. Утврдил дека автобуски превоз не бил организиран на ова релација односно истиот не постоел додека во деновите кога тужителот бил на работа од 07 до 19 часот. Цената на превозот од местото на живеење до местото на работа било 50,00 денари.

Овој суд жалбата изјавена од тужениот ја усвои, а погоренаведената првостепена пресуда укина бидејќи по мислење на овој суд надоместокот за трошоците за превоз до и од работа е право на работникот загарантирано со ЗРО, а висината на трошоците на превоз е ограничена во висината на стварните трошоци за јавен превоз. Во конкретниот случај согласно содржината на наодот и мислењето на вештото лице произлегува дека овој износ не соодејствува на стварните трошоци кои што тужителот ги имал за до и од работата, односно досудените трошоци за превоз не се однесувале на локалниот јавен сообраќај. Бидејќи вештото лице утврдува патни трошоци по цени на такси превоз без притоа со сигурност да ги утврди вистинските трошоци на тужителот и тоа во јавниот превоз овој суд ја укина првостепената пресуда со погоренаведените напатствија до првостепениот суд.

Апелационен суд Штип РОЖ 234/10 од 01.06.2010 год.

14. Спогодбата за престанок на работниот однос ги обврзува договорните страни што значи во конкретниот случај и тужителот и се додека истата е во правна сила тужителот не може да го побарува долгот по основ на работен однос - кој е предмет на тужбеното барање.

Образложение

Основен суд Св.Николе со пресуда Ро.бр.5/10, тужбеното барање на тужителот ГР од Св.Николе против тужениот ДОО "М" од Св.Николе да се задолжи туужениот да му плати на тужителот на име додаток на плата за прекувремена и ноќна работа за периодот од 25.01.2007 год до 31.12.2009 година вкупен износ од 111.111,00 денари, го одбил како неосновано.

Постапувајќи по жалбата изјавена од тужителот, овој суд истата ја одби како неоснована, а пресудата Ро.бр.5/10 ја потврди.

Во фактичката состојба првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителот бил во работен однос кај тужениот на работно место возач на ТМВ – камион ладилник. На тужителот на име додаток на плата за прекувремена работа и ноќна работа за утужениот период не му бил исплатен износ од 111.111,00 денари. Тужителот доставил до тужениот барање да му престане работниот однос од морални причини,

за да тужениот на ден 4.12.2009 година како работник од една страна и тужениот како работодавец од друга страна склучиле спогодба за престанок на работниот однос. Со ова спогодба договорните страни се договориле работниот однос на тужителот да му престане на 31.12.2009 година и дека со денот на престанокот се регулирани сите материјални обврски на тужениот према тужителот и дека не постои никаков правен основ по кој тужителот би остварувал некое право од работен однос.

Правилно првостепениот суд го применил чл.333 ст.1 од ЗОО според кој обврската престанува кога доверителот ќе му изјави на должникот дека нема да бара нејзино исполнување и кога должникот ќе се согласи со тоа како и чл.336 од истиот закон според кој општото отпуштање на долговите ги гаси сите побарувања на доверителот према должникот, со исклучок на оние за кои доверителот не знаел дека постојат во моментот кога е извршено отпуштањето. Во случајов, тужителот со склучувањето на предметната спогодба како доверител му изјавил на должникот дека нема да бара исполнување на сите материјални обврски по основ на работен однос. Бидејќи паричното побарување кое го бара тужителот е од работен однос значи дека истиот како доверител се откажал односно извршил отпуштање на сите долгови по основ на работен однос. Спогодбата за престанок на работниот однос ги обврзува договорните страни што значи во конкретниот случај се додека истата е во правна сила тужителот не може да го побарува долгот по основ на работен однос- предмет на тужбеното барање.

Апелационен суд Штип РОЖ.бр.507/10 од 26.10.2010 год.

15. Работниот однос трае до враќање на работникот на работа како што е предвидено во содржината на склучениот договор за вработување од определено траење и покрај тоа што во договорот не е назначено за кој работник се работи ако се знае дека се работи за лице кое со спогодба за превземање преминало да работи во друго училиште. Со ова настапил условот за престанок на работниот однос на тужителката ако се има во предвид фактот дека и покрај тоа што со одлука на директорот на тужениот истата склучила договор за вработување со определен рок на трајност.

Образложение

Основниот суд во Веница со пресуда Ро.бр.22/09 , тужбеното барање на тужителот ХК од Веница со кое бара решението бр.0202/6 и одлуката бр.0202/7 на тужениот ОУ “РК“ со кое и е откажан договорот за вработување на тужителката и и престанал работниот однос да се поништат како незаконити, го одбил како неосновано.

По поднесена жалба од страна на тужителката, постапувал овој суд кој со пресуда РОЖ.бр.666/09 жалбата поднесена од тужителката ја одби како неоснована, а првостепената пресуда ја потврди.

Првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителката ХК почнувајќи од 01.09.2006 година, склучувала повеќе последователни договори за вработување на определено време со тужениот на работно место наставник по математика, а врз основа на добиени согласности за

вработување од надлежното министерство. На ден 15.12.2008 година, тужениот преку директорот донел одлука бр.0202/6 за вработување на определено време на 10 лица од кои под бр.1 е тужителката на работно место наставник по математика. На ден 31.08.2009 година тужениот донел решение со кое на тужителката и престанува работниот однос, а врз основа на склучениот договор за работа кај тужениот. Против ова решение тужителката до Училишниот одбор вложила приговор, во кој се повикува на склучената согласност помеѓу СОНК и МОН за продолжување на работниот однос без огласување и поради тоа што договорот за вработување со тужениот бил склучен со одложен услов враќање на работник и дека тој услов не бил исполнет.

Постапувајќи по наведениот приговор, УО кај тужениот изгласал прифаќање на приговорот и тоа во присуство на 6 од вкупно 9 члена на Одборот со 4 гласа за прифаќање на приговорот. По ова директорот на тужениот донел одлука за престанок на работниот однос на тужителката со образложение дека одлуките на Училишниот одбор се донесуваат со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови и дека одлуката за прифаќање на приговорот на тужителката не е донесена со вакво мнозинство.

На ден 05.10.2009 год. УО донел одлука за прифаќање на поднесениот приговор, а притоа не одлучил дали се укинува решението на директорот или пак истото се преиначува во полза на сега тужителката. Работникот чие враќање на работно место наставник по математика се очекувало според договорот од 01.12.2008 год. е лицето Ј.М која пред 01.09.2006 год. била наставник по математика кај тужениот, а подоцна и Директор на истиот и во такво својство ја склучила спогодбата за достапување – превземање на работник со ОУ“ДГ“ од Винаца на работно место наставник по математика на неопределено време во ОУ“ДГ“ од Винаца.

Согласно чл.14 ст.2 од ЗРО е наведено дека “договорот за вработување може да се склучи и за време чие траење однапред било определено (работен однос на определено време)“ и чл.29 ст.2 од истиот закон според кој“ одредбите на закон, Колективните договори односно општите акти на работодавачот со кој што била делумно одредена содржината на договорот за вработување се составен дел на овој договор и го дополнуваат или непосредно се применуваат “.

Согласно чл.6 од Колективниот договор за Основно образование “ одлука за потреба за заснивање на работен однос донесува Директорот на основното училиште“ и чл.11 според кој “ работниот однос на определено време може да се заснива за време кое е однапред определено за настава најмногу до 12 месеци за учебната година“ .

Согласно чл.64 од ЗРО “ договорот за вработување на определено време престанал да важи со изминувањето на рокот за кој што бил склучен односно кога договорената работа е завршена или со престанување на причината заради кој што бил склучен“.

Согласно чл.124 ст.2 од Законот за основно образование е предвидено “училишниот одбор на основното училиште е составен од 9 члена, а одлуките на училишниот одбор се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број на членови“.

По мислење на овој суд првостепениот суд неспорно утврдил дека Директорот на тужениот донел одлука за вработување на сега тужителката на определено време и дека договорот за вработување бил

склучен помеѓу сега странките врз основа на одлука и врз постигната согласност за вработување која ја дало надлежното министерство. Во чл.3 од договорот стои дека договорот е од определено траење на работниот однос до враќање на работа. Покрај тоа што во договорот за вработување не е назначено за кој работник се работи тоа било лицето Ј.М која на 10.07.2009 год. Со сподобга за превземање на наставник по математика преминала да работи во ОУ“ДГ“ од Веница. Со ова е настапил условот за престанок на работниот однос на тужителката, ако се има во предвид фактот дека и покрај тоа што со одлуката на директорот на тужениот истата склучила договор за вработување со трајност до 31.08.2009 година. Во целост овој суд прифаќа дека оспорените решенија се од декларативен карактер од причини што отсутниот работник на чие работно место работела тужителката по пат на превземање е распоредена како наставник во друго училиште. На овој начин е исполнет условот од чл.3 и чл.9 од договорот за вработување според кој работниот однос трае до враќање на работникот или престанал да важи по истекот на времето за кое е склучен, ако се има во предвид донесената одлука од страна на директорот на тужениот.

Апелационен суд Штип РОЖ.бр.635/09 од 05.01.2009 год.

16. Доколку работното место на работникот не е укинато со Одлука за организација, делокруг и начинот за извршување на задачите на општинската администрација донесена од страна на Советот на Општината, туку согласно Правилникот за систематизација на работните места во општинската администрација донесен од страна на Градоначалникот, не е сторена повреда на постапката за прогласување на работникот за технолошки вишок. Ова од причина што Одлуката донесена од Советот на општината е донесена во временски период кога постапката за прогласување на работникот за технолошки вишок од деловни причини е завршена, што значи дека истата прво нема ретроактивно дејство, а од друга страна пак истата не влијае на законитоста на спроведената постапка.

Образложение

Основен суд Кочани со пресуда Ро.бр.8/09, тужбеното барање на тужителката ГД го усвоил, а одлуката за откажување на договорот за вработување од деловни причини- организациони промени и одлуката за одбивање на поднесениот приговор од нејзина страна ги поништил како незаконити.

По повод жалбата поднесена од тужениот Општина К, овој суд истата ја усвои, побиваната пресуда на првостепениот суд ја преиначи, така што предметното тужбено барање на тужителката го одби во целост како неосновано.

Согласно чл.95 ст.1 и 2 од ЗРО “Работодавачот за намерата, а најдоцна од 30 дена пред донесување на одлуката за престанок на работен однос на поголем број на работници од деловни причини е должен за причините на престанување на потребите од работа на

работници за предвидениот број и категорија на вишок на работници или за предвиден рок во кој ќе престане потребата од работа на работниците да го извести репрезентативниот синдикат кај работодавачот и писмено да ја извести службата надлежна за посредување при вработување“.

По мислење на овој суд, отказот на договорот за вработување од деловни причини на работникот (сега тужителот) е законит затоа што постапката тужениот ја спровел согласно законските прописи. Во конкретниот случај, тужениот-Градоначалникот на тужениот донел Правилник за систематизација на работните места во Општинската администрација кој добил согласност од Агенцијата за државни службеници. Со Правилникот поради немање потреба од вршење на работа било укинато работното место хигиеничар на кое работел тужителот. Поради тоа тужениот писмено го известил тужителот и Синдикатот како и Агенцијата за вработување. Откако ги спровел овие законски дејствија, тужениот донел одлука за откажување на договорот за вработување од деловни причини на тужителот со која му престанал работниот однос од 15.12.2009 година. Со самата одлука на тужителот му е даден и отказан рок од 2 месеци. Со одлуката на тужителот му е исплатен и надомест на плата за неискористен ден од годишен одмор и испратнина.

Овој суд смета дека е неправилен заклучокот на првостепениот суд дека во конкретниот случај е сторена повреда на постапката за прогласување на тужителот за технолошки вишок затоа што одлуката за организација, делокруг и начинот на извршувањето на задачите на Општинската администрација донесена од Советот на Општината била поништена со одлука на Советот од 28.12.2009 година. Ова од причини што работното место на тужителот не е укинато со горе наведената одлука туку со Правилникот за систематизација на работните места донесен од страна на Градоначалникот. Одлуката на Советот од 28.12.2009 година на која се повикува првостепениот суд е донесена во временски период кога постапката за прогласување на тужителот за технолошки вишок од деловни причини е завршена што значи дека истата нема ретроактивно дејство, а од друга страна пак истата не влијае на законитоста на спроведената постапка, бидејќи основ за донесената одлука за откажување на договорот за вработување на тужителот е Правилникот за систематизација кој го донел Градоначалникот со кое е укинато работното место на тужителот. Ова значи дека Советот не е надлежен ниту да го потврдува Правилникот ниту пак истиот да го поништува.

Апелационен суд Штип РОЖ.бр.228/10 од 27.05.2010 год.

17. Основните судови не се надлежни за решавање по тужба на тужител кој е државен службеник, а е со основ, поништување на: Оценка за работа на државен службеник донесена од страна на Градоначалник на Општината, Одлука на Комисија за преиспитување на оцената на државните службеници при Општината и Одлука на Комисија на Агенција за државни службеници за решавање во втор степен по жалби и приговори на државни службеници бидејќи во конкретниот случај се работи за

спор за чие решавање е надлежен Управниот суд на РМ во смисла на чл.34 од Закон за судовите и членовите од 19-42 од Законот за управни спорови.

Образложение

Основниот суд во Берово со решение РО.бр.30/2011 од 06.05.2011 година се огласил за ненадлежен за решавање на спорот по тужбата на тужителот према тужениот за поништување како незаконити на Отценување бр.4-698/1 од 23.03.2010 год. Одлука бр. 04-1003/4 од 05.05.2010 година на Комисијата за преиспитување на отцената на државните службеници при О. Б.и Одлука бр.12-3511/4 од 20.08.2010 година на Комисијата на Агенцијата за државни службеници за решавање во втор степен по жалби и приговори на државните службеници, спроведените дејствија во постапката ги укинал, тужбата на тужителот ја отфрлил.

Го задолжил тужителот да му плати на тужениот 17.590,00 ден. парнични трошоци во рок од 8 дена по приемот на решението.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот кој во навремен рок поднел жалба поради погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваното решение укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно одлучување.

Тужениот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на тужителот па предлага жалбата да се одбие а побиваното решение потврди. Бара дополнителни трошоци за одговор на жалба.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и сите списи во предметот, го испита побиваното решение во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да погрешно го применил чл.80 од Законот за државни службеници, чл.82-а, чл.82-б од истиот закон, чл.34 од Законот за судовите, чл.2 ст.4 од Законот за управни спорови како и чл.15 и 16 од Законот за парнична постапка кога одлучил како во изреката на нападнатата одлука.

Имено, првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителот поднел тужба против тужениот со кое бара поништување на одлука за оценување број 04698/1 од 23.03.2010 година сметајќи дека ова оценување е извршено спротивно Законот на државни службеници и Правилникот на начинот и постапката за оценување на државните службеници. Незадоволен од одредената оцена во образецот, тужителот повел постапка за преиспитување на оценката па Комисијата составена во непрописен состав со своја одлука го отфрлила приговорот на тужителот и ја потврдила оценката од Градоначалникот. По жалба на тужителот Комисијата при Агенцијата за државни службеници со своја одлука предметот го вратила на повторно одлучување пред О. Б.која по формирање на нова комисија со одлука од 09.07.2010 година го отфрлила приговорот на тужителот и ја потврдила повторно оценката на градоначалникот против која по жалба на тужителот Комисијата при Агенцијата за државни службеници за решавање во втор степен по

жалби и приговори на државни службеници со своја одлука од 20.08.2010 година ја отфрлила жалбата и ја потврдила оценката на Градоначалникот со поука дека истиот има право да поднесе тужба до надлежен Основен суд во РМ во рок од 15 дена. Поради напревените пропусти и законитости, тужителот побарал од судот да се поништи оценувањето од 23.03.2010 година со поднесок од 21.12.2010 година истиот го прецизирал тужбеното барање и барал да бидат поништени како незаконити одлуката од 05.05.2010 година на Комисијата за преиспитување на оценката на државните службеници при О. Б.и одлуката од 20.08.2010 година на Комисијата при Агенцијата за државни службеници за решавање во втор степен по жалби и приговори. Тужениот во писмен одговор на тужба и на усмено одржаната расправа го оспорил тужбеното барање на тужителот и предложил како такво да биде како неосновано и истиот се спротиставил и на преиначувањето на тужбата за поништување на одлуките. По спроведување на постапката и заклучување на главната расправа Основниот суд во Берово донел пресуда Р.б.р. 122/2010 од 28.12.2010 год. со кое го усвоил тужбеното барање на тужителот и одлучил да се поништат како незаконити оценката на државниот службеник од 23.03.2010 година и одлуката од 05.05.2010 година на Комисијата за преиспитување на оценката на Државните службеници при О. Б.и одлуката од 20.08.2010 година на Комисијата на Агенцијата за државни службеници за решавање во втор степен по жалби и приговори на државни службеници наведувајќи дека оценувањето на работата на тужителот како државен службеник извршена на начин спротивно на Законот за државни службеници и Правилникот за оценување на државните службеници. Апелациониот суд во Штип во жалбената постапка на тужениот со решение од 10.03.2011 год. ја укинал пресудата на Основниот суд во Берово Р.О.бр.122/10 од 28.12.2010 година и предметот го вратил на првостепениот суд на повторно судење. Во повторната постапка првостепениот суд испитувајќи ја тужбата и тужбеното барање а имајќи ги во предвид укажувањето на второстепениот суд утврдил дека поставеното тужбено барање е недопуштено а решавањето во конкретниот спор спаѓа во надлежност на Управниот суд на РМ.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на нападнатата одлука бидејќи се утврди дека тужителот по донесувањето на оценувањето барал заштита на своите права кај работодавецот во сите инстанции дека конечната одлука второстепената одлука на Агенцијата на државни службеници во втор степен по жалби и приговори е донесена на ден 31.08.2010 година кое нешто согласно одредбите од чл.80 од Законот за државни службеници кој го уредува начинот и постапката за оценување на државни службеници преставува управен акт од кое нешто произлегува дека вака поставеното тужбено барање не може да се поништува во постапка пред Основен суд и како такво не спаѓа во судска надлежност бидејќи за ова е надлежен Управниот суд кој постапува по тужба со кое се поведува управен спор во смисла на одредбите од чл.19 до чл.42 од Законот за управни спорови па во смисла на чл.15 и чл.16 од ЗПП првостепениот суд правилно заклучил дека решавањето на заведениот спор на тужителот према О. Б.има својство на Управен орган и како таков правилно одлучил како во изреката на нападнатата одлука.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД – ШТИП, РОЖ бр.1037/11 од 11.07.2011 година.

18. Против правосилна пресуда странките не можат да изјават ревизија, доколку се работи за поништување на решение за распоредување од едно на друго работно место, а не за престанок на работен однос бидејќи согласно чл.372 од ЗПП не е дозволена ревизија па во таков случај изјавената ревизија се отфрла како недозволена, а согласно чл.383 ст.1 од ЗПП.

Образложение

Основниот суд во Радовиш, со пресуда П.бр.234/03-I од 10.04.2006 година, тужбеното барање на тужителот Т. П. од Радовиш, го усвоил.

Ги поништил како незаконито решението бр.355/122 од 23.04.2003 година донесено од Министерството за одбрана Скопје и одлуката бр.04-1241/04 од 29.05.2003 година донесено од К.на А. за д. С. за решавање во вторстепен по приговори на државни службеници од државни органи и го задолжил тужениот да го распореди тужителот на работното место раководител на одделение за одбрана Радовиш и му ги плати трошоците по спорот во износ од 10.800,00 денари сето тоа во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Апелациониот суд во Штип со пресуда Гж.бр.1371/06 од 13.6.2006 год. жалбата од тужениот ја одбил како неоснована.

Тужениот поднел ревизија до Врховниот суд на Република Македонија.

Врховниот суд на Р. Македонија поднесената ревизија ја отфрлил како недозволена поради следното:

Согласно чл.372 ст.2 од Законот за парничната постапка, странките

можат да изјават ревизија против второстепената пресуда, ако вредноста на предметот на спорот на побиваниот дел на пресудата надминува 500.00,00 денари.

Став 3 т.3 од истиот член, предвидува дека, по исклучок од ст.2 на овој член без оглед на вредноста на спорот, ревизијата секогаш е дозволена: во спорови од работните односи по повод престанок на работен однос.

Согласно чл.383 ст.1 од истиот закон, ненавремената, нецелосната, необразложената или недозволената ревизија, ќе ја отфрли судијата известител на ревизискиот суд со решение, ако тоа не го сторил во границите на своите овластувања првостепениот суд.

Со оглед на тоа дека во конкретниот случај се работи за поништување на решение за распоредување од едно на друго работно место, а не за престанок на работен однос во кој случај ревизијата секогаш би била дозволена, следуваше согласно чл.383 ст.1, а в.в. со чл.372 ст.3, т.3 од Законот за парничната постапка, ревизијата да се отфрли како недозволена.

Апелационен суд Штип, ГЖ бр.1371/2006 од 13.06.2006 година и Рев.бр.1098/2006 од 16.01.2008 година на Врховен суд на Р.Македонија

19. Вработен кој при работењето кај работодавачот ќе му причини штета на истиот во вид на кусок кој е констатиран по извршен вонреден контролен попис на трговските стоки во продавница, а за кое нешто бил составен записник и потпишан од вработениот, должен е да му ја надомести вака причинетата штета на работодавачот, а согласно чл.156 од ЗРО.

Образложение

Основниот суд во Штип со пресудата РО бр. 103/10 од 26.05.2011 година тужбеното барање на тужителот према тужениот го усвоил.

Го задолжил тужениот на тужителот да му ја надомести штетата во вкупен износ од 201.369,00 ден. со ЗЗК сметано од 31.05.2009 година до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 год. до конечната исплата, казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ, што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодието, што му претходело на тековното полугодие зголемена со 8 процентни поени, како и да му ги надомести трошоците во постапката во износ од 40.954,00 ден. во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Барањето на тужителот за надомест на трошоци во постапката за уште 4.680,00 ден. го одбил.

Од вака донесената одлука во ст.1 и 2 од изреката останал незадоволен тужениот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а пресудата во побиваниот дел се укине и предметот во тој дел врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалбата со кој ги побива жалбените наводи на тужениот, па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди. Бара и дополнителни трошоци за одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука и одлучувајќи како во ст. 1 и 2 од изреката да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука во овој дел е јасна и разбирлива, не противречи сама на себе си, ниту на причините дадени за одлуката, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно

ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужениот бил вработен кај тужителот и работел во продавницата бр. 51 М. П. Ш. како одговорен продавач - раководител на маркетот во периодот од 01.01.2009 г. па до 10.05. истата година, а за кој период бил и материјално и финансиски задолжуван и одобруван со промените на цените на трговските стоки, со внес на трговските стоки врз основа на книговодствени документи - приемни листи и врз основа на извештаи за менување на цени. Евиденцијата на секоја промена на цените на стоките кај тужителот се водела електронски - компјутерски. На ден 10.05.2009 г. работодавачот - тужителот донел решение за формирање на пописна комисија за вршење на вонреден контролен попис на трговска стока во продавницата бр. 51 М. П. во Ш., и тоа во состав П. Н. како претседател на комисијата, и Т. Б. и С. Д.-членови. При извршениот попис на ден 10.05.2009 г. а согласно посебно изготвената пописна листа бр. 1059 тужениот финансиски бил одобрен со кало, растур, кршење и расипување на стоки во вкупен износ од 6.218,50 ден., а исто така бил финансиски одобрен за ризик и кражби со 0,2 % од обемот на на излезениот промет, кое одобрување изнесувало 17.670,00 ден. Согласно извршениот увид во финансиската евиденција кај тужителот која се однесувала на маркетот бр. 51 вештото лице утврдило дека во спорниот временски период продавницата бр. 51 и нејзиниот раководител - тужениот, книговодствено и финансиски биле одобрени со севкупен износ од 8.897.160,50 ден. во кој износ влегувал и уплатениот дневен пазар во готовина и чековни картички, и дневниот пазар на денот на спроведувањето на пописот. Во периодот од 01.01.2009 г. па до 10.05. истата година маркетот бр. 51 и тужениот како раководител врз основа на извештаи за менување на цени бил задолжен со износ од 44.747,00 ден. и одобрен со износ од 33.484,00 ден. По извршеното финансиско усогласување на контото 663 - стоки во продавницата бр. 51 со книговодствената евиденција со која располагал тужениот, на ден 29.06.2009 г. бил составен записникот заведен под бр. 0204-355 од 22.10. истата година, а со кој записник бил констатиран кусок на трговска стока во вредност од 201.369,00 ден. и со истиот се согласил и тужениот како раководител на продавницата, кој и го потпишал записникот, но утврдениот кусок како штета на тужителот му ја нема надоместено, а кој кусок произлегувал од пресметката дадена во записникот.

На вака целосно и правилно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога ја донел побиваната одлука во потврдениот дел.

Согласно чл. 156 од ЗРО „Работникот кој на работа или во врска со работата намерно или од тешка небрежност му предизвика штета на работодавачот е должен да ја надомести„.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно одлучил усвојувајќи го предметното тужбено барање за износ од 201.369,00 ден., бидејќи од изведените докази а посебно од извршеното вештачење утврдил дека тужениот во спорниот временски период како вработен кај тужителот како раководител на продавницата бр. 51 М. П. во Ш., му причинил штета при работењето во вид на направен кусок во погоре наведениот износ, констатиран со извршениот вонреден контролен попис на трговските стоки во продавницата, а за кое нешто бил составен

и записник, потпишан и од тужениот, поради што и согласно погоре цитираната законска одреба од ЗРО тужениот е должен на тужителот да му ја надомести вака причинитетата штета на тужителот.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на жалителот дека од ставките прикажани во извршеното вештачење по спорот неспорно произлегува дека тужениот има остварено вишок а не кусок во работењето кај тужителот како што утврдил првостепениот суд и донел неправилна и незаконита одлука, но не ги прифати ваквите жалбени наводи, бидејќи првостепениот суд како решителен факт за донесување на нападнатата пресуда го земал не само извршеното вештачење по спорот, туку и неспорниот факт дека на записникот за извршеното срамнување од 22.10.2009 г. кој тужениот и своерачно го прифатил и потпишал, истиот немал никакви забелешки ниту приговори се до денот на поднесувањето на тужбата по конкретниот предмет. И по овој записник и по извршеното вештачење била утврдена идентичната сума од 201.369,00 ден. која одговара на тужбеното барање, поради што и секаква друга сума и математичка операција наведена во жалбата е неточна, произволна и паушална и не одговара на утврдената фактичка состојба од страна на првостепениот суд, а ова и од причини што доколку тужениот имал било каква нејаснотија или дилема по предметот, тој можел да присуствува на дополнително закажаното вештачење и евентуално да донесе сопствена документација заради споредба со книжената документација во аналитичката евиденција кај тужителот, но ваквото право и можност тој не ги искористил.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, РОЖ бр.1087/11 од 01.09.2011 година

20. Полицискиот службеник кој врши полициски работи согласно Законот за полиција има право на разлика за исхрана од исплатениот износ до утврдениот износ во Колективниот договор на МВР и разлика на додаток за вршење на полициски работи од исплатениот износ до утврдениот износ во Законот за полиција, бидејќи овие права се утврдени за ова категорија на вработени во Колективен договор на МВР и Закон за полиција, а не се исплакани во висини утврдени во Колективниот договор на МВР и Закон за полиција.

Образложение

Основниот суд во Штип со пресуда Ро.бр.798/11 од 17.11.2011 година тужбеното барање на тужителот, го усвоил.

Го задолжил тужениот на тужителот да му исплати и тоа: разлика на име надомест за исхрана за периодот од 14.05.2008 година до 17.02.2009 година во вкупен износ од 14.190,00 денари и разлика на име додаток за вршење на полициски работи за период од 01.04.2008 година до 31.08.2008 година, во вкупен износ од 8.929,00 ден., со законска затезна камата по стапка согласно ЗВСЗК за секој поединечен месечен износ сметано од 15-ти во месецот за претходниот месец до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 година казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ, за секое полугодие важела на

последниот ден на полугодие то што му претходело на тековното полугодие зголемена со 8% поени до исплатата, по години и месеци конкретно наведени во ст.2 од изреката на пресудата, како и да му ги надомести трошоците по постапката во износ од 10.530,20 денари, се во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука, да сторил суштествена повреда од чл.343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната пресуда е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на пресудата. Во побиваната пресуда се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Бидејќи во конкретниот случај согласно чл.430 од ЗПП, се работи за спор од мала вредност, а согласно чл.438 од ЗПП одлуките донесени во споровите од мала вредност може да се напаѓаат само поради суштествени повреди од чл.343 ст.2 од ЗПП и поради погрешна примена на материјалното право, па затоа наводите во жалбата кои што се однесуваат на погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба не беа предмет на оцена од страна на овој суд при одлучувањето по жалбата на жалителот.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд погрешно го има применето материјалното право, ако се има во предвид утврдената фактичка состојба.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужителот е во работен однос кај тужениот. Со решение бр.16.10-61231/1 од 22.09.2008 година, тужителот е распореден на работно место помошник командир во ПО И. ПС од општа надлежност К. СВР О. при МВР на РМ сметано од 01.09.2008 година. Во ова решение е утврдено дека работното место на кое се распоредува тужителот има статус на полициски службеник кој врши полициски работи согласно Законот за полиција. Првостепениот суд утврдил дека за спорниот период да тужениот на тужителот не му исплатил разлика на трошоци за исхрана и разлика на име додаток на плата за извршување на полициски работи кои биле во вкупен износ, а по месеци наведени во изреката на пресудата чија висина првостепениот суд ја утврдил со помош на пресметка доставена од тужениот.

На вака утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Така, првостепениот суд правилно ги применил чл.5 и чл. 21 ст. 1 од Општиот колективен договор за Јавниот сектор на РМ (Сл.Весник на РМ бр.10/08 од 21.1.2008 г.) како и чл.87 од Колективниот договор на тужениот кога тужбеното барање на тужителот го усвоил и го задолжи тужениот на тужителот на име разлика во надомест на исхрана на тужителот да им плати вкупен износ и поединечни месечни износи наведени во изреката на првостепената одлука, бидејќи од изведените докази правилно утврдил дека тужениот на тужителот за утужениот период му исплатил надомест на исхрана во износ од 2.300,00 денари месечно, а не надомест за исхрана од 25% од просечната месечна плата во стопанството на РМ за претходните три месеци, па правилно, а согласно пресметката доставена од тужениот го задолжи тужениот да на тужителот да им го исплати овој надоместок бидејќи согласно погоре наведените законски одредби и одредбите од Колективниот договор му припаѓа.

Првостепениот суд правилно го применил чл.2, чл.94 и чл. 101 од Законот за полиција и чл. 12 ст.2 и 4 од ЗРО кога тужбеното барање на тужителот го усвоил и го задолжил тужениот да на тужителот на име разлика во додаток на плата за извршување на полициски работи за утужениот период му го исплати износот наведен во изреката на побиваната пресуда бидејќи од изведените докази правилно утврдил дека тужителот за утужениот период извршувале полициски работи и дека согласно чл. 101 од Законот за полиција кој бил во примена од 11.11.2007 год. му следува додаток на плата за вршење на полициски работи за 30%, а тужениот на тужителот за утужениот период му исплатил плата со додаток од 20%, па правилно и согласно пресметката доставена од тужениот. го задолжил тужениот овој додаток да му го исплати на тужителот согласно погоре наведените законски одредби.

Првостепениот суд правилно го применил и чл.148 од ЗПП кога го задолжил тужениот да на тужителот на име трошоци на постапката да му плати сума во износ од 10.530,20 ден. бидејќи од увидот во списите на предметот се гледа дека тужителот постигнал успех во парницата, барал трошоци на постапката за што приложил и трошковник а досудениот износ е определен согласно постигнатиот успех на тужителот во парницата, АТ која е во сила и Законот за судски такси.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот кој наведува дека на тужителот не му следува надомест за исхрана до досудениот износ, но не го прифати овој жалбен навод бидејќи утврди дека овој износ му припаѓа согласно Колективниот договор на тужениот.

Овој суд исто така го ценеше жалбениот навод на жалителот кој наведува дека на тужителот не му бил исплатен додаток на плата од 30% поради што не била донесена нова систематизација и не биле изготвени нови решенија на вработените, но не го прифати овој жалбен навод од причина што утврди дека со неизготвување на решенијата и не донесување на подзаконски акти тужениот не може да им го намали или ограничи правото на тужителот кое веќе е со Закон е утврдено.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, РОЖ бр.1527/11 од 19.12.2011 година.

21. Работникот не може да бара надомест на штета од работодавачот -исплата на паричен надомест за помалку исплатена плата што всушност преставува разлика на платата од работното место на која работел работникот до работното место на кое бил распореден поради постоење на намалена работна способност бидејќи не барал од Фондот донесување на решение за определување на паричен надомест поради помала плата ниту пак Фондот за пензиско и инвалидско осигурување имал донесено решение за право на паричен надомест поради помала плата на работникот, па според тоа на истиот не му следува штета -паричен надомест за помалку исплатена плата, во смисла на чл.141 од ЗОО, чл.136 ст.1 и 2 од и чл.54 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување.

Образложение

Основниот суд во Делчево со пресуда РО.бр.243/2009 од 20.04.2011 година тужбеното барање на тужителката со кое бара да тужениот биде задолжен да и плати на име надомест на штета износот од 19.529,00 денари со ЗЗК сметано од поднесувањето на тужбата 16.10.2009 година до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 година до конечната исплата законска казнена камата, како и барањето за надомест на трошковите по постапката во износ од 40.380,00 ден. го одбил како неосновано.

Ја задолжил тужителката да плати трошкови по постапката на тужениот во износ од 8.460,00 ден. се во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Од ваквата одлука останале незадоволна тужителката која во навремен рок поднела жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот поднел одговор на жалбата со кој ги побива жалбените наводи на тужителката па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на одлуката. Во побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Бидејќи во конкретниот случај согласно чл.430 од ЗПП, се работи за спор од мала вредност, а согласно чл.438 од ЗПП одлуките донесени

во споровите од мала вредност може да се напаѓаат само поради суштествени повреди од чл.343 ст.2 од ЗПП и поради погрешна примена на материјалното право, па затоа наводите во жалбата кои што се однесуваат на погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба не беа предмет на оцена од страна на овој суд при одлучувањето по жалбата на жалителот.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право.

Имено, првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителката била вработена кај тужениот на работно место ткајачка во погон ткајачница се до 18.03.1999 година и со решение донесено од Фондот на пензиско и инвалидско осигурување од 29.03.1999 година и утврдено е дека кај неа постои намалена односно преостаната работна способност сметано од 18.03.1999 година како последица на болест. На истата и било признаено право на распоредување на друга работа што не било поврзано со физички напон и изложување на хемиско испарување со полно работно време сметано од 18.03.1999 година. Распоредувањето било оставено да го изврши работодавачот а правото на паричен надомест поради помала плата решението требало да донесе Фондот за ПИО, а истото да го исплати работодавачот. Тужителката по добивањето на решението била распоредена на друго работно место кое одговарало на нејзината намалена работна способност од април 2009 година на работно место пакувач. Со решение од 10.03.2008 година било утврдено дека кај истата и понатаму постои намалена односно преостаната работна способност која била констатирана со решението од 1999 година. Утврдил дека тужителката не поднела барање до Фондот за ПИО за да истиот фонд во постапка донесе посебно решение за право на паричен надомест поради помала плата со цел да по тоа решение на Фондот за ПИОМ го исплати и спроведе работодавачот како надомест поради помала плата. Утврдил дека работодавачот на тужителката за бараниот период од 01.10.2006 година до 16.10.2009 година поради недоставено решение од Фондот за ПИОМ на тужителката не и исплатувал паричен надомест за помалку исплатена плата што преставува всушност разлика во помалку исплатената плата меѓу поранешното работно место ткајач на разбој на која работела тужителката и работното место со преостанатата работна способност на која била распоредена т.е. чистач на пешкири. Тужителката за прв пат поднела барање до Фондот за ПИОМ на ден 20.10.2010 година преку полномошник адвокат Д. С. со кое барање барала известување зошто не и било донесено решение за определување на паричен надомест поради помала плата. Утврдил дека на страна на тужениот не постои вина за исплата на надомест на штета односно надомест поради помала плата во износ од 19.529,00 ден. бидејќи тужителката не барала од Фондот донесување на вакво решение ниту пак Фондот за ПИОМ ПЕ Д. има донесено решение за право на паричен надомест поради помала плата на тужителката.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во изреката на нападнатата одлука.

Првостепениот суд правилно го применил чл.141 од ЗОО, чл.136 ст. 1 и 2 и чл.54 од Законот за пензиско и инвалидско осигурување кога тужбеното барање на тужителката го одбил како неосновано бидејќи од

изведените докази се утврди дека во конкретниот случај не пости причинско-последична врска за исплата на надомест на штета од страна на тужениот од причина што тужителката не поднела посебно барање до Фондот за ПИО за донесување на решение за паричен надомест поради помала плата по кое Фондот би постапил и би донел вакво решение, а по кое подоцна бил должен да постапи и тужениот како непосреден работодавач на тужителката од кои причини првостепениот суд правилно одлучил кога го одбил тужбеното барање на тужителката како неосновано.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителката која што наведува дека тужениот е во обврска на тужителката како нејзин непосреден работодавач да и го исплати бараниот надомест на име штета но не го прифати овој жалбен навод бидејќи се утврди дека до тужениот како непосреден работодавач на тужителката не било доставено решение од страна на Фондот со кој би се утврдил надомест поради помалку исплатена плата и дека тужениот во овој случај не е во обврска на тужителката да и го исплати бараниот надомест на име штета. Доколку до тужениот било доставено вакво решение од страна на надлежниот Фонд за ПИО, а истиот не постапил по истото во овој случај тужителката има основ за поднесување тужба спрема тужениот за исплата на бараниот надомест на име штета.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, РОЖ бр.1094/11 од 02.09.2011 година.

22. Работниот однос на работникот кој работи по договор за вработување на определено време со прекини и притоа остварил пензиски стаж повеќе од 5 години, се трансформира во работен однос на неопределено време, доколку работникот продолжил со работа и остварувал работа кај ист работодавач. Притоа не е потребна никаква согласност од соодветното Министерство за трансформација на тој работен однос.

Образложение

Основниот суд во Радовиш со пресудата Ро бр. 103/11 од 19.08.2011 г. тужбеното барање на тужителот го усвоил.

Утврдил дека работниот однос на тужителот заснован со договор за вработување на определено работно време кај тужениот се трансформира во работен однос на неопределено работно време со полно работно време на работно место наставник по физика, електротехника со електроника и информатика.

Го задолжил тужениот да го признае ова право на тужителот и со истиот да склучи договор за вработување на неопределено време со полно работно време на работно место наставник по физика, електротехника и информатика, сето тоа во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата.

Одлучил секоја странка да ги сноси своите трошоци.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужениот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна

примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалбата со кој ги побива жалбените наводи на тужениот па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на одлуката. Во побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужителот кај тужениот во повеќе наврати засновал работен однос на определено време а по основ на договорите за работа поконкретно наведени под број, датум и временски периоди, како во образложението на побиваната пресуда, во кои договори биле наведени и работните места за кои тужителот го засновал работниот однос. Тужителот работел кај тужениот сметано од 01.04.2004 г. па до 31.08.2006 г. на работното место професор по физика, од 11.09.2006 г. па до 22.10. истата година остварувал работен однос при ОУ „О. Н., с. И., а од 26.10.2006 г. па до ден денес тој работи кај тужениот без прекин на работното место наставник по физика, електротехника со електроника и информатика, и истиот има вкупен пензиски стаж од 5 години и 19 дена сметано до 09.06.2011 г. Тужениот во почетокот на 2011 г. а по барање на податоци од страна на Е.Л.С. Општина Р. превзел активности за трансформација на работниот однос на неколку вработени кои имале склучено договор за вработување на определено време, меѓу кои вработени е и денес тужителот со цел трансформација на работниот однос од определено на неопределено работно време, така што во целокупната документација со табеларен преглед за давање на согласност за вработување во основните и средните училишта на РМ на неопределено време за учебната 2010/2011 во табелата под реден бр. 12 е наведен и денес тужителот. Ваквите податоци биле препратени до Министерството за на Р.М. со цел трансформација на работниот однос од определено на неопределено работно време, но до ден денес од страна на Министерството не е добиено никаков одговор по поднесеното барање од страна на тужениоти Е.Л.С. Општина Р. Тужителот заради остварување на своите права од работен однос до тужениот поднел барање од 02.06.2011 г. со кое барал работниот однос да се трансформира од определено во

неопределно време врз основа на чл. 46 ст. 3 од ЗРО, бидејќи ги исполнувал условите предвидени со овој член, но од страна на тужениот не добил одговор на ова барање.

На вака целосно и правилно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Согласно чл. 46 ст. 1 од ЗРО „Договор за вработување може да се склучи на определено време за вршење на исти работи, со прекин или без прекин до 5 години“.

Согласно ст. 3 од истиот член „Работниот однос заснован со договор за вработување на определено време освен договор за вработување за вршење на сезонски работи се трансформира во работен однос на неопределено време, ако работникот продолжил да работи по истекот на рокот од ст. 1 на овој член под услови и на начин утврдени со Закон,“.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно прифатил дека во конкретниот случај се исполнети законски предвидените услови со погоре цитираната законска одредба од ЗРО за трансформација на работниот однос на тужителот кај тужениот од определено во неопределено работно време и правилно одлучил усвојувајќи го предметното тужбено барање, бидејќи од изведените докази утврдил дека тужителот сметано од 01.04.2004 г. па до денес кај тужениот остварувал работен однос на определено време со прекин на работното место наставник по физика, електроника и информатика и дека за временскиот период од 01.04.2004 г. па до 09.06.2011 г. тужителот кај тужениот остварил пензиски стаж од 5 г. и 19 дена, а посебно имајќи го во предвид при одлучувањето фактот дека по протекот на временскиот рок од 5 г. предвиден со погоре цитираната законска одредба за трансформација на работен однос продолжил да работи и да остварува работа кај истиот работодавач се до ден денес. Ова и од причини што од страна на тужениот како работодавец биле превземени сите потребни активности и подготвување на податоците за остварување на правото на трансформација на работниот однос од определно во неопределно работно време за повеќе вработени кои се стекнале со таквото законско право, меѓу кои и тужителот, но дека од страна на надлежното Министерство сеуште не е постапено по барањето на Е.Л.С. Општина Р. и на тужениот за добивање на согласност за трансформација на работниот однос од определено во неопределено работно време на повеќе вработени при тужениот, меѓу кои и тужителот.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на жалителот дека во учебната 2011/2012 г. тужениот има проблем со мален број на часови по предметот физика, но не ги прифати ваквите жалбени наводи, од причини што истите се надвор од поставеното тужбено барање, бидејќи предмет на конкретното тужбено барање е трансформација на досегашниот заснован работен однос на тужителот кај тужениот, а не распределбата на часовите кај тужениот во учебната 2011/2012 г. поради што и истата не може да биде ценета од страна на овој суд, а освен тоа тужителот во периодот на поднесување на тужбата и се до донесување на пресудата имал полн фонд на часови.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП,-РОЖ 1135/11 од 12.09.2011 година.

23. Примениот кандидат на работа потребно е да ги исполнува условите предвидени со огласот и Правилникот за систематизација на работните места, во спротивно Одлуката со која е примен кандидатот е незаконита и како таква судот треба да ја поништи.

Образложение

Основниот суд во Штип со пресуда РО.бр.886/10 од 17.06.2011 година тужбеното барање на тужителката против тужениот го усвоил.

Ги поништил одлуката за директорот на тужениот бр. 07-8626/1 од 17.11.2010 година во делот за избор на кандидатот К. И. на работно место асистент за поврат, пребивање и пренасочување на данок по точка 5 од распишаниот оглас бр. 05/10 од 12.10.2010 година и решението на директорот бр.04-8627/5 од 01.12.2010 година со кое е одбиен приговорот на тужителката како незаконити.

Го задолжил тужениот да изврши повторен избор по точка 5 од распишаниот оглас бр. 05/10 од 12.10.2010 година од редот на пријавените кандидати по точка 5 за избор на работно место асистент за поврат, пребивање и пренасочување на данок, како и да му ги надомести трошоците во постапката во износ од 27.620,00 ден. во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужениот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителката поднела одговор на жалбата со кој ги побива жалбените наводи на тужениот па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди. Бара дополнителни трошоци за одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на одлуката. Во побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека тужениот рапишал јавен оглас број 05/2010 кој бил објавен во дневните весници Дневник и Лајм, на ден

12.10.2010 година за избор на пет извршители на работно место со звање асистент за поврат, пребивање и пренесување на данок во УЈП, регионална дирекција во Ш. Со огласот покрај општите услови, како посебен услов било предвидено кандидатите да се со завршен VII -1 степен, Правен или Економски факултет и една година работно искуство во структурата. Вака предвидениот посебен услов од огласот бил во согласност со актот за систематизација на тужениот од 17.12.2008 година каде за работното место асистент за поврат, пребивање и пренасочување на данок е предвидено VII -1 степен Правен или Економски факултет и една година работно искуство во структурата. На огласот како заинтересиран кандидат се јавила тужителката која ги исполнила посебните услови од огласот, истата е дипломиран правник со завршен правен факултет- VII -1 степен и над 5 години работно искуство во структурата. Како заинтересиран кандидат на огласот се пријавила и кандидатката К. И. која не ги исполнувала посебните услови во огласот бидејќи се стекнала со назив дипломиран правник со 180 кредити, го нема предвидениот VII -1 степен на Правен факултет кој се бара со огласот. Од страна на директорот на УЈП донесена е одлука за избор на кандидатот К. И. Тужителката не била меѓу избраните кандидати, поднела приговор кој со решение број 04-8627/5 од 01.12.2010 година бил одбиен како неоснован.

На вака целосно и правилно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Согласно чл.19 ст.1 од ЗРО е предвидено: „Работникот кој склучува договор за вработување, мора да ги исполнува условите за вршење на работа определени со Закон, акт на работодавецот односно условите барани од страна на работодавецот.“

Во ст.2 од истиот член е предвидено: „Работодавачот е должен со актот да ги определи посебните услови за вршење на работата на секое поединечно работно место. Ова обврска не се однесува за помалите работодавачи.“

Согласно чл.23 ст.1 од ЗРО е предвидено: „Кога работодавачот вработува работници по пат на јавен оглас, е должен во јавниот оглас да ги наведе условите што се бараат за вршење на работата, рокот за пријавување кој не смее да биде пократок од 5 работни дена и рокот во кој работодавачот по истекот на рокот за пријавување ќе изврши избор доколку со друг закон поинаку не е определено.“

Согласно Актот за систематизација на тужениот- правилник за систематизација на работни места во Министерство за финансии-УЈП, број 02-41477/5 од 05.12.2008 година, тужениот за работното место асистент за поврат, пребивање и пренасочување на данок под реден број 0474 како посебни услови предвидел VII -1 степен Правен факултет или Економски факултет и 1 година работно искуство во структурата.

Во конкретниот случај од изведените докази во текот на постапката првостепениот суд утврдил дека тужениот на 12.10.2010 година во весникот Дневник и Лајм објавил оглас за прием на пет извршители на работно место со звање асистент за поврат, пребивање и пренасочување на данок во УЈП, регионална дирекција во Ш. На огласот се пријавила тужителката која има завршено Правен факултет VII -1 степен и над 5 години работно искуство во структурата и избраниот кандидат К. И. која е дипломиран правник со 180 кредити и го нема

предвидениот VII -1 степен Правен факултет што се бара со огласот и актот за систематизација на тужениот. За работното место со звање асистент за поврат, пребивање и пренасочување на данок во УЈП Регионална дирекција во Ш, согласно огласот и актот за систематизација на тужениот било потребно кандидатите да имаат завршено VII -1 степен правен факултет и една година работно искуство во структурата. Избраниот кандидат не ги исполнува условите предвидени во огласот и актот за систематизација на тужениот- Правилник за систематизација на работни места во Министерство за финансии-УЈП, за работно место асистент за поврат, пребивање и пренасочување на данок во УЈП Регионална дирекција во Ш.

При вака утврдени факти од страна на првостепениот суд и при тоа имајќи ги во предвид претходно цитираните законски одредби и актот за систематизација на тужениот, овој суд смета дека првостепениот суд правилно постапил кога одлучил како во изреката на побиваната пресуда од причина што избраниот кандидат К. не ги исполнува условите предвидени од огласот и актот за систематизација на тужениот- Правилник за систематизација на работни места во Министерство за финансии-УЈП, се стекнала само со звање дипломиран правник со 180 кредити, го нема предвидениот VII -1 степен Правен факултет што се бара со огласот и актот за систематизација на тужениот.

Овој суд посебно ги ценеше жалбените наводи на жалителот кој што наведува дека избраниот кандидат ги исполнува условите предвидени во огласот но не го прифати овој жалбен навод од причина што од увидот во списите на предметот се гледа дека на огласот се бара VII -1 степен Правен факултет и една година работно искуство во структурата, а избраниот кандидат нема завршено VII -1 степен Правен факултет предвидено во огласот и актот за систематизација на тужениот, што ја прави одлуката за избор незаконита.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД - ШТИП, 12.08.2011 год. РОЖ 1074/11 од 17.06.2011 година.

24. Доколку работникот како тужител пред да бара судска заштита се нема обратно со писмено барање до тужениот со цел работниот спор да се реши спогодбено односно во конкретниот случај да бара трансформација на работниот однос од определено на неопределено време, поднесената тужба во таков случај судот ќе ја отфрли како недозволена.

Образложение

Основниот суд Кочани со пресудата По бр. 70/11 од 15.06.2011 г. тужбеното барање на тужителот, го усвоил.

Утврдил спрема тужениот дека работниот однос на тужителот со договорите за работа на определено време од кои последниот е заведен под бр.0402-103/1 од 01.04.2011 год. се трансформира во работен однос на неопределено време сметано од 01.04.2011 год. согласно чл.46 ст.1 од Законот за работни односи (пречистен текст), па го задолжил тужениот да склучи со тужителот нов договор за вработување на

неопределено време сметано од наведениот датум во рок од 8 дена, по приемот на пресудата.

Го задолжил тужениот да ги надомести трошоците во постапката на тужителот во износ од 13.840,00 ден. во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ја разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основан е жалбениот навод на жалителот - тужениот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната пресуда сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл. 343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи изреката на пресудата е нејасна и неразбирлива, а првостепениот суд со сигурност не ги утврдил и решителните факти кои се од битно влијание при одлучувањето по спорот, поради што и донел неправилна и незаконита одлука по истиот.

Решителни факти кои првостепениот суд со сигурност не ги утврдил се : дали пред да бара судска заштита со предметната тужба тужителот се има обратено со писмено барање со тужениот со цел овој работен спор да се реши спогодбено и да се трансформира работниот однос од определено на неопределено време, и дали истиот има поднесено Приговор до органот на управување односно Училишниот одбор.

При повторното судење првостепениот суд ќе треба да ја отстрани погоре наведената суштествена повреда, на начин што ќе постапи по укажувањата на овој суд, при што при одлучувањето по спорот посебно да има во предвид дека тужителот ја има поднесено предметната тужба без претходно да побара заштита на своите права кај тужениот и дека истиот нема поднесено приговор до Училишниот одбор на тужениот а согласно чл. 181 од ЗРО тој бил обврзан да го стори тоа пред да остварува судска заштита на своите права.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД – ШТИП, 05.10.2011 год. РОЖ 1224/11 од 05.10.2011 година.

25. На тужителот не му следуваат трошоци за состав на поднесок за прецизирање на тужбеното барање, бидејќи на тужителот му се признаени трошоци за состав на тужба, па од тие причини тоа што истиот дополнително поднел ваков поднесок е по негова вина и не е во согласност со Адвокатската тарифа и чл.149 од ЗПП .

Образложение

Основен суд Струмица со пресуда Ро.102/11 од 02.09.2011 година, тужбеното барање на тужителот против тужениот го усвоил.

Го задолжил тужениот на тужителот да му исплати: разлика на име надомест за исхрана и разлика на име додаток на плата за извршување на полициски работи за периоди и износи детално наведени во изреката на првостепената пресуда со законска затезна камата за секое месечно побарување поодделно сметано од 15-ти во месецот а за претходниот до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 година казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ, што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена со 8% поени до конечната исплатата, како и да му ги надомести процесните трошоци во вкупен износ од 28.018,00 денари, се во рок од 8 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја нападнатата одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи изреката на истата е јасна и разбирлива. Во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти поради што истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Овој суд не се впушти во оценка на жалбениот навод на жалителот кој се однесува на погрешна и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи во конкретниот случај се работи за спор од мала вредност, а пресудата со која се завршува спорот од мала вредност може да се побива само поради суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст. 2 од ЗПП и поради погрешна примена на материјалното право, а кое нешто е во согласност со чл.438 од ЗПП.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд погрешно го има применето материјалното право. Имено, првостепениот суд прифатил за утврдено дека тужителот е во работен однос кај тужениот како полициски службеник. Првостепениот суд утврдил дека за утужениот период да тужениот на тужителот не му ја исплатил разликата на трошоците за исхрана во вкупен износ и по месеци наведени во изреката на првостепената пресуда, чија висина првостепениот суд ја утврдил со помош на вешто лице. Исто така првостепениот суд утврдил дека за утужениот период да тужениот на

тужителот не му ја исплатил и разликата на име додаток на плата за извршување на полициски работи кој бил во вкупен износ, и по месеци исто така наведени во изреката на првостепената пресуда чија висина првостепениот суд исто така ја утврдил со помош на вешто лице. Првостепениот суд правилно го применил чл.5 и чл. 21 ст. 1 од Општиот колективен договор за Јавниот сектор на РМ (Сл.Весник на РМ бр.10/08 од 21.1.2008 г.) како и чл.87 од Колективниот договор на тужениот кога тужбеното барање на тужителот го усвоил и го задолжи тужениот на тужителот на име разлика во надомест на исхрана на тужителот да му плати вкупен износ и поединечни износи наведени како во ст. 2 од изреката на нападнатата одлука, бидејќи од изведените докази правилно утврдил дека тужениот на тужителот за утужениот период му исплатил надомест на исхрана во износ од 2.300,00 денари месечно, а не надомест за исхрана од 25%од просечната месечна плата во стопанството на РМ за претходните три месеци, па правилно а согласно наодот и мислењето на вештото лице го задолжи тужениот да на тужителот му го исплати овој надоместок бидејќи согласно погоре наведените законски одредби и одредбите од Колективниот договор му припаѓа.

Првостепениот суд правилно го применил чл.2 ст. 1 чл.94 и чл.101 од Законот за полиција и чл.12 ст. 2 од ЗРО кога тужбеното барање на тужителот го усвоил и го задолжил тужениот да на тужителот на име разлика во додаток на плата за извршување на полициски работи за утужениот период му исплати износот наведен во изреката на нападнатата пресуда бидејќи од изведените докази правилно утврдил дека тужителот за утужениот период извршувал полициски работи и дека согласно чл.101 од Законот за полиција кој бил во примена од 11.11.2007 година му следува додаток на плата за вршење на полициски работи за 30% , а тужениот на тужителот за утужениот период му исплатил плата со додаток од 20%, па правилно и согласно наодот и мислењето на вештото лице го задолжил тужениот овој додаток да му го исплати на тужителот согласно погоре наведените законски одредби. Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот кој наведува дека на тужителот не му следува надомест за исхрана до досудениот износ, но не го прифати овој жалбен навод бидејќи утврди дека овој износ му припаѓа согласно Колективниот договор на тужениот.

Исто така го ценеше жалбениот навод на жалителот кој наведува дека на тужителот не му бил исплатен додаток на плата од 30% поради што небила донесена нова систематизација и не биле изготвени нови решенија на вработените но не го прифати овој жалбен навод од причини што утврди дека со неизготвување на решенијата и не донесување на подзаконски акт тужениот не може да му го намали или ограничи правото на тужителот кое веќе е со закон утврдено.

Согласно чл.160 од ЗПП го задолжи тужениот да плати на тужителот на име дополнителни трошоци за одговор на жалба износ од 5.200,00 ден, кои 3.900,00 ден. за состав на одговор на жалба и 600,00 ден. за судска такса за одговорот на жалба и за ДДВ 700,00 ден.

Од погоре наведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Делумно е основан жалбениот навод на жалителот по однос на процесните трошоци. Од увидот во списите на првостепениот предмет овој суд утврди дека првостепениот суд на тужителите им досудил и трошоци во износ од 3.188,00 денари кој се однесуваат 3.068,00 денари за состав на поднесок за прецизирање на тужбено барање и 120,00 денари на име две коморски маркички.

По наоѓање на овој суд вака досудените трошоци за за состав на поднесок за прецизирање на тужбено барање и коморна маркичка не е во согласност со Адвокатската тарифа а согласно чл. 149 од ЗПП, па од тие причини а согласно чл. 370 од ЗПП, ја преиначи побиваната одлука во делот за процесните трошоци така што го задолжи тужениот да на тужителот му ги плати трошоци во постапката во вкупен износ од 24.830,00 денари наместо бараните 28.018,00 денари, што значи да за разликата од 3.188,00 денари го одби барањето на тужителот, бидејќи трошоците кои се однесуваат за за состав на поднесок за прецизирање на тужбено барање и на име коморски маркички не спаѓа во групата на потребни трошоци, бидејќи на тужителот му се признаени трошоци за состав на тужба па од тие причини тоа што дополнително тужителот поднесувал поднесок за прецизирање на тужбеното барање е по негова вина а што се однесува за коморната маркичка тоа е однос помеѓу полномошникот на тужителот и адвокатската комора а не однос помеѓу адвокатот и странката .

АПЕЛАЦИОНЕН СУД – ШТИП, - РОЖ 1397/11 од 17.11.2011 година.

26. На работникот вработен во Здравствената дејност барањето за трошоци за превоз после 01.01.2009 год. е неосновано од причини што не постои законски основ за исплата на бараниот надоместок. Со измените на чл.113 ст.4 од ЗРО како и со донесениот закон за плати е применет концептот на бруто плата во кој се влезени и трошоците за превоз што значи дека повеќе превозните трошоци не претставуваат како посебен трошок. Тоа исто така е и во согласност со Колективниот договор за здравствена дејност (службен весник 17/09) според кој членот кој го регулира прашањето за трошоците за превоз е избришан.

Образложение

Основниот суд во Делчево со пресудата Малв. П.бр. 363/2010 и Малв П.бр.55/2011 година тужбеното барање на тужителите Г. Б., З. К., и двајцата од с. Т., К. В., К. С., и двете од Д., М. М.од М. К., и Г. Р.од с. Т. со кое барале да се задолжи тужениот да плати на тужителите на име надомест за превоз од домот до работа и обратно и тоа за секој тужителот по периоди и износи поединечно наведени во изреката на побиваната одлука, со законска затезна камата по стапка согласно ЗВСЗК за секој поединечен месечен износ сметано од 15-ти во месецот за претходниот месец до 31.01.2010 година, а од 01.02.2010 година казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ, за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му

претходело на тековното полугодие зголемена со 8% поени до исплатата, како и да му ги надоместат трошоците по постапката за секој тужител посебно по износи наведени во изреката на побиваната одлука, го одбил во целост како неосновано.

Од ваквата пресуда останале незадоволни тужителите Г. Б., З. К., и двајцата од с. Т., К. В., К. С., и двете од Д. и М. М. од М. К., кои во навремен рок изјавиле жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка и погрешна примена на материјалното право, па предлагаат жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот поднел одговор на жалбата изјавена од тужителите со кој ги побива жалбените наводи на тужителите, па предлага жалбата да се одбие, а побивната пресуда потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите - тужителите Г. Б., З. К., и двајцата од с. Т., К. В., К. С., и двете од Д. и М. М. од М. К. да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука сторил суштествена повреда од чл. 343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива, истата не противречи сама на себе си, ниту на причините дадени за пресудата. Во побиваната пресуда се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите за погрешна примена на материјалното право, ако се има во предвид утврдената фактичка состојба.

Во фактичката состојба првостепениот суд утврдил дека на тужителите како вработени кај тужениот за спорниот временски период поконкретно наведен за секој од тужителите како во образложението на побиваната пресуда не им биле исплатени трошоците за превоз од домот до работа во поконкретно наведените износи за секој од нив како во образложението на пресудата, бидејќи за периодот после 01.01.2009 г. па наваму согласно Законот за плати трошковите за превоз се влезени во бруто платата во износ од по 1.280,00 ден. месечно за сите вработени, вклучително и за тужителите, без разлика дали патуваат или не, а според измените на ЗРО не е предвидена обврска на работодавачот да плаќа надоместок на трошковите за превоз на работниците.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно прифатил дека во конкретниот случај не постои законски основ за исплата на бараниот надомест од чл. 113 т. 2 од ЗРО за спорниот временски период за секој од тужителите поконкретно наведен како во образложението на побиваната пресуда, од причини што почнувајќи од месец јануари 2009 г. во Република Македонија се примени новиот концепт за исплата на бруто плата, а со воведувањето на концептот за исплата на бруто платата надоместоците за превоз до и од работа и за општествена исхрана се влезени во бруто платата. Со измените на ЗРО одредбите од чл. 113 т. 1 и 2 кои се однесуваат на трошоци за превоз до и од работа и

за општествена исхрана се избришани, а трошоците за превоз до и од работа се избришани и со Колективниот договор за изменување и дополнување на Колективниот договор за здравствена дејност на РМ (Службен весник на РМ бр. 17/09).

Општиот Колективен договор за јавен сектор и тоа одредбата од чл. 21 ст. 1 т. 2 на која се повикува полномошникот на тужителите не може да се примени за истите, бидејќи е спротивна на Законот за изменување и дополнување на Законот за плати со кој е воведен концептот на бруто плата кој се исплатува од 01.01.2009 г.

Од погоре изнесените причини и првостепениот суд правилно одлучил кога тужбеното барање на тужителите за исплата на надоместокот за превоз до и од работа за секој тужител по периоди и износи поединечно наведени во изреката на побиваната одлука, го одбил како неосновано.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, - РОЖ 1513/11 од 16.12.2011
година.

СПОРОВИ ОД ИМОТНИ, СЕМЕЈНИ И НАСЛЕДНИ ОДНОСИ

1. Кога постои основ за надомест на нематеријална штета предизвикана од душевен бол поради неоправдана осуда, чл. 578 од КЗ на Р. Македонија, висината на справедливиот паричен надомест се утврдува според одредбите од чл. 189 ст. 2 од ЗОО.

Од образложението:

Основниот суд Штип со пресудата «П бр. 366/07» од 04.12.2009 година, тужбеното барање на тужителот против тужениот, делумно го усвоил.

Го задолжил тужениот на тужителот да му исплати нематеријална штета на име претрпени душени болки поради неоправдана осуда во вкупен износ од 100.000,00 денари со законска затезна камата сметано од денот на пресудувањето па до исплатата, како и да му ги надомести процесните трошоци во вкупен износ од 51.180,00 денари.

Тужбеното барање на тужителот против тужениот за надомест на нематеријална штета за разликата од досудените 100.000,00 денари до бараните 50.000.000,00 денари и тоа 20.000.000,00 денари на име претрпен душевен бол поради повреда на честа и угледот, 20.000.000,00 денари на име претрпен душевен бол поради повреда на слободата и правата и 10.000.000,00 денари на име претрпен страв, како и за разликата за процесните трошоци од досудените до бараните 235.130,00 денари, го одбил во целост како неосновано.

Од ваквата одлука останале незадоволни и тужителот и тужениот кои навремено поднеле жалби.

Тужителот побиваната пресуда ја напаѓа во ст. 3 од изреката (во одбиениот дел од тужбеното барање) и тоа поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а одлуката во побиваниот дел се преиначи преиначи така што и во овој дел ќе се уважи тужбеното барање на тужителот.

Тужениот побиваната пресуда ја напаѓа во ст. 2 од изреката (во уважениот дел од тужбеното барање) и тоа поради поради погрешна примена на материјалното право и одлуката за трошоците со предлог жалбата да се уважи а пресудата во овој дел се преиначи на начин што и во овој дел ќе се одбие тужбеното барање на тужителот како неосновано.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбите и сите списи во предметот, ја испита побиваната одлука во смисла на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбите се неосновани.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот - тужителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука во ст. 3 од изреката да сторил суштествена повреда на одредбите од чл. 343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука во овој дел е јасна и разбирлива, а во образложението на истата се дадени доволно причини за решителните факти и како таква е подобна за испитување од страна

на овој суд.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителот - тужителот за сторена суштествена повреда и на одредбите на парничната постапка од чл. 343 ст.2 т.7 од ЗПП, а в.в. со чл. 249 од ЗПП, а која повреда по мислење на жалителот се состои во тоа што од страна на првостепениот суд на тужителот со незаконско постапување и тоа со пропуштање на 3 рочишта да му се достави покана за присуство на рочиште и со недопуштање да биде распрашан во својство на странка, иако таков предлог бил доставен до судот и нотиран уште на записникот од 30.05.2007 година, му било ускратено правото да биде присутен на рочиште по предметната тужба и да даде своја одбрана во врска со истата.

Од увидот во предметните списи а пред се од увидот во записниците за одржаните рочишта по спорот овој суд неспорно утврди дека тужителот уредно и навремено бил покануван за одржаните рочишта по спорот и бил и присутен на истите, а само на подготвителното рочиште одржано при повтореното судење по спорот на 19.11.2009 година биле присутни за тужителот неговиот полномошник З. К. адвокат од Ш., а за тужениот советникот во Државното правобранителство В., Б. П., кои на рочиштето од 12.11.2009 г. усно биле известени од страна на судот за одржувањето на ова рочиште, поради што и првостепениот суд нема постапено во спротивност со погоре наведената законска одредба од чл. 249 од ЗПП. Од увидот во записникот за рочиштето од 19.11.2009 година неспорно произлегува дека полномошникот на тужителот при излагањето на тужбата како докази ги предложил само изведените докази на кои упатувал и Апелациониот суд во Штип во решението Гж бр. 2248/07 од 27.03.2008 г., додека како доказ не предложил сослушување на тужителот како странка, поради што и првостепениот суд ја нема сторено и оваа суштествена повреда.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителот - тужителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.

Имено, првостепениот суд утврдил дека тужителот бил именуван за Јавен обвинител во Основното јавно обвинителство во Штип со Одлуката на Собранието на РМ бр. 07-1699/1 од 10.04.2003 година, а истиот со одлуката на Собранието на РМ бр. 07-2254/1 од 10.06.2005 година бил разрешен од оваа функција. Со решението бр. 14-2456/2 од 22.07.2005 година донесено од Собранието на РМ - Комисија за избори и именување на тужителот му било утврдено правото да продолжи да остварува плата и по престанување на функцијата за време од 1 година и тоа за временскиот период од 10.06.2005 година па до 10.06.2006 г. Во меѓувреме судот утврдил дека против тужителот од страна на ОЈО на РМ - Одделение за гонење на сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал и корупција бил поднесен обвинителен акт за кривично дело "Примање поткуп" од чл. 357 ст.1 од КЗ. Со пресуда на Основниот суд Штип К.бр. 91/05 од 02.06.2005 година тужителот бил огласен за виновен за наведеното кривично дело и осуден на казна затвор во времетраење од 1 година, а која пресуда била потврдена и со пресудата на Апелациониот суд Штип Кж.бр. 523/05 од 26.10.2005 година, кои пресуди со пресудата на Врховниот суд на РМ Квп бр. 287/05 од 01.03.2006 година а по претходно поднесеното барање на тужителот за вонредно преиспитување на пресудите, биле укинати и предметот

вратен на повторно судење. Со пресудата на Основниот суд Кочани К бр. 91/05 од 14.06.2006 година тужителот бил ослободен од обвинение а која пресуда е потврдена и од страна на Апелациониот суд Штип КЖ бр.813/06 од 20.12.2006 година. Судот утврдил дека на тужителот ниту му бил определен притвор, ниту пак истиот започнал со извршување на казна затвор. Согласно дадениот наод и мислење од страна на вештото лице Д-р. Ѓ. К. судот утврдил дека душевната болка претставува присуство на разновидни реакции и растројства во сферата на душевниот живот на една личност и дека таа е адекватна или зголемена реакција на настанот која најчесто се појавува како: очајание, чувство на помала вредност, загриженост, повлекување во себе и загуба за интереси. Причина за појавата на душевната болка утврдил дека најчесто е телесна повреда, нарушен естетски изглед, смртт на близок, а за душевна болка поради атак на честа и угледот на личноста најчеста причина е неоснована клевета, повреда, пресуда и сл. Таа зависела од начинот на кој е нанесена односно дали имало реална основа за нанесување на болката или пак истата е неосновано нанесена, што и го зголемува нејзиното времетраење. Таа зависела и од самата личност, нејзината чувствителност, нејзиното интелектуално ниво, средината во која истата е нанесена и средината во која живее, а исто така и од угледот авторитетот на личноста и нејзината возраст. Во конкретниот случај за тужителот судот утврдил дека поради неоправданоста на осудувањето тој трпел душевна болка за целиот временски период на судската постапка, и тоа со поднесувањето на обвинителниот акт, донесувањето на пресуда и неговата суспензија од работа, како и излегувањето во дневните весници, одземањето на патната исправа и одењето на лекар, кое нешто претставувало психички удар не само за тужителот, туку и за неговата фамилија. Исто така и барањето за одложување на извршувањето на казната затвор е причина за појава на душевен бол како кај него, така и кај целата негова фамилија. Имајќи во предвид дека тужителот живее во мало градче каде сите меѓусебно се познаваат, потоа имајќи го во предвид неговиот авторитет, неговото работно место, неговите амбиции и другите околности утврдил дека сето тоа доведува до зголемување на душевниот бол кај него поради повреда на угледот и честа и повреда на правата на личноста, како и претрпен страв од несигурност за понатамошниот тек и егзистенција во неговиот живот. Душевниот бол кај тужителот се окарактеризирал со внатрешна напнатост, пропратена со депресивно расположение, изолирање во околината, повлекување во себе кое со таква симпатологија ќе егзистира во целиот тек на збивнувањата. Интензивен душевен бол кај тужителот се појавува од почетокот на почнувањето на постапката се до враќањето на делата од Врховен суд на повторно разгледување до Основниот суд, кога тој душевен бол преминува во душевен бол со среден интензитет, а со донесувањето на конечната пресуда и ослободувањето од кривичното дело постепено премине во душевен бол во послаб степен од анексиозен карактер - внатрешна напнатост. Секое наредно сретнување, разговор со колегите за делото и за такви и слични дела судот утврдил дека кај тужителот предизвикувале душевен бол со среден интензитет кој се појавувал со епизоден карактер од 2-3 дена и повторно поминувал во душевен бол од полесен степен, кој како таков постои и денес, и како ќе се одвива понатаму степенот на душевниот бол

зависело од неговото понатаношно ангажирање и место на работа. Судот утврдил дека стравот кај тужителот се појавил како последица на немање на средства за егзистенција на фамилијата и истиот бил со среден интензитет за цело време додека се случувало судењето, а постепено ќе исчезнал со добивањето на нематеријална штета и со повторното враќање во работна средина и прифаќање од средината. Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Согласно чл. 578 од Кривичниот закон "Право на надомест на штета поради неоправдна осуда има лицето према кое било правосилна изречена кривична санкција или кое е огласено за виновно, а е ослободено од казната, а подоцна по повод вонреден правен лек новата постапка правосилно е запрена или со правосилна пресуда е ослободен од обвинение или обвинението е одбиено."

Согласно чл. 189 ст. 1 од ЗОО е предвидено дека : „За претрпени физички болки, за претрпени душевни болки поради намалување на животната активност, нагрденост, повреда на угледот, честа, слободата или правата на личноста, смрт на блиско лице, како и за страв ,судот ако најде дека околностите на случајот, а особено јачината на болките и стравот и нивното траење го оправдува тоа, ќе досуди справедлив паричен надомест, независно од надоместот на материјалната штета, како и во нејзино отсуство", а согласно ст.2 од истиот член "При одлучувањето за барањето за нематеријална штета, како и за висината на нејзиниот надомест, судот ќе води сметка за значењето на повреденото добро и за целта за која служи тој надомест, но и за тоа со него да не им се погодува на стремежите што не се спојливи со неговата природа".

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно прифатил дека во конкретниот случај постои основ за надомест на штета на тужителот поради неоправдана осуда а согласно погоре цитираните законски одредби од Кривичниот закон и ЗОО и дека досудениот износ за тужителот претставува справедлив паричен надомест и негова реална сатисфакција за повреденото добро, водејќи сметка за значењето на доброто и за целта за која служи тој надомест , а посебно имајќи го во предвид при одлучувањето фактот дека тужителот предходно бил осуден на казна затвор, а потоа по вонреден правен лек истиот е ослободен од обвинение, а имајќи го во предвид и наодот и мислењето даден од страна на вештото лице Д-р. Ѓ. К. по однос на јачината и времетраењето на претрпената душевна болка од тужителот.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно при одмерувањето на висината на штетата постапил досудувајќи му на тужителот единствен износ на штета, бидејќи согласно дадениот наод и мислење од страна на погоре споменатото вешто лице душната болка поради неоправдана осуда претставува единствен вид на штета која во себе ги содржи сите штетни последици на нематеријална штета врзани за личноста на оштетениот кои што произлегуваат од неоправданата осуда, и посебно имајќи ги во предвид сите околности, а посебно угледот што тужителот го уживал во својата средина, интензитетот на душевната болка што ја чувствувал поради неправилната осуда која во себе

содржела и повреда на честа и угледот и повреда на слободите и правата а кои се манифестирале уште со поднесувањето на обвинителниот акт, донесувањето на пресудите, суспензијата од работа, излегувањето во дневните весници, одземањето на патната исправа и одењето на лекар, како и стравот кој истиот го чувствувал како последица од немање на средства за егзистенција, за себе и за својата фамилија.

Првостепениот суд правилно одлучил одбивајќи го тужбеното барање на тужителот за разликата од досудените 100.000,00 денари на име нематеријална штета поради душевни болки поради неоправдана осуда до бараните 50.000.000,00 ден. од кои 20.000.000,00 денари за повреда на угледот и честа, 20.000.000,00 денари за повреда на слободите и правата на личноста и 10.000.000 за страв, бидејќи вака поставеното тужбено барање е превисоко поставено, од причини што со досудувањето на поголем износ по овој основ би се погодило на стремежите што не се спојливи со неговата природа.

Од погоре изнесените причини и овој суд не ги прифати истакнатите жалбени наводи во жалбата на тужениот дека досудениот надомест на тужителот е нереален и не претставува справедлив паричен надоместок за истиот, туку единствено претставува лукративно средство за негово богатење на штета на РМ.

Првостепениот суд правилно одлучил донесувајќи ја и одлуката за трошоците по постапката, бидејќи истите се досудени сразмерно успехот на странките по спорот согласно чл. 148 и чл. 149 од ЗПП, а нивната висина е одмерена правилно а согласно АТ и Законот за судски такси.

Овој суд ги ценеше и останатите жалбени наводи во жалбата на тужителот, но истите не ги прифати, а од погоре изнесените причини.

Од погоре изнесеното а согласно чл. 357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 02.06.2010 год. под ГЖ-607/2010 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.1511/10 од 23.05.2012 година.

2. Не се исполнети законските претпоставки на одредбата од чл.199 од Законот за облигациони односи за примена на институтот Неосновано збогатување спрема тужениот во услови кога тужителот немал право на сопственост на предметните овошни насади, а тужениот се стекнал со право на сопственост на предметното земјиште зедно со овошните насади врз основа на правен акт - решение на надлежен државен орган.

Од образложението

Основниот суд во Кочани со пресуда П.бр. 10/10 од 01.07.2010 година, тужбеното барање на тужителот Р. ММ Д.-С. со кое бара да се задолжи тужениот Р.Т. од С. да му надомести на име неосновано збогатување вкупен износ од 19.795.400,00 денари, со законска затезна камата од моментот на поднесувањето на тужбата 19.03.2008 год. па до исплатата, како и да му ги надомести трошоците во постапката, се во рок од 15 дена по приемот на пресудата, го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да му ги надомести на тужениот трошоците во постапката во износ од 173.640,00 денари, во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи или истата ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот преку п. Н. А., а.т од С. поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на жалителот. Предлага жалбата да се одбие како неоснована, а пресудата потврди. Бара трошоци за одговор на жалба во износ од 31.020,00 денари.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалба списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествени повреди од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, а исто така првостепениот суд дал доволно причини за решителните факти од кој се раководел при донесувањето на побиваната пресуда, па како таква истата е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фаткичка состојба бидејќи врз основа на изведените и правилно ценетите докази во текот на постапката, првостепениот суд ја има правилно и целосно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско правен однос.

Така, судот утврдил да во текот на 2001 година правниот претходник на тужителот - ЗИК С. Д. засадило овошни насади меѓу другото и на зејмиште кое се наогало на м.в. "С.Ч." м.в. "Џ." и м.в. "П.", како и на други места во атарите на с. З., с. С., с. Г. и Д., со катастарски податоци-Кп.бр. 2059/2 во м.в. "Џ." во површина 7000 м2, Кп.бр. 4355/2 во м.в. "С.ч." во пов. од 25000 м2 и Кп.бр. 4355/3 м.в. "С. ч." во површина од 13500 м2. Во тој период ЗИК С.Д. немало право на закуп на наведеното земјиште а под закуп го добило дури наредната 2002 година, поточно на 20.05.2002 година врз основа на договор за долгорочен закуп на земјоделско земјиште склучен со РМ-М. за з., ш.и в.. Освен тоа земјиштето било предмет на денационализација по барање за денационализација поднесено од мајката на тужениот-сега покојната Т. Т.од С.. По спроведената постапка за денационализација, со решенија ДН.бр. 1913/107 (74) од 30.07.2002 година и ДН.бр. 17-28/1 од 20.09.2002 година донесени од М. за ф. преку комисијата за одлучување по барањата за денационализација со седиште во О.Б., на мајката на тужениот и било уважено барањето за денационализација и на истата и бил вратен недвижниот имот, т.е. земјиштето на кое ЗИК С.Д. ги засадило овошните насади. Во моментот кога комисијата за денационализација со записник ДН.бр. 1913-107 (74) од 01.12.2003 година го предала владението на земјиштето на тужениот, бил присутен

и претставник од ЗИК С. Д. мегутоа тој не постапил согласно законот за денационализација бидејќи не побарал одлагање на предавањето на владението за да можат да се соберат плодовите од имотот кој се враќа, ниту пак го истакнал фактот дека како резултат на засадувањето на овошните насади, вредноста на имотот-предмет на денационализација била зголемена. Од тие причини комисијата која ја водела постапката за денационализација не била запознаена со фактот дека имотот кој го враќа е со зголемена вредност поради вложувањата во овошни насади, па во решението за денационализација не била ставена обврска за барателот-мајката на тужениот да плати за зголемената вредност на имотот кој е вратен. Со заклучок ДН.бр. 17-28/1 (1708-28/14) -1 од 27.09.2004 година била извршена исправка во поглед на катастарските податоци за парцелите-предмет на денационализација, а поради групирање на одредени катастарски парцели и добивање на нови броеви. По враќањето на недвижниот имот, истиот бил заведен на мајката на тужениот, а по нејзината смрт со наследување преминал во сопственост на тужениот. Во 2005 година над ЗИК С. Д. била отворена стечајна постапка. Во текот на постапката, помеѓу тужителот Р.ММ и З. С. како стечаен должник бил склучен договор за купопродажба од 30.11.2005 година со кој тужителот го купил целокупниот недвижен и подвижен имот на стечајниот должник. Предмет на купопродажбата биле и овошните насади за кој биле наведени површините засадени под сливи и јаболка и катастарската општина, а не биле наведени катастарските парцели. Во договорот било наведено: катастарските парцели на кој се засадени овошните насади се во сопственост на Р.М. и истите не се на продажба. Потоа помеѓу истите страни бил склучен и анекс на договорот за купопродажба од 14.12.2005 година кој се однесувал на истите овошни насади, со таа разлика што наместо овошни насади под слива за истите КО и истите површини биле наведени овошни насади под вишна. З. .. Д. издал потврда бр.сл.1/1 од 12.12.2006 година во која меѓу другото било наведено дека сливовиот насад на предметното земјиште бил финансиран и подигнат од ЗИК Сандански Делчево. Во 2006 година Димитар Марковски од Скопје како сопственик на фирмата тужител му предочил на тужениот дека насадите се негови и дека треба да му ги плати за да може во иднина да ги користи. Тужениот во врска со тоа водел постапка против сега тужителот за вознемирување на правата на сопственост, која постапка со пресуда П.бр. 254/06 од 10.01.2007 година на Основниот суд во Д. завршила во корист на тужениот. Во текот на 2006 година тужителот имал поднесено тужба против сега тужениот со која бара да се утврди дека тој е сопственик на спорните овошни насади и плодовите засадени на парцелите Кп.бр. 4355/2 со површина од 2.5ХА и КП.бр. 4355/3 со површина од 1,3 ХА заведени Ил.бр. 10877 за КО-Д. во м.в. С. ч. засадени со сливи, а барано е да се задолжи тужениот да го признае на тужителот правото на сопственост и да се воздржува од било какво попречување и вознемирување во користењето на плодовите од насадите. Со пресуда П.бр. 280/06 од 01.11.2006 година тужбеното барање на тужителот било одбиено како неосновано. Оваа пресуда е потврдена со пресуда на Апелациониот суд во Штип Гж.бр. 1440/2007 од 12.11.2007 година. На земјиштето кое со денационализација му било вратено на тужениот биле засадени вкупно 1881 овошни дрвца од слива по цена од 120,00 денари од дрвце или вкупно 225.720,00 денари. По пресметување на стапка на амортизација од 10% вкупниот број на

овошни стебла бил 1693. Вегетациониот период на сливите од сортата “стенлеј” изнесува 25 години, истата редовно и добро рага крупен плод просечно околу 40 кг по стебло. Имајќи во предвид дека дрвцата се со 8 годишна старост, произлегува дека тужениот од 2009 година па во иднина ќе ги собира плодовите во наредните 17 години. Вкупната количина на род на годишно ниво од 1693 овошни дрвца по 40 кгр род изнесува 67.720 кгр. што значи за 17 години изнесува 1.151.240,00 кгр. Бидејќи цената на кгр сливи е 10,00 денари вкупната бруто вредност од сливите за 17 години ќе изнесува 11.512.400,00 денари. Имајќи ги во предвид сите поединечни трошоци на годишно ниво вкупните трошоци годишно изнесуваат 215.945,00 денари. Почнувајќи од 2009 година па во наредните 17 години трошоците ќе изнесуваат вкупно 3.671.065,00 денари.

На вака правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го приминил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Во чл. 199 ст.1 од ЗОО е предвидено: “Кога дел од имотот на едно лице премине на било кој начин во имотот на некое друго лице, а тоа преминување нема своја основа во некоја правна работа или во законот, стекнувачот е должен да го врати тој дел од имотот, ако тоа е можно, а инаку е должен да ја надомести вредноста на постигнатата корист”.

Во чл. 64 ст.1 од законот за денационализација службен весник бр. 43/2000 е предвидено: “Со денот на влегувањето во сила на овој закон не е дозволено располагање со имотот што е предмет на денационализација, како и искористување на таков имот со кое се создаваат обврски за барателот”.

Во ст. 2 од истиот член и закон е предвидено: “Правните дела и едностраните изјави на војла што се во спротивност со ст. 1 на овој член се ништовни”.

Во чл. 24 ст.1 од истиот закон е предвидено: “Имотот вратен во сопственост се предава во владение по исполнувањето на условите утврдени во правосилното решение за денационализација”.

Во ст.6 од истиот член и закон е предвидено: “Корисникот на посеано односно насадено земјоделско земјиште има право да ги собере плодовите за што може да бара предавањето на земјиштето во владение да се одложи најдоцна за 12 месеци од исполнувањето на условите од ст. 1 на овој член, ако поинаку не се договори со барателот”.

Во конкретниот случај од изведените докази неспорно е утврдено дека тужителот немал право на сопственост на предметните овошни насади, како и дека тужениот се стекнал со правото на сопственост на предметното земјиште заедно со овошните насади врз основа на правен акт-решение на надлежен државен орган и во законита постапка. Према тоа бидејќи во конкретниот случај не се исполнети условите од чл. 199 ст.1 од ЗОО првостепениот суд правилно одлучил кога тужбеното барање на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот да му надомести на име неосновано збогатување вкупен износ од 19.795.400,00 денари со ЗЗК, од денот на поднесувањето на тужбата па до исплатата го одбил како неосновано.

Исто така од изведените докази првостепениот суд неспорно утврдил дека земјиштето на кое биле насадени насадите било одземено од правниот претходник на тужениот, а во постапка за денационализација истото било вратено заедно со овошните насади.

При предавањето на недвижниот имот предмет на денационализација бил присутен преставник на ЗИК С.Д. како корисник на тој недвижен имот, притоа немало никакви примедби ниту било побарано одлагање на предавањето на владението заради собирање на плодовите согласно погоре цитираните одредби од чл. 24 ст.1 и 6 од Законот за денационализација. Од изведените докази првостепениот суд неспорно утврдил да З. С. Д. ги насадил овошните дрвца во текот на 2001 година, во период кога немало основ за користење на земјиштето на кое биле насадите. Ова нешто произлегува од договорот за долгорочен закуп на земјоделско земјиште склучен на 20.05.2002 година помеѓу РМ м. за .ш. и в. со ЗИК С.. Од тука произлегува дека правниот претходник на тужителот самоволно ги засадил овошните дрвца на земјиштето на тужениот кое било предмет на денационализација, а кое нешто истиот не требало да го стори и на тој начин да го оптеретува земјиштето кое подоцна било вратено на тужениот по пат на денационализација. Од овие причини првостепениот суд правилно заклучил дека анексот на договорот од 30.11.2005 година склучен меѓу З. С. во стечај Д. и тужителот кој се однесувал на предметното земјиште и овошни насади е ништовен согласно чл. 64 ст.2 од Законот за денационализација.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на жалителот дека претходникот на тужителот предметното земјиште на кое биле насадите го користел уште од 1987 година, но не ги прифати таквите жалбени наводи, бидејќи од увидот во списите кон предметот се гледа дека писмен договор за закуп на предметното земјиште претходникот на тужителот има заклучено на ден 20.05.2002 година, а при неспорност на фактот дека насадите се подигнати во 2001 година произлегува дека насадите самоволно ги насадил претходникот на тужителот. Исто така со стапувањето во сила на законот за денационализација правниот претходник на тужителот во никој случај не смеел во 2001 година предметното земјиште да го оптеретува со засадување на овошни насади и да создава обврски за сега тужениот кое нешто е предвидено во чл. 64 ст.1 од Законот за денационализација.

Овој суд ги ценеше и жалбените наводи на жалителот дека во конкретниот случај денационализацијата била дури во 2004 година кога бил донесен заклучок за исправка на решение за денационализација од 20.09.2002 година но не ги прифати и ваквите жалбени наводи бидејќи од увидот во наведениот заклучок се гледа дека со истиот е извршена само исправка на правосилно решение од 2002 година.

Овој суд ги имаше во предвид и останатите жалбени наводи изнесени во жалбата на жалителот, меѓутоа оцени дека истите немаат влијание за поинакво одлучување во конкретниот спор.

Согласно чл. 160 од ЗПП, овој суд го задолжи тужителот да му плати на тужениот дополнителни трошоци за одговор на жалба во износ од 31.020,00 денари од кои 7.020,00 денари за состав на одговор на жалба и 24.000,00 денари за судска такса за одговор на жалба.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 04.11.2010 год. под ГЖ-1466/2010 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.354/11 од 15.11.2012 година.

3. Договорот кој спротивно на одредбите од Законот за трговските друштва и чл.87 ст.2 од Законот за облигационите односи бил склучен од страна на лице кое немало потребно овластување, специјално полномошно да врши работи кои го надминуваат тековното работење на друштвото, како што е отуѓување на недвижности, е ништовен и не произведува правно дејство.

Од образложението

Основниот суд во Струмица, со пресуда П.бр.416/09 од 14.07.2010 година тужбеното барање на тужителот, го усвоил.

Утврдил дека договорот за купопродажба заверен кај тужителот под бр.08-46 од 06.05.2003 година со кој тужителот му продава локал бр.7 со површина од 37,47 мкв. кој се наоѓа на сутерен во ламела Б во станбена зграда ДТЦ на ул. ...во Р. во фаза на отворена карабина без поставена внатрешна и надворешна столарија, а со поставени главни доводи за електрична енергија, водовод и одвод, изграден врз основа на одобрение за градба Уп.бр.11503/2 од 26.11.1992 година, е ништовен.

Го задолжил тужениот да го иссели локалот и да му го предаде владението на тужителот во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Трошоците во постапката на делото на тужителот не му се досудуваат, бидејќи такви не бара.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот, кој во благовремен рок преку полномошникот поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи или истата ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот дека првостепениот суд донесувајќи ја побиваната пресуда сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива, а во образложението на пресудата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето.

Жалбениот навод на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, овој суд го смета за неоснован, бидејќи од изведените и правилно ценети докази во текот на доказната постапка, првостепениот суд утврдил правилна и целосна фактичка состојба. Првостепениот суд утврдил дека на ден 06.05.2009 година помеѓу ГТД Б. АД Р. и сега тужениот бил склучен договор за купопродажба со кој е продаден деловен простор - локал бр.7 во површина од 37,47 мкв. во станбената зграда ДТЦ на ул. ... Р. и тоа во фаза на отворена карабина без столарија. Во чл.2 од договорот била договорена цената на овој локал во износ од 11.615,70 евра, а во ст.3 начинот на плаќање на цената. Со чл.4 од договорот е регулирано дека владението на локалот му се

предава на тужениот со потпишување на договорот. Иако во договорот во графата “продавач” стоела дека продавачот го застапува генералниот директор Т.П., договорот бил потпишан од лицето Г. Т. кој во тој временски период бил мнозински сопственик на акциите. За потпишување на овој договор лицето Г. Т. немал специјално полномошно издадено од ГТД Б. АД Р., туку потписот го ставил врз основа на генералното полномошно што му го издал директорот Т. П. да го застапува друштвото во правниот промет во односите со трети лица. Веднаш по потпишувањето на договорот му било предадено на тужениот владението на овој локал. Во наодот и мислењето на вештото лице стои дека во книговодствената евиденција на тужителот не е евидентирана уплата од 5.615,70 евра која претставува остатокот од купопродажната цена за овој локал. Само кај тужителот постоела спецификација на аналитички конта со искажан побарувачки промет во износ од 440.000,00 ден. без прилог на соодветна документација. Склучениот договор не бил заверен кај нотар, така да до денес овој локал се водел во катастарот на име на тужителот.

На правилно и целосно утврдената фактичка состојба, првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на првостепената пресуда.

Согласно чл.87 ст.2 од ЗОО “Деловниот полномошник не може да отуѓи, или оптовари недвижности, да превземе менични обврски или обврски за гаранција, да земе заем и да води спор, ако не добил посебно полномошно за секоја таква работа“.

Од увидот во склучениот договор за купопродажба од 06.05.2003 година и генералното полномошно бр.03-326 од 25.04.2002 год. овој суд констатира дека потписникот на договорот Г. Т. немал специјално полномошно за да врши продажба на деловни објекти на тужителот. Тој располагал само со генерално полномошно издадено од генералниот директор на тужителот Т. П. кое било само со овластување да го застапува друштвото во правниот промет во односите со трети лица. Ова значи дека со вакво генерално полномошно лицето Г. Т. не бил овалстен да врши продажба на деловни објекти, а за да може да врши отуѓување на деловни простории потребно е да добие такво овластување од правното лице, односно неговите органи-кое во случајов го нема.

Од наодот и мислењето на вештото лице се потврди фактот дека Г. Т. не бил член на Управниот одбор ниту на Надзорниот одбор на ГТД Б. АД од Радовиш, туку бил само мнозински сопственик на акции. Како таков, тој нема овластување да врши работи како што се отуѓување на недвижности, превземање менични обврски и сл.

Од друга страна, сега спорниот договор е со деловнички бр.08-46, а од наодот и мислењето произлегува дека под овој број деловнички број биле заведени некакви решенија за прекин на работен однос на некои лица, а не предметниот договор за купопродажба. Овој договор бил заведен под бр.43 од 06.05.2003 год. што значи дека во книговодствените книги деловодниот број на договорот од деловодната книга не е соодветен со деловодниот број наведен во договорот.

Согласно чл.95 ст.1 од ЗОО “Договорот кој не е во согласност со Уставот, Законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција, или ако со Законот во определениот случај не е предвидено нешто друго“.

Во конкретниот случај, договорот за купопродажба од 06.05.2003 година е спротивен на чл.87 ст.2 од ЗОО, а со самото тоа и ништовен, бидејќи е потпишан од неовластено лице за тоа. Бидејќи во случај на ништовност на договор секоја договорна страна е должена да и го врати на другата сето она што го примила врз основа на таквиот договор, а бидејќи во случајов локалот е постоечки, истиот е во владение на тужениот, постои можност да се врати на тужителот.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот во смисол дека ја има платено во целост купопродажната цена за овој локал, а со самото тоа истиот е сопственик на предметниот локал, но не го прифати овој жалбен навод од причина што во текот на доказната постапка ниту тужениот има приложено каса-прими за уплатен износ од 11.615,70 евра, ниту пак, тоа било констатирано од страна на вештото лице од извршениот увид во книговодствената евиденција.

Исто така, овој суд ги ценеше и жалбените наводи на жалителот за тоа дека судот при одлучувањето не го зел во предвид исказот на сведокот Г. Т., но и овој жалбен навод го оцени како неоснован, бидејќи исказот на овој сведок е земен во предвид, а бидејќи тој нема поткрепа во писмените докази, судот со право не му поклонила верба.

Судот ги имаше во предвид и жалбените наводи за тоа дека не бил земен во предвид чл.65 од ЗОО и дека се работело за реализиран договор, но и овие жалбени наводи не ги прифати од причини што најде дека не може да стане збор за реализиран договор, бидејќи тужениот не доставил доказ за тоа дека ја платил цената. Исполнет е само еден услов од договорот, а тоа е предавањето во владение на недвижноста, па во таков случај не се работи за реализиран и не може да дојде до примена на членот 65 од ЗОО.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 23.11.2010 год. под ГЖ-1564/2010 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.525/11 од 12.07.2012 година.

4. Со стапувањето во сила и во примена на Законот за катастар на недвижности како и со предавањето на интабулационите книги на Агенцијата за катастар на недвижности настапува апсолутна судска ненадлежност за упис на промени на права на недвижностите.

Од образложението:

Основниот суд во Струмица со решение Р.бр.295/97 (И.бр. 76/97) од 05.10.2012 год. ,предметите И.бр. 76/97 и Р.бр. 295/97 се раздвојуваат.

Предметот И.бр. 76/97 да се архивира.

Постапката по предметот Р.бр. 295/97 поведена од предлагачите за бришење на хипотека против Ш. Д. С. се става во прекин.

Противникот Ш. Д. С.е се упатува на спор да во рок од 30 дена поднесе тужба за утврдување дека има побарување према предлагачот Б.Л.Н. врз основа на договор за заем бр. 07-199 од 28.12.1993 година за кое побарување е воспоставено заложно право врз недвижниот имот на Л.Т.. и тоа куќа на Кп.бр. 2247 во КО Струмица со вкупна површина од 170 м².

Прекилот на постапката да трае се до правосилното окончување на граѓанската постапка.

Од ваквото решение останал незадоволен доверителот, кој во благовремен рок поднел жалба во која не ги наведува жалбените причини, но од содржината на истата произлегува дека истото го побива поради погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, решението преиначи.

Должниците преку полномошник Никола Петров адв. од Струмица поднеле одговор на жалба со кој ги побиваат жалбените наводи изнесени во жалбата на жалителот а побиваното решение да се потврди. Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалбата, списите кон предметот, го испита побиваното решение во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

По повод жалбата на доверителот а по службена должност овој суд најде дека при донесувањето на побиваното решение и одлучувајќи како во ст. 3,4 и 5 од изреката на истото, на правилно утврдената фактичка состојба погрешно го применил материјалното право, а поради следните причини:

По донесувањето на решението на Врховниот суд на Р.Македонија Г33.бр. 48/03 од 28.05.2003 год. постапката што се водела за бришење на запишаната хипотека е вратена во фаза на одлучување по предлогот за бришење поднесен од должниците на ден 03.06.1997 год. После тој датум настапиле промени во правниот систем на Р.Македонија во делот за упис на правата на недвижностите. Имено после завршувањето на уписот на заложното право во интабулационите книги што ги води судот, а тоа согласно чл. 245 од ЗИП, што важел тогаш, настапило устројување на катастарот на Општина Струмица. По тоа устројување Одделение на премер и катастар С. ги превзело податоците од интабулационите книги од судовите, ги обработило во електронска форма и издало имотен лист за недвижноста. Од тој момент сите уписи за права недвижности врз основа на договор за залог - хипотека повеќе не се во надлежност на Основниот суд во Струмица. Исто така бришењето на хипотеката, како податок на промена, е извршено од Одделението за премер и катастар, а не од судот. Тоа е видно од имотните листи приложени како докази и тоа: И.Л.бр. 495 од 2002, 2004 и 2011 год. Бидејќи пред Основниот суд Струмица предмет на одлучување е барање да се изврши бришење на хипотека, Апелациониот суд во Штип, ценеше дали се работи на прашање кое спаѓа во судска надлежност па најде:

Во чл. 220 од Законот за катастар на недвижности сл.весник бр. 40/2008 и измените и дополнувањата на овој закон сл.весник бр. 150/10 и сл.весник бр. 17/11 е предвидено:“ Во рок од 6 месеца од влегувањето во сила на овој закон Агенцијата ќе ги преземе интабулационите книги од надлежните судови по што ќе ги обработи во електронска форма податоците содржани во нив“.

Во чл. 126 од истиот закон е предвидено:“Во катастарот на недвижностите се запишува правото на сопственост, хипотека, право на реален товар и право на сварно правен закуп на градежно земјиште, право на лизинг, фидуциарна хипотека, како и други права и факти чие запишување е утврдено со закон“.

Во чл. 127 ст.2 од истиот закон е предвидено:“При запишување на право на залог (хипотека) во катастарот на недвижностите се

запишуваат особено податоци за носителот на правото, податоци за хипотекарниот должник, за износот на побарувањето кое се обезбедува и правниот основ од кој произлегува побарувањето кое се обезбедува. На имотниот лист за недвижноста за која има засновано хипотека се назначува дека секое лице кое ќе се стекне со правото на сопственост на недвижноста предмет на хипотеката ги стекнува и правата и обврските од основот од кој произлегува хипотеката“.

Во чл. 132 од истиот закон е предвидено:“Укнижувањето е потполно и дефинитивно, безусловно запишување на настанувањето или престанувањето на правото на сопственост и други стварни права, како и на други права на недвижностите, под услови и на начин утврдени со закон“.

Во членовите 164, 165,166,167,168,169,170,171 и 172 од истиот закон е предвидена постапката за запишување на промени на правата на недвижностите.

Во чл. 15 ст. 1 од ЗПП,е предвидено:“Судот во текот на целата постапка по службена должност внимава дали решавањето на спорот спага во судска надлежност и дали решавањето на спорот спага во надлежност на суд во Р.Македонија, а согласно ст. 2 од истиот член кога судот во текот на постапката ќе утврди дека за решавање на спорот не е надлежен суд туку некој друг домашен орган, ќе се огласи за ненадлежен, ќе ги укине спроведените дејствија во постапката и ќе ја отфрли тужбата“.

Од цитираните законски одредби произлегува дека со стапувањето во сила и во примена на Законот за катастар на недвижности, а и со предавањето на интабулационите книги на Агенцијата за катастар на недвижности, судот нема стварна надлежност за упис на промени.

Бидејќи сварната надлежност на судот за упис на промени отпаднала, овој суд согласно чл. 15 од ЗПП, побиваното решение во ст.3,4 и 5 од изреката го укина, а барањето за бришење на хипотеката поднесено од предлагачите Л. Б. и Л. К. заведено по предметот Р.бр. 295/97 го отфрли поради апсолутна ненадлежност на судот.

При одлучувањето судот ги имаше во предвид жалбените наводи на жалителот - доверителот дека судот треба да констатира да хипотеката востановена во корист на доверителот не е бришана, имајќи во предвид дека решението со кое е бришана хипотеката е укинато со решение на Врховниот суд на Р.Македонија, но не ги прифати таквите жалбени наводи бидејќи согласно цитираните законски одредби со стапувањето во сила и во примена на Законот за катастар, судот нема стварна надлежност за упис на промени. Доверителот согласно чл.164 до 172 од Законот за катастар на недвижности треба кај надлежниот орган да бара запишување на промените.

Од погоре наведеното, а врз основа на чл.370 од ЗПП, одлучи како изреката на решението.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 20.11.2012 год. под ГЖ-1745/2012.

5. Договорот за извршување на книговодство-финансиска работа склучен помеѓу тужителот и тужената не е ништовен поради постоењето на несразмерност на давањата доколку не постои унифицирана цена за вршењето на книговодствените услуги, па определувачки фактор за цената е договорот помеѓу нарачателот и извршителот на услугата.

Од образложението

Основен суд Штип, со пресуда «П-1-90/10» од 23.09.2011 година, тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди ништовност на договорот за извршување на книговодствено финансиска работа заведен под број 03/09 од 02.01.2009 година склучен помеѓу тужителот и тужената, поради негова спротивност со законите и добрите деловни обичаи, како и поради несразмерност во давањата и истиот да не произведува правно дејство од денот на склучување, како и барањето тужената на тужителот да му ги надомести трошоците на постапката во износ од 29.200,00 ден., го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот на тужената да и ги надомести трошоците на постапката во износ од 26.500,00 ден., во рок од 15 дена од приемот на пресудата.

Го задолжил тужителот да плати на име такса за одлука сума од 1.200,00 ден. во рок од 15 дена сметано од денот на приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествена повреда од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, која според жалителот се состои во тоа што пресудата не содржи причини за решителните факти, наведените причини биле противречни на изведените докази, односно дадените изјави на записник и изведените писмени докази. По наоѓање на овој суд, изреката на обжалената пресуда е јасна и разбирлива, не противречи самата на себеси ниту на причините на пресудата, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителни факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд. Неосновани се и жалбените наводи на жалителот дека со непримената на чл.283.ст.2 од ЗПП е сторена апосултна суштествена повреда од чл.343.ст1 од ЗПП. Првостепениот суд извел доволно докази и доволно ги утврдил решителните факти кој се од влијание за одлучувањето во овој граѓанско правен однос.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешна и нецелосно утврдена фактичка состојба бидејќи врз основа на изведените и правилно ценети докази во текот на постапката првостепениот суд ја има правилно и целосно утврдено фактичката состојба.

Така, првостепениот суд утврдил дека со договорот за извршување на книговодство-финансиска работа заведен во архивата на тужениот под деловоден број 03/09 од 02.01.2009 година, а склучен помеѓу тужителот, застапуван од управителот Б. И. и тужената, било договорено на тужената за извршените услуги да биде и исплаќано годишно 6000 евра во денарска противвредност или месечно по 500 евра со 10% персонален данок. Договорот бил склучен за период од три години. На ден 19.10.2009 година на тужената, преку нејзината трансакциска сметка и бил исплатен износ од 153.500,00 денари и износ од 17.054,00 денари на име персонален данок за извршената исплата. Од наодот и мислењето на вештото лице првостепениот суд утврдил дека тужената во периодот од основањето на друштвото се до примопредавањето на целокупната документација на друштвото на 25.05.2010 година вршела евидентирање на сите книговодствени документи-денарски и девизни банкови изводи, денарски и девизни касови извештаи, влезни и излезни фактури, изготвувала и книговодствено ја евидентирала платата за сите вработени, изготвувала даночна пријава за данокот на додадена вредност, а на крајот на годината изготвувала и до надлежните институции доставувала годишна сметка, што значи истата ги извршувала обврските предвидени со предметниот договор.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право.

Согласно чл.95 ст.1 од ЗОО договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго.

Договорот за извршување на книговодство-финансиска работа бр.03/09 од 02.01.2009 година склучен помеѓу тужителот и тужената е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи, па во конкретниот случај неможе да се примени чл.95 ст.1 од ЗОО. Предметниот договор ги содржи сите суштествените состојки потребни за неговото склучување и полноважност, истиот нема недостатоци во поглед на деловната способност на договорните страни и согласноста на нивните волји, како и во поглед на можноста и дозволеноста на предметот и основот на договорот. Имајќи го ова во предвид, како и фактот дека и тужителот и тужениот, како договорни страни, ги извршувале нивните обврски кои произлегуваат од предметниот договор, а кој факт неспорно е утврден од наодот и мислењето на вештото лице, првостепениот суд правилно постапил кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Жалбените наводи на жалителот дека предметниот договор е ништовен поради постоењето на несразмерност на давањата со тоа што била договорена превисока цена за вршењето на книговодство-финансиските услуги се неосновани. Ова од причина што од извршеното вештачење првостепениот суд утврдил дека не постои унифицирана цена за вршењето на книговодствените услуги, па определувачки фактор за цената е договорот помеѓу нарачателот и извршителот на услугата. Овој суд ги ценеше и другите жалбени наводи на жалителот, но не ги

прифати бидејќи истите не се од влијание за поинакво одлучување во конкретниот граѓанско правен однос.

Од погоре наведеното, а согласно на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на пресудата.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 04.04.2012 год. под ГЖ-96/12

6. Придонесот на тужителот во заедничкиот имот не е очигледно и значително поголем од придонесот на неговата почината брачна другарка и покрај утвредената разлика во соодносот на платите на брачните другари од причина што покрај заработката се цени и работата на брачниот другар во семејството и домаќинството кој придонес не е мерлив и искажлив во парични средства.

Од образложението:

Основниот суд Струмица со пресуда П.бр.134/10» од 30.06.2010 година, тужбеното барање на тужителките «М. М.», Р. К. и В. К. сите од «С., го усвоил.

Утврдил дека 1/2 идеален дел од недвижниот имот - стан во повр. од 64 м.кв. со подрум во пов. од 4 м.кв. на ул.,...бр. ... наведен во имотен лист бр. 11252 кој се наоѓа на кп.бр. 237 во КО С. претставува оставина на В. М.а бивша од С. како дел од заеднички стекнат имот за времетраење на бракот со тужениот К. М. од С.

Го задолжил тужениот К. М. од С. да го тоа признае како и да трпи да 1/2 идеален дел од недвижниот имот стан во пов. од 64 м.кв. со подрум со пов. од 4 м.кв. на ул“„ бр... во Агенција за катастар на недвижности - одделение за катастар на недвижности С. се запише на име на В. М.а бивша од С. како и да им ги надомести трошоците по постапката во износ од 85.280,00 ден, во рок од 15 дена по правосислноста на пресудата а под страв на присилно извршување.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужениот кој преку полн. С. П. адв. од С. навремено поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, и сите списи во предметот, ја испита побиваната одлука во смисла на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот, тужениот К. М. за сторена суштествена повреда од чл. 343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи побиваната пресуда нема недостатоци поради кој не можат да се испитат.

Изреката на пресудата е јасна и разбирлива, и во пресудата се дадени доволно причини за решителните факти за донесување на побиваната пресуда.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот за сторена суштествена повреда од чл. 343 ст. 1 а в.в. со чл. 284 ст.2 и чл. 366 ст.2. од ЗПП, која повреда постои ако првостепениот суд не ги применил или неправилно ги применил овие законски одредби, а тоа влијаело или можело да влијае врз донесување на правилна и законита одлука.

Од увидот во списите во предметот овој суд утврди дека првостепениот суд правилно ги применил овие законски одредби, постапил по укажувањата на првостепениот суд во решение ГЖ.бр.1596/09 од 08.02.2010 год, и ги утврдил решителните факти за одлучување по овој предмет.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.

Првостепениот суд утврдил дека тужителките М. М. и В. К. се сестри на В. М., а тужителката Р. К. е мајка на останатите тужителки и на В. М., а тужениот К. М. бил сопруг на сега покојната В. М.а.

Тужениот К. М. и В.М. заклучиле брак во 1980 год, и во брак биле 22 години, до смртта на В. М., која починала на 29.03.2002 год.

Во бракот В. М. и К. М. немаат деца. За време на траењето на брачната заедница тужениот работел и се уште работи во С Т. од С. како раководител на манипулација, а неговата сопруга В.М. била вработена во книговодството на конфекцијата „ Е., С.И покрај тоа што била вработена , В. М.а се занимавала и со шиене на други лица за пари.

За целиот работен стаж од 22 години, В. М.а била на боледување вкупно 28 месеци, за кој период примала надоместок од Фондот за здравствено осигурување. По купувањето на станот, В. била на боледување само 80 дена.

За време на извршените операции, В. ја гледале нејзината мајка и нејзините сестри Р. и В., а тужениот одел само на посета.

За време на траењето на брачната заедница , во декември 1991 год,од Фирмата каде бил вработен, тужениот добил стан во пов. од 64 м2, и подрум во пов. од 4 м2, кој се наоѓа на ул.,, бр. 21/15 во С., КП.бр. 237 во КО Струмица.

Со договор за купопродажба на општествен стан заверен во судод под Зав.бр. 934/91 од 23.12.1991 год, тужениот К. М. го купил овој стан од АД„С. Т., С. за цена од 782.516,70 денари.Со анекс на договорот од 10.04.1992 год, е утврдена конечната купопродажна цена на станот на износ од 1.177.830,00 денари.

Овој стан иако е стекнат во текот на траењето на брачната заедница, во имотен лист бр.11252 е запишан само на име на тужениот К. М..

Тужителите поднеле предлог за расправање на оставината на покојната В. М.а, но станот кој е стекнат во текот на траењето на брачната заедница во јавните книги е запишан на име на тужениот, ја поднел оваа тужба со која барат да се утврди дека 1/2(една половина) идеален дел од станот претходно опишан преставува оставина на В. М.а бивша од Струмица, како заеднички имот стекнат во траењето на брачната заедница со тужениот К. М..

Понатаму првостепениот суд утврдил дека имајќи го во предвид и доприносот на покојната В. М. што го имала како домаќинка со извршување на домаќинските работи и остварувањето на дополнителни приходи со шиене на други лица, целиот период била вработена , па придонесот за купување на станот од тужениот и неговата сопруга е

еднаков.

Вака утврдената фактичка состојба е правилна и целосно утврдена од изведените и правилно ценети докази.

На правилна и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Согласно чл. 67 од Законот за сопственост и други стварни права, имотот кој брачните другари ќе го стекнат во текот на бракот преставува нивен заеднички имот.

Согласно чл. 69 ст.2. од истиот Закон, ако во јавните книги како сопственик на заедничкиот имот е запишан само едниот од брачните другари ќе се смета дека уписот е извршен на името на двајцата брачни другари.

Согласно чл.16 ст.1. од Законот за наследување, оставината на умрениот кој не оставил потомци ја наследуваат неговите родители и неговиот брачен другар.

Согласно ст.2.од истиот член, родителите на умрениот наследуваат една половина од оставината на еднакви делови, а втората половина ја наследува брачниот другар на умрениот.

Согласно чл. 17 ст.1. од истиот Закон, ако едниот родител на оставителот умрел пред оставителот, делот од оставината што би му припаднала да го надживеал оставителот го наследуваат неговите деца (браќата и сестрите на оставителот) неговите внуци и правнуци и неговите понатамошни потомци, според правилата што важат за случај кога умрениот го наследуваат неговите деца и другите потомци.

Во конкретниот случај од изведените докази првостепениот суд утврдил дека сега покојната В. М. и тужениот К. М. заклучиле брак во 1980 год, во текот на траењето на брачната заедница во 1991 год, го купиле станот во пов. од 64 м²,. и подрум со пов. од 4 м², од заклучувањето на бракот па до смртта на В. М.а, брачните другари биле во работен однос,В. М. покрај што била вработена ги вршела домакинските работи и шиела на трети лица за пари, па првостепениот суд правилно одлучил кога ја донел побиваната пресуда бидејќи доприносот на тужениот и неговата брачна другарка за стекнување на станот е еднаков, па првостепениот суд правилно одлучил кога ја донел побиваната пресуда.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот дека неговата плата изнесувала поголема од платата на В. М. и односот бил три према еден,но истиот е неоснован од претходно наведените причини.

Од тие причини, се неосновани и останатите жалбени наводи на жалителот.

Од претходно изнесеното, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 13.12.2010 год. под ГЖ бр.1607/10 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.526/11 од 14.02.2013 година.

7. Во случај на смрт на лицето кое основало ДОО или ДООЕЛ,неговите наследници можат да го наследат само уделот што тоа лице го стекнало во трговското друштво,а не и побарувањата што трговското друштво ги има спрема други лица.

Од образложението:

Основниот суд во Штип со пресудата П бр. 347/08 од 29.10.2009 год. тужбеното барање на тужителите Р., Д. и И. Ш. од Ш. против тужениот ЈП И.Ш., за надомест на вложувањата на правниот претходник на тужителите со кои е зголемена вредноста на деловниот простор: подрум-магаџин во површина од 140 м² и деловен простор на приземје во зградата на Новото гратско пазариште во Ш. во површина од 200 м², заведени на име на тужениот во Пл.бр. 3938 за КО Штип 2, во износ од 660.298,54 денари со Законска затезна камата сметано од денот на поднесувањето на тужбата 09.05.2008 година па до конечната исплата, како и барањето за трошоци во постапката во вкупен износ од 75.834,00 денари, го одбил како неосновано.

Со решение тужителите Р., Д. и И. Ш., сите од Ш. ги ослободил од плаќање на судски такси за тужба и одлука во вкупен износ од 26.912,00 денари.

Од ваквата пресуда останале незадоволни тужителите кои во благовремен рок преку полномошникот Т. Т.а. од Ш. поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлагаат жалбата да се уважи, а пресудата се преиначи или истата се укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ја разгледа жалбата и останатите списи кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите за сторена суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл. 343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива, истата не противречи самата на себе си, ниту на причините дадени за пресудата, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти кои се од битно влијание при одлучувањето по овој предмет.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Првостепениот суд утврдил дека на ден 29.06.1992 година во Ш. помеѓу ЈП Ф. Ш. претставувана од директорот Д. Е. како закуподавач од една страна и ППС Ш.Ш. претставувана од Ш. Ѓ. како закуподавач од друга страна бил склучен договор за закуп на деловен простор што се наоѓа на Новото градско пазариште во вкупна површина од 200 м² од кои 150 м² магаџински простор а 50 м² подрумски простор. Согласно чл. 2 од овој договор било определено закупниот однос по договорот да започне да тече од 30.08.1992 година и да трае 2 години, а согласно чл. 3 од договорот било определено двогодишната закупнина во износ од 1.458.000,00 денари закупецот да ја исплати во целост веднаш по потпишувањето на договорот. Согласно член 4 од договорот било определено закуподавецот да го оспособи деловниот простор, така што ќе постави метални врати и просторот внатрешен ќе го обели во рок од 60 дена сметано од денот на

потпишувањето и исплатата на двогодишната закупнина. Судот утврдил дека вака склучениот писмен договор се обновувал усмено и закупнината тужителите ја плаќале на ЈП Ф.Ш.додека бил жив Ѓ., правниот предходник на тужителите, а по неговата смрт тие не плаќале закупнина. Утврдил дека сега тужителката Р. била повикана од страна на тогашниот директор на ЈП И. по име Л. и притоа се договориле бидејќи била во лоша финансиска состојба да го користи деловниот простор за да може да опстане се додека се расчистил спорот помеѓу фирмата Ш. и ЈП Ф.од Ш. а во кој спор биле тужители и имале побарувања. До јуни месец 2006 година тужителите го користиле деловниот простор се додека не им било одземено владението од страна на ЈП И. Ш.. Закупецот, правниот предходник на сега тужителите, за да го употребува деловниот простор кој бил карабина судот утврдил дека инвестирал во него и тоа од сопствени средства, така што го измачкал објектот, поставил метални врати, армирани и други стакла, порамнителен слој, трофазна струја, инсталација, водовод, подни плочки, а опревил и купатило и настрешница со винкли и други вложувања, при што а согласно извршеното вештачење од страна на вештото лице В. З.на ден 21.04.2009 г. вредноста на вложените средства во предметниот деловен простор и тоа во ентериерната обработка на приземјето и на катот на градежни материјали кои не можат да се подигнат од објектот судот утврдил дека изнесува износ од 689.613,26 денари со пресметана амортизација со старост на објектот, или вкупната корегирана цена во пресметката изнесувала 767.789,00 денари а со амортизација 660.298,54 денари. Со решението О бр. 205/04 од 17.09.2004 година донесено од страна на Основниот суд во Штип за единствени законски наследници на оставината на оставителот Ѓ. поранешен од Ш. биле огласени сега тужителите Р. Ш., негова сопруга и Д. и И. Ш. негови синови и тоа на по 1/3 идеален дел од 1/2 идеален дел од дворот кој се наоѓа во мв .во површина од 130 м2 Кп.бр. 5928 и под објект во истата мв во површина од 90 м2 КП.бр. 5928, како и една половина идеален дел од права кои произлегуваат од оснивачките права на Друштвото за производство, трговија и услуги Ш.Д.Ш.. Ваквото решение станало правосилно на 17.09.2004 година. Со решението на Основниот суд Штип Ст бр. 456/05 од 08.07.2005 година стечајната постпака на должникот Ш. Д. Ш. била заклучена поради немање имот и должникот по правосилноста на решението бил бришан од регистерот.

Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Согласно чл. 133 од Законот за трговски друштва кој важел во тој период “Секој содружник во друштвото има право да учествува во управувањето со друштвото, да учествува во распределбата на добивката, да биде информиран за работењето на друштвото, да врши увид во книгите и во другите документи на друштвото, на дел од остатокот на ликвидационата односно на стечајната маса“.

Согласно чл. 134 ст. 1 од истиот закон “Содружниците имаат право на учество во распределбата на добивката, која е утврдена според билансот на успехот, ако со договорот на друштвото поинаку не е определено“.

Согласно чл. 145 ст. 1 од истиот закон “Уделите во друштвото со ограничена одговорност се преносливи и може да се наследуваат на начин и според постапка утврдена со договорот на друштвото”.

Согласно чл. 150 од истиот закон “Преносот на удел со наследување не може да се ограничи”.

Согласно чл. 151 од истиот закон “Во случај на пренесување удел правата и обврските од содружничкиот однос на содружникот преминуваат на лицето кое што го стекнало уделот. Sprema лицето кое што го стекнало уделот што се однесува до односите во друштвото, важат и сите правни дејствија што биле превземени спрема содружникот, како и правните дејства што тој ги превзел пред да му биде пријавен на друштвото преносот на уделот во книгата на удели”.

Согласно чл. 265 ст. 4 од истиот закон “Основи за престанување на друштвото меѓу другите се и стечај на друштвото”.

Согласно чл. 68 ст.1 од Законот за стечај “Стечајната маса го опфаќа целокупниот имот на должникот на денот на отварањето на стечајната постапка, како и имотот што тој ќе го стекне во текот на стечајната постапка”.

Согласно чл. 86 ст. 1 од истиот закон “Од стечајната маса најнапред се намируваат трошоците на стечајната постапка и другите обврски на стечајната постапка” а согласно ст. 2 од истиот член “Трошоците на стечајната постапка се намируваат пред сите други обврски на стечајната маса и тоа сразмерно на нивната големина, откако ќе се исплатат побарувањата на новите доверители - кредитори”.

Согласно чл. 82 ст.1 од истиот закон “Стечајниот управник е должен да направи попис на сите предмети и права што претставуваат имот кој што влегува во стечајната маса”.

Согласно чл. 90 од истиот закон “Со отварањето на стечајната постапка правото на должникот да управува и да располага со имот што влегува во стечајната маса преминува на стечајниот управник”.

Бидејќи од изведените докази првостепениот суд неспорно утврдил дека над должникот Ш.Д. Ш. со решението Ст бр. 456/05 од 08.07.2007 година била отворена стечајна постапка, која поради немање на имот била заклучена и истиот бил бришан од трговскиот регистер, а вложувањата на правниот предходник на тужителите во деловниот простор, погоре опишан, не биле пријавени во стечајната маса, по мислење на овој суд првостепениот суд правилно а согласно погоре цитираната законска одредба од чл. 265 ст. 4 од ЗТД прифатил дека сега тужителите не се правни следбеници на правното лице кое престанало да постои за да можат да водат постапка за утврдување на вложувањата во деловниот простор предмет на тужбеното барање. Судот правилно прифатил дека наследниците на покојниот оснивач, сега тужителите како негови сопруга и деца ги наследуваат само оснивачките права а во никој случај истите не можат да водат парнична постапка за побарувањата на Ш. Д. Ш. кој е бришан од трговскиот регистер врз основа на заклучена стечајна постапка, туку легитимација за водење на ваква постапка може да има само правен следбеник на правно лице а не и оснивачите на правно лице кое престанало да постои. Судот правилно а согласно погоре цитираните законски одредби од Законот за стечај прифатил и дека само стечајниот управник по овластување на стечајниот совет може во име и за сметка на стечајниот должник да поведе постапка и со накнадна распределба на имовината на стечајниот должник откако

предходно ќе се подмират сите доверители, ако остане имот од долгот по оваа постапка да се подели на оснивачите.

Од сите погоре изнесени причини и првостепениот суд правилно прифатил дека во конкретниот случај тужителите немаат активна легитимација за водење на оваа постапка и правилно одлучил одбивајќи го како неосновано предметното тужбено барање.

Овој суд ги ценеше истакнатите жалбени наводи во жалбата на тужителите, но истите не ги прифати, а од погоре изнесените причини.

Од погоре наведените причини а врз основа на чл. 357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 13.09.2010 год. под ГЖ бр.956/10 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.420/11 од 28.02.2013 година.

8. Тужениот со поставување и неотстранување на електричен столб - дрвена бандера не ја вознемирил сопственоста на тужителот бидејќи согласно одредбите од чл.202 од ЗСДСП истиот се стекнал со законски основ, комунално техничка службеност за оптовареност на земјиштето на тужителот.

Од образложението:

Основниот суд Радовиш со пресудата «П1 бр. 91/12» од 20.02.2013 г. тужбеното барање на тужителот, во целост го усвоил.

Утврдил дека тужениот со поставувањето и неотстранувањето на електричниот столб - дрвена бандера извршил вознемирување на сопственоста на тужителот.

Го задолжил тужениот да престане со вознемирување на сопственоста на тужителот од Радовиш на градежната парцела Кп.бр.4553 во м.в Долна Рудина за КО Радовиш во пов. од 1715м², на тој начин што на свој трошок ќе го дислоцира електричниот столб - дрвена бандера поставена на предметната парцела и дел од далоководот што поминува на предметната парцела и тоа надвор од градежната парцела на тужителот на соодветното место на начин што ќе постави подземен вод во вкупна должина од 326м, кој започнува од трафостаницата ТС “Млекара“ и минува под тротоарот на парцела бр.А.11, ул.3 и под тротоарот на парцела бр.А.1 се до тротоарот на ул.1, а потоа продолжува по тротоарот паралелно со ул.1 се до наспроти бетонскиот столб бр.2 потоа под прав агол поминува под ул.1 се до постоечкиот бетонски столб означен со бр.2 на скицата од дополнувањето на наодот и мислењето од 10.09.2012 година.

Го задолжил тужениот да му плати на тужителот на име трошоци по постапката износ од 55.732,00 денари, сето тоа во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Во останатиот дел од барањето за трошоци по постапката на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот да му ги надомести трошоците на постапката за износ уште од 1.534,00 денари, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка

состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право.

Имено, првостепениот суд го уважил тужбеното барање на тужителот и утврдил дека тужениот со поставувањето и неостранувањето на електричниот столб- дрвена бандера извршил вознемирување на сопственоста на тужителот, при што го задолжил тужениот да престане со вознемирувањето на сопственоста на тужителот на градежната парцела Кп.бр.4553 во м.в. Долна Рудина во површина од 1715 м2 КО Радовиш, на тој начин што на свој трошок ќе го дислоцира електричниот столб- дрвената бандера поставена на предметната парцела и тоа надвор до градежната парцела на тужителот на соодветно место на начин што ќе постави подземен вод.

Во образложението на побиваната пресуда како поткрепа на истата навел дека предметната парцела е во сопственост на тужителот и дека врз истата во катастерската евиденција нема упишано ограничување (товари) во смисла на воспоставени службености во корист на тужениот, дека воспоставената службеност нема разумна цел во смисол на чл.197 од Законот за сопственост и други стварни права и дека со истата се оптоварува послужната ствар на тужителот во смисол на тоа што тој не може да ја отпочне постапката за добивање на одобрение за градење и решение за локациски услови за погоре цитираната катастерска парцела односно не може да ја користи функционално и наменски својата градежна парцела. Ова и од причини што согласно ДУП за индустриската зона каде се наоѓа предметната парцела на тужителот е предвидена нова локација на предметната електрична бандера а на тој начин што истата ќе се дислоцира од градежната парцела на тужителот и ќе биде заменета со подземен вод кој поминува низ тротоарска површина како јавна површина надвор од градежната парцела на тужителот, поради што и нужно е тужениот да изврши дислокација на бандерата - електричниот столб и да се воспостави енергетски кабловски вод, а во согласност и со дадениот наод и мислење од страна на ангажираното вешто лице.

Меѓутоа првостепениот суд погрешно го применил материјалното право поточно чл.6 и чл.161 од Законот за сопственост и други стварни права кога го уважил тужбеното барање на тужителот утврдувајќи дека тужениот го вознемирил правото на сопственост на тужителот на начин како што е наведено во изреката на првостепената пресуда. Ова од причини што првостепениот суд ги немал во предвид одредбите од чл.192, чл.194, чл.195 ст.3, чл.197 ст.2, чл.202 и чл.206 од Законот за сопственост и други стварни права со кој се регулира прашањето за стекнување и губење на правото на службеност. Во услови кога неспорно

е дека електричниот столб па и целиот далекувод кој поминува на земјиштето на тужениот дека е поставен во 1987 година јасно произлегува дека тужениот согласно содржината на одредбата од чл.202 од Законот за сопственост и други стварни права се стекнал со комунална техничка службеност во смисла на чл.195 ст.3 од Законот за сопственост и други стварни права. Тоа што правото на службеност кое во конкретниот случај е стекнато со одржувачка не е запишана во јавните книги, не го спречува титуларот на стварната службеност, во конкретниот случај тужениот ова свое право да го истакнува према тужителот кој е сопственик на послужното добро. Од овие причини произлегува дека тужениот не ја вознемирил сопственоста на тужителот на начин како што е наведено во изреката на првостепената пресуда бидејќи има законски основ за оптовареност на земјиштето на тужителот со службеност.

Исто така првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога го задолжил тужениот да изврши дислокација на електричниот столб - дрвената бандера поставена на парцела на тужителот на начин како што е наведено во изреката на првостепената пресуда. Ова од причини што истото го сторил спротивно на чл.206 од Законот за сопственост и други стварни права бидејќи на тој начин на индиректен начин утврдува дека тужениот повеќе нема право на службеност, бидејќи со задолжувањето на тужениот со дислокацијата на електричната бандера фактички одлучил да престане службеноста кое нешто е спротивно на содржината на законската одредба од чл.206 од Законот за сопственост и други стварни права, според кој точно е наведено во кој случаи може да престане службеноста. Од друга страна трасата и начинот на дислокацијата која првостепениот суд ја утврдил со помош на вешто лице е направено спротивно на постоечкиот урбанистички план за град Радовиш поточно во услови кога со истиот урбанистички план не било предвидено техничко решение за дислокација на бандерата и во услови кога за тоа нема одобрение за градба од надлежен орган, а кое нешто е предвидено со чл.56 од Законот за градење според кој во конкретниот случај е потребно одобрение за градење.

Од друга страна првостепениот суд не можел да го задолжи тужениот да ја изврши споменатата дислокација бидејќи истата е на земјиште кое не е сопственост на странките, туку на трето лице кое во конкретниот случај не е странка, па се поставува прашање на кој начин ќе се изврши дислокација без согласност на трето лице кое не е странка во спорот.

Имајќи го во предвид погоре наведеното следуваеше овој суд согласно чл.361 ст.4 од ЗПП да ја преиначи побиваната пресуда така што предметното тужбено барање го одбие како неосновано.

Согласно чл.160 од ЗПП бидејќи ту жителот не успеа во спорот овој суд го одби бараето за дополнителни трошоци за одговор на жалба во вкупен износ од 6.736,00 денари од кои износ од 6.136,00 денари за состав на одговор на жалба со паушал и ДДВ 18% и 600,00 денари такса за одговор на жалба.

Од погоре наведеното а согласно чл.361 ст.4 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип на ден 25.03.2013 год. под ГЖ

бр.469/13 и Заклучоци на Граѓански оддел при Апелационен суд Штип од 08.02.2013 год.

9. Сопственик на удел е лицето кое е запишано во книгата на удели и трговскиот регистар.Лица кои му дале на содружникот средства,пари и ствари,за да се стекне со уделот имаат спрема него имотно правно побарување,а не право да бидат запишани како иматели на дел од уделот.

Од обрзложението:

Основниот суд во Струмица со пресуда ПЗ бр.10/12 од 23.11.2012 год. ,тужбеното барање на тужителите со кое бараат да се утврди дека по основ на имот стекнат во семејна заедница имаат право на сопственост на по 1/4 идеален дел од оснивачкиот удел од фирмата Друштво за транспорт трговија и услуги В. Д. С., а на прво тужениот В. П.му го признаваат правото на сопственост на 1/4 идеален дел од оснивачкиот удел од второтуженото Д.за т. т.и у.В.Д.С. како и барањето на тужителите да се задолжат тужените солидарно да им ги надоместат трошоците во постапката во вкупен износ од 150.680,00 денари го одбил како неосновано.

Ги задолжил тужителите да на тужените солидарно им ги надоместат трошоците по постапката во вкупен износ од 159.908,00 денари.

Посебниот предлог на тужителите за издавање на привремена мерка заради обезбедување на непарично побарување, со кој бараат да му се забрани на тужениот В. П. како сопственик и управител да располага со имотот во Фирмата Д. В.Д. С.и да му се забрани на истиот како сопственик и управител да врши продажба и ставање на било каков друг терет на имотот на фирмата Д. В. Д.Ст. и тоа полуприколки, теглачи и камиони со атрибути опишани во дел II од изреката на побиваната одлука и тоа се до правосилното окончување на постапката го одбил како неоснован.

Од ваквата пресуда останале незадоволни тужителите, кој во благовремен рок поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлагаат жалбата да се уважи, пресудата преиначи или истата ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата,списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествени повреди од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи по оценка на овој суд изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива и истата не противречи самата на себеси, ниту на причините наведени во

пресудата, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи врз основа на изведените и правилно ценети докази во текот на постапката, ја има правилно и целосно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско правен однос.

Од изведените докази, првостепениот суд утврдил да тужителите В. и М. П. се брачни другари, а нивни деца се тужителот З. и првотужениот В.. Во 2003 година првотужениот се омажил со сопругата М. со која најпрво живееле на ист спрат со неговите родители во семејната куќа и тоа некаде до 2005 година кога на првотужениот му бил опремен вториот спрат од куќата на кој би живеал одвоено со неговата сопруга. Во периодот кога првотужениот се оженил неговиот брат З. се наогал на студии во С., кој по завршувањето на студирањето си нашол работа најпрво во С. а потоа и во С. каде и се вратил. Тужителот З. кога се вратил во С. 2007 година веќе бил оженет и имал формирано семејство, па по враќањето живеал на првиот кат од семејната куќа заедно со неговите родители се додека не му бил опремен третиот кат од семејната куќа. Во периодот додека З. и В. не биле оженети, односно во периодот додека З. се наогал во С. каде студирал, а В. речиси бил на крајот од одслужување на воениот рок, тужителот В. некаде 1998 година започнал да работи со менувачко работење, земал под кирија веќе постоечка менувачница Електро ас на која првотужениот билуправител. Работењето со Менувачницата по одреден период почнало да се покажува како непрофитабилно, па тужителот В. кој во тој период располагал со капитал ги прашал своите синови дали со парите кои ги има да купи станови во С. или пак да инвестира во фирмата на нивниот вујко која се занимавала со транспорт. Тужителот З. и неговиот брат В. му предложиле на нивниот татко да парите ги инвестира во фирмата на нивниот вујко бидејќи била рентабилна па би оствариле добар профит. Првотужителот ги послушал синовите и инвестирал во фирмата В. к.. Во 2002 година тужителот В. со претходна согласност на неговиот шура инвестирал во фирмата В. компани на која фирма истиот бил сопственик. Тужителот му дал на рака на неговиот шура сума од 120.000 ДМ за да сведокот му купи два камиони, кое нешто и било сторено. На фирмата В. к. сведокот Ѓ. бил оснивач и во истата имал свои два камиони, а исто толку имал и тужителот В. во В. компани. Во периодот додека камионите на тужителот В. работеле во фирмата В. к., првотужениот не бил пријавен и повремено одел да помага на начин што ако се појавела потреба да набави делови од Ѓ., а еднаш до два пати имал одено и како втор возач за Р.. По четири- пет годишна соработка помеѓу тужителот В. и сведокот Ѓ. во фирмата В. К. решиле да прекинат со заедничката соработка која ја имале до тој момент, па во тој момент тужителот В. размислувајќи на кој начин да го одвои неговиот вложен дел во фирмата В. к. одлучил тоа да го направи на начин што ќе регистрира нова фирма, на која без двумеење како сопственик и управител решил да биде неговиот син - првотужениот В.. Второтуженото друштво В. било формирано исклучиво според одредбите на законот за трговски друштва, на начин што основачот В. к. исклучиво и единствено

со првотужениот го основале второтуженото друштво и тоа како В. Д. кое нешто било сторено во 2007 година, а една година подоцна второтуженото друштво преминало во Д., а оснивачот В.к. истапил од Д. со о. на влог. Во период кога било основано второтуженото друштво тужителот В., заедно со синовите склучиле договор за рамковен кредит со универзална инвестициона банка АД С. од која им бил одобрен кредит со лимит од 50.000 евра. На ден 13.12.2007 година тужителите В. и З. и првотужениот склучиле и потпишале договор бр. 120-308 со Уни банка со кој договор на истите им бил одобрен кредит во износ од 20.000 евра. На ден 14.08.2008 година бил склучен нов договор бр. 120-439 меѓу Уни банка АД С. и тужителите В. и З. и првотужениот В., со кој договор на ко-кредитокорисниците им бил одобрен кредит во износ од 10.000 евра, а на ден 11.09.2008 година ко-кредитокорисниците В., З. и В. повторно склучиле договор бр. 120-443 со Уни банка со кој договор им бил одобрен кредит од 20.000 евра со кој износ кредитокорисниците ја искористуваат и последната сума од вкупно одобрениот кредитен рамковен лимит. Кредитот од 50.000 евра кој го подигнале В., З. и В., а на кој тужителот В. во прво време се јавувал како носител на кредитот го искористиле за расчистување на некои долгови кои ги имале сите заедно, а ниту еден дел од кредитот не бил наменет за второтуженото друштво на чија сметка не бил извршен паричен трансфер. Семејната куќа која ја ставиле под хипотека за добивање на рамковниот кредит првотужителот како нејзин сопственик со договор за дар на недвижности им ја поклонил на своите синови З. и В.. Со изјава за согласност У. б.С. дала известување дека е согласна сопственоста на недвижниот имот - предмет на обезбедување да премине од хипотекарниот должник В. на лицата В. и З.П.. На ден 15.08.2008 година пред Нотар Ј.М. бил склучен нотарски акт ОДУ.бр. 481/08 каде извозна и кредитна банка се јавува во својство на залогопримач, а тужените во својство на залогодавачи. Со споменатиот Нотарски акт ИК банка АД С. на тужените им одобрила кредит во износ од 110.500 евра, а тужените како залогодавачи за одобрениот кредит под залог ги ставиле подвижните предмети и тоа вит тегнач марка С.со рег. ознака СР-481-БМ марка Д.- кабина суер спаце висока кабина и троосовинска полуприколка ладилник . Кредитот кој го подигнале тужените бил искористен исклучиво за потребите на второтуженото друштво, заради што и подвижните предмети биле ставени под залог. Фамилијата П. убаво се сложувала се до моментот првотужениот како сопственик и оснивач на второтужениот одлучил да се исели од канцеларијата во која до тој момент било седиштето на второтужениот. Ваквата одлука била причина да се влошат односите во фамилијата, дошло до физички пресметки, па првотужениот со неговата сопруга и децата ја напуштиле семејната куќа и отишле да живеат на друго место. Нарушените односи и невозможната на мирно решавање на проблемите биле причина тужителите да ја поднесат предметната тужба. Во моментот второтужениот располага со имотот опишан во изреката на решението за издавање на привремена мерка.

Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Во чл. 174 ст. 2 од ЗТД е предвидено:“Внесување на влоговите во

форма на труд и услуги, вклучувајќи и услуги или труд кој веќе се извршени, се спротивни на овој закон“.

Во чл. 201 од истиот закон е предвидено:“Уделот може да биде поделен само во случај на пренос на удел, правно следбеништво од содружник кој престанал и при наследување. За поделба на удел е потребна согласност на сите содружници, освен ако со договорот за друштвото поинаку не е определено“.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно ги применил цитираните законски одредби кога одлучил како во изреката на побиваната одлука, бидејќи од изведените докази со сигурност утврдил дека второтуженото друштво било формирано исклучиво согласно одредбите на ЗТД, во законски спроведена постапка со единствени вложувања од страна на првотужениот како физичко лице. Содружник на друштвото е само оној кој е запишан во книгата на удели. Во Дооел оснивачот внесува основачки влог кој му се става на располагање на друштвото. Уделот на содружникот се определува според големината на влогот и претставува збир на права и обврски чиј носител е сопственик, а кој ги стекнува врз основа на неговиот влог кој во целост е уплатен од сопственикот на тој удел во друштвото. Затоа правилно првостепениот суд заклучил дека тужителите не може да бараат уделот од второтуженото друштво да се подели на идеални делови по основ стекнување во семејна заедница, ако се има предвид фактот дека имотот на правниот субјект не може да претставува имот стекнат во семејна заедница. Тужителите законски не фигурираат како лица кои стекнале удели во второтуженото друштво. Второтужениот како правно лице не може да биде член на семејна заедница и од него да се бара утврдување по основ на имот стекнат во семејна заедница право на сопственост на идеален дел од оснивачкиот влог од правното лице. Второтужениот својството на правно лице го стекнало согласно одредбите од ЗТД, па законот за сопственост и други сварни права не може да се примени како основ да се утврди дел од заеднички стекнат имот во семејна заедница. Содружник на друштвото е само оној кој е запишан во книгата на удели, а уделот се пренесува со договор за пренос на удел заверен кај Нотар, па секој пренос на удел што би се извршил на начин и според услови што се во спротивност со ЗТД или со договорот за друштвото е ништовен. Основањето на второтужениот пред надлежните органи било во целост согласно одредбите од ЗТД, па усвојувањето на тужбеното барање на тужителите онака како што е поставено би значело утврдување на ништовност на уписот на второтужениот, а согласно чл. 107 од ЗТД, такво тужбено барање се поднесува во рок предвиден со законот. По основањето на друштвото основачкиот влог му припаѓа на друштвото.

Со оглед на тоа што првостепениот суд го одбил тужбеното барање на тужителите, првостепениот суд правилно одлучил и кога го одбил предлогот за издавање на времена мерка за обезбедување на непарично побарување бидејќи утврдил дека во случајот не се исполнети условите од Законот за обезбедување на побарувањата, а имајќи во предвид дека второтужениот ниту има права, ниту обврски спрема тужителите кои не се јавуваат како содружници во друштвото.

Овој суд при одлучувањето ги ценеше жалбените наводи на жалителот дека согласно чл. 59 од ЗСДСП, немало влијание тоа што стварта во заедничка сопственост во јавната книга е запишана како

сопственост само на некои од нив, и дека согласно чл. 63 од истиот закон секој заедничар можел да бара утврдување на делот во заедничката ствар, но не ги прифати ваквите жалбени наводи бидејќи во случајот во никој случај второтужениот неможе да биде член на семејна заедница, па затоа тужителите не можат по основ на имот стекнат во семејна заедница да бараат право на сопственост од основачкиот удел на второтужениот.

Овој суд ги ценеше и жалбените наводи на жалителот дека во случајот се работело за тајно друштво во кое јавен содружник бил првотужениот а тужителите биле тајни содружници, но не ги прифати и ваквите жалбени наводи бидејќи согласно одредбите од ЗТД, влогот на тајниот содружник влегува во имотот на претријемачот- јавниот содружник. Во случајот не се исполнети условите за тајно друштво, бидејќи за вакво друштво потребна е писмена форма, односно односите меѓу содружниците во тајното друштво се уредуваат со писмен договор.

Овој суд го имаше во предвид и предлогот на жалителите дека бара да биде закажана расправа пред второстепениот суд на која да бидат повикани, но не го прифати таквиот предлог бидејќи согласно чл. 351 ст.2 од ЗПП, најде дека не е потребно заради правилно утврдување на фактичката состојба пред второстепениот суд да се повторат веќе изведените докази.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип на ден 24.04.2013 год. под ГЖ бр.116/13.

10. При воспоставување право на службеност на пат сопственикот на послужното добро има право на еднократен надомест што се определува според критериумите за определување на надомест за одземено земјиште при експропријација, а не во вид на месечна закупнина.

Од образложението:

Основниот суд Радовиш со пресуда «П1.90/12» од 11.02.2013 година, тужбеното барање на тужителот го усвоил.

Ги задолжил тужените и тоа Димче Горгиев од с.Ораовица да му плати на тужителот Трајан Спасков од с.Ораовица на име надоместок за службен премин во месечен износ од по 660,00 ден, за КП.бр.435/1 и 435/3 и тоа за поминување со возило, земјоделски машини, добиток и пеш за период од 03.2009 до 03./2012 или вкупен износ од 23.760,00 ден, со зак. казнена камата во висина на референтната стапка утврдена од страна на НБ на РМ, што за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за 8% поени, сметано од денот на поднесувањето на тужбата 08.03.2012 год, до конечната исплата.

А тужените Горги Алексов, Стојче Марков, «Ефтим Начевски» Кемал Асанов сите од с.Ораовица и Ванчо Атанасов од Радовиш секој посебно да му плати на тужителот Трајан Спаско од с.Ораовица на име надоместок за службен премин месечен износ од по 330,00 ден, месечно

за КП.бр. 435/1 и 435/3 и тоа за поминување со добиток и пеш за период од 03.2009 до 03.2012 год, или секој од нив вкупен износ од по 11.880,00 ден, со зак. казнена камата во висина на референтната стапка утврдена од страна на НБ на РМ, што за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за 8% поени, сметано од денот на поднесувањето на тужбата 08.03.2012 год, до конечната исплата, сето тоа во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Ги задолжил тужените да му платат на тужителот на име трошоци во постапката вкупен износ од 79.487,00 ден, во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Во останатиот дел барањето за трошоци на постапката со кое тужителот бара да ги задолжат тужените да му платат на име трошкови на постапката за уште износот од 558,00 ден, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останале незадоволни тужените преку полн.Станоја Ристов адв. од Радовиш, во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, погрешна примена на материјалното право, и поради одлуката за трошоците на постапката па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот преку полн. Камчев Никола адв. од Радовиш, поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право од страна на првостепениот суд, ако се има во предвид утврдената фактичка положба.

Така, првостепениот суд од изведените докази, меѓу другото утврдил дека тужителот и тужените живеат во с.Ораовица и се непосредни соседи и дека тужените го користеле спорното место патот што се протега од асфалтната улица на исток движејќи се на запад низ дворното место на тужителот и завршува на патот покрај с.Ораовица. Тужените го користеле патот за поминување пеш, со добиток и за поминување со моторни возила и земјоделска механизација. Утврдил дека местото предмет на спорот на лице место е пат кој зафаќа четири катастарски парцели од КП.бр. 435/1 во пов. од 204 м², која катастарска парцела во м.в.„Село „ во вкупна површина од 707 м², од кои по 4 згради 234 м², и двор 473 м², е запишана во ИЛ.бр. 53 за КО Ораовица на име на тужителот, од КП.бр. 435/2 во пов. од 11 м², која катастарска парцела во м.в.„Село „ во вкупна пов. од 106 м², од кој под две згради 39 м², и двор 121 м², е запишана во ИЛ.бр. 3877 за КО Ораовица на име Р.Македонија, а корисник тужителот, од КП.бр. 435/3 во пов. од 1м², која катастарска парцела е со вкупна пов. од 62 м², двор и запишана во ИЛ.бр. 53 за КО Ораовица на име на тужителот и од КП.бр. 866/1 во пов. од 7 м², која катастарска парцела е со вкупна површина од 60115 м², река и е запишана во ИЛ.бр. 4865 за КО

Ораовица на име Р.Македонија. Спорното место - преминот како пат на која тужителот има право на сопственост е во пов. од 205 м2, од кој 204 м2, се дел од КП.бр. 435/1 и 1 м2, дел од КП.бр. 435/3. Во 1990 год КП.бр. 435 во пов. од 914 м2, на основа Договор за доживотна издршка Ов.бр. 192 од 19.03.1987 год, на Општински суд Радовиш во катастарските книги е запишана на име на тужителот во поседовен лист бр.53 за КО Ораовица и истата ова парцела е запишана на име на тужителот во ИЛ.бр. 53 за КО Ораовица. Со пресуда П.бр. 64/99 од 26.10. 2011 год, на Основен суд Радовиш и пресуда ГЖ.бр. 481/01 од 07.06.2001 год, на Апелациониот суд Штип со кое е потврдена првостепената цитирана пресуда тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди дека престанало правото на службеност на тужените за користење на привелигираното добро низ послужното добро на тужителот на парцелата КП.бр. 435 во м.в. „Село,, е одбиено како неосновано.

По наоѓање на овој суд, на вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога ја донел побиваната одлука, поради што овој суд согласно чл. 361 од ЗПП ја преиначи побиваната одлука и одлучи како во изреката на оваа одлука, а поради следните причини:

Во чл. 203 ст.1 и 2 од ЗСДСП е предвидено,, Сопственикот на послужната ствар има право на надомест за утврдената службеност. Ако сопственикот на послужната ствар и сопственикот на привилегираната не се спогодат за надоместокот, висината на надоместокот ќе ја утврди судот по барањето на сопственикот на послужната ствар водејќи сметка за сите околности.

Од изведените докази произлегува дека тужените имаат воспоставено право на службеност на спорното место- премин, а тужителот со тужбата бара да се задолжат тужените да му платат за користење на пат преку неговото послужно добро одредени месечни износи сметано од 03. месец 2009 до 03.месец 2012 година.

Од содржината на цитираната одредба произлегува дека при воспоставувањето право на службеност на пат судот ќе определи соодветен надомест за сопственикот на послужното добро, и тоа еднократен надоместок чија висина судот би ја определил водејќи сметка за сите реални околности. Ако се има во предвид дека тужителот бара од тужениот надомест во износ утврден од страна на вештите лица во вид на месечна закупнина, како и содржината на цитираната одредба, овој суд смета дека на тужителот ваков надомест не му следува поради што тужбеното барање на тужителот го одби како неосновано. Тужителот би имал право на соодветен надоместок утврден според критериумите за определување на надомест за одземено земјиште при експропријација.

Согласно 160 в.в. со чл.148, 149 од ЗПП, овој суд го задолжи тужителот да плати на тужените на име трошоци за целата постапка износ од 78.787,00 денари, а кои се однесуваат за состав на одговор на тужба со паушал 30% и зголемување за 4 наредни лица износ од 6.250,00 ден, за застапување на полномошникот на тужените на 27.04.2012 година со паушал 30 %, часовнина 20 % и зголемување за 4 наредни лица износ од 6.900,00 ден, за застапување на полн. на тужените на расправата одржана на 18.05.2012 година и на 21.06.2012 година по 8.300,00 денари со паушал 30%, часовнина 20 % со

зголемување за еден нареден започнат час и за 5 наредни лица, за застапување на полн. на тужените на расправата одржана на 06.06.2012 година со паушал 30%, саатнина 20% зголемување за 5 наредни лица износ од 7.650,00 денари, награда за вештачење во износ од 3.000,00 денари, за состав на трошковник со зголемување од 30% 1300,00 денари, за застапување на 4 расправи по 5.928,00 денари со 30% паушал, 20% саатнина и зголемување за наредно лице, 9.375,00 денари за состав на жалба со зголемување за наредно лице и 4.000,00 денари на име такса за жалба. Согласно цитираните законски одредби и Адвокатската тарифа за награда и надоместок за работа на адвокатите барањето на тужените за разликата од досудените до бараните 84.387,00 денари на име трошоци во постапката, овој суд го одби како неосновано.

Од погоре наведеното, а согласно чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип на ден 19.04.2013 год. под ГЖ бр.468/13.

11. Кога синот на тужителката животот го загубил во несреќен случај служејќи го воениот рок а не во војните во поранешна СФРЈ важат роковите за застареност предвидени во чл.365 од ЗОО па на тужителката не и следува надомест на штета бидејќи настапила застареност на тужбеното барање.

Од образложението:

Основен суд Кочани со пресуда «П.15/10» од 16.06.2010 година, тужбеното барање на тужителката со кое бара да се констатира дека од приложените докази дека барањето за признавање право на еднократен паричен надоместок на С. С. заради претрпени душевни болки поради смрт на нејзиниот син Т. за време на служење на воениот рок во Бриони-Пула сега Р.Хрватска е поднесено навремено и во рок како и да се задолжи тужениот да изврши исплата на име надомест на штета износ од 1.500.000 денари заедно со законска затезна камата од денот на доспеаноста на обврската до денот на исплатата како и да ги надомести трошоците во постапката, го одбил како неосновано.

Ја задолжил тужителката да ги надомести трошоците во постапката на тужениот во износ од 8.580 денари во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Барањето на тужениот да се задолжи тужителката да му ги надомести трошоците во постапката за разликата од досудените 8.580 денари, до бараните 17.940 денари за износ од 9.360 денари, го одбил.

Од ваквата одлука останала незадоволна тужителката која навремено поднела жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната одлука укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, сите списи во

предметот, ја испита побиваната одлука во смисла на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите од чл. 343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна, разбирлива и извршна, а во образложението на истата се дадени доволно причини за решителните факти и како таква е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Првостепениот суд утврдил дека синот на тужителката Т.С. поранешен од с. П. на 18.06.1986 година бил упатен на одслужување на воениот рок и на ден 11.02.1987 година загинал во несреќен случај во Бриони - Пула, Р. Хрватска. Тужителката во 2003 година поднела барање до Министерството за одбрана за исплата на еднократен паричен надомест за претрпени душевни болки поради смрт на нејзиниот син. Со известување од 13.10.2003 година била известена дека нема правен основ да и се признае такво право. На 19.06.2009 година тужителката поднела тужба за надомест на штета.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право., без оглед на кои прописи се повикал и од кои причини ја донел побиваната одлука.

Со одредбата од чл. 23 од Законот за посебните права на припадниците на безбедносните сили на Република Македонија и на членовите на нивните семејства (“Сл.Весник на РМ. бр. 2/02“) е предвидено “Посебните права утврдени со овој закон се однесуваат и на припадниците на безбедносните сили од Министерството за одбрана кои ги загубиле животите во војните во поранешна СФРЈ, на воените инвалиди и на членовите на нивните семејства.“

Првостепениот суд правилно ја применил горе цитираната законска одредба бидејќи од изведените докази утврдил дека синот на тужителката не го загубил животот во војните во поранешна СФРЈ, туку животот го загубил во несреќен случај служејќи го воениот рок, па правилно првостепениот суд постапил кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Овој суд ги ценеше и другите жалбени наводи но не ги прифати од погоре наведените причини.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд - Штип на ден 13.12.2010 год. под ГЖ бр.1465/10 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.523/11 од 04.04.2013 година.

12. Тужителот нема право да бара од првотужениот исплата на утужениот износ на име несосновано збогатување кога во друга постапка е утврдено дека дека замешувачот е сопственик на ТМВ, кое е запишано како влог на замешувачот во второтужениот, а

тужителот не успеал да докаже дека дал парични средства за купување на ТМВ .

Од образложението:

Основен суд во Струмица» со пресуда «П. бр. 203/07» од 03.05. 2010 година , тужбеното барање на тужителот Р. И. со кое бара да се задолжи првотужениот В. Ј. од Р. на тужителот Р. И. од Р. на име стекнување без основ да му плати износ од 15.700, евра во денарска противвредност според курост на НБ РМ со законска затезна камата на тој износ сметано од 20.02.2006 год, до 31.01.2010 год, а од 01.-02. 2010 год, со зак. казнена камата во висина на едномесечна стапка на еурибор за евра што за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена со осум процентни поени, па се до конечната исплата, како и да се задолжи второтужениот ДОО„И., Р., на тужителот Р. И. на име стекнување без основ да му плати износ од 2.800,00 евра во денарска противвредност според курост на НБ РМ со зак. затезна камата на тој износ сметано од 20.02.2006 год, до 31.01.2010 год, а од 01.02.2010 год, со законска казнена камата во висина на еномесечна стапка на еурибор за евра што за секое полугодие важела на последниот ден на полугодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за осум процентни поени, па се до конечната исплата, како и да се задолжат тужениот на тужителот солидарно да му ги надоместот трошоците по постапката во износ од 301.200,00 денари, го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот Р. И., да ги надомести трошоците по постапката на тужениот В. Ј. и ДОО„И., Р., износ од 207.320,00 денари, како и на замешувачот Т. И. сума во изноос од 61.220,00 денари сето тоа во рок од 15 дена по приемот на ова пресуда.

Од вака донесената пресуда останал незадоволен тужителот Р. И., кој во законскиот рок преку полн. Ф.Т. адв. од Ш., поднел жалба поради суштествена повреда од чл. 343 ст.2.т.13. од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба , погрешна примена на материјалното право, и за досудените трошоци во постапката, предлага жалбата да се уважи , првостепената пресуда укине или преиначи и тужбеното барање на тужителот да се усвои.

Тужените преку полн. З. Г. адв. од Ш., поднеле одговор на жалба, со кој ги побиват жалбените наводи на жалителот и барат жалбата да се одбие како неоснована, а првостепената пресуда потврди.

Апелациониот суд во Штип, на одржаната седница на 06.12.2010 год, ја разгледа жалбата и одговорот на жалбата и сите списи во предметот и најде дека заради правилно утврдување на фактичката состојба, потребно е пред второстепениот суд да се повторат веќе изведените докази и мериторно да одлучи.

На одржаната расправа на 24.12.2010 год, пред Апелациониот суд во Штип беа присутни полномошникот на тужителот, адв. Ф.Т. од Ш., полномошниците на тужените адв. З. Г. од Ш., и адв. Д. М. од Р., и полн. на замешувачот адв. Б. З. од Р..

Судот утврди дека се исполнети условите за одржување на расправата па донесе решение расправата да се одржи.

Полномошникот на жалителот - тужителот адв. Ф.Т. од Ш. изјави дека останува при жалбените основи и жалбените наводи во целост.

Бара жалбата да се уважи, првосоепената пресуда преиначи и тужбеното барање на тужителот во целост да се усвои.

Полномошниците на тужените адв. З. Г. од Ш. и адв. Д. М. адв., од Р. изјавија дека остануваат во целост при наводите во одговорот на жалбата. Изјавија дека во друга постапка судот утврди дека замешувачот е сопственик на ТМВ, па од тие причини возилото е запишано како влог на замешувачот во второтужениот ДОО „И., Р.. Изведените докази во текот на првостепената постапка не биле со таква вредност, со сигурност да се утврди дека тужителот дал парични средства за купување на товарното моторно возило и дека постоела контрадикторност помеѓу изјавата на сведокот У. У. за тоа кога се дадени парите за купување на ТМВ и времето кога е купено ова возило.

Полномошникот на замешувачот, Б. З. адв. од Р., изјави дека во целост го прифаќа одговорот на жалбата од тужените, ТМВ е купено со парични средства на замешувачот и во законска постапка ова возило е запишано како основен влог на замешувачот во второтужениот и пресудата е донесена врз основа на изведените докази.

Апелациониот суд во Штип, повторно ги изведе веќе изведените докази и се прочитаа следните докази:

Изјава од Т. И., за преземање на влог од 03.11.2004 год, решение П. трег.799/04 од 15.11. 2004 год, молба за ослободување од плаќање на царина од 16.11.2004 год, изјава за стран влог по чл. 183 од ЦЗ од 16.11.2004 год, фактура бр.0656-купопродажен договор од 16.03.200 год, заверен од нотар Ј. С. од Р. Узп.бр.1926/06, изјава за стран влог од 16.11. 2004 год, решение 07/1 У.бр.5728 на царинска управа С. од 17.11.2004 год, декларација за поединостите поврзани со царинската вредност, налог за извршување на дознака во странство, извештај за исплата по акредитив од 25.10. 2004 год, полиса за осигурување бр.518499 од 30.11.2004 год, дополнителна елементарна декларација бр.4021993101968 од 02.11.2004 год, писмена изјава од К. П. од 21.03.2006 год, - Узп.бр. 760/06 од 21.03.2006 год, писмена изјава од А. Т. од 19.04.2006 год,- Узп.бр. 1006/06 од 20.04. 2006 год, писмена изјава од Н. И., Узп.бр.911/06 од 07.04. 2006 год, мегусебен договор од 30.07. 2004 год, сообраќајна дозвола бр. БВ 051225 од 17.11.2004 год, збирни испраќачи Г. од 01.11.2004 год, потврда за поднесена пријава - одјава на осигурување од 14.07. 2005 год, во вештачење бр. 176 -49306/1 од 14.09. 2006 год, на одделение за криминалистичка техника при МВР на РМ, превод на 5 сметкопотврди од германски на македонски од преведувач Г. Ј., изјава на сведок Крум Пенев дадена на записник од 18.05. 2006 год, изјава на сведок Јован Ристов дадена на записник од 18.05. 2006 год, изјава на сведок Јорданчо И. даден на записник од 18.05. 2006 год, изјава на сведок С. А. дадена на записник од 18.05. 2006 год, изјава на сведок Ј. И.а дадена на записник од 18.05. 2006 год, изјава на сведок Тони Т. дадена на записник од 24.05. 2006 год, и 15.05. 2007 год, изјава на сведок У. У. даден на записник од 08.06., 2006 год, изјава на сведок Е. У. дадена на записник од 8.06. 2006 год, изјава на сведок Д. Г. дадена на записник од 08.06.2006 год, изјава на сведок Н. И. дадена на записник од 16.06. 2006 год, и на записник од 15.05. 2007 год, изјава на тужителот Р. И. дадена во својство на странка на записник од 16.06. 2006 год, 13.06. 2007 год, и 05.02.2010 год, изјава на тужениот В. Ј. дадена во својство на странка на записник од 30.06. 2006 год, 13.06. 2007 год, и 05.02.2010 год, изјава на замешувачот Т. И.ски дадена на записник од

19.04. 2010 год, изјава на сведокот А. Т. дадена на записник од 15.05.2007 год, изврши увид во предметот П.бр. 225/06 на Основниот суд во Р..

Во завршен збор полномошникот на тужителот адв. Ф.Т. од Ш., изјави дека останува при изјавата дадена на денешната расправа и изјавите дадени во текот на првостепената постапка. Бара трошоци во постапката по трошковници доставени во текот на првостепената постапка и за застапување на денешната расправа во износ од 8.060,00 денари и за состав и такса за жалба наведени во жалбата.

Во завршен збор полномошникот на тужените адв. З. Г. изјави дека останува при изјавата дадена на денешната расправа и изјавите дадени во текот на првостепената постапка. Бара трошоци за денешната расправа во износ од 9.984,00 денари и трошоци по поднесени трошковници во текот на првостепената постапка.

Во завршен збор полн. на замешувачот, адв. Б. З. од Р. изјави дека останува при изјавите дадени на денешната расправа и при изјавите дадени во текот на првостепената постапка. Бара трошоци за денешната расправа во износ од 9.984,00 денари и на име патни трошоци за користење на сопствено возило 1.000,00 денари и бара трошоци и по поднесените трошковници во текот на првостепената постапка.

По повторување на веќе изведените докази, Апелациониот суд во Штип, ја утврди следната фактичка состојба : Во текот на 2004 год, тужителот Р. И. и првотужениот В. Ј. се договориле да купат заедничко товарно моторно возило кое ќе биде вложело во фирмата ДОО„И., Р.,- сопственост на В. Ј., со возилото заеднички да работат и да остваруваат заедничка добивка.

За купување на ТМВ марка „МАН,, од С.Р.Г., тужителот Р. И. позајмил парични средства во евра од други физички лица кои ги давал на тужениот В. Ј. за купување на возилото.

За таа цел тужителот Р. И. од лицето К. П. позајмил 7.000 евра, од лицето У. У. 3.500,00 евра и од лицето Н. И. 3.000,00 евра.

За купување на ТМВ марка „...,, од тужениот В. Ј. е продадено ПМВ „Ф. Е., во сопственост на тужителот за цена од 4.700 евра, од кој 700 евра дал на Ј. И., сопруга на тужителот, а 4.000 евра задржал кај себе кој да се прифатат за купување на ТМВ.

Од тужителот е продадено комбе на неговиот дедо за 2.000 евра, кој се употребени за купување на товарното моторно возило ,или од тужителот за купување на ТМВ марка „...,, и приколицата од С.Р. Г. се употребени 18.500,00 евра.

За купување на заедничко ТМВ марка „...,, , помеѓу тужителот Р. И., и тужениот В. Ј. е заклучен писмен договор за купопродажба на 30.07. 2004 год, во кој е наведено , договорот се склучува мегусебно помеѓу В. Ј. и Р. И. за купување заеднички (ортачки) камион МАН 19-464, година на производство 2000 , зелена боја, камионот е купен од Г. и е уложен во фирмата ДООЕЛ „И., Р. во сопственост на В. Ј..

Договорот се склучува во случај ако дојде до несакани расправи и , да служи како доказ пред сите надлежни Органи и институции во Р. Договорот се склучува на ден 30.07. 2004 год, во присуство на нашите сопруги во семејната куќа на В. Ј..

Договорот е потпишан од тужителот Р. И., од тужениот В. Ј., од сопругата на тужителот Јулијана, а сопругата на тужениот е потпишана од В. Ј..

Во договорот се запишани матичните броеви на В. Ј., Р. И., и Ј. И.. На договорот е ставен печат од фирмата на тужениот “И., Радоивш.

Откако цената за ТМВ и приколицата била платена, возилото со приколицата е докарано во Р. М. од тужителот Р. И. сообраќајна дозвола бр. БВ 051225 на име на тужителот Р. И. и во сообраќајната дозвола е напишано дека возилото е во сопственост на Р. И. и во истата се наведени сите податоци за возилото.

ТМВ е вложено во фирмата на тужениот В. како странски влог на лицето Т. И. од С.Р.Г. со решение П.Трег. бр. 799/04 од 15.11.2004 год. Приколицата на ТМВ е запишана како имот на второтужениот.

Увозник на ТМВ со приколицата е второтужениот И. од Р.

Со решение бр.07/1 У.бр.5728 од 17.11.2004 год, на царинската Управа С., увозникот на ТМВ е ослободен од плаќање на царина бидејќи е влог на странско лице.

Тужителот Р. И., започнал да работи со заеднички купеното ТМВ со приколица од декември 2004 год, и така работел се до јули 2005 год, кога односите помеѓу тужителот и тужениот В. се нарушиле во врска со ова возило, не дошло до спгодбено решавање на проблемот во врска со ТМВ со тужениот В. Ј., иако такви преговори се воделе помеѓу нив за решавање на овој проблем.

Во текот на првостепената постапка од тужените не е доставен доказ, одлука на суд со која е утврдено дека замешувачот се стекнал со право на сопственост на ТМВ кое е запишано како влог на замешувачот во второтужениот.

Тужениот В. Ј. како гарант, на сведокот К. П. вратил 5.500 евра што ги земал тужителот Р. за купување на ТМВ.

Со пресуда П.бр. 225/06 од 109.07. 2008 год на Основниот суд Р., потврдена од Апелациониот суд во Штип, со пресуда ГЖ.бр 1882/08 од 11.02.2009 год, е задолжен сега тужителот Р. И. да плати на сега тужениот В. Ј. 5.500,00 евра со домицилна камата до денот на плаќањето.

Ваквата фактичка состојба овој суд ја утврди врз основа на сите изведени докази, врз основа на совесна и грижлива оценка на секој доказ посебно и на сите докази заедно, како и врз основа на резултатите на целокупната постапка, а особено имајќи го во предвид меѓусебниот писмен договор заклучен помеѓу тужителот Р. И. и В. Ј. на 30.07. 2004 год, во куќата на В. Ј., потпишан од тужителот, тужениот В. и од нивните сопруги, со запишување на матичните броеви на странките, овој суд утврди дека ТМВ марка „...“, со приколицата е купено со заеднички средства на странките, за купување на возилото со приколицата, а тужителот учествувал со паричен износ од 18.500 евра.

Согласно чл. 667 од ЗОО, со договорот за ортаклак две или повеќе лица ортаци заемно се обврзуваат да го здружат својот имот и труд или дел од имотот и труд, заради заедничко остварување имотна корист и поделба на таа корист (во вид на добивка).

Согласно чл. 442 ст.1. од истиот Закон, со договорот за продажба продавачот се обврзува предметот што го продава да му го предаде на купувачот така што купувачот да стекне право на сопственост, а купувачот се обврзува да му ја плати на продавачот цената.

Во конкретниот случај врз основа на меѓусебен писмен договор за купување на заедничко ТМВ од 30.07. 2004 год, тужителот Р. и тужениот В. купиле заедничко ТМВ марка „...“, со приколица од С.Р.Г., а за купување

на ова возило тужителот учествувал со износ од 18.500 евра, со ова возило странките работеле заеднички од декември 2004 год, па до јули 2005 год, кога односите им се пораметиле и од тогаш странките не работат заедно, па тужителот има право да бара од тужените да му го платат износот за кој учествувал во купувањето на ТМВ со приколицата. Од тие причини овој суд одлучи како во изреката на оваа одлука.

Бидејќи на тужителот во целост е усвоено тужбеното барање, овој суд ги задолжи тужените да платат на тужителот 317.136,00 денари на име трошоци во постапката .

Од тие причини барањето на тужителот за трошоци во постапката уште за износ од 42.964,00 денари овој суд го одби како неосновано.

Од претходно изнесеното, а согласно чл. 351 ст.3 и чл. 361 ст.1. т.1. од ЗПП, се одлучи како во изреката на ова пресуда .

Решено во Апелационен суд - Штип, на ден 23.11.2010 год. под ГЖ-1355/2010 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.528/11 од 15.11.2012 година.

Во натамошниот дел се прикажани одлуките кои се веќе објавени во досегашните билтени бр. 3, 4, 5 и 6.

1. Вонбрачниот другар нема право на наследство на оставината на својот вонбрачен другар

Од образложението:

Судот утврдил дека лицето „ММ„ со покојниот „НН„ живееле во вонбрачна заедница до смртта на оставителот.

Во текот на траењето на вонбрачната заедница, оставителот и лицето „ММ„ не стекнале заеднички имот .

Согласно чл. 12 ст.1. од Законот за наследување, врз основа на Закон, умрениот го наследуваат: сите негови потомци, неговите посвоеници и нивните потомци, неговиот брачен другар, неговите посвоители, неговите родители, неговите браќа и сестри и нивните потомци и неговите дедовци и баби и нивните потомци.

Од ова законска одредба произлегува дека оставителот го наследуваат меѓу другите и брачниот другар. Жалителката „ММ„ не била во брак со оставителот , но живееле во вонбрачна заедница, па истата нема право на наследство на оставината на вонбрачниот другар.

Согласно чл. 13 од Законот за семејството, заедница на живот на маж и жена која не е заснована во согласност со одредбите на овој Закон (вонбрачна заедница) и која траела најмалку една година, е изедначена со брачната заедница во поглед на правото на меѓусебно издржување и имотот стекнат за време на траењето на таа заедница.

Вонбрачната заедница која траела најмалку една година е изедначена со брачната заедница само во поглед на правото на меѓусебно издржување и имотот стекнат за време на траењето на таа заедница.

Пресуда на Апелациониот суд во Штип Гж.бр. 973/02 од 23.05.2002 год.

2. Претседателот на Основниот суд, одлучувајќи по приговорот за сторени неправилности при извршувањето, кога извршувањето е веќе спроведено, не е овластен да го задолжува извршителот да му го поврати на должникот извршениот паричен износ или дел од него, ниту да го задолжува да му ги надомести трошоците во постапката по приговорот.

Од образложение:

Претседателот на првостепениот суд одлучувајќи по приговорот на должникот за сторени неправилности при извршувањето, приговорот го усвоил.

Утврдил неправилности при извршувањето сторени во делот за пресметување на камата и трошоците во постапката, па налогот за извршување ГО СТАВИЛ ВОН СИЛА и го задолжил извршителот да му го врати на должникот износот од 34.028,00 денари со затезна камата и да му ги плати процесните трошоци во износ од 12.750,00 денари се во рок од 8 дена од приемот на решението.

Во фактичката состојба утврдил дека со првостепено решение П.бр. 620/06 од 05.06.2008 година тужителот бил ЗАДОЛЖЕН да плати на тужените процесни трошоци во износ од 173.350,00 денари, во рок од 8 дена по приемот на решението, кое решение, со решение ГЖ.бр. 1545/08 од 12.11.2008 година, го преиначил и го задолжил тужителот да плати на тужените парнични трошоци од 157.550,00 денари во рок од 8 дена сметано од приемот на решението. Во останатиот дел за 15.800,00 денари барањето го ОДБИЛ КАКО НЕОСНОВАНО.

Утврдил дека тужителот веднаш по приемот на второстепеното решение доброволно на ден 06.12.2008 година ги платил на тужените досудените трошоци во износ од 157.550,00 денари.

Тужените врз основа на првостепеното решение за износ од 157.550,00 денари поднеле барање до извршителот да се спроведе извршување заради наплата на затезна камата на исплатените парични средства сметано од донесувањето на првостепеното решение - 05.06.2008 година па до исплатата—06.12.2008 год.

Извршителот издал налог за извршување, биле извршени 34.028,00 денари на име пресметана камата сметано од 05.06.2008 година до 06.12.2008 година.

При таквата фактичка и правна состојба Претседателот на првостепениот суд смета дека извршна исправа во случајов е решението на второстепениот суд од 12.11.2008 година, а не како што сметал извршителот решението на првостепениот суд од 05.06.2008 година.

Второстепениот суд одлучувајќи по жалбата изјавена од доверителите, побиваното решение го преиначи, а од следните причини:

Со одредбата од чл. 77 ст.9 од Законот за извршување е пропишано:

“Претседателот на судот со решение не може да го запре извршувањето, да укине извршни дејствија, ниту да го задолжува извршителот да презема извршни дејствија.“

Со одредбата од чл. 78 ст.1 од истиот закон е пропишано:

“Кога извршувањето е веќе спроведено, должникот може да поднесе до судот, односно органот кој ја донел извршната исправа, предлог за противизвршување барајќи доверителот да му го врати она што го добил со извршувањето, ако извршната исправа е правосилно укината, преиначена, поништена или ставена вон сила“.

Првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука погрешно ги применил цитираните законски одредби, бидејќи Претседателот на судот, одлучувајќи по приговорот за сторени неправилности при извршувањето, кога извршувањето е веќе спроведено, во никој случај во оваа постапка не е овластен да го задолжува извршителот да му го врати на должникот извршениот паричен износ или дел од него, ниту да го задолжува да ги надомести трошоците во постапката по приговорот.

Одлука на Апелациониот суд во Штип ГЖ.бр. 207/09 од 16.02.2009 година.

3. Извршувањето на побарувањата што се утврдени со правосилна судска одлука, застаруваат во рок од 10 години согласно чл 368 од ЗОО.

Од образложението:

Неоснован е жалбениот навод на жалителот за погрешна примена на одредбите од Законот за извршување.

Од увидот во списите кон предметот е видно дека обврската на должникот произлегува од пресуда на Основниот суд во Гевгелија ПРК.бр.111/01 од 15.09.2005 год, која станала правосилна и извршна на 10.02.2006 год. Утврдено е дека доверителот барање за извршување до извршителот хх поднел на 17.07.2008 год. Од изрекувањето на обврската за должникот , 26.01.2006 год, до поднесувањето на барањето за извршување нема поминато рок од 10 години кој е утврден со чл. 368 од ЗОО и според кој рок застарува за извршување сите побарувања што се утврдени со правосилна судска одлука.

Од тие причини жалбениот навод на жалителот за погрешна примена на одредбите од ЗИ поради настапена застареност се неосновани во целост.

Од тие причини согласно чл. 370 од ЗПП, во в.в. со чл. 10 од ЗИ се одлучи како во изреката на одлуката.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, ГЖ.бр. 2079/08 од 22.12. 2008 год.

4. За остварување на правото на надомест на штета потребно е и постоење на неоправданост на осудата, или притворот во конкретниот случај, а не само донесување на одбивателна пресуда. Кога до донесување на одбивателна пресуда не дошло поради незаконито постапување на државните органи или поради околности што ја исклучуваат одговорноста на тужителот за делото за кое е водена постапката туку поради застареност судот, при одлучувањето за барањето за надомест на штета, треба да ги има во вид и одредбите од ЗОО што се однесуваат на постоење на вина на РМ.

Од образложението:

Во фактичката состојба првостепениот суд утврдил дека со решението донесено од страна на истражен судија при тогашниот Окружен суд во Штип под Кио бр.хх од хххх год. се одредило спроведување на истрага против тужителот по овој спор ххххххх а поради постоење на основано сомневање дека истиот имал сторено кривично дело „Проневера,, по чл. 178 ст.3. од КЗ на РМ, при што со истото решение му било одреден и притвор. Во решението како напомена од истражниот судија стоела констатацијата дека лицето-тужителот ххххххх од страна на МВР Скопје бил лишен од слобода и приведен од Холандија во Македонија во затворот во Штип на ден 18.04.1996 год. во 15 часот од кога и му се сметала на истиот изречената мерка притвор. По претходно постапување на истражниот судија на ден 27.12.1994 год. судот утврдил дека била донесена наредба за издавање на потерница против сега тужителот ххххххх која се доставила до УВР хххххх заради постапување на истата. Со решението на истражниот

судија од 29.12.1995 год, а по предлог на Окружниот јавен обвинител во Штип, првостепениот суд утврдил дека се прекинала поведената истрага против сега тужителот хххххх од причини што истиот не бил пронајден во Холандија, не бил лишен од слобода и се уште се наоѓал во бегство. Судот утврдил дека на 8.08.1995 год. тужителот како бегалец бил приведен од страна на полициски агент на полициската служба за странци при регионалната полиција во Амстердам - Амстеланд во тимот 2 – одделение за полициска истрага а по барање на јавниот правобранител на округот Амстердам, а врз основа чл. 20-21 од Законот за екстрадиција. Во периодот од 14.08.1995 год. па до 18.04.1996 год. судот утврдил дека тужителот бил притворен во казнениот Завод во Лелистад, Холандија. Со откривањето и притварањето на тужителот продолжила истражната постапка против него пред истражниот судија на Окружен суд Штип. На ден 20.04.1996 год. по претходно екстрадирање во Македонија и притварање во Затвор Штип, на тужителот како осомничен за прв пат му се земала изјава од истражен судија по што било донесено решение за спроведување на истрага и повторно се испитал тужителот како обвинет. Со решението на Кривичниот Совет на Окружниот суд во Штип, донесено под Кс.бр.хххх од 18.06.1996 год. судот утврдил дека се продолжил притворот против сега тужителот се до завршувањето на главниот претрес. Со решението на Кривичниот совет при Основен суд ХХХХХХХХ донесено под К.бр. хххх од 17.07.1996 год. притворот према тужителот се укинал со прифаќање на понудената гаранција од страна на неговите родители, поради што и во понатамошниот тек на првостепената и второстепена кривична постапка против истиот тој се бранел од слобода. Од страна на Основниот суд во ХХХХХХХХ судот утврдил дека биле донесени две кривични осудителни пресуди против сега тужителот при што првата од страна на второстепениот суд била укината, додека со втората одлука донесена од страна на второстепениот суд под Кж бр.хххх од 29.04.2004 год. пресудата на Основниот суд во ХХХХХХХХ била преиначена со тоа што наместо за кривичното дело „Проневера„ тужителот се огласил за виновен за кривичното Дело „Затајување„. Со наведената одлука а согласно чл. 341 ст.1.т.6 од ЗКП обвинението спрема тужителот ххххххх се одбило поради настапување на застареност на кривичното гонење. Од извршеното вештачење по спорот од страна на вештото лице др-ххххххх – неврописхијатар а по претходно обавен разговор со тужителот споредено со нејзиното лично испитување на условите во притворот кој тужителот ги доживеал во странска држава и во Затворот Штип во Македонија, судот утврдил дека со самото притворање на тужителот во странската држава, како и во својата држава, тој почувствувал вистински кошмар – страв од неизвесна иднина како за него, така и за неговото семејство, а почувствувал и изгубен углед во лоша иднина и беспомошност. Лошите затворски услови - темната ќелија со мала маса и столче во која се наоѓало и ВЦ кај него створиле страшно негативни депремирани чувства, чувства на без живот, поради што и истиот почувствувал длабок душевен бол кој не сакал да го ублажува со смирувачки дејствија. Тужителот најголем душевен бол почувствувал во моментот на средбата со своите најблиски, посебно првата кратка средба со неговиот татко. За време на траењето на долгогодишниот судски процес, во однос према јавната опкруженост судот утврдил дека тужителот чувствувал длабол срам поради озборувањето на луѓето со

што на истиот му се нарушил угледот. Тужителот чувствувал и психичко страдање пред се заради времето поминато во притвор, а чувствувал и психичко страдање поради разделбата со своите најблиски. Душевниот бол со тек на времето по ослободувањето од притвор кај истиот попуштил во интензитет, но сепак бил присутен се до 2004 год. и тоа со среден интензитет, а после тоа поминал во бол со послаб интензитет кој тужителот со примање на смирувачки средства го санира.

Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјално право кога ја донел побиваната пресуда и одлучил како во дел I од изреката на истата.

Согласно чл. 526 ст. 1 од КЗ (Службен Весник на РМ бр. 15/97) е предвидено дека „Право на надомест на штета поради неоправдана осуда има лицето спрема кое била правосилно изречена кривична санкција или кое е огласено за виновно а е ослободено од казната, а подоцна по повод вонреден правен лек новата постапка правосилно е запрена или со правосилна пресуда е ослободено од обвинението или обвинението е одбиено„.

Согласно чл. 530 ст. 1 т. 1 од истиот закон е предвидено дека „Право на надомест на штетата му припаѓа и на лицето кое било во притвор а не дошло до поведување на кривична постапка или постапката е запрена со правосилно решение, или со правосилна пресуда е ослободено од обвинението или обвинението е одбиено„, а согласно т. 4 од истиот член ваквото право му припаѓа и на лицето кое во притвор поминало подолго време отколку што трае казната затвор на која е осудено.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно одлучил кога истакнатото предметно тужбено барање од страна на тужителот Лазаров Кирчо од Струмица да се задолжи тужениот на истиот да му исплати нематеријална и материјална штета во севкупен износ од 1.834.000,00 денари го одбил како неосновано, бидејќи од изведените докази неспорно утврдил дека во конкретниот случај не се исполнети условите од Законот за кривична постапка согласно погоре цитираните законски одредби за да истиот има право на надомест на штетата што ја бара, пред се од причини што во конкретниот случај против тужителот е донесена одбивателна пресуда само поради настапување на апсолутна застареност на кривичното гонење за кривичното дело „Затајување„, па времето што тој го поминал во притвор во Холандија во Казнениот завод во Лелистад - Холандија во временскиот период од 14.08.1995 год. па до 18.04.1996 год, не е неоправдано.

При донесувањето на својата одлука Апелациониот Суд ги имаше во вид погоре цитираните законски одредби од Законот за кривична постапка (објавен во Службен весник на РМ 15/97).

Согласно овие одредби за остварување на правото на надомест на штета потребно е и постоење на неоправданост на осудата, или притворот во конкретниот случај, а не само донесување на одбивателна пресуда. Во конкретниот случај не е утврдена незаконитост на

решенијата за притвор, а одбивателната пресуда е донесена во жалбена постапка од причини на декриминализацијата на кривичното дело „Проневера„ и настапување на застареност за гонење на кривичното дело „Затајување„. Според ова имајќи ги во вид и одредбите од чл. 154 ст. 1 и чл. 158 од ЗОО (Објавен во Службен весник на СФРЈ бр. 29/77) Апелациониот суд смета дека кај тужениот нема вина и истиот нема одговорност за штета во овој предмет, посебно ако се има во вид дека до донесување на одбивателна пресуда не дошло поради незаконито постапување на државните органи или поради околности што ја исклучуваат одговорноста на тужителот за делото за кое е водена постапката туку поради застареност.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 17.01. 2008 год.-ГЖ.2367/2007

5. Сопатникот „ММ„ кој знаел дека возачот на возилото „НН„ конзумирал алкохол, кој во крвта имал 1,51 промили, па сепак се качил во возилото, поради што возилото излетало од патот и удрило во дрво што се наоѓало надвор од коловозот, на тужителот „ММ„ како сопатник не му следува надомест на материјална и нематеријална штета од Осигурителната компанија, каде возилото било осигурено од одговорност према трети лица, па бидејќи со тоа што се качил во возилото, се смета дека се согласил со евентуалните штетни последици што би настанале поради управувањето на возилото од возач под дејство на алкохол.

Од образложението:

Судот утврдил дека тужителот „ММ„ и лицето „Н.Н„ заедно консулмирале алкохол па иако тужителот знаел дека лицето „Н.Н„ конзумирало алкохол, кое во крвта има 1,51 промили, се качил во возилото што го управувало лицето „Н.Н„ па поради тоа возилото излетало од патот и на тужителот биле нанесени телесни повреди.

При ваква состојба, тужителот „ММ„ нема право да бара од Осигурителната компанија надомест на штета бидејќи со тоа што тужителот знаел дека возачот на возилото конзумирал алкохол и покрај тоа се качил во возилото, па со тоа се смета дека се согласил со евентуалните штетни последици што би настанале поради управување на возилото од возач под дејство на алкохол, што е во согласност со чл. 150 ст.1. од ЗОО.

Пресуда на Апелациониот суд во Штип Гж.бр.1974/08 од 25.12.2008 год.

6. Оштетениот нема право од штетникот или од осигурителното друштво да бара надомест на штета, ако помеѓу нив е заклучен договор за порамнување – спогодба за надомест на штета.

Од образложение:

Тужителот со тужбата барал да се задолжи тужениот да му плати справедлив паричен надомест за нематеријална штета за претрпени физички болки, за душевни болки поради намалена животна активност и за страв вкупен износ од 400.000 денари.

Тужениот во одговорот на тужбата предложил тужбеното барање да биде одбиено поради тоа што после штетниот настан помеѓу странките била заклучена спогодба за надомест на претрпената штета, која спогодба целосно била извршена.

Првостепениот суд во фактичката состојба утврдил дека тужителот врз основа на писмен договор за дело во траење од 1 месец кај тужениот извршувал работни задачи заварувач – бравар. На ден 18.08.2006 година тужителот качен на вилушкар на висина од околу 3 метри сечејќи метална цевка од старо парно пресечената цевка го погодила по главата од што изгубил контрола и паднал на бетонскиот под при што се здобил со телесни повреди – кршење на петата од десната нога и набиеница на стапалото од левата нога.. Веднаш бил пренесен во М.Ц. Кочани каде на десната нога му била ставена гипсена чизма, а на левата лангета. После 12 дена од настанот, поточно на 31.08.2006 година тужителот и тужениот заклучиле писмена спогодба за надомест на штетата со која тужениот се обврзал тужителот да го пријави во Агенцијата за вработување, да му ги плаќа придонесите за пензинско, инвалидско и здравствено осигурување сметано од 01.09.2006 година, како и да му исплати плата во целосен износ за цело време додека ќе се наоѓа на боледување, како и да го оствари правото на колективно осигурување и надомест на штета по тој основ од АД за осигурување “Вардар“-Скопје. Тужителот се обврзал да не бара од тужениот надомест на штета, ниту било какви други надоместоци.

Тужбата е поднесена на 20.12.2007 година.

Со побиваната пресуда тужбеното барање на тужителот е усвоено делумно и тоа за вкупен износ на нематеријална штета од 40.000 денари, а во останатиот дел тужбеното барање е одбиено.

Постапувајќи по жалбата на тужениот, Апелациониот суд во Штип побиваната одлука ја преиначи и тужбеното барање на тужителот го одби како неосновано, а поради следното:

Со одредбата од чл. 1128 ст.1 од ЗОО е пропишано “Со договорот за порамнување лицата меѓу кои постои спор или неизвесност за некој правен однос, со помош на взаемни попуштања го прекинуват спорот, односно ја отстрануваат неизвесноста и ги определуваат своите взаемни права и обврски“. Според ст.2 “Постои неизвесност и кога остварувањата на определено право е несигурно“.

Со одредбата од чл. 1129 ст.1 од ЗОО е пропишано “Попуштањето може да се состои меѓу другото, во делумно или наполно признавање на некое барање на другата страна или во откажувањето од некое свое барање; во земање врз себе некоја нова обврска; во намалување на каматната стапка; во продолжување на рокот; во согласување со делумни отплати; во давање право на пишманлак“.

Со одредбата од чл. 1131 ст.1 и 2 од ЗОО е пропишано “Предмет на порамнувањето може да биде секое право со кое може да се располага. Полноважно е порамнувањето за имотните последици од кривично дело“.

Првостепениот суд погрешно ги применил цитираните одредби, бидејќи неспорно утврдил дека помеѓу странките е заклучена спогодба за надомест на штета и при тоа тужителот изјавил дека е целосно обештетен и се обврзал во иднина да не бара друга штета.

На тужителот во времето на склучувањето на спогодбата му бил познат штетниот настан и знаел и можел да знае за штетните последици од настанот па поради тоа тужбеното барање за надомест на штета од истиот настан за која веќе постигнал спогодба е одбиено како неосновано.

Таквото барање на тужителот е во спротивност со начелото на решавање на спорови на мирен начин содржано во чл. 13 од ЗОО според кое “Учесниците во облигациониот однос ќе настојуваат споровите да ги решаваат со усогласување, посредување или на друг мирен начин“, во спротивност со начелото на совесност и честност содржано во чл. 5 од ЗОО според кое “Во засновањето на облигационите односи и остварувањето на правата и обврските од тие односи, учесниците се должни да се придржуваат на начелото на совесност и честност“ и сето тоа би влијаело врз правната сигурност на правните субјекти во правниот промет.

Одлука на Апелационен суд Штип ГЖ.бр.1170/08 од 03.02.2009 година.

7. Во случај на штета настаната од несоодветно одржување на улица, шахта и сл. во населено место, одговара Јавното комунално претпријатие, а Општината не е солидарно одговорна за настанатата штета. Општината има супсидијарна одговорност и одговара само ако не ги исполнила своите обврски од Законот за комунални дејности.

Од образложението:

Лицето ХХ управувајќи со своето ПМВ по улиците на градот наишло на скршена одводна канализациона шахта. Поради тоа настанало оштетување на возилото, а и возачот се здобил со телесни повреди. Општината имала основано Јавно комунално претпријатие и на истото му биле обезбедени средства за работа.

Согласно чл. 15 од Законот за комунални дејности (објавен во Службен весник на РМ бр. 45/97) е предвидено дека „Заради организирање и квалитетно вршење на комуналните дејности и стопанисување со објекти на комуналната инфраструктура од локален карактер, кои се протегаат или служат за давање на комунални услуги на подрачјето на една општина, Општината може да основа Јавно

претпријатие доколку на нејзиното подрачје, за вршење на таква дејност, не постои Јавно претпријатие,,.

Согласно чл. 24 ст. 1 од Законот за локална самоуправа (објавен во Службен весник на РМ бр. 5/02) е предвидено дека „Заради извршување на своите надлежности, Општините можат да основаат јавни служби, во согласност со закон,,.

Согласно ст. 3 од истиот член е предвидено дека „Општината е супсидијарно одговорна за извршување на работите од јавен интерес од ставовите (1) и (2) на овој член,,.

Првостепениот суд погрешно одлучил солидарно со второтужениот ЈКП „ и Општината да му ја надомести на тужителот по спорот причинетата материјална и нематеријална штета од настанот случен критичниот ден, прифаќајќи нивна подеднаква одговорност за извршување на работите од јавен интерес, како и да му ги надомести направените трошоци по постапката, бидејќи во образложението на одлуката што ја донел и самиот констатирал дека во согласност со позитивните законски прописи Општината го имала основано ЈП за комунална дејност со што истата во целост ја имала исполнето својата законска обврска согласно погоре цитираните законски одредби од Законот за локална самоуправа и Законот за комунални дејности. Од овие причини и во конкретниот случај Општината не може солидарно со Јавното претпријатие да одговара и да сноси одговорност за причинетата штета на тужителот туку таква одговорност треба да понесе само Јавното претпријатие, а евентуално согласно чл. 24 ст. 3 од Законот за локална самоуправа таа може само супсидијарно да одговара, поради што и следуваше овој суд поставеното тужбено барање спрема овој тужен да се одбие како неосновано.

Согласно чл. 14 од Законот за комунални дејности (објавен во Службен весник на РМ бр. 45/97) е предвидено дека „Комунална дејност може да се врши со основање на Јавно претпријатие за комунална дејност (во натамошниот текст : Јавно претпријатие), со давање концесија за вршење на комунална дејност на начин утврден со закон (во натамошниот текст : концесија) и со дозвола за вршење на комунална дејност (во натамошниот текст : дозвола).

Согласно чл. 173 од ЗОО е предвидено дека „Правните лица што вршат комунална и друга слична дејност од јавен интерес одговараат за штетата ако без оправдана причина ја запрат или нередовно ја вршат својата услуга,,.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 3.09. 2008 год.-ГЖ.бр.1225/2008

8. Постои апсолутна застареност на тужбеното барање за надомест на штета во случај кога изминале осум години од штетниот настан, а оштетениот, во кривичната постапката која е водена против тужениот кој е ослободен од обвинението, не поднел барање за надомест на штетата, така што со ослободителна кривична пресуда оштетениот не е упатен на парница.

Од образложението:

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за сторени суштествени повреди на одредбите од парничната постапка од чл. 340 ст.2 т.13. од ЗПП. Изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, а во образложението на истата се дадени доволно причини за решителните факти потребни за одлучување.

Врз основа на изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба. Правилно е утврдено дека тужителот претрпел тешка телесна повреда на ден 20.12.1993 год. Утврдено е дека против тужените Б. и Д. М. е водена кривична постапка за кр.дело„ напад врз службено лице при вршење на работи на безбедноста„ од чл. 204 ст.3. во в.в. со ст.1. од КЗ на РМ, и дека со пресуда на Основниот суд во Кочани која станала правосилна тужените се ослободени од обвинението. Во таа постапка тужителот не истакнал оштетно побарување и со ослободителната пресуда за тужените тој не е упатен своето оштетно побарување да го остварува во посебна постапка. Не постои судска одлука со која тужениот Б. М. е огласен за виновен за кр. Дело„ Тешка телесна повреда„.Тужителот својата тужба за надомест на штета против тужениот Б. М. ја поднел на 24.12.2001 год, или 8 години по настанувањето на штетата што ја претрпел тој.

На правилно и целосно утврдена фактичка состојба материјалното право е правилно применето. Првостепениот суд правилно го применил чл. 376 ст.1 и 2 и чл. 377 од ЗОО (Службен Лист на СФРЈ бр.29/77 со измените и дополнувањата).Овие одредби се правилно применети бидејќи во конкретниот случај поминале повеќе од 3 години од настанувањето на штетата и дознавањето за лицата што ја сториле, како и 5 години од денот кога настанала штетата сметано со денот на поднесување на тужбата 24.12.2001 год. Неоснован е жалбениот навод дека во конкретниот случај треба да се примени чл.377 од ЗОО. Во конкретниот случај не постои правосилна пресуда со која е утврдено дека тужениот сторил кр. Дело,а во текот на кривичната постапка што се водела тужителот нема истакнато оштетно побарување ниту пак со ослободителната пресуда е упатен тоа свое побарување да го истакне пред редовен суд. Во таков случај ќе се примени рокот за застареност пропишан во чл. 376 од ЗОО и тоа во случајот правилно е сторено.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, 22.09.2006 год.- ГЖ.687/06

9. Договорот за доживотна издршка е полноважен, ако во својство на примател на издршката го склучило лице кое е во длабока старост, ако деловната способност не му е одземена и ако истото било способно за расудување во моментот на склучувањето на договорот.

Од образложението:

Во поднесената тужба тужителот наведува дека нивниот правен претходник склучил договор за доживотна издршка со тужените како законски наследници. Со договорот тужените превзеле обврска на примателот на издршката, кој живеел одвоено да му плаќаат месечно по 1.500,00 денари, да го негуваат во случај на болест и по смртта да го

погребат според месните обичаи. Примателот на издршката се обврзал како надомест за издршката на давателите на издршката да им го остави целокупниот недвижен имот. Тужителот бара склучениот договор да се поништи, поради постење мани на вољата на странката на примателот на издршката, а поради тоа што во моментот на склучувањето истиот бил на возраст од 86 години и поради староста не бил во состојба да расудува.

Првостепениот суд го одбил тужбеното барање како неосновано. Во правните причини наведува дека иако примателот на издршката бил здрав и можел правилно да расудува. По склучувањето на договорот живеел уште 9 години, починал ненадејно без да боледува од некоја болест.

Второстепениот суд ги прифати овие образложени причини, наведувајќи дека староста на примателот на издршката не значи неспособност за расудување и дека склучениот договор за доживотна издршка е полноважен.

Одлука ГЖ бр.2054/08.

10. Тужителот може да бара од тужениот да му го исплати неисплатениот дел од купопродажната цена на станот врз основа на меѓусебен договор за продажба иако не поседува доказ за сопственост на станот.

Од образложението:

Помеѓу тужителот и тужениот е склучен меѓусебен писмен договор за продажба на стан, со отплата на цената на рати. Предметниот стан му е даден на тужителот од градежната фирма која го градела станот и останатите станови од зградата по основ на компензација. Помеѓу тужителот и градежната фирма било договорено тој да може слободно да располага со станот односно да може да го отуѓува.

По склучувањето на договорот купувачот на станот влегол во владение, го отплатил поголемиот дел од договорената купопродажна цена, а не платил дел од истата во договорениот рок. Тој се противел под изговор дека не може да го заведе на негово име.

Тужителот со поднесената тужба бара тужениот да му го исплати станот во целост, а својата обврска за склучување и заверување на договорот за купопродажба ќе ја исполни кога градежната фирма што го изградила станот ќе ги регулира сопственичко правните односи и со останатите станари кои купиле стан директно од градителот.

Првостепениот суд уважувајќи го тужбеното барање на тужителот во образложението на правните причини наведува дека во конкретниот случај се работи за облигационо правен однос и тужениот согласно чл.10 од ЗОО е должен да ја исполни превземената договорна обврска.

Ваквото стојалиште го прифаќа и второстепениот суд, бидејќи од доказите што ги прифатил првостепениот суд произлегува дека купувачот при купувањето на станот знаел дека станот не се води на име на продавачот и од кои причини тоа не е сторено, но и покрај тоа се согласил склучил меѓусебен писмен договор за купопродажба, отпочнал со реализација на договорот со отплаќање на купопродажната цена во

рати се вселил во предметниот стан и до денес го користи, така што има договорна обврска да го доплати целиот стан.

11. Парите во износ од 1500 ДМ што тужителот „ММ,, ги дал на тужениот,, Н.Н., за постигнување на противзаконита цел, нема законска основа овие пари да бара да му бидат вратени од тужениот преку суд, бидејќи тужителот знаел дека парите ги дава на тужениот за постигнување на цел која е спротивна на Законот и дека самото давање на пари за постигнување на таква цел е забрането и преставува кривично дело според КЗ на Р.Македонија, па и покрај тоа ги дал парите на тужениот за постигнување на таква цел.

Од образложението:

Судот утврдил дека тужителот добил решение од надлежниот Орган да ја сруши безправно изградената куќа. За ова решение тужителот го запознал тужениот, кој му ветил на тужителот дека ќе се заложил да не се спроведе ова решение и да се донесе друго решение со кое ќе се легализира неговата дивоизградена куќа, а за таа услуга тужителот да му даде 1500 ДМ.Тужителот се согласил и му дал на тужениот 1500 ДМ.

Парите во износ од 1500 ДМ што тужителот ги дал на тужениот за постигнување на противзаконита цел , нема законска основа да бара преку суд овие пари да му бидат вратени, бидејќи тужителот знаел дека парите ги дава на тужениот, а тужениот знаел дека парите ги земал од тужителот за постигнување на цел која е спротивна на Законот и преставува кривично дело според КЗ на Р.Македонија, па и покрај тоа тужителот ги дал, а тужениот ги земал парите за постигнување на таква цел.

Согласно чл. 43 ст.1. од ЗОО, секоја договорна обврска мора да има дозволена основа, а согласно чл. 44 од истиот Закон, ако основот не постои или не е дозволен, договорот е ништовен.

При склучувањето на вакво правно дело, тужителот и тужениот биле несовесни , па согласно чл. 96 ст.2. и 3 од ЗОО како несовесни странки , тужителот нема право да му се врати она што го дал на тужениот, а тужениот земањите пари да ги предаде на Општината.

Пресуда на Апелациониот суд Штип Гж.бр. 374/97 од 26.06. 2000 год

12. Околноста што вработените кај туженото правно лице самите го исфрлале сметот од своите простории по наредба на директорот и не дозволувале на вработените лица на тужителот да тие го исфрлаат сметот, не го ослободува тужениот од обврската за плаќање на комуналните давачки.

Од образложението:

Спорот помеѓу странките е по основ плаќање надомест за вода и изнесување на смет. Тужителот е Јавно претпријатие за комунални и

услужни работи, меѓу кои и вршење на дејноста снабдување и дистрибуција на вода и изнесување и депонирање на смет. Од изведените докази судот утврдил дека од страна на тужителот во повеќе наврати се испраќани работници и возила во објектот – возен парк на тужениот за извршување на услугата исфрлање на смет, но вработените кај тужениот не ги пуштале работниците на тужителот да влезат во кругот и да ги извршат своите работни задачи.

При така утврдената фактичка состојба, првостепениот суд го одбил тужбеното барање на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот да плати надомест за услугата собирање на смет од причини што утврдил дека тужителот не ја извршил оваа услуга.

По наоѓање на Апелациониот суд, основани се жалбените наводи на тужителот за погрешна примена на Законот за комунални дејности според кој во чл.3 ст.1 и т.6 е предвидено да тужителот како Јавно претпријатие е единствениот во градот овластен и регистриран за обавување на дејноста транспортирање и депонирање на смет. Оваа законска одредба првостепениот суд ја немал предвид при одлучувањето по спорот.

Од тие причини следуваше согласно чл.358 од ЗПП да се укине првостепената пресуда, а при повторното судење првостепениот суд при примената на материјалното право е должен да ја има во предвид наведената законска одредба.

Пресуда ГЖ.бр.1666/2008 од 16.01.2009 година.

13. Побарувањата за наплата на премија за осигурување кога е склучена полиса на одредено време од една година застаруваат за три години сметано од првиот ден по истекот на календарската година во која настанало побарувањето.

Од образложението:

Со првостепената пресуда тужбеното барање на тужителот осигурителна компанија за долг од неплатена премија во износ од 3.327.295,00 денари го одбил како неосновано. Постапувајќи по жалбата на тужителот Апелациониот суд во Штип, жалбата на тужителот ја одбил како неоснована, а пресудата на Основниот суд ја потврдил.

При одлучувањето и двата суда се раководеле од чл. 969 ст.3 од ЗОО, според која одредба ако договарачот на осигурувањето премијата што стасала по склучување на договорот не ја плати до стасаноста ниту тоа го стори друго заинтересирано лице договорот за осигурување престанува според самиот Закон по истекот на рокот од 30 дена од кога на договарачот на осигурување не му е врачено препорачано писмо од осигурувачот со известување за стасаноста на премијата, но со тоа што тој рок да не може да истече пред да поминат 30 дена од стасаноста на премијата, а согласно чл. 969 ст.4 од ЗОО, во секој случај договорот за осигурување престанува според самиот Закон ако премијата не била платена во рокот од 1 година од стасаноста. Првостепениот и

второстепениот суд прифатиле дека во конкретниот случај бил поминат подолг временски период од една година па заради тоа договорот за осигурување на износот од 3.327.295,00 денари престанал според самиот Закон.

Врховниот суд на РМ постапувајќи по ревизијата изјавена од тужителот пресудата на Апелациониот суд во Штип и на Основниот суд ја преиначува и пресудува така што тужбеното барање на осигурителната компанија према туженото правно лице за главен долг од неплатена премија го усвојува. Во образложението се наведува дека пониските судови погрешно го примениле материјалното право. Одредбата од чл. 969 од ЗОО според Врховниот суд може да се примени во односите кај долгорочните осигурувања кај кого не е одредено траењето на осигурување, туку осигурувањето трае до раскинувањето на договорот. Додека пак за односите осигурување кои трајат една година или пократко, ова законска одредба не е од значање, бидејќи таквите односи престануваат со истекот на договорениот период и без оглед на тоа дали премијата е платена. Полисите предмет на спорот, се на одредено време од една година и престануваат по истекот на периодот за кои биле склучени, а тужителот – Осигурителната компанија бара наплата на премија за период кога вежел договорот и кога тужениот бил во обврзан однос. Поради овие причини Врховниот суд смета дека во овој случај треба да се примени чл. 369 од ЗОО и според оваа одредба да се ценат роковите на застареност. Согласно ст. 3 од овој член побарувањата на осигурителот од договорот за осигурување застаруваат за три години сметано од првиот ден по истекот на календарската година во која настанало побарувањето. Кај договорите за осигурување на живот согласно чл. 369 ст. 1 од ЗОО побарувањата ззстаруваат за 5 години. Само во односите кај долгорочните осигурувања може да се примени одредбата од чл. 969 од ЗОО.

Пресуда на Апелациониот суд Штип, Гж.бр.194/06 од 6.11.2006 година и пресуда на Врховен суд на РМ, Рев.бр.429/07 од 28.05.2008 година.

14. Странката и адвокатот, како негов полномошник, можат да договорат награда во процентуален дел од успехот во спорот и тоа не е во спротивност со чл. 1 ст. 2. од Тарифата на адвокатите. Ваквиот договор помеѓу странките не е ништовен во смисла на чл. 449 од ЗОО.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека тужителот ММ имал спор со Општина Струмица кој бил заведен пред насловниот суд под ВПП бр.111/11 кој завршил со решение во корист на тужителот ММ, при што Општината Струмица била задолжена на истиот на име главен долг да му ја плати сумата во износ од 266.046,00 денари плус камата согласно Законот за експропријација. Утврдил дека тужителот ММ извесно време почекал Општината Струмица ова решение да го спроведе доброволно, но како поминало подолг рок а Општината Струмица не го спроведувала

решението, тој се решил да ангажира адвокат и за свој полномошник го ангажирал сега тужениот НН . НН го прифатил полномошното за застапување, но при тоа со тужителот судот утврдил дека се договорил откако ќе бидат приведени парите од Општина Струмица од исплатениот износ тој да си задржи 20% како награда за завршената работа. Исто така се договорил сите трошоци околу присилното извршување на решението Впп.бр.111/11 во почетокот да ги поднесе тужениот НН, но истите на крајот да си ги наплати од примените пари од Општина Струмица. Согласно ваквиот договор тужениот НН најпрво се погрижил на решението Впп.бр. 111/11 да му се стави печат за правосилност и извршност а потоа до насловниот суд поднел предлог за извршување против должникот Општина Струмица. Постапувајќи по ваквиот предлог од страна на Основниот суд Струмица било донесено решението И.бр. 11/11 на ден 15.02.2005 год со кое било дозволено така предложеното извршување, а против кое од страна на Општината Струмица до Апелациониот суд во Штип била поднесена жалба. По истата од страна на второстепениот суд било донесено решението Гж.бр. 222/22 од 22.11.2005 год. со кое жалбата била одбиена како неоснована, а решението на Основниот суд Струмица од 15.02.2005 год. било потврдено. Пред правосилноста на ова решение должникот Општина Струмица на ден 15.06.2005 год. судот утврдил дека платил дел од главниот долг во износ од 100.000,00 денари, а на ден 10.11.2005 год. го платил и остатокот од долгот во износ од 166.046,00 денари. Општината Струмица судот утврдил дека плаќањето го вршела преку полномошникот на тужителот сега тужениот НН. По погоре наведеното решение судот утврдил дека останала уште ненаплатена камата и трошоци, поради што на ден 25.01.2006 год судот закажал рочиште на кое присуствувале и тужителот ММ и неговиот полномошник НН и на истото рочиште било донесено решение за досудување на изврши трошоци на тужителот ММ односно на неговиот полномошник сега тужениот НН и тоа во вкупен износ од 12.970,00 денари и камата согласно извршната исправа и тоа на износот од 266.046,00 денари започнувајќи од 20.09. 2001 год. па се до 15.06.2005 год. а на износот од 166.046,00 денари сметано од 16.06.2005 год. па се до 10.11.2005 год. По ова правосилно решение судот утврдил дека Општината Струмица на ден 27.09. 2006 год. ја платила и затезната камата во износ од 254.672,50 денари и трошоците по извршното решение во износ од 12.970,00 денари. Судот утврдил дека од вака исплатената вкупна сума од 533.688,50 денари тужениот на тужителот по касата исплати бр. 1/11 која е лично потпишана од тужителот на ден 14.11.2005 год. му дал сума во износ од 200.000,00 денари, а на ден 10.11.2006 год. по касата исплати бр. 314/06 на која тужителот исто така се има потпишано преку неговата сопруга Рената му исплатил сума во износ од 217.400,00 денари. Тужениот НН преку својата сопруга за себе задржал сума во износ од 116.288,00 денари од која сума 12.970,00 денари кои се однесуваат на трошоците по постапката тужителот на тужениот му ги признава во целост. Судот утврдил дека на тужителот од страна на тужениот му останала неисплатена сума од 103.318,00 денари. Исто така судот утврдил дека ова сума тужениот НН ја здржал за себе а врз основа на усмениот договор за договорената награда од 20% од вкупно исплатениот износ од Општина Струмица. Од увидот во касата исплати бр. 314/06 судот утврдил дека во истата е наведено дека со

исплаќањето на сумата во износ од 217.400,00 денари на тужителот ММ истиот во целост бил исплатен од тужениот по предметот И.бр. 11/11. Согласно чл. 619 од ЗОО е предвидено дека „Со договор за дело вршителот на работата (претприемач, изведувач на работи) се обврзува да изврши определена работа, како што е изработка или поправка на некој предмет или извршување на некоја физичка или интелектуална работа и слично, а нарачувачот се обврзува за тоа да му плати надомест“.

Согласно чл. 642 ст.1. од истиот Закон „Надоместот се определува со договор, ако не е определено со задолжителна тарифа или некој друг задолжителен акт,,“.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно прифатил дека тужениот не е во обврска да му го исплати на тужителот утужениот износ од 103.318,00 денари и правилно одлучил кога предметното тужбено барање за исплата на истиот го одбил како неосновано, бидејќи од изведените докази неспорно утврдил дека помеѓу тужителот и тужениот навистина бил постигнат усмен договор за дело тужениот НН да задржи за себе како награда 20% од вкупната сума која ќе му биде исплатена на тужителот од Општина Струмица, кое нешто тој и го сторил откако во целост го исплатил тужителот по предметот И. бр. 111/11 со што во целост ги има извршено превземените обврски согласно договорот, а од друга страна пак така договорената награда не е во спротивност со чл. 1 ст.2. од Тарифата на адвокатите. Постојењето на погоре наведениот усмен договор за дело го потврдува и самиот тужител со ставањето на својот потпис на касата исплати бр. 314/06 откако на истиот од страна на сопругата на тужениот во целост му била прочитана содржината на истата, со што истиот потпишувајќи ја оваа каса исплати воедно изразува и согласност дека со примањето на износот по истата во целост е исплатен по предметот И. бр.111/11 од страна на тужениот, а дава и одобрение на постоењето на погоре наведениот договор. Од овие причини и постигнатиот договор за дело помеѓу странките не е и не може да биде ништовен во смисол на чл. 449 од ЗОО.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП, ГЖ.бр. 2461/07- 15.01.2008 год.

15. Доколку адвокатот како полномошник составил тужба и ја доставил до суд, без согласност за тоа од тужителот. Тужбата се отфрла како поднесена од неовластено лице и се задолжува подносителот на тужбата - адвокатот да ја плати таксата за тужба.

Од образложението:

Од страна на адвокат е составена и поднесена тужба до суд. Дополнително адвокатот со поднесок доставил до судот полномошно за состав на тужба, а со телеграма предложил да се одложи закажаната расправа поради негова зафатеност пред друг суд. Тужителот на денот на одржаната расправа изјавил дека не ја поднел предметната тужба ниту го овластил адвокатот да поднесува тужба. Тужителот го оспорувал полномошното доставено од адвокатот, поради тоа што тој не издал такво полномошно и потписот на истото не бил негов. Во таков случај се отфрла тужбата на тужителот како поднесена од неовластено лице и се

задолжува подносителот на тужбата – адвокатот да ја плати таксата за тужба. Основ за вакво одлучување се наоѓа во изјавата на тужителот дадена на главната расправа со кое целосно ја негира предметната тужба и потписот на полномошното, а согласно одредбите од чл.82, чл.85, чл.91 ст.4 и чл.143 од ЗПП.

Решение на Апелационен суд Штип Гж.бр. 2970/2004 од 8.02.2005 година

16. Доставувањето на тужбата до тужениот се врши на адресата наведена во тужбата. Ако на таа адреса нема такво лице или се иселило, тогаш судот е должен согласно чл.20 од Законот за судовите да ја побара од надлежен орган адресата на тужениот запишана во неговата лична карта и доставувањето да го изврши на таа адреса.

Од образложението:

По неуспешното доставување на тужбата до тужениот, на доставницата било констатирано дека тужениот се иселил.

Судот со писмо побарал од тужителот во рок од 8 дена да ја уреди тужбата така што да ја наведе точната адреса на тужениот, во спротивно, согласно чл. 101 од ЗПП, тужбата ќе биде отфрлена како неуредна.

Тужениот во определениот рок ја доставил адресата што му била позната која е иста со адресата што е наведена во тужбата.

Првостепениот суд го донел побиваното решение со кое тужбата ја отфрлил како неуредна затоа што тужителот не ја доставил точната адреса на тужениот.

Постапувајќи по жалбата на тужителот, Апелациониот суд во Штип го укина побиваното решение поради суштествена повреда на одредбите од чл. 343 ст.1 в.в. со чл. 129 ст. 5 и 6 и чл. 101 од ЗПП, која повреда влијаела врз донесувањето на законита и правилна одлука, а од следните причини:

Со одредбата од чл. 129 ст.5 од ЗПП (“Сл.Весник на РМ“ бр. 79/05) е пропишано “Доставата на физичко лице се врши на адресата наведена во тужбата. Ако доставата на таа адреса не успее, тогаш доставата се врши на адресата запишана во личната карта“.

Со одредбата од чл. 6 од Законот за изменување и дополнување на ЗПП (“Сл.Весник на РМ“ бр. 110/08) е пропишано “Ако доставата со препорачана пратка на адресата запишана во личната карта не успее доставата се врши со објава на писменото на огласната табла на судот. Се смета дека доставата е извршена по истекот на 8 дена од денот на објавувањето на писменото на огласната табла на судот“.

Со одредбата од чл. 2 т.8 од Законот за заштита на личните податоци (“Сл.Весник на РМ“ бр. 7/05) е пропишано “Корисник (на лични податоци) е физичко или правно лице, државен орган или друго тело на кое му се откриваат податоците, заради извршување на редовни работи во согласност со Закон. Органите на кои можат да им се откриваат податоците во рамките на посебна истрага не се сметаат за корисници во смисла на овој Закон“.

Со одредбата од чл. 20 од Законот за судовите (“Сл.Весник на РМ” бр. 58/06) е пропишано “По барање на судот во вршење на неговата надлежност, државните органи и другите правни лица се должни без одлагање да му ги достават сите потребни податоци, списи или исправи со кои располагаат, а кои се потребни во постапката”.

Првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука погрешно ги применил наведените законски одредби кога тужбата ја отфрлил како неуредна.

Во таков случај судот не треба да бара од тужителот да ја уреди тужбата со тоа што ќе ја достави точната адреса на тужениот, бидејќи во смисла на споменатата одредба од Законот за заштита на податоците на него нема да му бидат откриени тие податоци.

Затоа судот во таков случај е должен да постапи согласно чл. 20 од Законот за судовите и од надлежен орган да ја прибави адресата на тужителот запишана во неговата лична карта, а потоа да постапи согласно чл. 129 ст.5 и 6 од ЗПП и со тоа ќе се смета дека доставата е уредно извршена.

Одлука на Апелациониот суд во Штип Гж.бр. 1320/08 од 05.02.2009 година.

17. При одлучувањето за трошоците во постапката за делба на заеднички предмет или имот, согласно чл. 33 од ЗВП сообразно треба да се примени членот 158 од ЗПП, односно судот да одлучи за надоместување на трошоците само доколку има определено барање од странките без расправање.

Од образложението:

Првостепениот суд по спроведената постапка извршил делба на поголема парцела помеѓу предлагачот и тројца противници, а во поглед на трошоците ги задолжил секој да плати определен износ. Еден од противниците бил незадоволен и поднел жалба побивајќи го првостепеното решение во делот за трошоците во кое е задожен да ги плати на предлагачот.

Апелациониот суд одлучувајќи по жалбата смета дека со првостепената одлука погрешно е применета одредбата од чл. 227 од ЗВП (Сл.Весник на РМ бр.9 од 18.01.2008 година), а во која одредба е пропишано: „Трошоците на постапката паѓаат на товар на секој учесник сразмерно на големината на неговиот дел“.

Од содржината на оваа законска одредба произлегува дека во истата се пропишува само начинот и висината како треба да се одлучува за трошоците, а не и да се одлучува по поставено барање од странките. Токму затоа согласно чл. 33 од ЗВП сообразно треба да се примени чл. 158 од ЗПП, а според оваа одредба за надоместување на трошоците одлучува судот на определено барање од странките без расправање. Во конкретниот случај предлагачот нема поставено барање за трошоци, поради што првостепената одлука во делот за задолжување на трошоците према противникот – жалителот се укинува.

Одлука Гж.бр.1987/08 од 16.01.2009 година.

18. Ништовен е договорот за продажба на градежно неизградено земјиште во државна сопственост, со кој поранешниот сопственик го продал земјиштето на купувачот после 13.09.2001 година, како ден на влегувањето во сила на Законот за градежно земјиште од 2001 година.

Жалбата е основана.

Врз основа на изведените докази првостепениот суд утврдил дека тужителот Д. К. со М. В. на ден 15.08.2001 год, склучиле преддоговор за купопродажба на недвижност. Тужителот при склучувањето на договорот на М. му дал 200 германски марки капар, а подоцна е исплатен и остатокот од вкупната цена од 1200 германски марки. Преддоговорот бил заверен кај нотар Ч. И. од Кочани под УЗПР.бр. 1959.на ден 27.09. 2001 год, врз основа на склучениот пред договор, составен е договор за купопродажба меѓу продавачот М. В., а како купувачи се наведени децата на тужителот М. и В.. Заверка на потписите на овој договор не е извршена. Предмет на купопродажба и во преддоговорот и во договорот била недвижност на КП.бр.16243 во м.в.,„Црница,, во пов. од 340 м2, и на Кп.бр. 1648 во м.в.,„Црница,, со пов. од 659 м2. Овие недвижности биле евидентирани во имотен лист бр. 3117 за КО – Кочани, а во корист на М. В. било запишано право на користење , а не право на сопственост и истата преставувала неизградено градежно земјиште.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога го уважил тужбеното барање на тужителот на што и жалителот основано укажува во жалбата.

На ден 4.07.2001 год, е донесен Законот за градежно земјиште (Сл.Весник на РМ бр. 53/01) а истиот започна да се применува од 13.09. 2001 год, од кога почнал да се применува и Законот за сопственост и други стварни права (Службен Весник на РМ бр. 18/01).До тој датум според дотогашните прописи градежното земјиште беше во државна сопственост, а физичките и правните лица остваруваат право на користење или како поранешни сопственици или како лица на кој тоа право им е дадено за изградба на објекти. Со влегувањето во сила на Законот за градежно земјиште (СЛ. Весник на РМ бр. 53/01) правото на користење на градежно земјиште во сопственост на државата престанува и се остранува од правниот режим во Р.Македонија.

Со член 49 од Законот за градежно земјиште е предвидено носителите на правото на користење на градежно земјиште да стекнат право на сопственост под услови, начин и постапка утврдена со тој Закон.

Со чл. 50 од истиот Закон е предвидено корисниците на градежното земјиште, кои се поранешни сопственици на истото, да го трансформираат своето право на користење во право на сопственост во соодветна постапка уредена со Закон, а останатите корисници правото на користење можат да го трансформираат во право на долготраен закуп. Законот за градежно земјиште не предвидува постоење на право на користење на градежно земјиште туку трансформација на веќе стекнатото право на користење во право на сопственост или закуп и тоа

само за лица кои го стекнале тоа право до влегувањето во сила на Законот за градежно земјиште, 13.09. 2001 год. Според ова претходно стекнатото право на користење не може да биде предмет на промет односно на купопродажба после 13.09. 2001 год.

Имајќи го во вид изнесеното Апелациониот суд смета дека во моментот кога е склучен договорот за купопродажба - 27.09. 2001 год, странките не можеле да склучуваат договор со кој ќе го пренесуваат правото на користење на градежно земјиште бидејќи согласно чл. 39 од ЗОО се работи за недозволен предмет на обврска. Покрај ова во чл.1 од Договорот за купопродажба е наведено дека предмет на продажба е недвижност, а во чл. 4 дека купувачите врз основа на тој договор ќе го запишат правото на сопственост. Тужената е носител на право на користење, не на право на сопственост па поради тоа склучениот договор е спротивен на Законот. Во чл. 95 од ЗОО предвидено е дека “договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништавен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со Законот во определениот случај не е предвидено нешто друго.” Имајќи го во вид изнесеното Апелациониот суд во согласност со чл. 361 од ЗПП ја преиначи побиваната одлука и го одби тужбеното барање на тужителот како неосновано.

АПЕЛАЦИОНЕН СУД ШТИП 25.09. 2008 год.- ГЖ.бр.1366/07

19. Постои поделена одговорност за настанување на штетата кога работодавецот на работниците им дал налог за работа, а не им обезбедил алат и средства за заштита, а работниците пак прифатиле да ја извршат работата иако биле свесни дека на тој начин се доведуваат во ризична состојба.

Од образложението:

Првостепениот суд од изведените докази утврдил дека тужителот бил во работен однос кај тужениот како општ работник. На 14.6.2004 година одговорниот работник кај тужениот дал налог да на 15.6.2004 година извршат работа тројца работници меѓу кој и тужителот, односно да ги исечат гранките на дрвјата кои се надвиснувале над патот и покрај патот што води до насадот со вишни, а заради непречено минување на камиони. Тужениот за таквата работа не ги обезбедил условите за безбедност на работниците и заштитни средства за извршување на таа работа. Тужениот за да ја изврши работата се качил на тракторот и од кровот на кабината која е на висина од околу 3 метри со секира почнал да ги пресекува гранките. Тогаш дошло до скршување на една гранка по што тужителот изгубил рамнотежа и паднал на патот. Од таквото паѓање тужителот здобил тешка телесна повреда и тоа скршеница на вратот, на десната подколеница, и мала повреда на кровот на зглобната чашка на десниот колк. Во Медицински центар на тужителот му била извршена хируршка операција и скршеницата била стабилизирана со спирални шrafoви. На болничко лекување бил задржан до 30.6.2004 година, по што бил на боледување еден месец. Потоа по извршените контроли пак бил на боледување кое траело до 10.1.2005 година кога отпочнал да оди на работа. За цело време на боледувањето му била исплатена плата

како и 200 евра трошоци за лекување. Од таквата повреда тужителот претрпел физичка болка од јак интензитет која траела во моментот на повредувањето и до оперативниот третман односно четири дена. Потоа болката била со среден интензитет и траела 7 до 10 дена. Во првиот месец по операцијата тужителот користел ортопедско помагало – патерици, а понатаму при оптеретување на ногата и промена на времето чувствувал болки од среден интензитет. Исто така тужителот претрпел душевна болка поради намалена животна активност. Со оглед на возраста од 42 години кај тужителот се јавила траума поради последицата од повредата односно скратување на повредената нога за 4 до 5 см. Во периодот на лекувањето кое траело 5 месеци, во почетокот не можел да се движи, потоа со две патерици, па со една со што животните активности му биле намалени. Така не можел сам да се облекува и соблекува, и му била потребна помош за одржување на личната хигиена. Не можел да ги обавувал и другите работи и кај него душевната болка се јавила поради помислата дека ќе остане траел инвалид. Тужителот од тогаш па наваму не можел да обавувал работи со подолги стоења, а исто така чувствува и нагрденост поради скратување на десната нога. Ваквиот недостаток престапува трајна последица зошто не може да се отстрани. Исто така тужителот претрпел и страв бидејќи повредата се случила во миг ненадејно. Во почетокот стравот бил со силен интензитет кои се манифестираше во помислата за животот и траел до пристигнувањето во МЦ К. Потоа 3 – 4 месеци стравот бил со среден интензитет бидејќи не знаел дали ќе остане инвалид. Каско последица на телесната повреда тужителот имал и намалена работна способност. Тој бил ограничен во извршувањето на работните кој ги обавувал пред да настане повредата.

Врз основа на вака утврдената фактичка положба, првостепениот суд погрешно го применил материјалното право одлучувајќи дека тужениот е исклучиво одговорен за настанатата штета кај тужителот. По мислење на овој суд висината на нематеријалната штета првостепениот суд правилно ја утврдил и во тој дел правилно е применета одредбата од чл.189 од ЗОО, имајќи ги во предвид јачината и времетраењето на физичкиот бол, стравот, намалената животна активност, нагрденоста кај тужителот, како и чл.184 ст. 2 од ЗОО во поглед на рентата. Меѓутоа, првостепениот суд од изведените докази во поглед на одговорноста извел погрешен заклучок дека оштетениот не придонел за настанување на штетата. Поради тоа погрешно е применето материјалното право, па овој суд согласно чл.361 ст.1 т. 3 од ЗПП, ја преиначи првостепената пресуда во ст. 2 од изреката и одлучи како во изреката на ова пресуда поради следните причини:

Од доказите изведени пред првостепениот суд произлегува дека на критичниот ден одговорен работник на тужениот дал налог за работа на тројца работници меѓу кој и на тужителот да ги исечат гранките, но за извршување на таквата работа не било обезбедено алат и други средства за заштита. Поради тоа туженото претпријатие има одговорност за настанување на штета. Меѓутоа оштетениот допринел во настанувањето на штетата, бидејќи тужителот сам го одредил начинот на кој ќе ја врши работата, а бил свесен дека со качувањето на кабината на тракторот се доведува до ризична состојба за која можел да биде свесен и да претпостави дека на тој начин може да се повреди. Тужителот работел како општ работник кај тужениот и со самото тоа што

прифатил да ја изврши работата со недоволно внимание и самиот допринел за настанатата штета. При едни вакви околности овој суд смета дека подеднаква е одговорноста на странките, па затоа утврдената висина на штетата по сите основи овој суд ја намали за 50%, што е во согласност со чл.194 и чл.181 од ЗОО.

Апелационен суд Штип Гж.бр.241/09 од 22.04.2009 год.

20. Постои вина по принцип на објективна одговорност кога штетата настанала од постапување со опасни ствари, но и субјективна одговорност кога лицето што постапува со опасната ствар не ја користело заштитната опрема со која бил должен да се служи и не постапувал според пропишаните операти што го уредуваат работењето.

Од образложението:

Тужителот е вработен кај тужениот на работно место раководител на единица за интервенции на пунктни станици и одржување на истите. На ден 9.06.2006 година откако претходно добил налог од шефот на водовод кај тужениот, сведокот ТВ, заедно со група на други работници отишол на препумпната станица на ул. „Р П“ заради утврдување на состојбата на исправност на таа станица и доколку постои дефект истиот да биде saniран. Кога со работната група отишле на пумпната станица виделе дека е заклучена влезната врата на станицата поради што било нужно и кршење на катанецот на влезната врата како биможеле да влезат и да интервенираат. Кога ја отвориле влезната врата, работната група предводена од тужителот влегла во објектот, сведокот Н. прва се качила до скалите на мократа комора, кои биле расклатени, а бидејќи било темно Н се послужила со мобилниот телефон за да може да се гледа. На самото место, метална врата-премин од сувата до мократа комора, немало заштита во смисла на платформа, ограда, така што ако се стапне после отварање на вратата од каде се влегува во просторот на мократа комора може да се падне. Настанот се случил на начин што прво сведокот Н се качила, и откако се симнала по скалите кои не биле убаво прицврстени, тужителот се качил по истите скали, прво застанал на платформата која е во просторот на сувата комора, металната врата била отворена и кога тужителот се обидел да даде исчекор во просторот на мократа комора за да види подобро дали во мократа комора има вода и да го лоцира дефектот, тужителот без должно внимание дал половина чекор напред во просторот на мократа комора а каде не постои платформа, по што се занел и паднал во резервоарот за вода- мокра комора. Тогаш во мократа комора немало вода односно мократа комора била празна.

Пумпната станица се состои од две комори, сува и мокра комора. Прво се влегува во сувата комора во која се сместени апаратите, а од неа се влегува во мократа комора која преставува резервоар со вода.

Висината на сувата комора, од висината на сувата комора до дното на мократа комора има разлика во висината со околу 3 метри. Во мократа комора не постојат никакви скали, ниту платформа ставена по отварањето на металната врата која ги разделува мократа и сувата комора.

Пумпната станица технички не била предадена на тужениот до критичниот ден 9.06.2006 година, и истата не била во редовна употреба на туженото претпријатие, бидејќи не била вклучена во водоводниот систем на градот, но од дополнителните докази, сметки од електростопанство за задолжување од тужениот за плаќање на електрична струја и евиденција за потрошена електрична струја во 2005 и 2006 година произлегува дека со објектот препумпна станица управува туженото претпријатие.

Тужителот од падот во мократа комора се здобил со телесна повреда, скршеница на 2 и 3 слабински пршлен и на т.н. израсток на радикална коска од десна рака. Овие повреди се тешки телесни повреди со трајни последици особено скршеница на лумбалните пршлени (втори и трети лумбален пршлен) поради што доаѓа до пореметување на статиката на `рбетот со доживотни и трајни последици во однос на стоење и дигање на терет. Како резултат на повредата тужителот претрпел нематеријална штета во вид на претрпен страв, претрпен физички бол и намалена животна активност со јачина, траење и износи наведени во обрзложението на побиваната одлука.

Од изведените докази овој суд утврди дека за настанување на предметната незгода постои вина на страна на тужениот по принцип на објективна одговорност но и субјективна вина на страна на тужителот при што поделената одговорност на странките по спорот во настанувањето на штетата е во процентуален сооднос од 50% према 50%. Овој суд од изведените докази начинот на кој настанала несреќата, видот, степенот и интензитетот на повредите кои ги претрпел тужителот утврди дека адекватен износ на име надомест на име вкупно претрпена нематеријална штета е износот од 800.000,00 денари.

На вака утврдената фактичка состојба овој суд одлучи како во изреката на оваа пресуда од следните причини:

Согласно чл.104 од ЗРО е предвидено: „ако работникот претрпи штета на работа или во врска со работата, работодавецот е должен да му ја надомести штетата според општите начела за одговорност на штетата.“

Согласно чл. чл.154 ст.2 од ЗОО: “за штета од предмети или дејности од кои произлегува зголемена опасност од штета за околината, се одговара без оглед на вината.“

Согласно чл.174 ст.1 од ЗОО: „за штета од опасен предмет, дејност одговара неговиот имател односно лицето што се занимава со неа“.

Согласно чл. 192 од ЗОО каде е предвидено: „оштетеникот што придонел да штетата настане и да биде поголема отколку би била инаку има право само на сразмерно намален надомест“.

Согласно чл.189 од ЗОО е предвидено: „за претрпени физички болки, за претрпени душевни болки, поради намалување на животната активност, нагрдност, повреда на угледот, честа, слободата или правата на личноста, смрт на блиско лице како и за страв судот ако најде

дека околностите на случајот, особено јачината на болките и стравот при нивното траење го оправдуват тоа, ќе досуди справедлив паричен надомест, независно од надоместот на материјалната штета, како и во нејзино отсуство. При одлучувањето на барањето на нематеријална штета како и за висината на нејзиниот надомест судот ќе води сметка за значењето на повреденото добро и за целта за кое служи тој надомест но и за тоа со него да не им се погодува на стремежите што се неспоиливи со неговата природа.“

Имајќи во предвид дека и тужителот како оштетен придонел во настанувањето на предметната незгода така што при извршување на работните задачи пропуштил да постапи со внимание на добар стручњак во конкретниот случај, и не носел заштитна опрема ниту осветлување ниту таква опрема побарал од тужениот овој суд следуваше да го прифати жалбениот навод на жалителот за погрешна примена на материјалното право по однос на висината на досудениот надомест и одлучи да го намали претходно утврдениот износ на нематеријална штета од вкупно 800.000,00 ден. за претходно утврдениот допринос на оштетениот во настанувањето на штетата од 50% досудувајќи надомест на нематеријална штета во вкупен износ од 400.000,00 ден. од кои 125.000,00 ден. за претрпен физички бол, 75.000,00 ден. за претрпен страв и 200.000,00 ден. за намалена животна активност.

Апелационен суд Штип Гж.бр.55/08 од 15.02.2008 год.
Врховен суд на РМ –рев.бр.599/08 од 12.03.2009 год.

21. Кога лицето поради бегство во друга држава самиот се довел во состојба да му биде определена мерка притвор, се смета дека со своите недозволени постапки поради бегство самиот причинил лишување од слобода. Во ваков случај нема незаконито постапување на државните органи и согласно чл.530 ст.3 од ЗКП на тоа лице не му припаѓа право на надомест на штета.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека со решението донесено од страна на истражен судија при тогашниот Окружен суд во Штип под Кио бр. 55/05 од 27.12.1994 год. се одредило спроведување на истрага против тужителот по овој спор КЛ од С, а поради постоење на основано сомневање дека истиот имал сторено кривично дело „Проневера,, по чл. 178 ст.3. од КЗ на РМ, при што со истото решение му било одреден и притвор. Во решението како напомена од истражниот судија стоела констатацијата дека КЛ од С. од страна на МВР С. бил лишен од слобода и приведен од Х. во М. во затворот во Ш на ден 18.04.1996 год. во 15 часот од кога и му се сметала на истиот изречената мерка притвор. По претходно постапување на истражниот судија на ден 27.12.1994 год. судот утврдил дека била донесена наредба за издавање на потерница против сега тужителот К која се доставила до УВР С заради постапување на истата. Со решението на истражниот судија од 29.12.1995 год, а по предлог на Окружниот јавен обвинител во Штип, првостепениот суд утврдил дека се прекинала поведената истрага против К од причини што истиот не бил пронајден во Х, не бил лишен

од слобода и се уште се наоѓал во бегство. Судот утврдил дека на 8.08.1995 год. тужителот како бегалец бил приведен од страна на полициски агент на полициската служба за странци при регионалната полиција во А - А во тимот 2 – одделение за полициска истрага а по барање на јавниот правобранител на округот А, а врз основа чл. 20-21 од Законот за екстрадиција. Во периодот од 14.08.1995 год. па до 18.04.1996 год. судот утврдил дека тужителот бил притворен во казненит 3 во Л , Х . Со откривањето и притворањето на тужителот продолжила истражната постапка против него пред истражниот судија на Окружен суд Штип. На ден 20.04.1996 год. по претходно екстрадирање во М и притворање во 3 Ш , на тужителот како осомничен за прв пат му се земала изјава од истражен судија по што било донесено решение за спроведување на истрага и повторно се испитал тужителот како обвинет. Со решението на Кривичниот Совет на Окружниот суд во Штип, донесено под Кс.бр. 55/05 од 18.06.1996 год. судот утврдил дека се продолжил притворот против сега тужителот се до завршувањето на главниот претрес. Со решението на Кривичниот совет при Основен суд С донесено под К.бр. 55/05 од 17.07.1996 год. притворот према тужителот се укинал со прифаќање на понудената гаранција од страна на неговите родители, поради што и во понатамошниот тек на првостепената и второстепена кривична постапка против истиот тој се бранел од слобода. Од страна на Основниот суд во С судот утврдил дека биле донесени две кривични осудителни пресуди против сега тужителот при што првата од страна на второстепениот суд била укината, додека со втората одлука донесена од страна на второстепениот суд под Кж бр. 66/05 од 29.04.2004 год. пресудата на Основниот суд во С била преиначена со тоа што наместо за кривичното дело „П „ тужителот се огласил за виновен за кривичното Дело „ 3 „. Со наведената одлука а согласно чл. 341 ст.1.т.6 од ЗКП обвинението спрема тужителот К се одбило поради настапување на застареност на кривичното гонење. Од извршеното вештачење по спорот од страна на вештото лице др - ВЉ – невропсихијатар, а по претходно обавен разговор со тужителот споредено со нејзиното лично испитување на условите во притворот кој тужителот ги доживеал во странска држава и во 3 Ш во М, судот утврдил дека со самото притворање на тужителот во странската држава, како и во својата држава, тој почувствувал вистински кошмар – страв од неизвесна иднина како за него, така и за неговото семејство, а почувствувал и изгубен углед во лоша иднина и безпомошност. Лошите затворски услови - темната ќелија со мала маса и столче во која се наоѓало и ВЦ кај него створиле страшно негативни депремирани чувства, чувства на без живот, поради што и истиот почувствувал длабок душевен бол кој не сакал да го ублажува со смирувачки дејствија. Тужителот најголем душевен бол почувствувал во моментот на средбата со своите најблиски, посебно првата кратка средба со неговиот татко. За време на траењето на долгогодишниот судски процес, во однос према јавната опкруженост судот утврдил дека тужителот чувствувал длабок срам поради озборувањето на луѓето со што на истиот му се нарушил угледот. Тужителот чувствувал и психичко страдање пред се заради времето поминато во притвор, а чувствувал и психичко страдање поради разделбата со своите најблиски. Душевениот бол со тек на времето по ослободувањето од притвор кај истиот попуштил во интензитет, но сепак бил присутен се до 2004 год. и тоа со

среден интензитет, а после тоа поминал во бол со послаб интензитет кој тужителот со примање на смирувачки средства го санира.

Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалото право кога ја донел побиваната пресуда и одлучил како во дел I од изреката на истата.

Согласно чл. 526 ст. 1 од КЗ (Службен Весник на РМ бр. 15/97) е предвидено дека „Право на надомест на штета поради неоправдана осуда има лицето спрема кое била правосилно изречена кривична санкција или кое е огласено за виновно а е ослободено од казната, а подоцна по повод вонреден правен лек новата постапка правосилно е запрена или со правосилна пресуда е ослободено од обвинението или обвинението е одбиено,„

Согласно чл. 530 ст. 1 т. 1 од истиот закон е предвидено дека „Право на надомест на штетата му припаѓа и на лицето кое било во притвор а не дошло до поведување на кривична постапка или постапката е запрена со правосилно решение, или со правосилна пресуда е ослободено од обвинението или обвинението е одбиено,„ а согласно т. 4 од истиот член ваквото право му припаѓа и на лицето кое во притвор поминало подолго време отколку што трае казната затвор на која е осудено.

По мислење на овој суд првостепениот суд правилно одлучил кога истакнатото предметно тужбено барање од страна на тужителот Л К од С да се задолжи тужениот на истиот да му исплати нематеријална и материјална штета во севкупен износ од 1.834.000,00 денари го одбил како неосновано, бидејќи од изведените докази неспорно утврдил дека во конкретниот случај не се исполнети условите од Законот за кривична постапка согласно погоре цитираните законски одредби за да истиот има право на надомест на штетата што ја бара, пред се од причини што во конкретниот случај против тужителот е донесена одбивателна пресуда само поради настапување на апсолутна застареност на кривичното гонење за кривичното дело „З „, па времето што тој го поминал во притвор во Холандија во К во Л - Х во временскиот период од 14.08.1995 год. па до 18.04.1996 год, не е неоправдано.

При донесувањето на својата одлука Апелациониот Суд ги имаше во вид погоре цитираните законски одредби од Законот за кривична постапка (објавен во Службен весник на РМ 15/97).

Согласно овие одредби за остварување на правото на надомест на штета потребно е и постоење на неоправданост на осудата, или притворот во конкретниот случај, а не само донесување на одбивателна пресуда. Во конкретниот случај не е утврдена незаконитост на решенијата за притвор, а одбивателната пресуда е донесена во жалбена постапка од причини на декриминализацијата на кривичното дело „П „ и настапување на застареност за гонење на кривичното дело „З „. Според ова имајќи ги во вид и одредбите од чл. 154 ст. 1 и чл. 158 од ЗОО (Објавен во Службен весник на СФРЈ бр. 29/77) Апелациониот суд смета дека кај тужениот нема вина и истиот нема одговорност за штета во овој предмет, посебно ако се има во вид дека до донесување на одбивателна пресуда не дошло поради незаконито постапување на државните органи

или поради околности што ја исклучуваат одговорноста на тужителот за делото за кое е водена постапката туку поради застареност.

Апелационен суд Штип Гж.бр.2367/07 од 17.01.2008 год.

Врховен суд на РМ – Рев.бр.697/08 од 16.06.2009 год.

22. Кога со пресуда на Врховниот суд на РМ, по поднесено БЗЗ од Јавно обвинителство на Република Македонија, е утврдено дека и првостепениот и второстепениот суд неосновано го ослободиле од обвинение лицето од причини што од сите докази изведени кај првостепениот суд се докажало неговото учество во кривичното дело, лицето нема право на обештетување поради неосновано лишување од слобода за определениот притвор во рамките на кривичната постапка.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека на тужителот по спорот А. Ј. од С. со решението донесено од страна на истражниот судија при Основен суд Струмица Ки.бр.77 од 21.05.2001 година за спроведување на истрага му била определена мерка притвор која започнувала да тече од 21.05.2001 година од 21 часот во времетраење од 30 дена затоа што истиот на ден 29.04.2001 година вечерта околу 22 часот договорно и заеднички како соизвршител со малолетните П. Ц., П. П., сите од С. со патничкото моторно возило „југо“ кое тој го управувал отишле во с. С. каде што со намера да прибават туѓи предмети на противправен начин влегле во куќата на С. и В. каде со употреба на сила на истите им се заканувале при што барале пари удирајќи ги со тупаници и врзувајќи им ги со селотејп рацете при што им одзеле 2000 ДМ и 13.000,00 денари со што и го сториле кривичното дело разбојништво по член 237 ст. 3 в. в со ст. 1. По вака донесеното решение осумничениот т. е сега тужителот А. судот утврдил дека бил однесен во притвор во затворот во Ш. каде истиот во одделението за притвор престојувал 9 дена и тоа од 21.05.2001 година од 23 ч. до 30.05.истата година кога по наредба на истражниот судија донесена под Ки.бр.47/01 од 30.05.2001 година бил спроведен во Невропсихијатриската болница во Н. За ваквата состојба од страна на судечкиот судија кој постапувал по предметот првостепениот суд утврдил дека бил известен и Вишиот јавен обвинител при што во текот на лекувањето и престојот во болницата врз сега тужителот било извршено невропсихијатриско вештачење при што за истиот била поставена дијагнозата - акутно полиморфно психотично растројство каде и бил лекуван со соодветни медикаменти а од болницата бил испишан на 27.05.2001 година. Со пресуда на Основниот суд С. донесена под К.бр.181/01 од 17.10.2003 година судот утврдил дека сега тужителот бил ослободен од обвинението за кривичното дело разбојништво по чл. 237 ст. 3 в. в со ст. 1 и в. в со чл. 22 од КЗ а врз основа на чл.342 т. 3 од КЗ која пресуда била потврдена и со донесената пресуда од страна Апелациониот суд во Штип под Кж.бр.77 од 22.04.2004 година. Против вака донесената правосилна пресуда од страна на Јавниот обвинител на РМ во ослободителниот дел под ст. 2 во однос на обвинетиот А. Ј. било поднесено барање за заштита на законитоста поради повреда на чл. 355

ст. 1т. 11 од ЗКП и повреда на КЗ од чл. 356 ст. 1 т. 1 в. в со чл. 237 ст. 3 а в. в со ст. 1 и чл.22 од КЗ во кое барање било предложено В на РМ констатира дека е сторено повреда на погоре цитираните членови т.е дека законот е повреден во корист на обвинетиот А Ј . Врховниот суд на РМ одлучувајќи по вака поднесеното барање за заштита на законитоста со пресуда донесена под Кзз бр. 77/04 од 7.07.2004 година утврдил дека барањето за заштита на законитоста поднесено од страна на Јавниот обвинител на РМ погоре наведено е основано и утврдил дека со пресудите донесени од страна на Основниот суд во Струмица и Апелациониот суд во Штип погоре наведени по однос на ослободителниот дел под ст. 2 во корист на обвинетиот А Ј биле сторени повреди од чл. 355 ст. 1 т. 11 од ЗПП и чл. 356 ст. 1 т.1 в. в со чл. 237 ст. 3 в. в со ст. 1 од чл. 22 од Кривичниот законик т. е истите судови неосновано го ослободиле сега тужителот од обвинение. Ова и од причини што од увидот во предметните списи Врховниот суд а посебно од увидот во дадените искази од страна на осудениот Ј Д и од страна на малолетниците Џ П и П П неспорно утврдил и констатирал дека со дејствијата превземени критичниот ден сега тужителот А го сторил кривичното дело разбојништво по чл. 237 ст. 3 в. в со ст. 1 чл. 22 од КЗ како соизвршител со останатите обвинети т. е заеднички и по претходен договор со нив.

Бидејќи со пресудата донесена од страна на Врховниот суд на РМ под Кзз бр. 25/04 од 7.07.2004 година, а по претходно поднесено барање од страна на Јавниот обвинител на РМ за заштита на законитоста е утврдено дека и првостепениот и второстепениот суд неосновано го ослободиле истиот од обвинение за кривичното дело Разбојништво од причини што од сите докази а посебно од исказите на распрашаните сведетели кои биле јасни, логични и хронолошки поврзани со настанот, како и константни во текот на траењето на целата постапка се докажувало неговото учество во кривичното дело за кое се теретел т. е непорно се докажувало дека и на негова страна има вина за сторување на кривичното дело Разбојништво.

Апелационен суд Штип ГЖ.бр.1284/05 од 19.20.2006 год.
Врховен суд на РМ- Рев.бр.748/07 од 03.07.2008 год.

23. Кога осигурителната компанија исплатила надомест на нематеријална штета на оштетените со спогодба и бара регрес од предизвикувачите на штета по судски пат, судот е овластен да ја оценува висината на износот што треба да се исплати на име надомест – регрес со правилна примена на чл.189 од ЗОО.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека на ден 09.09.2002 година првотужениот П Д управувајќи неосигуран трактор со приколка сопственост на П В без регистарски таблички предизвикал сообраќајна незгода во која се оштетени лицата И и К Ш . За сообраќајната незгода тужениот Д П бил огласен за виновен и условно казнет со пресуда на Основен суд Штип К.бр.154/03 од 02.10.2003 година. Оштетените

поднеле барање за надомест на штета до АДОР „К М“ С по што била склучена спогодба со која на И Ш му се надоместува штета во висина од 550.800,00 денари додека пак на К Ш и се надоместува штета во висина од 360.360,00 денари, или за двајцата била надоместена вкупна штета од 911.160,00 денари. Овој износ на оштетените е земен од сметка на тужителот на ден 06.04.2004 година. Тужителот до тужените поднел опомена пред тужби со цел доброволно да го платат регресот, меѓутоа истите не го платиле поради што тужителот ја поднел предметната тужба. Судот утврдил дека лицето Ш И од сообраќајната незгода се здобил со телесни повреди наведени во образложението на побиваната пресуда и чувствувал бол по интензитет и времетраење како што е наведено во образложението на побиваната пресуда. Судот утврдил дека кај Ш И постоела намалена животна активност поради која истиот претрпел душевна болка во период од 3 месеци до целосното рехабилитирање. Судот ги утврдил и телесните повреди што ги здобила Ш К, претрпениот страв, бол, како и намалена животна активност за Ш К.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право и досудил превисок износ на нематеријална штета. По наоѓање на овој суд досудениот надомест на нематеријална штета е превисок а досудениот износ за состав на спогодба од 20% нема законска оправданост согласно чл. 189 од ЗОО, поради што следуваše овој суд согласно чл.361 од ЗПП да ја преиначи првостепената пресуда и да одлучи како во изреката од следните причини:

Согласно чл.189 од ЗОО е предвидено: „За претрпени физички болки, за претрпени душевни болки, поради намалување на животната активност, нагргеност, повреда на угледот, честа, слободата или правата на личноста, смрт на блиско лице како и за страв судот ако најде дека околностите на случајот, особено јачината на болките и стравот при нивното траење го оправдуваат тоа, ќе досуди справедлив паричен надомест, независно од надоместот на материјалната штета, како и во нејзино отсуство. При одлучувањето на барањето на нематеријална штета како и за висината на нејзиниот надомест судот ќе води сметка за значењето на повреденото добро и за целта за кое служи тој надомест но и за тоа со него да не им се погодува на стремежите што се неспоиливи со неговата природа.“

По наоѓање на овој суд со сега досудениот надомест на регресен долг досудениот надомест на нематеријална штета ќе биде досуден правилно и согласно одредбата од чл.189 до ЗОО а каде е предвидено надоместот за претрпена штета да биде исплатен во висина адекватна на степенот на повредата на заштитеното добро и да се води сметка со исплатата на надоместот да не се погодува на стремежите кои се спортивни на целата закон служи исплатата на надоместот.

Во останатиот дел од тужбеното барање за износ од уште 464.020,00 денари на име регресен долг и тоа: за разликата од нематеријална штета за намалена животна активност за Ш И од досудените 90.000,00 денари до исплатените 180.000,00 денари, за спогодба од 20% - 84.000,00 денари и нагргеност од 40.000,00 денари и за К Ш за разликата од досудените 30.000,00 денари до исплатените 120.000,00 денари, за спогодба 20% износ од 60.000,00 денари, овој суд

го одби како неосновано бидејќи исплатената разлика по наоѓање на овој суд е исплатена во превисоки износи а за исплата на надомест за склучена вонсудска спогодба не постои пропишан законски основ за исплата на таков надомест.

Апелационен суд Штип Гж.бр.2086/07 од 13.12.2007 год.
Врховен суд на РМ- Рев.бр.583/08 од 11.03.2009 год.

24. Сопственикот на крава кој од нејзино одгледување остварувал приходи, а која угинала во сообраќајна незгода по вина на возачот на моторното возило, има право на надомест и на испуштената корист која не може да ја остварува поради угинувањето на кравата.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека по вина на возачот на моторното возило угинала кравата на тужителот, па како тужен во овој спор е осигурителното друштво кај кое, за одговорност на штета нанесена на трети лица е осигурено предметното возило.

Од извршеното вештачење е утврдено дека разумен рок за набавка на друга крава од овој вид од тужителот и со тоа тужителот да не трпи штета од изгубена добивка е периодот од моментот на сообраќајната несреќа до моментот на исплатата на средствата од тужениот на тужителот, кој период изнесува 3 години и за период од 3 години изгубената добивка од три телиња изнесува 39.000,00 ден. и изгубената добивка од млекото изнесува 138.555,00 ден.

Согласно чл.141 ст.1 од ЗОО “Тој што ќе му причини штета на друг должен е да му ја надомести, доколку не се докаже дека штетата настанала без негова вина“.

Согласно чл.142 од истиот Закон, “Штетата е намалување на нечиј имот (обична штета) и спречување на негово зголемување (испуштена корист) како и нанесување на друга физичка или душевна болка или страв (нематеријална штета)“.

Согласно чл.178 од ЗОО “Оштетениот има право како на надомест на обична штета, така и надомест на испуштена корист. Висината на надоместот на штетата се определува според цените во времето на донесувањето на судската одлука, освен ако нешто друго не е уредено со закон. При оцената на висината на испуштената корист се зема впредвид добивката што можела основано да се очекува според редовниот тек на работите или според посебни околности, а чие остварување е спречено со оштетниковото дејствие или пропуштање на оштетениот“.

Во конкретниот случај на тужителот му следува изгубена добивка за теле и од млеко за период од 3 години или вкупната штета заедно со изгубената добивка за период од 3 години изнесува 206.130,00 ден.

Во случајов, тужениот требало веднаш да ја плати цената за кравата и со тоа да спречи тужителот да трпи штета од изгубена добивка на млеко и телиња. Со оглед на материјалната состојба на тужителот, утврдена од првостепениот суд тужителот не бил во можност да купи друга крава од таков вид, па на тужителот му следува штета за изгубена

добивка за период од 3 години кој факт е утврден со извршеното вештачење.

Бидејќи штетата е утврдена по цена во моментот на пресудувањето, на тужителот му следува камата на досудениот износ за кравата, сметано од пресудувањето па до исплатата.

Пресуда на Апелационен суд Штип, ГЖ.бр.512/09 од 14.05.2009 год.

25. Кога во јавните книги е запишана прибелешка за забрана на продажба нотарот не смее да спроведува постапка за продажба, а доколку таква продажба е извршена истата е ништовна и не произведува правно дејствие, без оглед што подоцна прибелешката за забрана е избришана.

Од образложението:

Правилно е утврдено дека врз основа на договор за хипотека Оду.бр. 41/01 од 26.02.2001 год, засновано е заложно право од прв ред на деловниот простор опишан во изреката на одлуката. Оваа хипотека е заснована во корист на хипотекарниот доверител ДОО БС од С кој претходно на хипотекарниот должник АД Х, БС му дал парични средства на заем. Со пријава бр.55 од 10.08.2001 год, тужителот побарал запишување и запишана е предбелешка на заложно право со забрана на отугување на деловниот простор во јавните книги. На ден 30.08.2002 год, отпочнала реализацијата на хипотеката и е одржано првото јавно наддавање, а на ден 22.10.2002 год, е склучен нотарскиот акт со елементи на догвоор за продажба. По извршената предбелешка тужителот добил укажување од ДЗГР од Кочани да ги приложи кај него потребните документи за воспоставување на заложното право а тоа се решението за присилна наплата бр. 15-18/28, 15-748/1 од 15.03.2003 год, и записникот за попис и процена на недвижен имот бр.1580/29 од 15.03.2001 год. Овие решенија и записници се со цел Р М да изврши присилна наплата од страна на АД, Х БС на неплатени јавни давачки во износ од 35.290.506,00 денари. На ден 14.01.2003 год, ДЗГР од К го бриши пребележувањето на заложното право, а по поднесена жалба од УЈП ова решение станало правосилно на 22.07.2004 год. Во моментот кога е вршена продажбата од нотарот М З и кога е составен нотарскиот акт со елементи на договор за продажба предбелешката во корист на Република Македонија не била избришана. Дополнително до ДЗГР од Кочани сите потребни податоци од страна на УЈП се доставени на 10.06.2004 год.

Жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба се неосновани во целост. Фактичката состојба е утврдена врз основа на изведените писмени докази, а жалителот во текот на постапката нема истакнато никакви докази, а со жалбата и никакви наводи кои можат да ја доведат под сомнеж истата.

На правилно утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната пресуда и го одбил тужбеното барање на тужителот како неосновано. Во чл. 55 ст.1 од Законот за утврдување и

наплата на јавните приходи предвидено е дека, попишаниот имот може да се остави на чување на даночниот должник, со забрана за отуѓување до намирување на даночниот долг. Забраната за отуѓување на недвижен имот Органот за јавни приходи ја пријавува во Органот надлежен за геодетски работи заради запишување на предбележано заложно право на недвижноста. Во конкретниот случај УЈП донела решение за присилна наплата и на 17.08.2001 год, е извршена прибелешка во јавните книги на забраната за отуѓување на недвижен имот. Согласно овој член нотарот не можел да отпочнува и спроведува постапка за продажба бидејќи пред да отпочне постапката за реализација на хипотеката во јавните книги во корист на РМ била запишана забрана за продажба. Првостепениот суд неправилно ја применил оваа законска одредба кога утврдил дека прибелешката е без дејствије бидејќи подоцна со решение истата прибелешка била избришана. Од изведените докази е видно дека решението со кое прибелешката во корист на РМ е избришана станало правосилно по спроведената постапка за продажба на недвижноста. Според мислењето на Апелациониот суд во ваков случај нотарот постапил спротивно на чл. 55 ст.1. од Законот за утврдување и наплата на јавните приходи, чл. 51 од Законот за договорната хипотека и чл. 144, 145, 146 и 147 од ЗИП, како и чл.95 од ЗОО, кога ја спровел постапката за јавна продажба со елементи на договор за купопродажба.

Апелационен суд Штип Гж.бр.2089/07 од 13.12.2007 год.

26. Кога родителите на едниот брачен другар ги обезбедиле сите средства за изградбата на куќата и превземале активности за градбата, тогаш тие станале сопственици на куќата врз основа на градба. Куќата не претставува заеднички имот на нивниот син со неговата поранешна сопруга само поради фактот што плацот бил купен од родителите и заведен на име на синот. Родителите своето право можат да го остварат со тужба на главно вмешување во постапката за утврдување на право на сопственост што тече меѓу нивниот син и неговата поранешна сопруга.

Од образложението:

Утврдено е дека А.В. и А.К. стапиле во брак 1998 год., а бракот е разведен со пресуда на Основен суд С П.бр. 55/05 од 31.1.2005 год. Брачната заедница фактички престанала да постои уште од месец август 2004 год. Утврдено е дека во текот на 2000 год, тужителот К. го овластил бирото „М“ од С и неговиот зет ФШ да барат плац на кој ќе се гради куќа. Плацот е купен од продавачот ДД на кого му се исплатени 53.000 германски марки, и плацот по желба на Киро бил заведен на име на неговиот син В. Парите за плацот биле сопственост на К и неговата сопруга З и тоа од нивната заштеда и од подигнатиот кредит во износ од 35.000 германски марки од страна на К. К.Т била гарант во овој договор а кредитот го враќа К. Градбата на куќата ја вршел Р.Т и за тоа од страна на К му биле исплатени 44.000 германски марки. Дополнителните занаетчиски работи во куќата се плаќани исто така од К и З. Приходите кој КТ ги остварувала се користеле за потребите за семејната заедница

помеѓу неа и В, а кредитот кој го подигнале КТ и В исто така бил искористен од неа и В, а кредитот го враќа В. Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Жалителот во жалбата истакнува дека фактичката состојба е погрешно утврдена поради тоа што паричните средства за изградба на куќата се од неа и од В, а таквите наводи ги поткрепува со факти дека таа подигнала кредит и дека остварувала своја заработка. Овие наводи во жалбата се во противречност со изведените докази во текот на постапката. Од увидот кон списите во предметот е видно дека кредитот од 35.000 германски марки од националната Банка на трудот го подигнал и враќал АК и В, а КТ била само гарант. Исто така кредитот од 20.000 евра е подигнат и потрошен за тековни потреби од В и КТ, а враќањето на кредитот го вршел В. Од правилно изведените докази првостепениот суд со сигурност утврди дека К и З АН ја изградиле спорната куќа, без оглед што плацот бил заведен на име на нивниот син В, односно правилно е утврдено дека спорната недвижност не е имот кој В и КТ го стекнале во текот на нивната брачна заедница. На правилно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил чл. 112 како и чл. 66 и 67 од Законот за сопственост и други стварни права. Правото на сопственост К и З АН го стекнуваат врз основа на градба, па во конкретниот случај не може да се прифати дека тој имот е имот кој поранешните брачни другари КТ и В го стекнале во текот на бракот.

Апелационен суд Штип Гж.бр.979/07 од 20.09.2007 год.

27. Ако со цел да се избегне одземање на недвижен имот во рамките на кривична постапка, странките склучиле договор за физичка делба на имот, а покрај тоа и понатаму заеднички го користат тој имот, тогаш постои недозволеност на мотивот и целта за склучување на тој договор. Во тој случај во согласност со чл.45 ст.2 од ЗОО договорот не произведува правно дејство.

Од образложението:

Првостепениот суд утврдил дека тужителот и тужената биле брачни другари и стапиле во брак на 03.03.1980 година, да во текот на брачна заедница се стекнале со заеднички подвижен и недвижен имот. По склучувањето на бракот, странките живееле во стан на ул.“ЕН“ бр.6 во Штип. Во 1985 година купиле плац за изградба на куќа на ул.“АС“ бр.7 во населба блок 85 во површина од 676 м.кв. Во прво време адаптирале од куќата стан од околу 100 м.кв. и канцеларија од 20 м.кв. а остатокот од куќата бил карабина. На 19.09.1995 година тужителот како законски застапник на А –П, фирма основана во 1991 година, склучил договор со ГП “П –С, за купопродажба на деловен простор-објект Д локал бр.70, приземје во вкупна површина од 16,20 м.кв. Додека странките биле во брак се стекнале и со сопственост на деловен простор на ул.“В П“ б.б. во Штип, локал С-1 во станбена зграда Д-3 во површина од околу 8 м.кв. и основале и друга фирма “А-П 2“ на кој оснивач била тужената Н О. Странките додека биле во брак се стекнале и со подвижен имот и тоа МПВ -џип, кој тужителот го купил во 1988 година за 600 евра од Б. Во 1994 година против тужителот Р како законски застапник на фирмата „А-

П била поведена кривична постапка за кривично дело “даночно затајување” и за “повреда или симнување на службен печат или знак”. Под страв да не им биде одземен целокупниот заеднички имот стекнат во бракот, тужителот и тужената се консултирале со правни лица па така тужената Н била кај ПА тогашен Зам.јавен обвинител кој ја посветувал да склучат договор за физичка делба на заедничкиот имот. Странките го склучиле договорот со кој извршиле поделба на недвижниот имот стекнат во бракот на тој начин што во делот на тужената Н да припадне во сопственост и владение од деловен простор по договор бр.01-14765 од 28.12.1990 година на ул.“В П” бб во Штип, локал бр.С-1 во станбена зграда Д-3 во Штип од 8 м.кв., куќа по решение добиено од Секретаријатот за финансии-Одделение за имотно правни односи од 09.07.1985 година на ул.“АС “ бр.6 со двор на урбанистичка парцела бр.133 во нас.блок-85 во површина од 476 м.кв. Во делот на тужителот Р било договорено во сопственост и владение да му припадне станот на ул.“ЕН” бр.7 по договор од 15.08.1980 година во површина од 53,60 м.кв. и 1 соба во површина од 20 м.кв. која се наоѓа во подрумскиот дел од куќата на ул.“АС бр.6 од западната страна. Договорот го потпишале и двете странки и го завериле во поранешниот Општински суд под Зав.І бр.444/04 од 18.04.1995 година. Еден месец по склучувањето на договорот за физичка делба чие поништување се бара странките го продале станот на ул.“ЕН” бр.7. Во меѓувреме брачните односи помеѓу странките се нарушиле и во 1999 година бракот помеѓу тужителот и тужената бил разведен. Тужената отишла да живее кај нејзините родители, но по извесно време односите повторно се подобриле и повторно отпочнале да живеат заедно се до 2004 година кога односите помеѓу нив повторно се влошиле а тужителот бил буквално истеран од куќата на ул.“АС бр.6 во Штип од страна на тужената и нивниот постар син и тогаш за прв пат тужената му рекла на тужителот дека се ќе му земе. Тужителот немал пристап до куќата, немал каде да живее по што ја поднел предметната тужба.

На така правилно и целосно утврдена фактичка положба, првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука. Правилно судот го применил чл.45 ст.2 од ЗОО со кое е предвидено:“ако недозволената побуда суштествено влијаела врз одлуката на едниот договорач да го склучи договорот и ако другиот договарач тоа го знаел или морал да го знае, договорот ќе биде без дејство. Во чл.58 ст.1 од истиот закон е кажано:“ привидниот договор нема дејство меѓу договорните страни“. Од изведените докази судот неспорно утврдил дека во 1994 година противтужителот Р се водела кривична постапка за кривично дело “затајување на данок и за повреда или симнување на службен печат или знак“, да тужената како брачна другарка во тоа време знаела за тоа и дека поради тоа барала од свидетелот ПА совет дали постоела опасност да им биде одземен заедничкиот имот стекнат во брак со тужителот и од како тоа и било потврдено со тужителот го склучиле предметниот договор за физичка делба. Судот утврдил дека недозволеноста на мотивот и целта за склучување на тој договор – да се избегне одземање на недвижниот имот поради кривичната постапка што била поведена против тужителот, доведува до тоа да тој договор е ништовен во смисол на погоре цитираните законски одредби. Освен тоа неспорно судот утврдил да и со самото однесување на странките за целиот период на

заедничкото живеење во куќата скоро 9 години од склучувањето на договорот манифестирале волја на заедничка сопственост према куќата како брачна имовина.

По оценка на овој суд по однос на одлуката во ст.3 од изреката со која судот утврдил право на сопственост на една половина од недвижниот имот по основ на имот стекнат во брак на тужителот со тужената, правилно е применето материјалното право од чл.75 ст.2 од Законот за сопственост и други стварни права со кој е предвидено:“при утврдувањето на деловите на брачните другари во заедничкиот имот, судот тргнува од фактот дека заедничкиот имот на брачните другари се дели на еднакви делови“.

Од изведените докази неспорно произлегува да овој недвижен имот странките ги стекнале за време на траењето на брачната заедница од 1980 година се до 1999 година кога се развеле. Најпрво во месец 08.1980 година бил на име на тужената купен заедничкиот стан на кредит на ул.“ЕН“ кој бил исплатуван во текот на бракот. Потоа во 1985 година купиле плац за изградба на предметната куќа, исто така со заеднички средства. По продажбата на станот 1995 година странките оспособиле за живеење 100 м.кв. од куќата во која се вселиле и заедно живееле неколку години. Со работењето на двете фирми “А-П 1“ чиј основач бил тужителот, и “А-П 2“ чиј оснивач била тужената се стекнале со парични средства со кој купиле и два деловни простора.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителката за тоа дека самото поднесување на тужбата за поништување на договорот за физичка делба по протекот полни 9 години од неговото склучување како и самата примена на договорот во правниот промет од страна на тужителот со извршената продажба на станот и ја потврдува свесната волја за склучувањето на тој договор и за непостоење на негова фиктивност, но ги одби истите како неосновани. Од изведените докази произлегува дека причината за поднесувањето на предметната тужба било таа што од како бил продаден станот во 1995 година странките се вселиле и живееле во заедничката куќа од 1995 година и покрај разводот во 1999 година продолжиле да живеат заедно до 2004 година кога тужителот бил истеран од куќата од страна на тужената со закана дека се ќе му земе, бил доведен во ситуација да нема каде да живее.

Апелационен суд Штип ГЖ.бр.2108/07 од 05.02.2008
Врховен суд на РМ – рев.бр.597/08 од 12.03.2009 год.

28. Самиот факт дека настапила инвалидност од 40% кај оштетеното лице не е услов тоа да се стекне со право за исплата на доживотна рента. Покрај инвалидноста потребно е поради неа лицето да не може да ги извршува работните задачи за кои се оспособило-школувало, а кои задачи ги вршело во моментот на настанување на инвалидноста. Фактот што по завршеното лекување и рехабилитација оштетениот, според наодот и мислењето на вештото лице може да ги извршува истите работни задачи го исклучува неговото право да брара надомест на штета во вид на доживотна рента поради настапена инвалидност.

Образложение

Основен суд Кочани со пресуда П.бр.555/05 го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот да му плати на име надомест на штета за трајно намалена работна способност како последица на инвалидност вкупен износ за целиот негов живот 2.000.000,00 денари со соодветна законска камата. Апелационен суд Штип со пресуда Гж.бр.666/06 ја одби жалбата на тужителот како неоснована и ја потврди првостепената пресуда.

Врз основа на утврдената фактичка состојба од страна на пониските судови, по наоѓање на Врховен суд на РМ, правилно пониските судови го примениле материјалното право. Имајќи во предвид дека тужителот како резултат на сообраќајната незгода која се случила, се здобил со тешка телесна повреда, а согласно наодот и мислењето на вештото лице кај него постоел сосема лесен степен на оштетување на рбетниот мозок, така да процентот на намалена работна способност би бил 40% односно тужителот бил инвалид со делумна работна способност кога било во прашање мануелна или физичка работа, додека за канцелариска работа тој имал целосна работна способност. Се имал во предвид фактот дека тужителот бил млада личност на возраст од 22 години и бил работник со основно образование, извршувал работи и работни задачи на монтирање на машини, пренос на готови производи и материјали и тоа од Република Германија каде што моментално се наоѓал и каде остварувал плата. Правилен е заклучокот дека врз основа на сите изведени докази, тужителот не докажал дека претпел штета поради намалена работна способност.

Следствено на ова, правилен е ставот на пониските судови дека во конкретниот случај не може да се примени чл.177 ст.1 т.4 од ЗОО според кој во случај на смрт, телесна повреда или оштетување на здравјето, надоместот се определува, по правило во форма на парична рента, доживотно или за определено време, како и ако должникот не го даде обезбедувањето што ќе го определи судот, доверителот има право да бара наместо рента да му се исплати една вкупна сума, чија висина се определува според висината на рентата и веројатното траење на доверителовиот живот, со одбивање на соодветни камата. Самата околност што кај тужителот е утврдена намалена работна способност од 40% не значи дека истиот има само поради оваа околност и по овој основ право на надомест на штета. И во чл.184 ст.2 од ЗОО е предвидено дека, ако повредениот поради целосна или делумна неспособност за работа ја губи заработката, или потребите му се трајно зголемени, или можностите за негово натамошно развивање и

унапредување се уништени или намалени, одговорното лице е должно да му плаќа на повредениот определена парична рента, како надомест за таа штета.

Врховен суд на РМ Рев.бр.223/10 од 03.11.2010 год. и Апелационен суд Штип Гж.бр.1318/09 од 15.20.2009 год.

29. Ако едниот брачен другар молчешкум изразил согласност другиот брачен другар да располага во целост со имотот стекнат во брак, го губи правото да бара ништовност на правното дело во ? од имотот.

Образложение

Првостепениот суд утврдил дека тужителката е брачна другарка на првотужениот со кој стапила во брак на 16.10.1960 година и нивната брачна заедница непрекинато трае до денес. Второтужениот и третотужената се брат и сестра а и двајцата се деца на тужителката Н. и тужениот И.. Утврдил дека првотужениот И. бил вработен кај замешувачот во предметниот спор хх банка АД-Скопје, да како службено лице извршувајќи ги работните задачи на работно место Виш девизен референт сторил кривично дело заради кое бил покренат обвинителен акт од ОЈО хх, била водена кривична постапка против тужениот И. со донесување на кривична пресуда К.бр.220/98 од 21.06.2004 година на Основниот суд хх со која бил огласен за виновен за продолжено кривично дело од чл.353 ст.3 в.в. со чл.45 од КЗ, а која пресуда била потврдена и со пресуда на Апелациониот суд во Штип Кж.бр.565/04 од 30.11.2004 година. Со стореното кривично дело оштетената хх банка АД-Скопје поднела тужба против првотужениот И. С. за надомест на штета, бил заведен спор под П.бр.485/04 по кој е донесена пресуда под истиот број од 26.01.2006 година, со која тужбеното барање на тужителот хх банка АД-Скопје било усвоено во целост а тужениот И. задолжен да и плати на банката надомест на штета од извршено кривично дело сума во износ од 51.794,20 евра, 27.008,28 швајцарски франци и 485,13 американски долари. Оваа пресуда била потврдена со пресуда на Апелациониот суд Штип ГЖ.бр.383/07 од 17.05.2007 година. Првостепениот суд од увидот во списите на предметот утврдил дека кривичното дело првотужениот И. го сторил во периодот од 1981 до 1996 година кога во поголем број наврати противправно присвојувал девизни средства. При извршена детална контрола на работењето на И. на 24.06.1996 година е констатирано неправилното работење на првотужениот поради што банката поднела кривична пријава до Основното јавно обвинителство во хх. Неколку дена по откривањето на неправилностите на неговото работење а пред подигање на обвинението, тужениот И. доставил изјава до оштетената банка дека утврдената сума на направената штета од 6.900 германски марки ја признава и се обврзал да ја плати во рок од 3 дена кое нешто и го сторил со плаќање на износ од 186.181 денар на 28.06.1996 година а во изјавата навел и дека сите други износи што евентуално контролата ќе ги утврди како износи на штета тој однапред ги признава за свои и се обврзува дека ќе ги надомести по сознанието за штетата. Во текот на

работењето на Комисијата при хх банка за утврдување на висината на штета тужениот И. знаејќи дека висината на штета предизвикана со неговите противправни дејствија е многу голема од првично откриената а со цел да ја оневозможи хх банка како оштетена да го наплати своето побарување, тужениот И. во својство на поклонодавател со второтужениот Н. и третотужената К. родена С. Ч. во својство на поклонприматели на 16.09.1996 година заклучил договор за поклон и пренос на правото на користење на недвижен имот кој договор бил заверен во Основниот суд хх под Зав.бр.682/96 од 18.09.1996 година. Со договорот првотужениот И. на синот и ќерката им дава на поклон во сопственост и фактичко владение куќа и дворно место во хх на КП.бр.6096 на секој по ? (една половина) идеален дел. Освен тој недвижен имот предмет на договорот за поклон првотужениот И. не поседувал друг имот во негова сопственост. Врз основа на заклучениот договор за поклон второ и третотужените си го завеле на свое име недвижниот имот во Пл.бр.1624. По дознавањето на договорот за поклон замешувачот хх банка Ад-Скопје која останала оштетена од незаконитите дејствија во работењето на првотужениот И. поднела тужба против тужените Н. и К. по основ побивање на должникови правни дејствија со предлог судот да донесе решение за издавање привремена мерка со забрана за отуѓување и оптоварување на недвижниот имот предмет на договорот за поклон. По тужбата на хх банка бил заведен спор П.бр.633/97 по кој е донесена првостепената пресуда која сеуште не била правосилна а со која е одлучено да е побиено правното дејствие на должникот И. со склучениот договор за поклон и тој договор губи правно дејство према хх банка АД-Скопје колку што е потребно за намирување на побарувањето на банката према должникот И.. По предлогот за издавање привремена мерка судот донел решение под П.бр.633/97 од 24.06.1997 година со кое е забрането отуѓување и оптоварување на недвижниот имот предмет на договорот се до правосилно окончување на спорот П.бр.633/97. Привремената мерка издадена со наведеното решение сеуште е во сила. Понатаму судот утврдил дека куќата предмет на договорот за поклон била изградена во временскиот период од 1977 до 1982 година кога странките се вселиле во неа, да куќата била градена во текот на траењето на брачната заедница меѓу И. и тужителката Н. од нивни заеднички средства и кредити кои заеднички ги исплаќале а на земјиште кое му припаѓало на таткото на тужениот И.. По заклучувањето на договорот за поклон во месец септември 1996 година до крајот на истата година, од страна на судот на тужителката и бил доставен примерок договорот за поклон така што од периодот во месец септември 1996 година до месец декември истата година таа дознала дека постои договор за поклон со кој нејзиниот брачен другар И. целокупниот имот стекнат во брачната заедница го поклонил на нивните законити полнолетни деца. Тужбата со која е заведен предметниот спор со која се бара поништување на предметниот договор за поклон за ? идеален дел од недвижниот имот тужителката Н. ја поднела на 05.05.2006 година што е речиси 10 години од создавањето на постоењето на спорниот договор за поклон. Инаку тужените во писмениот одговор на тужбата на расправата пред судот го признале тужбеното барање на тужителката.

На така правилна и целосно утврдена фактичка положба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога со

нападнатата одлука одлучил така што го одбил тужбеното барање на тужителката како неосновано. При одбивањето на тужбеното барање правилно судот се повикал на одредбата од чл.3 ст.3 од ЗПП, ценејќи го фактот што иако тужените го признале тужбеното барање на тужителката во конкретниот случај се работи за барање со кое странките не можат да располагаат. Имено, со оваа законска одредба е предвидено да судот нема да ги уважи располагањата на странките кои се: во спротивност со присилните прописи, во спротивност со одредбите од меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот и во спротивност со моралот. При постоење на правосилна судска одлука со која првотржениот И. бил задолжен да на замешувачот во спорот ХХ банка АД-Скопје и исплати надомест на штета од сторено кривично дело сума од 51.794,20 евра, 27.008,28 швајцарски франци и 485,13 американски долари, да постои судска одлука со која спорниот договор за поклон се побива во делот кој е потребен за намиравање на побарувањето на банката како и имајќи ја во предвид привремената мерка која судот ја издал и со која им се забранува на тужените Н. и К. да вршат отуѓување или оптоварување на спорниот недвижен имот од кој замешувачот ХХ банка единствено би можел да го намира своето побарување и да таа мерка сеуште е во сила, судот правилно прифатил дека со признавањето на тужбеното барање на тужителката, тужените имаат за цел да го осуетат или оневозможат наплатата на побарувањето на банката према тужениот И.. Исто така овој суд го прифати стојалиштето на првостепениот суд да тужбеното барање на тужителката е неосновано и од причини што иако тужителката не учествувала во склучувањето на договорот за поклон со самото тоа што премолчено се согласила со неговото склучување и 10-тина години потоа не се спротивставила на договорот во смисол на чл.72 од Законот за сопственост и други стварни права значи да таа молкумно го одобрила располагањето со заедничкиот имот што нејзиниот сопруг го извршил со склучувањето на договорот за поклон со нивните деца тужените Н. и К..

Постапувајќи по ревизија против оваа одлука Врховниот суд нашол дека пониските судови правилно го применила материјалното право. Имено, при утврден факт дека за договорот за поклон и пренос на правото на користење, чие поништување се барало во тужбата, тужителката дознала уште во 1996 година, кога истиот бил склучен и заверен во Основниот суд ХХ, правилно е стојалиштето заземено од пониските судови дека тужителката премолчно се согласила со неговото склучување, особено ако се има предвид дека предметниот договор бил склучен помеѓу нејзиниот сопруг од една страна и нивните заеднички деца од друга страна. Ова до толку повеќе што со правосилна судска пресуда на Основниот суд во ХХ прво тужениот е задолжен на замешувачот во овој спор – ХХ Банка да му надомести штета од извршено кривично дело, а со правосилна судска пресуда на истиот суд е утврдено дека спорниот договор за поклон се побива спрема децата со кој бил склучен, и тоа во делот кој е потребен за намиравање на побарувањето на Банката. Од тука, пониските судови правилно утврдиле дека признанието на тужбеното барање од страна на тужените во текот на постапката, имало за цел отежнување на исплатата на побарувањето кое замешувачот ХХ Банка го има спрема прво тужениот ХХ, сопруг на тужителката.

Врховен суд Рев бр.281/09 од 03.3.2010 год. и Апелационен суд Штип
Гж.бр.1113/08 од 07.10.2008 год.

30. Плаќањето на застарениот главен долг од должникот не ја прекинува застареноста на барањето за камата на тој долг.

Образложение

Тужениот имал обврска спрема тужителот за плаќање на воден надомест во износ од 1.500 ден. и тој долг требало да го плати најдоцна до 31.12.2005 година. Тужителот тужбата ја поднел на 26.01.2010 година, а тужениот по добивањето на тужбата го платил долгот и тоа на 09.02.2010 година, по истекот на рокот за застареност за главното побарување.

Првостепениот суд го одбил тужбеното барање на тужителот да се задолжи тужениот за плаќање на законска затезна камата за периодот после 31.12.2005 година со образложение дека тоа побарување е застарено.

Одлучувајќи по жалбата на тужителот Апелациониот суд смета дека согласно чл.363 од ЗОО меѓусебните побарувања на договорните страни од договорите во промет на стоки и услуги како и побарувањата на надоместоци направени во врска со тие договори застарува за три години, а во случајот тужениот измирил застарена обврска. Според Апелациониот суд, во согласност со чл.376 од ЗОО со плаќањето на застарен главен долг не се смета дека должникот се одрекол од застареноста и во однос на побарувањето на камата на главницата како споредно побарување. Поради ова правилен е заклучокот на првостепениот суд дека спореденото побарување на тужителот е застарено.

Апелационен суд Штип Гж.бр.1628/10 од 22.11.2010 год.

31. Осигурителната компанија нема право на регрес од штетникот за исплатениот износ на оштетениот, како преостаната штета, врз основа на нивна вонсудска спогодба, ако претходно штетникот и оштетениот склучиле вонсудска спогодба и штетникот исплатил штета на оштетениот кој изјавил дека со таквата исплата целосно е обештетен.

Образложение

Првостепениот суд утврдил дека на 26.04.2006 година тужениот управувајќи го своето пмв под дејство на алкохол, со возилото удрил во оштетениот Д. М. и му нанел тешки телесни повреди. Тужениот на оштетениот М. на ден 18.06.2006 година во присуство на нотар и сведоци му дал надомест во износ од 3000 евра за нанесената нематеријална штета и ваквата спогодба е заверена кај нотар под УЗПбр.3542/06. Подоцна оштетениот М. преку неговиот полномошник адв. Н. Н. до тужителот како осигурителна компанија поднел барање за надомест за причинета штета предизвикана од друг но при тоа не го

известил тужителот дека од страна на тужениот му е исплатен надомест од 3000 евра за истата штета. На 26.12.2006 година за истата штета по постигната спогодба со тужителот оштетениот М. примил износ од 330.000 денари на име надомест на нематеријална штета.

Врз основа на ваква и правилно утврдена фактичка состојба, првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот Д. Т. на име регрес да му исплати 330.000 денари со камата од 10.01.2007 година па до конечната исплата.

Во конкретниот случај бидејќи тужениот возилото го управувал под дејство на алкохол согласно чл.16 од Законот за задолжително осигурување во сообраќајот исплатениот износ тужителот може да го бара како регресен долг до колку се исполнети условите за тоа. Оштетениот Д. М. врз основа на чл.189 од ЗОО можел со тужба да бара штетникот да му ја надомести преостанатата штета кога претходно од заедницата за осигурување доброволно делумно му е исплатен надомест за претрпената штета. Меѓутоа во конкретниот случај оштетениот вон судски се согласил тужениот како штетник да му ја надомести штетата за што постигнале вон судско порамнување. Со тоа порамнување оштетениот изјавил дека целосно е намирен и дека повеќе нема да бара штета. Според тоа не се работи за преостаната штета, па осигурителната компанија да му ја надоместува така исплатената штета па понатаму согласно чл.16 од напред споменатиот закон да бара регрес од тужениот. Оштетениот би го задржал правото да бара надомест на штета до колку штетникот односно тужениот по основ на вина му надоместил дел од штетата, што не е во конкретниот случај. Во постапката што накнадно ја повел оштетениот пред тужителот како осигурителна компанија вон судски била склучена спогодба за надомест на штетата, но во таа постапка не учествувал тужениот и воопшто не бил известен за ваквото надоместување на штетата и ако осигурителната компанија има сознание дека штетата произлегува од сообраќајан незгода и кривично дело, а штетникот бил под дејство на алкохол, дека после ваквото надоместување на штетата ќе бара регрес од тужениот.

Апелационен суд Штип Гж.бр.1602/10 од 18.11.2010 год.

32. Даденото признание во парнична постапка ја прекинува застареноста, иако таа постапка завршила со констатација дека тужбата се смета за повлечена поради процесни причини.

Образложение

Првостепениот суд правилно одлучил дека побарувањето на тужителот стасало за наплата на 9.11.2006 година, а спород е поведен по тужба на тужителот поднесена на 26.11.2009 година. На записник за главна расправа по предметот Пл.бр.59/07 од 29.5.2009 година тужениот го признал тужбеното барање. Во таа претходна постапка дошло до повлекување на тужбата поради неоправдано отсуство на тужителот што било констатирано со решение Пл.бр.59/07 од 23.09.2009 година.

Претходниот спор за долг по истиот основ тужителот го завел противтужениот со тужба поднесена на 16.02.2007 година.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го пирменил материјалното право кога го усвоил приговорот на тужениот за застареност на побарувањата и го укинал платниот налог Пл.бр.1258/09 од 27.11.2009 година. Првостепениот суд за ваквото одлучување прифака да согласно чл.363 од ЗОО меѓусебните побарувања на договорените страни од договорите во промет на стоки и услуги застаруваат за 3 години.

Меѓутоа првостепениот суд не ги земал во предвид одредбите од ЗОО што се однесуваат за прекин на застареност.

Така, согласно чл.376 од ЗОО застарувањето се прекинува кога должникот ќе го признае долгот, а согласно чл.377 од ЗОО застарувањето се прекинува со подигање тужба и со секое друго доверителово дејствие преземено против должник пред суд или пред друг надлежен орган заради утврдување, обезбедување или остварување на побарувањето. Во претходниот предмет Пл.бр.59/07 тужителот не се откажал од тужбата туку тужениот во таа постапка на записник од 29.5.2009 година на несомнен начин го признал главниот долг на тужителот.

Од друга страна тужителот во својство на доверител поднел втора тужба за долгот по истиот основ против истиот тужен пред Основниот суд Р. и ова тужба ја поднел на 16.02.2007 година. Во претходниот предмет и ако тужениот го признал главниот долг од страна на првостепениот суд небила донесена пресуда поради признание, туку од причина што за расправата закажана за 23.9.2009 година небил присутен тужителот донесено е решение дека тужбата се смета за повлечена на 23.9.2009 година.

Повторно тужителот за истиот главен долг ја поднел предметната тужба на 26.11.2009 година што значи во рок од 3 месеци од правосилното на решението за повлекување па согласно чл.379 ст. 1 од ЗОО во ваков случај се смета дека застарувањето е прекинато со првата поднесена тужба.

Согласно чл.381 од ЗОО рокот за застарување почнува да тече односно по прекинувањето и завршува кога ќе измине толку време колку што со закон е определено за застарувањето што е прекинато.

Во конкретниот случај согласно чл.363 од ЗПП побарувањето на тужителот застарува за 3 години, но бидејќи тужителот претходната тужба ја поднел на 16.2.2007 година и во таа постапка на 29.5.2009 година тужениот го признал долгот настапило прекин на застарувањето. Имајќи во предвид дека доспејаноста на долгот е на 9.11.2006 година, па не е истечен рокот од 3 години.

Апелационен суд Штип Гж.бр.237/11 од 15.02.2011 год.

33. По истекот од 2 години од приемот на извршената работа, нарачувачот повеќе не може да се повика на недостатоците.

Образложение

Помеѓу тужителот Друштвото “Х” довел од Струмица како изведувач и тужениот К.С. како инвеститор бил склучен договор за дело како и четири анекси кон овој договор, во кои конкретно биле наведени градежните работи кои изведувачот требало да ги изведе на објектот на тужениот како и цената која што тужениот требало да ја плати за изведување на овие работи. Тужителот започнал со работа во почетокот на 2000-та година, а ги завршил договорените градежни работи до крајот на 2000-та година. Во почетокот на јануари 2001 година тужителот заедно со неговата мајка кои за време на изведувањето на градежните работи живееле во подрумската просторија на предметниот градежен објект, се вселиле во реновираната станбена зграда. Тужениот поднел тужба против тужителот како изведувач на работите за надомест на материјална штета поради неквалитетно изведени градежни работи, која штета е прецизирана на износ од 600.000,00 ден., и враќање на повеќе претплатени средства во износ од 200.000,00 ден. Ова тужба е поднесена до судот на ден 18.06.2003 година.

По мислење на Врховниот суд на Република Македонија, правилен е заклучокот на пониските судови дека тужбеното барање на тужителот е неосновано, бидејќи истото е поднесено по истекот на рокот од 2 години од приемот на извршените работи.

Согласно чл.634 ст.1 и 2 од ЗОО “Ако подоцна се покаже некој недостаток кој не можел да се открие со обичен преглед, нарачувачот сепак, може да се повика на него под услов за него да го извести вршителот на работата што побргу, а најдолго во рок од 1 месец од неговото откривање. Со истекот на две години од приемот на извршената работа, нарачувачот повеќе не може да се повика на недостатоците“.

Во конкретниот случај, тужениот заедно со неговата мајка се вселил во реновираниот дел од куќата на почетокот на 2001 година и се до поднесувањето на тужбата на ден 18.06.2003 година не приговорил на квалитетот на извршените работи од страна на тужителот со што истиот постапил спротивно на наведената законска одредба. Ова, особено ако се има во предвид дека во конкретниот случај тужениот бара штета за неквалитетно извршени градежни работи, односно неквалитетно извршено глетовање на ѕидовите и плафоните во просториите и скалишниот дел, што значи дека се работи за недостатоци кои може да се откријат со обичен преглед по извршената работа.

Врховен суд на РМ Рев.бр.1196/09 од 30.06.2010 год. и Апелационен суд Штип Гж.бр.675/09 од 09.07.2009 год.

34. Кога во постапка за прогласување на наследно право на денационализација со правосилно судско решение се утврдени наследните права на странките и се утврдени нивните наследни делови во однос на целокупниот имот кој е предмет на постапката, тоа решение ги врзува странките и го исклучува водењето на спор за истата правна работа. (чл.28 и 182 од ЗВП - Сл. весник на РМ бр.19/79)

Образложение

Во постапката по предметот на Основен суд Штип П.бр.66/06, усвоено е тужбеното барање на тужителите, и е утврдено дека тужителите по однос на тужените имаат право на денационализација на 1/3 од имотот опишан во изреката како на имот стекнат во семејна заедница меѓу Н, М и синовите на М – А, С и Д, и дека наследните делови на тужените кои се состојат од правото на денационализација на предметниот имот.

По повод поднесена жалба, овој суд со пресуда Гж.бр.888/07 ја потврди првостепената пресуда.

Врховен суд на РМ констатира дека во постапката по предметот е утврдено дека странките во спорот односно и тужителот и тужените потекнуваат од семејството Л чиј родоначалник бил ЛК кој имал три сина. Наследниците на ЛК неговите синови според обичаите што биле присутни кај власите во тој период, живееле во семејна заедница. Обичај било најстариот од нив да раководи со семејството, а во случајот тоа бил Н како најстар син на ЛК. Поголемиот дел од имотот кој го стекнале синовите на ЛК се водел на најстариот син Н. Во текот на 1946 година врз основа на Земскиот закон за аграрна реформа и колонизација, целиот недвижен имот – предмет на спорот, а кој бил имот на семејната заедница Л бил одземен. Подоцна со решенија за наследници на правото на денационализација на имот одземен од покојните М и М се прогласени лицата детално наведени во содржината на овие решенија. И покрај тоа што во оставинска постапка наследниците на ЛК биле утврдени, а утврдени биле и нивните наследнички делови, тужителите како наследници на покојниот М ја продолжиле постапката по предметната тужба за утврдување дека и тие имаат право на 1/3 идеален дел од имотот кој се водел на покојните Н и М.

По наоѓање на Врховен суд на РМ погрешно е стојалиштето на пониските судови дека тужителите имаат право на 1/3 идеален дел од спорниот имот, при состојба кога наследните права на странките во спорот биле веќе утврдени односно целокупниот имот – предмет на спорот бил расправен со правосилно оставинско решение на Основен суд Штип О.бр.222/02, потврдено со решение на овој суд Гж.бр 333/03. Имено, во чл. 29 од Законот за вонпроцесна постапка е предвидено дека “правосилното решение донесено во вонпроцесна постапка ги обврзува сите лица кои учествувале во постапката во која решението е донесено, ако со овој или друг закон не им е обезбедено право да поведат процес“.

Во смисол на наведениот член, пониските судови погрешно постапиле кога го усвоиле тужбеното барање на тужителите врз основа на фактот на постоење на семејна заедница на правните претходници на странките, а притоа го немале во предвид постоењето на правосилното оставинско решение. Ова нешто ги врзува странките и го исклучува водењето на спор за истата правна работа. Ова, дотолку повеќе што во правосилно завршената оставинска постапка странките имале право да изјават ревизија како вонреден правен лек, во смисол на чл. 182 од ЗВП, со оглед дека се работело за спор за примената на правото помеѓу учесниците во оставинската постапка, а сега странки по спорот, а ваков правен лек не е поднесен, туку била продолжена постапката по предметната тужба. Бидејќи во случајот постои правосилно завршена оставинска постапка во која наследните права на секоја од странките се веќе утврдени, а утврдена е и големината на

наследните делови во однос на целокупниот имот – предмет на постапката, тужбеното барање на тужителите е неосновано во целост.

Врховен суд на РМ Рев.бр.1105/09 од 24.11.2010 год. и Апелационен суд Штип Гж.бр. 806/09 од 25.06.2009 год.

35. Сопственикот на послужната ствар има право на надоместок за утврдената службеност. Ако сопственикот на послужната ствар и сопственикот на привилегираната ствар не се спогодат за надоместокот, висината на надоместокот ќе ја утврди судот по барање на сопственикот на послужната ствар, водејќи сметка за сите околности.

Образложение

Првостепениот суд го усвоил тужбеното барање на тужителот ММ од Р и го задолжил тужениот да плати на тужителот износ од 111.111,00 денари на име надомест за земјиштето кое се води како Кп.бр.555 со површина од 15 ари, наоѓајќи дека на предметната парцела – сопственост на тужителот е поставен далековод, бетонски столб од страна на тужениот, поради што тужителот е ограничен и е оневозможен да ја користи парцелата, па согласно чл.178 од ЗОО, истиот како оштетен има право штетата што ја трпи да му биде надоместена.

Второстепениот суд утврдил дека на предметната парцела е поставен далековод и изграден бетонски столб со кој стопанисува тужениот и дека истиот го користи земјиштето на кое е поставен. Тужителот се стекнал со правото на сопственост на предметната парцела во 2001 година со договор за дар и истата во тоа време не била опфатена во градежниот реон на град Б. Врз основа на утврдената фактичка состојба, второстепениот суд ја преиначил првостепената пресуда и предметното тужбено барање на тужителот, го одбил како неосновано, наоѓајќи дека тужителот целосно може да ја држи и користи сопствената недвижност како земјоделско земјиште, а на истата неможе да биде изграден градежен објект не по вина на тужениот туку поради непостоење на ДУП.

Врховниот суд на РМ наоѓа дека второстепената пресуда е нејасна, противречна и во истата не се дадени доволно образложени причини за одбивање на тужбеното барање.

Согласно чл.203 ст. 2 од Законот за сопственост и други стварни права “Сопственикот на послужната ствар има право на надоместок за утврдената службеност. Ако сопственикот на послужната ствар и сопственикот на привилегираната ствар не се спогодат за надоместокот, висината на надоместокот ќе ја утврди судот по барање на сопственикот на послужната ствар, водејќи сметка за сите околности“.

Во конкретниот случај, станува збор за комунално техничка службеност воспоставена со одлука на тужениот за поставување на далековод со бетонски столб, за пренос на електрична енергија преку недвижноста – сопственост на тужениот. Неспорно е дека странките не се спогодиле вон судски за надоместокот на кој што тужителот како сопственик на послужната ствар има право на воспоставената службеност. Во таков случај, согласно горенаведената законска одредба,

висината на надоместокот ќе ја утврди судот по барање на сопственикот на послужната ствар, водејќи сметка за сите околности.

Врховен суд на РМ Рев. бр.1184/09 од 14.07.2010 и Апелационен суд Штип Гж.бр.1111/08 од 26.06.2009 год.

36. Содружникот не може по судски пат да бара исплата на дивиденда ако не е донесена одлука на собир на содружници. Во ваков случај не можат да се применат општите одредби од чл.36, 184 и 185 од ЗТД.

Образложение

Првостепениот суд утврдил, а второстепениот суд прифати дека тужениот ДД, бил еден од содружниците на поранешното ДОО“ПБ“, а бил и управител на ова Друштво. Тужителот “БП“ во 2002 година прикажал нето добивка од 888.888,00 денари, во 2003 година добивка од 777.777,00 денари, 2004 година од 666.666,00 денари. На тужениот не му била исплатена дивиденда, односно учество во оснивачкиот влог од 21% или од 700.000,00 денари. Одлука за исплата на дивиденда за наведените години од содружниците не била донесена. Тужениот има поднесена противтужба да се задолжи тужителот-противтужениот за исплата на дивиденда.

Пониските судови повикувајќи се на одредбите од чл.185 ст.4, 215, 488 и 487 ст.1 од Законот за Трговски друштва, противтужбеното барање го одбиле како неосновано, со образложение дека не била донесена одлука од Собирот на содружници за исплата на дивиденда за овој период.

Врховниот суд на РМ наоѓа дека пониските судови правилно го примениле материјалното право кога го одбиле како неосновано противтужбеното барање, како неосновано.

Согласно чл.36 од Законот за трговски друштва “Содружниците, односно акционерите, учествуваат во поделбата на добивката што им припаѓа во Трговското друштво, под условите и начинот утврдени со Договорот на друштвото односно статутот“. Правото да учествува во распределбата на добивката на секој содружник е предвидено и во чл.184. ст.1 т.1 од Законот за трговски друштва. Правото на содружникот да учествува во добивката е регулирано и со одредбите од чл.185 од ЗТД. Во ст.1 од овој член е предвидено дека “содружниците имаат право на соодветен дел од добивката, освен ако правото на учество на добивката не е ограничено или исклучено со договорот за друштвото“. Од оваа одредба произлегува дека содружникот има право на соодветен дел од добивката, а не на целата добивка, кој соодветен дел согласно ст.2 од овој член се дели меѓу содружниците сразмерно на нивните удели во друштвото, освен ако со договорот на друштвото поинаку не е определено.

Согласно одредбите од чл.215 ст.1 т.1 и чл.483 ст.1 од ЗТД, Собирот на содружници одлучува за распоредување на добивката. Во одлуката за распоредување на добивката се прикажува секоја поединечна намена на добивката, меѓу кои и износот што се исплатува во вид на дивиденда во смисла на ст.2 од овој член. Со одредбите од

чл.487 од ЗТД е регулирано прашањето кога собирот на содружници со одлука го определува делот што им се исплатува на содружниците, начинот и рокот на исплата. Според ст.5 од овој член, дивидендата се исплатува најдоцна во рок од 9 месеци по завршувањето на деловната година.

Имајќи ги во предвид наведените законски одредби, содружниците имаат право на дивиденда, како соодветен дел од добивката, определен со одлука на собирот на содружници, по одобрување на годишната сметка и на финансиските извештаи и утврдувањето на постоењето на добивка за распределба, според правата што ги дава уделот.

Врховен суд на РМ Рев.бр.322/10 од 29.12.2010 год. и Апелационен суд Штип Гж.бр.1641/08 од 02.12.2008 год.

37. Договорот за дар на акции е привиден (фиктивен) договор кој во себе го крие договорот за продажба на акции. Во таков случај постои секундарно тргување со акции како хартии од вредност надвор од берзата, а таков договор не може да произведува правно дејство согласно чл. 58 ст.1 од ЗОО.

Образложение

Во конкретниот случај, тужителот бил сопственик на 56 акции во вредност од тогашни 80.000 ДЕМ во АД “ПЈ” од Струмица. Тужената Л со намера да стане доминантен сопственик на акциите во АД “ПЈ” се договорила со тужителот да ги продаде неговите акции во износ од 2.000.000,00 денари. Тужителот заедно со тужениот Ј кај нотар склучиле договор за поклон помеѓу тужителот како дародавец и Л како даропримач на акции, потпишан од страна на тужителот и тужената. Тужената Л преку нејзиниот син тужениот Ј му исплатила на тужителот сума од тогашни 9.000 ДЕМ, додека остатокот не бил платен. Врз основа на утврдената фактичка состојба, првостепениот суд застанал на стојалиште дека договорот за поклон на акции склучен помеѓу тужителот и тужената, има дејство на договор за купопродажба на акции по што делумно го усвоил тужбеното барање на тужителот и ја задолжил тужената да му го исплати на тужителот делот од неисплатената купопродажна цена.

Второстепениот суд одлучувајќи по жалбата на тужената ја преиначил првостепената пресуда и го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот, наоѓајќи дека првостепениот суд погрешно го применил материјалното право. Второстепениот суд смета дека во случајов се работи за хартии од вредност кои гласат на име на тужителот кој истите можел да ги пренесе само со цесија предвиден како во чл.231 ст.1 од ЗОО. Со оглед дека помеѓу тужителот и тужената не дошло до нужно фактичко продавање на хартијата од вредност на име во рацете на акционерот како што е пропишано од чл.424 до чл.434 од ЗОО, предметниот договор за подарок на акции не преставува индосамент и на тој начин тужителот не може да ги пренесе акциите на тужената.

Врховниот суд наоѓа дека одлуката на второстепениот суд е правилна, меѓутоа не ги прифаќа причините образложени во истата.

Согласно чл.225 ст.1 од Законот за трговски друштва (Сл.весник на РМ бр.28/96 ...50/01) “акциите се хартии од вредност“. Согласно ст.2 од истиот член, “акциите се издаваат, пренесуваат и водат како електронски запис во Централниот депозитар за хартии од вредност“. Согласно ст.3““правата и обврските од акциите настануваат од моментот на нивното запишување во Централниот депозитар за хартии од вредност“.

Согласно чл.58 ст.1 и 2 од ЗОО “Привидниот договор нема дејство меѓу договорните страни. Ако привидниот договор прикрива некој друг договор, другиот договор важи ако се исполнети условите за неговата правна исправност“.

По мислење на Врховен суд, договорот за дар склучен помеѓу тужителот и тужената Л е привиден (фиктивен) договор. Овој договор во себе го крие договорот за продажба на акции. Меѓутоа бидејќи во конкретниот случај се работи за секундарно тргување со акции како хартии од вредност, надвор од Берзата спротивно од Законот за хартии од вредност, а секое секундарно тргување со хартии од вредност надвор од Берзата е ништовно, договорот за продажба на акции, склучен надвор од Берзата не може да произведува правно дејство бидејќи не се исполнети условите за негова правна важност односно исправност, согласно чл.58 ст. 1 од ЗОО. Со оглед дека не биле исполнети условите за правна исправност на прикриениот договор за купопродажба на акции, на кој тужителот го темели своето тужбено барање, истото се одбива како неосновано.

Врховен суд на РМ Рев.бр.12/09 од 04.11.2009 год. и Апелационен суд Штип Гж.бр.673/08 од 15.09.2008 год.

38. Надомест за работа во одбор на директори кај АД на член на одборот се исплаќа само врз основа на донесена одлука на собрание на акционери, а не со непосредна примена на чл.351 ст.1 од ЗТД. Ако некој член од одборот на директори не е опфатен во одлуката за исплата тој не може по судски пат да бара да му се исплати таков надомест. Еднаквата положба на членовите на органот на управување, предвидена во чл.351 ст.1 од ЗТД, пред се се однесува на правото да управуваат, да изнесуваат свое мислење, да гласаат и секој глас да има иста важност.

Образложение

На ден 18.08.2002 година била одржана редовна седница на акционери кај тужениот фабриката “ЛиМ“ на кое било донесена одлука за именување на лицето С.С. за извршен член на одборот на директори и му била определена месечна награда во износ од 500 евра. На ден 15.12.2004 година на одржаното Собрание на акционери кај тужениот била донесена одлука со која за членови на одборот на директори помеѓу другите биле избрани С.С. и тужителот J.J. На одржаното Собрание на акционери на тужениот на ден 03.03.2005 година била донесена одлука на неизвршниот член на одборот на директори С.С. за работа во одборот на директори да му биде определен месечен паушал

во нето износ од 200 евра како и трошоци во висина од 100 евра за доаѓање на состанок и трошоци за ноќевање.

По наоѓање на Врховниот суд на РМ пониските судови врз основа на правилно и целосно утврдената фактичка состојба погрешно го примениле материјалното право повикувајќи се на одредбите од чл.351 и чл.365 од Законот за трговски друштва.

Во случајов предвидена е можност на членовите на органите на управување и на надзорниот одбор да им се исплаќа надоместок или паушал, но само кога тоа е определено со одлука на Собранието.

Во конкретниот случај од страна на Собранието на акционерите кај тужениот нема донесено одлука надомест за работата во одборот на директори да му се исплаќа на тужителот. Видно од одлуките на Собранието на акционери е дека со истите се одлучувало месечен паушал за работа во одборот на директори да му се плаќа само на лицето С.С. како неизвршен член на одборот на директори, од причина што само тоа лице не било во работен однос кај тужениот, додека сите останати членови на одборот на директори биле вработени кај тужениот и извршувале раководни функции. Доколку тужителот сметал дека со таквите одлуки тој како член на одборот на директори бил доведен во нерамноправна положба во поглед на неговите права во однос на лицето С.С. истиот имал право и можност против таквите одлуки да бара судска заштита. При состојба на работите кога не постои одлука за определување на месечен паушал и трошоци на тужителот, не постои законски основ тужениот да му исплатува таков надоместок на тужителот. Од содржината на одлуките јасно и недвосмислено произлегува дека тие биле донесени и се однесуваат само за лицето С.С. а не и за останатите членови на одборот на директори кај тужениот.

Врховен суд на РМ Рев. бр.843/09 од 03.06.2010 и Апелационен суд Штип Гж.бр.2064/08 од 18.03.2009 год.

39. Кога со договорот за заем е договорено предмет на заем да биде девизи, враќањето на заемот е во девизи со исплата на домицилна камата за задоцнувањето на должникот.

Образложение

Основниот суд во Струмица, со пресуда П.бр.1169/04 од 11.12.2007 година, тужбеното барање на тужителот, делумно го усвоил.

Го задолжил тужениот да на тужителот му исплати на име долг сума од 3.750 евра и 12.500 ЦХФ во денарска противвредност по средниот курс на НБ и РМ на денот на исплатата, со домицилна камата и тоа на износот од 3.750 евра камата сметано од 31.09.1998 година на износот од 12.500 ЦХФ камата сметано од 30.06.1999 година па се до денот на конечната исплата.

Да му плати домицилна камата на вратените девизи и тоа на износот од 2.308 евра камата сметано од 31.12.1997 година па се до 15.03.1998 година, на износот од 5.130 евра камата сметано од 31.09.1998 година па се до 28.007.2003 година, на износот од 500 евра сметано од 31.09.1998 година па се до 28.07.2003 година, како и да му ги плати трошоците по постапката сума од 46.572,00 денари сето тоа во

рок од 15 дена по правосилноста на пресудата а под страв на присилно извршување.

Барањето на тужителот на име долг да судот го задолжи тужениот за уште 57 евра како и за уште трошоци по постапката сума од 2.216,00 денари, го одбил како неосновано.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужениот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната пресуда да сторил суштествена повреда од чл. 343 ст.2 т.7 од ЗПП, бидејќи од увидот во списите на предметот се гледа дека тужениот поканата за главната расправа закажана за 11.12.2007 година ја примил на 27.11.2007 година, а околноста што тужениот имал професионална обврска за да присуствува на состанок независен синдикат, не преставува оправдана причина за неговото отсуство бидејќи доколку и навистина требало да биде присутен на тој состанок истиот можел да си ангажира полномошник кој ќе ги застапува неговите интереси пред судот. Поради тоа на тужениот му е дадена можност да расправа пред судот и не е сторена погоренаведената суштествена повреда од страна на првостепениот суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за сторена суштествена повреда од чл. 343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи по оценка на овој суд изреката на првостепената пресуда е јасна, разбирлива и извршна, а во образложението првостепениот суд дал доволно причини за решителните факти кои не противречат на изведените докази. Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешна и нецелосно утврдена фактичка положба бидејќи првостепениот суд во текот на доказната постапка извел доволно докази и доволни ги утврдил спорните факти кои се од влијание за одлучувањето во конкретниот спор помеѓу странките. Така, првостепениот суд утврдил дека на 21.08.1997 година тужителот како заемодавач и тужениот како заемопримач склучиле договор за заем на девизни парични средства што го завериле пред Основниот суд во Струмица, под Ов.бр.986/97 од 21.08.1997 година. Со овој договор тужителот се обврзал на тужениот да му даде на заем заробени девизи во износ од 22.900 ДМ и 12.000 швајцарски франци кои биле на девизна книшка во Југо Банка Скопје - Експозитура Струмица. Дополнително тужителот му дал на тужениот уште 500 швајцарски франци, а што тужениот го потврдил со личен потпис на договорот за заем. Со договорот тужениот се обврзал да во рок од 24 месеци во 10 различни рати да му ги врати девизните средства на тужителот. Враќањето на девизите тужениот го вршел ненавремено и при тоа вратил само дел, а не во целосниот износ на позајмицата. На 15.03.1998 година вратени се 4.500 ДМ или 2308 евра, а кој износ

требало да го врати на 31.12.1997 година. На 24.03.2001 година вратен е износ од 10.000 ДМ или 5130 евра кои требало да се врати на 31.09.1998 година и на 28.07.2003 година вратен е износот од 500 евра кој требало да се врати на 31.09.1998 година. Тужениот останал да долгува сума од 3.750 евра и 12.500 швајцарски франци кои до денес не се вратени и покрај барањето од страна на тужителот кој уште во текот на 2004 година дал писмена опомена пред тужба.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога го задолжил тужениот да на тужителот му исплати на име долг сума од 3.750 евра и 12.500 швајцарски франци во денарска противвредност по средниот курс на НБ на РМ на денот на исплатата со домицилна камата и да му плати домицилна камата за задоцнувањето на вратени девизи. Согласно чл. 545 ст. 1 од ЗОО, со договор за заем се обврзува заемоодавачот да му предаде на заемопримачот определен износ пари или определено количество други заменливи предмети, а заемопримачот се обврзува да му го врати по извесно време истиот износ пари односно истото количество предмети од ист вид и квалитет. Ваквата обврска заемопримачот е должен да изврши во договорениот рок, како што е предвидено во чл. 550 ст. 1 од 300. Од изведените докази пред првостепениот суд произлегува висината на заемот, рокот за враќање и невратениот износ на девизите. Така висината на заемот правилно првостепениот ја утврдил имајќи ги во предвид договорот склучен помеѓу странките на 21.08.1997 година како и евиденцијата на истиот договор за вратениот износ. Исто така со потпис од тужениот се потврдува дека тужениот примил од тужителот уште сума од 500 швајцарски франци па тужениот ја долгува сумата према тужителот 12.500 швајцарски франци кои што не се вратени. Пресметката на дадениот заем во однос на сумата од 7.422 ДМ е извршена од страна на Стопанска банка така што на денот на пресудувањето долгот конверзиран во евра изнесува 3.750 евра. Во поглед на жалбените наводи за каматата овој суд ги ценеше но ги одби како неосновани бидејќи на невратениот износ на девизините средства правилно првостепениот суд го задолжил тужениот да плати домицилна камата. Од договорот за заем јасно произлегува висината на девизните средства што ги зел тужениот како и негова превземена обврска да тој износ да го врати на 9 рати заклучно до 30.12.1999 година, што не се работи за ништавен договор лихварски во смисла на чл. 129 од ЗОО.

Од погоре изнесеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Гж.бр. 1482/08 од 9.12.2008 год. и Врховен суд на РМ Рев.бр.466/10 од 12.05.2011 год.

40. Постои несразмерна корист и ништовност на договорот за заем кога помеѓу странките е договорено на позајмените девизи да се плати 4% месечна камата и кога тој износ е пресметан во главницата, а покрај тоа е и договоренот да во случај на невраќање на заемот должникот плати затезна камата согласно ЗВСЗК (што се плаќа за доцнење при враќање на денари). Ништавноста на договорот за заем предизвикува и ништовност на договорот за

пренос на побарување од него и на договорот за обезбедување (хипотека).

Образложение

Основниот суд во Струмица со пресуда П.бр.479/03 од 15.7.2008 година год. утврдил дека договорот за заем заклучен помеѓу тужителот Н. К. П. од Струмица во својство на заемопримач и В. З. од Скопје во својство на заемодавач на ден 4.5.2001 година на сума од 20.400,00 ДЕМ како денарска противвредност на 663.400,00 ден. со време на враќање од девет месеци е ништакен и истиот не произведува правно дејство од моментот на неговото заклучување.

Утврдил дека нотарскиот акт - договор за хипотека заверен од страна на Нотар С. П. од Скопје на ден 4.5.2001 година под ОДУ бр.351/01 заклучен помеѓу З. В. од Скопје во својство на замодавач и хипотекарен доверител и Н. К. П. од Струмица во својство на замопримач и хипотекарен должник е ништакен и не произведува правно дејство од денот на неговото заверување - потврдување од страна на Нотар С. П..

Утврдил дека договорот за заем на парични средства заклучен на ден 14.12.2001 година помеѓу Љ. А. од Скопје во својство на заемодавач и О. Ц. од Скопје и Н. К. П. од Струмица во својство на заемопримачи, на сума од 40.800,00 ДЕМ или 20.860,70 ЕУ како денарска проитввредност од 1.268.880,00 ден. по продажниот курс на приватните менувачници на денот кога се врши исплатата за време на враќање од девет месеци согласно условите од договорот за заем, заклучен на ден 14.12.2001 година е ништакен, од денот на неговото заклучување.

Утврдил дека нотарскиот акт - договор за хипотека заверен од страна на нотар С. П. од Скопје на ден 14.12.2001 година под ОДУ бр.972/01 заклучен помеѓу Љ. А. од Скопје во својство на заемодавач и хипотекарен доверител и О. Ц. од Скопје и Н. К. П.. од Струмица во својство на замопримачи и хипотекарни должници е ништакен и не произведува правно дејство од денот на неговото заверување - потврдување од страна на нотар С. П.

Утврдил дека тужителот П. К. Н.од Струмица по основ на договор за отстапување на побарување заклучен помеѓу тужените на ден 27.5.2003 година, а заверен од страна на нотар Г. Р. од Скопје под УЗП бр.2277/03 од 10.5.2003 година на тужениот З.В. од Скопје му ја долгува сумата од 12.600 евра во денарска противвредност по среден курс на еврото утврден од НБ на РМ на денот на конечната исплата со домицилна камата сметано од 15.12.2001 година до конечната исплата.

Решението за привремена мерка П.бр.479/03 од 24.7.2003 година останува во сила до правосилното завршување на предметот на спорот.

Решението за привремена мерка П.бр.479/03 од 27.12.2005 година останува во сила до правосилното завршување на предметот на спорот.

Ги задолжи тужените солидарно да му ги на тужителот надоместат трошковите по постапката на делото во висина од 139.856,00 ден. во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата под страв на присилно извршување.

Од вака донесената одлука останале незадоволни тужените Љ. А. од Скопје и З. В. од Скопје кој во благовремениот рок поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка

погрешна и нецелосно утврдена фактичка состојба, погрешна примена на материјалното право и поради одлуката за трошковите предлага жалбата да се уважи, а пресудата укине и предметот врати на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ја разгледа жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неоснован е жалбениот навод на жалителите за сторена суштествена повреда од чл.343 ст. 1, а в.в. со чл.10 од ЗПП која повреда по мислење на жалителите се состои во тоа да првостепениот суд ја спровел конкретната постапка во неразумен рок за тоа . Од увидот во содржината на предметот овој суд констатира дека во случајот целата постапка е спроведена во објективен рок и согласно законските одредби, а при тоа првостепениот суд нема извршено злоупотреба на правата што на странките им припаѓаат во постапката.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите – тужените да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната пресуда и одлучувајќи како во изреката на истата сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи по мислење на овој суд изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кој се раководел судот при одлучувањето.

Неоснован е и жалбениот навод на жалителите и за сторена суштествена повреда од чл.343 ст. 1, а в.в. со чл.366 ст. 1 од ЗПП. Имено, по мислење на овој суд првостепениот суд во конкретниот случај ги извел сите парнични дејствија и ги расправал сите спорни прашања на кои има укажано овој суд со решението Гж.бр.1824/06 од 13.02.2007 година. Поради ова, по мислење на овој суд не е сторена и ова суштествена повреда.

Жалбениот навод на жалителите за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба овој суд го смета за неоснован, бидејќи од изведените и правилно ценети докази во текот на доказната постапка првостепениот суд утврдил правилна и целосна фактичка состојба. Така, првостепениот суд правилно прифатил за утврдено дека свидетелот Ж. Б. од Скопје по занимање адвокат во текот на пролета 2001 година во медиумите огласил дека истиот дава на заем девизи за кој требало да се обезбеди хипотека и гаранција. На овој оглас се јавил тужителот П. Н. кој дошол во канцеларијата на адв. Ж. Б. каде работел како стручен соработник и лицето по име И. П. каде обавил разговор при што му рекол дека ќе се направат напори да се обезбедат девизите. Ж. Б. по овластување на З. В. по 5-6 дена дошол во Струмица каде се сретнал со П. Н. кој му одвел во неговата куќа и му рекол дека тоа е деловен простор на кој имал уште еден спрат од куќата и дворно место. Откако Ж. Б. од Г. у. С. извадил имотен лист за имотот на П. Н. отишол во канцеларијата кај нотар С. Б. од С.. Имено, пред да дојдат З. и П. во договорениот термин во канцеларијата на Ж. Б. тој веќе ги имал изготвено на компјутерот договорот за заем на девизи помеѓу З. и П. Н., а исто така го изготвил и договорот за хипотека каде биле внесени сумите на позајмените девизи, начинот на враќање на девизите,

законската затезна камата која била договорена, а била месечна при тоа била ставена и камата за доцнење на позајмените девизи која тогаш изнесувала над 20% годишно. Откако ги имале на увид овие договори ги прочитале и немале никаква замерка на истите во доволен број на примероци биле однесени кај нотар С. П. од С. за солемнизација на истите. На изготвените договори за заем на девизи адв. Ж. Б. не ставил ниту печат ниту штембил дека истите биле изготвени во неговата адвокатска канцеларија. Адвокатот го направил овој договор за заем на парични средства на датум од 4.5.2001 година. Од содржината на овој договор произлегува дека В. З. во својство на заемодавец на Н. П. во својство на заемопримач му позајмил 15.000 тогашни германски марки со 4% месечна камата односно месечно 600 германски марки, а износот од 15.000 ДМ П. Н. бил должен да ги врати до 4.2.2002 година. Спорно во овој договор на позајмената сума на пари е договорената камата од 4% како и во случај на ненавременото плаќање на долгот поточно враќање на позајмените девизи од страна на П. Н. при релаизирање на заложното право - хипотеката тужениот З. В. на позајмените девизи од 15.000ДМ и каматата од 4% на ова сума или на сумата од 20.400 ДМ да на овие девизни средства преведени во денарска противредност да се наплати уште една камата која во тоа време била над 20% согласно ЗВСЗК. Врз основа на ваквиот договор за заем бил изготвен и договорот за хипотека, без да се прочита на странките Н. С. П. од С. туку само ја изложила содржината на двата договори, солимизацијата од страна на С. П. странките се потпишале на овие договори и тоа договорот за заем и договорот за хипотека а солемизирани под ОДУ бр. 351/01 од 4.5.2001 година. Тужителот П. Н. по договорот за заем од 4.5.2001 година на тужениот З. ја плаќал сумата од по 600 ДМ како камата и тоа некогаш на Ж. Б., а некогаш на З. В. се до есента 2001 година. По тој период тужениот дошол до сознание дека тужителот не е во состојба да му ја поврати главницата во рокот утврден со договорот. Поради ова З. В., а во контакт со адв. Ж. го известил П. Н. за начин како да си го плати побарувањето од тужителот, а тоа било да се воспостави заложно право на куќата на П. Н. и на неговиот брат Н. Н.. З. В., Ж. Б. и Љ.А. се состанале во канцеларијата на адв. Ж. Б. каде во отсуство на П. Н., од Љ. А. барале заем на девизи во смисла на тоа што П. Н. бил односно имал куќа во С. и дали можел Љ. А. да и помогне на З. В. и на П. да разработат некој бизнис во Грција. Поради тоа што куќата во С. за која кажувале З. и Ж. на Љ. А. му била несигурна за обезбедување на паричните средства не се согласил да ги даде побараните парични средства. По два - три дена во адвокатската канцеларија на Ж. Б., З. и Ж. во отсуство на тужителот П. се договориле и тоа З. В., Ж. Б. и Љ.А., Љ. А. да и даде на З. и Ж. девизни средства од 20.860 евра и притоа гаранција на овие пари да биде воспоставување на заложно право покрај куќата на П. Н. во С. и стан на лицето О. Ц. од С. која подолги години живеела во вонбрачна заедница со тужениот З. В.. Врз основа на ваквиот договор дополнително се договориле и со О.Ц. која се согласила да го заложат станот и во договорите да биде на страна на договорната страна заемопримач. Врз основа на вака постигнатите согласности Ж. на ден 14.12.2001 година го повикал П. Н. да дојде во Скопје да ги земе девизите кој му ги обезбедил. Во отсуство на тужителот П. Н., а во присуство на З. В. Љ. А. и О. Ц., адвокатот Ж. Б. го изготвил и договорот за заем на парични средства помеѓу Љ. А. и О. Ц. со истите проценти на

камата и тоа девизна камата, законска камата, начин на враќање односно договорна камата месечно од 4% во главницата. Исто така го изготвил и договорот за хипотека врз основа на кои исто така од 14.12.2001 година истиот ги однел кан нотар С. П. за солемизација. По доаѓање на П. Н. во канцеларијата на адвокатот отишле во канцеларијата кај нотар С. П. и сите присутни инсистирале тој ден на се солемизират договорите. Н. С. П. побарала заложна изјава за имотот во Струмица меѓутоа Ж. Б.и предложил да ја искористи заложната изјава приложена кон договорот за заем на девизи помеѓу З. В. и П. Н. кое нешто било одбиено, меѓутоа по барање на странките без нотарката С. да ги прочита договорот за заем и за хипотека туку само усмено ја изложила содржината за заем и без да има заложна изјава од лицето П. Н. престапила кон солимизација на договорот од 14.12.2001 година. Ова било заверено со ОДУ.бр.972/01 од 14.12.2001 година. По мислење на првостепениот суд највероватно петата страна од ова солемизација била бланко потпишана од странките бидејќи во ст. 2 од таа страна стое содржина со ова правна работа изречно се согласува и братот на хипотекарниот договор Н. Н. кој бил сопственик на недвижниот имот. Покрај немање на заложна изјава врз основа на солимизираниот договор за хипотека од 14.12.2001 година бил постигнат договор за хипотека Оду.бр.351/01 од 4.5.2001 година која хипотека повеќе нема правно дејство бидејќи долгот за која истата било поставена и тоа долгот на П. Н. према З. В. тужениот Љ. А. ги исплатил на З. В. во целост бидејќи целта на заклучениот договор за заем и воспоставената хипотека било да се намира долгот на П. према З. В. со тоа што на денот на солимизацијата на договорот од 14.12.2001 година Љ. на тужителот П. на рака му дал 15.000 ДМ.

Целокупниот долг на тужителот П. Н. према тужениот Љ. по основ на договорот за заем на девизи од 14.12.2001 година бил 30.000 ДМ, согласно договорениот начин на камата па согласно овој договор почнувајќи од 14.1.2002 година заклучно со 14.9.2002 година разликата од 15.000 евра до 20.860 евра преставувала месечна камата од 4% за тој временски период по 613,55 евра кој месечни камата изнесувале разлика од 15.000 евра до 20.860 евра. Поради тоа што тужителот не можел да продолжи да ја плаќа таа камата на тужениот, Љ. А. сакал да ја изврши хипотеката Оду.бр.972/01 од 14.12.2001 година меѓутоа поради тоа што со реализацијата на ова хипотека ќе се загрози имотот на О. Ц. која била фиктивна договорна страна помеѓу тужениот З. и Љ. А. бил склучен договор за отстапување на побарувањата заверен кај нотар Г. Р. од Скопје под УЗП.бр.2277/03 со кој договор побарувањето на Љ. А. бил отстапен на примателот на побарувањето З. В. во висина од 1.268.880,00 денари. Со овој договор обврската на тужителот П. за враќање на позајмените девизи од Љ. се пребиле на тужениот З. В. па тужителот П. согласно овој договор на тужениот З. му ја долгува сумата од 20.600 евера. Инаку предмет на двата спорни договора за заем биле германски марки и заемодавачите – тужените на тужителот се на рака му исплаќале германски марки додека тужениот Љ. А. покрај германски марки дал и 900 американски долари.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната пресуда.

Согласно чл.95 ст. 1 од ЗОО „ Договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништавен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со Законот во определениот случај не е предвидено нешто друго“.

Согласно чл.101 ст. 1 од ЗОО „ На ништавноста судот внимава по службена должност и на неа може да се повикува секое лице кое има правен интерес“ и чл.129 ст. 1 и 2 од истиот Закон според кој „Ништавен е договорот со кој некој користејќи ја состојбата на нужда или тешката материјална состојба на друг, неговото недоволно искуство, лекомисленост или зависност ќе договори за себе или за некој трет корист која е во очигледен несразмер со онаа што тој на другиот му го дал или сторил или се обврзал да му даде или да му го стори. Врз лихварскиот договор сообразно се применуваат одредбите на овој Закон за последиците од ништавноста и за делумната ништавност на договорот“.

Во конкретниот случај од изведените докази во текот на доказната постапка неспорно се констатира фактот дека и двата склучени заеми за девизи се лихварски договори, бидејќи во самите договори за заем е договорена законска камата од 4% месечно која законска камата на заем на девизи е незаконита бидејќи на девизите се досудува домицилна камата по штеден волонг на видување. Покрај договорената 4% месечна камата во чл.3 и 4 од двата спорни договора е наведено дека во случај на реализирање на хипотеките должникот – тужителот бил должен да плати камата согласно ЗВСЗК која согласно изјавата на свидетелот Ж. Б. во времето на склучување на спорните договори била над 20% и истата била далеку поголема од домицилната камата за девизи во тоа време.

Лихварскиот карактер на овие договори се гледа и во фактот и што покрај тоа предмет на договорите за заем биле девизни средства – тогашни германски марки истите исто така биле реализирани во германски марки во самите договори била кажана денарска противвредност на девизите за која денарска противвредност е договорена реализирана камата од ЗВСЗК во случај на реализирање на хипотеките. Лихварскиот карактер на договорите се содржи во фактот и што во самата главница е инволвирана и месечна камата од 4% за одреден временски период.

При одлучувањето првостепениот суд го ценел фактот дека при склучувањето на овие договори учествувал и сведетелот Ж. Б. кој по професија е адвокат, посредувал помеѓу странките и истиот ги подучувал како да се направат самите договори, а истиот и ги составувал овие договори. Бидејќи овие договори за заем помеѓу П. Н. и Љ. А. се правиени во отсуство на тужителот П. Н. на вешт начин било избегнато прикривањето на целта на договорите со кој би се избегнал утврдување на фактот дека истите не се во согласност со уставот и постојните законски одредби. Имено, очигледна е несразмерната корист која е договорена во овие договори а тоа е во 4% месечна камата како и во случај на реализирање на хипотеката по овие договори било договорена денарска противвредност на девизите во согласност со ЗВСЗК. Тужителот П. Н. бил човек со недоволно искуство и лекомислено постапувал кон овие договори.

Бидејќи договорот за заем на девизи склучен помеѓу П. и З. на 4.5.2001 година по мислење на овој суд е апсолутно ништавен и договорот за хипотека солемизиран од страна на нотар С. П. под

ОДУ.бр.351/01 од 4.5.2001 година е апсолутно ништавен, бидејќи на апсолутно ништавен договор за заем на девизи неможе да се договори и солемнизира договор за хипотека.

При тоа треба да се има во предвид фактот и дека со договорот за заем на девизи помеѓу Љ. А. и П., Љ. А. на тужениот З. В. му го има исплатено целокупниот долг кој што П. Н. го има према З. В. што значи објективно обврските на тужителот спрема З. В. спрема овој договор се згаснати така што по сила на законот и договорот за заложно право на хипотека под Оду.бр.351/01 од 4.5.2001 година отпаѓа.

По однос на договорот за хипотека солемизиран од страна на нотар С.П. под Уд.бр.972/01 од 14.12.2001 година истиот исто така е ништавен поради фактот што нотар С. П. при приземањето на дејствието на солимизација на овој договор не постапила согласно законските предвидени одредби за тоа, односно предвид горе наведеното С. П. нотар од Скопје при составувањето и заверката на договорот за хипотека од 14.12.2001 година постапувала спротивно на чл.36 ст.4 од Законот за вршење на нотарски работи како и чл.37, 43, 53 и 54 од Законот за вршење на нотарски работи.

Предвид горенаведеното и по мислење на овој суд правилно е одлучено како во изреката на побиваната пресуда.

Овој суд го ценеше жалбениот навод на жалителот – тужените, првостепениот суд својата одлука ја донел без притоа да ги изнесе сите факти врз основа на кој се засноват барањата на сега странките по спорот, но не го прифати овој жалбен навод бидејќи по мислење на овој суд при одлучувањето првостепениот суд ја донел својата одлука врз основа на приложените докази во текот на доказната постапка, а кои факти ќе ги земе како докажани одлучува судот по свое убедување врз основа на совесна и грижлива оценка на секој доказ посебно и на сите докази заедно, како и врз резултатите од целокупната постапка.

Од погоре изнесеното, а согласно чл. 357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Гж.бр.277/09 од 13.05.2009 год. и Врховен суд на РМ рев.бр.1058/09 од 10.02.2011 год.

41. Република Македонија нема вина за настанатата нематеријална штета поради протерување од земјата кога до протерување дошло поради исполнување на законските услови за одземање на дозволата за престој, а тоа е утврдено со решение од надлежен орган.

Образложение

Основниот суд во Радовиш со пресудата П.бр.530/08 од 12.06.2009 година тужбеното барање на тужителите со кое барале да бидат задолжени Р.М. за М.В.Р. -С. да и плати на тужителката Д. на име материјална штета и да им плати нематеријална штета на сите тужители поединечни износи поконкретно наведени по основи како во изреката на побиваната одлука, сето тоа со ЗЗК сметана од 22.12.2008 година до конечната исплата, како и да биде задолжена тужената да им плати 71.640,00 денари на име трошоци по спорот, го одбил во целост како

неосновано.

Од ваквата одлука останале незадоволни тужителите кои во навремен рок поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлагаат жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива, истата не противречи сама на себе си, ниту на причините дадени за одлуката, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти кои се од битно влијание при одлучувањето по овој предмет.

Неосновани се и жалбените наводи на жалителите за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба. Првостепениот суд утврдил дека органот на тужената М.В.Р - Одделение за внатрешни работи со решението број 29.7-2680/1 од 16.09.2004 година го откажал престојот во Р.М. на сите тројца тужители со мерката забрана за влез во Р.М. за времето од 16.09.2004 година па до 16.09.2007 година, а од причини што тужителите дале неточни податоци за целта на нивниот престој- тие не доаѓале во приватна посета во Р.М., туку имале во Р. земено стан под закуп, а тужителот А. посетувал редовна настава во ОУ „Н. К.“ во Р., а Д. В. престојувала со цел да го чува нејзиниот внук А., бидејќи неговата мајка била презафатена и често патувала. Судот утврдил дека тужителите престојувале во Р. за време од 5 години и 5 месеци и тоа од месец март 1999 година па до денот на протерувањето - 16.09.2004 година. Тие својот престој не го регулирале со одобрение за привремен престој, туку на 60 дена излегувале од Р.М. и по неколку дена повторно се враќале во Р.. На ден 11.04.1999 година околу 20 часот во близина на македонско-грчката граница кај с. Л. од страна на патролата на АРМ судот утврдил дека тужителката Д. била приведена во СВР Б. заради обид илегално да влезе во Р. Г., поради што и од страна на СВР. Б. и бил откажан престојот во Р.М. со забрана за влез во траење од 1 година на патната исправа број 035265 која важела од 29.10.1997 година па до 29.10.2007 година. Судот утврдил дека на ден 14.10.1999 година Д. извадила нова патна исправа со број 001479618 и повторно влегла во Р.М. иако забраната за влез траела до 11.04.2000 година и со тоа истата сторила нов прекршок. Тужителката Д. судот утврдил дека и пред тоа престојувала во Р.М. и поседувала одобрение за работа издадено на ден 27.01.1997 година од тогашниот завод, сега Агенција за вработување - Централна С. со важност од 27.01.1998 година врз основа на кое таа требало да се обрати до М.В.Р. и да добие одборение за привремен престој во случај вработувањето да и било илегално и да и биле подмирени сите давачки на државата, Агенцијата за вработување ќе и го

продолжела одобриенето за работа и привремениот престој, но таа тоа не го сторила, со што и постапила во спротивност на чл.20 ст.2 од Законот за движење и престој на странци и Правилникот за начинот на издавање на патни и други исправи, визи на странци и за образците на тие исправи и визи според кои била должна во рок од 3 дена од влегувањето во Р.М. да поднесе барање за привремен престој. Судот утврдил дека против решението на ОВР Р. од 16.09.2004 година, погоре наведено тужителите повеле управен спор пред Врховниот суд на РМ, кој ги поништил второстепените решенија на второстепената комисија, па така со решението на Комисијата на Владата УП II број 28/II -1722/3 од 4.05.2007 год. било поништено решението на ОВР Р. број 29.7.2680/1 од 16.09.2004 година и предметот бил вратен на повторно разгледување и одлучување, но до ден денес нема конечен исход. Судот утврдил дека тужителите живееле во Р. во изнајмениот стан кај свидетелот Ж. Н. кој се наоѓа на ул. С. каде престојувале во текот на 2004 година пред да бидат присилно протерани во кој тужителката Д. имала нејзини ствари како што се мебел, бела техника, ел. апарати, покуќнина, теписони и разни садови, па на ден 16.09.2004 година кога биле протерани од Р. до граничниот премин во П., тужителката си ги оставила сите ствари во станот, а на свидетелот Ж. му кажала дека пак ќе се вратат најмногу за период од 2 месеци и стварите да стојат во станот, меѓутоа како тужителката Д. и другите тужители не се вратиле, сите ствари во станот останале да стојат и стоеле околу 2 години. По ова сопственикот на станот Ж., дел од стварите на тужителката, ги спакувал во кутии и ги однел во куќата на неговиот шура по име Д. Г. кој исто така живее на истата улица во Р., од каде и во месец август 2008 година тужителката Д. си ги подигнала сите нејзини ствари кои биле овде и тоа во присуство на сопругата на свидетелот и неговиот син. Судот утврдил дека сопственикот на станот Ж. за неплатената кирија за околу 2 години ги задржал кај себе ел. шпорет, пералната, два фрижидери кои биле расипани, 2 каучи, некои стаклени предмети и други предмети и истиот ќе им ги врателна тужителите ако му ја плателе киријата. На ден 16.09.2004 година од ОВР Р. сите тројца тужители биле протерани од станот до граничниот премин П., со возило и со униформирани лица на ОВР Р. кои биле и прописно наоружани. Инаку пред да бидат присилно протерани од овластените службени лица при ОВР Р. им укажувале на тужителите што да превземат за да стекнат право на привремен престој во Р.М. и тоа на ден 30.08.2004 година и писмено им укажале за условите и постапката за регулирање на привремениот престој во ОВР Р., но тие тоа не го сториле. Од присилното протерување судот утврдил дека тужителот А. претрпел страв од јак интензитет кој траел 6 месеци а потоа постепено се намалил, а додека тужителката Д. В. претрпела душевна болка од јак интензитет поради ограничување на нејзината слобода и нејзините права и претрпела страв од јак интензитет во времетраење од 1 месец од протерувањето, а потоа истиот поминал во страв од среден интензитет уште еден месец а потоа да помине во страв од лесен степен во времетраење од 2 месеци, а од присилното протерување претрпела и душевна болка поради повреда на слободата и моралните права и личните права. Исто така, и тужителката Д. претрпела страв од јак интензитет кој траел 1 месец, а потоа овој страв преминал во среден интензитет од уште 1 месец до 1 и пол месец, а потоа стравот поминал во лесен степен и траел уште 1 месец, а

претрпела и душевна болка поради повреда на слободата и нејзините морални и лични права.

Ваквата фактичка состојба е целосно и правилно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Согласно чл.27 од Законот за странците (објавен во Сл.весник на РМ број 35 од 23.03.2006 година) „Странецот е должен да ја напушти РМ: до истекот на рокот определен во визата, најдоцна до истекот на рокот од 3 месеци во текот на секој 6 месечен период сметајќи од денот на првото влегување доколку за влез во РМ не е потребна виза и во други случаи“.

Согласно чл.46 од истиот закон: „Престој на странец во смисла на овој закон е престој до три месеци; престој врз основа на дозвола за привремен престој и престој врз основа на дозвола за постојан престој“.

Согласно чл.47 од истиот закон: „Под престој до 3 месеци во смисла на овој закон, се смета престој на странец со виза или без виза доколку со овој закон или со ратификуван меѓународен договор поинаку не е определено.“

По мислење на овој суд правилно првостепениот суд правилно одлучил одбивајќи го предметното тужбено барање како неосновано, бидејќи од сите изведени докази во текот на доказната постапка пред првостепениот суд а посебно од увидот во пресудите на Врховниот суд и решението на Владата на РМ, првостепениот суд неспорно утврдил дека иако решението на ОВР Радовиш со кое им бил откажан престојот на тужителите во РМ и им била изречена мерка забрана за влез во истата а во периодот наведен во решението, е донесено од ненадлежен орган, бидејќи согласно чл. 48, 51, 53, 54, 90 и 103 од споменатиот закон, вакво решение донесува МВР, истото нема никаква причинска врска за штета и за сторител ниту на страната на тужената, ниту на нејзиниот орган, а од доказите судот исто така утврдил дека тужителите биле присилно спроведени врз основа на чл.27 од Законот за странци бидејќи им истекол рокот од 3 месеци престој согласно погоре цитираните законски одредби од Законот, а за кое нешто согласно овој закон не е потребно да се донесува решение од тужената за откажување на престојот, туку законот налага задолжително странецот да ја напушти РМ, а тужителите тоа го немаат сторено.

Првостепениот суд правилно прифатил дека тужителите, доколку и имаат претрпено некаква штета и самите се виновни и самите допринеле да дојде до нејзино настанување и дека ниту тужената, ниту нејзиниот орган односно нејзините работници не се виновни за настанување на истата, а ова пред се и од причини што и покрај укажувањата на овластените лица при ОВР Р.во повеќе наврати како да го регулираат престојот во Р.М., дали привремен или постојан, тие тоа не го сториле, а по протерувањето од РМ во повеќе наврати повторно доаѓале во посета на некои свои блиски роднини и пријатели, дури во 2008 година и тужителката Д. си подигнала некои свои ствари кои биле оставени кај шурата на свидетелот Ж. од кој бил закупен станот, но истите не превзеле никакви дејствија за да го спречат настанувањето на било каква штета на нивна страна или евентуално истата да ја намалат.

Овој суд ги ценеше истакнатите жалбени наводи во жалбата на

жалителите, но истите не ги прифати од погоре изнесените причини.

Од сето погоре изнесено а согласно чл. 357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Гж.бр.1642/09 од 18.11.2009 год. и Врховен суд на Р.М. рев.бр.311/2010 од 10.03.2011 год.

42. Против лице на кое Р.М. му доделила градежна парцела, која претходно била национализирана, не може со тужба да се бара утврдување на право на сопственоста од лицето на кого недвижноста му била национализирана, односно не постои пасивна легитимација на тоа лице.

Образложение

Основниот суд во Струмица со пресуда П.бр.433/07 од 04.06.2009 година тужбеното барање на тужителите со кое бараат да се утврди дека градежното земјиште во површина од 180 м.кв. кое преставува дел од градежна парцела бр.22 формирана 1996 година, а која површина од 180 м.кв. има форма на неправилен четвороаголник со мери и граници деталн опишани како во ст.1 од изреката на побиваната одлука, па да се задолжи тужениот да го тоа право на тужителите признае, и поршината од 180 м.кв. со напред опишаните димензии и која е дел од нов Кп.бр. 5854/7 во КО С., да се избрише од името на туженито и Агенцијата за катастар на недвижност Одделение С. да се ова површина запише на сега покојниот С.Х. С. -бивш од С. како негова оставина, како и да се задолжи тужениот да им ги на тужителите надомести трошковите по постапката на делото во висина од 170.906,00 денари го одбил во целост како неосновано.

Ги задолжил тужителите солидарно да му ги на тужениот надоместат трошковите по постапката на делото, во висина од 78.790,00 денари во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата, под страв на присилно извршување.

Со решение извршеното преиначување на тужбата од страна на тужителите направено во завршниот збор и со кое преиначува на тужбата бараат: се задолжува ДЗГР С. да изврши промена во катастарската евиденција и површината од 725 м.кв. од стар КП.бр.4098 ја заведат на С. С. правен претходник на тужителот, во новите Кп.бр.5873/1 со Пл.бр.1473;

Го поништува решението бр.17-106/1 од 23.02.1996 година со кое е доделена градежната парцела број 22 во КО С. како и да се поништува решението бр.16-201/2 од 20.02.2002 година со кое е извршена трансформација на нов Кп.бр.5854/7 во сопствено земјиште не го дозволил.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот преку полномошникот С. Г. адв. од С. поднел одговор на

жалбата со кој ги побива жалбените наводи на тужителот па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди. Бара дополнителни трошоци за одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот-тужителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната пресуда сторил суштествена повреда на одребите на парничната постапка од чл. 343 ст.2 т.13 од ЗПП. Изреката на побиваната пресуда е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на пресудата. Во побиваната пресуда се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.

Првостепениот суд примил за утврдено дека по стариот премер во 1930 година Кп.бр.4098 со површина од 3925 м.кв. во КО С. била запишана во Пл.бр.1473 на име С.С. од С. и како таква се водела се до 1971 година. Во 1971 година врз основа на договор за поклон Ов.бр.5914/71 од 10.06.1971 година, дел од Кп.бр.4098 со површина од 800 м.кв. се отпишуваат од име на С.С. и се запишуваат на име Х.С. П. од С.. Дел од следни 800 м.кв. од ова површина се отпишуваат од име на С.С. и се запишуваат на име на Х.С. П. од С.. Дел од следните 800 м.кв. се запишуваат на име на Х.С. Т.од С. и дел од уште следни 800 м.кв. се отпишуваат од име на С.С. и се запишуваат на име на Р. С. И. од С..

Првостепениот суд утврдил дека сега покојниот тужител Х. Р. Д. со договор Ов.бр. 1239/75 од 2.10.1975 година добиената површина од неговиот татко од 800 м2 од стар ГП бр. 4098 ја пренел на неговите синови и тоа на Х.С. и Х. К.од 266 м2 како и на С.Х. површина од 268 м2. Судот утврдил дека со решение донесено од страна на Секретаријатот за стамбено комунални работи урбанизам и имотно правни односи при Собрание на Општина С. бр. 10-4193/1 од 24.12.1981 година се одзема правото на владение на национализирано градежно неизградено земиште од поранешниот сопственик Х.Т. односно од корисниците - неговите синови С. , К. за вкупна површина од 532 м2. Во ст. 2 од изреката на оваа решение од 24.12.1981 година било наведено дека одземањето на владението на оваа градежно земјиште се врши во корист на Општина С. за реализација на урбанистички план на град С. а на поранешниот сопственик за одземаното земиште му следува надоместот колку се утврди во посебна постапка. Ова решение станало правосилно на ден 22.11.1982 година и по правосилноста на решението бил донесен заклучок од присилно извршување бр. 10-4193/1 од 03.02.1983 година со кој заклучок си дозволува присилно извршување на правосилното решение од 24.12.1981 година и со кое се одзема правото на владение на национализирано неизградено градежно земиште на дел од КП.бр. 4098 во површина од 532 м2 што било поранешна сопственост на синовите на Х.Т.К. и С. а за реализација на урбанистички план на

град С..

Судот утврдил дека стариот КП.бр. 4098 со сета своја површина од 3125 м2 влегува во градежниот реон на град С. и оваа површина од старата катастерска парцела била под ударот на законот за национализација поради што од сопствениците на деловите од парцелата КП.бр. 4098 со решенија на надлежен државен орган во текот на 1972 и 1975 година и 1976 година било одземано владението на земиштето. Површината од 725 м2 од стар КП.бр. 4098 која останала да се води на покојниот С.С. согласно урбанистички план на град С. кој бил во сила во тоа време исто така паднала под ударот на законот за национализација и истата била национализирана. Бидејќи се работело за национализирано неизградено градежно земјиште во површина од 725 м2 што се водело на име С.С. за време на авионското снимање истото било заведено на Р. М. согласно урбанистички план на град С., делови од ова земјиште влегувало во состав на поедини градежни парцели а кој градежни парцели надлежните органи на Собрание на Општина С. со формални решенија ги доделувале на заинтересирани физички лица. Судот утврдил да спорната површина од 180 м2 која е со форма на неправилен четириаголник со граници и мери како во образложението на побиваната пресуда и површина од стариот КП.бр. 4098 кој влегува во состав на нов КП.бр. 5854/7 и оваа површина со решение на Министерство за финансии управа за имотно правни работи одделение С. бр. 17-106/1 од 23.02.1996 година била доделена на тужениот. Со ова земјиште од 180 м2 како и со земиште од други парцели била формирана градежната парцела бр. 22 а со решение бр. 16-201/2 од 20.02.2002 година донесена од страна на Министерство за транспорт и врски ПЕ С. било извршено трансформација на правото на користење на градежно земиште во право на сопственост на земиштето на градежната парцела бр. 22 во која влегува и спорната површина од 180 м2 и ова решение е правосилно а врз основа на кое решение тужениот во спорот станал сопственик на спорното земиште.

Вака утврдената фактичка состојба, по наѓање на овој суд е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази во смисла на чл.8 од ЗПП.

Неоснован е жалбениот навод на жалителот за погрешна примена на материјалното право.

Согласно чл. 1 ст.2 од Законот за национализација на наменски згради и на градежно земјиште објавен во Службен весник на ФНРЈ бр. 52/58 а кој закон важел во времето кога било извршено национализацијата на стариот КП.бр. 4098 е речено: Во градовите и населбите од градски карактер се национализираат и стануваат општествена сопственост и градежните земјишта. Согласно чл. 34 од истиот закон: Како градежни земјишта се сметаат и се национализираат сите изградени и неизградени земјишта кој се наоѓаат во потесните градежни реони на градовите и населбните од градски карактер. Согласно чл. 2 ст.2 од Законот со промет и земиште и згради објавен во Службен весник на Република Македонија бр. 36 од 15.10.1975 година: Градежното земјиште во општествена сопственост не може да се отуѓуваат но врз нив може да се стекнуваат права определени со закон.

Согласно чл. 112 од Законот за сопственост и други стварни права „Правото на сопственост се стекнува според самиот закон врз основа на правна работа и со наследување“.

Согласно чл. 148 од Закон за сопственост и други стварни права е предвидено: „Право на сопственост на недвижност врз основа на правно дело, се стекнува со запишување во јавната книга за запишување на правата на недвижностите или на друг соодветен начин определен со Закон. Основањето, запишувањето и одржувањето на јавната книга за запишување на правата на недвижностите, се вршат на начин и постапка пропишани со посебен закон. Правното дејство на запишувањето настапува од моментот кога барањето или исправата за запишување е примена во органот што ја води јавната книга. На подрачјето каде што јавните книги не се установени во согласност со законот за запишување на правата на недвижностите, правото на сопственост на недвижностите се стекнува со поединечно запишување во јавните книги.“

Ако се има во предвид утврдениот факт дека стариот КП.бр. 4098 во КО С. со сета своја површина од 3125 м² бил урбанизиран и национализиран уште во времето додека бил жив сега покојниот С.С. како и дека спорната парцела согласно Законот за национализација на наемнски згради и на градежно земјиште била национализирана и врз основа на одлука на државен орган и испишана од името на поранешните сопственици првостепениот суд правилно го утврдил фактот дека оваа површина со правен основ - одлука на државен орган била национализирана и со авионското снимање била заведена на име на Р. М..

Првостепениот суд правилно го утврдил решителниот факт дека Р. М.со правен основ се стекнала со право на сопственост на спорната површина која потоа врз основа на решение за доделување на градежни парцели ја доделила на тужениот по спорот. Тужениот врз основа на одлука на државен орган согласно чл. 112 од Законот за сопственост и други стварни права се стекнал со сопственост на спорната површина а од кои причини првостепениот суд правилно одлучил кога го одбил тужбеното барање на тужителите како неосновано и при вака утврдени факти правилно го приминил материјалното право.

Овој суд го задолжи тужителот со дополнителни трошоци по постапката по жалба во износ од 9.300,00 денари од кој за состав на одговорот на жалба со паушал износ од 7.800,00 денари за судски такси износ од 1.500,00 денари.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Гж.бр.1440/09 од 27.10.2009 год. и Врховен суд на РМ. Рев.бр.184/10 од 10.03.2011 год.

43. I. Лице кое не се стекнало со право на сопственоста на одреден предмет, не може да располага со тој предмет и истиот да го отуѓува, па поради тоа ништовен е преддоговорот за продажба што е склучен од тоа лице и за тој предмет.

II. Тужба за ништовноста на договор за продажба поради повреда на правото на првенствено купување, се поднесува во рок од 30 дена од дознавањето за извршената продажба и со неа се прилага и потврда за депонирани средства кај нотар.

Образложение

Основниот суд во Ш., со пресуда П.бр. 606/08 од 03.07. 2009 год, тужбеното барање на тужителите со кое бараат да се утврди дека предоговорот за купопродажба на недвижен имот склучен помеѓу тужениот Т. Г од Ш. и туженот Љ. С. од Ш. на 14.06.2003 год, заверен кај нотар М. Ц. од Ш. под УЗП.бр. 1316/03 на 19.06.2003 год, со кој тужениот Т. Г од Ш. презел обврска да склучи договор за купопродажба со кој го продава и имотот за кој сметал дека е целосно во негова сопственост, на тужениот Љ. С. од Ш. е ништовен и со кое бараа да се задолжи второтужениот Љ. С. да се иссели од куќата на ул.,Б., 12А лоцирана во населба П. во Ш., како и барањето за трошоци во постапката во износ од 49.332,00 ден, го одбил како неосновано.

Ги задолжил тужителите солидарно да му ги надомести трошоците во постапката на тужениот Љ. С. од Ш. износ од 29.783,00 ден, во рок од 15 дена од приемот на пресудата.

Барањето на тужениот за надомест на трошоци во постапката за разликата од досудените 29.783,00 ден, до бараните 36.959,00 ден, го одбил како неосновано.

Со решение не се дозволува преиначување на тужбеното барање на тужителите Н. Г. и Љ. Т. од Ш. со истакнување на ново барање покрај постоечкото со кое бараат да се задолжи првотужениот да му ги врати парите во износ од 7.500,00 евра на второтужениот со домицилна камата.

Од вака донесената пресуда останале незадоволни тужителките Н. Г. и Љ. Т. преку полн. П. Д. адв. од Ш., во благовремениот рок поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба погрешна примена на материјалното право, и поради одлуката за трошоците во постапката, предлага жалбата да се уважи, нападнатата одлука укине и предметот врати на повторно одлучување.

Второтужениот преку полн. Г. К. адв. од Ш., поднесе одговор на жалба со кој ги побива наводите во жалбата на тужителите, предлага истата да се одбие како неоснована.

Апелациониот суд во Ш., ја разгледа жалбата, одговорот на жалбата списите во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е делумно основана.

Неоснован е жалбениот навод на жалителите - тужителите Н. Г. и Љ. Т. за сторена суштествена повреда од чл. 343 ст.2.т.13 од ЗПП, бидејќи побиваната пресуда нема недостатоци поради кој не може да се испита.

Неоснован е жалбениот навод на жалителите за сторена суштествена повреда од чл. 343 ст.1. а во врска со чл.324 и 325 од ЗПП, која повреда постои кога првостепениот суд во текот на постапката не ги применил или неправилно ги применил овие одреддби, а тоа влијаело или можело да влијае врз донесување на правилна и законита пресуда.

Во конкретниот случај првостепениот суд и да не ја донел пресудата во законскиот рок и истата да не е објавена, не е од влијание

за донесување на побиваната пресуда

Од тие причини при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд не ја сторил претходно наведената суштетствена повреда.

Неоснован е жалбениот навод на жалителите за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Првостепениот суд утврдил дека тужителите Н. Г. и Љ. Т. и тужениот Т. Г. заклучиле судско порамнување П.бр.503/01 од 22.04.2002 год, на Основниот суд во Ш. со кое тужениот Т. Г. се стекнал со право на сопственост на реален дел од индивидуалната станбена зграда со дворно место што се наоѓа на ул., Б., бр. 12 А во Ш., населба П., изградена на урбанистичка парцела бр. 24 со пов. од 430 м², и тоа на спратот од оваа куќа од западната страна со посебен влез, 1/2 идеален дел од подрумскиот дел на куќата и реален дел од дворното место од западната страна.

На 24.04.2002 год, помеѓу тужителката Н. Г. како примател на издршката и тужениот Т. Г. како давател на издршката е заклучен договор за доживотна издршка Зав.бр. 13/02 од 07.05. 2002 год, во кој е наведено дека тужителката Н. како примател на издршката е сопственик и владетел на приземниот дел од куќата и 1/2 од подрумскиот дел од куќата по вертикала од западната страна на куќата, која се наоѓа на ул., Б., бр. 12 А, во населба П. Ш. изградена на урбанистичка парцела бр. 24 со површина од 432 м². Примателката на издршката е сопственик на овој имот врз основа на судско порамнување П.бр. 503/01 од 22.04. 2002 год, на Основниот суд во Штип..

На ден 14.06. 2003 год, помеѓу тужениот Т. Г. како продаваач и тужениот Љ. С. како купувач е заклучен преддоговор за купопродажба на куќата што се наоѓа на ул., Б., бр. 12 А во Ш., во пов. од 120 м², на урбанистичка парцела бр.24. во вкупна површина од 432 м², која сопственост продавачот ја стекнал врз основа на договор за доживотно издржување и врз основа на судско порамнување П.бр. 503/01 од 22.04. 2002 год, на Основниот суд во Штип.

Во преддоговорот е наведено дека продавачот Т. Г. на купувачот Љ. С. ја продава куќата за цена од 15.000 Евра. Договорено е со потпишувањето на договорот купувачот да плати 6000 Евра, после 30 дена да плати уште 2000 Евра, а третата рата од 2000 евра да биде платена до 1.10.2003 год, а останатиот дел од цената од 5.000 Евра да биде платена до 1.04. 2005 год, а владението на куќата да биде предадено на купувачот до 01.10. 2003 год, до кога продавачот да овозможи на купувачот и неговото семејство да се вселат во куќата.

Овој договор за купопродажба е заверен кај нотар М. Ц. од УЗП.бр. 1316/03 и од 19.06. 2003 год.

Со пресуда П.бр. 852/03 од 28.06. 2006 год, на Основниот суд во Ш., договорот за доживотна издршка Зав. I .бр. 13/02 од 07.05. 2002 год, заклучен помеѓу тужителката Н. Г. и тужениот Т. Г. е раскинат.

Со договор Оду.бр. 210/07 од 04.06. 2007 год, својот дел од куќата и дворното место што се наоѓа на ул., бр. 12 А во Ш., во населба „П., тужителката Н. Г. ги поклонила на својата ќерка сега тужителката Љ. Т..

Со пресуда на Апелациониот суд Ш., Гж.бр. 2037/08 од 24.03. 2009 год, пресудата П.бр.710/06 од 21.10. 2008 год, на Основниот суд во Штип, е преиначена и е утврдено дека Љ. С. према тужениот Т. Г. и Љ. Т. како умешач на страната на тужениот, е сопственик на 1/2 (една половина) идеален дел од зградата на ул., Б., бр. 12 А во Ш., населба П.,

и на урбанистичка градежна парцела бр.24 и тоа на кат од куќата со посебен влез од западната страна, 1/2 идеален дел од подрумскиот дел од куќата и право на користење на 1/2 идеален дел од дворното место од западната страна, врз основа на договор за купопродажба заверен од нотар М. Ц. УЗП.бр.1316/03 од 19.06. 2003 год.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба , првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Согласно чл. 112. ст.1. од Законот за сопственост и други стварни права , право на сопственост се стекнува според Закон, врз основа на правна работа и со наследување.

Согласно ст.2. од истиот член, право на сопственост се стекнува и со одлука на надлежен државен Орган, на начин и под услови определени со Закон.

Согласно чл. 34 ст.1. од истиот Закон, ако сопственикот што го продава својот сосопственички дел не и даде понуда на сите сосопственици, во таков случај сосопствениците на кој не им е дадена понудата можат по судски пат да бараат продажбата да се поништи и сосопственикот што го продава својот дел да постапи согласно со одредбите на ставовите 2 и 3 од чл. 33 на овој Закон.

Согласно ст.2. од истиот член, тужбата за повреда на правото на првенствено купување може да се поднесе во рок од 30 дена од денот кога секој од сосопствениците дознал за продажбата и за условите за продажбата.

Согласно чл. 95 ст.1. од ЗОО, договорот кој не е во согласност со уставот, законите и добрите убичаи е ништавен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со Законот во определениот случај не е предвидено нешто друг.

Во конкретниот случај тужениот Т. Г не се стекнал со право на сопственост на делот од куќата кој бил во сопственост на неговата мајка, сега тужителката Н. Г. , па со тој дел од куќата Т. Г не можел да располага и да го отугува. Од тие причини предоговорот за купопродажба заклучен помеѓу тужените за делот на куќата на сега тужителката Н. Г. е спротивен на Законот и е ништавен.

По однос на предоговорот за купопродажба заклучен помеѓу тужените за другата половина од куќата на кој дел од куќата тужениот Т. Г бил сопственик и можел да располага тужителките дознале уште во текот на постапката по предметот П.бр. 852/03 за раскинување на договорот за доживотна издршка заклучен помеѓу тужителката Н. Г. и тужениот Т. Г, и во текот на апостапката по предметот П.бр. 710/06 во кој тужителот Љ. С. бара тужениот Т. Г и умешачот Љ. Т. на страната на тужениот, да пристапи кон склучување на главен договор за купопродажба на целата куќа што се наоѓа на ул„Б,, бр. 12 А во Ш..

Во рок од 30 дена од дознавањето за извршената купопродажба на делот на куќата на кој бил сопственик тужениот Т. Г , тужителките не поднеле тужба за поништување на договорот за купопродажба во тој дел од куќата, па со ова тужба тужителките немаат законска основа да барат поништување на договорот за делот на куќата на кој бил сопственик тужениот Т. Г.

Од тие причини овој суд одлучи како во изреката на оваа одлука.

По однос на трошоците во постапката, овој суд одлучи секоја странка да ги сноси своите трошоци во постапката, со оглед на успехот

на странките во овој спор, а согласно чл. 148 ст.2. од ЗПП.

Од тие причини се неосновани и останатите жалбени наводи на жалителите.

Од претходно изнесеното, а согласно чл. 361 ст. 1.т.4. од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Гж.бр. 1707/09 од 10.12.2009 год. и Врховен суд на РМ. Рев.бр.462/10 од 02.06.2011 год.

44. Договорот на дар склучен меѓу татко и син, кој е реализиран во целост, има правно дејство без оглед што не е запишан во јавните книги и лице кое има правен интерес може да бара да се утврди дека синот, како поклонопримач, се стекнал со право на сопственоста.

Подоцнежното раскинување на овој договор, при состојба на извршено кривично дело од синот и настапување на негова обврска за надомест на штета, не е поради променети околности туку со цел да се оневозможи оштетеното лице да добие надомест и судот ќе го смета за ништовно.

Образложение

Со пресуда Основниот суд Штип П.бр.303/08 од 08.06.2009 г. тужбеното барање на тужителот го усвоил.

Утврдил дека тужениот С. Ј. е сопственик на стан во Ш. ул.„Б.Миладинови„ бр.10/3 со пов. од 52м2.

Ги задолжил тужените С. С. и С. М. двете од Ш.да трпат првотужениот С. Ј. да се запише во јавните книги како сопственик на опишаниот стан, во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Тужителот Р. се ослободува од плаќање на судска такса во вкупен износ од 3.000,00 денари.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужените «С.Ј., С. С. и С. М. сите» од «Ш. кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот во благовремен рок има поднесено одговор на жалба со која ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие, а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите да првостепениот суд при донесување на нападнатата одлука сторил суштествена повреда од чл.343 ст. 2 т. 13 од ЗПП, бидејќи по наоѓање на овој суд изреката на првостепената пресуда е јасна и разбирлива, а во образложението за таквото одлучување дадени се доволно причини за

решителните факти кој не противречат на изведените докази.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите за нецелосно и пгорешно утврдена фактичка состојба. Првостепениот суд во текот на доказната постапка извел доволно докази и доволно ги утврдил спорните факти кој се од влијание за одлучување по конкретниот граѓанско правен однос. Така првостепениот суд утврдил дека со пресуда на Основен суд Штип П.бр.869/03 од 17.02.2005 г. тужениот С. Ј. е задолжен на тужителот Р. Т. на име надомест на штета да му плати износ од 1.550.000,00 денари со законска затезна камата сметано од 17.2.2005 г. па до конечната исплата. Ова пресуда била потврдена со пресуда Гж.бр.741/05 од 7.9.2005 г. на Апелационен суд Штип. Врз основа на таквата правосилна пресуда тужителот поднел барање за извршување против тужениот С. кај приватен извршител В. Ј. од Ш. која издала налог за извршување И.бр.1118/06 на 1.9.2006 година, за наплата на досудениот паричен износ.

На 26.02.2001 година помеѓу С.Ј. кој е татко на тужениот С. склучил договор за дар со С. со кој му го дава во сопственост својот стан во Ш. на ул.„Б.Миладинови,, бр. 10/3 со пов. од 52м2. Потоа на 25.4.2002 г., помеѓу С. и С. бил склучен договор за раскинување на договорот за дар кој го завериле кај истиот нотар на 7.5.2002 година. Договорот за дар не бил спроведен во катастерската евиденција, односно правото на сопственост не е запишано на името на тужениот С. кој си жвиејал во станот и пред склучување на договорот, а продолжил да живее и после тоа па дури и по раскинување на договорот за дар. Денес С. е на издржување на казна затвор, а во станот живее неговата сопруга и нивните деца. С. Ј. такот на тужените починал на 19.12.2003година, а со решение Ов.бр.55/04 од 30.03.2004 г., за законски наследници се прогласени керките, тужените С. С. и С. М. Предмет на наследување е токму станот предмет на договор за дар на ул.„Б.Миладинови,, бр.10/3 во Штип.

Врз основа на ваква правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога утврдил дека тужениот е сопственик на станот, врз основа на правна работа. Имено, со склучувањето на договорот за дар помеѓу тужениот С. како даропримач и неговиот татко С. како дародавач заверен кај нотар на 26.2.2001 г. и со реализација на овој договор тужениот Санде се стекнал со правото на сопственост. С. го имал владението и пред склучување на овој договор, а после тоа и до денес го владее истиот стан. По случувањето на штетниот настан на 23.12.2001 г. тужениот знаел и бил свесен дека треба да надоместува штета и да му оневозможи на сега тужителот да ја наплати штетата помеѓу истите странки бил склучен договор за раскинување на договорот за дар. Меѓутоа и понатаму станот останал во владение на тужениот С.и неговото семејство. Според тоа мотивот за склучување на договор за раскинување на договорот за дар бил да не се наплати штетата со продажба на станот. Во тој договор не се бара да се врати владението на таткото. При одлучувањето првостепениот суд правилно е применета одредбата од чл.112 ст. 1 од ЗСДСП според која одредба правото на сопственост се стекнува според Закон, врз основа на правна работа и со наследување. Тужениот С. врз основа на договор за дар од 28.2.2002 г. е сопственик на предметниот стан, а тужителот на кого правосилно му е досуденио надомест на штета, има правен интерес да правото на сопственост над станот се запише на

името на тужениот Јованов Санде во јавните книги за сопственост.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Гж.бр.209/10 од 25.02.2010» год. и Врховен суд на РМ Рев.бр.1235/10 од 03.11.2011 год.

45. Договорот со кој едниот брачен другар, без согласност на другиот, го оттуѓил и оптоварил имотот стекнат во брак, пред неговата поделба меѓу брачните другари, не произведува правно дејство. Располагањето со имотот стекнат во брачна заедница од страна на едниот брачен другар, како и запишувањето на правото на сопственост на име на едниот брачен другар, без согласност, нема влијание врз правото на другиот брачен другар над предметната недвижност, доколку за тоа не постои изричита спогодба.

Образложение

Основниот суд во Штип, со пресуда П.бр. 335/07 од 5.12.2008 год, тужбеното барање на тужителката Б. Д. од Штип против тужените Д. Д. и В. К. двајцата од Штип, го усвоил.

Утврдил да склучениот договор за надградба на куќа склучен на ден 10.04.1985 год, во Штип и заверен во Основниот суд Штип под Ов. I бр. 296/85 од 30.09.1985, помеѓу првотужениот Д. Д. од Штип, и второтужената В. К. од Штип како и договорот за доживотна издршка склучен на ден 21.12.2006 год, во Штип а заверен во Основниот суд во Штип под Зав. I бр.24/06 од 27.12.2006 год, помеѓу првотужениот Д. Д. од Штип како примател на издршка и В. К. од Штип како давател на издршка се ништавни и не произведуваат правно дејство.

Ги задолжил тужените Д. Д. и В. К. двајцата од Штип солидарно на тужителката Б. Д. од Штип да и ги надоместат трошоците по постапката во вкупен износ од 31.395,00 ден, во рок од 15 дена по приемот на одлуката.

Барањето на тужителката за трошоци во постапката за уште 18.249,00 ден, го одбил.

Ја задолжил тужителката Б. Д. од Штип на тужените Д. Д. и В. К. двајцата од Штип да им ги надомести трошоците во постапката во вкупен износ од 6.084,00 ден, во рок од 15 дена по приемот на одлуката.

Од вака донесената пресуда останале незадоволни тужените Д. Д. и В. К. и двајцата од Штип, кои во благовремениот рок поднеле жалба поради погрешна примена на материјалното право, предлагат жалбата да се уважи.

Тужителот Б. Д. од Штип, поднела одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи, па предлага жалбата да се одбие како неоснована.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалбата списите во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде.

Жалбата е неоснована.

Во жалбата, жалителите – тужените Д. Д. и В. К. пресудата ја побиваат поради погрешна примена на материјалното право, а согласно чл. 354 од ЗПП, овој суд по службена должност внимава и на суштествените повреди од чл. 343 ст.2.т.1,2,3,5,10,11,13, и 14 од ЗПП.

Од увидот во списите во предметот, овој суд утврди дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд не сторил суштествена повреда од чл. 343 ст.2.од ЗПП, на кои овој суд внимава по службена должност. Побиваната пресуда нема недостатоци поради кој не може да се испита.

Неоснован е жалбениот навод на жалителите за погрешна примена на материјалното право кога првостепениот суд ја донел побиваната пресуда.

Во фактичката состојба првостепениот суд утврдил дека тужителката Б. Д. и првотужениот Д. Д. се поранешни брачни другари, кој од 1964 год па до 1971 год, живееле во вонбрачна заедница а на 25.03.1971 год, заклучиле брак, заведен во матична книга на венчаните што се води за Штип под тековен број 48 за 1971 год.

Тужителката Б. Д. и првотужениот Д. Д. биле во вонбрачна заедница, на 26.01.1966 год, заклучиле договор за заедничка изградба на станбена зграда - куќа во населба Автокоманда во Штип, со сопствени парични средства за што е извадена градежна документација на име на првотужениот Д. Д.. Куќата била изградена од тужителката Б. Д. и првотужениот Д. Д. и се наоѓа во Штип на ул., Г. П., бр.21 во пов. од 95 м2, и двор од 300 м2, и се состои од приземје и спрат и запишана во поседовен лист бр.801 за КО Штип 2 Кп.бр.5762 на име на првотужениот Д. Д..

Во 2006 год, првотужениот Д. и понудил на тужителката да заклучат договор со кој куќата да ја дадат на второтужената В. К., која е ќерка на Д. од првата сопруга за да ги чува. Тужителката не се согласила со овој предлог од причини што имале уште две деца од кои едно било нејзино од претходниот брак и едно дете на Д. од претходниот брак. Тужениот Д. и рекол на В. да си земе една соба, ако не сака, да ја напушти куќата, па тужителката во август 2006 год, заминала да живее кај нејзината ќерка во Скопје.

На 21.12.2006 год, помеѓу тужените Д. Д. од Штип како примател на издршката и В. К. од Штип, како давател на издршката, е заклучен договор за доживотна издршка Зав.бр.24/06 од 27.12.2006 год, со кој примателот на издршката се согласил после неговата смрт недвижниот имот, приземје од куќата и ? (една половина) приватизирано дворно место во пов. од 182 м2, кој имот се наоѓа на ул., Г. П., бр. 21 во Штип, Кп.бр. 5762, заведен во поседовен лист бр. 801 за КО Штип 2, да остане во исклучива сопственост на давателот на издршката В. К..Тужителката Б. Д. не била известена за склучувањето на овој договор, односно нема согласност од тужителката за склучување на овој договор за доживотна издршка.

Понатаму првостепениот суд утврдил дека помеѓу тужените на 10.04. 1985 год, во Штип бил склучен договор за надградба на куќата што се наоѓа во Штип, на ул., Г. П., бр. 21, Кп.бр. 5762 во пов. од 95 м2, и двор во пов. од 300 м2, заведена во поседовен лист бр. 801 за КО Штип 2, кој договор е заверен во тогашниот Општински суд во Штип, под

Ов.бр. I I .бр.296/85, за кој договор за надградба тужителката не дала согласност.

Договорот за надградба на кат на куќата од 1985 год, не бил релизиран, односно катот на куќата не бил надграден од тужената В. К..

Врз основа на овој договор во ДЗГР – ОПК Штип во насловната страна на поседовниот лист бр. 801 се запишани како носители на правото на куќата на по ? идеален дел Д. Д. и В. К..

Бракот помеѓу тужителката и тужениот Д. Д. е разведен во 2007 год.

Со пресуда П.бр. 336/07 од 16.11.2007 год, е утврдено дека тужителката Б. Д. према тужениот Д. Д. по основ на на имот стекнат во вонбрачна и брачна заедница е сопственик на ? идеален дел од куќата што се наоѓа во Штип, на ул., Г. П. „ бр. 21 во пов. од 95 м2, со двор од 300 м2, Кп.бр. 5762 за КО Штип 2, запишан овој имот во ДЗГР Штип на име на тужениот, тоа право да и го признае на тужителката и да се запише во јавните книги. Ова пресуда на Основниот суд во Штип, е потврдена со пресуда ГЖ.бр.602/08 од 22.04.2008 год, на Апелациониот суд Штип.

Тужителката поднела до надлежниот суд предлог за физичка делба на куќата со дворно место и со решение ВПП.бр. 60/06 од 28.10.2008 год со кое имотот помеѓу странките е поделен, кое решение не е правосилно.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба, првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Од увидот во списите во предметот, овој суд утврди дека со одговорот на жалбата, тужителката доставила решение Гж.бр. 2016/08 од 13.01. 2009 год, со кое е укинато решението ВПП.бр. 60/06 од 28.10.2008 год, на Основниот суд Штип, за физичка делба на куќата, и со тоа не е извршена физичка делба на куќата помеѓу тужителката и тужениот Душан Димов.

Согласно чл. 95 ст.1. од ЗОО, договорот кој не е во согласност со уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго.

Согласно чл. 1029 од истиот Закон, со договорот за доживотна издршка, давателот на издршката се обврзува да го издржува доживотно примателот на издршката или некое трето лице, а примателот на издршката во надомест му го остава целиот свој имот или определен дел од имотот, чие предавање е одложено се до неговата смрт.

Во конкретниот случај заклучениот договор за доживотна издршка помеѓу тужените Зав. I бр.24/06 од 27.12.2006 год, со кој примателот на издршката Д. Д. по неговата смрт преостапува реален дел од куќата , и тоа приземјето од куќата на давателот на издршката В. К., иако се уште не е извршена физичка делба на куќата помеѓу тужителката и првотужениот, и не се знае кој реален дел од куќата ќе припадне на првотужениот, за кој договор за доживотна издршка тужителката не дала согласност , па од тие причини овој договор е во спротивност со Уставот и со цитираната законска одредба, па истиот е ништовен. Исто така и договорот за надградба , заклучен помеѓу тужените во 1985 год, не е реализиран, не е извршена надградба на куќата , а врз основа на овој договор во поседовен лист куќата е запишана на по ? идеален дел

на тужените, па овој договор е ништавен бидејќи истиот не е реализиран и не може да преставува основ за упис на куќата во поседовен лист на по ?(една половина) идеален дел на тужените, бидејќи е во спротивност со Уставот и законите на Република Македонија.

Од тие причини првостепениот суд правилно одлучил кога ја донел побиваната пресуда.

Од тие причини се неосновани е останатите жалбени наводи на жалителите – тужените.

Од претходно изнесеното, а согласно чл. 357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд штип Гж.бр.263/09 од 13.05. 2009 год. и Врховен суд на РМ Рев.бр.315/10 од 26.05.2011 год.

46. Во согласност со чл.33 од Законот за обезбедување на побарувањата не е дозволено со издавање на привремена мерка да се забрани на Нотар или Извршител да спроведе извршување со продажба на заложена недвижност.

Образложение

Основен суд Штип со одделение во Пробиштип» со решение «П-1.251/10» од 09.03.2011 година, предлогот на предавачите, поднесен преку нивниот полномошник, за определување на привремена мерка заради обезбедување на парично побарување, со кој бараа да му се забрани на противникот Н.Л.Б. Т. б. АД С. да ја продаде недвижноста на тужителите - индивидуална станбена зграда во Ш., која се наоѓа на ул.“П., воспоставена со договор за залог на недвижен имот (хипотека), под ОДУ.бр.59/05 од 30.05.2005 година, како и да им се забрани на сите нотари и извршители во Општина Ш.,да спроведат постапка за присилно извршување заради наплата на парично побарување на противникот врз предметот на залогот, и ваквата забрана да трае до правосилно завршување на постапката по тужбата П-1.бр.251/10, го одбил како неосновано.

Од ваквата одлука останале незадоволни тужителите кои во навремен рок поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваното решение укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно одлучување.

Апелациониот суд во Штип ја разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната одлука во смисла на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива, во образложението

на истата се дадени доволно причини за решителните факти и како таква е подобна за испитување.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Имено, судот утврдил дека предлагачите како хипотекарни должници зеле хипотекарен кредит од противникот во висина од 1.840.000,00 денари по основ на договор заклучен на 15.03.2005 година. Во чл.1 од договорот бил утврден рокот за отплата да биде 5 години, каматната стапка да биде во висина од 14,9% годишно. Во чл.6 од Договорот било предвидено дека корисникот на кредитот бил должен пред отпочнувањето на користењето на кредитот да и достави на банката инструменти за обезбедување на предметот и каматата и тоа подробно наведени во тој член. Предлагачите се обратиле со писмена изјава до противникот за симнување на хипотеката, меѓутоа истата не била симната од причини што предлагачите имале сеуште заостанат долг од хипотекарниот кредит. Висината на долгот на предлагачите бил спорен затоа што не се знаело точно колку денес изнесува висината на неисплатената обврска кон противникот.

По поднесениот предлог на предлагачите за определување на привремена мерка, првостепениот суд одржал рочиште на кое тие останале кон наводите во предлогот за привремена мерка истакнувајќи дека со продажбата на недвижноста на предлагачите - индивидуалната станбена зграда во Ш. над која е воспоставена хипотека, ќе претрпат ненадоместлива штета и дека по поведената постапка со предметната тужба преку спроведување на економско вештачење ќе се утврди дека предлагачите немаат обврска спрема должникот односно дека го имаат исплатено земениот кредит. Исто така на одржаното рочиште предлагачите доставиле и налог за извршување за тоа дека е отпочната постапка за извршување од страна на извршител.

Имајќи ја предвид ваквата фактичка состојба по оценка на овој суд правилно првостепениот суд прифатил дека не се исполнети условите за дозволување на привремена мерка предвидени во чл.33 од Законот за обезбедување на побарувањето. Од изведените докази произлегува дека предлагачите повеќе пати писмено се обраќале до противникот да им дозволи дополнителен рок за исплаќање на кредитот па и со последното барање од предлагачката К. по поднесувањето на предметната тужба со предлог за издавање за привремена мерка со кое побарала рок до 20.01.2011 година да го измират долгот, укажува на тоа дека предлагачите прифаќаат дека имаат долг према противникот. Правилно првостепениот суд прифатил да и при спроведување на извршувањето, предлагачите можат да истакнуваат приговори, посебно што и во таа постапка ќе се утврдува која е висината на долгот на предлагачите, висината на побарувањето на противникот и колку изнесува вредноста на заложената недвижност, па ако евентуално се утврди дека предлагачите го имаат исплатено земениот кредит према противникот, во тој случај нема да настане ненадоместлива штета за нив.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.370 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип Гж.бр.469/11 од 05.04.2011 година.

47. Со раскинувањето на договорот за поклон, поклонопримачот станал несовесен владетел на предметниот имот, бидејќи отпаднал основот според кој тој го држел предметниот имот, па периодот после тоа не може да се смета како време потребно за стекнување право на сопственост по пат на одржувачка. Владението што поклонопримачот го имал пред раскинувањето на договорот е владение што произлегува од стекнатото право на сопственост преку правно дело и истото не може да води кон стекнување на право на сопственост по пат на одржувачка.

Образложение

«Основен суд Штип со пресуда «П-1.31/11» од 25.03.2011 година, тужбеното барање на тужителот против тужениот делумно го усвоил.

Утврдил дека тужителот по основ на одржувачка во непрекинато совесно и законито траење од 1985 година па наваму има право на сопственост на дел од куќа 1/5 (една петина) идеален дел која се состои од 2 соби, претсобље и купатило и се наоѓаат на првиот спрат на западната страна од куќата, лоцирана на.Кп.бр. 5775 за КО Ш. 2 заведена во Ил.бр. 2436 во вкупна површина од 182 м² и 1/5 (една петина) идеален дел од дворно место на западната страна а која е во вкупна површина од 365 м².

Го задолжил тужениот да му го признае правото на сопственост на тужителот и да ја трпи промената на сопственоста во јавните книги на начин што ќе се впише К. Н. како сопственик на деловите од сопственоста како погоре, како да му ги надомести трошоците во постапката во вкупен износ од 25.600,00 денари, се во рок од 15 дена по приемот на одлуката.

Барањето на тужителот К. Н. од Ш. за надомест на трошоците во постапката за разликата од досудените 25.600,00 денари, до бараните 40.200,00 ден., го одбил како неосновано.

Од вака донесената пресуда останал незадоволен тужениот кој навремено поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право и поради трошоците во постапката, предлага жалбата да се уважи, нападнатата одлука укине и предметот врати на повторно одлучување.

Тужителот преку пол. С.В.адв. од Ш. поднел одговор на жалба со кој ги побива наводите во жалбата, предлага истата да се одбие како неоснована.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите во предметот, ја испита побиваната одлука во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука да погрешно го применил материјалното право ако се има во предвид утврдената фактичка состојба.

Имено првостепениот суд утврдил дека тужителот и тужениот се

син и татко. На ден 07.05.1985 година помеѓу тужениот од една страна како поклонодавач и тужителот од друга страна како поклонопримач, бил склучен договор за поклон на недвижен имот, согласно кој тужениот на тужителот му поклонил 1/5 (една петина) идеален дел која се состои од 2 соби, претсобље и купатило и се наоѓаат на првиот спрат на западната страна од куќата, лоцирана на.Кп.бр. 5775 за КО Ш 2 заведена во Ил.бр. 2436 во вкупна површина од 182 м² и 1/5 (една петина) идеален дел од дворно место на западната страна а која е во вкупна површина од 365 м². Договорот за подарок бил заверен во судот во Штип под Ов.бр. 157/85 на 16.05.1985 година. Тужителот и пред склучувањето на договорот кога стапил во брак живеел во делот од куќата предмет на тужбеното барање. Тој во куќата извршил одредени реновирања, поставил струја, вода, канализација, паркет, плочки во купатилото, во кујната, поставиле нови врати и прозори, а во тоа нешто не бил попречуван од страна на тужениот. Од склучувањето на договорот тужителот бил во фактичко владение на имотот. Тужителот имал стан и на.во Ш. каде живеел претежно во зимскиот период а имотот на.го користел во летниот период.Со пресуда на Основниот суд во Штип П.бр. 710/08 од 23.01.2009 година потврдена со пресуда на Апелациониот суд во Штип Гж.бр. 777/09 од 11.06.2009 година, договорот за поклон склучен помеѓу тужителот и тужениот бил раскинат. Пресудата П.бр. 710/08 од 23.01.2009 година била спроведена во катастарскиот операт и промената била евидентирана во Ил.бр. 21182 за КО Штип 3 и предметниот имот бил заведен на име на тужениот. И покрај тоа предметниот имот останал да го владее сега тужителот и истиот на ден 20.01.2010 година ја поднел предметната тужба.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд погрешно го приминил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Во чл. 124 ст. 2 од ЗСДСП е предвидено:“Совесниот и законит држател на недвижна ствар на која друг има право на сопственост, стекнува право на сопственост на таа ствар со одржувачка по истекот на време од 10 години“.

Во чл. 124 ст. 4 од истиот закон е предвидено:“Совесниот држател на недвижна ствар на која друг има право на сопственост стекнува право на сопственост на таа ствар со одржувачка по истекот на време од 20 години“.

Во чл. 125 ст. 1 од истиот закон е предвидено:“Времето потребно за одржувачка почнува да тече оној ден кога држателот стапил во владение на ствартата, а завршува со истекот на последниот ден од времето потребно за одржувачка“.

Во конкретниот случај основот врз основа на кој тужителот го владеал предметниот имот отпаднал поради тоа што договорот за подарок Ов.бр. 157/85 од 15.05.1985 година врз основа на кој тужителот го владее предметниот имот бил раскинат со пресуда П.бр. 710/08 од 23.01.2009 година потврдена со пресуда на овој суд Гж.бр. 777/09 од 11.06.2009 година. Према тоа со раскинувањето на договорот за подарок помеѓу странките настанале правните последици од раскинувањето на договорот, што значи дека со денот на раскинувањето на договорот отпаднал основот врз основа на кој тужителот го владеал предметниот имот. Затоа по оценка на овој суд во конкретниот случај не се исполнети условите од напред цитираните законски одредби за да може тужителот

по пат на одржувачка да се стекне со сопственост врз предметниот имот. Со раскинувањето на договорот за подарок тужителот станал несовесен владетел на предметниот имот бидејќи отпаднал основот според кој тој го држел предметниот имот.

Од тие причини овој суд согласно чл. 361 од ЗПП, побиваната пресуда ја преиначи така што тужбеното барање на тужителот го одби како неосновано.

Бидејќи тужителот не успеа во спорот согласно чл. 148 од ЗПП, неосновано е неговото барање за трошоците, а истиот е должен на тужителот Г. да му ги надомести трошоците во постапката сумата во износ од 38.880,00 денари а кој се однесуваат за состав на одговор на тужба 2.000,00 денари, за застапување на 4 рочишта 8.000,00 денари, за часовнина за 5 часа 2.000,00 ден., за состав на жалба 3.000,00 ден., за застапување на 01.03.2011 година 3.000,00 денари, за часовнина за 1 час 600,00 денари, за застапување на 25.03.2011 година 2.000,00 денари, часовнина 2 часа 800,00 денари, за состав на полномошно 1.000,00 денари, за состав на трошковник 1.000,00 денари, за паушал 6.780,00 денари, за судска такса за жалба 2.400,00 денари, и за состав на жалба со зголемување и паушал како и за судска такса за жалба износ од 6.300,00 денари.

Од погоре изнесеното, а согласно чл. 361 т.4 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Апелационен суд Штип, Гж.бр.836/11 од 06.06.2011 година.

Билтенот ја содржи праксата на Апелациониот суд - Штип.

Издавач: Апелационен суд - Штип

web: www.asstip.mk

mail: apelsudstip@t-home.mk